

LIMINGAN KUNTA - LUMIJOEN KUNTA

RUUTIKANKAAN – LIMINGANLAHDEN OSAYLEISKAAVA

Seuraavaan on koottu osayleiskaavan liitteet:

- Ruutikankaan – Liminganlahden osayleiskaava, Kooste ehdotusvaiheessa annetuista lausunnoista ja muistutuksista sekä niihin laaditut vastineet, 19.11.2025
- Kooste luonnosvaiheessa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet, 21.2.2025
- Kooste osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet, 28.4.2023
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 23.11.2021, päivitys 21.2.2025
- Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys, 2024 Ramboll Finland Oy
- Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – Luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, 14.2.2024 Ramboll Finland Oy
- Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan täydentävät luontoselvitykset, 9.12.2022 Ramboll Finland Oy
- Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan kirjallinen luontoselvitys, 10.3.2022 Ramboll Finland Oy
- Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022 Ramboll Finland Oy
- Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rakennusoikeuslaskelma (Emätilaselvityksen mitoituslaskelma) 5.9.2025 Ramboll Finland Oy
- Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2022, Maanala Oy

Projekti

LIMINKA – LUMIJOKI RUUTIKANKAAN – LIMINGANLAHDEN OSAYLEISKAAVA

Aihe

KOOSTE EHDOTUSVAIHEESSA ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MUISTUTUKSISTA SEKÄ NIIHIN LAADITUT VASTINEET 19.11.2025 /JL, MI

Ruutikankaan – Liminganlahden osayleiskaavan ehdotus on ollut päivämäärällä 21.2.2025 yleisesti nähtävillä 18.3.2025 – 30.4.2025 välisenä aikana Limingassa ja Lumijoella.

Seuraavaan on kirjattu ehdotusvaiheessa annetut lausunnot (9 kpl) ja muistutukset (21 kpl) sekä niihin laaditut vastineet.

Limingan puolen kaavaa koski 19 muistutusta ja Lumijoenpuolen kaavaa 2 muistutusta.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei heillä ole lausuttavaa kaavaehdotuksesta:

- Väylävirasto
- Oulun seudun ympäristötoimi (Lumijoen kaava-alue)

Sisällys

1.	LAUSUNNOT	3
1.1	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	3
1.2	Pohjois-Pohjanmaan liitto	6
1.3	Pohjois-Pohjanmaan museo / rakennettu kulttuuriympäristö.....	7
1.4	Pohjois-Pohjanmaan museo /arkeologia	7
1.5	Oulun seudun ympäristötoimi	8
1.6	Metsähallitus, Luontopalvelut	8
1.7	Siikajoen kunta	9
1.8	KäPy-auditointi	9
1.9	Fingrid Oyj	11

2.	MUISTUTUKSET – LIMINKA	12
2.1	Limingan seurakunta	12
2.2	Limingan Kansanopisto -Taidekoulu	13
2.3	Lakeuden Luonto ry	13
2.4	Muistutus 2.4.....	15
2.5	Muistutus 2.5.....	15
2.6	Muistutus 2.6 (2 allekirjoittajaa)	15
2.7	Muistutus 2.7.....	16
2.8	Muistutus 2.8 (2 allekirjoittajaa)	17
2.9	Muistutus 2.9 (2 allekirjoittajaa)	17
2.10	Muistutus 2.10 (8 allekirjoittajaa).....	20
2.11	Muistutus 2.11.....	23
2.12	Muistutus 2.12.....	23
2.13	Muistutus 2.13.....	24
2.14	Muistutus 2.14.....	25
2.15	Muistutus 2.15.....	26
2.16	Muistutus 2.16.....	28
2.17	Muistutus 2.17 (8 allekirjoittajaa).....	30
2.18	Muistutus 2.18 (2 allekirjoittajaa).....	32
2.19	Muistutus 2.19.....	33
3	MUISTUTUKSET – LUMIJOKI.....	34
3.1	Muistutus 3.1.....	34
3.2	Muistutus 3.2.....	34
4	MUISTUTUKSET LIMINKA - MRA 19 § MUKAINEN KUULEMINEN	36
	/ ULKOPAIKKAKUNTALAISET MAANOMISTAJAT.....	36
4.1	Muistutus 4.1.....	36
4.2	Muistutus 4.2.....	38

1. LAUSUNNOT

1.1 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Taina Törmikoski ja Elina Saine 5.5.2025

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Lumijoen ja Limingan kunnat laativat samanaikaisesti Ruutikankaan – Liminganlahden osayleiskaavaa. Kaava laaditaan asiakirjojen osalta pääosin yhteisenä, mutta Limingan ja Lumijoen kuntien valtuustot hyväksyvät oman kuntansa puolen osayleiskaavat. ELY-keskus on lausunut kaavaluonnoksista 23.11.2023. Hankkeessa on järjestetty 2. viranomaisneuvottelu 7.11.2024. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lausuu molempien kuntien kaavahankkeisiin yhdellä samansisältöisellä lausunnolla. Pääosa lausunnon sisällöstä koskee Limingan kuntaa, mutta erityisesti yleismääräysten osalta myös Lumijokea.

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö, Alueidenkäyttöryhmä:

ELY-keskus toteaa, että kaavaehdotuksissa on pääosin huomioitu alueidenkäyttöryhmän kaavaluonnosvaiheen lausunto sekä 2. viranomaisneuvottelussa esiin nostetut asiat. Aurinkovoiman, uusien pientalovaltaisten asuntoalueiden (APres) ja maiseman osalta ehdotuksissa on ELYkeskuksen näkemyksen mukaan vielä tarkennettavaa.

Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavan (hyväksytty maakuntavaltuustossa 2.12.2013) taajamatoimintojen alueen (A) kaavamääräyksessä todetaan mm. että "alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät." Noin puolet kaava-alueesta kuuluu Limingassa valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (nk. VAMA) Limingan lakeuden kulttuurimaisemat. ELY-keskus muistuttaa, että valtioneuvoston päätöksen arvottamisraportin mukaan Limingan lakeuden "maisema-arvot perustuvat ennen kaikkea avoimiin, yhtenäisiin ja elinvoimaisiin peltonäkymiin sekä Liminganlahden luonnonympäristöön ja rantaniittyihin." Asemakaavoitettaessa uusia asumisen reservialueita (APres) tulee huolehtia siitä, että nämä keskeisimmät maisema-arvot säilyvät: kaavamääräyksillä tulee tarkemmin ohjeistaa alueiden asemakaavoitusta esim. näkymäakselien osalta. Erityisesti tämä koskee Limingan kirkon ympäristöä. Lisäksi ELY-keskus yhtyy Pohjois-Pohjanmaan museon (lausunto 29.4.2025) näkemykseen siitä, ettei VAMA-alueelle tulisi lähtökohtaisesti sallia teollisen kokoluokan aurinkovoimamahankkeita. Yleismääräystä nro 13 tulisi tarkentaa tältä osin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Limingan kirkon asema kauas näkyvänä maamerkkinä on muuttunut Limingan taajaman ja Liminganjoen varren reuna- ja pihapuuston kasvaessa kirkon lähiympäristössä viimeisten vuosikymmenten aikana. Kunnanarkkitehti teki kesällä 2025 laajan maastokäynnin kaava-alueelle ja selkeitä kirkon näkymälinjoja löytyi vain pieneltä osuudelta Lumijoen tieltä, Värminkoskentien suunnalta sekä Karintieltä ja Kirkkokari -tieltä. Kyseiset näkymälinjat on lisätty hyväksymiskäsittelyyn menevään kaavakarttaan (knä -merkintä). Lisäksi Karintien kulma kirkon suuntaan on muutettu vastaamaan voimassa olevaa asemakaavaa niin, että maisemallisesti arvokasta peltoaluetta on laajennettu.

Aurinkovoima: Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella oleva keskeisin VAMA-alue käsittää suurimmaksi osaksi maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA-1) ja rakentamiseen varttuja alueita (AT-2, AM, AP, APres, P ja C) sekä virkistysalueita. Osayleiskaavan yleismääräys nro 13. ei salli aurinkovoimaa näille keskeisille alueille. VAMA-alueen keskiössä olevat maisemallisesti arvokkaat peltoalueet säilyvät siis edelleen avoimina ilman mahdollisuutta rakentaa niille aurinkovoimaa. Aurinkovoimaloiden sijoittamista koskevaan yleismääräykseen (nro 13.) on lisätty vaade minimoida maisemavaihtukuksia VAMA-alueella.

VAMA-määräystekstiä on tarkennettu hyväksymiskäsittelyyn menevään aineistoon pieneitä osin seuraavaksi:

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA 2021). Limingan lakeuden kulttuurimaisema (valtioneuvoston päätös 18.11.2021). Alueen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja suunnittelussa on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä turvattava

maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Uudis- ja täydennysrakentaminen tulee tehdä maisemavaikutukset minimoiden. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Erityisesti Limingan kirkon näkymävyöhykkeelle sijoittuvien alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huolehtia, ettei nykyisiä näkymälinjoja kirkolle suljeta.

APres-alueiden osalta tulee lisäksi huomioida linnustolliset arvot, joista tarkemmin jäljempänä lausunnossa. ELY-keskus toteaa, että esimerkiksi alueen linnustoon liittyvä tieto on lisääntynyt 1. vaihemaakuntakaavan laadinnan ja A-alueiden osoittamisen jälkeen. Keltun alueelle osoitettu APres-alue ulottuu läntisimmiltä osin maakuntakaavan A-alueen ulkopuolelle ja lisäksi APres-alue sijaitsee osittain tärkeällä pohjavesialueella (1-luokka). Alue on myös ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hanhien levähdysaluetta. Näistä ja hanhiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin yleispiirteisyydestä johtuen Keltun APres-alueen laajuutta tulisi harkita uudelleen.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Keltun alueella olevan APres alueen laajuutta on supistettu hyväksymiskäsittelyyn meneviin kaava-asiakirjoihin niin, että APres alue sijoittuu kokonaan pohjavesialueen ulkopuolelle.

Teknisenä huomiona ELY-keskus toteaa, että valtion aluehallintouudistukseen liittyvä lainsäädäntö ei ole vielä saanut lainvoimaa. Mikäli osayleiskaavan hyväksymisvaiheessa lakiehdotusta (HE 13/2025) ei ole vielä hyväksytty, ei kaavamääräyksissä tule viitata Lupa- ja valvontavirastoon.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Laki Lupa- ja valvontavirastosta on hyväksytty, joten kaavamääräyksiä ei ole tarpeen muuttaa.

Luonnonsuojeluryhmä:

Luontoselvitykset on linnustoselvityksiä lukuun ottamatta todettu riittäviksi ELY-keskuksen aikaisemmissa kannanotoissa. Kaavaluonnoksesta annetun lausunnon jälkeen kaavaan on lisätty uutena merkintänä EN-au-alueet (energiahuollon alue, aurinkovoima). Muuttuvan maankäytön kohteina niistä olisi tullut tehdä maastossa luontotyyppi-, kasvillisuus- ja linnustoselvitykset. Ko. alueilla saattaa olla merkitystä uhanalaisen metsälajiston kannalta. Luonnosvaiheen jälkeen linnustoselvityksiä on täydennetty hankkimalla ELY-keskuksen kehotuksesta käyttöön Tiira-aineisto muuttolintujen kerääntymien tarkastelua varten. Tiira-aineiston avulla on pystytty muodostamaan käsitys muuttolintujen kannalta tärkeistä kerääntymisalueista kaava-alueella. Lisäksi Tiira-aineistoa on käytetty pesintään viittaavien havaintojen tarkasteluun. Linnustoaineistoon liittyvät epävarmuus-tekijät on tunnistettu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Maastoselvitysten tarve luonnon osalta EN-au alueilla on tiedostettu kaavatyön aikana, ja asia oli kirjattuna jo ehdotusvaiheen kaavaselostuksen kohtaan 8.9.8.

Hyväksymiskäsittelyyn menevien kaava-asiakirjojen EN-au kaavamääräystekstiin on lisätty seuraava määräys: Ennen alueiden rakentamista tulee tehdä maastotarkastelut luontotyyppien, kasvillisuuden sekä linnuston osalta. Aurinkovoiman mitoitus tulee tehdä selvitysten tulokset huomioiden.

Kaavakartalla on pääsoin otettu huomioon luontoselvityksissä tunnistetut arvokkaat luontokohteet. Poikkeuksena on Keltun peltoalueelle alueelle osoitettu pientalovaltaisen asuntoalueen varaus. Alueella on havaittu yli tuhannen hanhen kerääntymä, mutta kaavaselostuksen mukaan aineisto ei osoita alueella olleen säännöllistä kerääntymistä. Selostuksessa on esitetty Tiira-aineistoon nojaten, etteivät uudet asemakaavoitettavat alueet sijoitu linnustollisesti arvokkaille alueille. Kuitenkin linnustoselvityksissä on tehty rajauksia linnustollisesti arvokkaaksi tunnistetuista alueista (pl. mustakuiiri/LUO-8) ja näihin on osoitettu kaavassa uutta rakentamista. Osayleiskaavan selostuksessa ei arvioida vaikutuksia näihin vaan vaikutustenarviointi on todella yleistasonen. Kokonaisuudessaan tulee huomioida, että kaava-alue sijoittuu IBA-alueelle (myös Keltun alue) ja on täten muuttolinnuston tärkeä levähtämisalue. Tämä tulee ottaa huomioon kaavoituksessa. Kaavaselostuksessa kirjattu näin: "APres merkintätekstissä on seuraava maininta: Alueen tarkemmassa

suunnittelussa on huomioitava alueen sijainti kansainvälisesti arvokkaalla lintualueella (IBA).” ELY-keskus katsoo, että tämä on todella väljä ohjeistus eikä talojen sijoittamisella enää tässä mittakaavassa ole juurikaan merkitystä muuttolinnuston osalta. IBA-alue tulisi ottaa huomioon rakenteiden suunnittelussa siten, että minimoidaan lintuihin aiheutuva törmäysriski. Linnuston törmäysriskin ehkäisemisestä tulisi antaa oma kaavamääräys.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Keltun APres alueen laajuutta on supistettu hyväksymiskäsittelyyn meneviin kaava-asiakirjoihin niin, että APres alue sijoittuu kokonaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Oulun seudun muuttolintujen kerääntymisalueen (IBA) kaavamääräystekstiin on lisätty hyväksymisvaiheen asiakirjoihin seuraava määräys: Alueelle rakennettaessa tulee rakennusten ja rakenteiden suunnittelussa sekä toteutuksessa minimoida lintujen mahdollinen törmäysriski rakennuksiin ja rakenteisiin.

Kaavan vaikutuksia selvityksissä tunnistettuihin arvokkaisiin luontokohteisiin on arvioitu. Pääsääntöisesti arviointia voidaan pitää riittävänä. Hanhi-kerääntymien merkitys ja toistuminen Keltun peltoalueella olisi syytä tarkentaa pientaloalueen vaikutusten tunnistamiseksi. Selvitysten lykkääminen tarkempaan kaavoitukseen ei ole suositeltava menettelytapa. Samoin aurinkovoimaloiden rakentamiseen osoitettujen alueiden luontovaikutusten selvittämisen siirtäminen myöhempään suunnitteluvaiheeseen ei ole ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hyvä menettelytapa. ELY-keskus pitää tärkeänä, että kaavan yhteydessä on laadittu selvitys kaavan vaikutuksista Liminganlahden Natura-alueen suojeluperusteisiin ja tarkasteltu yksityis-kohtaisesti luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitetun arviointimenettelyn kynnyksen ylittymistä. ELY-keskus pitää tarkastelua riittävänä merkittävästi heikentävien vaikutusten poissulkemiseksi.

Ekologinen yhteysmerkintä Ruutijärven viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikan ja Leviämaan suoalueen (luo-7) välille on lisätty ELY-keskuksen esittämällä tavalla kaavakartalle.

ELY-keskukselle on 30.4.2025 tullut tietoon yleisohavainto, joka koskee soitimella olevia viitasammakoita Lähteenkujan päässä ja lähialueilla. ELY-keskus pitää havaintoa hyvin dokumentoituna ja luotettavana. Havainto on tullut tietoon myös Limingan kunnalle. ELY-keskus katsoo, että ilmoitetuista paikoista ainakin Lähteenkujan päässä sijaitseva APres-merkinnällä osoitetulla alueella sijaitseva kosteikko, jossa on havaittu 15 soidinäntelevää koirasta, on luonnonsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettu lisääntymis- ja levähdyspaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. ELY-keskus esittää, että kohde osoitetaan luo-2-merkinnällä osayleiskaavassa ja otetaan lisäksi huomioon jatkosuunnittelussa. Muiden havaintopaikkojen osalta nykytilanne on kartoitettava jatkosuunnittelun yhteydessä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Lähteenkujan havainto viitasammakoista on huomioitu hyväksymiskäsittelyyn menevissä kaava-asiakirjoissa niin, että alueelle on osoitettu uusi luo-2 merkintä ja rakentamisalueita on supistettu.

Ympäristönsuojeluyksikkö:

Ympäristönsuojeluyksiköllä ei ole huomautettavaa melun tai pohjavesien suhteen.

Vesistöyksikkö:

Vesistöyksiköllä ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksista.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue:

Teknisenä huomiona vastuualue toteaa, että kaavaselostuksen sivulla 10 mainitaan, että Oulun kaupunkiseudulle on laadittu pyöräilyn pääreittisuunnitelma vuoteen 2030 tähdäten. Vuonna 2024 on valmistunut Oulun seudun pyöräliikenteen pääverkko 2040 -selvitys. Vastuualueella ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksista.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaselostukseen on korjattu info Oulun seudun pyöräliikenteen pääverkko 2040 -selvityksestä.

Etelä-Savon ELY-keskus, vesihuoltopalvelut:

Kaavaselostuksen osiossa 8.11 on arvioitu kaavan vaikutuksia tekniseen huoltoon. Arvioinnissa on todettu siirtoviemäriille keräävän viemäristön nykyisen kapasiteetin riittämättömyys. Lisäksi

arvioinnissa on todettu Limingan talousvesiverkoston kapasiteetin olevan jo tällä hetkellä äärirajoilla samaan aikaan, kun kaavassa suunnitellaan runsaasti uutta asuinrakentamista, joka lisää veden kulutusta. Kaavaselostuksen mukaan uudet rakennuspaikat mahdollistavat kaikkineen noin 500 uuden asuinrakennuspaikan toteutumisen Liminkaan. Uusista rakennuspaikoista silmämääräisesti merkittävä osuus sijoittuu alueille, jotka tulee lähtökohtaisesti hyväksyä vesihuoltolain mukaisiksi toiminta-alueiksi - esimerkiksi uudet yleiskaavassa osoitettavat asuinalueet, jotka on osoitettu asemakaavoitettavaksi.

ELY-keskus katsoo, että ennen kaavan toteuttamista tulee varmistua vesihuollon kapasiteetin riittävydestä. ELY-keskus esittää kaava-aluetta koskeviin määräyksiin kirjattavaksi, että ennen kaavan toteuttamista on varmistuttava vesihuollon saatavuudesta ja riittävydestä.

Ampumarata-alueelle tulevaan rakentamiseen ei vesihuoltopalveluilla ole kommentoitavaa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan yleismääräyksiin on lisätty yleismääräys 14. seuraavasti:

14. Vesihuollon saatavuus asemakaavoitettavilla alueilla:

Ennen yleiskaavan toteuttamista, viimeistään asemakaavaa laadittaessa on varmistettava vesihuollon saatavuus ja riittävyys asemakaavoitettavalla alueella.

1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto Suunnittelujohtaja Markus Erkkilä ja Maakunta-arkkitehti Kirsti Reskalen lenko 28.4.2025

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavasta.

Voimassa olevissa vaihemaakuntakaavoissa ei ole aurinkovoimaa koskevia suunnittelumääräyksiä. Maakunnan liitto tosin julkaisi vuonna 2016 osana 2. vaihemaakuntakaavan aineistoa maakuntakaavan tulkintaoppaan Arki arvokkaalla maisema-alueella, jonka suositusten mukaan ”suurten voimala-alueiden sijoittamista avoimeen maastoon valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille tulisi välttää. Mikäli voimala päätetään sijoittaa arvokkaalle maisema-alueelle, tulisi se suunnitella niin, ettei siitä tule maisemaa hallitsevaa elementtiä.”

Valmisteilla olevassa Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa aurinkovoimaloiden rakentamista on tarkoitus ohjata yleisillä suunnittelumääräyksillä, joiden mukaan ”laajamittaista aurinkoenergia-tuotantoa suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, mukaan lukien vedenalainen kulttuuriperintö ja muinaismuistolailla rauhoitettujen kiinteiden muinaisjäännösten ulkopuolelle. Maakuntakaavan luo-alueet, luonnonsuojelu- ja pohjavesialueet, Natura 2000 -verkoston ja harjajensuojeluohjelman alueet sekä merkittävät virkistysalueet eivät sovellu teolliseen aurinkovoimatuotantoon.” Tapauskohtaisesti voidaan harkita aurinkovoimaloiden sijoittamista myös näille alueille, mikäli selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla voidaan varmistua siitä, ettei alue ei yksin tai yhdessä muiden energiahankkeiden kanssa merkittävästi lisää rakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia yllä mainittuihin kokonaisuuksiin.

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut osayleiskaavaa koskeviin viranomaisneuvotteluihin ja työpalaveriin ja liiton kulttuuriympäristöarvojen säilyttämiseen liittyviä näkemyksiä on huomioitu kaavaratkaisussa. Liitto haluaa vielä kiinnittää huomiota osayleiskaavan aurinkovoima-alueita koskevaan yleismääräykseen, jotta se tukisi esitettyä paremmin valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Limingan lakeuden kulttuurimaisema erityispiirteiden säilymistä.

Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan osayleiskaavan 13. yleismääräystä tulisi täydentää aurinkoenergia-alueiden sijoittamista koskevien periaatteiden osalta. Lähtökohtaisesti teollisen mittaluokan aurinkoenergian tuotantoaluetta ei tulisi sijoittaa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella oleva keskeisin VAMA-alue käsittää suurimmaksi osaksi maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA-1) ja rakentamiseen va-

rattuja alueita (AT-2, AM, AP, APres, P ja C) sekä virkistysalueita. Osayleiskaavan yleismääräys nro 13. ei salli aurinkovoimaa näille keskeisille alueille. VAMA-alueen keskiössä olevat maisemallisesti arvokkaat peltoalueet säilyvät siis edelleen avoimina ilman mahdollisuutta rakentaa niille aurinkovoimaa. Aurinkovoimaloiden sijoittamista koskevaan yleismääräykseen (nro 13.) on lisätty vaade minimoida maisemavaikutuksia VAMA-alueella.

VAMA-määräystekstiä on tarkennettu hyväksymiskäsittelyyn menevään aineistoon pieneltä osin seuraavaksi:

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA 2021). Limingan lakeuden kulttuurimaisema (valtioneuvoston päätös 18.11.2021). Alueen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja suunnittelussa on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä turvattava maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Uudis- ja täydennysrakentaminen tulee tehdä maisemavaikutukset minimoiden. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Erityisesti Limingan kirkon näkymävyöhykkeelle sijoittuvien alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huolehtia, ettei nykyisiä näkymälinjoja kirkolle suljeta.

1.3 Pohjois-Pohjanmaan museo / rakennettu kulttuuriympäristö Kulttuuriperintötyönjohtaja Pasi Kovalainen ja Rakennustutkija Samuli Paitsola 29.4.2025

Oulun museo- ja tiedekeskukselta on pyydetty lausuntoa liittyen Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotukseen Limingassa ja Lumijoella. Oulun museo- ja tiedekeskus on lausunut hankkeen luonnosvaiheesta 28.11.2023. Lausunnossa museo on esittänyt olennaiset huomiot rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä maisemaan liittyen.

Kaavaehdotuksen aurinkovoimaloiden sijoittamista koskevassa yleismääräyksessä sallitaan aurinkoenergian sijoittaminen M-1, MT ja MU alueille tarkempien suunnitelmien perusteella. Oulun museo- ja tiedekeskus ottaa aurinkovoimahankkeisiin tarkemmin kantaa tapauskohtaisesti mutta katsoo, että lähtökohta tulisi olla se, että valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ei sijoiteta teollisen kokoluokan aurinkovoimahankkeita.

Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole muuta huomauttamista kaavaehdotukseen liittyen.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ks. kohdan 1.2. vastine.

1.4 Pohjois-Pohjanmaan museo /arkeologia Kulttuurityön johtaja Pasi Kovalainen ja Arkeologi Mika Sarkkinen 28.4.2025

Lumijoen kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivan Oulun museo- ja tiedekeskuksen lausuntoa Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan luonnoksesta. Kaava laaditaan asiakirjojen osalta yhteisenä, mutta Limingan ja Lumijoen kuntien valtuustot hyväksyvät oman kuntansa puolen kaavat. Laadittavana on oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka Limingan Rantakylän alueella tulee olemaan tarkempi rakennuspaikkakohtainen osayleiskaava (AKL 44 § / uusi rakentamislaki 51 §), jota voidaan jatkossa käyttää rakennusluvan perusteena. Muilla alueilla osayleiskaava laaditaan yleispiirteisempänä aluevarauskaavana, jossa keskeisimmät rakentamisalueet toteutetaan asemakaavalla. Tämä lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön Lumijoella sijaitsevat kohteet (4 kpl) on merkitty asianmukaisesti kaavakartalle kaavamääräyksineen. Kohteille ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä. Kaavaselvityksessä suunnittelualueen muinaisjäännöstilanne käsitellään ja esitellään asianmukaisesti kaavaselvityksen kohdassa 3.1.5 Arkeologinen kulttuuriperintö. Kaavatyöhön liittyen tehty arkeologinen selvitys esitellään kohdassa 4.1.1 Arkeologinen selvitys ja inventointiraportti on

liitteenä kaava-aineistossa. Kaavan vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön arvioidaan kohdassa 8.5 ja erityisesti Lumijoen alueen osalta kohdassa 8.20.2.

Oulun museo- ja tiedekeskus (Pohjois-Pohjanmaan museo) on lausunut kaavahankkeesta aiemmin 10.2.2022 ja 17.11.2023 (OUKA/14352/10.02.01/2021). Museon aiemmissa lausunnoissa esittämä on otettu huomioon, eikä museolla ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE: Merkitään tiedoksi.

1.5 Oulun seudun ympäristötoimi Ympäristösuojelupäällikkö Jonna Hakala, 17.4.2025

Ympäristötoimi esitti kaavahankkeen edellisessä lausunnossaan tuotantoeläintilojen esittämisestä kaavakartalla suojaetäisyys-suosituksen sijaan kolmiomääräyksenä. Kaavakarttamerkinnät on korjattu ehdotusvaiheen karttaan. Selostuksessa viitataan tuotantoeläintilojen osalta vanhentuneeseen oppaaseen (2010) ja siinä esitettyihin suojaetäisyys-suosituksiin. Ympäristötoimen näkemyksen mukaan selostuksen viittaus vanhentuneeseen oppaaseen ja eläintilojen suojaetäisyyksiin tulee poistaa. Ilmoituksenvaraisten eläintilojen suojaetäisyydet määritellään eläinsuoja-asetuksen (138/2019) mukaisesti eläinyksikkömäärän ja lannan käsittelymenetelmän mukaan.

Toimivalta

Oulun kaupungin hallintosäännön 26.1. §:n mukaan Oulun seudun ympäristötoimi – liikelaitoksen johtokunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Hallintosäännön § 22 mukaan liikelaitoksen johtaja käyttää puhevaltaa liikelaitoksen johtokunnan puolesta ja antaa lausunto- ja tuomioistuimille ja muille viranomaisille. Oulun seudun ympäristötoimi - liikelaitoksen ympäristöjohtaja on delegoinut lausuntojen antamisen viranomaisille tai muille tahoille ympäristö- ja/tai terveysvaikutuksiltaan vähäisistä ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista ympäristönsuojelupäällikölle (27.2.2023 § 24).

Lisätietoja asiasta antaa ympäristötarkastaja Heidi Autio.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaselostuksessa ollut viittaus vuoden 2010 oppaaseen on poistettu.

1.6 Metsähallitus, Luontopalvelut Asiointijohtaja Mikael Nordström, 6.5.2025

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaava-alueesta.

Metsähallituksen asema lausunnonantajana:

Metsähallitus antaa lausunnon osayleiskaavan kaavaluonnoksesta kaavaluonnoksen alueelle sijoittuvan Liminganlahden Natura 2000 -alueeseen (FI1102200, SPA/SAC) kuuluvien valtion maiden haltijana ja kaavaluonnoksen alueella sijaitsevan Liminganlahden luontokeskuksen toiminnasta vastaavana tahona. Metsähallitus lausuu molempien kuntien kaavahankkeisiin yhdellä samansisältöisellä lausunnolla.

Metsähallitus on tutustunut osayleiskaavaluonnoksen aineistoihin ja lausuu niistä seuraavaa: Metsähallitus on tarkastanut osayleiskaavaehdotuksen kaavamerkinnät, ja Metsähallituksen osayleiskaavaluonnoksesta vuonna 2023 lausunnossa luonnonsuojeluun varatuista alueista annetut kommentit on huomioitu kaavaehdotuksessa.

Kaavaselostuksen sivulla 37 oleva teksti ”Liminganlahden luontokeskus sijaitsee n. 6 km Limingan kirkonkylältä Lumijoen suuntaan. Luontokeskuksessa voi tutustua Liminganlahtinäyttelyyn, ruokailla sekä majoittua pieneen luontohotelliin. Luontokeskuksen pihasta lähtee pitkospuinen luontopolku Virkkulan lintutornille.” tulisi muuttaa yleispätevämpään muotoon ”Liminganlahden luontokeskus palveluineen sijaitsee n. 6 km Limingan kirkonkylältä Lumijoen suuntaan. Luontokeskuksen pihasta lähtee luontopolku Virkkulan lintutornille.”

Linnustovaikutukset ja Natura-arviointi:

Metsähallitus piti kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa linnustovaikutusten arviointia puutteellisenä. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen alueella on tehty linnustoselvityksen täydennys sekä Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys. Huolimatta selvityksen ja Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksen lähtöaineistojen puutteista, Metsähallitus pitää niitä riittävinä.

Metsähallituksella ei ole muuta lausuttavaa osayleiskaavaehdotuksesta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Lausunnossa esitetty tekstimuutos kaavaselostukseen on tehty hyväksymisvaiheen kaavaselostukseen.

1.7 Siikajoen kunta kunnanhallitus 14.4.2025 § 118

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaava-alueesta ja kaavatyöstä.

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotuksen kaavaratkaisulla ei ole suoranaisia vaikutuksia Siikajoen kunnan maankäyttöön. Siikajoen kunnalla ei ole lausuttavaa Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotuksesta, joka sijoittuu Lumijoen kunnan puolelle.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE: Merkitään tiedoksi.

1.8 KäPy-auditointi Ramboll Finland Oy, Reijo Vaarala 5.5.2025

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavatyöstä.

Auditointiraportin merkinnöistä:

- Piste-merkintä = neutraali, ei sisällä palautetta
- + Plus-merkintä = positiivinen palaute
- Miinus-merkintä = palaute, joka sisältää huomautuksen/kehittämisehdotuksen
- ± Plus/miinus-merkintä = hyvää, mutta löytyy kehitettävääkin

Auditointi on tehty kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen näkökulmasta!

Osayleiskaavan selostus, kaavaehdotus:

- Lähtötiedoissa Oulun seudun pyöräliikenteen pääverkossa viitataan vuoden 2030 pyöräliikenteen pääverkkosuunnitelmaan, joka saattoi olla selostuksen tekohetkellä ajankohtainen. Selostuksen kuva 5 ei osoita Oulun seudun pyöräliikenteen pääverkkoa, vaan viitotettavia pää- ja kehäreittejä.

• Oulun seudulle on valmistunut toukokuussa 2024 Pyöräliikenteen pääverkko 2040 – suunnitelma, joka tulee ottaa yleiskaavatyöhön mukaan. Työn taustaselvityksiin on tarpeellista ottaa mukaan myös maaliskuussa 2024 käynnistynyt ja kunnanhallituksen 16.12.2024 hyväksymä Limingan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma, jossa esitetään mm. pyöräliikenteen pääverkko ja jalankulun ydinalueet. Edistämishjelman tehtävänä on toimia ohjenuorana mm. liikkumisen motivoinnin, tiedottamisen, väylien toteuttamisen, kunnossapidon ja maankäytön suunnittelussa.

• Yleiskaavassa tulee esittää pyöräliikenteen pääverkko (= pää- ja yleensä aluereitit). Tästä on ohjeistettu mm. seuraavaa:

Pyöräliikenteen suunnittelu –ohje (18/2020): Verkkosuunnittelun kannalta yleiskaavoitus on tärkein vaihe, sillä pyöräliikenteen pääverkko määritetään yleensä samanaikaisesti yleiskaavan kanssa ja osoitetaan yleiskaavakartalla ja kaavamääräyksissä.

Kävely ja pyöräily kaavoituksessa (51/2011): Yleiskaavan keskeinen tehtävä on määrittää kävelyn ja pyöräilyn pääreitit sekä pääverkkoon kuuluvien alikulkujen paikat. Pääreiteillä tarkoitetaan kävelyn ja pyöräilyn pääverkon reittejä sekä yksityiskohtaisemmassa yleiskaavassa tapauskohtaisesti myös alueverkon reittejä.

- Osayleiskaavan selostuksessa (ja kaavaehdotuksessa) on osoitettu jalankulun ja pyöräliikenteen pääreitti Oulun seudun pyöräilyn pääreitisuunnitelman mukaisesti sekä osa keskeisimmistä

jalankulun ja pyöräliikenteen alue- ja paikallisreiteistä. -> Valitussa ratkaisussa yleiskaavassa esitetään paljon sellaisia pyöräliikenteen paikallisreittejä, joita yleiskaavatasoisessa suunnitelmassa ei kuulu esittää. Alue- ja paikallisreitit on myös osittain niputettu yhteen. Valitun ratkaisumallin huono puoli on siinä, että se ei priorisoi riittävästi tärkeimpiä pyöräliikenteen verkon osia.

+ Kaavan vaikutusten arvioinnissa kävelyn ja pyöräily on otettu kohtuullisen hyvin huomioon. Etenkin maankäytön kasvu olemassa olevan rakenteen ympärille edistää jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteita.

± Jalankulun ja pyöräliikenteen reitit tuovat esille jalankulun ja pyöräliikenteen roolia. Jalankulun ja pyöräliikenteen reittien priorisoinnissa on kuitenkin kehitettävää.

Osayleiskaavan kaavaehdotus:

± Kaavaehdotuksessa on annettu seuraava yleismääräys: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään jalankulku- ja pyöräteiden, ulkoilureittien ja alikulkujen toteuttamista erityisesti taajamien, kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä, sekä maatalouden tarvitsemien yhteyksien toteuttamista". -> Yleiskaavamääräyksissä olisi voitu ottaa kantaa myös pyöräliikenteen pääverkon (= pää- ja aluereitit, ei paikallisreitit) laatuun.

- Kaavaehdotuksessa jalankulkua ja pyöräliikennettä koskevia merkintöjä ovat jalankulun ja pyöräliikenteen pääreitti, jalankulun ja pyöräliikenteen alue- tai paikallisreitit sekä pyöräliikenteen yhteystarve.

- Jalankulkua ja pyöräliikennettä ei tule niputtaa yhteen eivätkä niiden reitit ole hierarkiatasoltaan yhteneviä.

- Alue- ja paikallisreittejä ei tule niputtaa yhteen, koska niputtaminen ei tuo reittien priorisointia esille. Priorisoinnin tarkoituksena on ohjata jalankulun ja pyöräliikenteen edistämistä tarkemmissa suunnitelmissa. Tämän vuoksi asia olisi voitu ottaa huomioon myös yleiskaavamääräyksissä.

+ Pyöräliikenteen pääverkko (=pääreitit) nousee yleiskaavamerkinnöissä hyvin esille.

->Kaavamerkinnöissä suositellaan käytettävän laatumäärittäjämerkintöjä: pyöräliikenteen pääreitti ja pyöräliikenteen aluereitti. Jos joitakin aluereittejä halutaan nostaa esille, niin se voitaisiin esittää esim. "merkittävä pyöräliikenteen paikallisreitti".

-> Kaavaan voitaisiin lisätä jkpp-alikulkujen ohjeelliset sijainnit.

+ Maastopyöräilyreitit nousevat kaavaehdotuksessa hyvin esille.

- Kaavaehdotuksessa esitetään myös muita kuin pyöräliikenteen pää- ja aluereittejä. Ratkaisumalli ei tuo riittävän hyvin tärkeimpiä pyöräliikenteen reittejä esille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaselostuksen kohtaa 3.1.2 Liikenne on korjattu lausunnon perusteella.

Pyöräliikenteen merkittävät paikallisreitit on merkitty hyväksymiskäsittelyyn menevään kaavakarttaan omalla merkinnällään.

Yleiskaavoja on hyvin erilaisia, eivätkä kaikki yleispiirteiset ohjeet sovi jokaiseen yleiskaavaan. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava on etenkin Limingan puolella suhteellisen yksityiskohtainen, osin suoraan rakentamista ohjaava kaava (emätilaselvityksen alue), jonka vuoksi on katsottu tarpeelliseksi osoittaa kaavassa myös osa pyöräliikenteen paikallisista reiteistä.

Kaavaselostuksen kohdan 7.3 kuvaa pyöräliikenteen verkosta ja ulkoilureiteistä on korjattu vastaamaan tuoretta Limingan pyöräliikenteen 2040 verkkoa.

Kaavakartan Yleismääräys 3. perustuu viereiseen 2019 hyväksyttyyn Valtatie 8 ympäristön osayleiskaavaan. Limingan kunnassa pyritään käyttämään mahdollisuuksien mukaan samoja merkintöjä viereisten ja vastavalmistuneiden kaavojen kanssa.

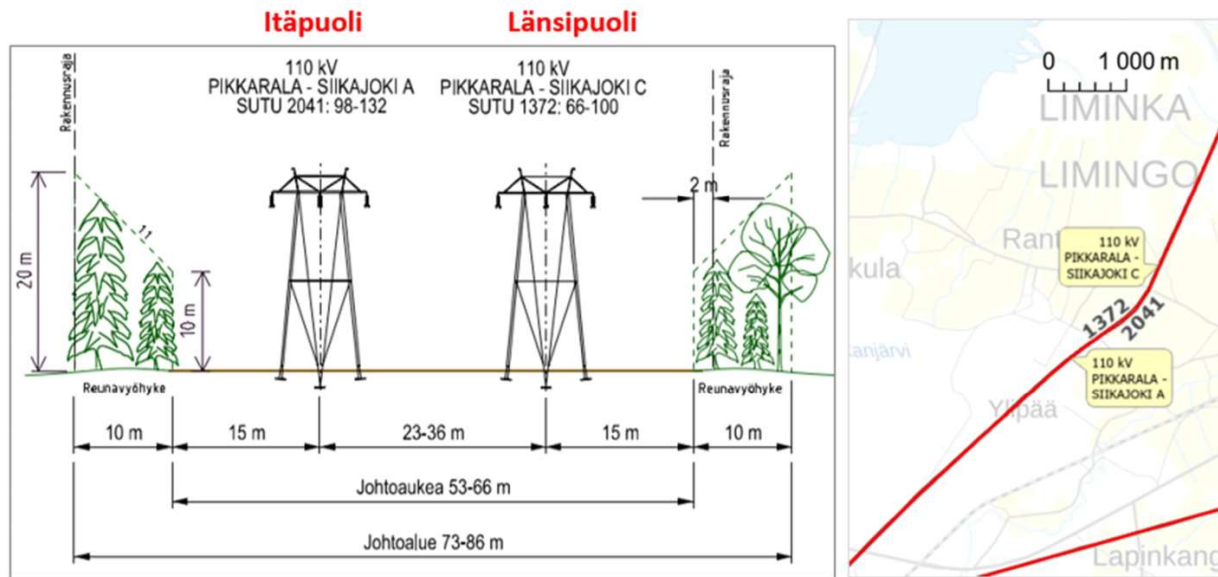
Kaava-alueella ei ole suunnitelmia pyöräliikenteen alikulkuratkaisuista, joten alikulkumerkinnöille ei ole perusteita.

Pyöräliikenteen verkon laatumääreitä on kirjattu kaavaselostuksen kohtaan 7.3.1 Jalankulku ja pyöräliikenne.

1.9 Fingrid Oyj

Yksikön päällikkö Mika Penttilä, 29.4.2025

Lausuiimme edellisen kerran 12.1.2022 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaavaluonnos ei ole ollut lausuttavana Fingridissä. Limingan kaava-alueella sijaitsevat Fingridin 2 x 110 kV voimajohtojen Pikkarala-Siikajoki A (suunnittelutunnus 2041) ja Pikkarala-Siikajoki C (suunnittelutunnus 1372). Lumijoen puolen kaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja. Annamme tämän yhteisen lausunnon molemmille kunnille.

Kuva 1. Fingridin 2 x 110 kV voimajohtoalue kaava-alueella.

Edellisen lausuntonne jälkeen 110 kV voimajohdon Pikkarala-Siikajoki A (2041) uusiminen on toteutettu. Päivitetyt voimajohtoalueen tiedot ovat seuraavat: Fingridin 2 x 110 kV voimajohtoja Pikkarala-Siikajoki A (2041) ja Pikkarala-Siikajoki C (1372) varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus voimajohtoalueelle, joka on 73-86 metriä leveä (kuva 1). Johtoalue muodostuu 53-66 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukan molemmiin puolin 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevä rakennusraja ulottuu 17 metrin etäisyydelle Siikajoki C voimajohdon keskilinjasta. Uudemman Siikajoki A -voimajohdon kohdalla rakennusraja ulottuu johtoalueen ulkoreunaan.

Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohtojen rakennusrajat reunavyöhykkeiden ulkoreunaan siten, että rakennusrajoitus koskee koko johtoaluetta. Kaavoituksessa johtoa varten varattavana alueena on suositeltavaa käyttää koko johtoalueen leveyttä

Osayleiskaavan ehdotuksessa voimajohdot on osoitettu viivamerkinnällä sähkölinja. Voimajohtojen käytävässä on myös suojaviheralue (EV), jonka leveys vaikuttaa olevan noin 75 metriä. Suojaviheralue on oma merkintänsä, mutta voitte tarkistaa, että pitääkö sen vastata voimajohtoalueen leveyttä yleiskaavan tarkkuudessa tässä tapauksessa.

Kaavaselostuksen sivun 22 tietoja Fingridin voimajohdoista olisi hyvä päivittää tämän lausunnon pohjalta.

Muistutamme, että Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnonle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi. Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja. Kaavoitusasioiden yhteyshenkilö Fingridissä on Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Johtoalueen käyttötarkoituksmerkintä on edelleen hyväksymisvaiheen kaavakartassa suojaviheralueen merkintä (EV), sillä johdot on esitetty ko. alueen sisällä omalla merkinnällä-

lään (z). Suurjännitejohdoista (z), jotka on piirretty kaavaan pohjakartan perusteella, on aina vähintään 25 metriä kaavassa osoitetun EV-alueen reunaan, mikä on lausunnon liitekuvien perusteella riittävästi. EV-alueen leveys on vähintään 73 metriä. Yleiskaavan yleispiirteisyyden nimissä EV aluevarauksen leveys on riittävä. Kaavaselostuksen kohdan 3.1.6 Tekninen huolto /Johtolinjat tiedot on päivitetty hyväksymiskäsittelyyn meneviin asiakirjoihin lausunnon perusteella.

2. MUISTUTUKSET – LIMINKA

2.1 Limingan seurakunta 16.4.2025

Limingan seurakuntakeskus on sijainniltaan ja toiminnaltaan keskustatoimintojen aluetta. Tämä on todettu Oulun seudun yhteistä yleiskaavaa 2020 laadittaessa asettamalla kaavamerkinnäksi C-2 (keskustatoimintojen alue). Alueen luonne ei ole muuttunut. Alueen kaavoituksessa on edelleen pitädyttävä Oulun seudun yhteisen yleiskaavan käyttötarkoituksessa.

Keskustatoimintojen alue C ja julkisten palvelujen alue PY on ulotettava rata-alueeseen saakka kuten muutkin keskustan alueet, vaikka nekin ovat tärinäaluetta. Julkisiin palveluihin liitetty asuminenkin näin keskeisellä alueella tukisi osaltaan raideliikenteen kehittämistä Liminkaan. Nythän on jo valmiina kevyen liikenteen yhteys Lumijoentien sillan alitse uuden aseman suuntaan. Loogista ja todennäköistä on, että tärinän aiheuttamat haitat rakentamiselle on ratkaistavissa samalla tavalla kuin Lumijoentien pohjoispuolella. On maanomistajan epätasa-arvoista kohtelua sijoittaa suojaviheralue EV pelkästään seurakunnan omistamille maille. Tämä Limingan seurakunnan epätasa-arvoinen kohtelu toistuu sekä tämän kyseessä olevan kaavaluonnoksen kohdalla että Limingan ydinkeskustan uuden asemanseudun asemakaavaluonnoksen kohdalla.

Vaativamme osayleiskaavamerkinnyt PY ja C helpottavat jo vuonna 1984 vahvistetun vanhentuneen asemakaavan tulevaa ajantasaistamista, jossa eritellään kortteli- viher- ja pysäköintialueiden tarkat rajat. Silloin on ratkaistava myös museoalueen liikennejärjestelyt sekä Aabramintien ja radan välinen pysäköintialue, jota kunnan kulttuuritapahtumatkin käyttävät. Alueen näin keskeinen sijainti edellyttää sen potentiaalın arvostusta ja arvioimista - ehkäpä uuden kulttuuri- ja kirkkomuseon sijoittamistakin Vanhan Limingan alkupäähän!

Osayleiskaavaan merkitty radan varren suojaviheralue EV, samoin kuin aikaisemmassa asemakaavaluonnoksessa esitetty maisemapuisto VP-1, ovat tarpeettomia radan varrelle tulevien meluaitojen vuoksi. Jo nykyisin junien suuret nopeudet ja seurakuntatalon pihapuut estävät Pappilan pihapiirin näkymisen ohikulkijoille. Sen sijaan tuon vanhan kulttuuriympäristön näkyvyys Lumijoentien ylikulkusillalta laskeuduttaessa ja keskustasta saavuttaessa on turvattava asemakaavassa ammattitaitoisella suunnittelulla uudisrakennusten sijaintien ja kerroskorkeuksien osalta. Tärinäongelmat ratkaistaan samalla tavalla kuin muuallakin radan varren rakentamisessa.

Edellä mainitsemiemme seikkojen ratkaiseminen on otettava painokkaasti huomioon kunnan ja seurakunnan yhteistyönä. Mielellään niin, ettei seurakunnan tarvitse puolustaa etujaan valitusten kautta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheessa Limingan seurakunnalle annettiin seuraava vastine, joka on edelleen sisällöltään validi: "Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava on mittakaavaltaan kaavana selvästi Oulun seudun yleiskaavaa 2020 (muutos ja laajennus) selvästi yksityiskohdaisempi ja tarkempi. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa Limingan pappilan ympäristön käyttötarkoituksmerkinnät ja laajuudet on harkittu suhteessa alueen kulttuuriympäristöarvoihin, liikenteen aiheuttamiin ympäristöhäiriöihin sekä viheryhteystarpeisiin. Keskustatoimintojen käyttötarkoituksmerkintä, joka sallii mm. asumista, ei ole pappilan koilliskulmalla perusteltu raideliikenteen aiheuttamien melu- ja tärinävaikutusten vuoksi. Radanvarsi radan itäpuolella (valtatie 8 osayleiskaava) on Pappilan kohdalla laajasti viheraluetta ja viheralue tulee saada jatkumaan verkostona myös Lumijoentien suuntaan. Lisäksi Lumijoentien ja radan eritasoristeys edellyttää ympärilleen tiettyä väljyyttä."

Luonnosvaiheen jälkeen Pappilan ympäristön PY aluetta laajennettiin hieman Lumijoentien ja radan lounaiskulmaan suuntaan.

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava noudattaa yleispiirteisesti voimassa olevan asemakaavan viheraluevarauksien laajuutta Lumijoentien ja radan lounaiskulman alueella. Lumijoentien ja radan risteyskohta on merkittävä liikenteellinen solmukohta, jossa maankäyttöä ei tule osoittaa liian lähelle liikenneväyliä.

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavassa on osoitettu suojavirhealuetta Lumijoentien varteen myös muiden sellaisten kiinteistöjen alueille, joille ei sijoitu jo olemassa olevaa rakentamista, joten kaavaratkaisun ei voida katsoa olevan syrjivä tai kohtuuton Limmingan seurakuntaa kohtaan.

Seurakunnan kiinteistöjen alueella voimassa olevaa asemakaavaa ei ole tulkittu vanhentuneeksi.

2.2 Limingan Kansanopisto -Taidekoulu

23.4.2025

Limmingan Kansanopiston alue Arvolankujalla on mainittu osayleiskaavaehdotuksessa merkinnällä P (palvelujen ja hallinnon alue). Asemakaavassa opistoalue on merkitty opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YO).

Esitämme, että hyväksyttävässä osayleiskaavassa, kaavoituskatsauksessa ja asemakaavassa opistoalueen käyttötarkoituksen laajentaminen otetaan huomioon siten, että alueelle voitaisiin opetustoiminnan ohella sijoittaa kulttuuritoimintaa ja -palveluja, palvelualojen toimintaa (esimerkiksi yhteistyössä taidekoulun kanssa toimivat yksityisen sosiaalialan palvelut) ja asuinrakentamista (asuntolat, residenssit ja asuintalot).

Kyseinen muutos tiivistäisi ja elävöittäisi lähellä keskustaa sijaitsevan opistoalueen käyttöä ja mahdollistaisi alueen monipuolisemman kehittämisen sekä kuntalaisten että kansanopiston kannalta.

Käyttötarkoituksen laajentamisesta on jo alustavasti keskusteltu kunnanjohtajan kanssa, ja asia on otettu esille myös osayleiskaavaehdotusta koskeneessa yleisötilaisuudessa 16.4.2025. Keskustelimme mielellämme lisää opistoalueen kaavamerkinnöistä ja niiden kohdentamisesta alueen sisällä ennen osayleiskaavan hyväksymistä ja kaavoituskatsauksen julkaisemista.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

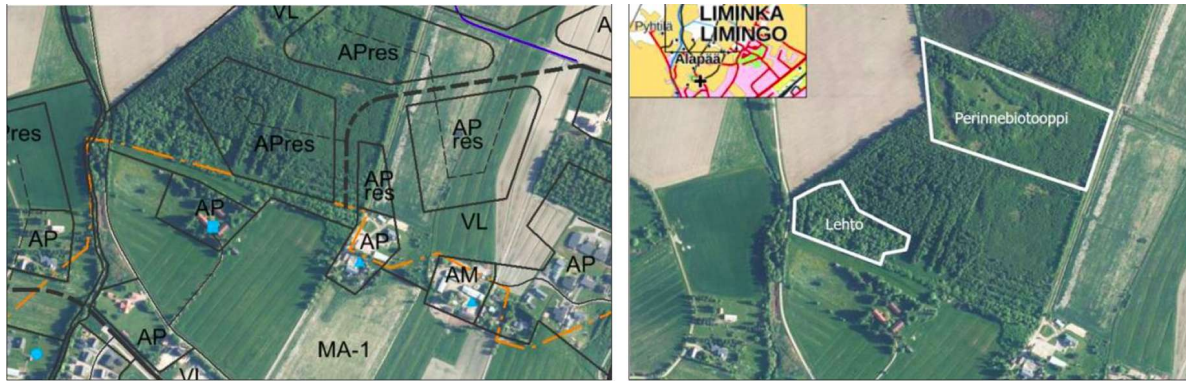
Limingan Kansanopiston alueen kaavamerkintää (P) on muutettu hyväksymiskäsittelyyn meneviin asiakirjoihin (P-1) niin, että alueella sallitaan myös toimintaan liittyvä asuminen.

2.3 Lakeuden Luonto ry

26.4.2025

Olemme Lakeuden Luonto ry:ssä tutustuneet nähtäville tulleen kaavaehdotuksen materiaaleihin mukaan lukien saman kaavan luonnoksesta jättämämme mielipiteeseestä kirjoitettuun kaavoittajan vastineeseen.

Annoimme mielipiteessämme tiedoksi perinnebiotooppikohteen Puodinmäen lähellä. Kaavoittajan vastineessa todetaan, että perinnebiotooppia ei ole vuonna 2022 hankituissa ympäristöhallinnon tiedoissa eikä ELY-keskus ole maininnut sitä omassa lausunnossaan. Huomautamme, että ympäristöhallinnon perinnebiotooppitieto on osin puutteellista ja luonteeltaan jatkuvasti päivittyvää, minkä vuoksi ELY-keskus ei ole ollut tietoinen perinnebiotoopista. Mielestämme kohteen tila olisi tullut selvittää maastokäynnillä sen jälkeen, kun olimme saattaneet sen kunnan tietoon mielipiteessämme. Tältä osin kaavaehdotus ei mielestämme perustu alueidenkäyttölain 9 §:ssä tarkoitettuihin riittäviin selvityksiin, sillä tiedoksi annetun luontokohteen arvoa ja rajausta ei ole selvitetty. Kaavan APres-aluetta on pienennettävä tai siirrettävä huomattavasti, sillä alle puolet sen alasta olisi käytettävissä rakentamiseen (Kuva 1). Perinnebiotooppia tulisi hoitaa laajemmin kuin vain parhaiten säilyneiltä osiltaan, minkä vuoksi osayleiskaavan APres-alue ei ole hyvä lähtökohta tarkemmalle asuinalueen asemakaavoitukselle.

Kuva 1. APres-alueiden sijoittuminen perinnebiotooppikohteeseen nähden. Yksi raja- leikkaa myös perinnebiotoopin parhaiten avoimena säilynyttä keskiosaa, joka näkyy ilma- kuvalla. Ote kaavan laatijan vastineesta Pohjois-Pohjanmaan liiton lausuntoon Ruutikan- kaan – Liminganlahden OYK:n kaavaluonnoksesta (vas.) sekä ote Lakeuden luonnon mie- lipiteestä (oik.).

Toivoisimme, että kunta mahdollistaisi Puodinmäen niityn säilymisen ja tekisi siitä maisema- ja lähiluontokohteen. Kohde on kasvamassa umpeen ja tarvitsisi nopeasti kunnostusta sekä vuosittaista niittoa. Asuinalueen vieressä se toimisi oivallisena kukkaniittynä lisäten ympäristön viihtyisyyttä. Arvoa nostaisi se, että uusympäristön (kaupunkiniitty) sijasta kyseessä olisi aito uhanalainen perinnebiotooppi. Vaikka kohde luokituisi nykyisellään vain kunnostuskelpoisten luokkaan (K), tulee huomioida, että voimakkaasti vähentyneiden perinnebiotooppien pinta-ala ei lisäännä, jos heikentyneitä kohteita ei huomioida. Vieressä on myös luo-kohteeksi rajattu umpeen kasvava kosteikko, joka edelleen kerää varsinkin keväisin muuttolintuja. Myös Lakeuden Luonto ry haluaa olla resurssiensa salliessa mukana luonnonhoito- ja ennallistamishankkeissa.

Annoimme tiedoksi myös huomiotta jääneen lehtokuvion Puodinmäen lähettävillä. Rajaamamme lehtokuvio sijoittuu kaavaehdotuksessa VL-alueelle, mikä osin turvaa luontoarvojen säilymistä. Kaavan tulkinnan kannalta selkeämpi olisi kuitenkin luo-merkintä. Kohde on helposti selvitettävissä perinnebiotoopin inventoinnin yhteydessä, jolloin myös sen osalta selvitykset saataisiin riittäviksi kaavan vaikutusten arviointia varten.

Haluamme antaa kiitosta Hahtikarin luo-kohteen laajentamisesta sekä Uuden Liminganjoen huomioimisesta ekologisena yhteytenä. Myös Hahtikarin alueella näemme hyviä mahdollisuuksia kehittää sitä lähiluonto- ja opetuskohteena esimerkiksi kunnostamalla siellä jo nykyisin oleva luontopolku.

Kaavaluonnokseen nähden ehdotuksessa ei ole Limingan imagollekin tärkeän linnuston osalta merkittäviä parannuksia. Linnuston osalta pidämme kuitenkin Tiira-aineiston käyttöä hyvänä. Varsinkin ELY:n ja PPLY:n hanhilaskentojen aineisto antaa hyvän kuvan tärkeimpien muuttolintuke- rääntymien sijoittumisesta, sillä havainnointi on ollut kattavaa. Tämän aineiston erittely olisi voinut selkeyttää aineiston esitystä, sillä havainnoinnin vääristymä esimerkiksi luontokeskuksen tienoille Virkkulassa vaikuttaa voimakkaasti tuloksiin. Kaavaehdotuksessa peltojen laajat APres-alueet ovat käytännössä säilyneet ennallaan luonnokseen nähden. Myös luontokeskuksen lähellä sijaitseva rakentamisaikka, jonka poistoa Lakeuden Luonto vaati mielipiteessään, on säilynyt. Kuten jo mielipiteessämme kaavaluonnoksesta olemme ilmaisseet, rakentaminen tulisi pitää tärkeillä lintualueilla pienimuotoisempana, sillä asutukselle löytyisi tilaa laajentua vähemmän luonnoltaan arvokkaille alueille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Muistutuksessa esiintuotu oletettu perinnebiotooppikohde sijoittuu vain osittain Ruutikan- kaan-Liminganlahden osayleiskaavan APres alueelle. Yleiskaavan aluevaraukset ovat yleispiirteisen ohjeellisia, ja alueelle laaditaan tarkemmat luontoselvitykset myöhemmin asemakaavavaiheessa, jolloin myös oletetun perinnebiotooppikohteen tilanne selvitettä- neen yksityiskohtaisesti.

Kaavatöissä tarvittavat selvitykset, niiden taso sekä vaikutusarviointin laajuus mää- räytyy aina tapauskohtaisesti suhteessa kaavan tarkoitukseen ja tehtävään. Tarvittavista

selvityksistä ja niiden riittävydestä sekä vaikutusarvioinnista käydään kaavaprosessin aikana keskustelua eri viranomaisten kanssa mm. viranomaisneuvotteluissa ja mahdollisissa työneuvotteluissa sekä nähtävillä olojen aikana viranomaisilta saatavien lausuntojen kautta. Kuntatalouden kannalta laadittavia selvityksiä ja niiden laajuutta ei ole perusteltua ylittää. Yleiskaavavaiheessa tehdään yleiskaavatasoisia selvityksiä ja asemakaavavaiheessa tarkempia ja yksityiskohtaisempia selvityksiä. On normaali menettelytapa, että osayleiskaavavaiheessa tehtäviä selvityksiä tarkennetaan asemakaavoituksen yhteydessä.

APres aluetta on pienennetty selvästi Keltun alueella hyväksymiskäsittelyyn menevään kaava-aineistoon.

2.4 Muistutus 2.4

4.4.2025

Rantakylän VR-1 kaava merkintä tekstiin tulee lisätä seuraavaa: Alue on osa viherverkostoa, mistä johtuen alueen metsää on käsiteltävä sen erityisluonteen edellyttämällä tavalla (metsälaki 5 pykälä). Metsänhoidossa ja alueelle rakennettaessa on otettava huomioon alueen maisema, luonto sekä virkistyskäyttö hyvän metsänhoidon suositusten mukaisesti. Hakkuiden kohdalla tulee pyrkiä jätetään suojapuustoa reittien varrelle. Tiheän puuston peittämään maisemaa voidaan reittien varrella avata harvennushakkuilla. Uudishakkuissa on käytettävä ensisijaisesti jatkuvan kasvatuksen menetelmää.

Perustelut: Muistutuksen kohteena oleva LV-1 alue on liminkalaisten virkistyskäytössä tärkeimpiä alueita, joiden nykyistä luontoa ja sen monimuotoisuutta tulisi säilyttää tuleville sukupolville. Alueen kuntorataverkosto ja sen ympäristöä liminkalaiset arvostavat.

Hyvin hoidetut metsät ovat olennainen osa alueen maisemaa ja alueen viihtyisyyttä sekä lisää niiden käyttöä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

VR-1 kaavamääräykseen on lisätty seuraava lause: Alue on osa viherverkostoa, mistä johtuen alueen metsää on käsiteltävä sen erityisluonteen edellyttämällä tavalla (metsälaki 5b §). Tätä tarkempia määreitä ei katsota tarvittavan, sillä Rantakylän VR-1 alueen omistajana Limingan kunnalla on intressi huolehtia alueen metsähoidosta maisema- ja luontoarvot sekä alueen ulkoilukäyttötarpeet yhteensovittaen.

2.5 Muistutus 2.5

3.4.2025

En hyväksy että kunta rupeaa kieltämään avohakkuita rantakylässä koska ne on yksityisten metsiä kyllä Metsäkeskus huolehtii että metsät hakataan oikein

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ehdotusvaiheen nähtävilläolon jälkeen kaavaa on muutettu niin, että M-1 ja MU merkintäteksteistä on poistettu avohakkuukielto.

2.6 Muistutus 2.6 (2 allekirjoittajaa)

2.4.2025

Esitämme muistutuksen liittyen omistamaamme kiinteistöön 425-402-69-29 Vanha-Pyhtilä osoite alapääntie 47 91900 LIMINKA. Hankimme kiinteistön omistukseemme vuonna 2014 ja samassa yhteydessä Limingan Kunta osti tilan pellot jotka ympäröivät pihapiiriämme. Tilan rakennukset ovat vanhoja vanhimmat 1800 luvulta peräisin ja olivat suurimmaksi osin purkukuntoisia ostohetkellä. Kunnostimme ja entisöimme kaikki rakennukset Museoviraston ohjeiden mukaisesti mitään ei hävitetty sekä raivasimme pihapiirin puuston siten että näkymät ympäröiville peltoaavoille ovat mahtavat. sekä pihapiirimme alkoi näkymään myös kauas ja on saanut ihailua osakseen ohikulkijoilta.

Nyt kaavaehdotuksessa pihapiiri on ympäröity kauttaaltaan APres merkinnöillä mikä toteutuessaan pilaa tämän paikan idyllin ja asumismukavuuden, kunnalla on maata alueella suunnitella uudet asumisalueet kauemmas vanhan pihapiirin läheisyydestä kuten Liminganjoen toisella puolen on kunnioitettu näitä Limingan vanhimpia asuinpaikkoja jotka on rakennettu muuten alueelle poikkeuksellisesti harvoille korkeammille harjanteille kuten tässä Hahtikarin laidalla. Mielestämme uudisrakentaminen ei sovi tällaisen paikan välittömään läheisyyteen ja toivomme että APres merkinnät poistetaan kiinteistömme ympäriltä koska tilaa on kaava-alueella sijoittaa ne kauemmas-kin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Limingan kunta tarvitsee uutta asuinaluevarantoa keskustaajaman välittömään läheisyyteen. Mahdollisuuksia uuden asutuksen sijoittamiseen ei ole keskustaajaman tuntumassa kovin runsaasti, sillä kulttuuriympäristöarvojen sekä maisemallisten arvojen ohella aluevarausten osoittamisessa on huomioitava myös monipuoliset luontoarvot ja pohjavesiolosuhteet. Kaavaehdotuksen APres aluevarauksia ei ole syytä oleellisesti vähentää.

Pyhtilän alue on osoitettu asuinalueeksi Limingan kunnanhallituksen 19.6.2023 hyväksymässä "Liminka 2040 kasvualueet 2020-2040" kartassa. Lisäksi alueella on vielä voimassa Oulun seudun yleiskaavan 2020 muutos ja laajennus, jossa ko. alue on osoitettu uudelle asumiselle. Myös voimassa olevassa maakuntakaavassa Pyhtilän alue on määritetty taajamatoimintojen alueeksi.

Edellä mainitut kaavat ja kunnanhallituksen kasvualuemääritykset ohjaavat nyt laadittavaa osayleiskaavaa. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa on tarpeen huolehtia, että kunnalla on riittävästi vaihtoehtoja mahdollisille uusille asuinalueille. Maanomistulosuhteet ja neuvottelut maaomistajien kanssa määrittävät jatkossa, millä aikataululla APres alueita kaavoitetaan ja kuinka laajasti.

Pyhtilän APres alueen lopullinen laajuus ratkaistaan myöhemmin asemakaavoituksen kautta, jolloin kunkin alueen erityspiirteet huomioidaan yleiskaavoitusta yksityiskohtaisemmin mahdollisten lisäselvitysten myötä.

Ehdotusvaiheen nähtävilläolon jälkeen kaavaa on muutettu kuitenkin niin, että tilan 425-402-69-29 (Vanhapyhtilä) eteläpuolelle rajautuvaa APres aluetta on pienennetty hieman.

2.7 Muistutus 2.7 29.4.2025

Koskien suunniteltua Ruutikangas-Liminganlahden osayleiskaavaa ja siihen merkittyjä rakennusoikeuksia (tontteja), haluan edelleen tuoda esille rakennuspaikkojen lisäämisen osayleiskaavasunnitelmaan.

Rakennusoikeuslaskelma ei mielestäni ole oikeudenmukainen eikä kohtuullinen, koska siinä ei huomioida miten rakennusoikeutta on käytetty emätilaan nähden. Itse asun "emätilalla", mutta siitä ei omistusaikanani ole lohkottu yhtään tonttia. Toisin kuin tilasta lohkotun erillisen tilan omistaja on käyttänyt "emätilan" rakennusoikeutta 4 (neljän) rakennuspaikan verran, jolloin mielestäni rakennusoikeutta ei voida poistaa emätilalta. On todella outoa, että vuosia sitten (1989) "emätilasta" lohkottu oma tila voi käyttää toisen tilan (nk. emätilan) kaiken rakennusoikeuden.

Mielestäni Limingan kunta ei kohtele kuntalaisia samanarvoisesti käyttäessään emätilamäärittelyä, varsinkin, jos kunnalla on mahdollisuus päättää kuinka monta tonttia kukin emätila saisi. Katson myös, että määräämis-oikeuttani omaisuuteni käyttöön ja hallintaan rikotaan.

Toivonkin saavani 3 (kolme) tonttia omistamilleni 425-404-31-12 (Uusi-Seikkula) sekä 425-404-31-18 (Vanha-Seikkula) Virkkulassa. Varsinkin Uusi-Seikkula - kiinteistön merkintä peltomaiseman säilyttämisalueena ihmetyttää, koska aivan viereen on kuitenkin annettu mahdollisuus omakotitalon rakentamiselle (tonttivaraus kiinteistö 425-404-9-4). Lisäksi pohjavesialue rajoittaa rakentamista Vanha-Seikkulan tilan alueelle. Tämäkin tulisi kohtuuden nimissä ottaa huomioon tontteja ajateltaessa.

Kunta mielellään haluaa tehdä ulkoilureittejä yksityisten omistamille maille ja vesilaitos tehdä mittauksia uusien vedenottojen suhteen, kuitenkin mitenkään huomioimatta maa-alueiden

omistajia. Tässäkin suhteessa olisi kohtuullista kunnan tulla vastaan sellaisissa asioissa, joissa se voi kuunnella myös maanomistajan toiveita.

Lisäksi toivoisin huomioitavan yleisessä keskustelussa, että Virkkula on yksi Limingan kylistä, ei mitään osa Rantakylää. Toivoisin kunnan virka- ja luottamushenkilöiden käyttävän kunnan alueista oikeita nimityksiä, sekin on asukkaiden kunnioittamista. Kaavasta pidetty yleisötilaisuus oli kaikessa karuudessaan tyly, tyly varsinkin meitä maanomistajia kohtaan. Lisäksi pidän turhana pelkoa, että Virkkulan maanomistajat myisivät tontteja holtittomasti ja näin pilaisivat oman kylänsä. Näin yleisötilaisuudessa väitettiin.

TÄRKEÄÄ: Lisäksi ulkoilureittejä kaavaan merkittäessä tulee ottaa huomioon, ettei omistamalleni metsäpalstalle tule merkitä mitään ulkoilureittiä (425-404-31-12) Torikanjärven lähelle. Maastoon ei myöskään saa viedä mitään viitoituksia reitistä ja olemassa olevat viitoitukset tulee poistaa välittömästi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksyttyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Kaikilla emätilaselvityksen piiriin kuuluvilla tiloilla käytetään samoja pinta-alaan ja emätilahistoriaan pohjautuvia mitoitusperiaatteita. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomoiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassaolo on huomioitu myös mitoitusperusteissa. Tiloille 425-404-31-12 ja 425-404-31-18 ei muodostu emätilaselvityksen perusteella rakennusoikeutta.

Kaava-alueella olevat kunnan liikuntatoimen ylläpitämät reitit on merkitty kaavaan joko liikuntapaikkoja koskevan paikkatiedon (ks. [LIPAS - Liikuntapaikat](#)) tai kunnan suunnitelmien mukaisesti. Tilan 425-404-31-12 läpi kulkee liikuntapaikkoja koskevan paikkatiedon mukaan maastopyöräreitti, jolle ollaan tutkimassa vaihtoehtoja reittiä. Tämän vuoksi hyväksymiskäsittelyyn menevään kaavakarttaan on ko. reittiä muokattu niin, että sen jatko-osuus Lumijoen puolelle Torikanjärven itäpuolelta on merkitty nuolella, joka tarkoittaa reitin yhteystarvetta. Yhteystarpeen linjaus ratkeaa erillisten suunnitelmien perusteella.

Viitoitusasiat eivät ole kaavalla ratkaistava asia.

2.8 Muistutus 2.8 (2 allekirjoittajaa)

28.4.2025

Viitaten puhelinkeskustelumme 24.4.25/ Aatu Jämsä, esitämme, että tilalla Kangaskokko RN :o 33:49 säilytetään voimassa oleva rakennuspaikkaoikeus.

([tietosuojalain alaisia henkilötietoja poistettu](#)) Tilalla on edelleen sähköliittymä mahdollista tulevaa rakentamista varten ja tontti on edelleen ns vapaa-ajan käytössä eli siellä on viinimarjapensaita, joista saamme vuosittain satoa. Pyydämme ystävällisesti rakennuspaikan kohdentamista/säilyttämistä ko tilalla Ylipääntiellä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Muistutuksessa tarkoitettaneen tilaa 425-402-33-49, jolle oli jo luonnos- ja ehdotusvaiheen kartoilla osoitettu yksi uusi rakennuspaikka emätilaselvitykseen perustuen (Piiskan- kedot alueella). Tätä uutta rakennuspaikkaa ei voida siirtää Ylipääntiehen rajoittuvalle ko. palstan alueelle, koska Ylipääntiehen rajoittuva palstan alue sijoittuu pohjavesialueelle.

2.9 Muistutus 2.9 (2 allekirjoittajaa)

29.4.2025

Vaadimme, että Limingan kunnassa tehdyn Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan rakennuspaikkojen mitoitusperusteita muutetaan tilan 425-402-33-55 Ylikokko osalta, ja tilalle annetaan yksi uusi asuinrakennuksen rakennusoikeus.

PERUSTELUT

Limingan ja Lumijoen kunnat ovat Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan "Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 23.11.2021" todenneet, että Rantakylän alue on maaseutumaista ympäristöä, jota ei asemakaavoiteta. Mahdollinen lisärakennusoikeus selvitetään ja ratkaistaan emätilaselvityksen perusteella. Emätilaselvityksessä on uuden asuinrakennuspaikan saamisen mitoitus tehty liian tiukaksi tai emätilaselvitys on tehty puutteellisin tiedoin, koska uusia rakennuspaikkoja on selvityksen mukaan tulossa Rantakylän alueelle vain 30 kappaletta. Esitetyistä rakennuspaikoista kuusi (20 %) on merkitty kunnan omistamille tiloille.

Alkuperäisestä kaavaluonnoksesta on annettu kuntaan lausuntoja, joista suurin osa kohdistui uusien rakennuspaikkojen määrään. Lausuntoihin myöhemmin annetussa "Lausuntokoosteessa, 21.2.2025", ovat konsulttityhtiö Rambollin antamat vastaukset uusien asuinrakennuspaikkojen osalta olleet kaikki kielteisiä.

Kantatilahetken 1.7.1959 jälkeen tehdyt rakennusoikeuksien käyttölaskelmat olivat puutteellisia, ja monin paikoin osittain virheellisiä. Virheellistä on rakennusoikeuden jakamisessa suosia kantatilan halkomisen jälkeen suuremman pinta-alan saanutta tilaa, koska esim. halkomisjaossa on tilojen jakaminen perustunut jyvitysarvon tasajakoon, ei tasan jaettavaan pinta-alaan. Kun alueella kantatilana jatkavalle tilalle on yleensä annettu talouskeskusalue ja myös maatalouteen liittyviä arvokkaita peltoalueita, on jaossa toinen kantatilan jaettu osa saanut suuremman pinta-alaosuuden tilan vähempiarvoisista metsä- ja muista maista. Vastaavaa tilan arvon puolittamista on käytetty myös sovussa jaettavassa lohkomistomituksissa.

Koska maanomistajia tulee käsitellä kaavoituksessa tasa-arvoisesti, ei kantatilalle kuuluvaa yhtä uutta rakennusoikeutta voi antaa kokonaisuudessaan vain suuremman pinta-alan omaavalle jakotilalle. Rakennusoikeuden tulee olla molemmilla kantatilan jälkeen halotuilla tai lohkotuilla tiloilla sama, yksi (1) rakennusoikeus, tai lisärakennusoikeutta ei tule olla kummallakaan kantatilan puolikkaalla. Vain näin täyttyy yleiskaavoituksessa maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Kunnat toivovat noudattamiensa kaavoitusperiaatteiden kautta, että kaikki rakennusoikeus keskitetään kuntakeskusten läheisille asemakaava-alueille. Kun näillä alueilla on kunnalla kaavoitusmonopoli, on tontin myyjänä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta miltei aina kunta. Kaikki tämä tarkoittaa sitä, etteivät kunnat mielellään myönnä haja-asutusalueille uusia rakennuspaikkoja. Tätä periaatetta osoittaa myös nyt laadittava osayleiskaava, jossa haja-asutusrakennusoikeuksien jakoon yksityisille maanomistajille suhtaudutaan tosi kielteisesti.

Kantatilan Ylikokko 425-402-33-25X jakautuminen

Omistamamme tilan Ylikokko 33:55 (kantatilaselvityksessä alkuaan 425-402-33-25X) ja siitä aikoinaan erilleen maanmittaustoimituksessa (lohkominen tai halkominen) lohkotulla tilalla 425-402-33-49 Kangaskokko on kantatilaselvityksen mukaan yhteensä kolme (3) kappaletta "Uusia potentiaalisia rakennuspaikkoja". Tilalla 425-402-33-55 Ylikokko ei kantatilaselvityksen mukaan ole "Nykyisiä rakennuspaikkoja", ja sillä on yksi (1) "Laskennallinen rakennusoikeus", yksi (1) "Jäljellä oleva laskennallinen rakennusoikeus" ja näin myös yksi (1) "Potentiaalinen uusi rakennusoikeus". Lopussa on tilan 425-402-33-25X Ylikokko Total kohdassa todettu kantatilalla olevan yksi "Potentiaalinen uusi rakennusoikeus" joka on merkitty tilalle 425-402-33-49 Kangaskokko.

Tehdyn selvityksen mukaan kantatilasta 425-402-33-25X Ylikokko lohkottu tila 425-402-33-42 Haatila on luettu vähentävänä rakennusoikeutena virheellisesti kokonaan vain omistamamme nykyisen tilan 425-402-33-55 Ylikokko rakennusoikeudesta.

Limingan kuntaan aikaisemmin annetussa lausunnossa oli liitteenä kantatilasta 425-402-33-25X Ylikokko lohkotun tilan 425-402-33-42 Haatila lohkomiskirja. Lohkomiskirjassa on kantatilan 425-402-33-25X Ylikokko omistajiksi 8.3.1956 merkitty (nimitiedot poistettu). Lohkomiskirjan yhdistelmässä on tilan 425-402-33-43 Ylikokko omistajiksi merkitty samat henkilöt, sillä muutoksella, että (nimitieto poistettu) kuoltua on myyjänä hänen jälkeen muodostunut perikunta. Tämä kantatilaan kohdistuva omistusoikeus osoittaa ne henkilöt, jotka ovat yhdessä myyneet lohkotilan 425-402-33-42 Haatila.

Myöhemmin on edellä kerrottujen henkilöiden yhteisomistus tilaan Ylikokko purettu, jonka mukaan muodostettiin 3.3.1970 tilat 425-402-33-44 (nykyisin 425-402-33-49) Kangaskokko ja 425-402-33-45 (nykyisin 425-402-33-55) Ylikokko. Tilajako on tehty palstojen sijaintiin nähden pituussuuntaan,

jolla on haluttu antaa lohkotilojen tuleville omistajille samanarvoisia maa-alueita. Näin jako-osuudet vastasivat mahdollisimman hyvin toisiaan.

Koska tila 425-402-33-42 Haatila on myyty yhteisomistuksessa olevasta kantatilasta, ei käytettyä rakennusoikeutta voi lukea vain toisen myöhemmin syntyneen tilan omistukseksi. Jos näin tehdään, loukataan maanomistajien tasapuolista kohtelua.

Me allekirjoittaneet (nimitiedot poistettu) olemme ostaneet tilan 425-402-33-55 (nimitiedot poistettu). Näin olemme oikeutettuja siihen rakennusoikeuteen, joka tilalle 425- 402-33-55 Ylikokko meneillään olevaan kantatilaselvitykseen esittämämme uusien asiaselvitysten mukaan tulee.

Lopuksi

Konsulttiyhtiö Ramboll ei ole antamassaan "Lausunতোosteessa" mitenkään osoittanut virheelliseksi ylempänä esitettyä kantatilan jakoa. Kun laskelma on oikein, on täysin väärin, että kahdelle myöhemmin muodostetulle tilalle kuuluva yhteinen rakennusoikeus annetaan vain toiselle tilalle. Näin määritessään on Ramboll rakentamismitoitukseen antamassaan vastauksessa ollut "tuomari", joka siirtää tasatilanteessa toiselle kantatilan osakastilalle (425-402-33-55 Yliokko) kuuluvaa rakennusoikeutta ilman mitään perusteluita toiselle tilalle (425-402-33-49 Kangaskokko). Emme tiedä, puolusteleeko konsultti vielä tässä tekemäänsä alkuperästä virheellistä laskelmaa, joka on yllä osoitettu tilojen omistusoikeuksilla ja jakamisilla vääräksi.

Edellä olevien selvitysten mukaan katsomme, että molemmilla tiloilla olevat puolikkaat rakennusoikeudet tulee pyöristää ylöspäin, antamalla molemmille tiloille yksi uusi rakennusoikeus. Tätä ei voi pitää kohtuuttomana, koska molempien tilojen rakennusoikeuslaskelmat ylittävät reilusti yhden uuden rakennuspaikan pinta-alamäärän.

Kun yksi uusi rakennusoikeus merkitään laadittavaan osayleiskaavaan tilalle 425-402-33- 55 Ylikokko, toteutuu asiassa myös maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Laaditun emätilaselvityksen perusteella tilalle 425-402-33-55 ei muodostu rakennusoikeutta, eikä tilalle voida osoittaa rakennuspaikkoja. Emätilaselvityksen laskelmat on tarkistettu syksyllä 2025. Emätilaselvityksen mitoitusperusteita ei myöskään ole katsottu voitavan muuttaa.

Emätilan sisällä rakennusoikeus jakautuu nykyisten tilojen pinta-alan suuruuden ja käytetyn rakennusoikeuden perusteella. Emätilan 425-402-33-25X jäljellä oleva rakennusoikeus (1 rakennuspaikka) on kohdistettu kiinteistölle 425-402-33-49, koska sen muunnettu pinta-ala on emätilan kiinteistöistä suurin. Tämä on yleinen käytäntö Suomessa rakennusoikeutta kohdennettaessa vastaavissa tilanteissa. Mikäli tiloja 425-402-33-49 ja 425-402-33-55 käsiteltäisiin emätilaselvityksessä yhtenä jakamattomana kokonaisuutena, silloinkin sen alueelle olisi kaavassa mahdollista osoittaa vain yksi rakennuspaikka. Tilan jakaminen kahteen osaan (nyt tai 1960-luvulla) ei kaksinkertaista rakennusoikeutta. Haluamalla muodostetuilla tiloilla ei siis automaattisesti ole samansuuruinen rakennusoikeus, vaan kaikilla emätilaselvityksen piiriin kuuluvilla tiloilla käytetään samoja pinta-alan ja emätilahistoriaan pohjautuvia mitoitusperiaatteita.

Kiinteistön 425-402-33-42 olemassa oleva rakennuspaikka on otettu huomioon koko emätilan rakennusoikeuden suuruutta määritettäessä eikä sitä ole kohdistettu yksittäisiin kiinteistöihin. Jotta emätilan alueelle (esim. tilalle 425-402-33-55) muodostuisi muistutuksessa esitetty lisärakennuspaikka, emätilan pinta-alan tulisi olla yli 15 hehtaaria. Tilan 425-402-33-55 laskennallista rakennusoikeutta ei ole siirretty muille tiloille, sillä sitä ei ole voitu osoittaa lainkaan kaavassa emätilan rajallisen kokonaisrakennusoikeuden vuoksi. Tilan 425-402-33-49 alueelle osoitettu rakennuspaikka perustuu pelkästään sen oman pinta-alan suuruuteen.

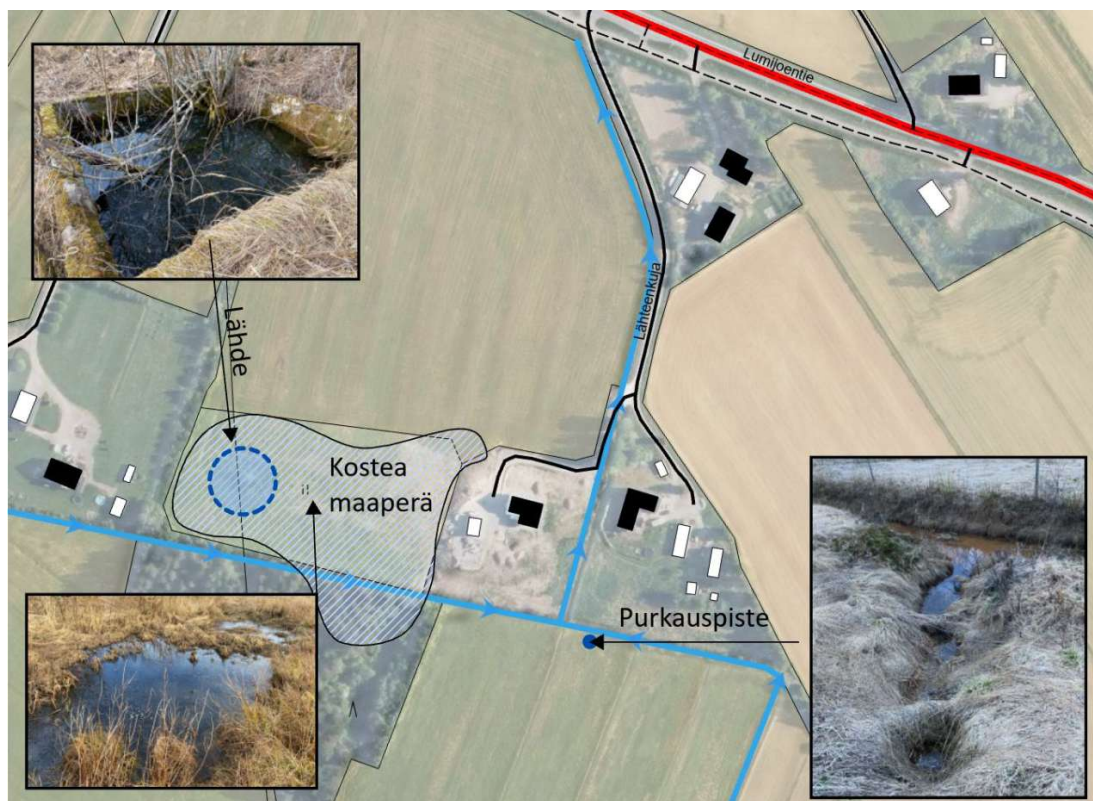
30.4.2025

Haluamme lausua mielipiteen Ruutikangas-Limminganlahden osayleiskaavan ehdotukseen. Mielipiteessä tarkennutaan Lähteenkujan alueelle tapahtuviin maankäytöllisiin muutoksiin, sillä mielestämme luonnosvaiheen kaavasta annettua palautetta ei huomioitu tarpeeksi ehdotusvaiheen kaavassa.

Vaikutuksen luontoarvoihin:

Teimme alueella lisäselvityksiä ja keskityimme tässä vaiheessa viitasammakkoihin. Lähteenkujan alueen elinympäristön erityispiirteen muodostavat alueelle sijoittuvat pohjaveden purkauspisteet. Alueella sijaitsee esimerkiksi jo 40-luvulla omaksi kiinteistöksi ”LÄHDE” muodostettu pieni tila, jota on käytetty vedenottoaikkana.

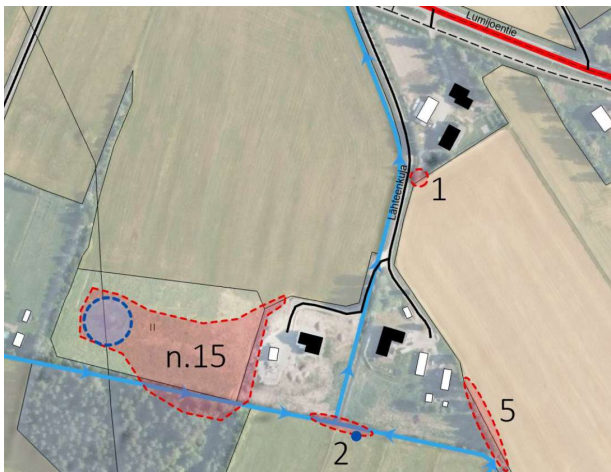
Pohjaveden purkauspisteet sekä alueen matala korkeus suhteessa ympäröiviin alueisiin mahdollistavat alueen maaperän, ojien ja vesilampareiden ympärivuotisen kosteana pysymisen. Ympärivuotinen kosteus luo otolliset olosuhteet viitasammakoille, sillä ne suosivat riittävän kosteuden takaavia

suojaista lampien ranta-alueita, soita, oja ja järviä sekä näiden läheisiä maa-alueita, kuten kosteikkoja.

Kartoitimme alueen viitasammakot havaintokierroksilla kahtena iltayönä 14-15.5.2024. Kaavaehdotuksen aikatauluvaatimusten vuoksi havaintoja ei keretty tehdä vuonna 2025. Viitasammakkojen kutu on vilkkaimmillaan öisin, joten kartoitus suoritettiin klo 22-03 välillä. Havaintokierroksilla keskityttiin koiraiden kutuääntelyyn, sillä äänihavainnot ovat varmin tapa kartoittaa viitasammakkoita. Arvio viitasammakoiden määrästä perustui pulputuksen määrään ja voimakkuuteen. Yksittäisiä viitasammakkoita pystyttiin myös erottamaan kutupaikoilta. Kutuaikana kutupaikoilla on aina myös naaraita ja nuoria koiraita, jotka eivät ääntele. Kartoituksessa voitiin siten arvioida vain koiraiden lukumäärää.

Potentiaalisia kutupaikkoja lähestyttiin rauhallisesti, etteivät viitasammakot säikähtäisi ja piiloutuisi veden alle. Kartoituksen aikana pysähdyttiin kymmeniksi minuuteiksi sopiville paikoille tekemään arvio laulavien koiraiden lukumäärästä. Ääntelypaikat ja -lukumäärät merkittiin paikkatietoaineistoon. Äänihavainnoista on myös videotallenteita.

Alueella sijaitsevan lähteen ympäristöstä havaittiin noin 15 ääntelevää viitasammakkokoirasta. Alue on vanhaa peltopohjaa, joka on metsittynyt ja tarjoaa suojaa viitasammakoille. Peltopohjaan muodostuu keväällä tulvalampareita, jotka luovat hetkellisesti otollisia paikkoja viitasammakoille. Alueella on lähteen lisäksi myös pienempiä pysyvästi märkiä lampareita sekä pysyvästi märät ojat. Pohjaveden purkauspisteistä jatkuvissa pelto-ojissa tehtiin myös havaintoja viitasammakoista. Alla olevasta kartasta on esitetty punaisella paikat ja ääntelevien koiraiden lukumäärät.

Laji on erittäin paikkauskollinen ja saattaa viettää kesänsä hyvin pienellä alueella. Viitasammakot eivät lähde kauaksi kutuvien läheisyydestä. Lähteenkujan ympäröivät alueet täyttävät Euroopan unionin komission ympäristöasioiden pääosaston laatiman ohjeistuksen mukaiset vaatimukset lisääntymispaikan määrittämiseksi.

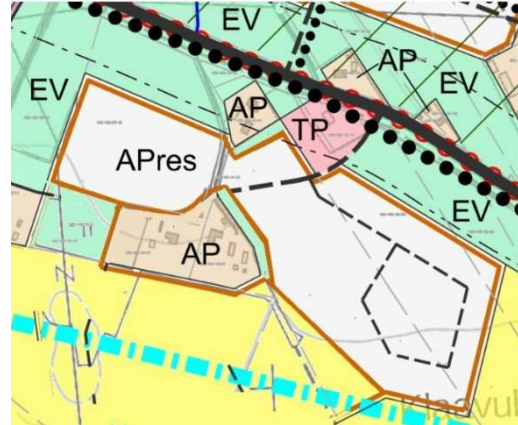
Viitasammakko (*Rana arvalis*) on luontodirektiivin liitteen IV mukainen laji ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on Suomen luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan kielletty. Havaittuihin lisääntymispaikkoihin ei siten saa kohdistaa rakentamista, joka voi muuttaa elinympäristön piirteitä ja siten uhata heikentää tai hävittää lisääntymispaikkaa. Näiden alueiden sijainti tulee ottaa huomioon kaavoituksen suunnittelussa siten, että alue säilyy viitasammakolle suotuisina. Karttaan rajatut lisääntymispaikat on hyvä turvata rakentamistoimilta suojavyöhykkeellä.

Myös kirjallisuusselvityksen perusteella osayleiskaava-alueen potentiaalisesti suojellisesti arvokkaimmiksi luontokohteiksi arvioidaan olevan mm. peltoalueen ojat, ojien reunoilla olevat suojavyöhykkeet, tienvarret ja peltoalueella sijaitsevat metsäsaarekkeet: eläinten suojapaikat. Luonnonalueiden pirstoutuminen maankäytön seurauksena on yksi keskeisistä syistä luonnon monimuotoisuuden vähänemiseen. Pirstoutumista voidaan vähentää suunnittelemalla ja ylläpitämällä ekologiaa yhteyksiä ja eläinten levähdysalueita eri luonnonalueiden välissä.

Lähteenkujan päässä on viitasammakoiden lisääntymisalueen lisäksi luonnontilaiseksi jätetty metsäsaareke, jossa viihtyvät mm. ketut, kauriit, pesivä ampuhaukka ja lukuisat muut linnut.

Alueella on havaittu linnustoselvityksen (pensaskerttu VU = vaarantunut, kuovi NT = silmälläpidettävä, KV kansainvälinen vastuulaji) lisäksi pesivä haarapääsky (VU), pesivä kiuru (NT), paikallinen suopöllö (KV) ym. tavanomaisia lajeja. ELY-keskuksen mukaan linnustoon kohdistuvat vaikutukset tulevat olemaan arvioinnin keskiössä. Maankäytön muutoksilla voi olla laajuudesta ja sijainnista riippuen merkittäviä haitallisia vaikutuksia joihinkin lajeihin.

Ehdotamme, että Lumijoentien pohjoispuolella AP laajenemisalueelle jätettävät viheralueet yhdistettäisiin Lähteenkujan pään metsäsaarekkeeseen yhtenäisellä EV-alueella. Lisäksi huomioitaisiin tarvittavat suojavyöhykkeet viitasammakoille. Näin tukisimme luonnon monimuotoisuuden vahvistamista kuntastrategian mukaisesti ja alueen lajit saataisiin suojeltua.

Muut vaikutukset. (kts. luonnosvaiheen mielipide): Kaavoittaja on perustellut vastineessaan, että esitetyt mielipiteet ratkaistaan tulevaisuudessa asemakaavoissa. Onko perustelut myöhemmin asemakaavoitusvaiheessa, että asiat on tehty lainvoimaisen osayleiskaavan mukaisesti? Vaikka kyse on vain yleiskaavan aluevarauksesta, ei suunnittelussa voida ohittaa MRL 35 § perusteluita, että yleiskaavan tarkoituksena on esittää kehityksen periaatteet ja alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen, suunnittelun, rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Tämän vuoksi yleiskaavan ohjaavalla vaikutuksella on todella merkitystä.

Limingan kunta on neuvotellut maanomistajien kanssa pohjavesialueelle osuvien uusien emätilaselvityksen mukaisten rakennuspaikkojen siirroista pois pohjavesialueelta, vaikka niillä olisi ollut mahdollisuus liittyä viemäriin. Ehdotamme, että samaa vastuullista periaatetta noudatettaisiin yhdenvertaisesti myös uusilla asemakaavoitettavilla-alueilla ja Lähteenkujan eteläpuolelta supistettaisiin AP-reservialueen sijainti pois pohjavesialueelta.

Kaava alue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle "Limingan lakeuden kulttuurimaisema" maisemalueelle. Se on vanhaa ja elinvoimaista maatalousmaisemaa, joka on osa alueen asukkaiden identiteettiä. Kaavaluonnoksessa onkin onnistuttu säilyttämään suurimmalle osalle nykyisistä rakennuspaikoista yhteys joko VL-, EV- tai MA1-alueeseen, jotta kulttuurimaiseman vaikutus säilyy osana jotain rakennuspaikan sivua. Tämä ei kuitenkaan toteudu Lähteenkujan päässä olevilla kiinteistöillä. Kyseiset kiinteistöt ovat kaavoitettu uuden asuinpientaloalueen keskelle. Tämän vuoksi ehdotamme Lähteenkujan eteläpuolisen AP reservialueen supistamista aikaisempien kartta-ehdotustemme mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Lähteenkujan ympäristöä on muokattu hyväksymiskäsittelyyn meneviin asiakirjoihin tämän muistutuksen sekä ELY:n lausunnon (ks. kohta 1.1) perusteella niin, että Lähteenkujan havainto viitasammakoista on huomioitu: Lähteenkujan alueelle on osoitettu uusi luoto 2 merkintä ja rakentamisalueita on supistettu.

Kaavatöissä tarvittavat selvitykset, niiden taso sekä vaikutusarvioinnin laajuus määrittyy aina tapauskohtaisesti suhteessa kaavan tarkoitukseen ja tehtävään. Tarvittavista selvityksistä ja niiden riittävyydestä sekä vaikutusarvioinnista käydään kaavaprosessin aikana keskustelua eri viranomaisten kanssa mm. viranomaisneuvotteluissa ja mahdollisissa työneuvotteluissa sekä nähtävillä olojen aikana viranomaisilta saatavien lausuntojen kautta. Kuntatalouden kannalta laadittavia selvityksiä ja niiden laajuutta ei ole perusteltua ylivoimistaa. Yleiskaavavaiheessa tehdään yleiskaavatasoisia selvityksiä ja asemakaavavaiheessa tarkempia ja yksityiskohtaisempia selvityksiä. On normaali menettelytapa, että osayleiskaavavaiheessa tehtäviä selvityksiä tarkennetaan asemakaavoituksen yhteydessä.

On hienoa, että Lähteenkujan viitasammakkohavainto on dokumentointu kattavasti alueen asukkaiden toimesta, jolloin se on ollut mahdollista huomioida osana osayleiskaavatyötä.

2.11 Muistutus 2.11 31.3.2025

Muutosvaatimus kaavaan kiinteistön 425-402-111-8 osalta. Kaava on muutettava siten että kiinteistö 425-402-111-8 merkitään kaavaan merkinnällä, joka sallii seuraavaa: "Alueelle voidaan sijoittaa maa- ja metsätalouteen tai muuhun alueelle soveltuvaan elinkeinotoimintaan liittyviä asuinrakennuksia. Erityisistä syistä alueelle voidaan sijoittaa myös muita asuinrakennuksia."

Kaavamuutos aiheuttaa kiinteistön omistajalle kohtuutonta haittaa ja arvonmenetyksen. Kiinteistö on hankittu yritystoimintaa varten. Hankinta hetkellä ja hankinnan perusteena Oulun seudun yleiskaavassa kiinteistö on merkitty seuraavalla merkinnällä ja tarkentavalla tekstillä:

"M-alue, joka on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Alueelle voidaan sijoittaa maa- ja metsätalouteen tai muuhun alueelle soveltuvaan elinkeinotoimintaan liittyviä asuinrakennuksia. Erityisistä syistä alueelle voidaan sijoittaa myös muita asuinrakennuksia."

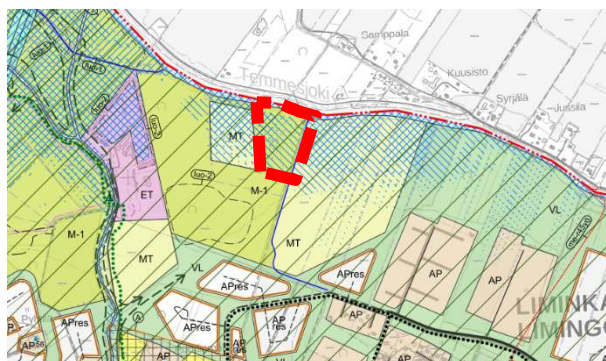
Kaavamuutoksen myötä yrittäjä ei voisi hyödyntää kiinteistöä, eikä sen osaa suunniteltuun elinkeinotoimintaan, jonka tavoitteena on ollut rakentaa yrityksen tuotantotilat ja asuintilat samalle kiinteistölle, jossa voidaan hyödyntää kiinteistöön rajoittuvaa Temmesjokea osana elinkeino- ja yritystoimintaa.

Kaava muutoksessa ei myöskään ole otettu huomioon MRL 5 §:n kohdan "9. elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä", eikä MRL 39 §:n kohdan "6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä."

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tila 425-402-111-8 sijaitsee kokonaan Temmesjoen tulvavaara-alueella, eikä sitä voida osoittaa rakentamiseen. Tila on osoitettu kaavassa M-1 alueeksi.

Vieressä ote kaavaehdotuksesta, johon ko. tila on rajattu punaisella katkoviivalla. Sininen vinoviivoitus kuvaa tulva-alueita.

2.12 Muistutus 2.12 23.4.2025

Viite: Yleisötilaisuus 16.4.2025 klo 17-19.

Osallistuin viitteen tilaisuuteen, jossa mm. emätilaselvitys esiteltiin...

Asun Limingan Rantakylässä. Varaan lapsilleni, (pappilan kirjanpidon mukaan 3kpl), tontit omille mailleni. Kohteesta löytyy kunnallistekniikka; vesi-, viemäri- ja sähköverkko. Sijainti n. 3km Limingan keskustan kouluista ja päiväkodeista.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

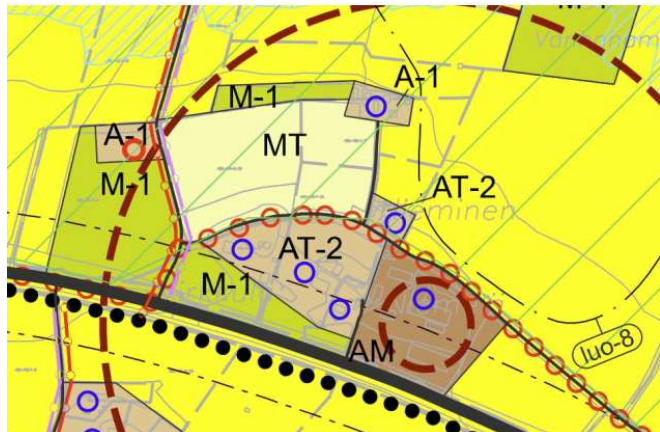
Muistutuksessa tarkoitettaneen tiloja 425-403-14-9 ja 425-403-3-26, jotka ovat emätilaselvityksen alueella. Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksyttyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Emätilaselvityksen mitoitusperiaatteiden mukaan rakennusoikeus määräytyy tilan pinta-alasta ja sijainnista kaava-alueella. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Tiloille 425-403-14-9 ja 425-403-3-26 ei muodostu emätilaselvityksen perusteella uutta rakennusoikeutta, joten ko. tiloille ei voida osoittaa uusia rakennuspaikkoja.

2.13 Muistutus 2.13 22.4.2025

Huomautus Ruutikangas-Liminganlahden osayleiskaavaan koskien kantatilaa 425-404-8-8X NIEMELÄ. Osoitteessa Lumijointie 59b, 425-404-8-38 NIEMELÄ (AM-alue) on jäänyt huomiomatta toinen nykyinen asuinpaikka, joka on rakennettu 1920. Kaavan laatijan perusteluista huolimatta pihapiirissä on kaksi asuinrakennusta, joista molemmista peritään myös kiinteistövero. Tilalla 425-404-8-31 SAAVUTUS ei ole asuinrakennusta, ko. kiinteistöllä on vain maataloutta tukevia rakennuksia. Mielestämme kyseinen asuinpaikka merkintä kuuluu kantatilaan. Kerran se on jo muodostettu, siirretään se kiinteistöön 425-404-8-38 (viereinen M-1 alue). Liitteenä kartta ko. alueesta.

Lisäksi katsomme, että edellä mainitulla kiinteistöllä 425-404-8-31 SAAVUTUS oleva AT-2 merkintä tulisi laajentaa ympärillä oleville kiinteistöille 425-404-8-38 NIEMELÄ ja 425-403-1-36 ALANKO. Joilta poistuisi tällöin M-1 ja MT merkinnät. M-1 ja MT merkinnöillä ei alueen pienuuden johdosta ole mitään perustetta.

Virkkulan ja Rantakylän yksityisten metsien osalta tulisi poistaa MU- merkintä em. merkintä rajoittaa liikaa yksityisten oikeutta hoitaa metsiään, sekä muuta maan käyttöä. Lisäksi tästä merkinnästä voi muodostua korvaus velvoite kunnalle, rajoitteiden osalta. Metsiin on muodostumassa laaja ulkoilu ja viherverkosto, joka laskee maan arvoa huomattavasti. Esimerkiksi maastopyörä reitistö on kaavassa maankäyttöä rajoittava tekijä, josta ei ole keskusteltu maanomistajien kanssa, eikä tehty virallisia sopimuksia.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavassa osoitetut siniset pallerot ("olemassa oleva rakennuspaikka emätilaselvityksen alueella") tarkoittavat olevien asumisen rakennuspaikkojen ohella myös olemassa olevia muita rakennuspaikkoja. Eli tilalla 425-404-8-31 SAAVUTUS kyseessä on maatilatalouden rakennuspaikka, joka sijoittuu AT-2 kyläalueelle.

Kaavan periaatteena on, että AT-2 alueet ovat rakentamisalueita, joko olemassa olevia tai emätilaselvityksen perusteella osoitettavia. Tällöin tiloja 425-404-8-38 NIEMELÄ ja 425-403-1-36 ALANKO ei ole perusteita muuttaa AT-2 alueiksi, se ei olisi tasapuolista muita kaava-alueen kiinteistöjä kohtaan.

Tilan 425-404-8-38 NIEMELÄ rakennettu alue on osoitettu kaavassa AM merkinnällä, sillä alueella sijaitsee eläintilan talouskeskus. Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen on käynyt ilmi, että Niemelän tilalla 425-404-8-38 on kaksi asuinrakennusta, joista vain toinen näkyy asuinrakennuksena Maanmittauslaitoksen karttapohjalla. AM alueen rakennuspaikoille on yleensä ollut mahdollista rakentaa kaksi asuinrakennusta sukupolvenvaihdon vuoksi. Tämän vuoksi AM määräyksen merkintätekstiin on lisätty hyväksymiskäsitteeseen menevään kaavaan seuraava lause: "Rakennuspaikalla voi olla maatilatalouden sukupolvenvaihdokseen liittyen kaksi erillistä asuinrakennusta, mikäli tila ei sijoitu pohjavesialueelle."

M-1 ja MT alueita on mahdollista käyttää maa- ja metsätalouteen liittyvään rakentamiseen, mikäli lupaehdot muutoin täyttyvät.

Virkkulan ja Rantakylän MU merkintä perustuu olemassa olevaan ja tavoiteltavaan ulkoilun ohjaamistarpeeseen Rantakylä-Virkkulan ja Ruutikankaan välillä. Merkinnän poistamiselle ei ole perusteita.

2.14 Muistutus 2.14 30.4.2025

Huomautus 1.

Sillankorvan kantatilalle (emätilalle) ei ole merkitty yhtään rakennuspaikkaa (A-1 asuntoaluetta). Sillankorvan kantatila on alkujaan ollut Tossavan kantatila, joka 1970-luvulla jaettiin kahteen osaan:

1. Viljelysmaat saivat nimen Sillankorva, joka on tilan alkuperäinen nimi, Rek.nro: 425-404-34-0. (Omistajatieto poistettu). Tilaan kuuluu myös metsäpalsta. Kiinteistörekisteriotteessa tilan tunnus 2:20 SILLANKORVA
Lainhuuto suoritettu 8.4.1994.

2. Metsäpalsta sai nimen Tossava (425-404-2-21) (omistajaa koskevat tiedot poistettu).

Sillankorvan rakennuspaikalta purettiin asuinrakennus ja maatilarakennukset kun Lumijoen tie oikaistiin Niemelän mutkan kohdalta ja tielinjaus meni suoraan asuinrakennuksen kohdalta. Maanmittaustoimisto ilmoitti silloin että tilan rakennukset voidaan rakentaa muualle tilan maille. Rakennuspaikka tulisi merkitä Lumijoentien pohjoispuolelle, peltotien mutkaan n. 200 m Lumijoen tiestä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tilalla 425-404-34-0 Sillankorva on yksi olemassa oleva loma-asumisen rakennuspaikka (RA), joka oli merkitty kaavaehdotukseen ja edelleen hyväksymiskäsittelyyn menevään kaavakarttaan RA-alueeksi olevana rakennuspaikkana. Tilalle 425-404-2-21 Tossava kuuluu emätilaselvityksen mukaan yksi uusi rakennuspaikka, joka oli jo luonnos- ja ehdotusvaiheen kaavakartoilla osoitettu ko. tilan alueelle. Muita uusia rakennuspaikkoja ei tilojen 425-404-34-0 Sillankorva ja 425-404-2-21 Tossava alueille emätilaselvityksen perusteella voida osoittaa. Vuosia sitten tehty rakennusten purkaminen ei vaikuta emätilaselvityksen periaatteisiin.

Tila 425-404-34-0 on lohkottu vuonna 1979 Tossavan tilasta, jonka silloinen kiinteistötunnus on ollut 425-404-2-14. Tilan 425-404-34-0 ns. määräävä emätila on 425-404-2-6X TOSSAVA. Sillankorvan tilan osalta emätilaselvitystä on korjattu syksyllä 2025 niin, että selvityksestä käy ilmi ko. tilan alueella oleva nykyinen rakennuspaikka. Rakennuspaikka sijaitsee ns. toissijaisen emätilan 425-404-4-3X PIETILÄ alueella. Tästä johtuen ko. rakennuspaikka ei pienennä emätilan 425-404-2-6X TOSSAVA muiden tilojen rakennusoikeutta. Se otetaan kuitenkin huomioon tilan 425-404-34-0 jäljellä olevaa rakennusoikeutta laskettaessa, koska se sijaitsee tilan 425-404-34-0 alueella.

Huomautus 2.

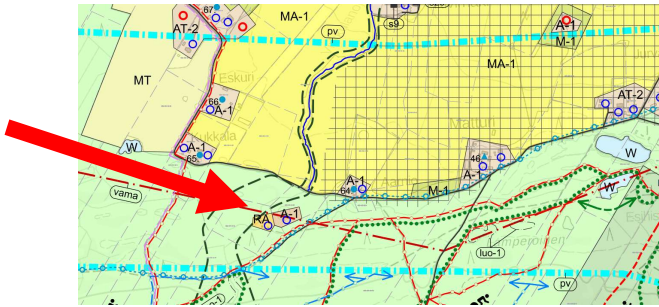
Sillankorvan tilan erillisellä metsäpalstalla on vapaa-ajan mökki ja sauna, jotka ovat perheen käytössä. Mökin rakennuslupa on myönnetty 1972 ja saunarakennuksen rakennuslupa 1974. Mökki tulee merkitä kaavoitussuunnitelmaan rakennuspaikkana.

Kaavoitusmenetelmä:

Kaavoituksen tulee perustua tasapuolisuuteen eri maanomistajien tilojen osalle. Yksityisellä maanomistuksella on Suomen Perustuslain mukaan omaisuuden suoja ja omistajan oikeusturva. Tasapuolisuus ei toteudu kun Sillankorvan tilalle ei ole merkitty yhtään rakennuspaikkaa vaikka Teidän omissa ohjeissa 15 – 30 hehtaarin emätilalle kuuluu vähintään kolme rakennuspaikkaa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tilan 425-404-34-0 (Sillankorva) metsäpalstalle Seikkulankujan eteläpuolelle oli jo ehdotusvaiheen kaavakartalle osoitettu nykyinen loma-asumisen pihapiiri RA-merkinnällä (ks. alla oleva kuva).

Huomautus 3.

Merkittävinä rakennuspaikkoina on kaavaehdotukseen merkitty: S33 Tossava, joka ei ole vanhan Tossava-tilan kohdalla. Tossava-metsäpalsta on edellä mainittu eikä Virkkulan mailla voi olla kahta samannimistä.

Asiakirjat, jotka voidaan toimittaa myöhemmin (sovittuun palaveriin):

Lainhuudatus, kesäk.14.1977

Kauppakirja kesäk.14.1977

Jatkosopimusasiakirja ja lainhuuto, syysk. 21. 1977/ tammik.7.1980

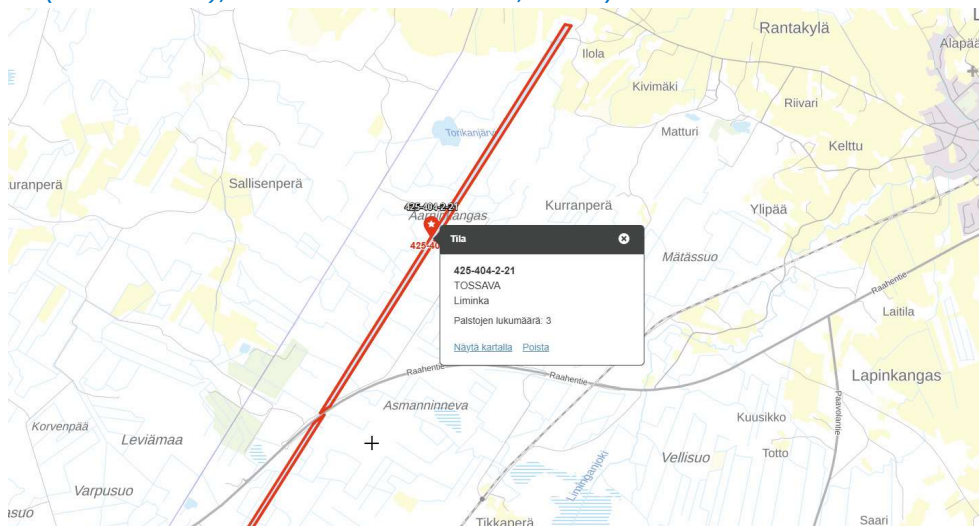
Kiinteistörekisterin ote 13.11.1989

Kauppakirja 27.12.1993 (omistustiedot poistettu)

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Maanmittauslaitoksen 06/2025 kartan perusteella tila 425-404-2-21 Tossava sijoittuu alla olevan kuvan mukaisesti. Muistutuksen s33:lla Tossava -viittauksella tarkoitettaneen kaavaselostuksen kohdassa 3.1.5 Arkeologinen kulttuuriperintö /Historialliset asuinpaikat mainittua kohdetta s7 Tossava (1000042807).

Maanmittauslaitoksen aineistojen mukainen nykyinen kiinteistö 425-404-2-21 Tossava sijaitsee eri paikassa kuin museoviraston aineistojen historiallisen ajan asuinpaikka Tossava (1000042807), eikä tässä ole ristiriitaa, sillä kyse on eri asioista.

2.15 Muistutus 2.15 26.4.2025

Omistan osayleiskaavan alueella Virkkulassa kiinteistön Sillanpieli 425-404-2-28. Kiinteistö on merkitty luonnoksessa M-1 alueeksi. Virkkulassa lähialueille on merkitty uusia mahdollisia asuinrakennuspaikkoja 12 kpl, osa metsäalueille. Niistä puolet yhtenäisille metsäalueille. Omistamalleni kiinteistölle ei ole merkitty asuinrakennusoikeutta.

Huomautan, että Virkkulassa on kaikille muille emätiloille rakennettu aikaisemmin tai on myönnetty luvat kantatilamäärittelyn rajoituksen voimassa ollessa lukuunottamatta Tossavan emätilaa. Aikanaan tilan talouskeskus jouduttiin purkamaan Liminka – Lumijoki maantien oikaisun (Niemelänmutka)

yhteydessä. Tossavan kantatilalle 425-404-34-0 on rakennettu yksi asuinrakennus erilliselle pienelle tontille. Varsinaiselle kantatilalle ei ole rakennettu mitään rakennusta, ainakaan 100 vuoteen.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

1. Keskeistä uusien haja-asutusalueen rakennuspaikkojen ohjaamisessa on samassa asemassa olevien maanomistajien yhdenvertainen kohtelu, yhdyskuntarakenteen ja -toimintojen järkevä kehittäminen sekä ympäristöarvot. (Kohta 4.1.5 Kaavaselostus). Kullekin nykyiselle tilalle on määritetty emätila ja tarkastelun leikkausvuosi on 1959.
2. Selvityksessä määritellyt mitoitusvyöhykkeet: Ydinkyläalueet tärkeimpien maisemapeltojen ulkopuolella. Alueet tukeutuvat nykyiseen rakenteeseen ja viemäriverkostoon. Rakentaminen ei häiritse maisemallisia arvoja
3. Emätilaselvityksen alueella osoitetut uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan osaksi jo rakennettua ympäristöä tai olevan puuston suojiin, niin ettei uusi rakentaminen korostuisi liikaa maisemassa maisemapeltojen yli. (8.1.4 Vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan)

Vastine:

Kaava-aineiston emätilaluettelon perusteella on selvää, että kyseisestä emätilaan perustuvasta rakennusoikeudesta on Limingassa luovuttu jo vuosia sitten. Se on osoitettu tässäkin kaavaehdotuksessa, kun Rantakylän koulun viereen on esitetty 6 uutta rakennuspaikkaa.

Aikanaan on tilat Tossava, Huuemonen ja Vesala on jaettu yhdestä tilasta suunnilleen samankokoiseksi pinta-alaltaan. Viereiselle suunnilleen samankokoiselle Vesalan (425-404-2-7) emätilalle on myönnetty vuosien varrella 6 uutta rakennuspaikkaa vanhan talon lisäksi. Tasapuolisuutta ei voida tulkita siten, että aikaisemmin myönnetyt rakennusoikeudet jätetään huomiotta.

Jos nyt Limingan kunta hyväksyy kaavan esitetyssä muodossa ja väittää, että kohtelu on tasapuolista ja yhdenvertaista kaikkia maanomistajia kohtaan kaavaselostuksen mukaisesti, vaatii tämä oikeudellisen tarkastelun.

Kiinteistöni oli aikanaan peltoa. Istutettu koivulle noin 25 vuotta sitten. Siten mahdollinen asuinrakennus tulisi olemaan puuston suojassa ja osana jo rakennettua ympäristöä. Mainittakoon edelliseen viitaten, että vesijohto ja sähkölinjat on jo omistamallani kiinteistöllä sekä viemäri aivan rajan toisella puolella. Samoin tieyhteys Vesalankujaan on olemassa. Hoidan omaa kiinteistöäni hoitotarpeen mukaisesti.

Kiinteistöni sijaitsee karjatilan ohjeellisen suoja-alueen (kaavaselostus: merkintä on informatiivinen ja ohjeellinen) sisällä raja-alueella. Huomattakoon, että kyseisellä suoja-alueella on jo 12 asuinrakennusta, joista osa on rakennettu nykyisen laajuisen karjatilan aikana.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

Ekologiset käytävät:

Ekologisia yhteyksiä kangasmetsäalueen ja peltoalueen pohjoispuolisten lehtometsien välillä on kaava-alueella vähän, joten etenkin Virkkulanojan ja sen rantametsien merkitys korostuu. Virkkulanojan ja Liminganjoen sekä niiden puustoisten rantavyöhykkeiden arvioidaan olevan ekologisia käytäviä vesi- ja metsäeläimille alueen eteläosien kangasmetsien ja Liminganlahden lehtometsien ja luhtien välissä. Metsäeläimet eivät yleensä viihdy laajoilla avoimilla peltoalueilla, vaan liikkuvat mieluummin metsäisten alueiden suojissa. Sekä Virkkulanojan että Liminganjoen ranta-alueella on puuttomia osia, joilla pelto tai niitty rajoittuu välittömästi puroon/ojaan. Ekologisen käytävän kaavamerkinä on annettu suositus suojapuuston mahdollistamisesta virtavesien puuttomilla osuuksilla, mikä vähentäisi puuttomien osuuksien estevaikutusta metsäeläinten liikkumiselle ekologista käytävää pitkin.

Virkkulanojan ei ole havaittu vajaan 70 vuotisen seurannan (ei arvio vaan paikallisten henkilöiden seuranta) perusteella mitenkään erityinen ekologinen käytävä. Ojassa on havaittu sorsaemon vievän poikasiaan merelle päin. Samoin joskus on saukko kulkenut ojan vartta pitkin. Virkkulanojan kohdalla ei ole tapahtunut kauriiden liikenneonnettomuuksia. Kauriit ja hirvet kulkevat peltoalueille, joissa autot on niihin (kauriit) törmänneet. Huomattakoon myös, että naapuriin jo rakennettujen talojen pihat ulottuvat ojaan saakka, josta on puut poistettu. Metsän ja Kivimäen talon välillä ojan varrella ei ole merkittävää suojapuustoa viherkäytäväksi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan maankäyttövaraukset ja -merkinnät kertovat alueelle tavoitellun kehityksen suunnan. Luontoselvityksen ja viranomaislausuntojen perusteella Virkkulanojan ympäristöä tulee kehittää jatkossa niin, että ekologisen yhteyden toteutuminen on mahdollista.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

8.1.14 Sosiaaliset vaikutukset

Rantakylän ja Virkkulan alueet ovat suosittuja ja haluttuja asumisen aluetta, jonne maanomistajat todennäköisesti haluaisivat enemmän rakennuspaikkoja kuin mitä emätilaselvityksen perusteella sinne voidaan osoittaa. Uusien rakennuspaikkojen vähäinen määrä Rantakylän ja Virkkulan alueella voi aiheuttaa tyytymättömyyttä kaavaa kohtaan. Tärkeän pohjavesialueen suojele sekä valtakunnallisesti arvokkaan peltolakeuden säilyminen ovat kuitenkin yksiselitteisiä ja selkeitä rakentamista rajoittavia tekijöitä. Kiinteistöni ei ole em. pohjavesialueella eikä myöskään puustoisena peltoaluetta.

Vaatimus

Vaadin, että kiinteistölleni merkitään osayleiskaavassa rakennusoikeus asuinrakennukselle kaavaselostuksessa esitetyn maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavatyössä tehty emätilaselvitys noudattaa emätilaselvityksissä käytettyjä yleisiä periaatteita. Emätilaselvitys on katsottu Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella tasapuolisuuden kannalta parhaimmaksi rakennuspaikkojen jakoperusteeksi. Emätilaselvitystä käytetään vastaaviin kohteisiin laajasti Suomessa. Emätilaselvityksissä yleisimmin käytetty leikkausvuosi on 1959, sillä Suomessa säädetty rakennuslaki astui tuolloin voimaan. Tuolloin rakentamista ja maankäyttöä alettiin ohjata viranomaisten toimesta Suomessa systemaattisesti. Emätilaselvityksen tasapuolisuus tarkoittaa yhtä sääntöä kaikille, ei sitä, että lopputulos olisi kaikille sama. Jos yksi tila on myynyt tai lohkonut maitaan pois 1960-luvulla ja toinen ei ole, näiden tilojen rakennusoikeus ei ole enää sama, koska käytetty rakennusoikeus otetaan huomioon.

Rantakylän-Virkkulan alueen emätilaselvitystä on päivitetty syksyllä 2025 niin, että selvityksestä käy ilmi kaavatyössä tehdyt uusien rakennuspaikkojen siirrot. Samalla emätilaselvitykseen on korjattu siihen jääneet kaksi virhettä tilojen 425-404-34-0 Sillankorva ja 425-402-49-96 Tornionkunta nykyisten olemassa olevien rakennuspaikkojen osalta.

Koska tilan 425-404-2-28 emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä, tilalle 425-404-2-28 ei ole mahdollista osoittaa rakennuspaikkaa.

**2.16 Muistutus 2.16
30.4.2025**

Muistutus koskee lähinnä Limingan kirkonkylän aluetta Linnukkatien varressa sekä kulttuuriympäristöä yleensä.

Keskustan aluevaraukset

C: keskustatoimintojen alue, jolle on mahdollista rakentaa vähittäiskaupan seudullinen suurmyymälä.

Aluevarausta on merkittävästi laajennettu aiempaan verrattuna. Linnukkatien eteläpuolen asuinalueet koulukeskuksen ja Lumijoentien välillä eivät sovellu keskustatoiminnoille vaan asuinalueiksi AP, kuten Linnukkatien pohjoispuolella olevat asuinalueetkin. Alueiden vakiintuneen käyttötavan muuttaminen on omiaan aiheuttamaan keinottelua ja asukkaiden epävarmuutta asumisen jatkumisesta alueella. Yleiskaavassa tulee huomioida olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö. Liikenteellisesti ei alue vedä enempää, eikä se todellakaan ole soveltuva keskustatoiminnoille eikä vähittäiskaupan suurmyymälöille.

Vaatimus 1: Linnukkatien varressa Koulukeskuksen eteläpuolella tulee aluevaraus C / keskustatoimintojen alue muuttaa aluevaraukseksi AP/ pientalovaltainen asuinalue, kuten Linnukkatien pohjoispuolellakin.

Perustelut:

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa Linnukkatien ympäristö on taajamatoimintojen aluetta A.

- Merkinnällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita. Keskustatoimintoja C kuvaa kaavassa lähinnä symbolinen ympyrä Radan kohdalla.

Limingan kirkonkylällä on voimassa Oulun seudun yhteinen yleiskaava v:ltä 2007. Sen mukaan Linnukkatien ympäristö on taajamatoimintojen aluetta A.

- Merkintä A alaluokkineen, esim. AP, voi sisältää myös asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä palveluja, alueen sisäisiä liikenneväyliä, pysäköintialueita, alueen asukkaita palvelevia virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita.

Em. kaavaa edeltäneessä Limingan kirkonkylän osayleiskaavassa 1995 Linnukkatien asuinkorttelit olivat merkinnöillä AP tai AP/s.

Voimassa olevassa asemakaavassa alueen korttelit ovat merkinnällä AO tai AKR.

Linnukkatien eteläpuolella kortteleissa 11, 12 ja 14 on 14 AO-tonttia ja 2 rivitalokorttelia 15 ja 16. osayleiskaavaehdotuksen C-alueella. Liminganjokivarren asuintontit muutettiin luonnosvaiheen jälkeen AP-alueeksi.

Puistomaiset asuintontit istutuksineen luovat vehreän ilmeen koko alueelle, eikä niiden kaavoittamiselle vähittäiskaupan suurmyymälöiden tarpeisiin ole mitään järjestämistä selitystä. Linnukkatie on asuinalueen kokoojakatu, joka tulisi rauhoittaa rekkaliikenteeltä myös kadun varrella olevan suuren koulukeskuksen takia. Turhan liikennöinnin vähentämiseksi tulee uudet palvelut sijoittaa nykyiseen liikekeskustaan tai muille liikepaikoille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen palautteen perusteella keskustatoimintojen alueen C-merkintää pienennettiin poistamalla Limingan rannan alue C-alueesta, joten C-alueen laajuus on kaavaproessin aikana pienentynyt.

Keskustatoimintojen alueen käyttötarkoituksimerkintä (C) sallii monentyyppistä toimintaa, myös asumista, eikä nykyinen asuinkäyttö C-alueella olevilla kiinteistöillä ole uhattuna. Asuminen on siis täysin C-alueen mukaista toimintaa, eikä kunnassa ei ole tiedossa nykyisten C-alueella olevien asuinkiinteistöjen alueelle muutospaineita.

Yleiskaavan tulee olla yleispiirteisempi kuin asemakaavan, myös käyttötarkoituksimerkintöjen osalta. Keskustatoimintojen alueen C-merkintä on katsottu tarkoituksenmukaisimmaksi käyttötarkoitukseksi ehdotuksessa esitetyssä laajuudessaan kuntakeskustan välittömässä lähiympäristössä, eikä kaavaa katsota tarpeen muuttaa tältä osin.

Kulttuuriympäristö

Osayleiskaavaluonnokseen ei ole liitetty kattavaa paikallisen rakennusperinteen inventointia. Inventointeja on tehty paikoittain, lähinnä 1990-luvulla ja ne ovat vanhentuneita. Vanhat inventoinnit ovat olleet satunnaisia, hanke- ja kaavakohtaisia. Inventointikriteerit ja arvotukset muuttuvat ajan myötä. Ovatko nyt tehdyt selvitykset riittäviä? Uudempaa, 1940-luvun jälkeistä rakentamista ei ole mukana juuri lainkaan.

Oulun seudun yleiskaavan sr-kohteista on mukana vain osa, eikä asemakaavassa suojeltuja kohteitakaan ole kaikkia huomioitu. Selostuksesta ei käy ilmi syytä -purku, arvon muutos vai mikä. Erityisesti kiinnittyy huomio valtakunnallisesti merkittävien kohteiden (31 kpl) ja paikallisesti merkittävien kohteiden (9 kpl) suhteeseen.

Ehdotus: Kulttuuriympäristöinventointien täydentäminen.

Valtakunnallisesti merkittävää Limingan Lakeuden maisemaa ei ole otettu huomioon uusien kasvusuuntien (APres) osoittamisessa. Usein viljelymaisemat ovat myös valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristökohteiden lähimaisemaa. Limingan kunnanvaltuuston päätöksiin maisemallisesti arvokkaimmat peltoalueet on haluttu pitää rakentamattomina. Lisäksi koko Liminganjokivarren viljelymaisema asuinmiljöineen on haluttu rauhoittaa liialta rakentamiselta. (Limingan kirkonkylän osayleiskaava 1995).

Vaatus 2: Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden maakuntakaavan mukaiset suunnittelumääräykset tulee ottaa huomioon APres alueiden sijoittamisessa. Maanviljelyn jatkuminen tulee turvata k.o. alueilla.

Perustelut: AP-res-alueet ovat kulttuurimaiseman lisäksi myös linnustonsa ja luontonsa takia rakentamiselta suojeltavia alueita. Peltoalueet eivät ole rakennettavuudeltaankaan optimaalisia asuinalueita. Kunnassa on hyvä tonttivaranto – sekä pientalotontteja että kerrostalotontteja. Ristiriitaista on, että kunta haluaa kaavoittaa uusia asuinalueita pelloille ja samaan aikaan muuttaa omakotialueita keskustatoimintojen alueiksi.

Pyydän kunnioittavasti em. vaatimusten huomiointia ja kaavaehdotuksen palauttamista valmisteluun.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavatyön kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden merkinnät perustuvat Pohjois-Pohjanmaan liiton laatimaan inventointiin ”Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015” sekä kunnan keväällä 2024 tekemiin maastotarkasteluihin. Erillistä kirjallista selvitystä kohteista ei ole tehty. Pohjois-Pohjanmaan liiton vuoden 2015 selvitys on tuoreempi kuin muistutuksessa esiin nostetun Oulun seudun yleiskaavan sr-kohteita koskeva aineisto.

Kunnanarkkitehdin selvityksen mukaan Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella voimassa olevissa asemakaavoissa on neljä sellaista kyläkuvallisesti arvokkaaksi merkittyä rakennuskohdetta, joita ei ole merkitty nyt laadittuun Ruutikankaan – Liminganlahden osayleiskaavaan. Yksi kohteista on purettu, ja kolmea muuta ei ole katsottu tarpeelliseksi nostaa mukaan osayleiskaavan arvotuskehikkoon (valtakunnallinen-maakunnallinen-paikallinen), sillä kohteiden arvot on turvattu riittävästi asemakaavoissa.

Alueen kulttuuriympäristöarvoja on käsitelty eri viranomaisten kanssa kaavatyön viranomaisneuvotteluissa sekä työneuvotteluissa, joissa esille ei ole tullut tarvetta laatia yksityiskohtaisempaa erillistä inventointia.

Valtakunnallisesti arvokas Limingan lakeuden maisema-alue on tunnistettu kaavatyössä ja osoitettu kaavakartalle VAMA-rajauksella. Ko. maisema-alueen yksi oleellisista arvoista ovat avoimet laajat peltoalueet. Olevat peltoalueet on pyritty osoittamaan kaavassa mahdollisimman laajasti maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (MA-1). Limingan kunta tarvitsee kuitenkin myös uusia varauksia asumiselle kuntakeskustan tuntumaan, jonka vuoksi kaavassa on osoitettu jonkin verran APres aluevarauksia peltoalueille. APres varaukset perustuvat kunnanhallituksen 19.6.2023 hyväksymään ”Limingan kasvualueet 2020-2040” karttaan.

2.17 Muistutus 2.17 (8 allekirjoittajaa)

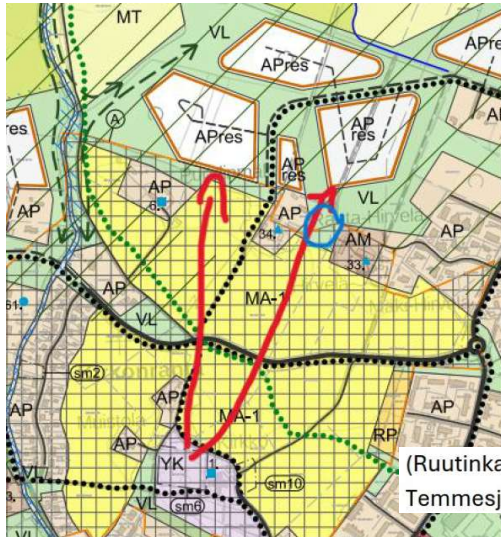
Limingan kunnan kaavoitusta ohjaavat Maakuntakaava sekä Oulun seudun yleiskaava 2020. Lisäksi kaavoituksen laatimista ohjaa myös Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT). Kunnan kaavoituksen ja maanhankinnan periaatteiden mukaan rakentamislinjaukset on myös määritelty kunnan Rakennusjärjestyksessä 01.03.2017. Näissä kaikissa kehotetaan huomioimaan, että rakennettaessa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle, tulee rakentamisen vaikutukset maisemaan ja olevaan rakennuskantaan selvittää erityisen huolellisesti.

Limingan kunnan uusi kaavoitusehdotus koskee osaltaan kirkkoa ja sen pohjoispuolta. Limingan kaavoituksessa ohjataan kiinnittämään huomiota viranomaisten laatimiin inventointeihin. Viranomaisten inventoinnin mukaan tämä kirkon alue kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (RKY 2009). Tähän alueeseen kuuluvat mm. valtakunnallisesti merkittävä Puodinmäen pihapiiri, maakunnallisesti merkittävät Ranta-Hirvelän, Hirvelän sekä Mäki-Hirvelän pihapiirit (RKY 2009). Kyseinen alue sijaitsee lisäksi valtakunnallisesti arvokkaalla Limingan lakeuden maisema-alueella. Kirkon aluetta kuvaillaan näin: Kirkonmäki liittyy peltomaisemaan, jota reunustavat vanhoilla alkuperäisillä paikoillaan säilyneiden mautilojen muodostama kokonaisuus ja sitä halkovat vain historialliselle viljelymaisemalle ja sen mittakaavalle alisteiset hiekkatiet. (RKY 2009, Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015)

Myös Oulun seudun yleiskaavakartassa 2.2. Kirkko ja tapuli, Puodinmäki, Ranta-Hirvelä, Hirvelä ja Mäki-Hirvelä ovat merkittyinä kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi kohteiksi, joita ei saa ilman pakottavaa syytä purkaa ja joiden ympäristö on säilytettävä.

Limingan kunnan aikaisemmassa kaavoituksessa asia on huomioitu. Kirkonrannan ja Kotirannan suunnittelussa uudet alueet on rajoitettu näkyvyydeltään siten, etteivät ne riko tai rasita tätä arvokasta peltomaisemaa. Uudessa kaavaehdotuksessa näkymä kirkolta näille kohteille tulisi muuttumaan, kun vanhojen pihapiirien väliin tulisi uusia kokonaisia asutusalueita (punaiset nuolet). Tämä valtakunnallisesti arvokas peltomaisema ja kulttuuriympäristö tulisi siis muuttumaan.

Suojapuustonkaan kasvattaminen kulttuurihistoriallisesti merkittävien Ranta-Hirvelän (34.) ja Hirvelän ja Mäki-Hirvelän (33.) väliin ei onnistu Puodinmäentie 21 b asuinrakennuksen maakeruuputkistojen vuoksi, jotka on sijoitettu juuri tälle puistoalueeksi ehdotetulle alueelle. Ilman suojapuustoa kirkolle tulee suora näkymä uudelta asuinalueelta ja se rikkoo näkymän kirkolta. Alue merkitty karttaan sinisellä.

(Ruutinkankaan-Limminganlahden osayleiskaavan ehdotus, näkymä kirkolta Temmesjoelle päin)

Jalankulun ja pyöräliikenteen pääreitti keskeltä kulttuurihistoriallisesti merkittävän Ranta-Hirvelän (34.) ja valtakunnallisesti merkittävän Puodinmäen (6.) välistä rikkoi vanhoja pihapiirejä sekä muokkasi näkymään merkittävästi. Vanha perinnemaisema tuhoutuisi. Ranta-Hirvelän pihapiirissä myös merkittäviä perinnerakennuksia suunnitellun reitin varressa, joiden säilyttäminen nykyisen suunnitelman mukaan vaarantuisi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Puodinmäen (kohde 6.) ja Ranta-Hirvelän (kohde 34.) pohjoispuolelle osoitettujen APres alueiden laajuus määritetään tarkemmin myöhemmin laadittavalla asemakaavalla, jolloin myös tarkastellaan yksityiskohtaisemmin riittävä viheralueiden laajuus uudisalueiden ympärille. Ko. APres alueet sijoittuvat tilan 425-402-331-5 ja 425-402-64-45 peltoalueille ja tilan 425-402-129-45 metsäalueelle, joiden eteläosiin on mahdollista jättää riittävästi viheraluetta maisemavaikutusten vähentämiseksi, kuten alla oleva ilmakeku osoittaa.

Ranta-Hirvelän ja kirkon välille ei ollut kaavaehdotuksessa osoitettu pyöräliikenteen pääreittiä, vaan alue- tai paikallisreitti. Hyväksymiskäsittelyyn menevään kaavakarttaan ko. reitti on muutettu pyöräliikenteen paikallisreitiksi. Ko. reittilinjaus on osoitettu pääosin jo olemassa olevalle peltotielle, jolloin maisemavaikutukset suhteessa nykytilaan eivät ole merkittäviä. Ko. pyöräilyreitin toteuttaminen edellyttää tarkempia suunnitelmia, joiden yhteydessä pyörätie linjataan oleva rakennuskanta huomioiden.

2.18 Muistutus 2.18 (2 allekirjoittajaa)

30.4.2025

Limingan kunnanhallitus on asettanut nähtäville Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan muutoksen 18.3.2025 – 30.4.2025 väliseksi ajaksi. Haluamme muutosalueella olevan tilan Jurvala 425-403-1-43 ja Turtinen 425-402-357-11 omistajana lausua esillä olevasta luonnoksesta seuraavaa:

- kaavaseloitteessa esitetyt tavoitteet, eli huomioida uuden maankäytön liittyminen alueen lukuisiin arvoihin (mm. linnusto- ja luontoarvot, maisema-arvot, rakennetun kulttuuriympäristön arvot) sekä rajoitteisiin (tulva-alueet, pohjavesialue) on Limingan kehityksen ja elinvoiman kannalta hyvä ja kannatettava
- ehdotuksessa esitetty lisärakentaminen (uudet rakennuspaikat 6 kpl Rantakylän koulun tontille) on oikean suuntainen, ja tukee Rantakylän kehittymistä Limingan tärkeimpänä ja perinteisenä aluekeskuksena
- kuitenkin, ja kuten kaavaseloitteen selvitysosassa todetaan Rantakylällä on tärkeä asema Limingan asutuksen historiassa, ja sen sijainti Limingan keskeisten luontoarvojen ja virkistysmahdollisuuksien läheisyydessä entisestään korostaa paikan merkitystä nykyaikaisen Limingan vetovoimatekijänä
- Rantakylä sijoittuu jo nykyisellään joukkoliikenneverkoston piiriin, joka sekä mahdollistaa että tukee alueen asumiskäyttöä
- näin ollen, nyt esillä olevassa osayleiskaavan muutosehdotuksessa esitetyt uudet rakennuspaikat ovat riittämättömiä, ja kyläaluetta AT-2 on syytä laajentaa niin, että se ulottuu vähintäänkin Lumijoentien melunsuojavyöhykkeen reunaan saakka, ja että tilan Jurvala 425-403-1-43 mahdollisuudet alueen kehityksessä voidaan hyödyntää

Yllä olevan pyydämme huomioimaan asemakaavan muutoksen jatkosuunnittelussa, niin että lopullisessa osayleiskaavassa Rantakylää koskevat käyttötarkoituksmerkinnät on korjattu niin, että alueen kehitys voi jatkua Limingan vetovoiman kehittämistä tukevalla tavalla.

Lisäksi toteamme, että keskustatoimintojen (C) korttelialueiden laajentaminen Ydinkeskustan alueella oikeasuuntainen ja perusteltu muutos.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tilat Jurvala 425-403-1-43 ja Turtinen 425-402-357-11 sijoittuvat emätilaselvityksen alueelle, jossa uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksytyihin mitoitusperusteisiin. Kaikilla emätilaselvityksen piiriin kuuluvilla tiloilla käytetään samoja pinta-alan ja emätilahistoriaan pohjautuvia mitoitusperiaatteita. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden.

Tiloille 425-403-1-43 ja 425-402-357-11 ei muodostu emätilaselvityksen perusteella rakennusoikeutta, jonka vuoksi ko. tiloille ei voida osoittaa uusia rakennuspaikkoja, eikä kyläalueen laajentaminen muistutuksessa esitetyn mukaisesti ei ole mahdollista.

2.19 **Muistutus 2.19**
14.4.2025

Kiinteistöni osoitteessa Ylipääntie 7 on osayleiskaavassa merkitty loma-asumiseen. Haen muutosta vakituiseen asumiseen, johon se tulisi myös osayleiskaavassa muuttaa. Hakemus on vireillä lupapisteessä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Osoitteessa Ylipääntien 7 oleva loma-asumisen kiinteistö on pinta-alaltaan 1146 m², mikä ei täytä emätilaselvityksen alueella edellytettyä uuden rakennuspaikan 2000 m² pinta-alavaadetta. Lisäksi kaavassa on noudatettu periaatetta, että kaikki loma-asumiseen maanmittauslaitoksen aineistoissa osoitetut kiinteistöt merkitään edelleen loma-asumiseen, mikäli kunta ei ole myöntänyt lupaa käyttötarkoituksen muutokseen.

3 MUISTUTUKSET – LUMIJOKI

3.1 Muistutus 3.1 16.4.2025

Olen tutkinut oman tilan, 436-401-12-8 Juhola, osalta Ruutikangas-Liminganlahden suunniteltua osayleiskaavaa. En hyväksy, että ko. alueen raja halkaisisi metsäpalan. Jäljelle jäisi kapea metsäsuikale, jossa järkevä metsänhoito on vaikea toteuttaa. Esim. metsäkoneen liikkuminen kapealla alueella on mahdotonta.

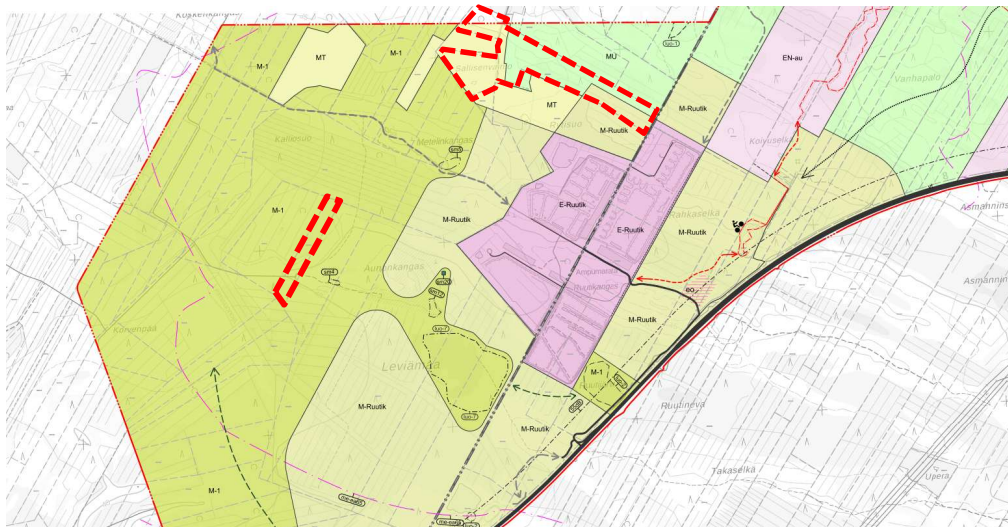
Jokin aika sitten Lumijoella jaettiin maita uudelleen, jotta päästäisiin eroon kapeista maa-alueista. Tässä Ruutikankaan suunnitelmassa päädyttäisiin jälleen kapeisiin maasuikaleisiin. Tämä kyseinen metsäalue on muutenkin pitkä ja kapea. Ehdotan, että raja muutettaisiin järkevämmäksi metsänhoidon tarpeisiin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Muistutuksessa tarkoitettaneen alla olevan kuvaan (kaavaehdotusvaiheen kaavakartta) pohjoisempaa punaisella katkoviivalla osoitettua tilan 436-401-12-8 aluetta.

M-Ruutik merkinnällä osoitettu alue on maa- ja metsätalousaluetta, ja vasta jos Ruutikankaan monitoimikeskuksen toimintoja laajennetaan alueelle, alue poistuu maa- ja metsätalouskäytöstä. Ruutikankaan monitoimikeskuksen laajentuminen M-Ruutik alueelle edellyttää neuvotteluja ja sopimista yksityisten maanomistajien kanssa. M-Ruutik merkintä ei siis estä normaalia metsätalouskäyttöä siihen saakka, kunnes mahdollisesta monitoimikeskuksen laajentumisesta sovitaan maanomistajan kanssa.

MU merkintä sallii metsätalouskäytön niin, että metsää on käsiteltävä sen erityisluonteen edellyttämällä tavalla (metsälaki 5b). Muistutus ei aiheuta muutoksia kaavaan.

3.2 Muistutus 3.2 28.4.2025

Yleisenä kommenttina pidämme hyvänä ja kannatamme Ruutikankaan ampumaurheilukeskusta ja sen kehittämistä.

Kaavaehdotuksessa Ruutikankaan viereinen kiinteistömme 436-401-7-14, pinta-alaltaan n. 75 ha on lähes kokonaan merkitty Ruutikankaan laajentumisalueeksi merkinnällä M-Ruutik. Pieni osa kiinteistöstä on tavallista maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M-1).

Emme hyväksy ja siten vastustamme kiinteistöämme rasittavaa M-Ruutik -merkintää seuraavin perustein:

- kaavamerkintä jäisi rasittamaan kiinteistöämme ikuisesti tai epämääräiseksi ajaksi, sillä kiinteistö olisi näin määrätty kaavassa Ruutikankaan käyttöön.
- kuntien/kaupungin omistaessa nykyisen Ruutikankaan alueen, sen mahdollinen laajentaminen kiinteistöllemme oletettavasti tapahtuisi pakkolunastaen kaavamerkintään vedoten.

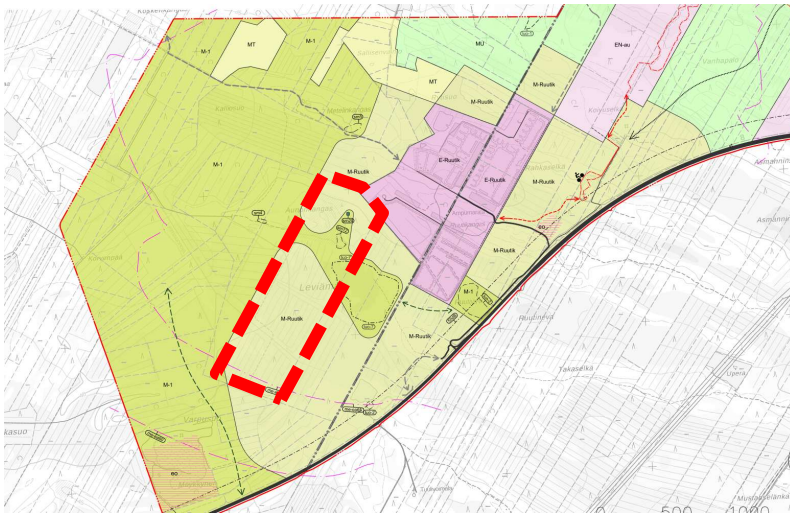
- kuka, miten ja missä määriteltäisiin, mikä toiminta vaikeuttaisi tai haittaisi Ruutikankaan keskuksen toimintaa. Näin epäselvä kaavarajoite olisi rasite kiinteistöllemme.
- kaavamerkintä ilmeisesti estäisi mahdolliset vihreän energian investoinnit kiinteistöllämme. Esimerkkinä tuulivoiman tai aurinkovoiman rakentaminen. Aunonkankaan laki olisi erinomainen paikka tuulimyllylle, mikäli tuulivoiman rakentaminen alueelle olisikin tulevaisuudessa mahdollista.
- kiinteistömme kaavoitus ja jatkokehittäminen tulisi tapahtua yhteistyössä yksityisen maanomistuksen kanssa, ei kaavalla määräten ja rasitteita yksipuolisesti asettaen.

Esitämme kiinteistömme kaavamerkinnäksi M-1, eli maa- ja metsätalousvaltainen alue, mikä nähdäksemme turvaa parhaiten kiinteistömme metsätalouden harjoittamisen edellytykset myös tulevaisuudessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

M-Ruutik merkinnällä osoitettu alue on maa- ja metsätalousaluetta, ja vasta jos Ruutikankaan monitoimikeskuksen toimintoja laajennetaan alueelle, alue poistuu maa- ja metsätaloustaloudesta. Ruutikankaan monitoimikeskuksen laajentuminen M-Ruutik alueelle edellyttää neuvotteluja ja sopimista yksityisten maanomistajien kanssa. M-Ruutik merkintä ei siis estä normaalia metsätaloustaloutta tai siihen liittyvää rakentamista siihen saakka, kunnes mahdollisesta monitoimikeskuksen laajentumisesta sovitaan maanomistajan kanssa. Oleellista on, ettei M-Ruutik merkitylle alueelle sijoiteta sellaisia toimintoja, jotka vaikuttaisivat negatiivisesti Ruutikankaan monitoimikeskuksen toimintaedellytyksiin. Tällaisia toimintoja ovat mm. melusta häiriintyvät toiminnot, kuten asuminen ja lomaa-asuminen.

Alla punaisella katkoviivalla esitettynä muistuttajan palstan sijainti suhteessa Ruutikankaan kaavaehdotukseen.

4 MUISTUTUKSET LIMINKA - MRA 19 § MUKAINEN KUULEMINEN / ULKOPAIKKAKUNTALAISET MAANOMISTAJAT

Maankäyttö ja rakennusasetuksen 19 §:ssä todetaan seuraavaa:

”Jos yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 44 §:n 1 momentissa tai 72 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ohjaamaan rakentamista, yleiskaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta on lähetettävä kirjallinen ilmoitus yleiskaavoitettavaan alueeseen kuuluvan maan omistajalle ja kunnan tiedossa olevalle maan haltijalle, jonka kotikunta on toisella, väestötietojärjestelmään merkityllä paikkakunnalla tai jonka osoite muutoin on kunnan tiedossa. Ilmoitus saadaan lähettää tavallisena kirjeenä. Ilmoituksen lähettäminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos asianomainen on hyväksynyt yleiskaavaehdotuksen. Ilmoituksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon, jos se on annettu postin kuljetettavaksi viimeistään viikkoa ennen nähtäville asettamista. (24.5.2017/298)”

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava on erikseen määritellyllä Limingan kunnan puoleisella emätilaselvityksen alueella laadittu alueidenkäyttölain (aiemmin maankäyttö- ja rakentamislaki) 44 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ohjaamaan rakentamista niin, että kaavaa voidaan käyttää suoraan rakentamisluvan perusteena.

Edellisen vuoksi Limingan kunnan puoleisen kaava-alueen kaikille ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille ja kunnan tiedossa olevan maan haltijoille, joiden kotikunta on toisella paikkakunnalla, on lähetetty tiedotekirje kaavaehdotuksesta ja annettu heille aikaa palautteen antamiseen yli 30 vuorokautta tiedoksisaannista.

4.1 Muistutus 4.1 16.4.2025

Olemme tutustuneet 21.2.2025 päivättyyn kaavaehdotuskarttaan ja esitämme muistutuksenamme seuraavaa:

Rudus Oy:n omistama kiinteistö ja lupatilanne:

Rudus Oy omistaa Limingan kunnassa Leviämaan alueella sijaitsevan kiinteistön 425-404-8-45 Niemelänmurske. Rudus Oy harjoittaa kyseisellä kiinteistöllä kalliokiviaineksen otto- yms. toimintaa. Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta on 29.3.2023 § 39 tehdyllä päätöksellään myöntänyt Rudus Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan kalliokiviaineksen ottamiseen sekä ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan louhintaan, murskaukseen ja kiviainesten välivarastointiin. Lupa on myönnetty olemassa olevan toiminnan jatkamiselle ja laajentamiselle. Lupapäätös on lainvoimainen ja voimassa 31.10.2032 saakka.

Lisäksi Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta on 28.11.2012 § 207 tehdyllä päätöksellään myöntänyt ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen luvan ylijäämämaiden loppusijoittamiselle ja hyödyntämiselle mullan valmistuksessa. Puhtaita ylijäämämaita on suunniteltu sijoitettavan kahteen valliin ottoalueen reunoille. Vastaanotettavat maat ovat peräisin Oulun talousalueen rakennuskohteista. Lupapäätös on lainvoimainen ja on voimassa toistaiseksi. Rudus Oy:n omistama kiinteistö on osoitettu liitekartassa. (Liite 1)

Kaavoitustilanne, Rudus Oy:n esitys ja perustelut:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan kaavaehdotuskartassa on Rudus Oy:n omistamalla kiinteistöllä kaavamerkintä M-Ruutik (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Lisäksi kiinteistölle kohdistuu kaavamerkinnät me-ea65 (ampumaurheilun melualue), 55dB (tieliikenteen melualue) sekä luo-2 (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue). Olemassa oleva louhos sijaitsee kaavamerkintäalueen me-ea65 sisäpuolella sekä kaavamerkintäalueen luo-2 ulkopuolella.

Myönnetyn maa-aines- ja ympäristöluvan mukaisesti louhinta-aluetta on tarkoitus syventää sekä laajentaa lounaaseen. Myönnetyn maa-aines- ja ympäristöluvan mukainen tilanne ottotoiminnan päätyttyä esitetty liitekartassa. (Liite 2)

Rudus Oy esittää, että tulevassa Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa 2045 Rudus Oy:n omistamalle kiinteistölle osoitetaan kaavamerkintä eo (maa- ja kallioidainesten ottoalue). Rudus Oy:n

omistamalle kiinteistölle on myönnetty edellä sanotut lainvoimaiset maa-ainesten otto- ja ympäristöluvat.

Lisäksi Rudus Oy esittää, että tulevassa Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa 2045 Rudus Oy:n omistamalle kiinteistölle ei osoiteta luo-2 (viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat) kaavamerkintää. Kaavassa on osoitettu luo-2 merkinnällä sellaiset kaava-alueelta havaitut viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat, mitkä eivät sijoitu luonnonsuojelualueille. Luo-2 merkinnät turvaavat tiedossa olevat viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat. Rudus Leviämaan kallioulouhos esiintyy tällaisella alueella.

Rudus Oy haluaa muistuttaa, etteivät yleiskaavamerkinnät turvaa tiedossa olevia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja vaan lainsäädäntö. Viitasammakko on Suomessa rauhoitettu ja sen suojelu perustuu luonnonsuojelulakiin ja EU:n luontodirektiiviin. Luontodirektiivin liitteen IV lajina viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä, ellei poikkeuslupaa myönnetä.

Rudus Oy ei väheksy viitasammakon suojeluperusteita ja on itsekin vaikuttanut lajin suojeluun myönteisesti useilla toimipisteillään vuonna 2012 perustetun LUMO-ohjelmansa tavoitteiden mukaisesti. Rudus Oy kuitenkin haluaa tuoda esiin sen, ettei osayleiskaavamerkintään ko. alueella ole vielä riittävästi perusteita. Alueella tehty viitasammakkoselvitykset eivät vielä anna riittävästi tietoa siitä, kuinka soveltuva ko. alue on viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Rudus Oy on teettänyt vuosina 2024 ja 2025 viitasammakkoselvityksiä alueella, joiden tarkoituksena on selvittää asiaa. Toiminta on toistaiseksi keskeytetty ja Rudus Oy osallistuu viitasammakoiden suojeluun lainsäädännön edellyttämällä tavalla mikäli alue todetaan riittävien selvitysten perusteella viitasammakoille soveliaaksi lisääntymis- ja levähdyspaikaksi.

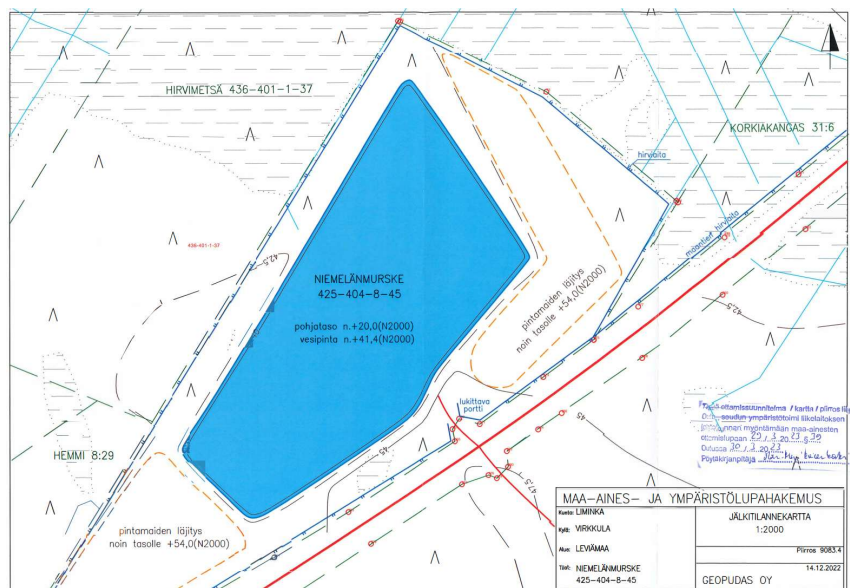
Rudus Oy haluaa lisäksi muistuttaa, että yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa tai taloudellista vahinkoa. Kohtuuttomuus voi ilmetä esimerkiksi silloin, kun kaava estää kokonaan rakentamisen alueella, jossa se on aiemmin ollut mahdollista, tai kun se rajoittaa merkittävästi maanomistajan mahdollisuuksia hyödyntää maataan.

Olemassa olevan kiviainestuotantoalueen toiminta- ja laajentumismahdollisuuksien turvaaminen vähentää uusien maa-ainesalueiden avaamistarvetta muualla. On myös kestävä kehityksen periaatteiden mukaista hyödyntää olemassa olevat kiviainestuotantoalueet mahdollisimman tehokkaasti.

Yhteyshenkilönämme ko. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan 2045 liittyvässä asiassa toimii liiketoimintajohtaja Kimmo Puolakka kimmo.puolakka@rudus.fi puh. 040 062 7017. Kaavahankkeeseen liittyvät asiakirjat pyydämme toimittamaan osoitteella Rudus Oy / Markku Nygren, PL 42, 00381 Helsinki.

Muistutuksen liite 1.

Muistutuksen liite 2.

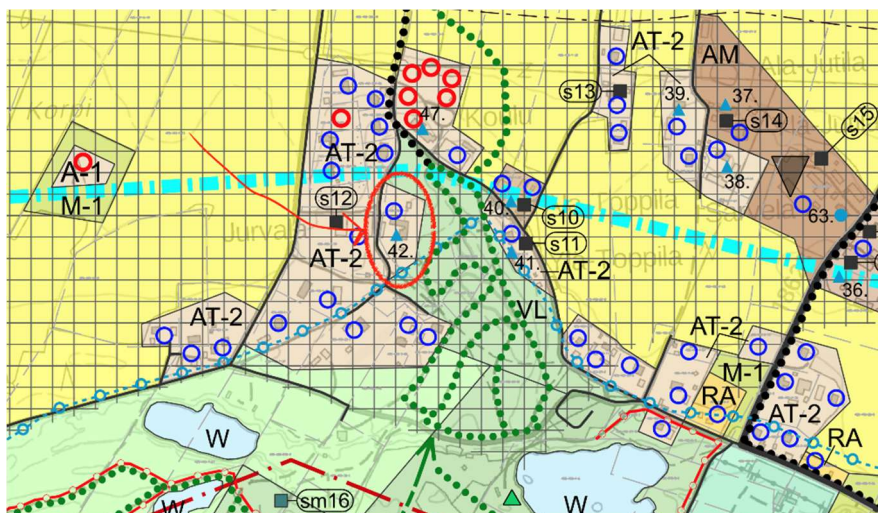
KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Muistutuksen vaateista on keskusteltu Pohjois-Pohjanmaan ELY:n kanssa syksyllä 2025: Tilan 425-404-8-45 alueelle ei ole syytä lisätä maa-ainesten ottoalueen (eo) merkintää, eikä luo-2 merkintää (viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat) tule poistaa. Viitasammakkoseurannan perusteella lajia esiintyy alueella laajasti, ja mahdollisesti laji-esiintymä on tilan 425-404-8-45 alueella laajempi kuin kaavaehdotuksen luo-2 raja. Maa- ja kallioainesten ottotoiminta alueella edellyttää tällöin luonnonsuojelulain mukaista poikkeamislupaa.

Tilan 425-404-8-45 alue on osoitettu kaavassa maa- ja metsätalousalueeksi (M-Ruutik), jolla lähtökohtaisesti on sallittua harjoittaa myös muuta toimintaa ilman tarkempaa kaavamerkintää, kuten esimerkiksi läjitystä ja maa-ainesten ottoa, mikäli luontoarvot eivät vaarannu.

4.2 Muistutus 4.2 15.8.2025

Voisiko kaavaan lisätä merkinnän toisesta tontillani olevasta talosta? Liitteenä on näyttökuva, tontti numero 42 Jurvalan talo. Kävimme viime viikolla Suomisen Antin (kunnan rakennustarkastus) kanssa katsomassa taloja, ja hän huomasi, että rakennuksia on merkattu uuteen kaavaan vain yksi, vaikka pihassa on kaksi vanhaa taloa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavatyön pohjana olevan maamittauslaitoksen kartta-aineiston perusteella kaavatyössä on tulkittu, että kyseessä olisi yksi rakennus. Kunnan rakennustarkastaja on informoinut elokuussa 2025 seuraavaa: Kiinteistöllä 425-403-1-40 on aiemmin tulkittu olevan vain yksi rakennuspaikka, koska tilalla sijaitsevat kaksi 1800-luvun asuinrakennusta on yhdistetty kuistilla muutostyössä 1900-luvun loppupuolella. Tilan omistajalla on tarkoituksena kuitenkin purkaa rakennuksia yhdistävä kuisti, jolloin myös maamittauslaitoksen karttoihin päivittynee kaksi erillistä asuinrakennusta.

Edellisen perusteella hyväksymiskäsittelyyn menevään osayleiskaavaan on merkitty tilalle 425-403-1-40 kaksi olemassa olevaa rakennuspaikkaa. Muutos ei vaikuta emätilaselvityksen perusteella määriteltyjen uusien rakennuspaikkojen määrään.

Projekti

LIMINKA – LUMIJOKI RUUTIKANKAAN – LIMINGANLAHDEN OSAYLEISKAAVA

Aihe

KOOSTE LUONNOSVAIHEESSA ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ SEKÄ NIIHIN LAADITUT VASTINEET 21.2.2025

Ruutikankaan – Liminganlahden osayleiskaavan kaavaluonnos on ollut päivämäärällä 28.4.2023 yleisesti nähtävillä

- Limingassa 27.9.2023 – 17.11.2023 välisenä aikana ja
- Lumijoella 10.10.2023 – 17.11.2023 välisenä aikana.

Seuraavaan on kirjattu luonnosvaiheessa annetut lausunnot (11 kpl) ja mielipiteet (30 kpl) sekä niihin laaditut vastineet.

Sisällys

1. LAUSUNNOT	3
1.1 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	3
1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto	9
1.3 Pohjois-Pohjanmaan museo /arkeologia	12
1.4 Pohjois-Pohjanmaan museo / rakennettu kulttuuriympäristö.....	14
1.5 Väylävirasto	15
1.6 Oulun seudun ympäristötoimi	17
1.7 Oulun Seudun Sähkö	18
1.8 Limingan Vesihuolto Oy.....	19
1.9 Metsähallitus, luontopalvelut.....	20
1.10 Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys	23
1.11 Limingan kunta, kunnallistekniikan liikelaitos	25

3. MIELIPITEET – LIMINKA	26
2.1 Lakeuden Luonto ry, Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys	26
2.2 Limingan seurakunta	31
2.3 Liminka-Lumijoki Hevosystävät ry.	32
2.4 Rantakylän ja Virkkulan kyläyhdistys ry:n hallitus	33
2.5 Mielipide 2.5	34
2.6 Mielipide 2.6	35
2.7 Mielipide 2.7	36
2.8 Mielipide 2.8	36
2.9 Mielipide 2.9	36
2.10 Mielipide 2.10	37
2.11 Mielipide 2.11 (2 allekirjoittajaa)	37
2.12 Mielipide 2.12	40
2.13 Mielipide 2.13	40
2.14 Mielipide 2.14	41
2.15 Mielipide 2.15 (+ 2 muuta nimeä)	41
2.16 Mielipide 2.16 (2 allekirjoittajaa)	41
2.17 Mielipide 2.17	43
2.18 Mielipide 2.18	43
2.19 Mielipide 2.19 (2 allekirjoittajaa)	44
2.20 Mielipide 2.20	45
2.21 Mielipide 2.21	46
2.22 Mielipide 2.22	47
2.23 Mielipide 2.23	47
2.24 Mielipide 2.24 (+ 9 muuta nimeä)	49
2.25 Mielipide 2.25 (2 eri kirjelmää)	51
2.26 Mielipide 2.26	53
2.27 Mielipide 2.27 (+ 11 muuta nimeä)	55
 3 MIELIPITEET – LUMIJOKI.....	 59
3.1 Mielipide 3.1	59
3.2 Mielipide 3.2 (8 allekirjoittajaa).....	59
3.3 Mielipide 3.3	61

1. LAUSUNNOT

1.1 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Taina Törmikoski ja Elina Saine 23.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista ja kaavatyön tavoitteista. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lausuu molempien kuntien kaavahankkeisiin yhdellä samansisältöisellä lausunnolla.

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö, Alueidenkäyttöryhmä:

Alueella ovat voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaava. Lisäksi vireillä on Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, jonka kaavaehdotuksen viranomaiskuuleminen alkaa tämänhetkisen aikataulun mukaan vuodenvaihteessa 2023-24. Maakuntakaavotuksen tilanne tulee päivittää ja hankealuetta koskevat yleiset kaavamääräykset tulee lisätä kaavaselostukseen ja arvioida hankkeen suhde myös niihin. ELY-keskus muistuttaa, että kunnes energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman, on Ruutikankaalla maakuntakaavan mukainen tuulivoimaloiden alue. Perustelut maakuntakaavasta poikkeamiselle tuulivoiman osalta tulee lisätä siksi selostukseen. Lisäksi on huomioitava, että Ruutikankaalle on osoitettu maakuntakaavassa viheryhteystarve Ruutikankaan monitoimikeskuksen laajenemisalueelle. Tämä viheryhteys tulee turvata myös jatkosuunnittelussa. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selvityksiä on tehty samanaikaisesti käynnissä olleessa TUULI-hankkeessa. Hankkeessa on laadittu mm. viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys (2021), jossa kaava-alueen pohjoisosaan on osoitettu ekologinen yhteys (15, rannikon suuntainen viheryhteys), joka on myös osoitettu 2. vaihemaakuntakaavassa. Viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys sekä muut hankealuetta koskevat uudet maakunnalliset selvitykset tulee lisätä yleiskaavan lähtötietoihin ja huomioida kaavaratkaisussa. Koska maakuntakaava ohjaa yleiskaavan laadintaa, tulee vaikutusten arviointia täydentää arvioinnilla hankkeen suhteesta Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavoihin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Maakuntakaavoituksen tilanne on päivitetty kaavaselostukseen ja vaikutusarviointia on täydennetty (suhde maakuntakaavoitukseen). Poikkeamaa voimassa olevaan maakuntakaavaan ei Ruutikankaan alueella oikeastaan ole maakuntakaavan yleispiirteisyys ja merkintöjen päällekkäisyys (tv-1/316 ja ea-2) huomioiden. Maakuntakaavassa Hirvinevalta Ruutikankaan suuntaan osoitettu ekologisen yhteystarpeen merkintä on lisätty Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotukseen.

Vaihemaakuntakaavojen yhteydessä tehdyt selvitykset kirjataan kaavaselostukseen seuraavasti: "Vaihemaakuntakaavojen laadinnan yhteydessä on tehty lukuisia erillisselvityksiä. Maakuntakaavojen selvitysaineistojen oleellisin informaatio suodattuu varsinaisiin vaihemaakuntakaavoihin, eikä maakuntakaavan selvitysaineistoa ole tarpeen nostaa laajemmin esille tässä yhteydessä." Tämä on katsottu järkeväksi, jotta kaavaselostus pysyy laajuudeltaan luettavana.

Tuulihankkeessa laaditun viherrakenne ja ekosysteemipalveluselvityksessä esitetty rannikon suuntainen ekologinen yhteys (nro 15) ei ole uhattuna Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan aluevarausten vuoksi ja se toteutuu Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan suojelualuemerkinnän (SL) puitteissa. Idea ko. yhteydestä on jo voimassa olevassa maakuntakaavassa viheryhteystarvemerkinä, jonka perusteella Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa on osoitettu "Ekologinen käytävä" Liminganlahden suunnalta sisämaahan Virkkulanojan varteen sekä Vanhan Liminganlahden varteen.

Noin puolet suunnittelualueesta sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön alueita ja kohteita (RKY 2009). Kaavaselostuksessa maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön lähtötiedot ovat pääosin riittävät. Lähtötietoja tulisi kuitenkin täydentää tiedolla erityislaila suojelluista kohteista sekä yleisesti kohteiden suojelustatuksesta. Kaavamääräyksiä tulee tarkentaa kulttuurihistoriallisten merkittävien kohteiden osalta, sillä kaavaluonnoksessa sekä valtakunnallisesti, maakunnallisesti että paikallisesti merkittävillä kohteilla

on sama kaavamääräys. Kohteilla on korjausten ja muutostöiden suhteen eri ns. lentokorkeus eikä valtakunnallisesti arvokkailla kohteilla lausuntopyyntövaadetta museoviranomaiselle voida jättää vain merkittäviin korjaus- ja muutostöihin, kuten paikallisesti arvokkailla kohteilla. Maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön kohteen Rantakylän koulun kaavamerkinnästä tulee Limingan kunnan neuvotella tai pyytää lausunto Pohjois-Pohjanmaan museolta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella on Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunan perusteella erityislailla suojeltuja kohteita vain Limingan kirkko (kirkkolaki), mikä on kirjattu ehdotusvaiheen kaavakarttaan Limingan kirkon listaukseen. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan merkittyjen kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden merkintätapa perustuu viereiseen vuonna 2019 hyväksyttyyn Valtatien 8:n ympäristön osayleiskaavaan. Limingan kunnassa pyritään käyttämään mahdollisuuksien mukaan eri kaava-alueilla yhteneviä merkintöjä. Pohjois-Pohjanmaan museo ei ole huomauttanut käytetyn merkintätavan soveltumattomuudesta. Asiasta keskusteltiin viranomaisneuvottelussa 27.11.2024, jolloin todettiin, että kaavaluonnosvaiheessa käytetty kaikkien kohteiden sama tekstimerkintä ei ole välttämättä väärä, sillä se nostaa paikalliset kohteet tarkempaan tarkasteluun.

Kaavamerkintätekstiä muutetaan niin, että kaikkien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden osalta pyydetään museon lausunto. Rantakylän koulun suojelumerkintä säilytetään kaavassa toistaiseksi ja Limingan kunta neuvottelee rakennuksen kohtalosta jatkossa viranomaisten kanssa.

Uudet, asemakaavoitettavaksi tarkoitetut pientalovaltaiset asuinalueet on osoitettu maakuntakaavan mukaiselle taajamatoimintojen alueelle. Alueiden yleiskaavarajauksessa ja myöhemmässä asemakaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että alueet sijaitsevat kansainvälisesti tärkeällä lintualueella (IBA) ja valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Emätilatarkasteluun ja mitoituslaskelmaan ELY-keskuksella ei ole huomauttamista. ELY-keskus pitää hyvänä, että herkille alueille mitoituksen perusteella osoitettuja rakennuspaikkoja on siirretty saman maanomistajan muille palstoille mahdollisuuksien niin salliessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

APres alueen kaavamääräystekstiin on lisätty seuraava teksti: "Alueen tarkemmassa suunnittelussa on huomioitava alueen sijainti valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ja mahdollinen sijainti kansainvälisesti tärkeällä lintualueella (IBA)".

Fingridin oleva voimajohtokäytävä on osoitettu rakentamisrajoitusalueineen suojaviheralueena EV. Pohjois-Pohjanmaalla meneillään oleva voimakas puhtaan siirtymän hankkeiden kehittäminen vaatii kantaverkon vahvistamista ja uusia voimajohtoja. Koska uudet voimajohtot tulisi lähtökohtaisesti osoittaa olevien voimajohtojen yhteyteen, tulisi kaikissa kunnissa uusia aluevarauksia tehtäessä jättää riittävästi tilaa kantaverkon kehittämistä varten. Maakuntakaavassa osoitettu itä-länsisuuntainen poikittaisyhteys, joka kulkee yleiskaava-alueen poikki, tulisi osoittaa yleiskaavassa yhteystarvemerkinällä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Fingridiltä on saatu Ruutikankaan-Liminganlahden osallistumis- ja arviointisuunnitelma-vaiheessa lausunto, jossa oli liitekartta tarvittavista johtolinjojen aluevarauksista. Kyseisen lausunnon perusteella suunnittelualueen halki kulkevien 110 kV linjojen ulkosivuille on varattu suojaviheraluetta (EV) 25 metriä, jolloin koko johtoalueen leveydeksi tulee noin 70 metriä. Mikäli EV alueen laajuutta on syytä laajentaa, tarvitaan laajennuksen tilantarpeesta tarkkaa infoa viranomaisilta. Fingrid ei jättänyt lausuntoa luonnosvaiheessa. Maakuntakaavassa osoitettu itä-länsisuuntainen (ohjeellinen pääsähköjohto 110 kV) yhteys on lisätty ohjeellisenä yhteystarvemerkinä Ruutikankaan-Liminganlahden ehdotusvaiheen kaavakarttaan lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu, että Limingan vesijohtoverkoston kapasiteettia tulee kasvattaa uudisalueiden toteutumisen mahdollistamiseksi, koska jo nykyisellään talousvesiverkoston kapasiteetti on äärirajoilla. Alueen talousvesi otetaan Rantakylän pohjavesialueelta, jolle on

kaavamääräyksellä annettu pohjaveden laatua suojeleva määräys. ELY-keskus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että tällä pv-kaavamääräyksellä ollaan kieltämässä alueella jo toimivat hevostilat (kaavaselostuksen mukaan 5 kpl), mutta ei muita toiminnassa olevia eläintiloja (1 kpl); muita eläintiloja koskee vain kiello perustaa uusia. Perusteita yksittäisen elinkeinon kiellolle tulee lisätä kaavaselostukseen ja arvioida kiellon vaikutukset elinkeinotoiminnalle.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Pohjavesialueen kaavamääräystä on muutettu niin, että se kieltää vain uudet hevostilat pohjavesialueella.

Lähtötietoihin tulee lisätä Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma ja huomioida sen tavoitteet suunnittelualueella. Lisäksi laadittavana on uusi Oulun seudun MAL-sopimus 2024-2027, joka allekirjoitetaan keväällä/kesällä 2024. Mikäli uuden MAL-sopimuksen tavoitteet on ennen kaavaehdotuksen nähtäville menoa hyväksytty, myös MAL-sopimus tulee huomioida.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaselostuksen kohtaan 4.2 (muut taustaselvitykset ja suunnitelmat) on lisätty osio Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040:sta.

MAL-sopimuksen tilanne on myös päivitetty selostukseen.

Kaavaluonnoksessa ei ole otettu kantaa hulevesien hallintaan. Liminka on hyvin alavaa aluetta ja osayleiskaava mahdollistaa rakennusluvan myöntämisen suoraan yleiskaavan perusteella. Hulevesien hallinnasta ja käsittelystä sekä hulevesien synnyn ehkäisemisestä tulee antaa kaavassa riittävät määräykset sekä suoraan rakennusluvittaville alueille, asemakaavoituksen ohjaamiseksi että Ruutikankaan monitoimikeskuksen alueelle. Limingan lakeuden alue on kokonaisuudessaan myös potentiaalista happamien sulfaattimaiden (hasu) aluetta. Hasu-maita koskevaa yleismääräystä tulisi täydentää kiellolla kellareiden rakentamisesta todetuilla hasu-alueilla.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavan yleismääräyksiin on lisätty määräys hulevesien hallinnasta.

Hasu-maita koskevaa yleismääräystä on tarkennettu kellareiden rakentamisen osalta lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Luonnonsuojeluryhmä:

Selvitykset

Osayleiskaavaa varten on laadittu kirjallinen luontoselvitys (päivätty 10.3.2022) ja täydentävä luontoselvitys (päivätty 9.12.2022). Selvitysten riittävyyttä on käsitelty viranomaisneuvottelussa 2.6.2022 ja työneuvottelussa 29.3.2023. Asiakirjoista ei ilmene, onko työneuvottelussa tarpeelliseksi todettuja pääosin linnustoa koskevia lisäselvityksiä toteutettu. Luontotyyppien ja kasvillisuuden osalta tehdyt selvitykset on todettu riittäviksi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Linnustoselvityksiä on täydennetty maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Luontodirektiivin liitteen IV(a) tiukasti suojeltujen eläinlajien osalta maastossa on kartoitettu lepakoiden kannalta tärkeitä alueita sekä potentiaalisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja kaava-alueen pohjoisosassa. Viitasammakon osalta kartoitusta oli tarkoitus täydentää kaava-alueen eteläosan louhosalueella, ja ELY-keskukselle onkin Limingan kunnasta lähetetty tiedoksi ko. alueella toukokuussa 2023 tehty viitasammakkohavainto, mutta tietoa ei ole päivitetty luonnosvaiheen kaavaselostukseen eikä kaavakartalle. Kaava-alueen keskiosassa on tunnistettu potentiaalisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joita ei ole maastossa kartoitettu. ELY-keskus pitää em. lajeja koskevia selvityksiä yleiskaavaa varten riittävinä, kun kartoitustiedot on päivitetty kaava-asiakirjoihin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen kaava-asiakirjat (päiväys 28.4.2023) valmistuivat ennen kevään 2023 viittasammakkohavaintoja. Kevään 2023 maastokäynnin viitasammakkotiedot on päivitetty ehdotusvaiheen asiakirjoihin.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan muuttavan ja pesivän linnuston osalta selvitykset eivät ole riittävät kaavassa osoitettavien maankäytön muutosten vaikutusten arvioimiseksi. Maast selvitykset ovat puutteelliset, koska muuttolinnust selvitykset on aloitettu liian myöhäisenä ajankohtana ja pesimälinnust selvitykset perustuvat vain yhden käyntikerran selvitykseen, mikä on liian vähän. Lisäksi ELY-keskus on pitänyt tärkeänä, että Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen Tiira-järjestelmässä oleva aineisto hankittaisiin käyttöön erityisesti muuttolinnuston kannalta tärkeiden levähdysalueiden selvittämiseksi. Linnuston jatkoselvitysten osalta ELY-keskus on jo aiemmin todennut minimivaatimuksiksi, että vaikutusarviointi varten hankitaan ja analysoidaan Tiira-aineisto ja Virkkulan luontokeskuksen laajennusalueella tehdään täydentäviä maast selvityksiä. Huuhkajan pesimäreviirin sijainnista ei ole käytettävissä tarpeeksi tarkkaa tietoa esim. virkistysreittien sijainnin ohjaamiseksi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Linnust selvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024). Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella. Kaavassa osoitetut virkistysreitit ovat suurimmaksi osaksi olemassa olevia, joten reitistön vaikutukset mm. huuhkajan pesimäreviiriin ovat vähäisiä. Huuhkajahavainnot ja pesimäreviiri on saatu tietoon Tiira-aineistosta ja Lajitietokeskukselta.

Kaavakartta

Luontoselvityksen perusteella arvokkaiksi todetut luontokohteet on osoitettu kaavassa luomerkinnällä. Luo-8-merkinnällä osoitettu linnustollisesti arvokas alue on lisätty Liminganlahden opastuskeskuksen itäpuoleiselle peltoalueelle. ELY-keskus pitää luo-8-rajasta hyvänä. ELY-keskus pitää myös hyvänä, että kaavaluonnoksessa on osoitettu ekologisia yhteyksiä viljelysten ja asutusalueiden kautta Liminganlahdelle. Lepakoiden mahdollisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen huomioiminen on sisällytetty kaavan yleismääräyksiin. Lumijoentien pohjoispuoleisten uusien pientalovaltaisten asuntoalueiden rajauksia tulee varautua tarkastelemaan uudestaan täydennettävän linnust selvityksen valossa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tiira-aineiston sekä maastokauden 2023 linnustohavaintojen perusteella kaavan asumisen reservialueiden varaukset eivät ole kriittisiä.

Kaavaselostus

Luontoselvitysten sisältö on hyvin referoitu kaavaselostuksessa. Selvitysten täydentyessä myös kaavaselostuksen tekstiä tulee täydentää. Kaavaselostuksessa on arvioitu muuttuvan maankäytön vaikutuksia luontoselvityksessä tunnistettuihin kohteisiin ja uhanalaisiin lajeihin. Linnuston osalta vaikutusarviointia tulee tarkentaa ja täydentää niiltä osin kuin selvitykset täydentyvät. Samoin vaikutusarviointia tulee täydentää potentiaalisten viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen osalta, joita ei kartoitettu maastossa.

Kaavaselostuksessa on omana lukunaan tarkasteltu maankäytön muutoksista Natura-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia. Tekstistä tulisi käydä ilmi, kuinka suuri osa Liminganlahden Natura-alueesta sisältyy kaava-alueeseen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tekstissä on melko hyvin tunnistettu erilaiset vaikutusmekanismit. Tarkastelua tulee kuitenkin syventää esittämällä kaavoittajan oma käsitys siitä, mihin suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin ja lajeihin vaikutukset kunkin vaikutusmekanismin osalta pääosin kohdistuvat ja arvio vaikutuksen merkittävyydestä. Lisäksi johtopäätökset vaikutuksista Natura-alueen eheyteen ja perustelut sille, miksi luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointimenettelyä ei esitetä tehtäväksi, tulee lisätä.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan sen perusteella, mitä tähän mennessä on esitetty, merkittävästi heikentävät vaikutukset eivät vaikuta todennäköisiltä eikä kaavahanke edellytä Natura-arviointimenettelyä.

Yleinen huomio koskien kaavakarttaa ja selostusta: tekstissä ja kaavamääräyksissä viitataan useissa kohdin vanhan luonnonsuojelulain pykäliin. Uusi luonnonsuojelulaki (9/2023) on tullut voimaan 1.6.2023 ja siten mm. viitaukset lainkohtiin on syytä päivittää voimassa olevan luonnonsuojelulain mukaisiksi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaselistuksen luonto- ja luontovaikutusarvioinnin osioita on täydennetty kaavaehdotusvaiheen aineistoon. Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta on tehty erillinen selvitys (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys, 2024 Ramboll Finland Oy). Viittaukset luonnonsuojelulain pykäliin on korjattu muuttuneen lain mukaisiksi kaavakarttaan ja kaavaselistukseen.

Ympäristönsuojeluyksikkö:

Pohjavedet

Rantakylän vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella sijaitsee neljä (4) vedenottamo (Rantakylä VI (Monttu), Virkkula IV (Aarnio) ja Virkkula III (Kukkala)), joista Foudila ja Virkkula III ovat olleet pidempään pois käytöstä. Rantakylä VI (Monttu), Virkkula IV (Aarnio) ja Virkkula III (Kukkala) vedenottamoille on yksi vesilain mukainen lupa (10.11.1993) ottaa pohjavettä (Rantakylä IV 1000 m³/vrk, Virkkula IV 500 m³/vrk ja Virkkula III 500 m³/vrk). Foudilan vedenottamolla on vesioikeuden lupa ottaa vettä 2000 m³/vrk. Vedenottamolla on lisäksi vesioikeuden määräämä suojaluokka-alue. Suojaluokka-alue perustuu Pohjois-Suomen vesioikeuden 22.2.1973 antamaan päätökseen ja se sisältää määräyksiä (kieltoja). Kyseessä on 8,06 hehtaarin kokoiselle alueelle. Foudilan vedenottamo on merkitty kaavakarttaluonnokseen ET-merkinnällä. Myös muut Rantakylän pohjavesialueen vedenottamot on syytä merkitä ET-merkinnällä, oli sitten kyseessä käytössä oleva vedenottamo tai ns. varavedenottamo. Foudilan vedenottamon suojaluokka-alue tulee merkitä kaavakartalle pv-s merkinnällä. Rantakylän pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen pinta-ala on 1,65 km², jolloin pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1200 m³/vrk. Luvan mukaista vesimäärää ei voitane hyödyntää täysimääräisesti vedenhankintaan, koska pohjavesimuodostuma purkaa pohjavettä osittain pohjoispuolelle.

Rantakylän pohjavesialueelle on laadittu pohjavesialueen suojelusuunnitelma vuonna 2012 ja se tulisi ELY-keskuksen käsityksen mukaan päivittää.

Kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä on lisäksi syytä huomioida, että pohjavesialueelle ei tule sijoittaa pohjaveden laatua ja määrää vaarantavaa toimintaa ja erityisesti vedenottamoiden läheisyydessä on siihen kiinnitettävä erityistä huomiota. Maalämpöjärjestelmiä koskien ELY-keskus tuo esille, ettei suosittele maalämpökaivojen sijoittamista pohjavesialueelle. Maalämpöjärjestelmiä koskien kaavamääräykseen on syytä lisätä, että suunnitteilla olevista maalämpöjärjestelmistä on pyydettävä ELY-keskuksen lausunto. Myös kellareiden rakentaminen pohjavesialueelle tulisi kieltää yleiskaavassa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Alueella olevien kaikkien vedenottamoiden osoittamattajättämisestä sovittiin turvallisuus-syistä kaavan luonnostyöstön yhteydessä Limingan vesihuollon kanssa. Asiaa käsiteltiin myös viranomaisneuvottelussa 27.11.2024, jolloin todettiin, että kaavassa tulee esittää kaikki vedenottamot tai vaihtoehtoisesti jättää kaikki merkitsemättä. Viranomaisten kanssa käydyn keskustelun perusteella on päädytty siihen, ettei kaavakartalla esitetä vedenottamoita eikä niihin liittyviä kriittisiä tietoja.

Rantakylän pohjavesialueen suojelusuunnitelma on päivitetty vuoden 2024 aikana.

Pohjavesialueen määräystekstiä on täsmennetty lausunnon perusteella maalämpöjärjestelmien ja kellarien rakentamiskiellon osalta ehdotusvaiheen aineistoon.

Melu

Kaavakartalla on osoitettu valtatie 8:n, maanteiden sekä Ruutikankaan ampumaurheilun alueen melualueet. Kaavaselistuksen mukaan ilmeisesti 2021 ratasuunnitelmassa tullaan tarkentamaan raideliikenteen melutietoja eikä kaavaluonnokseen tämän vuoksi ole vielä piirretty raideliikenteen melukäyrää. Meluntorjunnasta on annettu koko kaava-alueen koskeva yleisluontoinen suunnittelu-määräys.

Ympäristönsuojeluyksikkö toteaa, että myös raideliikenteen melualue tulee määrittää ja esittää kaavakartalla melualuemerkinnällä myöhempää suunnittelua varten. Melualueen määrittämisperusteet tulee esittää kaavaselistuksessa. Yleiskaavan kaavamääräyksillä tulee turvata edellytykset meluntorjunnan toteuttamiseksi sekä asemakaavoitettavilla että hajarakentamisalueilla. Kohteet,

joissa on tai joihin on suunniteltu melulle herkkää toimintaa, tulee varustaa tarpeen mukaan meluntorjuntatarvermerkinnällä. Kaavaehdotuksesta tulee pyytää Ruutikankaan ampumaurheilukeskuksen ympäristölupa-asiassa toimivaltaisen ympäristönsuojeluviranomaisen eli Oulun seudun ympäristötoimen lausunto.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tuore Liminka-Oulu ratasuunnitelman meluselvitys on huomioitu Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotustyöstössä. Ratasuunnitelman meluselvitys kattaa suunnittelualueella olevan rataosuuden Temmesjoelta miltei Ylipäähän saakka. Koska Ylipään alueelle ja sen eteläpuolelle ei osoita asemakaavoitettavia uudisasuinalueita eikä muuta melusta häiriintyvää toimintaa, ei meluselvityksen laajentamiselle ole katsottu olevan tarvetta.

Kaavaehdotusvaiheen asiakirjoja on täydennetty ratasuunnitelman meluselvityksen perusteella seuraavasti:

Yöajan melutasot rajoittavat rataosuuden varrella jatkosuunnittelua eniten. Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelma ei huomioi melusuojaustoimenpiteissään uusia alueita, joten Kotirannantien ja Tupoksentien pohjoiskulmaan osoitetulla uudisalueella (APres) ylittyvät sekä nykytilanteessa että myös kaksoisraiteen rakentamisen jälkeen uuden asutuksen suhteen kriittinen yöajan meluraja 45 dB. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan on tältä osin osoitettu melusuojaustarvermerkintä sekä informatiivisena merkintänä kaksoisraiteen ratasuunnitelman yhteydessä laaditun meluselvityksen mukainen ennustetilanteen yöaikainen uuden asutuksen suhteen kriittinen meluraja 45 dB, jossa on huomioitu ratasuunnitelmassa esitettyjen melusuojausten toteuttaminen.

Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelman meluselvityksen laajuus ulottuu suunnittelualueen eteläosissa vain ja Ylipääntien ja Värminkoskentien risteysalueen tuntumaan.

Voidaan kuitenkin olettaa, että melualueen laajuus jatkunee suunnilleen saman levyisenä Ylipään alueella, jolloin kaksi eteläisintä emätilaselvityksen alueelle osoitettua uudisrakennuspaikkaa osuisi mahdollisesti ennustetilanteen yöaikaisen 45 dB melun alueelle.

Näiden kahden uudisrakennuspaikan kohdalle on osoitettu kaavassa myös melusuojaustarve: Kyseisten rakennuspaikkojen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava, että keskeisin ulko-oleskelualue sijoittuu raideliikenteen melulta suojaan esim. rakennuksiin tai aidoin.

Lisäksi radan ja Tupoksentien väliin osoitetun keskustatoimintojen uudisalueen (Cres) suunnittelussa on jatkossa huomioitava raideliikenteen melu, mikäli alueelle aiotaan sijoittaa melusta häiriintyvää toimintaa, kuten asumista.

Oulun seudun ympäristötoimen lausunto on pyydetty ja saatu kaavaluonnoksesta, ja lausunto pyydetään myös ehdotusvaiheessa.

Vesistöyksikkö

Yleistä määräystä tulvan huomioon ottamisesta tulee tarkentaa, sillä suunnittelualueen merkittävin tulvariski tulee meritulvasta. Suomen ympäristökeskuksen v. 2014 oppaan "Tulviin varautuminen rakentamisessa – opas alimpien rakentamiskorkeuksien määrittämiseksi ranta-alueilla" mukaisesti merenrannalla on korkeammat alimmat rakentamiskorkeudet kuin sisävesillä. Oppaassa Ilmatieteen laitoksen merenrannalle antamat rakennuskorkeudet on suunniteltu niin, etteivät rakennukset kastu kerran 250 vuodessa (1/250 a) tulvalla. Limingassa meritulvan vaikutuksen alueella alin rakennuskorkeus tulee olla N2000 + 2,5 m + 0,3 m kallistusvara (aaltoiluvara) eli 2,8 m. Näin ollen kaavamääräyksessä alimman rakennuskorkeuden tulee olla vähintään 2,8 metriä ja lisäksi virtavesien kohdalla vähintään 1 m 1/100 a tulvakorkeuden yläpuolella. Mikäli suunnitellulta rakennuspaikalta on jääpatohavaintoja, jotka ylittävät 1/100a tulvakorkeuden, tulee niitä hyödyntää alimman rakennuskorkeuden arvioinnissa. Kaavakartalla tulisi parempi osoittaa 1/100 a meritulvarajan sijasta 1/250 a meritulva-alue.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavamääräystä tulvasta on tarkennettu seuraavaksi:

"Tulvan huomioon ottaminen:

Kosteudelle alttiiden rakennusosien alin sallittu rakentamiskorkeus on 2,8 m

(N2000). Lisäksi virtavesien kohdalla alimman sallitun rakentamiskorkeuden tulee

olla vähintään 1 metri 1/100a tulvakorkeuden (vesistötulva) yläpuolella. Mikäli rakennuspaikalta on jääpatohavaintoja, jotka ylittävät 1/100a tulvakorkeuden, tulee niitä hyödyntää alimman rakennuskorkeuden arvioinnissa.”

Viranomaisneuvottelussa 27.11.2024 keskustellun mukaisesti kaavaehdotuksessa on esitetty sekä meritulva 1/250a sekä vesistötulva 1/100a. Uudet asumisen reservialueet sijoittuvat molempien tulvakarttojen ulottumattomiin. Liminganlahden luontokeskuksen laajennusalue sijoittuu molempien tulvarajausten osalta mahdolliselle tulva-alueelle, mikä tulee huomioida yksityiskohtaisesti alueen tarkemmassa suunnittelussa.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue:

Vastuualueella ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Etelä-Savon ELY-keskus, vesihuoltopalvelut:

Ruutikankaan ampumaurheilun ympärille keskittyvän monitoimikeskuksen alueella järjestetään selostuksen mukaan jatkossa erillistä koulutus- ja kurssitoimintaa sekä messutapahtumia yms. Monitoimikeskuksen läheisyyteen varataan laajennusalueita myös monitoimikeskukseen liittyville ja sitä täydentäville toiminnoille. Selostuksen alustavan arvion mukaan rakennusoikeutta voitaisiin osoittaa jopa 20 000 k-m², mutta tätä ei kaavaan ole kirjattu, sillä rakennusoikeus ja tarkempi suunnittelu on tarkoitus ratkaista asemakaavassa.

Limingan vesihuolto Oy on OAS:ta antamassaan lausunnossa todennut, ettei alue ole nykyistä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita eikä sitä olisi mm. taloudellisista syistä tällaiseksi otetta tulevaisuudessakaan. ELY-keskus toteaa, että Limingan vesihuolto Oy:n esittämät erityisratkaisut voivat myös osoittautua hankaliksi, kun otetaan huomioon mahdollinen vesihuoltopalveluiden suurikin tarve kaavan toteutuessa. Jatkosuunnittelussa on huomioitava Ruutikankaan vesihuollon järjestäminen.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Asia on kirjattu kaavaselostuksen kohtaan ”Vaikutukset tekniseen huoltoon”.

Vedenottamot ja niiden mahdolliset suoja-alueet tulee osoittaa yleiskaavassa kuten ympäristönsuojeluksikkö on esittänyt.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ks. sivulla 7 oleva Ympäristönsuojeluksikölle annettu pohjavesiä koskeva vastine.

Johtopäätökset:

Kaava-aineistoa tulee täydentää lausunnon mukaisesti. Ennen kaavaehdotuksen nähtäville menoa tulee hankkeesta järjestää viranomaisneuvottelu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Alustavasta kaavaehdotuksesta pidettiin viranomaisneuvottelu 27.11.2024. Lisäksi rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta pidettiin työpalaveri ELY-keskuksen, Pohjois-Pohjanmaan museon sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton kesken 18.2.2025.

1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto

Suunnittelujohtaja Markus Erkkilä ja Maakunta-arkkitehti Kirsti Reskalenکو 17.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää osayleiskaavatyötä haastavana, koska kyse on kolmesta toisistaan poikkeavasta alueesta: Ruutikankaasta, Limingan keskustaajamasta ja osasta Liminganlahden ranta-alueita kyläasutuksineen. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä asiana, että Ruutikankaan kokonaisuuden kaavoittaminen on edennyt yleiskaavoitukseen yhteistyössä Lumijoen kunnan kanssa. Lumijoen kunnalta ei tosin ole saapunut lausuntopyyntöä osayleiskaavasta.

Tässä lausunnossa kiinnitetään huomiota Limingan keskustaajamaa ja sitä ympäröivää maisema-alueita koskevaan kaavaratkaisuun kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen turvaamisen näkökulmasta.

Limingalla ja sen keskustaajamalla on koko maakunnan tasolla erityinen historia ja kulttuuriympäristö. Limingan seurakunta mainitaan historiallisissa lähteissä ensi kerran 1477, mutta lieenee perustettu jo jonkin verran aiemmin. 1500-luvun puolivälissä on kylässä ollut jo ainakin 58 taloa ja kylä oli tällöin Pohjois-Pohjanmaan suurin. Vuonna 1615 kylässä oli 80 taloa ja 1700-luvun alussa 81. Talomäärä kasvoi 1700-luvun aikana ja 1800-luvun alussa kylässä oli jo noin 100 taloa ja 60 mäkitupaa tai torppaa. Useimmat varhaisimmassa kylää kuvaavassa ja vuodelta 1707 periytyvässä kartassa esitetyt talonpaikat ovat pysyneet asuttuina nykypäivään saakka.

Limingan keskustaajamassa onkin kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Limingan kirkko ympäristöineen ja Limingan Ranta, jotka ilmentävät kirkonkylän rakentamisen vuosisataista historiaa sekä pihapiirin sijoittumisen että yksittäisten rakennusten kautta. Keskustaajama on myös osa sitä ympäröivää valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA 2021) Limingan lakeuden kulttuurimaisema, joka on poikkeuksellisen laaja, omaleimainen ja yhtenäisenä säilynyt elinkeinomaisemakokonaisuus. Sen maisema-arvot perustuvat ennen kaikkea avoimiin, yhtenäisiin ja elinvoimaisiin peltonäkymiin sekä Liminganlahden luonnonympäristöön ja rantaniittyihin.

Osayleiskaavaaluonnoksessa nykyistä keskustatoimintojen aluetta (C) on laajennettu muun muassa valtakunnallisesti merkittävälle Limingan Rannan alueelle, mikä voi uhata arvokkaan rakennuskannan, kylärakenteen ja kyläkuvan säilymistä. Keskustatoimintojen alueen laajenemisen vaikutuksia on vaikea arvioida, kun merkintää C ei ole kuvailtu eikä kaavaaluonnoksessa ole esitetty tarkempia suunnittelua ohjaavia suunnittelumääräyksiä tai -suosituksia. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa keskustatoimintojen aluetta (C) koskevan suunnittelumääräyksen mukaan ”yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ydinkeskustan rajautumiseen muuhun taajamaan nähden, alueelle sijoittuvien toimintojen määrittelyyn, liikennejärjestelyihin sekä keskusta-alueen taajamakuvaan. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät. Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä”.

Osayleiskaavaaluonnoksessa uusia pientalovaltaisia asuntoalueita (AP res) on osoitettu valtakunnallisesti merkittävälle alueelle (RKY 2009) Limingan kirkko ympäristöineen. Etenkin valtakunnallisesti arvokkaan Puodinmäen ja maakunnallisesti arvokkaan Ranta-Hirvelän pihapiirejä ympäröiville pelloille osoitetut AP res -alueet toteutuessaan muuttavat kirkonmäkeen liittyvää perinteistä peltomaisemaa ja heikentävät valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Kuitenkin maakuntakaavan valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä koskevan suunnittelumääräyksen mukaan ”alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä”.

Kuten osayleiskaavan kaavaselostuksessa todetaan, voimakkain maisemamuutos koskee Limingan nykyisen keskustaajaman länsipuolista aluetta Lumijoentien molemmiin puoliin aina voimajohtolinjan alueelle asti, kun avarat peltoalueet kaventuvat uudisalueiden toteutuessa. Myös Tupoksentien nykyiset peltonäkymät tulevat muuttumaan rakennetuiksi kaava-alueen koilliskulmalla, kun uudisalueet toteutuvat. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Limingan lakeuden kulttuurimaisema kannalta peltoalan muuttaminen asumiseen ei siis ole toivottavaa. Jos taajamaa on välttämätöntä laajentaa maisema-alueelle, tulisi se tehdä säästeliäästi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto lisäksi esittää, että kulttuuriympäristöistä laaditaan erillinen raportti, jossa tuodaan esille rakennetun kulttuuriympäristöjen ja maiseman inventoinneissa todetut ominaispiirteet ja arvot. Kaavamääräyksissä olisi hyvä viitata näihin ominaispiirteisiin ja arvoihin. Raporttia olisi mahdollista hyödyntää myös matkailussa ja opetuksessa. Liitto kiinnittää myös huomiota rakennusperinnön inventointitiedon ajanmukaisuuden varmistamiseen.

Teknisenä korjauksena todettakoon, että Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman 17.1.2022 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä, jossa hylättiin kaikki kaavan hyväksymispäätöstä koskevat valitukset.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Keskustatoimintojen alueen (C) laajuus Limingan keskustan välittömässä läheisyydessä perustuu yleiskaavan yleispiirteisyyteen sekä tavoitteeseen käyttötarkoituksmerkinnän joustavuudesta ydintaajamassa.

Limingan rannan RKY-merkintäteksti edellyttää alueen kulttuuriperintöarvojen edistämistä sekä alueen ominaisuuteen sekä erityispiirteiden säilyttämistä. Myös kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden merkintäteksti edellyttää todettujen arvojen säilyttämistä. Molempien merkintöjen osalta kohteiden muutostöistä ja lisärakentamisesta edellytetään museoviranomaisen lausunto.

Keskustatoimintojen käyttötarkoituksmerkinnän (C) ei pitäisi yhdistettynä edellä mainittuihin suojelumerkintöihin uhata kulttuuriympäristön arvoja, vaan enemmänkin tukea niitä: Vanhat rakennukset säilyvät parhaiten, kun ne ovat käytössä, mitä monipuolinen käyttötarkoituksmerkintä osaltaan edistää. Limingan kunta katsoo, että laaja C merkintä on edelleen perusteltu, mutta Limingan rannan valtakunnallisesti arvokkaalla RKY-alueella C merkintä on muutettu AP merkinnäksi.

Limingan kirkon ympäristön RKY-alueen pohjoiskulma osui kaavaluonnoksessa pieneltä osin APres alueelle. Kyseinen APres alue jäi pääosin Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän nykyisten laajojen pihapiirien katveeseen ja puustopeitteisen reunavyöhykkeen suojiin, niin ettei nykyistä peltoaluetta ole juurikaan menetetty.

Limingan kirkon ympäristön RKY-kuvauksessa todetaan, että alueen oleellisin arvo on kirkonmäki (kirkko, tapuli, puutarhamainen kirkkotarha) sekä ympäröivä peltomaisema vanhoine mautiloineen.

Limingan kunta tarvitsee uutta asuinaluevarantoa keskustaajaman välittömään läheisyyteen. Mahdollisia uusia asuinalueita ei ole kovin runsaasti, sillä kulttuuriympäristöarvojen sekä maisemallisten arvojen ohella aluevarausten osoittamisessa on huomioitava myös monipuoliset luontoarvot ja pohjavesiolosuhteet. Laajennusmahdollisuuksien niukkuuden vuoksi Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän alueita ei ole syytä poistaa kaavasta. Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän alueella olevia APres rajauksia on kuitenkin muutettu ehdotusaineistoon niin, että näkymämuutokset Limingan kirkon suunnasta ovat luonnosvaihetta selvästi maltillisemmat, kun uudisalueet eivät työnnä esiin arvokkaiden pihapiirien rintamasta. Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän APres aluevarausten toteuttamisen myötä maisemamuutokset Limingan kirkon suuntaan ja RKY-alueen arvoihin eivät tule olemaan merkittäviä.

Kuva: Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaehdotuksen rajaukset ortokuvan päällä. Oranssi pistekatkoviiva on Limingan kirkon ympäristön RKY-alueen raja.

Limingan kunta katsoo, että erillistä kulttuuriympäristöraporttia tärkeämpää on saada tarkistettu tieto suojeltavien rakennusten tilanteesta jo tapahtuneiden mahdollisten purkamisten osalta. Kunta on tarkistanut nämä rekistereistään ja asiaa on tarkennettu kaavakartalle ja selostukseen. Kolme kohdetta on poistettu listauksista koska ne on purettu. Vierelä eli Kamula oli listattu pois suojelukohteista jo kaavaluonnosvaiheessa purkuluvan vuoksi.

Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan tilanne on korjattu kaavaselostukseen ehdotustyötön yhteydessä. Rantakylän koulun suojelumerkintä säilytetään kaavassa tois- taiseksi ja Limingan kunta neuvottelee rakennuksen kohtalosta jatkossa viranomaisten kanssa.

1.3 Pohjois-Pohjanmaan museo /arkeologia

Kulttuurityön johtaja Pasi Kovalainen ja arkeologi Mika Sarkkinen 17.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavasta ja lausuntomenettelystä.

Pohjois-Pohjanmaan museo on lausunut kaavahankkeesta aiemmin 10.2.2022. Lausunnossa kaava- alueen itä- ja lounaisosaan edellytetty arkeologinen inventointi on toteutettu kenttäkaudella 2022 (Liminka – Lumijoki, Ruutikankaan–Liminganlahden osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2022. Maanala Oy). Inventointi täydensi vuoden 2017 inventointia (Valtatie 8:n ympäristön osayleiskaava ja Liminganlahden osayleiskaava, arkeologinen inventointi, Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu 2022), joka kattaa nyt kyseessä olevan kaava-alueen keski- ja pohjoisosan. Tämänhetkiset tiedot alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä perustuvat näihin inventointeihin, joiden pohjalta kohdetiedot on viety Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin. Koska rekisteriin vietyjen kohteiden status jossain tapauksissa eroaa inventoinneissa suositelluista, on rekisteriä käytettävä ensisijaisena lähteenä.

Museo suosittelee, että kaava-aineiston liitteisiin lisättäisiin vuoden 2017 inventointikertomus nyt liitteenä olevan vuoden 2022 raportin rinnalle. Vuoden 2017 inventointi on syytä huomioida myös selostuksen kohdassa 4.1.1. Arkeologinen selvitys (p.o. Arkeologiset selvitykset). Kohdasta voidaan poistaa aiemmin tunnettujen ja uusien kohteiden määrät. Niin haluttaessa voidaan todeta, kuinka paljon ja millaisia kohteita suunnittelualueelta inventointien jälkeen tunnetaan. Arkeologisen kulttuuriperinnön tilannetta alkuvuodesta 2022 kuvaava kartta (kohdan 3.1.6, kuva 11) tulee päivittää.

Inventointien jälkeen suunnittelualueelta tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ovat:

1. Liminka Heiskari 1000015993 (hist. asuinpaikat)
2. Soldan – Viinikka 1000028512 (hist. asuinpaikat)
4. Liminka (Limmingo by) Aappola 1000015261 (hist. asuinpaikat)
5. Aunonkangas 1 436010006 (röykkiöt)
6. Metelinkangas 436010004 (varhaismetallik. asuinpaikat)
7. Limingan vanha kirkko 1000040813 (kirkonpaikat)
9. Impola 1000044291 (hist. asuinpaikat)
11. Krankkala 1000045378 (hist. asuinpaikat)
12. Riiski 1000045379 (hist. asuinpaikat)
13. Hirvi 1000045382 (hist. asuinpaikat)
14. Klaavula 1000045381 (hist. asuinpaikat)
15. Aunonkangas 2 1000045384 (kivi-varhaismetallik. asuinpaikat)
16. Heiskari 2 1000045385 (hist. asuinpaikat)
17. Mustonen 1000045387 (hist. asuinpaikat)
21. Värminkoski a-d 1000030804 (keittokuopat, kuopat)
22. Jauholaarinkangas N 1000033014 (kuopat)
23. Vanhanmaantienkangas 1000033015
24. Virkkulanoja 1000033016 (vesimyllyt)
25. Jauholaarinkangas 425010041 (kuopat)
26. Aunonkangas 3 1000049321 (louhokset)
27. Yli-Kestilän torpanpaikat 1000045388 (hist. asuinpaikat)
28. Värminkoski 2 1000048839 (keittokuopat, kuopat)

Luonnoksessa esitetystä kohdeluettelosta yllä oleva eroaa kolmen viimeisen osalta. Luonnoksessa oleva kohde 26. Jauholaarinkangas/hiekkakuoppa (425010042) on tuhoutunut maa-aineksenotossa. Rekisterissä sen lajina on poistettu kiinteä muinaisjäännös (ei rauhoitettu), eikä sitä tule merkitä kaavaan. Yllä olevan luettelon kohde 26. Aunonkangas 3 (louhokset) on aiemmin kohteen 5. Aunonkangas 1 yhteydessä ollut alakohde. Suuren etäisyytensä vuoksi se on kuitenkin erotettu omaksi kohteekseen. Kohde 27 Yli-Kestilän torpat on vuoden 2022 inventoinnissa esitetystä poiketen arvotettu kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Kohde Värminkoski 2 (keittokuopat, kuopat) on kenttäkaudella 2023 kaksoisraiteen suunnittelualueen Liminka – Oulu osuuden arkeologisessa inventoinnissa todettu uusi kohde. Myös tämä aivan suunnittelualueen etelärajalla oleva kohde tulee lisätä kaavaan. Luettelon kohteet 5, 6, 15 ja 26 sijaitsevat Lumijoen puolella, loput Limingassa.

Kohteet on lueteltu sekä kaavaselostuksessa että kaavakartalla. Muinaisjäännösrekisterin mukainen kohdetunnus on jo mainittu, mutta luetteloon on suotavaa lisätä yllä olevan luettelon mukaisesti kohteen luonnetta selventävä maininta siitä, millaisesta kohteesta on kysymys. Kohteet on esitetty kaavakartalla joko sm-kohdemerkinnällä tai pääsääntöisesti pistekatkoviivalla osoitettuna sm-osa-aluemerkintänä alueilla, joilla pääkäyttötarkoitus on joku muu. Käytettyyn sm-merkintään liittyy kohteet yksilöivä numerotunnus. Kohteet ovat erilaisilla maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla, eikä niille ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä tai rakentamista. Ruutikankaan ampuma-alueen länsipuolella muinaisjäännökset yhdessä laajahkon luontokohteen kanssa on rajattu Ruutikankaan monitoimikeskuksen mahdollisen laajentamisalueen ulkopuolelle.

Kaavamääräys on asianmukainen, mutta siinä tulee ottaa huomioon museolain (314/2019) mukainen alueellinen vastuumuseojärjestely:

sm - Muinaismuistokohde/-alue. *Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on kielletty ilman muinaismuistolain mukaista lupaa. Kohdetta ja sen lähialuetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (alueellinen vastuumuseo) lausunto. sm-tunnukseen liittyvä kohdenumerointi välillä 1-20 viittaa kaavatyön aikana vuonna 2022 tehtyyn inventointiin.*

Kaavaselostuksessa on arkeologista kulttuuriperintöä käsittelevässä kohdassa 3.1.6 mainittu muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden lisäksi myös löytöpaikat ja mahdolliset muinaisjäännökset, joita ei ole merkitty kaavakartalle. Löytöpaikoista riittää maininta selostuksessa. Mahdollisia muinaisjäännöksiä on neljä. Kyseessä ovat pois jääneet autioituneet historiallisen ajan talonpaikat, jotka ajoittuvat 1700-luvun puoliväliin tai sitä vanhemmiksi. Tällaiset autioituneet talonpaikat katsotaan kiinteiksi muinaisjäännöksiksi, jos paikalta on inventoinnissa tehty karttapaikannuksen lisäksi myös asuinpaikkaan viittavia arkeologisia havaintoja. Pelkän karttapaikannuksen perusteella paikannetut autioituneet kohteet katsotaan mahdollisiksi kiinteiksi muinaisjäännöksiksi, vaikka niillä voi olla merkittävääkin arkeologista potentiaalia.

Alueelta karttatarkastelussa paikannetut historiallisen ajan asuinpaikat merkitään kaavaan kohdemerkinnällä, johon liittyy s/hist-merkintä ja kohdeluetteloon viittaava numero vastaavalla tavalla kuin sm-merkintään. Nämä kohteet ovat:

- 28. Kelttu 1000045632 (hist. asuinpaikat)
- 29. Suutari 2 1000045635 (hist. asuinpaikat)
- 30. Kankaala 1000045390 (hist. asuinpaikat)
- 31. Kankaanmäki (Kelttu) 1000015995 (hist. asuinpaikat)

Näitä koskeva kaavamääräys on:

s/Hist. - Historiallinen asuinpaikka. *Alue, jolla karttaselvityksen perusteella sijaitsee noin vuodelta 1750 oleva tai sitä vanhempi autioitunut historiallisen ajan asuinpaikka. Alueen ja sen lähiympäristön arkeologinen säilyneisyys tulee selvittää tarkemman suunnittelun yhteydessä. Sijaintimerkintä ohjeellinen.*

Luonnoksessa on lisäksi lueteltu ja kaavakartalla esitetty 24 muuta kulttuuriperintökohdetta. Kyseessä ovat vuoden 2017 inventoinnissa paikannetut 21 historiallisen ajan talonpaikkaa sekä kolme muuta kohdetta: Yli-Kestilän torpanpaikka (kiinteä muinaisjäännös), Pohjanmaan rantatien linjaukseen liittyvä Vanhanmaantienkankaan tielinjaus (ks. alla) sekä tarinapaikaksi luettava Linnukanmäki (ei merkitä kaavaan). Luonnoksesta puuttuvat vuoden 2022 inventoinnissa paikannetut yli puolensataa vanhaa historiallisen ajan talonpaikkaa. Kyseessä ovat 1700-luvun kartoilta paikannetut talonpaikat, jotka joko ovat edelleen asuttuja tai jotka ovat jääneet

myöhemmän asutuksen alle. Näiden osalta museo esittää, että ne otettaisiin huomioon kaavaselostuksessa historiallisten talonpaikkojen luettelona ja karttana/-kartoina, joiden mittakaavakaava on sellainen, että talojen sijainti on selvästi erotettavissa. Mukaan tulevat kohteet on koottu alla olevaan liitteeseen (Historialliset talonpaikat, s. 5). Kaavakartalle näitä ei edellytetä merkittävän. Kun mukana on kohteita sekä vuoden 2017 että 2022 inventoinneista, tulee numerointi yhtenäistä.

Muiden kulttuuriperintökohteiden/vanhojen talonpaikkojen osalta arkeologinen potentiaali tulee selvitetäväksi silloin, kun maankäyttö oleellisesti muuttuu, kuten selostuksen kohdassa Historiallisen ajan asuinpaikat [p.o. talonpaikat] (s.15) todetaankin. Kulttuurihistoriallisesti merkittävistä rakennetun kulttuuriperinnön kohteista edellytetään lausunnon pyytämistä museoviranomaiselta. Kun kaavaan merkityt kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet sijoittuvat suurelta osin arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluvien muiden kulttuuriperintökohteiden/talonpaikkojen kanssa yhtenevästi, tulevat näitä koskevat hankkeet museoviranomaisen tietoon tätä kautta.

Vanha Pohjanmaan rantatie on esitetty kaavakartalla kahdella tien säilymisasteesta kertovalla punaisella viivamerkinnällä, joihin liittyy asianmukainen kaavamääräys. Kyseinen tielinja osoittaa rantatien kulkua 1700-luvulla vuonna 2000 tehdyn inventoinnin mukaan. Aiempi 1600-luvun tielinjaus on kulkenut maastollisesti korkeammalla Vanhanmaantienkankaalla, mistä tielinjausta (Vanhanmaantienkangas 2, 1000033017) on paikannettu sekä vuoden 2017 inventoinnissa (s. 32-33) että vuoden 2022 inventoinnissa (s. 20). Kyseessä on vastaavanlainen historiallisesti merkittävä, ellei jopa merkittävämpi, linjaus kuin nyt kaavaan merkitty myöhempi tielinjaus.

Kaavakartalla Vanhanmaantienkankaan tielinjaus on esitetty vuoden 2022 inventoinnin mukaisesti vain kaava-alueen itäosassa (turkoosi viivamerkintä s8-tunnus). Länsiosan vuoden 2017 inventoinnin mukaisesta osuudesta ei ko. merkintää ole kuitenkaan käytetty, vaan tielinjaa on osoittamassa kohdemerkintä s22 (tosin luonnoksen muiden kulttuuriperintökohteiden kaavamerkintänä on tietä kuvaava turkoosi viivamerkintä, johon liittyy tunnus s22). Länsiosan tielinjaus tulee kuitenkin esittää samalla viivamerkinnällä (turkoosi viivamerkintä) kuin sen itäosa, jolloin kohdemerkintä s22 voidaan poistaa. Turkoosi tielinjan merkintä on luontevaa siirtää 1700-luvun Rantatien tielinjausta osoittavan merkinnän yhteyteen, jonka määräystä voi soveltaa kumpaankin tielinjaukseen. Viivamerkintöjä voi selvittää esim. " 1700-luvun kartoista paikannettua rantatien linjausta varhaisempi Rantatie" (turkoosi) ja " 1700-luvun kartta-aineiston perusteella paikannettu Rantatien linjaus" (punainen). Selostuksen rantatietä käsittelevää kohtaa (s.12) voi täydentää maininnalla vanhemmasta linjauksesta käyttäen lähteinä vuosien 2017 ja 2022 inventointeja.

Vaikka edellä on esitetty runsaasti täydennyksiä ja suosituksia, on arkeologinen kulttuuriperintö kaavaluonnoksessa otettu huomioon varsin hyvin. Suunnittelualueelta tunnetun arkeologisen kulttuuriperinnön monipuolisuus ja suhteellinen runsaus, samoin kuin kahden toisiaan täydentävän inventoinnin huomioiminen aineistossa, ovat tuoneet omat haasteensa asioiden esittämisessä. Ehkä tämän takia ovat kaavan vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön jääneet luonnoksessa arvioimatta.

Lausunnon liitteenä on listaus historiallisista talonpaikoista (yht. 76 kpl)

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaava-asiakirjoja on muokattu lausunnossa esitetyn mukaisesti. Kiinteät muinaisjäännökset on numeroitu kaavakartalle ja kaavaselostukseen luonnosvaiheesta poiketen juoksevasti.

1.4 Pohjois-Pohjanmaan museo / rakennettu kulttuuriympäristö Kulttuuriperintötyönjohtaja Pasi Kovalainen ja rakennustutkija Samuli Paitsola 29.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavasta ja kaavatilanteesta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaavaselostuksen luvussa 3.1.5 on käsitelty rakennettua kulttuuriympäristöä ja maisemaa. Suunnittelualueelta on tunnistettu runsaasti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä sekä maisema-alueita.

Suunnittelualue koostuu kolmesta luonteeltaan erilaisesta alueesta: Ruutikankaasta, Limingan keskustaajamasta ja osasta Liminganlahden ranta-alueetta kyläasutuksineen. Limingan keskustaaja-massa on kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Limingan kirkko ympäristöineen sekä Liminkajoen varrella sijaitseva Limingan Ranta. Keskustaajama on myös osa sitä ympäröivää valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta (VAMA 2021) Limingan lakeuden kulttuurimaisema. Kaava-alueen keskellä sijaitsee Rantakylän ja Virkkulan vanha asutus, joka on arvotettu maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Osayleiskaavaluonnoksessa nykyistä keskustatoimintojen aluetta (C) on laajennettu Limingan Rannan RKY-alueelle. Pohjois-Pohjanmaan museon näkemyksen mukaan tämä uhkaa alueen kulttuuriympäristöön liittyviä arvoja. Museo huomauttaa, että Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakun-takaavan keskustatoimintojen aluetta koskevassa suunnittelumääräyksessä mainitaan: ”yksityiskoh-taisemmassa suunnittelussa ja kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ydinkeskustan rajautumiseen muuhun taajamaan nähden, alueelle sijoittuvien toimintojen määrittelyyn, liikennejärjestelyihin sekä keskusta-alueen taajamakuvaan. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät. Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.”

Osayleiskaavaluonnoksessa asuntoalueita (APres) on osoitettu myös valtakunnallisesti merkittävälle alueelle (RKY 2009) Limingan kirkko ympäristöineen. Pohjois-Pohjanmaan museon näkemyksen mukaan uudet asuinalueet heikentävät toteutuessaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Erityisesti Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän pihapiirien ympäristön säilyminen tulisi huomioida jatkosuunnittelussa.

Myös Tupoksentien nykyiset peltonäkymät tulevat muuttumaan rakennetuiksi kaava-alueen koilliskulmalla. Toteutuessaan tämä heikentäisi valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoja. Jatkosuunnittelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota alueen maisema-arvojen säilymiseen.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnokseen.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE: Ks. vastine 1.2.

1.5 Väylävirasto

osastonjohtaja Jaakko Knuutila, asiantuntija Ville Vuokko 27.10.2023

Väylävirasto on tutustunut osayleiskaavaluonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmas-ta. Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavatyöstä.

Ylivieska – Oulu -rataosan lisäraidevaraukset

Ylivieska – Oulu -rataosa on suunnittelualueen kohdalla nykytilanteessa yksiraiteinen. Väyläviraston linjauksen mukaisesti rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua yhteen lisäraiteeseen (yhteensä kaksi raidetta). Lisäraidevaraukset ovat pitkän aikavälin varauksia, joiden toteuttamisaikataulu ei ole tiedossa ja joista ei ole tarkempia suunnitelmia. Rautatien läheisyyteen sijoittuvissa kaavoissa on turvattava lisäraiteen toteuttamisedellytykset tulevaisuudessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava rajautuu viereiseen vt 8 ympäristön osayleiskaavaan, jonka puolelle pääosa rautatiealueesta (LR) sijoittuu. Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavassa on kuitenkin huomioitu Liminka-Oulu kaksoisraiteen ra-tasuunnitelmassa (luonnos 8.4.2024) esitetty uusi rautatiealueen raja (pienet lisäysalu-eet) sekä kaava-alueen koilliskulman nykyinen rautatiealueen raja (radan oikaisu), joka puuttui vt 8 ympäristön osayleiskaavasta.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja värinä

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja värinähaitat. Melun- ja värinätorjun-nassa tulee kiinnittää erityistä huomioita haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja värinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi. Lisätietoja aiheesta on

saatavilla Ympäristöministeriön ohjeesta Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:28, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165049>).

Melun osalta kaavoituksessa on huomioitava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Kaavoitettavien alueiden melutasot ulkoalueilla ja rakennusten sisätiloissa eivät saa ylittää VNp (993/1992) mukaisia ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (asuintiloissa hetkellinen maksimimelu ei saa ylittää yöaikaan toistuvasti tasoa 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta.

Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (Lpr_m). Selvityksen mukaan runkomelutason ei tulisi ylittää asuinhuoneistoissa, hoito- ja sosiaalihuollon laitoksissa tai majoitustiloissa tasoa 35 dB (tunnelissa kulkevilla radoilla 30 dB). Kokoonumis- ja opetustiloissa runkomelutason ei tulisi ylittää tasoa 35 dB ja toimisto-, kauppa-, näyttelytiloissa sekä museoissa vastaavasti tasoa 45 dB (tunnelissa kulkevilla radoilla 40 dB). Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaisuuksista. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569).

Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään ja runkomeluun liittyviä suosituksia. Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468, Espoo 2009). Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun-, runkomelun- ja tärinäntorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun-, runkomelun- ja tärinäntorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun-, runkomelun- ja tärinäntorjunnan kustannuksiin.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Melu:

Tuore Liminka-Oulu ratasuunnitelman meluselvitys on huomioitu Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotustyöstössä. Ratasuunnitelman meluselvitys kattaa suunnittelualueella olevan rataosuuden Temmesjoelta miltei Ylipäähän saakka, ja koska Ylipään alueelle ja sen eteläpuolelle ei osoita asemakaavoitettavia uudisasuinalueita eikä

muuta melusta häiriintyvää toimintaa, ei meluselvityksen laajentamiselle ole katsottu olevan tarvetta.

Kaavaehdotusvaiheen asiakirjoja on täydennetty ratasuunnitelman meluselvityksen perusteella seuraavasti:

Yöajan melutasot rajoittavat rataosuuden varrella jatkosuunnittelua eniten. Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelma ei huomioi melusuojaustoimenpiteissään uusia alueita, joten Kotirannantien ja Tupoksentien pohjoiskulmaan osoitetulla uudisalueella (APres) ylittyvät sekä nykytilanteessa että myös kaksoisraiteen rakentamisen jälkeen uuden asutuksen suhteen kriittinen yöajan meluraja 45 dB. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan on tältä osin osoitettu melusuojaustarvemerkintä sekä informatiivisena merkintänä kaksoisraiteen ratasuunnitelman yhteydessä laaditun meluselvityksen mukainen ennustetilanteen yöaikainen uuden asutuksen suhteen kriittinen meluraja 45 dB, jossa on huomioitu ratasuunnitelmassa esitettyjen melusuojausten toteuttaminen.

Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelman meluselvityksen laajuus ulottuu suunnittelualueen eteläosissa vain ja Ylipääntien ja Värminkoskentien risteysalueen tuntumaan. Voidaan kuitenkin olettaa, että melualueen laajuus jatkunee suunnilleen saman levyisenä Ylipään alueella, jolloin kaksi eteläisintä emätilaselvityksen alueelle osoitettua uudisrakennuspaikkaa osuisi mahdollisesti ennustetilanteen yöaikaisen 45 dB melun alueelle. Näiden kahden uudisrakennuspaikan kohdalle on osoitettu kaavassa myös melusuojaustarve: Kyseisten rakennuspaikkojen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava, että keskeisin ulko-oleskelualue sijoittuu raideliikenteen melulta suojaan esim. rakennuksiin tai aidoin.

Lisäksi radan ja Tupoksentien väliin osoitetun keskustatoimintojen uudisalueen (Cres) suunnittelussa on jatkossa huomioitava raideliikenteen melu, mikäli alueelle aiotaan sijoittaa melusta häiriintyvää toimintaa, kuten asumista.

Tärinä:

Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnittelun yhteydessä on tehty liikennetärinäselvitys (Sitowise 31.5.2024) osalle kaava-alueetta. Selvitys on laadittu laskennallisesti, mutta siinä on huomioitu aikaisempien vuosien tärinämittaustietoa. Selvityksessä kuvattu laskennallinen 0,60 mm/s (D värähtelyluokka) on esitetty kaavakartalla.

Viereisellä osayleiskaava-alueella (Valtatie 8:n osayleiskaava, 2019) on päädytty osoittamaan rautatien varrelle 200 metrin levyinen ohjeellinen tärinävaikutusalue. Ruutikangas-Liminganlahti osayleiskaavaan on osoitettu Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelman tärinäselvityksen ulkopuoliselle D-värähtelyluokan alueelle Valtatie 8:n osayleiskaavan periaatteita vastaava 200 metrin ohjeellinen tärinävaikutusalue.

Tarkemman asemakaavasuunnittelun radan läheisyydessä tulee perustua tärinämittauksiin.

1.6 Oulun seudun ympäristötoimi

Ympäristösuojelupäällikkö Jonna Hakala, 16.11.2023

Ympäristötoimi esittää, että tuotantoeläintilat esitetään kaavakartalla suojaetäisyys-suositusalueen sijaan kolmiomääräyksenä, esim.

Vaikka kaavaluonnoksen suositusmerkintä on tarkoitettu informatiiviseksi ja ohjeelliseksi, perustuu se tiettyyn ajankohtana vallitsevaan tilanteeseen ja saattaa siten ohjata maankäyttöä. Eläinsuojien sijoittumisesta ja toiminnan laajuudesta päätetään ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitus- tai lupamenettelyssä.

Kaavaselostuksen kohdassa 3.1.10 Maatalous ja eläintilat on esitetty yksityiskohtaisia suojaetäisyyksiä, joita ei kaavoittajan käytettävissä olevilla tiedoilla välttämättä voi laskea. Oikeuskäy-

tännön yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan alueiden omistajia ei saa asettaa kaavassa toisistaan poikkeavaan asemaan, ellei siihen ole maankäytännöllisiä perusteita.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaluonnoksessa käytetty eläintilan suojaetäisyysosuusympyrän on koettu olevan suunnittelun aikaista tilannetta hyvin kuvaava merkintä. Kaavoittajalla on ollut käytössä tiedot eläintilojen eläinmääristä (2022) ja suojaetäisyysosuusalueet laskettiin vuoden 2010 Ympäristöministeriön oppaan "Kotieläintalouden ympäristön suojeluohjeen" liitteisiin 3 ja 4 perustuen. Kotieläintalouden ympäristöopasta on kuitenkin päivitetty vuonna 2021, eikä uudessa oppaassa ole enää vastaavia tietoja laskentaperusteista kuin vuoden 2010 oppaassa oli.

Kaavaa muutetaan lausunnossa esitetyn mukaisesti eläintilojen merkinnän osalta.

Kaavamerkinnässä viitataan Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan päivytysinventointiin 2013. Kaavamerkinnässä tulee viitata valtakunnallisesti arvokkaan Limingan lakeuden kulttuurimaiseman rajauksessa valtioneuvoston päätökseen 18.11.2021 valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittaman valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan inventoinnin korvaamisesta uudella inventoinnilla. Kyseistä valtioneuvoston päätöstä on käytetty kaavaselostuksessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaluonnosvaiheen ma-merkintää (valtakunnallisesti arvokas maisema-alue) on muutettu lausunnossa esitetyn mukaisesti. Merkintää on tarkistettu myös ELY-keskuksen, Pohjois-Pohjanmaan museon sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa 18.2.2025 pidetyn työneuvottelun perusteella.

Ympäristötoimi pitää pohjavesialuetta koskevia rajoituksia tarpeellisina. Kaavamääräyksiin voisi sisällyttää kiellon humuspitoisten kuivatusvesien johtamisesta pohjavesialueen kautta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Pohjavesialueen tekstimääräykseen on lisätty seuraava lause: Humuspitoisten kuivatusvesien johtaminen pohjavesialueelle tai pohjaveteen on kielletty.

Kaavaselostuksesta ei käy selkeästi ilmi onko ja miten kaavaluonnosta muutettu täydentävässä luontoselvityksessä esitettyjen maankäyttöä koskevien suositusten mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kirjallinen luontoselvitys sekä sitä täydentävät maastoselvitykset ovat olleet pohja keskeisten ja huomionarvoisten luontokohteiden huomioimisessa. Ehdotusvaiheen kaavaselostuksessa on pyritty tuomaan alueella todetut ja kaavassa huomioitavat luontoarvot riittävästi esille.

Toimivalta:

Oulun kaupungin hallintosäännön 26.1. §:n mukaan Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Hallintosäännön § 22 mukaan liikelaitoksen johtaja käyttää puhevaltaa liikelaitoksen johtokunnan puolesta ja antaa lausunto- ja tuomioistuimille ja muille viranomaisille. Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen ympäristöjohtaja on delegoinut lausuntojen antamisen viranomaisille tai muille tahoille ympäristö- ja/tai terveysvaikutuksiltaan vähäisistä ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista ympäristönsuojelupäällikölle (27.2.2023 § 24).

1.7 Oulun Seudun Sähkö Johtaja Jukka Kaarre, 18.10.2023

Oulun Seudun Sähkö -konsernin vastuulla on varmistaa kaukolämmön, sähkötuotanto ja -jakelu toimialueemme asiakkaille. Uusien kaavahankkeiden valmisteluun on tarpeellista sisällyttää painotuksia myös alueellisten uusiutuvien energiamuotojen tuotantoedellytysten turvaamisesta. Ilmastomuutoksen torjunta asettaa vaatimuksia puhtaan energian tuotannolle siirryttäessä pois fossiilisten polttoaineiden käytöstä. Oulun Seudun Sähkö on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali energiayhtiö vuonna 2025.

MAALLE SIJOITETTAVAN AURINKOSAHKON TUOTANTOEDELYTYSTEN TURVAAMINEN

Uusiutuavassa sähköntuotannossa aurinkoenergian merkitys kasvaa. Maalle rakennettavat ja suoraan sähköverkkoon liitettävät aurinkosähköpuistot ovat muuttuneet taloudellisesti kannattavimmiksi investoida. Kaavaluonnoksessa ei ole erikseen varattu alueita energiantuotantoon. Taloudellisesti kannattavan aurinkovoimalan rakentaminen riippuu mm. aurinkopuiston etäisyydestä sähköasemaan, maa-alueen koosta (vähintään 8 ha) ja maaperästä. Edellä mainittujen seikkojen takia, ei ole järkevää varata, vain joitain tiettyjä alueita aurinkovoimalan rakentamisalueeksi. Myöskään mahdollisuuksia yhteensovittaa kaavoituksen kanssa aurinkovoimaloiden sijoittamista, ei tulisi kaavamerkinnoin rajata pois. Oulun Seudun Sähköllä on sähköasema Lumijoentie 32 91900 Liminka.

Kaavaluonnoksessa on laajat MU alueet. Näiltä alueilta voi löytyä aurinkopuiston rakentamiseen soveltuvia alueita. MU alueille tulisi sallia aurinkovoimaloiden rakentaminen.

Maanomistajilla on halukkuutta vuokrata nykyisin maatalouskäytössä oleviaan maita aurinkopuistoiksi. M-1 ja MT alueitakaan ei saisi rajoittaa ainoastaan maa- ja metsätalouskäyttöön. Kaavaluonnoksessa on myös ET alue. Tämän ympärille olisi hyvä varata aluetta myös aurinkovoimaloiden rakentamiseen.

Alla kuva lausunnon liitekartasta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan yleismääräyksiin on lisätty yleismääräys aurinkovoimaloiden sijoittamista, joka sallii aurinkovoimaloiden sijoittamisen tietyin edellytyksin M-1, MT ja MU-alueilla. Kaavaehdotustyöstön aikana tiedossa olleet kaksi aurinkovoimahanketta on merkitty kaavakartalle EN-au alueina.

1.8 Limingan Vesihuolto Oy Toimitusjohtaja Veijo Savolainen, 16.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista.

RANTAKYLÄ

Laadittavalla osayleiskaavalla tutkitaan, voidaanko Rantakylän alueelle osoittaa uusia rakennuspaikkoja MLR 44 § perustuen niin, että osayleiskaavaa voitaisiin käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Limingan Vesihuolto Oy haluaa korostaa, että osayleiskaavassa otetaan riittävässä määrin huomioon Rantakylän 1. luokan pohjavesialue. Pohjavesialue on Limingan vedenhankinnalle ensiarvoisen tärkeä. Pohjavesien suojeleminen Rantakylän pohjavesialueella tulee ottaa osayleiskaavassa

keskiöön, koska kaavalla luodaan perusteet tehokaan pohjavesien suojelun mahdollistamiselle. Rantakylän pohjavesialueen kaivoissa on ollut aika-ajoin ongelmia taudinaiheuttajabakteereista johtuen. Alueen pohjavettä kuormittava rakentaminen, virkistyskäyttö, maanviljely ja eläintilaintoiminta ja niiden pohjavedelle aiheuttama riski tulee huomioida ja riskivaikutukset minimoida osayleiskaavan mahdollistamilla keinoilla.

Koska yleiskaavalla ratkaistaan alueiden käyttötarkoitus ja turvataan pohjaveden suojelu asemakaavoittamattomilla alueilla, haluaa Limingan Vesihuolto Oy tuoda esille, että kaavassa kiinnitettäisiin erityisesti huomiota siihen, ettei Limingalle hyvin tärkeälle Rantakylän pohjavesialueelle sijoiteta pohjaveden laatua tai määrää vaarantavaa rakentamista eikä toimintaa.

RUUTINKANKAAN ALUE

Limingan Vesihuolto Oy haluaa tuoda tietoon, että alueelle rakenteilla oleva Ruutikankaan ampumaurheilukeskus ei ole Limingan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella. Limingan vesihuollon verkostot sijaitsevat niin kaukana kyseiseltä alueelta, ettei toiminta-alueen laajentaminen koskemaan ampumarata-alueita ole kokonaistaloudellisesti järkevää eikä myöskään vesihuoltolain taloudellisten ja toiminnallisten vaatimusten mukaista.

Limingan Vesihuolto Oy:n näkökulmasta ampumarata-alueen vesihuolto tulee toteuttaa erityisjärjestelyn. Viemärointi esim. kuivakäymälöillä ja lisäksi jäte- /harmaavesi-säiliöratkaisulla. Pitkä etäisyys ainakin Limingan kunnallisesta vesijohtoverkostosta, veden käytön satunnaisuus ja kerralla käytettävät vesimäärät ovat haaste talousveden saannille sekä laadulle. Ratkaisuna voi olla esim. alueen toimijoiden oma vesisäiliö, joka yhdistetään kiinteistöliittymänä vesilaitoksen verkostoon.

LIMINGAN KESKUSTAAJAMA

Osayleiskaavassa pääkäyttötarkoituksiin perustuvilla aluevaruksilla laadittaessa asemakaavaa, on vesihuollon edustajan erittäin tärkeä olla mukana jo kaavan suunnitteluvaiheessa, jotta voidaan arvioida/suunnitella alueen vesihuollon määrä- ja kapasiteettitarve sekä määritellä erilliset alueet/reitit vesihuollon rakentamiselle vesijohto-, jätevesiviemäri- ja hulevesiputkille sekä niiden varusteille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Pohjavesialueelle aiheutuvaa riskiä on pyritty välttämään ohjaamalla uusi viemärintialueen ulkopuolinen rakentaminen pohjavesialueen ulkopuolelle sekä antamaan riittävät määräykset pohjavesialueen muuttamisen ja pilaamisen ehkäisemiseksi.

Lausunnon sisältö Ruutikankaan vesihuollon toteuttamismahdollisuuksista on kirjattu kaavaselostukseen.

1.9 Metsähallitus, luontopalvelut Maankäyttöpäällikkö Arto Vilén, 16.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavatyöstä. Metsähallitus antaa lausunnon osayleiskaavan kaavaluonnoksesta kaavaluonnoksen alueelle sijoittuvan Liminganlahden Natura 2000 -alueeseen (FI1102200, SPA/SAC) kuuluvien valtion maiden haltijana ja kaavaluonnoksen alueella sijaitsevan Liminganlahden luontokeskuksen toiminnasta vastaavana tahona.

Metsähallitus on tutustunut aineistoihin ja antaa niistä seuraavan lausunnon:

Kaavamerkinnot ja määräykset

Metsähallitus on tarkistanut kaavamerkinnot hallinnoimiensa suojeluun varattujen valtion maiden osalta ja kaikki Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnoimat alueet ovat merkitty kaavaan merkinnällä SL (Luonnonsuojelualue). Metsähallituksen näkemyksen mukaan laadittavaan kaavaan tulisi lisätä kaavamääräys, jolla määritettäisiin tarkemmin kaavan oikeudellisia vaikutuksia SL-merkinnällä olevien alueiden osalta. Kaavamääräys voisi olla esimerkiksi seuraavanlainen:

Merkinnällä on osoitettu alueet, jotka on suojeltu tai on tarkoitettu suojeltavaksi luonnonsuojelulain nojalla. Suojeltavaksi varatulla alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

Kaikki Metsähallituksen hallinnoimat alueet laadittavan osayleiskaavan alueella kuuluvat lisäksi Natura 2000 -alueeseen Liminganlahti (FI1102200). Metsähallituksen näkemyksen mukaan myös

Natura 2000 -alueeseen liittyen tulisi kaavaan lisätä tarkempi kaavamääräys, jossa viitattaisiin vähintään sisällöllisesti Luonnonsuojelulain (9/2023) 34 §:ään.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

SL-merkintätekstiä on täydennetty kaavaehdotukseen lausunnossa esitetyn mukaisesti. Myös Natura 2000 -alueen määräystekstiä on täydennetty.

Metsähallitus vastaa myös kaava-alueella olevan Liminganlahden luontokeskuksen toiminnasta. Luontokeskuksen alue on merkitty merkinnällä RM (matkailupalveluiden alue) ja kaavaselostuksessa on kerrottu, että luontokeskuksen länsipuoleiselle pellolle on osoitettu kaavassa luontokeskuksen laajennusalue. Metsähallituksen näkemyksen mukaan yleiskaavalla ja sen kaavamääräyksellä tulisi ohjata alueen käyttöä niin, että alueella olisi sallittu alueen nykyiseen käyttöön perustuva, yleistä virkistyskäyttöä ja luonnontuntemusta edistävä rakentaminen, ei niinkään matkailu- ja lomakeskuksille, lomakylille, hotelleille tarkoitettu rakentaminen, johon RM-merkinnällä usein yleiskaavoissa viitataan. Metsähallitus ehdottaa kaavamerkinnän muuttamista tai kaavamääräyksen kirjoittamista, siten että kaavalla ohjataan alueen käyttöä yleisen virkistyskäytön ja luonnontuntemusta lisäävän rakentamisen suuntaan. Lisäksi Metsähallitus haluaa tuoda esiin, että alueen lisärakentamisella voi olla vaikutuksia linnustoon ja Metsähallitus pitää tärkeänä alueen linnustoarvojen selvittämistä ja rakentamisen vaikutuksen arviointia linnustoon.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luontokeskuksen laajennusalue on katsottu tarpeelliseksi, jotta luontokeskuksen toimintaa on mahdollista kehittää myös tulevaisuudessa. Aluetta tullaan kehittämään luontoymäristön ehdoilla nykyiseen toimintaan tukeutuen.

Metsähallitus haluaa tuoda esiin, että noin 250 metriä etelään luontokeskuksesta on osoitettu uusi rakennuspaikka ja luontokeskuksen vilkkaimpina aikoina liikenne luontokeskukselle sekä tienvarrelle pysäköidyt autot tulevat todennäköisesti häiritsemään tontin mahdollisia asukkaita. Lisäksi rakennuspaikka sijaitsee lintujen suosiman peltoalueen vieressä ja voi vaikuttaa lintukerääntymien esiintymiseen luontokeskuksen läheisyydessä. Rakennuspaikan alle jää myös lehtoa, joka on luokiteltu vaarantuneeksi luontotyyppiä. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen Metsähallituksen luontopalvelut kehottaa Limingan kuntaan harkitsemaan, onko alueen osoittaminen rakennuspaikkasi tarpeellista.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kunta on neuvotellut tilan 425-404-9-2 maanomistajan kanssa rakennuspaikan siirrosta maanomistajan toisaalla oleville maille, mutta siihen ei ole löytynyt mahdollisuuksia. Tilalle 425-404-9-2 emätilaselvityksen perusteella osoitettu uusi rakennuspaikka siirrettään kuitenkin palstan toiseen reunaan, vastakkaiselle puolelle luontokeskukselle menevää tietä, jolloin luontokeskuksen liikenne ja asuminen eivät ole niin selkeästi toistensa vaikutuspiirissä.

Limingan lakeuden kulttuurimaiseman maisema-arvot perustuvat avoimiin, yhtenäisiin ja elinvoimaisiin peltonäkymiin sekä Liminganlahden luonnonympäristöön ja rantaniittyihin. Kulttuurimaisema tulisi Metsähallituksen näkemyksen mukaan linnuston lisäksi huomioida myös valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena. Korkeiden rakennusten, kuten pienkerrostalojen, sijoittamista arvokkaalle peltomaisema-alueelle tulisi harkita erityisen tarkoin, jotta kulttuurimaiseman maisema-arvot eivät vaarantuisi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Osayleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden kerrostaloja on periaatteessa mahdollista rakentaa vain laaditun kaavan keskustatoimintojen alueelle (C). C alueet sijoittuvat Limingan ydintaajamaan, jossa tulevat kerroskorkeudet ja niiden suhde kulttuuriympäristön arvoihin ratkaistaan tarkemmalla asemakaavalla. Limingan kunta katsoo, että laaja C merkintä on edelleen perusteltu, mutta Limingan rannan valtakunnallisesti arvokkaalla RKY-alueella C merkintä on muutettu AP merkinnäksi.

Maksimissaan II-kerroksisia pienkerrostaloja (luhtitaloja) on mahdollista rakentaa kaavamääräyksen mukaisesti myös AP ja APres alueille. II-kerroksinen asuinrakentaminen ei mittakaavallisesti oleellisesti poikkea perinteisestä maaseuturakentamisesta, joka on usein käsittänyt laajoja talousrakennuksia ja näyttäviä päärakennuksia. II-kerroksiset luhtitalot (asemakaavatason AKR merkintä) vastaavat mittakaavaltaan myös II-

kerroksisia rivitaloja. Kulttuuriympäristö muuttunee enemmän asemakaavoitettavan omakotirakentamisen myötä, jos toteutetaan pieniä tontteja tiiviisti molemmin puolin ka-tua kuten nykyään on tapana.

Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden rakentamisen korkeutta ei ole katsottu tarpeen määrittää tarkemmin Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella.

Linnusto ja linnustoarvioinnit

Metsähallitus pitää kaavaluonnosvaiheeseen mennessä tehtyjä linnustoselvityksiä puutteellisina ottaen huomioon kaava-alueen suuret linnustoarvot. Metsähallituksen näkemyksen mukaan selvityksiä tulee täydentää kattavasti ja linnustovaikutukset tulee arvioida huolellisesti ja huomioida kaavaehdotuksessa.

Liminganlahdelta on olemassa linjalaskenta-aineistoa, joka ei ole saatavissa Lajitietokeskuksesta. Aineistoja voi tarvittaessa kysyä Metsähallituksesta Luonnonsuojelun erityisasiantuntija Ari Rajasärkältä (etunimi.sukunimi@metsa.fi). Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tehnyt Helmi-ohjelmassa Liminganlahden alueella vesi- ja rantalinnuston laskentoja yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Aineistot eivät välttämättä ole saatavissa Lajitietokeskuksesta, vaan niitä voi tiedustella Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tehnyt myös hanhilaskentoja yhdessä Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen kanssa Oulun seudun kerääntymis-alueella. Myös näiden laskentojen aineistoa voi tiedustella Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Hanhilaskenta-aineiston perusteella ovat mahdollisesti pääteltävissä tärkeimmät hanhien ruokailupellot.

Metsähallitus haluaa tuoda esiin, että kiljuhanhi on käyttänyt kaava-alueen peltoja syyslevähdysalueina sekä aiemmin Liminganlahden ranta-alueita myös keväisin. Kiljuhanhiaineistot voi pyytää WWF:n kiljuhanhityöryhmältä, koska aineistoa ei olla vielä viety ympäristöhallinnon käyttämiin yhteisiin järjestelmiin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen jälkeen linnustoselvityksiä on täydennetty TIIRA-aineiston huomioinnilla sekä Virkkulan alueen pesimälinnustoa koskevilla maastokäynneillä (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – Luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Natura-arvioinnin tarve

Metsähallituksen näkemyksen mukaan linnustoselvitykset on tehty kevyesti vaikkakin niitä aiotaan täydentää kaavaehdotusvaiheessa. Natura-arvioinnin tarpeen selvityksessä linnustoa ei ole juurikaan käsitelty ja Metsähallituksen näkemyksen mukaan näin ollen johtopäätöstä, että Natura-arvioinnille ei ole tarvetta, ei voi käytetyn aineiston perusteella tehdä. Metsähallitus muistuttaa, että hyvässä selvityksessä tulisi viitata Natura-tietolomakkeeseen ja käsitellä erikseen vaikutuksia eri suojeluperustelajeille.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan merkittävimmät mahdolliset vaikutukset Liminganlahden Natura 2000 -alueeseen liittyvät siihen, että suojeluperusteena oleva linnusto käyttää peltoalueita ruokailuun, levähtämiseen ja myös pesimäpaikkana. Äärimmäisen uhanalainen suokukko pesii pelloilla ja uusien kaavoitettavien asuinalueiden liepeillä on havaittu merkittäviä metsähanhikertymiä keväällä ja syksyllä. Lisäksi Metsähallitus näkee linnuston suojelun kannalta riskinä kantaverkon ja kylän väliin suunnitellut asemakaava-alueet. Ruokailu- ja lepäilyalueen kaventumisen lisäksi muun muassa yöpymis- ja ruokailualueiden välisille lentoreiteille sijoittuvalla lisääntyvällä ikkunapinta-alalla voi olla negatiivisia vaikutuksia Natura-alueen linnustoon.

Kaavan vaikutukset Liminganlahden Natura 2000- alueeseen tulee arvioida asianmukaisella tavalla. Metsähallituksen näkemyksen mukaan tämä voi edellyttää Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukaista Natura-arviointia. Lisäksi Metsähallitus haluaa muistuttaa, että Natura-arvioinnista tulee pyytää lausunto siltä, jonka hallinnassa Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue on.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Syksyllä 2024 on valmistunut erillinen Natura-arvioinnin tarpeellisuuden arviointi. Selvityksen perusteella voidaan todeta, ettei kaavahanke edellytä varsinaista Natura arviointia.

Ekologiset käytävät

Metsähallituksen näkemyksen mukaan, kaavaan osoitettuja ekologisia käytäviä tulisi täydentää muutamien kohdin, jotta eliölajien yhteydet Liminganlahden Natura 2000 -alueeseen olisivat laajemmat. Virkkulanojaa, joka on nimestään huolimatta luonnonpuro, ei olla kaavaluonnoksessa merkitty ekologiseksi yhteydeksi koko matkalta molemmin puolin. Metsähallituksen näkemyksen mukaan, merkintä tulisi olla jatkuva molemmin puolin Virkkulanojaa koko matkalta.

Uutta Liminganjokea, joka laskee Liminganlahteen, ei ole huomioitu ekologisenä yhteytenä laisinkaan. Metsähallitus huomauttaa, että sen varrella on lahoppuustoisia lehtoja, jotka ovat tärkeitä esimerkiksi tikoille, pyylle ja pöllöille, jotka ovat myös Liminganlahden Natura 2000 -alueen suojeluperustelajeina. Kaavaluonnoksessa vain pieni osa lehdoista on metsälälikohteina ja sitä kautta merkitty kaavaan luo-rajauksina.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Virkkulanoja on osoitettu ekologiseksi käytäväksi erillismerkinnällä kaavan piirtotarkkuuden sallimissa rajoissa Liminganlahden suojelualueen ja Rantakylän metsäalueen välillä. Lumijoentien tuntumassa kaavakartalla on paljon merkintöjä, eikä ekologisen merkinnän viivaa ole ollut mahdollista lisätä kartan luettavuuden vuoksi. Ekologisen merkinnän nuolet osoittavat kuitenkin käytävän jatkumisen suunnan.

Ekologisen käytävän merkintä on lisätty ehdotusvaiheen kaavakarttaan Uuden Liminganjoen varteen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Tarkennuksia kaavaselistukseen

Metsähallitus haluaa huomauttaa muutamista puutteista kaavaselistuksessa. Kaavaselistuksen sivulta 19 puuttuivat uhanalaisten lajien listalta silonäkinparta Chara braunii (VU) ja paunikko Crassula aquatica (VU). Naturaluontotyypeistä voisi kaavaluonnoksessa mainita lisäksi Laajat matalat lahdet 1160. Lisäksi kaikki kaavaselistuksen viittaukset luonnonsuojelulakiin ja sen pykäliin tulisi tarkistaa koska kaavaselistuksessa on vielä viittaukset vanhaan luonnonsuojelulakiin, joka on kumottu uudella luonnonsuojelulailla 1.6.2023.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Lausunnossa viitataan kaavaselistuksen kohtaan, jossa uhanalaisia lajeista on lueteltu osa kirjauksella mm. (muun muassa). Listaa on täydennetty lausunnossa toivotun mukaisesti.

Kaavaselistusta on korjattu luonnonsuojelulain viittausten osalta ja lisätty "laajat matalat lahdet" kasvillisuus- ja luontotyyppi-osioon.

1.10 Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys 14.11.2023

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PPLY) on BirdLife Suomen alueyhdistys, jonka tavoitteena on mm. edistää linnuston suojelua ja lintuharrastusta. Kiinnitämme tässä lausunnossa huomiota erityisesti kaavahankkeen linnusto-, elinympäristö- ja virkistyskäyttövaikutuksiin, jotka ovat samalla valtakunnallisten ja EU:n biodiversiteettitavoitteiden, Kestävä Liminka -ohjelman, Limingan ja Lumijoen kuntien imagojen, ja matkailun kehittämisen näkökulmasta tärkeitä arvoja.

Olemme tutustuneet Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan luonnokseen sekä siihen liittyviin aineistoihin. Valitettavasti joudumme toteamaan, että hankkeen vaikutukset kaava-alueen pesimä- ja muuttolinnustoon, sekä niiden elinympäristöihin on selvitetty täysin puutteellisesti. Varsinainen luontoselvitys (Ramboll Finland Oy 2022a) on tehty ainoastaan kirjallisena työnä.

Selvityksissä käytettyjen tietokantojen satunnaishavainnot ovat osin vanhentuneita. Ne ja muu kirjallinen materiaali saattaa tarjota lähinnä tausta-aineistoa luonto- ja vaikutusselvityksille, sekä lisätietoja vaikutusarviointeihin, mutta eivät voi yksin toimia laillisen päätöksenteon pohjana. Koska kaavassa osoitetaan sijainniltaan täsmällisesti rajattuja maankäyttöratkaisuja, on yksityiskohtaisilla luontoselvityksillä ja luontovaikutusten arvioinnilla varmistettava, että kyseiset ratkaisut ovat mm. Maakäyttö- ja rakennuslain ja Luonnonsuojelulain säädöksiin nähden toteuttamiskelpoisia.

Tietokantapohjaista luontoselvitystä on yritetty täydentää maastoselvityksin (Ramboll Finland Oy 2022b). Kaavahankkeen pinta-ala on valtava, 52 000 hehtaaria. Silti alueen pesimälinnustoa on kartoitettu täydentävässä luontoselvityksessä ainoastaan yhtenä aamuna. Luonnontieteellisen keskusmuseon kartoituslaskentaohjeiden mukaan yksi laskija ehtii aamussa kartoittaa noin 30–80 hehtaarin alueen. Lisäksi pesimälintukartoitus tulee toistaa vähintään kaksi kertaa (mieluiten kolme) eri pesimäkauden vaiheissa, lintulajien havaittavuuden maksimoimiseksi.

Puutteellisesti toteutetussa täydentävässä luontoselvityksessä havaittiin kaava-alueelta pesivänä vain 15 suojellisesti arvokasta lajia (kokonaisparimäärä 73), kun Tiira.fi-järjestelmään on merkitty kaava-alueelta pesintään viittaavana havaintona viimeisen kymmenen vuoden aikana vähintään 30 suojellisesti arvokasta lajia (haussa mukana vain uhanalaiset ja direktiivilajit). Pelkästään kuluvan vuoden 2023 aikana marraskuun alkuun mennessä lintuharrastajat ovat merkinneet kaava-alueelle sijoittuvilla retkillään Tiira.fi järjestelmään kaikkiaan yli 11 000 havaintoa uhanalaisista ja lintudirektiivin liitteen I lajeista. Havaintoja on tehty reilusti yli miljoonasta lintuyksilöstä. Tämä kuvaa hyvin alueen merkitystä myös muuton aikaisena lepäilyalueena uhanalaiselle lintulajistolle sekä alueen arvoa lintuharrastukselle. Yhtenä monista luonto- ja linnustوسelvitysten puutteista mainittakoon esimerkiksi se, ettei kiireellisesti suojeltavan ja äärimmäisen uhanalaisen (CR) suokukon pesimäalueita ole tunnistettu lainkaan ja muun muassa se, että kaavaluonnoksessa on osoitettu uusi rakennuspaikka uhanalaisen lintulajin huuhekajan (EN) reviirille. Molemmat luontoselvitykset ovat puutteellisia myös siksi, ettei kummassakaan esitetä rakentamisen vaikutusarvioita alueen pesimälinnustoon tai niiden elinympäristöihin. Kaavoitushankkeen kokonaisvaikutuksia linnustoon ja niiden elinympäristöihin pitää arvioida myös pitkällä aikajänteellä. Selvitysten tulee myös ulottua riittävästi kaava-alueen yli, sillä rakentamisen suorat ja välilliset vaikutukset ulottuvat rajauksen tuntumassa esiintyvään linnustoon sekä niiden elinympäristöihin.

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueesta huomattava osa sijoittuu kansainvälisesti tärkeiden (IBA; Important Bird and Biodiversity Areas), kansallisesti tärkeiden (FINIBA) sekä maakunnallisesti tärkeiden (MAALI) lintualueiden sisälle. Nämä alueet tunnetaan jo ennalta erittäin tärkeiksi linnustolle, sekä muulle luonnon monimuotoisuudelle. Kaava-alueella on myös runsaasti alueita, jotka ovat Maakuntakaavassa merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, jossa erityisesti Limingan lakeuden ja Muhoksen peltoalueiden tärkeät linnuston muutonaikaiset kerääntymisalueet tulee turvata (Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava 2016). Pidämme tärkeänä, että kaikki rakentaminen ja maankäytön mahdolliset muutokset, jotka kaavassa on esitetty näille alueille, ovat korkeintaan erittäin pienimuotoisia ja tarkemmissa vaikutusten arvioinneissa niillä ei todeta olevan haitallisia vaikutuksia linnustoon tai niiden elinympäristöihin. Laajat asemakaava-alueet Lumijoentien tuntumassa tuntuvat lähtökohtaisesti toteuttamiskelvottomilta. Ehdotamme, että näille paikoille etsitään tiiviimpiä ja vaihtoehtoisia paikkoja IBA-alueen ulkopuolelta. Mielestämme pienimuotoistakin rakentamista IBA-alueille tulee ohjata tarkoilla kaavamerkinnoilla, joilla voidaan välttää mm. linnuille vaaralliset rakenteet ja pesimäaikainen, sekä muutonaikainen lepäily- ja ruokailualueille kohdistuva häiriö. Linnuston häiriötöntä muuttoaikaista lepäilyä sekä liikenneturvallisuutta muuttoaikaan turvaisivat myös lepäilypeltojen varteen tehtävät levikkeet ja katselulavat linnuista kiinnostuneille. Vuodesta toiseen tärkeänä säilyvien lepäilypeltojen tunnistamiseen tulee käyttää mm. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen koordinoimien monivuotisten hanhilaskentojen aineistoa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Limingan kunnassa tarvitaan tulevaisuudessa asumiselle uusia reservialueita. Reservialueita tarvitaan myös kuntapalvelujen tuntumassa nykyistä yhdyskuntarakennetta täydentämään. Linnustوسelvitysten perusteella esitetyt uudisalueet eivät merkittävästi heikennä Oulun seudun kerääntymisalueen tilannetta.

Kaava-alueen linnuston nykytila tulee selvittää perusteellisesti, jotta kaavoituksen myötä mm. rakentamisen alle ei jää esimerkiksi tärkeitä linnuston muutonaikaisia levähdys- ja kerääntymisalueita, uhanalaisten lajien pesimäalueita tai elinympäristöjä, eikä linnuston sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta muitakaan tärkeitä alueita.

Koska kaava-alueen pellot ovat tärkeitä ruokailu- ja lepäilyalueita Natura-alueen linnustolle, ja kaavassa osoitetaan rakentamista myös aivan Natura-alueen rajan läheisyyteen, Natura-arviointi on välttämätön toteuttaa. Natura-arvion tarpeettomuutta ei voida todeta jo toteutetuilla keinoilla selvityksillä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Syksyllä 2024 on valmistunut erillinen Natura-arvioinnin tarpeellisuuden arviointi. Selvityksen perusteella voidaan todeta, ettei kaavahanke edellytä varsinaista Natura arviointia.

Kiitämme siitä, että virtavesien varsille on pääosin yritetty turvata ekologiset käytävät ja puuttomilla osuuksilla osoitetaan kaavaluonnoksessa tavoite suojapuuston kasvattamiselle. Yhtenäiset ekologiset käytävät ovat tärkeitä myös linnuille niiden ravintoeliöiden liikkumisen turvaajana. Muutama puute käytävissä kuitenkin on: esimerkiksi uhanalaiselle valkoselkätikalle tärkeän Virkkulanojan ekologinen käytävä tulee turvata molemmin puolin Virkkulanojaa koko matkaltaan. Viherysteysmerkinnöissä on katko uusien rakennuspaikkojen kohdalla, jossa valkoselkätikasta on talviaikaisia havaintoja. On tärkeää, etteivät uudet rakennuspaikat kavenna Virkkulanojan ekologista käytävää, jossa tällä hetkellä kasvaa tikoille soveltuvaa lahoppuustoa molemmin puolin puroa. Lisäksi Uuden Liminganjoen varresta puuttuu tärkeä ekologisen yhteyden turvaava merkintä kokonaan.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Virkkulanoja on osoitettu ekologiseksi käytäväksi erillismerkinnällä kaavan piirtotarkkuuden sallimissa rajoissa Liminganlahden suojelualueen ja Rantakylän metsäalueen välillä. Lumijoentien tuntumassa kaavakartalla on paljon merkintöjä, eikä ekologisen merkinnän viivaa ole ollut mahdollista lisätä kartan luettavuuden vuoksi. Ekologisen merkinnän nuolet osoittavat kuitenkin käytävän jatkumisen suunnan.

Ekologisen käytävän merkintä on lisätty ehdotusvaiheen kaavakarttaan Uuden Liminganjoen varteen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Luontokato on yksi aikamme suurimmista ongelmista ja sen pysäyttämiseen vaaditaan malttia ja tutkittuun tietoon perustuvaa päätöksentekoa myös kunnallisessa kaavoituksessa. Rakentamisessa luontokadon pysäyttäminen tarkoittaa ennen kaikkea yhteiskuntarakenteen tiivistämistä. Ennen kaavaehdotusta on alueella tehtävä vielä kunnolliset linnustoselvitykset sekä koottava myös kaikki aiempi saatavilla oleva tutkimustieto alueelta. Vasta kunnollisen linnusto- ja luontovaikutustenselvityksen jälkeen voidaan rakentamiskohteista ja -tavoista tehdä vastuullisia päätöksiä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen kaavaselostuksessa on todettu, että vaikutusarviointia linnuston osalta tarkennetaan kaavaehdotusvaiheessa.

Linnustoselvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella.

1.11 Limingan kunta, kunnallistekniikan liikelaitos

Seuraavat huomiot valmisteluun:

- Pyörätien tarve Leilitie-Tupostie väli
- Pyörätien tarve koulupuiston (VU) pohjoislaita
- Katajamaan EV alue, voiko olla VL aluetta
- Latuyhteydet Karintie 18- MA-1 välille
- Kotirannan virkistysreitit puuttuu, joenrannalta yhteys Penkkatielle
- Pyörätieyhteys Kulttuuripuistoon/ Vanhaan Liminkaan puuttuu
- Pyörätieyhteys Arboretumiin
- Kirkonrannan VL-1 alue voiko olla M-1 aluetta?
- Hahtikarin alueen luontopolku, ilmeisesti on jo olemassa pohja tälle.
- Allintien alikulku on nyt MT aluetta, olisiko jokin toinen parempi.
- Pyörätie yhteys M1 alueen kautta (pellon läpi) Kirkkotieltä-Kirkonrannantielle

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Hahtikarin luontopolku on osoitettu kaavaan valtakunnallisen liikunnan paikkatietojärjestelmän mukaisesti (ks. [LIPAS - Liikuntapaikat](#)).

Kaavaehdotuksen pyörätieverkkoa on muokattu Oulun seudun pyöräliikenteen pääverkko 2040 selvityksen periaatteiden mukaisesti. Seudun pääverkon mukaisesti kaavassa osoitetaan vain pyöräliikenteen pää- ja aluereitit, ei yksittäisiä paikallisia pyörätieosuuksia, joita osa lausunnon esityksistä on.

Kaavaa on muutettu ehdotustyöstössä mm. seuraavasti:

- *Allitien ympäristön MT alueet on muutettu EV alueiksi.*
- *Katajamaan Cres alueen ja radan väliin on lisätty ratasuunnitelman periaatteiden mukainen vallialue EV alueena. Myös meluntorjuntatarpeen merkintä on lisätty.*
- *Ruutikankaan suuntaan on osoitettu Värmikoskentieltä pyöräliikenteen yhteystarpeen merkintä.*

2. MIELIPITEET – LIMINKA

2.1 Lakeuden Luonto ry, Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys

Yleistä

Olemme Lakeuden Luonto Ry:ssä tutustuneet Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan luonnokseen sekä sitä varten tehtyihin luontoselvityksiin. Mielestämme luontoselvitykset ovat monilta osilta puutteellisia. Maankäyttö- ja rakennuslain (13/1999) 9 §:ssä mainittu kaavan merkittävät vaikutukset arvioiva suunnittelu edellyttäisi laadukkaampia ja kattavampia selvityksiä. Itse kaavaluonnos (kartta ja selostus) on kohtuullisen hyvin tehty selvityksiin nähden, mutta erityisesti linnuston osalta se on keskeneräinen. Linnustonäkökulma korostuu kaavoitettavalla alueella ja linnut ovat pitkään olleet tärkeä asia Limingan kunnalle, joten ihmettelemme, miten linnustoon ei ole kiinnitetty ajoissa riittävää huomiota.

Kaavoitusta varten laadittu kirjallinen luontoselvitys antaa yleisluontoista tietoa alueen luonnonoloista, mutta sisältää vähän kaavatyön kannalta oleellista tarkkaa tietoa luonnon monimuotoisuudelle tärkeistä kohteista alueilla, joiden maankäyttöön kaavoituksella vaikutetaan. Siksi kommenttimme koskevat erityisesti maastossa tehtyjä täydentäviä luontoselvityksiä sekä niiden tulosten soveltamista kaavassa. Kaavatyön alussa tehtävä selvitys olisi pitänyt laatia esiselvityksenä, jossa laajemmilla ja kohdennetummilla paikkatieto- ja kirjallisuustarkasteluilla olisi tunnistettu tärkeitä alueita sekä maastaselvitystarpeita. Esimerkiksi Tiira-lintutietopalvelun aineistoa olisi pitänyt hyödyntää alusta asti, koska se on alueelta poikkeuksellisen kattavaa runsaiden lintuharrastajamäärien johdosta. Suosittelemme jatkossa hyödyntämään kaikissa luontoselvityksissä uuden oppaan (Mäkelä & Salo, 2021, päivitettävänä uuden luonnonsuojelulain myötä) arvoluokitusta ja muuta ohjeistusta. Opas sisältää ohjeita myös luontoselvitysten tilaajille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen kaavaselostuksessa on todettu, että vaikutusarviointia linnuston osalta tarkennetaan kaavaehdotusvaiheessa.

Linnustaselvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella.

Kasvillisuus ja luontotyytit

Täydentävässä luontoselvityksessä Hahtikarin lehto on tunnistettu luontokohteeksi, mutta sen luontoarvot on kuvattu aivan liian vähäisinä ja kohderajaus jää liian pieneksi. Todellisuudessa alue ei ole niukkalahopuustoista talousmetsää vaan myös metsälakikohteen ulkopuolella luonnontilaisen kaltaista kosteaa suurruoholehtoa, jossa on kohtalaisen runsaasti lahoppuuta. Kaavaluonnoksessa lehto ja sitä ympäröivät luhdet on osoitettu luo-5-merkinnällä, mutta rajaus ei näytä kattavan aivan koko lehtoa. Pelkän lehdon lisäksi myös siihen välittömästi liittyvät karummat metsätyypit on

sisällytettävä luo-rajaukseen ja säilytettävä puustoisina, jotta metsälaikku on tarpeeksi iso uhanalaisen linnuston elinympäristöksi eikä reunavaikutus heikennä sen luontoarvoja. Hahtikarin lehto on tärkeä osa vaarantuneen valkoselkätikan ja erittäin uhanalaisen huuhkajan elinpiirejä (laji.fi). Lisäksi sieltä on pesimähavainto erittäin uhanalaisesta hömötiaisesta. Valkoselkätikasta on ainakin yksi keväinen rummutushavainto (saattaa viitata jopa pesintään) sekä talviaikaisia havaintoja. Myös linnusto ilmentää alueen lahoppuustoisuutta. Asuinalue sijaitsee kaavaluonnoksessa riittävän kaukana arvokkaimmasta luontokohteesta, jotta voidaan välttää esimerkiksi hydrologiset vaikutukset ja vieraslajien leviäminen puutarhoista lehtoon.

Hahtikarin aluetta tulisi laajemminkin kehittää luonnon ja virkistyskäytön näkökulmasta, sillä sen läheisyyteen on esimerkiksi suunnitteilla uusi asuinalue. Kuitenkin itse Hahtikarin alue on osoitettu maa- ja metsätalouden alueeksi, mikä ei turvaa luontoarvoja. Alueella kulkee luontopolku, joka vaatisi kunnostusta. Myös Hahtikarin yhteydet Liminganjoen ja Temmesjoen varren lahoppuustoiisiin lehtoihin tulisi pyrkiä säilyttämään.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Hahtikarin alueen luo-5 merkintää on laajennettu hieman kaavaehdotusaineistoihin.

Hahtikarin alueelle osoitettujen luo-merkintöjen katsotaan olevan riittävät alueen luontoarvojen turvaamiseen kaavalla osoitetun maankäytön kannalta: Luo-merkintätekstissä edellytetään tarkemman suunnittelun osalta luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajien säilymisedellytysten turvaaminen.

Alapäässä Puodinmäen seudulla on kaavaluonnoksessa uusia asemakaavoitettavia asuinalueita. Luontoselvitykset eivät anna tämän alueen luontotyypeistä riittävää tietoa asuinalueiden sijoittamiseksi. Välittömästi suunnitellun asuinalueen vieressä on perinnebiotooppi, jota ei luultavasti ole löytynyt selvityshetkellä ympäristöhallinnon tietojärjestelmistä. Kyseessä on luontotyyppinä äärimmäisen uhanalaiseksi luokiteltu kostea suurruohoniitty, jolla tavataan myös merenrantalajistoja, kuten merisuolaketta ja suolavihvilää. Perinnebiotoopin alustava rajausta on osoitettu kuvassa 1. Perinnebiotooppikohteen kunnostuskelpoiset osat on vielä selvittettävä maastossa ja rajattava koko kohde luo-merkinnällä. Kohde on ollut niiton piirissä paikallistuntemuksemme ja MML:n historiallisten ilmakuvien perusteella vielä 2010-luvun alkuvuosina melko laajalti, mutta nyt se on kasvamassa umpeen ja vaatisi kiireellistä hoitoa.

Lisäksi Puodinmäen talosta luoteeseen on jäämässä kääväkäsajistoltaan runsasta lehtoa rakennettavaksi suunniteltavan alueen alle (kuva 1). Kyseinen alue on niitystä luontaisen sukkession myötä kehittyntä runsaslahoppuustoista lehtipuu- ja osin vielä pajuvaltaista lehtoa, jossa on runsaasti lahoppuuta. Paikalta on havaittu esimerkiksi alueellisesti uhanalainen harjasorakas ja harvinainen nipukkakääpä (laji.fi). Tässä tarkoittamamme kohde on kaavaluonnoksessa merkitty osin viheralueeksi ja ekologisiksi yhteydeksi, mutta lisäksi on tehtävä laajempi luo-rajauksella, jolla varmistetaan kohteen säilyminen luonnontilassa. Viheralueeksi olisi jäämässä enimmäkseen monimuotoisuusarvoiltaan heikompia osia metsiköstä. Alueen luontoarvot on selvittettävä maastokäynnillä. Lisäksi on muistettava säilyttää riittävä suojavyöhyke luontokohteen ja rakennettavan alueen välissä. Lehtipuuvaltaisten runsaslahoppuustoisten lehtojen säilyttäminen on tärkeää myös ekologisena yhteytenä, koska joenvarren hakkuiden myötä ekologinen verkosto on alueella heikentynyt viime vuosina. Vaikka tässä esittämämme uudet luo-kohteet saattavat osittain aiheuttaa vain pienenhököjä muutostarpeita asuinalueiden rajaukseen, on ne luontevinta huomioida jo osayleiskaavan ehdotusvaiheessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavassa laaditaan yleiskaavatasoiset luontoselvitykset, joita tarkennetaan uudisalueiden tarkemmassa asemakaavoituksessa.

Kaavaluonnoksessa huomioidut perinnebiotoopit on saatu 31.10.2022 ELY-keskukselta (M-L Seväkivi). Tuolloin aineistossa oli mukana paikallisesti arvokkaat kohteet, mutta ei arvoluokaltaan kunnostuskelpoisia kohteita eikä arvonsa menettäneitä kohteita.

ELY-keskus ei lausunut luonnosvaiheen lausunnossaan mitään Puodinmäen perinnebiotoopista. Kaavan APres alueita on muokattu Puodinmäellä maisemallisista syistä niin, että pääosa mielipiteessä esiintuotua lehtoa ja mahdollista perinnebiotooppia jää viheralueeksi. Muutos palvelee paremmin myös Limingan kirkon ympäristön valtakunnallisia kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja.

Rantakylässä Lamperaisen alueella on täydentävässä luontoselvityksessä löydetty kausikosteikkoja. Suotyyppioppaissa näitä nimitetään arokosteikoiksi ja luontotyyppien uhanalaisuusarviossa suoaroiksi (Kontula & Raunio, 2018). Suoarat on arvioitu puutteellisesti tunnetuiksi (DD). Ne ovat hyvin harvinaisia luontotyypejä. Niihin saattaa liittyä myös merkittäviä lajistoarvoja, kuten Muhoksella aromaisissa suopainanteissa tavattava erittäin uhanalainen nummirahkasammal osoittaa. Luontoselvityksen perusteella kaikkia löydettyjä ns. kausikosteikkoja ei ilmeisesti ole merkitty metsälakikohteiksi, joten ne eivät sisälly myöskään kaavan luo-rajauksiin. Osa nevoiksi tulkituista suopainanteista saattaa myös edustaa suoaroja. Kaikki suoarat on selvitettävä kunnolla ja rajattava luo-kohteiksi, jotta ne tulevat huomioiduiksi esimerkiksi ulkoilureittejä rakennettaessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Laadittavalla yleiskaavalla ei osoiteta Lamperaisen alueelle maankäyttömuutoksia, joten yleiskaavatasoon tehdyt luontoselvitykset ovat tältä osin riittävät.

Paikoin luontoselvityksessä on määritetty talousmetsiä kangasmetsien uhanalaisiksi luontotyypeiksi. Haluamme huomauttaa, että kangasmetsien LuTu-tyypeillä tarkoitetaan luonnontilaisia tai sen kaltaisia metsiä. Kaavaluonnokseen tällä sekaannuksella ei nähtävästi ole ollut vaikutusta.

Ruutikankaan alueella on viimeistään tarkemmassa suunnittelussa huomioitava, etteivät Ruutijärvi ja muut suot kuivu. Vaikka itse suo rajattaisiin rakentamisen ulkopuolelle, se voi kuivua kaukanakin sijaitsevien ojitusten vaikutuksesta. Myös muilla alueilla suunnittelu edellyttää ymmärrystä veden virtauksesta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan yleismääräyksiin (hulevesien hallinta) on lisätty huomio ympäröivien suoalueiden vesitasapainon säilyttämisestä.

Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla (sisältäen kaavamerkinnät M-1, MU ja MT) luo-kohteiksi on rajattu enimmäkseen Metsäkeskuksen tietokannasta löytyviä metsälakikohteita. Näillä luo-kohteilla ei ole juuri käytännön merkitystä, koska ne ovat jo metsälain suojaamia. Usein metsälakikohteiden sijainti ei kerro kattavasti luontoarvoista, sillä monia metsälain kriteerit täyttäviä elinympäristöjä ei ole tunnistettu ja rajattu. Lisäksi rajaukset saattavat kattaa vain pienen osan arvokkaasta elinympäristöstä, koska niissä on huomioitu metsätaloudellinen vähämerkityksellisyys sekä maanomistus. Kaikkia kohteita ei ole tarkistettu luontoselvityksen maastotöissä, joten metsälakikohteisiin perustuvat luo-rajaukset voivat olla usein puutteellisia. Metsälakikohteiden lisäksi tulisi luontoselvityksen esitietoina huomioida Kemera-lain mukaiset ympäristötukikohteet, joita ei nähdäksemme ole vielä selvityksissä tai kaavaluonnoksessa huomioitu.

Edellä esitetty metsälakikohteisiin liittyvä ongelma on erityisen merkittävä kaava-alueen pohjoisosassa. Temmesjoen, Vanhan Liminganjoen ja Uuden Liminganjoen rannoilla esiintyy runsaslahopuustoisia lehtoja. Näistä vain hyvin pieni osa on rajattu metsälakikohteiksi. Kaikki alueen luonnontilaisen kaltaiset lehdot ja luhdet tulee säilyttää luonnontilaisina ja osoittaa luo-merkinnällä. Uutta Liminganjokea ei ole tunnistettu edes ekologisena yhteytenä kaavaluonnoksessa.

Kuva 1. Uudet kaavaan lisättävät luontokohteet Puodinmäen talon ja puhdistamon välissä. Rajaukset ovat alustavia.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavassa laaditaan yleiskaavatasoiset luontoselvitykset, jotka on kohdennettu alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisesti niin, että voidaan arvioida laadittavan kaavan merkittävät vaikutukset.

Ekologisen käytävän merkintä on lisätty ehdotusvaiheen kaavakarttaan Uuden Liminganjoen varteen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Linnusto

Kaavaluonnoksessa on esitetty laajoja uusia asuinalueita (kaavamerkintä APres) Limingan keskustaajaman läheisille peltoalueille, jotka sisältyvät linnustollisesti arvokkaisiin Oulun seudun kerääntymisalueen IBA-, FINIBA- ja MAALI-rajauksiin. Tähän mennessä tehdyt linnustoselvitykset ovat puutteellisia, eikä sen vuoksi linnustoon ja IBA-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia ole voitu arvioida asianmukaisesti kaavaselostuksen luonnoksessa. Linnustoselvityksiä ja -vaikutusarvioita aiotaan täydentää ehdotusvaiheessa. Vaadimme, että tämä tehdään perusteellisesti.

Lepäilevää muuttolinnustoa on havainnoitu kolmella käyntikerralla toukokuussa suurimpien hanhi-, joutsen- ja kurkikerääntymien jo lähdettyä alueelta. Selvityksen tulos antaa täysin vääristyneen kuvan alueen linnustosta. Se ei myöskään ota huomioon vuosienvälistä vaihtelua. Mielestämme pelkillä maastoselvityksillä ei voida arvioida peltoalueiden merkitystä levähtävälle linnustolle, koska sellainen vaatisi erittäin suurta työmäärää. Maastoselvitysten lisäksi tulee hyödyntää ehdotusvaiheessa Tiira-aineistoa sekä PPLY:n ja Ely-keskuksen hanhilaskentojen aineistoa. Varmasti käyttökelpoisinta on keväisten hanhilaskentojen aineisto, mutta myös Tiira-aineisto lienee runsasta. Myös syksyiset kerääntymät on huomioitava. Esimerkiksi lokakuussa 2023 Lumijoen eteläpuolelle MAALI-alueelle suunnitellun asuinalueen kohdalla ja sen välittömässä läheisyydessä on havaittu 2000–3000 uhanalaisuusluokituksestaan vaarantuneen metsähanhen kertymiä (laji.fi). Valitettavasti Tiira-aineisto ei ole saatavilla helposti Lajitietokeskuksen kautta, mutta tästä huolimatta se on hankittava, koska toimitaan linnustoltaan erittäin merkittävällä alueella. Aineistoja on hyödynnettävä riittävän laajalta alueelta, jotta pystytään tekemään selvitykset koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Tämä tarkoittaa näkemyksemme mukaan kaava-alueen lisäksi IBA-aluetta laajemminkin. Liminganlahdelta saattaa olla saatavissa Helmi-elinympäristöohjelmaan liittyviä lintulaskenta-aineistoja, joita voi tiedustella Ely-keskukselta.

Pesimälinnusto on kartoitettu erittäin laajalta alueelta yhtenä aamuna yhden laskijan voimin. Tällainen selvitys on täysin riittämätön ja verrattavissa hajahavaintoihin. Kartoituslaskennasta ei ole kyse. Pesimälinnustokartoitus tulee tehdä ainakin kolmen käyntikerran kartoituslaskennalla mitoittaen työpanos järkevästi suhteessa kartoitettavaan alueeseen (ks. kartoituslaskennan ohjeet, Luomus). Ohjeen mukaan yksi laskija ehtii yhtenäaamuna kartoittaa maastosta riippuen noin 30–80 hehtaaria, kun erillisten kohteiden välillä ei tarvitse siirtyä. Levähtelijälaskennoissa saatava lisätieto pesimälajistosta on rajallista johtuen erilaisesta havainnointitavasta ja useille lajeille väärästä vuodenajasta. Yölaulajien selvittäminen maastossa yhtenä yönä ei liene tuottanut juurikaan lisäarvoa verrattuna Tiiran vielä hyödyntämättömään havaintoaineistoon, koska lintuharrastajat kirjaavat yölaulajahavaintojaan kattavasti. Tärkeintä pesimälinnuston huomioimisessa on hyödyntää tietoa mustapyrstökuirin pesäpaikoista, mikä on toteutettu nähdäksemme riittävällä tavalla. Myös muut tärkeät lajit, kuten äärimmäisen uhanalaiset suokukko ja peltosirkku on huomioitava tietojen haussa ja maastoselvityksissä. Suokukkoja pesii alueen pelloilla toisin kuin täydentävässä luontoselvityksessä todetaan. Mustapyrstökuirin ja muiden lajien pesimäpaikkoja on saatettu löytää lisää vuoden 2022 jälkeen, joten päivitettyt tiedot tulee tarkistaa ehdotusvaiheessa. WWF:n kiljuhanhityöryhmältä on pyydettävä tiedot äärimmäisen uhanalaisen kiljuhanhen esiintymisestä kaava-alueella.

Linnustovaikutusten arviointi on keskittynyt ja tulee ehdotusvaiheessa keskittää IBA- ja MAALI-alueille. Samalla Ruutikangasta ei saa täysin sivuuttaa, kuten luontoselvityksissä ja vaikutusarvioinneissa on tehty. Mielestämme IBA-alueelle ei kuulu rakentaa asuinalueita, jotka vähentäisivät merkittävästi yhtenäistä peltoaluetta. Limingassa on runsaasti IBA-rajauksen ulkopuolelle jääviä pelto- ja metsäalueita, joilla ei ole erityisiä luontoarvoja. Asuinrakentamista olisi mielestämme järkevintä laajentaa esimerkiksi Ojanperänkankaan, Ketunmaan ja Saunarannan suunnilla IBA-alueen sijasta. Erityisen ongelmallinen on kaavaluonnoksessa Lumijoentien pohjoispuolella sijaitseva laaja asuinrakentamiselle varattava alue, joka tulee poistaa kaavasta. Myös muut pienemmät APres-alueet sijaitsevat IBA- tai MAALI-alueella. Nämä muut IBA-alueelle sijoittuvat asuinalueet ovat sen

verran pieniä tai sijainniltaan vähemmän haitallisia linnustoarvoille, että niiden toteuttamisen ainakin osittain näemme mahdollisena. Lumijoentien eteläpuolinen MAALI-alueelle sijoittuva asuinalue on laajuutensa vuoksi ongelmallinen. Se tulee toteuttaa huomattavasti pienempänä ja paremmin olemassa olevaan taajamaan kytkeytyneenä. Mikäli IBA-alueelle halutaan välttämättä rakentaa, on rakentamisen oltava pienimuotoista ja linnustovaikutusarvioiden erityisen perusteellisia. Mikäli arviot osoittavat linnustoarvojen mahdollisesti heikkenevän merkittävästi huomioiden myös muu lähialueiden maankäyttö ja tulevat kaavoitustarpeet, on rakentamisesta IBA-alueelle pidättäydyttävä. Tämä on myös Limingan kunnan imagon kannalta viisasta, sillä Liminka on tunnettu monimuotoisesta linnustostaan.

Asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolella sijaitsevien rakentamiskohteiden muutto- ja pesimälinnusto on myös selvítettävä riittävällä tavalla vaikutusarvioiden tekemiseksi. Pesimälinnuston osalta tämä tarkoittaa kartoituslaskentaa. Linnuston kannalta kaikkein haitallisina rakentamiskohteina Virkkulassa on poistettu, mutta lisäksi kaavaluonnoksesta tulisi poistaa Rantakurvin tien länsipuolelle Luontokeskuksesta noin 250 m etelään sijaitseva rakentamiskohte. Se sijaitsee linnustoltaan runsaalla alueella, ja lisäksi sen alle olisi jäämässä kosteaa lehtoa (vaarantunut luontotyyppi).

Kaavaluonnoksen kaavaselostus sisältää selvityksen Natura-arvioinnin tarpeesta koskien Liminganlahden Natura-alueita. Selvityksen tulos on, että Natura-arviointia ei tarvita, mutta mielestämme tällaista johtopäätöstä ei voi vielä tehdä, koska linnustovaikutukset on käsitelty puutteellisesti. Merkittävimmät mahdolliset vaikutukset Natura-alueeseen liittyvät siihen, että suojeluperusteena olevat lintulajit hyödyntävät peltoalueita lepäily-, ruokailu- ja pesimäalueinaan. Kaavaehdotuksessa esitettävässä selvityksessä tulisi viitata Natura-tietolomakkeeseen ja käsitellä erikseen suojeluperustelajit, joiden kautta mahdollisia merkittäviä vaikutuksia voi syntyä. Muita arvioita esimerkiksi ravinnekuormituksesta pidämme riittävinä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavassa laaditaan yleiskaavatasoiset luontoselvitykset, jotka on kohdennettu alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisesti niin, että voidaan arvioida laadittavan kaavan merkittävät vaikutukset.

Linnustoselvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella.

Muut luontovaikutukset

Viitasammakoselvitystä pidämme tässä vaiheessa riittävänä huomioiden Ruutikankaan alueen lisäselvityksen. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on tarvittaessa kuitenkin selvítettävä tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavakarttaan merkittyjen luo-2-kohteiden ei pidä luulla edustavan ainoita mahdollisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Myös liito-orava on huomioitu tässä vaiheessa riittävällä tavalla, mutta mikäli tarkemmassa suunnittelussa rakentamistai muita maankäyttöpaineita kohdistuu mahdolliseen liito-oravalle soveltuvaan elinympäristöön, on selvitys tehtävä. Saukkoon kohdistuvia vaikutuksia pidämme epätodennäköisinä, mutta laji tulisi huomioida luontoselvityksissä ja kaavaselostuksessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Alueidenkäyttölain 9 § perusteella (merkittävien vaikutusten arviointi) kaava ja kaavaselostus laaditaan riittäväksi suhteessa kaavan tarkoitukseen ja tehtävään. Kaikkea vähemmän merkityksellistä ei ole tarpeen kirjata kaavaselostuksen, jotta selostus säilyy laajuutensa puolesta sopivana ja sitä kautta luettavana.

Lepakkoselvitys on mielestämme puutteellinen, koska kartalla esitettyjen ajoreittien perusteella sitä ei ole kohdennettu lainkaan asemakaavoitettaviksi suunnitelluille alueille. Lepakoille soveltuvia rakennuksia on kuitenkin ilmeisesti huomioitu jonkin verran muiden selvitysten yhteydessä. Lepakkoselvitys tulee tehdä kattavampana ja paremmin kohdennettuna ehdotusvaiheessa tai viimeistään asemakaavoituksen yhteydessä, mutta myös kaavaluonnokseen sisällytetty määräys purettavien rakennusten tarkastamisesta puron yhteydessä on edelleen tarpeellinen. Ainakin Vanhan Limingan lepakkoalue kuuluu paremmin luokkaan II kuin III.

Täydentävissä luontoselvityksissä ei ole huomioitu luontodirektiivin liitteen IV (a) hyönteisiä. Esimerkiksi siro- ja lummelampikorenon esiintyminen on mahdollista Ruutijärvellä, joten näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee selvittää kaava-alueen lajeille sopivista elinympäristöistä erityisesti siellä, missä maankäyttöön on tulossa muutoksia.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan yleismääräyksissä on kohta (kaavaehdotuksen yleismääräys 12), joka edellyttää alueen vanhojen rakennusten osalta lepakkoselvitystä tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Yhteenveto

Erityisesti linnustoselvityksiin ja -vaikutusarvioihin tulee kiinnittää huomiota ehdotusvaiheessa, mutta myös luontotyytit on vielä selvitetty puutteellisesti. Lisäksi luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin liittyy joitain lisäselvitystarpeita. Luontovaikutuksia on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti yhteisvaikutukset huomioiden ja maankäyttö on suunniteltava aina mahdollisimman vähän haitallisia vaikutuksia aiheuttavasti.

Esitämme kaavaluonnoksesta poistettavaksi suurta asuinalueita Lumijoentien pohjoispuolella. Laajaa Lumijoentien eteläpuolista asuinalueita on pienennettävä. Myös muiden asuinalueiden rajauksia on tarkasteltava osoittamiemme luontokohteiden (kuva 1) sekä ehdotusvaiheessa tehtävien täydentävien selvitysten perusteella. Yksi erillinen rakentamispaiikka tulee poistaa Virkkulassa. Puutteellisiin luo-kohderajauksiin on tehtävä esittämämme korjaukset ja tarkastukset muun muassa Hahtikarin ja Lamperosen alueilla. Metsätalousvaltaisten alueiden luo-kohteet on rajattava laajemmin ja selvittävä perusteellisemmin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan asemakaavoitettavien uudisalueiden lopullinen laajuus määräytyy asemakaavan laadinnan yhteydessä tehtävien tarkempien suunnitelmien ja selvitysten myötä.

2.2 Limingan seurakunta

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä osayleiskaavatyöstä.

Limmingan seurakunta on osallisena Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan hankkeessa ja maankäytön suunnittelussa Limingan seurakunnan pappilan ja sitä ympäröivien maa-alueiden osalta.

Limmingan seurakuntakeskus on sijainniltaan ja toiminnaltaan keskustatoimintojen aluetta. Tämä on todettu Oulun seudun yhteistä yleiskaavaa 2020 laadittaessa asettamalla kaavamerkinnäksi C-2 (keskustatoimintojen alue). Alueen luonne ei ole muuttunut. Alueen kaavoituksessa on edelleen pitäydyttävä Oulun seudun yhteisen yleiskaavan käyttötarkoituksessa.

C (keskustatoimintojen alue) tai PY- (julkisten palvelujen alue) alueet on ulotettava rata-alueeseen saakka kuten muutkin keskustan alueet, vaikka ne ovatkin tärinäaluetta. Loogista ja todennäköistä on, että tärinän aiheuttamat haitat rakentamiselle on ratkaistavissa samalla tavalla kuin Lumijoentien pohjoispuolella. Mielestämme on maanomistajan epätasa-arvoista kohtelua sijoittaa EV-alue (suojaviheralue) pelkästään seurakunnan omistamille maille. Tämä Limingan seurakunnan epätasa-arvoinen kohtelu toistuu myös tämän kyseessä olevan kaavaluonnoksen kohdalla sekä Limingan ydinkeskustan uuden asemanseudun asemakaavaluonnoksen kohdalla.

Koska C- tai PY-merkinnät voivat sisältää pysäköinninkin, ei erillistä pysäköintialuetta ole tarvetta osoittaa kunnan kulttuuritapahtumienkin käyttämälle nykyiselle pysäköintialueelle Aabramintien ja radan välissä.

Srk:n alueiden strateginen sijainti myös museoalueen ja Abrahamin kulttuuripuiston liikennejärjestelyiden ratkaisemisessa olisi syytä ottaa painokkaasti huomioon kunnan ja srk:n yhteistyössä.

Mielellään niin, ettei srk tarvitse puolustaa etujaan valitusten kautta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava on mittakaavaltaan kaavana selvästi Oulun seudun yleiskaavaa 2020 (muutos ja laajennus) selvästi yksityiskohtaisempi ja tarkempi. Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavassa Limingan pappilan ympäristön käyttötarkoituserkinnät ja laajuudet on harkittu suhteessa alueen kulttuuriympäristöarvoihin, lii-

kenteen aiheuttamiin ympäristöhäiriöihin sekä viheryhteystarpeisiin. Keskustatoimintojen käyttötarkoituksmerkintä, joka sallii mm. asumista, ei ole pappilan koilliskulmalla perusteltu raideliikenteen aiheuttamien melu- ja värinävaikutusten vuoksi. Radanvarsi radan itäpuolella (valtatie 8 osayleiskaava) on Pappilan kohdalla laajasti viheraluetta ja viheralue tulee saada jatkumaan verkostona myös Lumijoentien suuntaan. Lisäksi Lumijoentien ja radan eritasoristeys edellyttää ympärilleen tiettyä väljyyttä.

Kaavan ehdotustyöstössä Pappilan ympäristön PY aluetta on katsottu voitavan laajentaa hieman Lumijoentien ja radan lounaiskulmaan suuntaan.

2.3 Liminka-Lumijoki Hevosystävät ry.

Liminka-Lumijoen Hevosystävien seura ry on alueen ravi- ja ratsuhevosharrastajien yhteinen yhdistys, joka kehittää hevosharrastusta ja osallistuu erilaisiin tapahtumiin. Hevosystävien seura on osallistunut myös Rantakylän alueen virkistysreittien kehittämistyöhön vuosina 2018-2021, jolloin alueen maastopyöräily-, hiihto- ja hevosreitit yhteensovitettiin ja jatkokehitettiin. Limingan Rantakylän-Virkkulan alueen ratsastusreitti on virallisesti perustettu ja maastoon merkitty jo Limingan, Lumijoen ja Siikajoen kuntiin sijoittuvan Jata -reitistöön yhteydessä 1990-luvulla. Osa virallisista hevosreitistä on nykyisin yhteisiä maastopyöräilijöiden kanssa ja käytäntö maastossa on toiminut hyvin.

Hevosystävien seura toteaa hyvänä, että Rantakylän virkistysreitistö on ositettu kaavassa ja toteaa myös, että alueen ratsuhevosharrastajien keskuudessa on kiinnitetty erityistä huomiota Rantakylän pohjavesialueella liikkumiseen. Mahdollisten jätösten keräämiseen on ohjeistettu alueella liikkuvia ja reittejä käyttäviä harrastajia. Jatkossa tähän ratsukoiden ohjeistukseen voidaan panostaa vielä enemmän. Yhdistys toteaa myös, että yksittäisten ratsukoiden liikkuminen osoitettujen reittien ulkopuolella perustuu jokaisenoikeuksiin, ja on sallittua, mikäli se ei aiheuta vähäistä suurempaa haittaa maanomistajalle. Lisätietoja; <https://www.ratsastus.fi/tallitoiminta/hevoset-ja-jokamiehen oikeudet/>

Kaavaluonnoksessa on osoitettu pohjavesialuetta koskevassa kaavamääräyksessä mm. seuraavaa; "...pohjavesialueella ei sallita hevostiloja eikä uusia eläintiloja". Yhdistys huomauttaa kaavamääräyksen osalta, että hevostila täytyisi määritellä ja ko. kaavamääräys osoittaa myös virheellisesti jo olemassa oleviin luvittuihin eläintenpitopaikkoihin.

Lisäksi eläinsuojan rakennusluvittamisesta pohjavesialueella on oma menettelynsä ja se vaatii ympäristöluvan, missä tarkastellaan tapauskohtaisesti mahdollisuutta; mm. nitriittiasetuksen (1250/2014) puitteissa lantalan ja tallin ominaisuuksia suhteessa tarkempaan tietoon ko. alueen maaperästä ja kyseisen pv-alueen olosuhteista ja virtaussuunnista sekä pyydetään ELY-keskuksen lausunto. Ohjeiden mukainen ja vastuullinen talli ei tuota pohjavesiriskiä ja ulkoilutarhojen perustamistapa sekä aktiivinen hoitaminen edelleen pitävät riskit pv-alueella vähäisenä. Pohjavesialue ei ole rajatun alueen sisällä kauttaaltaan ominaisuuksiltaan samanlainen ja etenkin pohjavesialueen rajalle sijoittuvassa toiminnassa on tämä tapauskohtainen, tarkempaan tietoon perustuva harkinta luvituksen puitteissa tarpeen.

Kaavaselostuksessa todetaan myös ratsastusreiteistä, että ne sijoittuvat nykyisellään pohjavesialueelle ja niitä tulisi pyrkiä linjaamaan uudelleen. Hevosystävien seura toteaa, että hevosen liikkuminen laajan alueen polkuverkostoilla ei aiheuta siinä määrin riskiä pohjavedenpilaantumiselle, että tämä ylireagointi kaavassa olisi aiheellista.

Kaavaselostuksessa on esitetty ongelmalliseksi myös nykyisten hevostilojen (termiä tarkennettava) sijoittuminen pohjavesialueelle ja tarve niiden osoittamiselle pohjavesialueen eteläpuolelle. Yhdistys tuo esille kannanotossaan, että pienet yksityishevostallit sijoittuvat kuten muukin vanha rakennuskanta pohjavesialueelle. Maastoissa kulkeminen tapahtuu myös pohjavesialueella jokamiehen oikeudella. On ymmärrettävää, että vedenottamoiden lähisuojavaähykkeellä kulkemista on syytä rajoittaa ja noudattaa varovaisuutta, ja ratsukot ovat tähän jo nykyisin varautuneet. Montun vedenottamon lähisuojavaähykkeellä on kuitenkin muita, suurempaa riskipotentiaalia aiheuttavia toimintoja ja yhdistys pyytää huomioimaan jatkossa, että kaavaselostuksen tekstit ovat kohtuullisia suhteutettuna tähän.

Yhdistys tuo lopuksi esille, että vastuullinen hevosharrastus ei ole todellinen uhka pohjavedelle, eikä aihetta pitäisi liioitella yhden harrastajakunnan kohdalla.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Hevosharrastus on tärkeä osa Limingan kunnan elinvoimaisuutta ja monipuolista harrastusympäristöä. Hevosystävien seuran vastuullinen toiminta harrastajien ohjeistuksessa pohjavesialueella toimisen tavoista on hienoa.

Mielipiteen perusteella pohjavesialueen määräystekstiä on muutettu niin, että se kieltää uudet hevostilat pohjavesialueella. Kielto on katsottu tarpeelliseksi, sillä Rantakylän pohjavesialue on Limingan kunnan vedenhankinnalle ensiarvoisen tärkeä ja koska Rantakylän pohjavesialueen kaivoissa on ollut aika-ajoin ongelmia taudinaiheuttajabakteereista johtuen (ks. lausunto 1.8).

Kaavakartan ratsastusreittimerkintää on muutettu niin, että nuolet kuvaavat suositeltavaa uutta linjaussuuntaa pois pohjavesialueelta. Merkintä on jatkokehittämishoje (ei määräys) tulevaisuutta varten.

2.4 Rantakylän ja Virkkulan kyläyhdistys ry:n hallitus

Rantakylän ja Virkkulan kyläyhdistys ry:n hallitus toivoo, että Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa huomioitaisiin Rantakylän vanhan kyläkeskuksen (kuva 1.) merkitys alueen kylien yhteisöllisyyden säilymisen ja kehittämisen näkökulmasta. Toivomme, että kyläkeskuksessa, eli entisen Rantakylän koulun piha-alueella säilytettäisiin alue, jossa kyläläisten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia tukeva toiminta olisi jatkossakin mahdollista.

Entisen Rantakylän koulun piha-alueelle on kaavaluonnoksessa kaavoitettu kuusi uutta rakennuspaikkaa olemassa olevan rakennuspaikan lisäksi. Jos alue kaavoitetaan kokonaan yksityisiksi tonteiksi, Rantakylän ja Virkkulan kylien yhteisöllisyyden kannalta tärkeä kyläkeskus on vaarassa jäädä kokonaan yksityisen rakentamisen alle. Vanhan koulun piha on monella tapaa merkityksellinen alue kyläläisille, jonka liikunta- ja leikkitoimintojen jatkuvuus on Limingan kunnan toimesta luvattu säilyttää, vaikka koulu lakkautettiin vuonna 2017. Näiden toimintojen säilyttämistä ja kehittämistä on toivottu kyläläisten toimesta mm. vuonna 2021 toteutetun koulualueen kehittämistä koskevan kyläkyselyn perusteella (kyselyn vastausten pohjalta laadittu ja Limingan kunnalle toimitettu kehittämisrahahakemus mielipiteen liitteenä). Alueen kehittäminen ei ole kuitenkaan edennyt, koska kunta on halunnut odottaa kaavaprosessin valmistumista.

Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeällä alueella sijaitseva, ja maisemallisesti arvokkaiden peltoalueiden sekä lähivirkistysalueen väliin sijoittuva vanha koulualue on pitkäaikainen kyläkeskus, jonka ympärille on useiden kulttuurihistoriallisten sekä kulttuuriperinnön kannalta tärkeiden kohteiden ja muiden vanhojen tilojen lisäksi muodostunut myös uutta rakennuskantaa. Paikan luonteen säilymistä luontaisena kyläkeskuksena tähän päivään saakka on tukenut sijainti, josta on suora yhteys mm. Rantakylän virkistysalueen monipuolisiin reitistöihin sekä Lumijoentiehen, ja sitä kautta Limingan keskustaan. Koulun lakkauttamisen jälkeenkin piha-alueella sijaitseva hiekkakenttä on esimerkiksi talvisin tärkeä ja saavutettava luistelupaikka kaikenikäisille kyläläisille, ja kouluympäristö toimii yhä kohtaamispaikkana mm. erilaisten tapahtumien yhteydessä.

Kyliemme yhteinen historia näkyy koulualueella: pihalla on mm. kyläyhdistyksen toimesta hankittuja leikkivälineitä, koululaisten ja kyläläisten rakentamia puumajoja, sekä koululaisten istuttamia hedelmäpuita. Vanha koulurakennus, joka jätettiin kylmilleen lakkautuspäätöksen jälkeen vuonna 2018, on maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde. Limingan kunnalle on kyläyhdistyksen toimesta välitetty koulurakennuksen tilaan ja tulevaisuuteen liittyviä huolia, ja toivottu ratkaisuja usean vuoden ajan. Sijaintinsa puolesta koulun tontti olisi luonteva kohde osoittaa tukikohta myös alueen virkistyskäyttäjille, urheiluseuroille ja mm. partiotoiminnalle, ja alueen kehittämisen myötä erilaisten kaikkia kuntalaisia ja eri harrasteryhmiä palvelevien tapahtumien järjestäminen olisi mahdollista.

Pitkän ajan kuluessa muotoutunut kyläkeskus on alue, jonka merkityksen sivuuttaminen kaavassa näyttäytyisi kylien näkökulmasta välinpitämättömyytenä alueen historiaa ja kehittämistä kohtaan.

Mielipiteen liitteenä oli myös avustushakemus Rantakylän koulun piha-alueen kehittämiseksi (viite kh 5.11.2028 § 312).

Kuva 1. Kyläkeskuksen/vanhan koulun alueen sijainti kaavaluonnoksessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen perusteella Limingan kunnalle kuuluvat uudet rakennuspaikat on keskitetty Rantakylän koulun alueelle, sillä niitä ei voida osoittaa pohjavesialueelle eikä maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle. Kunta voi jatkossa rakennuspaikkojen tarkemmassa suunnittelussa pohtia mahdollisuutta toteuttaa rakennuspaikat ympäristöä laajemmin säästävänä rivitalo- tai asuinpientaloyhtiönä yksittäisten isojen rakennuspaikkojen sijaan, jolloin maa-alan tarve olisi vähäisempi ja alueelle jäisi mahdollisesti tilaa myös yhteisölliselle toiminnalle.

Rantakylän koulu on huonokuntoinen ja siellä on sisäilmaongelmia. Rakennus on tarkoitus purkaa. Asiasta ei kuitenkaan ole vielä sellaisia päätöksiä, että koulun suojelumerkintä voitaisiin poistaa.

2.5 Mielipide 2.5

Kaavaluonnoksessa on merkitty kiinteistö 425-404-7-28 merkinnällä maatalousalue. Maanomistajina toivoisimme kuitenkin, että alue saisi merkinnän RM – matkailupalveluiden alue. Alue on ollut yli 10 vuotta matkailukäytössä merkittävänä osana yrityksemme Finnature Oy:n piilokojualueena. Alueella sijaitsevat yritykselle talvisesongin kannalta erittäin tärkeät piilokojut, jonne vuosittain tulee matkailijoita ympäri maailman osana omia matkojamme ja itsenäisinä matkailijoina vuokraten vain piilokojut meiltä. Nämä matkailijat tuovat tuloja Finnature Oy:n lisäksi alueen majoitustoimijoille, ravintoloille, kaupoille ja huoltoasemille. Sekä luonnollisesti tekevät Liminkaa ja Liminganlahden luontokeskusta tunnetuksi maailmanlaajuisesti matkailukohteena. Mielestämme, kaavamerkintä RM olisi luontevampi tontille. Vaikkakin maatalousmerkintä on tietenkin hyvin laaja, sen suhteen millainen käyttö lasketaan maataloudelliseksi, koska varsinaisestihan kyseessä on luonnontarkkailu.

Kaavaluonnoksessa vanhan tienpohjan kulku on muutettu kulkemaan selkeästi viereisen tontin alueelle, tätä emme luonnollisesti voi kannattaa. Finnature Oy tarvitsee selkeän ja helpon kulun asiakkaille suoraan piilokojuille. Jos nyt tontillemme tuleva yhteys siirretään suunnitelman mukaan nykyisestä sijainnistaan kiinteistöjen rajalta selkeästi naapurin puolelle, on sujuva kulku meidän kiinteistöllemme taattava kaikissa olosuhteissa.

Piilokojutoiminta perustuu huuhkajan ja kanahaukan kuvaukseen. Tämä johtaakin seuraavaan huomioon. Kaavaluonnoksessa on esitetty oman tonttimme viereen A-1 asuntoalue merkintää kiinteistön 425-404-7-20 pohjoisreunaan. (poistettu arviot reviireistä ja pesäpaikoista)

Samalla tämä tietenkin tulisi vaikuttamaan Finnature Oy:n mahdollisuuksiin jatkaa piilokojukuvaus-toimintaansa alueella, koska uhanalainen huuhkaja, on juuri se laji, miksi kansainväliset asiakkaat paikalle tulevat.

On valitettavaa, että Rambolin laatimassa luontoselvityksessä ei ole ollenkaan mainintaa erittäin uhanalaiseksi määritellystä huuhkajasta. Syystä tai toisesta luontoselvityksen tekijät ovat ohittaneet selvityksessään kokonaan tämän huuhkajareviirin olemassaolon, vaikka se on hyvin paikallisten asukkaiden tiedossa ja komeaäänisenä lintuna varmasti kuuluu kauas. Toisaalta, jos alueelle ei ole osoitettu pöllöjen kuunteluöitä tarpeeksi, niin huuhkajaa on melkein mahdoton huomata muutoin. Toisaalta tämä huuhkajareviiri on julkisesti hyvin tiedossa. Finnature Oy markkinoi huuhkajakojua julkisesti nimenomaan reviiripariskunnalla ja esimerkiksi kunnan matkailupuolen tiedossa nämä kojut varmasti ovat, toisaalta matkailupuoli ei ehkä osaa arvioida lajien uhanalaisuuksia, myös Liminganlahden luontokeskuksella työntekijät osaavat esitellä asiaa, joten voidaan kysyä, millainen pohjaselvitys alueen linnustosta lopulta on tehty luontoselvitystä varten. Huuhkajareviiri on ollut alueella jo huomattavasti ennen kuin Finnature Oy on aloittanut ruokintansa, ainakin 90-luvun alusta lähtien. Lähimmillään huuhkajan pesä on sijainnut alle 50 metrin päässä nyt kaavaillusta tontista. Finnaturen kuvaustoiminta on tehnyt reviirin tunnetuksi viimeisen 10 vuoden aikana, joten se on laajasti luontoharrastajien tiedossa niin Suomessa kuin ulkomailla.

Koska kiinteistön 425-404-7-20 reunaan suunniteltu A-1 asuntoalue tulee vaarantamaan erittäin uhanalaisen huuhkajan pesinnät vaadimme, että kiinteistölle ei anneta A-1 statusta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

RM merkinnällä tarkoitetaan yleensä matkailu- ja lomakeskuksia, lomakylä ja hotelleja, joten RM merkintä ei sovellu mielipiteessä esille nostetulle alueelle. Alue on laadittavassa kaavassa osoitettu metsän keskellä olevana peltoalueena MT-merkinnällä, eikä merkintää ole tarpeen muuttaa.

Huuhkaja on huomioitu 14.2.2024 laaditussa luontoselvityksessä.

Naapuritilalle (425-404-7-20) osoitetun uuden rakennuspaikan on katsottu sijoittuvan riittävän etäälle tiedossa olevan uhanalaisen lintulajin pesäpaikasta.

2.6 Mielipide 2.6

Kommentti Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava luonnokseen. Rantakylän vanhan koulun ja lumijoentien väliselle alueelle on kaavaluonnoksessa kaavoitettu hyvin tiiviisti tontteja. Kysymys kuuluu, ovatko tontit riittävän suuria ja onko kaavoitus riittävän väljää alueen muuhun rakentamistapaan verrattuna? Onko noin tiivis rakentaminen sopivaa muuten maaseutumaiseen ympäristöön jossa tontit ovat verraten suuria ja rakennukset hyvinkin väljästi erillään toisistaan?

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan emätilaselvityksen alue säilyy kaavan myötä edelleen haja-asutusalueena. Kaavatyössä on katsottu, että alueelle sijoittuvan yksittäisen uuden rakennuspaikan tulee olla vähintään 2000 m² laajuinen, jotta alueen maaseutumaisuus ja kylämaisyyttä säilyvät. Rantakylän koulun alue on kyläaluetta (AT-2), joka on varattu kaavassa nimenomaan maaseutumaiseen asumiseen. Ks. myös vastine kohdasta 2.4.

2.7 Mielipide 2.7

Huomautukset:

Kohta 8.1.10.

- Luonnoksen teksti:

”Pohjavesialueella olevan ja tulevan rakentamisen osalta on kaavassa olevan pohjavesimerkinnän yhteydessä määrätty mm. seuraavaa:

- Alueelle ei saa sijoittaa sellaista uutta teollisuutta tai muuta siihen verrattavaa toimintaa, joka valmistaa, varastoi tai käyttää toiminnassaan pohjavettä vaarantavia kemikaaleja tai muita aineita.
- Pohjavesialueille ei saa sijoittaa sellaisia maalämpöjärjestelmiä, joissa on pohjavedelle vaarallista ainetta.
- Pohjavesialueella ei sallita hevostiloja eikä uusia eläintiloja.
- Jätevesien imeyttäminen tai päästäminen maaperään on kielletty.”

Alueella olemassa olevien hevostilojen salliminen tulee näkyä tekstissä. Eli kohta tulee muuttaa muotoon: Pohjavesialueella ei sallita uusia hevostiloja eikä uusia eläintiloja.

Edelleen kohta 8.1.10

- ”Rantakylän pohjavesialueella nykyisin kulkevia ratsastuspolkuja ei ole osoitettu kaavassa ratsastusreittinä, jotta pohjavesikuormitus muodostuisi jatkossa mahdollisimman vähäiseksi. Ratsastusreittien osalta on ongelmallista, että suurin osa nykyisistä hevostiloista sijaitsee pohjavesialueella ja toisaalta kaavassa oleva pohjavesimääräys kieltää hevostilat pohjavesialueella, mutta ilman hevostiloja ei ole tarvetta ratsastusreiteillekään. Ratsastusreittien kehittäminen pohjavesialueen eteläpuoleisella MU-alueella on jatkossakin mahdollista, mikäli hevosten pito kaava-alueella keskittyisi pohjavesialueen eteläpuolelle.”

Teksti tulee korjata esim. toisaalta kaavassa oleva pohjavesimääräys kieltää uudet hevostilat pohjavesialueella, joten tämän hetkinen käyttäjämäärä ei aiheuta haasteita. Lisäksi teksti ”ilman hevostiloja ei ole tarvetta ratsastusreiteillekään” on hyvin ristiriitainen sen kanssa, mitä kunnanarkkitehti sanoi informaatiotilaisuudessa, että kyse siitä, että uusia tiloja ei voida perustaa ko. alueelle. Se, että olemassa olevat hevostilat voivat jatkaa toimintaansa, tulee käydä ilmi!

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Pohjavesialueen kaavamääräystä hevostilojen osalta on korjattu mielipiteessä esitettyyn muotoon; pohjavesialueella ei sallita uusia hevostiloja. Myös kaavaselostuksen tekstejä asian osalta on tarkennettu.

2.8 Mielipide 2.8

miksi kirkonkylän alueella olevat vanhat tilat on jätetty kokonaan emätila arvioinnin ulkopuolelle. Koskeehan tämä kaava meitäkin samalla lailla kuin esim. rantakylän tiloja. Haluan että myös kirkonkylällä olevat tilat jotka jäävät uuden kaavan sisäpuolelle otetaan mukaan emätila arviointiin. Varsinkin kun kunta on varaamassa suurta osaa pelloistani tonteiksi. Koska kunnassa toivotetaan tasapuolisuutta kaikille miksei meille osoiteta tontteja omille maille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen aluerajaus kattaa alueet, joita ei ole tarkoitus asemakaavoittaa, ja jotka ovat potentiaalisesti lähellä nykyisiä kyläalueita. Liminganlahden tulva-alueen suuntaan rajaus on tulvasta johtuen suppeampi kuin Kurranperän metsäalueiden suuntaan. Kirkonkylän alueella rakentamismahdollisuudet tutkitaan asemakaavalla. Limingassa toistaiseksi noudatettu periaate (maapoliittinen ohjelma): Jos kunta ostaa maita asemakaavoitukseen 4ha, myyjä voi saada 1 tontin.

2.9 Mielipide 2.9

Limingan lahden osayleiskaava: en hyväksy että rantakylä emäpitäjä selvityksessä ei otettu huomioon koko tilan pinta alaa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen alueen laajuus on päätetty työn alussa. Alueita, jotka aiotaan asemakaavoittaa, ei voida sisällyttää emätilaselvityksen alueeseen. Muilta osin emätilaselvityksen rajausta määrittää tulva-alue sekä laajat metsäalueet etelän suunnalla, jonne uutta hajakenttämistä ei tule osoittaa.

2.10 Mielipide 2.10

Muutamia huomioita vireillä olevaan Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan koskien Liminkajoen vartta Alapääntien osalta:

1. Kaavassa kohdistuu res-merkinnällä laajoja alueita, jotka ovat kulttuurihistoriallisesti merkittävää maisema-alueita. Onko siis koko alue tarkoitus tuhota rakentamalla pellot täyteen taloja? Tämä tuntuu aika ihmeelliseltä.
2. Res-merkintöjä ja virkistysalue-merkintöjä ollaan vedetty pääsääntöisesti maille, jotka eivät ole kunnan hallussa. Vaikka kyse onkin vasta osayleiskaavasta, niin voisi olettaa, että kunta olisi käynyt edes joitain keskusteluja myös maanomistajien kanssa.
3. Monet alueet ovat olleet vuosisatoja samojen sukujen hallussa ja tällä kaavalla näihin puututtaisiin kovalla kädellä.
4. Pellot ovat edelleen maanviljelyskäytössä, joten tämä kaavamuutos vaikuttaisi suuresti myös näihin asioihin.

Nämä asiat ainakin tulisi ottaa huomioon ennen kuin tällaista osayleiskaavaa lähdetään viemään eteenpäin ja miettiä voisiko asioita hoitaa myös toisin kuin nyt ollaan tekemässä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue "Limingan lakeuden maisema-alue" (VAMA 2021) on hyvin laaja alue, jonka sisään Limingan kunnan nykyinen keskusta sijoittuu. Kuntakeskustan tuntumassa tarvitaan tulevaisuudessa asumiselle uusia reservialueita ja niitä voidaan toteuttaa maisemakokonaisuuden kannalta järkevällä tavalla. Kirkon ympäristö on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue (RKY 2009 / Limingan kirkko ympäristöineen). RKY-aluearajauksen alueelle sijoittuu uudisaluetta vain pieneltä osin Puodinmäen alueella. Kaavaehdotukseen ko. uudisalueen rajausta on pienennetty maisemavaikutusten vähentämiseksi. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan osoitetuilla aluevarauksilla kunta on tuonut avoimesti ja läpinäkyvästi esille jatkokokehittämisen reservialueet.

Keskustelut maanomistajien kanssa mahdollisesti asemakaavoitettavista reservialueista ovat hitaita ja vievät aikaa, eikä kattaviin ja laajoihin neuvotteluihin ole ollut resursseja yleiskaavatyön aikana. Vuorovaikutus ja keskustelut maanomistajien kanssa käynnistyvät vaiheittain, sillä laajoja reservialueita ei asemakaavoiteta kerralla. Tulevan vuorovaikutuksen myötä toivotaan, että maanhankinnassa päästään neuvotteluihin, jotka huomioivat sekä Limingan kunnan että maanomistajien intressit.

Kaavaprosessin aikana pidetään alueidenkäyttölain mukaiset yleisötilaisuudet (MRL/AKL 62 § ja 65 §). Luonnosvaiheen yleisötilaisuus pidettiin 24.10.2024. Ehdotusvaiheen yleisötilaisuus pidetään kaavaehdotuksen nähtävillä olleessa.

2.11 Mielipide 2.11 (2 allekirjoittajaa)

Yleisesti ottaen luonnos on laadittu erittäin asiantuntevasti ja yksityiskohtaisesti ottaen huomioon monet selvitykset ja havainnot alueesta. Haluaisimme kuitenkin, että seuraavat seikat huomioitaisiin kaavaluonnosta viimeisteltäessä:

1. Kamrock Oy:n vireillä oleva maa-aines- ja ympäristölupahakemus

Suurin huolen aiheemme lukiessamme luonnosta on se, ettei luonnoksen laatija ole selvillä ja/tai häntä ei ole kunnan viranomaisten toimesta informoitu vireillä olevista lupahakemuksista. Ainakaan luonnosta lukiessa tästä seikasta ei ole mitään mainintaa.

Kamrock Oy haki maa-aines- ja ympäristölupaa Oulun seudun ympäristötoimelta 8.3.2022 ja viranomaisen pyynnöstä täydensi hakemusta 10.11.2023 Mätäsuon luontoselvityksellä. Liitteet löytyvät osoitteesta: <http://asiakirjat.ouka.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=2766615>.

Rantakylän virkistys- ja asuinalueen läheisyyteen ja I-luokan pohjavesialueen tuntumaan on siis suunnitteilla Kamrock Oy:n lupahakemuksessa esitetty maa-aines- ja kallioulouhos sekä ruokamullan tuotantoalue. Louhos kallioaineksen räjäytyksineen ja murskauksineen tulisi sijaitsemaan kolmen kilometrin etäisyydellä Limingan kuntakeskuksesta ja vain 320 metrin etäisyydellä lähimmästä uudesta omakotitalosta Pynnössä, ja kaavaluonnoksessa on osoitettu uusia asuinpaikkoja vielä lähemmäksi. Louhoksen suunniteltu toimintaikä olisi 10 vuotta ja louhittava kallioaines määrä yli miljoona kuutiometriä. Louhokselta tapahtuvaa lastausta ja liikennöintiä olisi mahdollista toteuttaa jokaisena viikonpäivänä ympäri vuorokauden. Mikäli louhos saisi toimintaluvan, se häiritsisi merkittävästi ja pitkävaikutteisesti Ylipään ja Rantakylän alueen asuin- ja loma-asuntojen asuinrauhaa, Rantakylän alueelle ansiokkaasti kehitetyn virkistysalueen käyttöä, toimintaa ja jatkokehittämistä laajalla alueella, luonnonympäristöä sekä lisäksi vaikeuttaisi metsätaloustoimintoja viereisillä kiinteistöillä. Louhoksen toiminnasta aiheutuvat melu-, pöly- ja värinähaitat lähimmille asukkaille sekä virkistysalueen käyttäjille olisivat kohtuuttoman suuret. Lisäksi alue sijoittuu kunnan tärkeän Rantakylän I-luokan pohjavesialueen tuntumaan, eikä hakemuksen esittämät ylimalkaiset vaikutustarkastelut vakuuta, etteikö pohjavesialue vaarantuisi, mm. mallinnukset ja tarkemmat tutkimukset kalliopohjavesien muodostumisesta ja kulkeutumisesta puuttuvat, samoin ruokamullan valmistusprosessin ja vesienhallinnan tarkempi kuvaus. Louhoksen vaikutukset ympäröivän alueen pinta- ja pohjavesiolosuhteisiin ovat monimutkaisia ja osittain ennalta arvaamattomia, eikä lupahakemuksessa esitetä vakuuttavasti näitä vaikutuksia.

Kaavaluonnoksessa nimenomaan mainitaan kohdassa 3.1.12, että merkittävimmät pohjaveden riskitekijät Rantakylän pohjavesialueella ovat maa- ja metsätalous, maa-ainesten otto sekä asutus. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista. Kohdassa 3.1.13 mainitaan, että Rantakylän harjalueelta maa-aineksia on otettu runsaasti 1950-luvulta lähtien. Maa-aineistonottoalueet ovat lammikoituneet. Rantakylän maa-aineisvarat harjalueella on kulutettu loppuun, eikä uusia ottoalueita voida avata pohjavettä vaarantamatta. Kohdassa 3.2.1 mainitaan, että ehkäistään melusta, värinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja ja että, haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen. Kaava-alueelta on saatu tuore pesimähavainto rauhoitetusta huuhkajasta. Huuhkajan reviirillä ja pesäpaikalla voi olla vaikutuksia jatkossa mm. ulkoilureitistöjen suunnitteluun.

Näin ollen on äärimmäisen tärkeää, että näin mittava maa-aineksen louhiminen esitetyllä alueella estetään tulevalle kaavalle.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kesäkuussa 2024 tehdyn päätöksen mukaan Oulun seudun ympäristötoimi ei myöntänyt Kamrock Oy:lle maa-aines- ja ympäristölupaa alueelle. Kyseisen maanottoalueen merkittävälle Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan ei ole perusteita.

2 Hevostenpito ja ratsastusreitit

Haluaisimme lisätä luonnoksen laatijalle tiedoksi, että hevosten pitäjien on lakisääteisesti ilmoitettava hevoseläinten pitopaikat kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Näin ollen luonnoksen kohtaan 3.1.10, voidaan päivittää ajantasainen tieto ja mainita myös tietolähde. Ohessa linkki Ruokaviraston sivulle, joka on valvova viranomainen: <https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaintenpito-tunnistaminen-ja-rekisterointi/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/hevoselaimet/hevoselaimen-pitajan-ja-pitopaikan-rekisterointi/>.

Luonnoksessa mainitaan, että "kaavassa oleva pohjavesimääräys kieltää hevostilat pohjavesialueella". Tälle väittämälle ei ole annettu mitään perusteluita, joten joko se tulee perustella tai poistaa luonnoksesta. Pyytäisimme luonnoksen laatijaa myös ottamaan huomioon Oulun seudun ympäristötoimen vuonna 2019 julkaisseen "Hevostalliohjeen", jossa määritellään tarkat vaatimukset hevostenpitopaikoille, myös pohjavesialueella. Ohje löytyy linkistä:

<https://www.ouka.fi/documents/64417/212256/Hevostalliohje+2019%2C+p%C3%A4ivitetty.pdf/ec29b4cd-25d1-4488-9472-cd8e0320bf09>.

Ihmettelemme millä perusteella jokaisenoikeuksiin ja -velvollisuuksiin puututaan tässä luonnoksessa useammassakin kohdassa, viitataan liikkumiseen hevosella maastossa. Luonnoksessa mainitaan ”Prosessin aikana syntyneet tavoitteet”. Teksti jatkuu: Pohjavesialueelle ei ole osoitettu kaavassa ratsastusreittejä. Ratsastusreittejä ei ole osoitettu pohjavesialueelle, jossa ne myös osin nykyisin kulkevat. Tältä osin ratsastusreittejä tulee jatkossa pyrkiä linjaamaan uusiksi niin, etteivät ne kulje pohjavesialueella. Rantakylän pohjavesialueella nykyisin kulkevia ratsastuspolkuja ei ole osoitettu kaavassa ratsastusreittinä, jotta pohjavesikuormitus muodostuisi jatkossa mahdollisimman vähäiseksi. Ratsastusreittien osalta on ongelmallista, että suurin osa nykyisistä hevostiloista sijaitsee pohjavesialueella ja toisaalta kaavassa oleva pohjavesimääräys kieltää hevostilat pohjavesialueella, mutta ilman hevostiloja ei ole tarvetta ratsastusreiteillekään. Ratsastusreittien kehittäminen pohjavesialueen eteläpuoleisella MU-alueella on jatkossakin mahdollista, mikäli hevosten pito kaava-alueella keskittyisi pohjavesialueen eteläpuolelle.

Yllättävän paljon on siis annettu palstatilaa ratsastamiselle, mutta millä perusteilla, se ei testistä selviä. Puhutaanko tässä hevosten ulosteista? Jos näin on, ensinnäkin ratsukoiden määrä alueella on erittäin pieni ja vain osa ratsastuksesta suuntautuu ratsastusreiteille (ratsukot käyttävät ratsastuskenttää tai matkaavat maneesille). Hevoset ulostavat erittäin harvoin ratsastuksen aikana. Lisäksi on ratsukoita, jotka kuljettavat mukanaan välineitä kakan keräämiseen pussiin, jos hevonen sattuu kakkaamaan sellaiseen kohtaan, josta on haittaa. Kyseiset ratsukot myös välttävät varsinaista virkistysaluetta ja suuntaavat kauemmaksi saadakseen rauhallisemman virkistyskoemuksen.

Jos hevosten liikkumisen alueella ei voida todistaa aiheuttavan vähäistä suurempaa haittaa maanomistajalle, maankäytölle tai luonnolle, pyydämme kunnioittamaan jokaisenoikeutta ja poistamaan yllä mainitut kohdat luonnoksesta ja liittämään nykyiset reitit karttaan.

Muutoin ehdotamme tasapuolisuuden nimissä rajoitettavan myös muiden liikkumista. Suurin huoli on moottoriajoneuvoilla ajo metsissä (mikä on luonnoksessakin mainittu) ja uimamontun parkkipaikka ajoneuvoineen. Jo erittäin pieni määrä polttoainetta voi pilata pohjavesialueen lopullisesti. Oman paineensa pohjavedelle aiheuttaa koirat ja ihmiset ja heidän eritteensä sekä roskaaminen, varsinkin frisbeegolf radan alueella. Emmekä haluaisi erikseen nostaa esiin sitä tosiseikkaa, että pohjavesialueella sijaitsee hautausmaa. Luonnoksessa se on kuitattu seuraavilla kommentteilla: Limingan seurakunta on toiminnanharjoittajana huomionut ympäristöarvot hyvin hautausmaan hoidossa. Hautaustoiminnan vaikutukset pohjavesille ovat tutkimusten mukaan yleensäkin vähäisiä, tosin lääkejäämät voivat aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle. Kokonaisuudessaan Rantakylän pohjavesialueella sijaitsevan hautausmaan aiheuttama riski pohjavedelle arvioidaan vähäiseksi. Miten ihmisruumis eritteineen ja jäämineen ja mätänemistuotteineen voidaan arvioida hevosen kakkakasaa vähäisemmäksi riskiksi, varsinkin jos se kasa asianmukaisesti siivotaan pussiin ja toimitetaan vaatimusten mukaiseen lantalaan? Anteeksi tämä kärjistyminen, mutta yritän ymmärtää logiikan miten asioita on luonnosta laadittaessa arvioitu.

Toivotamme menestystä luonnoksen päivittämiseen!

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Mielipiteen perusteella pohjavesialueen määräystekstiä on muutettu niin, että se kieltää uudet hevostilat pohjavesialueella. Kielto on katsottu tarpeelliseksi, sillä Rantakylän pohjavesialue on Limingan kunnan vedenhankinnalle ensiarvoisen tärkeä ja koska Rantakylän pohjavesialueen kaivoissa on ollut aika-ajoin ongelmia taudinaiheuttajabakteereista johtuen (ks. lausunto 1.8).

Kaavakartan ratsastusreittimerkintää on muutettu niin, että nuolet kuvaavat suositeltavaa uutta linjaussuuntaa pois pohjavesialueelta. Merkintä on jatkokehittämishoje (ei määräys) tulevaisuutta varten.

2.12 Mielipide 2.12

Tarkastellessani tuota osayleiskaava luonnosta huomasin että omistuksessani oleva kiinteistö (425-403-4-64), on kaavakartta luonnoksessa merkitty maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi, mikäli tulkitsin karttaa oikein. Tätä se ei kuitenkaan ole enkä hyväksy että se sellaiseksi kaavamuutoksen myötä merkitään. Tilalla on metsätalous toimintaa ja tätä kyseistä yllä mainittua kiinteistöä käytetään sitä tukeviin toimintoihin. Kiinteistöllä sijaitsee lisäksi vanha aittarakennus, joten peltoalueeksi tämä ei kuulu. Kiinteistölle pitää jäädä myös mahdollisuus saada rakentaa tulevaisuudessa. Kiinteistö ei ole koskaan ollut peltoaluetta vaan maataloutta tukevien toimintojen käytössä kuten koneiden ja eläinten rehujen varastoinnissa.

Jos Liminganlahden osayleiskaavaa arvioi maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi, niin peltoalueet merenpuoleiselta puolelta Lumijoentietä olisivat pikemminkin tätä eli Lumijoentien pohjoispuolella.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

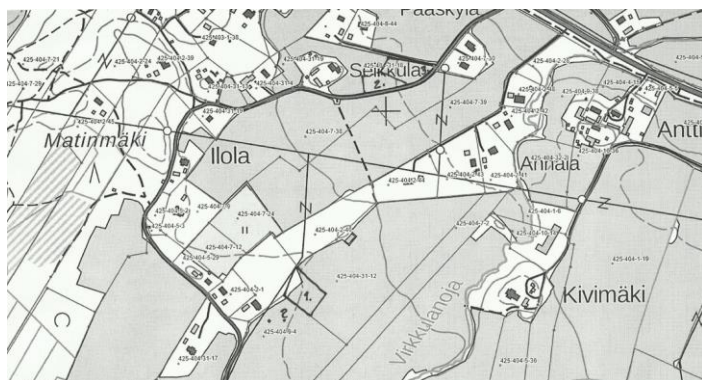
Tilan 425-403-4-64 alueet kaava-alueella sijoittuvat kolmeen erilliseen osaan. Mielipiteessä tarkoitettaneen kyläalueella olevaa pientä palstaa, joka sijoittuu tilan 425-403-4-69 eteläpuolelle. Ko. palstalle ei voida emätilaselvityksen perustuen osoittaa uutta rakennuspaikkaa, mutta palstaa (425-403-4-64) on mahdollista käyttää läheisten jo olemassa olevien rakennuspaikkojen lisäalueena, ei erillisenä rakennuspaikkana. Tällä perusteella kaavaa on muokattu niin, että pääosa palstasta on osoitettu AT-2 alueeksi.

2.13 Mielipide 2.13

Koskien suunniteltua Ruutikangas-Liminganlahden osayleiskaavaa ja siihen merkittyjä rakennusoikeuksia (tontteja), haluan tuoda esille rakennuspaikkojen lisäämisen osayleiskaavasuunnitelmaan. Rakennusoikeuslaskelma ei mielestäni ole oikeudenmukainen, koska siinä ei huomioida miten rakennusoikeutta on käytetty emätilaan nähden. Itse asun "emätilalla", mutta siitä ei omistusaikani ole myyty yhtään tonttia. Toisin kuin tilasta lohkotun alueen omistaja on käyttänyt "emätilan" rakennusoikeutta 4 (neljän) rakennuspaikan verran, jolloin mielestäni rakennusoikeutta ei voida poistaa emätilalta.

Toivonkin saavani 3 (kolme) rakennusoikeutta omistamilleni 425-404-31-12 (Uusi-Seikkula) sekä 425-404-31-18 (Vanha-Seikkula) Virkkulassa. Varsinkin Uusi-Seikkula - kiinteistön merkintä peltomaiseman säilyttämisalueena ihmetyttää, koska aivan viereen on kuitenkin annettu mahdollisuus omakotitalon rakentamiselle (tonttivaraus kiinteistö 425-404-9-4). Liite 1.

Lisäksi pohjavesialue rajoittaa rakentamista Vanha-Seikkulan tilan alueelle. Tämäkin tulisi kohtuuden nimissä ottaa huomioon rakennusoikeuksia ajateltaessa. Kunta mielellään haluaa tehdä ulkoilureittejä yksityisten omistamille maille ja vesilaitos tehdä mittauksia uusien vedenottamojen suhteen, kuitenkin mitenkään huomioimatta maa-alueiden omistajia. Tässäkin suhteessa olisi kohtuullista kunnan tulla vastaan sellaisissa asioissa, joissa se voi kuunnella myös maanomistajan toiveita. Mielipiteen liitekartta alla.

Tontit: 1. Huhta (Uusi-Seikkula) ? Naapurikiinteistölle merkitty rakennuspaikka
2. Vanha-Seikkula
3. — 11 —

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksyttyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassa olo on huomioitu myös mitoitusperusteissa.

Käytettyjen mitoitusperusteiden mukaan emätilan 425-404-9-11X laskennallinen rakennusoikeus on 3 rakennuspaikkaa. Koska emätilan alueella on 3 olemassa olevaa rakennuspaikkaa, uusia rakennuspaikkoja ei ole mahdollista osoittaa. Mielipiteessä mainitun naapurin rakennusoikeus perustuu samoihin mitoitusperusteisiin kuin kaikilla muillakin kiinteistöillä emätilaselvityksen alueella.

Ks. Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

2.14 Mielipide 2.14

Hei, asun itse Virkkulassa omassa rauhassa metsän siimeksessä. Tämän uuden kaavan mukaan minun kotini ympärille olisi tulossa viisi tonttia. Meidän perhe muutti tähän (aikatunnistetieto poistettu) juuri sen takia, että saataisiin asua omassa rauhassa. Omassa rauhassa asuminen on ollut aivan mahtavaa ja tästä alueesta on tullut tällaisenaan meille rakas. Meitä hirvittää ajatus siitä, että yhtäkkiä meidän mustikkamaillamme, puolukkamäellä ja koulupolulla olisikin viiden talon rakennustyömaat. Kotimme ei enää olisikaan luonnon helmassa, vaan asutusalueella.

Ehkä tästä ei ole mitään hyötyä, mutta kerroimpahan mielipiteeni:) Jos kaavaa ei voi muuttaa, laittakaa ainakin nii järkyttävät hinnat tonteille, ettei kukaan halua ostaa niitä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Rantakylän – Virkkulan alueelle on vuosien saatossa useaan otteeseen toivottu uusia rakennuspaikkoja, jonka vuoksi alueen rakentamismahdollisuudet on päätetty selvittää emätilaselvityksellä ja nyt laadittavalla kaavalla. Maanomistajat eivät halunne luopua emätilaselvityksessä heille osoitetuista tonteista.

2.15 Mielipide 2.15 (+ 2 muuta nimeä)

Vastustamme Matinmäen kaavoitusta koska: täältä kaadettaisiin todella paljon puita ja rakennustyömaat häiritsisivät. Meiltä lapsiltakin lähtisi todella paljon leikkitilaa koska ei voisi liikkua metsässä enää niin paljon kuin yleensä. Meidän koulupolkukin jäisi talojen alle. Mustikka ja puolukka metsätkin kärsisivät ja vähenisivät. Joten emme haluaisi että tänne tulisi taloja. Meidän mielestä tuo olisi todella huono idea että tänne tulisi kaavoitetut talon paikat. Toivomme että mielipiteitämme kuunneltaisiin. T: (3 nimeä ja iät poistettu) Matinmäeltä Virkkulasta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE: Ks. mielipiteen 2.14 vastine.

2.16 Mielipide 2.16 (2 allekirjoittajaa)

Vaadin, että Limingan kunnassa tehdyn Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan rakennuspaikkojen mitoitusperusteita muutetaan tilan 425-402-33-55 Ylikokko osalta, ja tilalle annetaan yksi (1) uusi asuinrakennuksen rakennusoikeus.

PERUSTELUT

Limingan ja Lumijoen kunnat ovat Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan "Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 23.11.2021" todenneet, että Rantakylän alue on maaseutumaista ympäristöä, jota ei asemakaavoiteta. Mahdollinen lisärakennusoikeus selvitetään ja ratkaistaan emätilaselvityksen perusteella. Emätilaselvityksessä on uuden asuinrakennuspaikan saamisen mitoitus tehty liian tiukaksi tai emätilaselvitys on tehty puutteellisin tiedoin, koska uusia rakennuspaikkoja on selvityksen mukaan tulossa Rantakylän alueelle vain 29 kappaletta.

Omistamani tilan Ylikokko 33:55 (kantatilaselvityksessä alkuaan 425-402-33-25X) ja siitä aikoinaan erilleen maanmittaustoimituksessa (lohkominen tai halkominen) lohkotulla tilalla 425-402-33-49 Kangaskokko on kantatilaselvityksen mukaan yhteensä kolme (3) kappaletta "Potentiaalisia uusia rakennuspaikkoja". Tilalla 425-402-33-55 Ylikokko ei kantatilaselvityksen mukaan ole "Nykyisiä rakennuspaikkoja", ja sillä on yksi (1) "Laskennallinen rakennusoikeus", yksi (1) "Jäljellä oleva laskennallinen rakennusoikeus" ja näin myös yksi (1) "Potentiaalinen uusi rakennusoikeus". Lopussa on tilan 425-402-33- 25X Ylikokko "Total" kohdassa todettu kantatilalla olevan yksi "Potentiaalinen uusi rakennusoikeus" joka on merkitty tilalle 425-402-33-49 Kangaskokko.

Tehdyn selvityksen mukaan kantatilasta 425-402-33-25X Ylikokko lohkottu tila 425-402- 33-42 Haatila on luettu vähentävänä rakennusoikeutena virheellisesti kokonaan vain omistamamme nykyisen tilan 425-402-33-55 Ylikokko rakennusoikeudesta.

Tämän muistutuksen liitteenä on kantatilasta 425-402-33-25X Ylikokko lohkotun tilan 425- 402-33-42 Haatila lohkomiskirja. Lohkomiskirjassa on kantatilan 425-402-33-25X Ylikokko omistajiksi 8.3.1956 merkitty nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä). Lohkomiskirjan yhdistelmässä on tilan 425-402-33-43 Ylikokko omistajiksi merkitty samat henkilöt, sillä muutoksella, että nimi (poistettu tietosuojasyistä) kuoltua on myyjänä hänen jälkeen muodostunut perikunta. Tämä omistusoikeus osoittaa ne henkilöt, jotka ovat yhdessä myyneet lohkotilan 425-402-33-42 Haatila.

Myöhemmin on edellä kerrottujen henkilöiden yhteisomistus tilaan Ylikokko purettu, jonka mukaan muodostettiin 3.3.1970 tilat 425-402-33-44 (nykyisin 425-402-33-49) Kangaskokko ja 425-402-33-45 (nykyisin 425-402-33-55) Ylikokko. Tilajako on tehty palstojen pituussuuntaan, joka osoittaa yhteisomistuksen olleen puoliksi kummallekin.

Koska tila 425-402-33-42 Haatila on myyty yhteisomistuksessa olevasta tilasta, ei käytettyä rakennusoikeutta voi lukea vain toisen myöhemmin syntyneen tilan myymäksi alueeksi.

Me allekirjoittaneet nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä) olemme ostaneet tilan 425-402-33-55 Ylikokko nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä) pojalta nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä). Näin olemme oikeutettuja siihen rakennusoikeuteen, joka tilalle 425- 402-33-55 Ylikokko kuuluu tehtyyn kantatilaselvitykseen esittämämme uusien asiakirjaselvitysten mukaan.

Lopuksi

Edellä olevien selvitysten mukaan katsomme, että molemmille tiloille laskennallisesti tulevat puolikkaat rakennusoikeudet tulee pyöristää ylöspäin, antamalla molemmille tiloille yksi uusi rakennusoikeus. Tätä ei voi pitää kohtuuttomana, koska molempien tilojen rakennusoikeuslaskelmat ylittävät reilusti yhden uuden rakennuspaikan tarvitsevan pinta- alamäärän.

Kun yksi uusi rakennusoikeus merkitään laadittavaan osayleiskaavaan tilalle 425-402-33- 55 Ylikokko, toteutuu asiassa myös maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Mielipiteen mukana on ote lohkomiskirjasta ja maarekisteriotteita.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Käytettyjen mitoitusperusteiden mukaan emätilan 425-402-33-25X laskennallinen rakennusoikeus on 2 rakennuspaikkaa. Koska emätilan alueella on 1 olemassa oleva rakennuspaikka, emätilan alueelle on mahdollista osoittaa yksi uusi rakennuspaikka. Koska kiinteistö 425-402-33-49 on emätilan alueella olevista kiinteistöistä pinta-alaltaan suurin, emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus tulee kohdistaa sille.

Kiinteistön 425-402-33-42 olemassa oleva rakennuspaikka on otettu huomioon koko emätilan rakennusoikeuden suuruutta määritettäessä eikä sitä ole kohdistettu yksittäisiin kiinteistöihin. Näin ollen ko. olemassa oleva rakennuspaikka vaikuttaa vähentävästi yhtä lailla myös kiinteistön 425-402-33-49 uuden rakennusoikeuden määrään. Jotta emätilan alueelle (esim. kiinteistölle 425-402-33-55) muodostuisi mielipiteessä pyydetty lisärakennuspaikka, emätilan pinta-alan tulisi olla yli 15 hehtaaria.

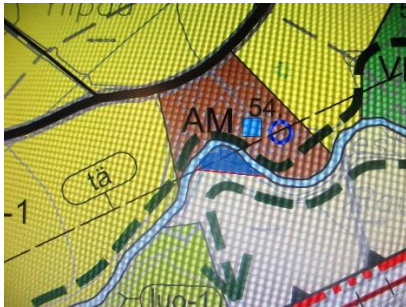
Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksyttyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuh-

teet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassa olo on huomioitu myös mitoitusperusteissa.

Ks. Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

2.17 Mielipide 2.17

Ehdotan Ylikestilän tilan 37:25 talouskeskuksen, kaavamerkintä AM 54, aluetta laajennettavaksi Liminganjoen toiselle puolelle, viljelemättömälle alalle, liitteenä olevan kartan mukaisesti. Alalla on vanha pajarakennus ja ala liittyy sillalla välittömästi pihapiiriin. Aikaisemmin alalla on ollut muitakin talousrakennuksia.

Mielipiteen liitekartta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tilan alueella oleva joen eteläpuoli on osoitettu kaavassa maatalousalueeksi (MT), mikä sallii maatalouteen liittyvän toiminnan. AM alueen laajentaminen joen eteläpuolelle ei ole perusteltua, sillä jokivarressa tulee huolehtia ekologisen viherkäytävän jatkumista joen suuntaisesti (ks. kaavamerkintä Ekologinen käytävä).

2.18 Mielipide 2.18

1. Kiinteistöllä 425-404-6-18 Matturi on merkitty kaksi rakennuspaikkaa. Toinen rakennus ei ole ollut asumiskäytössä 30 vuoteen merkitty violetilla värillä (ei saa purkaa) Purku ei suunnitelmissa mutta voiko tontille rakentaa uuden as.rak. vanhan pihapiirin ulkopuolelle. Ympäröivä pelto on myös omistuksessa. Jos ei niin voiko rakennuspaikan siirtää jollekin muulle omistuksessa olevalle tilalle.

2. Tein kunnan kanssa maan vaihtokaupan 2019. Luovutin limingan kunnalle tilasta 425-404-1-19 Eskuri 14.76ha ja 425-404-6-17 Matturi 6.58ha pohjaveden nostoon ja kunnan virkistys ja ulkoilu alueeksi. Sain tilalle kunnalta tilalta 425-402-49-46 Tornionkunta 17.87ha pelto ja tie ja joutomaata. Vaihto tehtiin ilman välirahaa. Kunta saa vaihdon johdosta rakennuspaikan. Minun oikeustajuun ei mene että yhteiskunnan kanssa tehty vaihto vie tilaloilta Eskuri ja Matturi rakennuspaikan. Olen luovuttanut valtiolle sekä soiden että rantojen suojelualueiksi maita eikä nämä ole rasittaneet kantatila tuolla lailla. Olisiko tuossa pohdinnan paikka. Omistan tuon vaihdonkin jälkeen maita virkistys ja ulkoilu alueella. En ole ollut koskaan vastaan ulkoilu ja hiihtoreittien rakentamisille. Toivottavasti homma jatkuu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tilalle 425-404-6-18 kaavassa osoitetut rakennuspaikat ovat olemassa olevia, eivät uusia, joten niitä ei voi siirtää. Tilalla 425-404-6-18 on siis maanomittauslaitoksen rekistereissä (kartta-aineisto) kaksi olemassa olevaa asuinrakennusta, eikä emätilaselvityksen perusteella tilalle voida osoittaa lisää rakennusoikeutta.

Tilaa 425-402-49-46 ei löydy ajantasaisesta maastotietoa-aineistosta.

2.19 Mieli-pide 2.19 (2 allekirjoittajaa)

Rantakylä-Virkkulan rajalla sijaitsevan Kurranneren metsät ja rämeet ovat hyvin monimuotoisia luonnotaan. Yleisesti Limingan kunnan länsiosissa eli taajaman, vt8:n ja Lumijoen välisellä alueella ojitamattomia suokohteita on hyvin niukasti. Kohteet ovat pieniä, kosteita suopainanteita, jotka ovat merkittäviä niin luonnon kuin maisemankin kannalta. Nämä suokohteet ja niiden reunojen vaihtelumuodot ovat tärkeitä monien suo- ja metsälajien kannalta esim. pyy ja hömötiainen.

Direktiivilajisto ja niiden huomioiminen

Luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja, joihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää.

Luontodirektiivin liitteen IV lajien tiukka suojelu ja erityisesti liitteen IV (a) eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämiskielto tulevat usein esille erilaisen ympäristöä muuttavan toiminnan ja sellaisen suunnittelun yhteydessä. Kaavaluonnoksen tausta-aineistoiksi laaditut selvitykset eivät anna luotettavaa kuvaa direktiivilajien elinalueista, ja selvitysten hyvin niukka työ määrä suhteessa kaava-alueen laajuuteen huomioon otettuna tämä on väistämättä tulos. Pelkästään Kurrannerelta on havaintoja EU:n luontodirektiivi IV liitteen lajeista: ilves (säädösluokitus), susi, koivuhiiri, pohjanlepakko ja viitasammakko. Viitasammakot lisääntyvät Kurrannerellä Metsäkeskuksen kaivamalla vesien suojelukosteikoilla. Kurranneren ja Virkkulan välisellä alueella on usein havaintoja pohjanlepakoista, ja Kurralla on havaittu jopa viisi yhtä aikaa saalistavaa pohjanlepakkoa, mikä viittaa vahvasti yhdyskuntaan. Kaavoitusta varten laaditun luontoselvityksen tiedot ja analysointi lepakoiden elinympäristöistä on olematon ja selvitykset täysin tekemättä.

Uhanalainen, silmälläpidettävä ja harvalukuinen lajisto sekä luonnon monimuotoisuus

Luonnonsuojelulain (9/2023) 76 §:n mukaisesti viranomaisen on otettava uhanalaiset eliölajit huomioon kaavoitusta koskevassa päätöksenteossa.

Suovenhokas on pieni yöperhoslaji, joka on luokiteltu Suomen uhanalaisarvioinnissa erittäin uhanalaiseksi (EN), ja se on myös yksi Suomen kansainvälisistä vastuulajeista. Suovenhokkaasta on havaintoja Kurranneren lähirämeiltä. Isoristihämähäkki, josta on alle sata havaintoa Suomesta, löydettiin Kurrannerelta 11.9.2019. Kurranneren lajimäärä suurperhosten osalta on tällä hetkellä 343 lajia, joista 44 päiväperhosta.

Lintulajeista Kurranneren alueella pesivinä (pesimävarmuusindeksi 7-8) ovat mm. silmälläpidettävät (NT) kanahaukka, helmipöllö, närhi, taivaanvuohi, västäräkki ja vaarantuneista (VU) haarapääsky, varpuspöllö, töyhtötiainen, pyy ja erittäin uhanalaisista (EN) hömötiainen. Lisäksi lähistöllä pesii erittäin uhanalainen (EN) huuhkaja. Kurrannerelta on havaintoja 116 lintulajista. Kaikki havainnot sijoittuvat 1 km x 1 km alueelle.

Kaavan vaikutukset

Yleiskaavoitus on hyvin toteutettuna tarpeellinen ja hyvä maankäytön suunnittelun yhteensovittamisen väline. Näinä päivinä maankäytön suunnittelussa korostuvat useat huomioitavat asiat, joista ei vähäisimpänä ilmastomuutos ja luontokadon torjunta. Jokainen kunta osaltaan voi vaikuttaa hiilidioksidipäästöihin ja biodiversiteetin säilyttämiseen pienillä ja suuremmilla asioilla nimenomaan kaavoituksen kautta.

Nyt tarkasteltavana olevan yleiskaavaluonnoksen selvitysaineistoista puuttuu pätevä ja perusteltu direktiivilajiston elinympäristöjen toteaminen, johon osaltaan liittyy yleiskaavatasollakin riittävät lajist selvitykset. Direktiivilajien osalta kaavan valmisteluaineisto ei ole vakuuttavaa ja jättää epävarmuuksia maankäyttöä muuttavien toimintojen (ml. uudet rakennuspaikat) osoittamisen haitattomuudesta.

Mieli-pide ottaa kantaa vain Rantakylä-Virkkulan välisellä alueella sijaitsevan Kurranneren osalta kaavassa osoitettuihin toimintoihin. Uudisrakentamista Kurranneren varteen ei tule sallia, sillä metsien kaataminen ja kivennäismaiden maanotto tuoreilla ja kuivahkoilla kangasmailla lisää hiilidioksidipäästöjä sekä rakentamisen että asumisen aikana. Luonnon monimuotoisuus heikkenee alueella, jolla on todistettua runsaammin luotoarvoja ja lajiston pieniä, mutta merkittäviä elinympäristöjä.

Kurranneren käyttö on jo nykyisillä asukkaiden ja virkistyskäyttäjien automäärillä ääriarvoilla. Mikäli uutta asutusta tulee, tien kunnossapito vaatii lisää resursseja. Kurrantie vaatii uran leventämistä,

mikäli liikennemäärät kasvavat kapealla tiellä. Tien levennys ja uudisrakentaminen vaarantaa metsälain määritelmän mukaisina arvokkaiksi todettuja elinympäristöjä Kurrantien varressa. Pohjavesialueen olosuhteet huomioiden uusilla rakennuspaikoilla tulisi olla liityntä kunnalliseen viemäriverkostoon, jota ilman rakennuspaikkoja ei tulisi osoittaa. Tämä on ristiriidassa kaavan muun pv-alueita huomioivien määräysten ja kaavan perusteluissa esitettyjen huolien kanssa.

Kurranperän perhoslajisto

Uhanalaisuusindeksillä varustetut perhoslajit tai maakunnallisesti uudet on havaittu Kurranperällä (alue 0,5 km x 0,5 km) vuosien 2018–2023 aikana. Kunkin lajin ensimmäinen havaintokerta on merkitty päivämäärällä.

Rahkahopeatäplä NT, 14.6.2020
Muurainhopeatäplä NT 2.6.2021
Metsäpapurikko NT, 13.6.2020
Keltaniittyperhonen NT 22.6.2020
Rämekylmäperhonen NT, 10.6.2020
Suonokiperhonen NT 2.6.2019 (joka 2. vuosi tavataan)
Metsäkenttämittari NT 3.6.2020
Metsäpohjamittari VU 16.7.2020
Kivimittari NT 14.8.2020
Pohjanliuskamittari VU 22.6.2020
Pakkasmittari 10.10. 2020 (maakunnan 3. havainto)
Naavamittari NT 27.7.2020
Pohjanrengasmittari NT 29.6.2020
Häivänirkko (vuonna 2018 maakunnan 1. havainto ja vuonna 2021, 2022 ja 2023 havainnot)
Pikkutupsukas NT 27.7.2019
Isolahoyökkönen 15.7.2020 (maakunnan 1.havainto)
Loimuyökkönen NT 4.9.2020
Mesimaayökkönen NT 1.8.2020
Suovenhokas EN 29.6.2021
Munkkiyökkönen maakunnan 1. havainto 20.6.2023
Aaltoritariyökkönen maakunnan 2. havainto 12.8.2023

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavassa laaditaan yleiskaavatasoiset luontoselvitykset, jotka on kohdennettu alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisesti niin, että voidaan arvioida laadittavan kaavan merkittävät vaikutukset. Linnustoselvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella.

Kurrantien varrella on nykyisin 6 asuintaloa. Emätilaselvityksen perusteella Kurrantien varteen nykyisen asutuksen lomaan on osoitettu 3 uutta pihapiiriä lisää. Uuden asutuksen on katsottu ja arvioitu jäävän riittävän etäälle lähiympäristön suojeltavista luontoarvoista.

2.20 Mielipide 2.20

Kiinteistölle nro 425-403-11 on merkitty vain yksi rakennuspaikka. Limingan kunnan rakennusarkkitehti on aikanaan osoittanut nykyisen rakennuksen paikan niin, että kiinteistölle voidaan myöhemmin osoittaa vielä kaksi muuta omakotitalon rakennuspaikkaa. Pyydän lisäämään nämä kaksi rakennuspaikkaa osayleiskaavaan. Viereisten kiinteistöjen huomattavasti pienemmillekin tonteille on myönnetty rakennuspaikat.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Mielipiteessä tarkoitetaan tilaa 425-403-1-11.

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan uudet rakennuspaikat perustuvat Rantakylän-Virkkulan alueella kaavatyon taustaksi laadittuun emätilaselvitykseen, eikä kaava-

työssä voida maanomistajien tasapuolisen kohtelun vuoksi huomioida aiempia pohdintoja rakennuspaikoista.

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksyttyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Ks. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

2.21 Mielipide 2.21

Huomautus 1.

Sillankorvan kantatilalle (emätilalle) ei ole merkitty yhtään rakennuspaikkaa (A-1 asuntoaluetta). Sillankorvan kantatila on alkujaan ollut Tossavan kantatila, joka 1960-luvulla jaettiin kahteen osaan:

1. Viljelysmaat saivat nimen Sillankorva, joka on tilan alkuperäinen nimi, Rek.nro: 425-404-34-0. Nykyinen omistaja (nimi poistettu). Tilaan liitetty myös metsäpalsta. Tilan pinta-ala n 65 ha. Lainhuuto suoritettu 8.4.1994.

2. Metsäpalsta sai nimen Tossava (425-404-2-21) omistaja (nimi poistettu) (omistaja on nähtävästi muuttanut sukupolven vaihdon yhteydessä).

Sillankorvan rakennuspaikalta (Tossavan tila) purettiin asuinrakennus ja maatilarakennukset, kun Lumijoen tie oikaistiin Niemelän mutkan kohdalta ja tielinjaus meni suoraan asuinrakennuksen kohdalta. Maanmittaustoimisto ilmoitti silloin, että tilan rakennukset voidaan rakentaa muualle tilan maille. Rakennuspaikka tulisi merkitä Lumijoen tien pohjoispuolelle, peltotien mutkaan n. 200 m Lumijoen tiestä.

Huomautus 2.

Sillankorvan tilan erillisellä metsäpalstalla on vapaa-ajan mökki ja sauna, jotka ovat perheen käytössä. Mökin rakennuslupa on myönnetty 1972 ja saunarakennuksen rakennuslupa 1974. Mökin nimi on Sattuma ja omistaja Kai Pietilä. Tämä tulee merkitä kaavoitussuunnitelmaan rakennuspaikkana.

Kaavoitusmenetelmä:

Kaavoituksen tulee perustua tasapuolisuuteen eri maanomistajien tilojen osalle. Yksityisellä maanomistuksella on Suomen Perustuslain mukaan omaisuuden suoja ja omistajan oikeusturva. Tasapuolisuus ei toteudu kun Sillankorvan tilalle ei ole merkitty yhtään rakennuspaikkaa vaikka Teidän omissa ohjeissa 15 - 30 hehtaarin emätilalle kuuluu vähintään kolme rakennuspaikkaa.

Huomautus 3.

Muu kulttuuriperintökohde: kaavaehdotukseen merkitty S33 Tossava, joka ei ole vanhan Tossava-tilan (Sillankorva nykyisin) kohdalla. Muitakin virheitä tässä kohdassa löytyy.

Huomautus 4

Viimeisten 60 vuoden aikana on Virkkulan ranta-alueille raivattu viljelysmaata yli 100 ha, tämän on mahdollistanut maannousema. Maannousemaa on edelleen eikä tänään voida arvioida miten paljon yksityisille maille raivataan tulevana vuosikymmeninä viljelysmaata. Kaavoitus ei voi rajoittaa yksityisen maan raivausta viljelykseen.

Mielipiteessä on myös liitekartta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Käytettyjen mitoitusperusteiden mukaan emätilan 425-404-2-6X laskennallinen rakennusoikeus on 2 rakennuspaikkaa. Koska emätilan alueella on 1 olemassa oleva rakennuspaikka, emätilan alueelle on mahdollista osoittaa yksi uusi rakennuspaikka. Se on osoitettu kiinteistölle 425-404-2-21, joka on selvitysalueella muunnetulta pinta-alaltaan suurin kiinteistö.

Kiinteistöllä 425-404-34-0 oleva lomarakennuspaikka Kurrankankaan luoteiskulmalla on merkitty kaavaehdotustyöstössä kaavaan loma-asumisen rakennuspaikkana. Näin ollen kiinteistölle 425-404-34-0 ei ole tarpeen osoittaa uutta rakennuspaikkaa Lumijoentien pohjoispuolelle sillä perusteella, että vanha tilakeskus on aikanaan purettu tien rakentamisen vuoksi. Ko. oleva vapaa-ajan rakennuspaikka oli jäänyt pois kaavaluonnoksesta koska se näyttää maastokartta-aineistossa maa- ja metsätalousrakentamiselta. Rakennuksilla on kuitenkin mielipiteessä todetun mukaisesti rakennusluvut, ja asia on siis korjattu kaavaehdotukseen.

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksyttyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassa olo on huomioitu myös mitoitusperusteissa.

Ks. Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulalan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

Vanhoja talonpaikkoja (kuten esim. Tossava) ei ole osoitettu ehdotusvaiheen kaavakartalla, vaan niiden osalta on menetelty kuten Pohjois-Pohjanmaan museo on lausunnossaan ohjeistanut. Vanhojen talonpaikkojen sijainnit perustuvat museoviraston aineistoihin.

Limminganlahden ranta-alue on laajasti suojelualue (SL), jossa ei saa toteuttaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvon. Rantavyöhykkeen suojelualueet ovat laajasti myös Natura 2000 -alueita, joita koskee luonnonsuojelulain 34 §: Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

2.22 Mielipide 2.22

Huomautus Ruutikangas-Limminganlahden osayleiskaavaan koskien kantatila 425-404-8-8X NIEMELÄ. Osoitteessa Lumijoentie 59b, 425-404-8-38 NIEMELÄ (AM-alue) on jäänyt huomiomatta toinen nykyinen asuinpaikka, joka on rakennettu 1920.

Tilalla 425-404-8-31 SAAVUTUS ei ole asuinrakennusta, ko. kiinteistöllä on vain maataloutta tukevia rakennuksia. Mielestämme kyseinen asuinpaikka merkintä kuuluu kantatilaan. Kerran se on jo muodostettu, siirretään se kiinteistöön 425-404-8-38 (viereinen M-1 alue).

Lisäksi katsomme että edellä mainitulla kiinteistöllä 425-404-8-31 SAAVUTUS oleva AT-2 merkintä tulisi laajentaa ympärillä oleville kiinteistöille 425-404-8-38 NIEMELÄ ja 425-403-1-36 ALANKO.

Joilta poistuisi tällöin M-1 ja MT merkinnät.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Maastotietoa-aineistossa ko. osoitteessa tilalla 425-404-8-38 sijaitsee vain yksi asuinrakennus, eli yksi rakennuspaikka. Kunnan rekistereistä käy ilmi, että vuonna 1920 valmistunut asuinrakennus on hylätty ränsistymisen takia ja korvattu uudella, jolloin palstalla on vain yksi asuinrakennus ja rakennuspaikka.

Emätilaselvityksen alueella olemassa olevat rakennuspaikat eivät ole välttämättä asumisen rakennuspaikkoja, vaan selvityksessä on huomioitu myös loma-asuminen ja muut rakentuneet tilat. Eli myös tila 8:31 on oleva rakennuspaikka.

Koska tilat 8:38 ja 1:36 eivät ole rakennuspaikkoja, ei AT-alueita ole perusteita laajentaa niille. M-1 ja MT-alueilla sallitaan toimintaan liittyvä rakentaminen.

2.23 Mielipide 2.23

Omistan osayleiskaavan alueella Virkkulassa kiinteistön Sillanpieli 425-404-2-28. Kiinteistö on merkitty luonnoksessa M-1 alueeksi. Virkkulassa lähialueille on merkitty uusia mahdollisia asuinrakennuspaikkoja 12 kpl, osa metsäalueille. Niistä puolet yhtenäisille metsäalueille.

Omistamalleni kiinteistölle ei ole merkitty asuinrakennusoikeutta, vaikka se sijaitsee viereiselle emätilalle (Vesala) rakennettujen viiden talon ja maantien välissä.

Huomautan, että Virkkulassa on kaikille muille emätiloille rakennettu aikaisemmin tai on myönnetty luvat kantatilamäärittelyn rajoituksen voimassa ollessa lukuun ottamatta Sillankorvan emätilaa. Aikanaan tilan talouskeskus jouduttiin purkamaan Liminka – Lumijoki maantien oikaisun (Niemelänmutka) yhteydessä. Sillankorvan kantatilalle 425-404-34-0 ei ole rakennettu yhtään asuinrakennusta, eikä muutakaan rakennusta, ainakaan 100 vuoteen.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

Keskeistä uusien haja-asutusalueen rakennuspaikkojen ohjaamisessa on samassa asemassa olevien maanomistajien yhdenvertainen kohtelu, yhdyskuntarakenteen ja -toimintojen järkevä kehittäminen sekä ympäristöarvot. (Kohta 4.1.5 Kaavaselostus). Kullekin nykyiselle tilalle on määritetty emätila ja tarkastelun leikkausvuosi on 1959.

Selvityksessä määritellyt mitoitusvyöhykkeet: Ydinkyläalueet tärkeimpien maisemapeltojen ulkopuolella. Alueet tukeutuvat nykyiseen rakenteeseen ja viemäriverkostoon. Rakentaminen ei häiritse maisemallisia arvoja. Emätilaselvityksen alueella osoitetut uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan osaksi jo rakennettua ympäristöä tai olevan puuston suojiin, niin ettei uusi rakentaminen korostuisi liikaa maisemassa maisemapeltojen yli. (8.1.4 Vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan).

Kiinteistöni oli aikanaan peltoa. Istutettu koivulle noin 25 vuotta sitten. Siten mahdollinen asuinrakennus tulisi olemaan puuston suojassa ja osana jo rakennettua ympäristöä. Mainittakoon edelliseen viitaten, että vesijohto ja sähkölinja on jo omistamallani kiinteistöllä sekä viemäri aivan rajan toisella puolella. Samoin tieyhteys Vesalankujaan on olemassa. Hoidan omaa kiinteistöäni hoitotarpeen mukaisesti. Kiinteistöni sijaitsee karjatilan ohjeellisen suoja-alueen (kaavaselostus: merkintä on informatiivinen ja ohjeellinen) sisällä raja-alueella. Huomattakoon, että kyseisellä suoja-alueella on jo 12 asuinrakennusta, joista osa on rakennettu nykyisen laajuisen karjatilan aikana.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

Ekologiset käytävät:

Ekologisia yhteyksiä kangasmetsäalueen ja peltoalueen pohjoispuolisten lehtometsien välillä on kaava-alueella vähän, joten etenkin Virkkulanojan ja sen rantametsien merkitys korostuu.

Virkkulanojan ja Liminganjoen sekä niiden puustoisten rantavyöhykkeiden arvioidaan olevan ekologisia käytäviä vesi- ja metsäeläimille alueen eteläosien kangasmetsien ja Liminganlahden lehtometsien ja luhtien välissä. Metsäeläimet eivät yleensä viihdy laajoilla avoimilla peltoalueilla, vaan liikkuvat mieluummin metsäisten alueiden suojissa. Sekä Virkkulanojan että Liminganjoen ranta-alueella on puuttomia osia, joilla pelto tai niitty rajoittuu välittömästi puroon/ojaan. Ekologisen käytävän kaavamerkinnässä on annettu suositus suojapuuston mahdollistamisesta virtavesien puuttomilla osuuksilla, mikä vähentäisi puuttumien osuuksien estevaikutusta metsäeläinten liikkumiselle ekologista käytävää pitkin.

Virkkulanojan ei ole havaittu vajaan 70 vuotisen seurannan (ei arvio vaan paikallisten henkilöiden seuranta) perusteella mitenkään erityinen ekologinen käytävä. Ojassa on havaittu sorsaemon vievän poikasiaan merelle päin. Samoin joskus on saukko kulkenut ojan vartta pitkin. Virkkulanojan kohdalla ei ole tapahtunut kauriiden liikenneonnettomuuksia. Kauriit ja hirvet kulkevat peltoaluille, joissa autot on niihin (kauriit) törmänneet.

Huomattakoon myös, että naapuriin jo rakennettujen talojen pihat ulottuvat ojaan saakka, josta on puut poistettu. Metsän ja Kivimäen talon välillä ojan varrella ei ole merkittävää suojapuustoa.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

8.1.14 Sosiaaliset vaikutukset

Rantakylän ja Virkkulan alueet ovat suosittuja ja haluttuja asumisen aluetta, jonne maanomistajat todennäköisesti haluaisivat enemmän rakennuspaikkoja kuin mitä emätilaselvityksen perusteella sinne voidaan osoittaa. Uusien rakennuspaikkojen vähäinen määrä Rantakylän ja Virkkulan alueella voi aiheuttaa tyytymättömyyttä kaavaa kohtaan. Tärkeän pohjavesialueen suojelu sekä valtakunnallisesti arvokkaan peltolakeuden säilyminen ovat kuitenkin yksiselitteisiä ja selkeitä rakentamista

rajoittavia tekijöitä. Kiinteistöni ei ole em. pohjavesialueella eikä myöskään puustoisena peltoaluetta.

Vaadin, että kiinteistölleni merkitään osayleiskaavassa rakennusoikeus asuinrakennukselle kaavaselostuksessa esitetyn maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksyttyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Ks. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

Käytettyjen mitoitusperusteiden mukaan emätilan 425-404-2-6X laskennallinen rakennusoikeus on 2 rakennuspaikkaa. Koska emätilan alueella on 1 olemassa oleva rakennuspaikka, emätilan alueelle on mahdollista osoittaa yksi uusi rakennuspaikka. Se on osoitettu kiinteistölle 425-404-2-21, joka on selvitysalueella muunnetulta pinta-alaltaan suurin kiinteistö. Kiinteistön 425-404-2-28 alueelle ei emätilaselvityksen perusteella muodostu rakennusoikeutta.

2.24 Mielipide 2.24 (+ 9 muuta nimeä)

Limingan kunnan kaavoitusta ohjaavat Maakuntakaava sekä Oulun seudun yleiskaava 2020. Ne ovat ohjeena laadittaessa ja muutettaessa kunnan omaa yleis- ja asemakaavaa. Lisäksi kaavoituksen laatimista ohjaa myös Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT). Kunnan kaavoituksen ja maanhankinnan periaatteiden mukaan rakentamislinjaukset on myös määritelty kunnan Rakennusjärjestyksessä 01.03.2017.

Maakuntakaava ohjaa luvussa 3.2.2. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaasta rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Sen mukaan alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten sekä maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen ominaispiirteet ja kokonaisuudet. Erityisesti ohjataan kiinnittämään huomiota RKY 2009 inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin. Valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä edustavat alueet ja kohteet antavat ajallisesti, alueellisesti sekä kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä. (2. vaihemaakuntakaava)

Myös Oulun seudun yleiskaava 2020 ohjaa valtakunnallisissa tavoitteissaan alueiden suunnittelussa ja käytössä edistämään kulttuuri- ja luonnonarvojen säilymistä. On otettava huomioon mm. maisema-alueiden kokonaisuudet ja ominaislaatu. Erityispiirteitä, kuten avoimien peltoalueiden säilymistä arvokkailla maisema-alueilla, tulee vaalia. Maakunnallisissa tavoitteissa ohjataan kehittämään asuin- ja elinympäristöä alueen kulttuuriperinteen pohjalta. Yleiskaavassa valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset alueet ja kohteet on osoitettu suojelukohteina. (Oulun seudun yleiskaava 2020)

Samoin Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (VAT) ohjeistetaan alueidenkäytössä tunnistamaan viranomaisten laatimien inventointien valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä sekä ottamaan huomioon niiden arvojen turvaaminen. Kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevien erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana otetaan huomioon viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen. (Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet)

Myös Limingan Rakennusjärjestyksen määräyksillä pyritään mm. kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamiseen. Määräysten tehtävänä on mm. mahdollistaa omaleimaisuuden säilyminen. Rakennusjärjestyksen kohdassa IV (Yleisiä koko kuntaa koskevia rakentamismääräyksiä) on 11 §,

jossa määrätään rakennusten sopeuttamisesta ympäristöön. Määräyksen mukaan rakennettaessa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle, tulee rakentamisen vaikutukset maisemaan ja olevaan rakennuskantaan selvittää erityisen huolellisesti. (Limingan Rakennusjärjestys 01.03.2017)

Limingan kunnan uusi kaavoitusehdotus koskee osaltaan kirkkoa ja sen pohjoispuolta. Limingan kaavoituksessa ohjataan kiinnittämään huomiota viranomaisten laatimiin inventointeihin. Viranomaisten inventoinnin mukaan tämä kirkon alue kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (RKY 2009). Tähän alueeseen kuuluvat mm. valtakunnallisesti merkittävä Puodinmäen pihapiiri, maakunnallisesti merkittävät Ranta-Hirvelän, Hirvelän sekä Mäki-Hirvelän pihapiirit (RKY 2009). Kyseinen alue sijaitsee lisäksi valtakunnallisesti arvokkaalla Limingan lakeuden maisema-alueella. Kirkon aluetta kuvaillaan näin: Kirkonmäki liittyy peltomaisemaan, jota reunustavat vanhoilla alkuperäisillä paikoillaan säilyneiden mautilojen muodostama kokonaisuus ja sitä halkovat vain historialliselle viljelymaisemalle ja sen mittakaavalle alisteiset hiekkatiet. (RKY 2009, Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015)

Myös Oulun seudun yleiskaavakartassa 2.2. Kirkko ja tapuli, Puodinmäki, Ranta-Hirvelä, Hirvelä ja Mäki-Hirvelä ovat merkittyinä kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi kohteiksi, joita ei saa ilman pakottavaa syytä purkaa ja joiden ympäristö on säilytettävä.

Limingan uudessa kaavoitusehdotuksessa kirkon pohjoispuolta koskeva osa tulisi levittäytymään tälle valtakunnallisesti arvokkaalle kulttuuriympäristölle ja maisema-alueelle. Kaavaehdotuksessa uusia asutusalueita tulisi kirkon näkymäalueelle, jokaisen vanhan kantatilan (Puodinmäki, Ranta-Hirvelä sekä Hirvelä) väliin sekä viereen. Nämä uudet asutusalueet rikkoisivat tämän valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön levittäytymällä vanhojen kantatilojen väleihin ja muuttamalla samalla alueelle tyypillisen kantatilojen reunustaman peltovyöhykkeen. Tätä avointa peltoaluetta rikkomaan rakentuisi lisäksi pyörätie. Avoin näkymä kirkolta muuttuisi huomattavasti, kun uudet asutusalueet sulauttaisivat itseensä vanhat kantatilat ja alueelle omaleimainen avoin ja sen historiasta kertova peltonäkymä muuttuisi. Näin ollen tämä valtakunnallisesti merkittäväksi määritelty kulttuuriympäristö tulisi katoamaan.

Limingan kunnan aikaisemmassa kaavoituksessa asia on huomioitu. Esimerkiksi Kirkonrannan asemakaavaa laatiessa, alueen sijoittuminen tälle valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön on vaikuttanut suunnitteluratkaisuun merkittävästi, kuten asemakaavassa mainitaan. Alueen muutosta pienentämään tontit sijoitettiin maisemaa mukailevasti Liminganjoen varteen, alueelle, jolta ei avaudu näkymiä kirkolle. Lisäksi pellot pyrittiin säilyttämään mahdollisimman laajana kokonaisuutena. Näin arvokaskirkkonäkymä ja maisema-alue saatiin säilytettyä.

Myös Kotirannan asemakaavassa asia on huomioitu ja alue rajautuukin lounaisosastaan ennen Puodinmäen, Ranta-Hirvelän sekä Hirvelän ja Mäki-Hirvelän talojen kulttuurillisesti merkittäviä rakennusryhmiä, kuten asemakaavassa erikseen mainitaan. Itse alueella ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Asemakaavassa on kuitenkin erikseen maininta alueen hienoisesta vaikutuksesta näihin kantatiloihin, mutta rakentamisen näkyvyyden ko. pihapiireihin katsotaan olevan rajallinen.

Uudessa kaavaehdotuksessa ihmetystä herättää, miksi aikaisemmin niin tärkeänä pidettyä kirkon kulttuurihistoriallis- ja maisema-alueen säilymistä ei koeta enää tärkeäksi. Kaavaehdotuksessa kirkon pohjoisalue tulisi muuttumaan huomattavasti, sen ominaispiirteet katoaisivat, kantatilojen rajaama peltonäkymä kirkonmäeltä muuttuisi täysin ja valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuurialue sekä maisema-alue menettäisivät ominaispiirteensä ja arvonsa. Nämä seikat sotivat Limingan kunnan kaavoituksen periaatteita vastaan ja kunta ei tällä kirkonmäen pohjoispuolen kaavoituksellaan noudata kaavoitusohjeitaan.

Kirkolta avautuisi suora näkymä alle merkittyihin asutusalueisiin. Myös kaavaehdotukseen luonnosteltu hiekkatie/polku kulkisi suoraan kahden kulttuurihistoriallisen kantatilan (Ranta-Hirvelä ja Hirvelä) lävitse ja rikkoisi perinteisen kirkkomaiseman tältä peltoalueelta. Alla näkyvässä kaavaehdotuksessa näkyy myös uusien alueiden sijoittuminen tälle valtakunnallisesti merkittävälle kulttuurihistorialliselle alueelle. Nykysellään kirkolta näkyvät historiaansa kertovat kolme kumpua, aikoinaan saaria, joissa on vielä osittain säilyneitä 1810-1870- luvuilta peräisin olevia pihapiirejä: Puodinmäki, Ranta-Hirvelä ja Mäki-Hirvelä, joka on Limingan vanhin sukutalo, vuodesta 1591 asti.

(liminka.fi, kulttuuripolku). Kaavaehdotuksessa uudet asutusalueet on sijoitettu rikkomaan näiden kantatilojen muodostama kulttuurihistoriallisesti arvokas alue.

Näkemyksemme mukaan tämä kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue tulee pitää ennallaan ja tätä aluetta rikkomaan suunnitellut asutusalueet ja kulkuväylät tulee poistaa.

Kulttuurihistoriallisen näkemyksen lisäksi myös logistiselta kannalta herää kysymys näiden kirkon pohjoispuolella olevien alueiden osalta. Kulku on ehdotuksessa suunniteltu Kotirannan alueen kautta, jolloin matkaa Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän läheisiltä alueilta Tupoksen tielle tulisi noin 1,8 km. Tämä on pitkä ajomatka asutusalueelta isommalle päätielle. Kulku Tupoksen tielle olisi hidas, koska ajotie kulki usean tiiviin asutusalueen kautta. Samalla ainoa alueille vievä tie ruuhkautuisi liikaa, koska asutusta tien varrelle tulisi paljon.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ks. lausunnon 1.2 vastine.

Kotirannantie on taajaman kokoojatie, josta on erittäin sujuva yhteys Tupoksentielle.

2.25 Mieli pide 2.25 (2 eri kirjelmää)

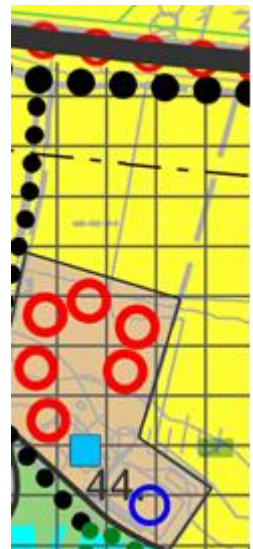
16.11.2023, mielipide 1

Tämän kantatilaselvityksen mukaan kunnalle luodaan yhden olemassa olevan rakennuspaikan lisäksi kuusi uutta rakennuspaikkaa. Mikä on kunnan omistamien maa-alueiden pinta-ala? Onko kohtelu yhdenvertaista kaikkia maanomistajia kohtaan? Mikä on tämän maakunnallisesti merkittävän kulttuurihistoriallisen kohteen vaikutus kaavoituksen: 44. Rantakylän koulu?

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Laaditun emätiselvityksen periaatteet sekä laskelmat on esitetty yksityiskohtaisesti kaavan seuraavissa tausta-aineistoista Mitoitus-periaatteet ja Mitoituslaskelmaluonnos (nähtävillä kunnan nettisivuilla osana luonnosvaiheen kaava-aineistoa). Limingan kunta omistaa kaava-alueelta seuraavat palstat:

- 425-404-7-21 KOULUNMETTÄ (2 uutta rakennuspaikkaa)
- 425-403-29-12 KESÄMAA (3 uutta rakennuspaikkaa)
- 425-402-49-96 TORNIONKUNTA (1 uusi rakennuspaikka)

Emätilaselvityksen perusteella kunnan maille tulee siis kaikkineen kuusi uutta rakennuspaikkaa, jotka kaikki on mm. pohjavesialueen ja yhdyskuntarakenteen järkevän hyödyntämisen vuoksi siirretty Rantakylän koulun alueelle. Rantakylän koulu purettaneen tulevaisuudessa sisäilmaongelmien vuoksi. Myös muiden maanomistajien osalta vastaavia mahdollisten uusien rakennuspaikkojen siirtoja pois pohjavesialueelta tai maiseman kannalta tärkeiltä peltoalueita on tehty, jotta emätilaselvityksen tuloksena saadut rakennuspaikat on voitu osoittaa kaavassa.

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksyttyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassa olo on huomioitu myös mitoitusperusteissa.

Ks. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

16.11.2023, mielipide 2

Kaavassa ei ole osoitettu yhtään uutta rakennuspaikkaa pohjavesialueelle. Miksi näin? Mikä estää? Onko tälle laillista perustetta?

Kaavaselvityksessä sanotaan: Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue "Kyseessä on veden hankintaa varten tärkeä 1-luokan pohjavesialue. Pohjavesialueella tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) ja pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2 §). Alueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia rakennustoimenpiteitä tai toimintoja. Alueelle ei saa sijoittaa sellaista uutta teollisuutta tai muuta siihen verrattavaa toimintaa, joka valmistaa, varastoi tai käyttää toiminnassaan pohjavettä vaarantavia kemikaaleja tai muita aineita. Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa sellaista maalämpöjärjestelmää, jossa on pohjavedelle vaarallisia aineita. Pohjavesialueella ei sallita hevostiloja eikä uusia eläintiloja. Jätevesien imeyttäminen tai muu päästäminen maaperään on kielletty. Pohjaveden laatuun tai määrään vaikuttavista toimenpiteistä on tarvittaessa pyydettävä ELY-keskuksen lausunto."

Mikä tässä estää omakotitalon rakentamisen?

Ongelmallisia kohtia:

1. Tässä ollaan estämässä omille maille rakentaminen esimerkiksi perheenjäsenen rakentaminen kantatilan läheisyyteen?

2. Eikö tässä rajata hyviä rakennuspaikkoja ulos? Alueella on hyvät liittymismahdollisuudet viemäriverkostoon.

16.11.2023, mielipide 3

Lumijoentien eteläpuolella tienvarressa on viemäri, kevyenliikenteen väylä ja bussipysäkit. Eikö tien välittömässä läheisyydessä olisi hyviä rakennuspaikkoja? Kunnalle on osoitettu rakennuspaikkoja samanlaiselle alueelle, mutta muille maanomistajille ei. Miten maisemallisesti arvokkaat peltoalueet on määritelty? Voisiko näitä uudelleen arvioida?

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ks. lausunto 1.8.

Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet (MA-1) perustuvat valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (Limingan lakeuden maisema-alue / VAMA 2021).

16.11.2023, mielipide 4

Kuinka tämä ehdotettu parantaa rakennuslupien myöntämistä verrattuna aiempaan suunnittelutarveratkaisuiden kautta haettuihin rakennuslupiin? Eikö tämä vähennä neuvotteluvaraa uusia rakennuspaikkoja suunnitellessa? Kaikki eivät halua asua kaava-alueilla. Liminka on maaseutumainen emäpitäjä joka olisi hyvä huomioida Rantakylän ja Virkkulan kehittämisessä.

16.11.2023, mielipide 5

Kantatilaselvitys ei ole tasapuolinen kaikkia maanomistajia kohtaan. Kantatilaselvitys pitäisi laajentaa koskemaan koko kunnan aluetta. Tällöin toteutuisi yhdenvertainen ja tasapuolinen kohtelu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvitykseen perustuva rakennuspaikkajako haja-asutusalueella (ei asemakaavoitettavat alueet) on tarpeen maanomistajien tasapuolisen kohtelun ja alueen ympäristöolosuhteiden (pohjavesialue, maisemallisesti arvokkaat peltoalueet) huomioimisen vuoksi. Koko kunnan kattavaan emätilaselvityspohjaiseen yleiskaavaan ei ole taloudellisia resursseja eikä tarvettakaan. Asumisen uudet rakennuspaikat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa järkevälle etäisyydelle palveluista, kuten kouluista.

Kuntiin laaditaan toisinaan myös koko kunnan kattavia yleiskaavoja, mutta ne eivät ole yksityiskohtaisia (rakennuspaikkakohtaisia kaavoja), vaan paljon yleispiirteisimpiä strategisen tason kaavoja. Limingan kunnassa ei toistaiseksi ole kuntakohtaista strategisen tason kaavaa, mutta alueella on voimassa strategisen tason kaavana Oulun seudun yleiskaavan 2020 muutos ja laajennus.

17.11.2023, mielipide 6

Kantatila/emätilatarkasteluun ja mitoituslaskelmaan muutamia huomioita:

- selostukseen kirjatut periaatteet maanomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta, yhdyskuntarakenteen järkevästä kehittämisestä, maisema-arvojen huomioimisesta ja maatalouden harjoittamisen turvaamisesta ovat oikeanlaisia
- selosteessa esitetty mitoituslaskelman vyöhykejako ei kuitenkaan täysin edistä mainittujen periaatteiden toteutumista
 - vyöhykejaossa ei ole huomioitu Lumijoentien olemassa olevaa liikenteellistä roolia ja yhdyskuntatekniikkaa, joka nimenomaan mahdollistaa asuinrakentamisen.
 - vyöhykejaossa ei ole riittävällä tarkkuudella huomioitu maiseman luonnetta; Liminganlahden maisemakuvalle on tyypillistä laajat yhtenäiset peltoaukeat, ja niitä jakavien metsäsaarekkeiden vaihtelu
 - vyöhykejakoa tulisikin tarkentaa niin, että olevien metsäsaarekkeiden väleihin jäävien pienimuotoiset peltoaukeat voitaisiin ottaa asumiskäyttöön niin että Lumijoentien varteen rakentuisi yhtenäinen, olevaa rakennetta vahvistava kylämäinen vyöhyke
 - edellä esitetty malli täydentävän rakentamisen ohjaamisesta tukisi myös maiseman keskeisten luonteenpiirteiden vahvistumista

Alla kaaviokuva esitetyistä täydennys- ja yhtenäistämisyöhykkeistä, jonka mitoituskerroimen tulisi olla samalla tasolla kuin selosteen mukaisen I-vyöhykkeen.

(Huom! mielipidemielissä ollut kaaviokuva ei välittynyt.)

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Lumijoentien välitön lähiympäristö ei ole erityisen potentiaalinen sijoitusalue uudisasutukselle ajoneuvoliikenteen meluvaikutuksen vuoksi. Lumijoentien varressa on laajasti myös maisemallisesti arvokasta peltoaluetta, mikä on huomioitu emätilaselvityksen vyöhykejaossa. Maisemapeltojen riittävän laajat metsäsaarekkeet on huomioitu emätilaselvityksessä vyöhykkeenä I, kun puolestaan maisemapellot ovat vyöhykettä IV.

2.26 Mielipide 2.26

Osayleiskaavaluonnos koostuu kolmesta, lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan erilaisesta osaluueesta.

- 1) Ruutikankaan tavoitteena on kansainvälisen ampumaurheilukeskuksen rakentaminen.
- 2) Osa Liminganlahden osayleiskaava-alueesta. Liminganlahden osayleiskaavoitus käynnistyi 1990-luvulla. Siitä on tehty monia luonnoksia, Tavoitteet olivat alussa

pääosin luonnonsuojelussa, Limingan lakeuden kulttuurimaiseman ja kulttuuriperinnön suojelussa (Limminganlahden OYK-luonnos 2006).

- 3) Limingan kirkonkylän alue radan länsipuolella. Kirkonkylän 1. osayleiskaava valmistui v.1995 ja se korvattiin Oulun seudun yhteisellä yleiskaavalla 2007. Alue on suurelta osin asemakaavoitettu.

Mielipiteeni koskee lähinnä aluetta 3 sekä kulttuuriympäristöä yleensä. Nähtävillä olevassa kaavaluonnoksessa olisi ainesta vaikka kolmeen kaavaluonnokseen.

Aluevaraukset Limingan keskustassa:

C: keskustatoimintojen alue, jolle on mahdollista rakentaa vähittäiskaupan seudullinen suurmyymälä.

Aluevarausta on merkittävästi laajennettu aiempaan verrattuna. Linnukkatien eteläpuolen asuinalueet koulukeskuksen ja Lumijoentien väillä eivät sovellu keskustatoiminnoille vaan asuinalueiksi AP, kuten Linnukkatien pohjoispuolella olevat asuinalueetkin, missä käytössä ne ovatkin. Alueiden vakiintuneen käyttötavan muuttaminen on omiaan aiheuttamaan keinottelua ja asukkaiden epävarmuutta asumisen jatkumisesta alueella. Yleiskaavassa tulee huomioida olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö; Voimassa olevissa asemakaavoissa Liminganjokivarsi ja Linnukkatien varsi ovat asuinkäyttöön kaavoitettuja. Liikenteellisesti ei alue vedä enempää, eikä se todellakaan ole optimaalinen keskustatoiminnoille eikä vähittäiskaupan suurmyymälöille.

Merkintä A alaluokkineen, esim. AP, voi sisältää myös asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä palveluja, alueen sisäisiä liikenneväyliä, pysäköintialueita, alueen asukkaita palvelevia virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Limingan kunta katsoo, että laaja C merkintä on edelleen perusteltu, mutta Limingan rannan valtakunnallisesti arvokkaalla RKY-alueella C merkintä on muutettu AP merkinnäksi.

Liikenne

Linnukkatien kevyenliikenteen väylä on osoitettu pyöräilyn aluereitiksi, millaiseksi se ei luonteeltaan sovellu lukuisine risteävine katuineen ja tonttiliittymineen. Jalankulkureittinä ja koirien ulkoiluttamisreittinä se on parhaimmillaan. Lähellä samansuuntaisena kulkee Lumijoentien varressa pyöräilyn pääreitti. Linnukkatie on asuinalueen kokoojaväylä ja katuna todettu useissa kyselyissä vaaralliseksi ylinopeuksineen. Suuri koulukeskus asettaa myös haasteensa liikenteelle.

Seudullisten palveluiden keskittäminen Limingan keskustaan vähentää naapurikylien ja -kuntien asukkaiden mahdollisuuksia omiin lähipalveluihin. Turhan liikennöinnin vähentämiseksi tulee uudet palvelut sijoittaa nykyiseen liikekeskustaan.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaava on muutettu pyöräilyreittien osalta tuoreen Oulun seudun pyöräliikenteen pääverkko 2040 selvityksen periaatteiden mukaiseksi.

Kulttuuriympäristö

Osayleiskaavaluonnokseen ei ole liitetty kattavaa paikallisen rakennusperinteen inventointia. Inventointeja on tehty paikoittain, lähinnä 1990-luvulla, ja ne ovat vanhentuneita. Vanhat inventoinnit ovat olleet satunnaisia, hanke- ja kaavakohtaisia. Inventointikriteerit ja arvotukset muuttuvat ajan myötä. Ovatko nyt tehdyt selvitykset riittäviä? Uudempaa, 1940-luvun jälkeistä rakentamista ei ole mukana juuri lainkaan.

Rakennetun kulttuuriympäristön kohteina on esitetty pihapiirejä, joissa mainituista rakennuksista monet on purettu. Toisaalta Oulun seudun yleiskaavan kohteista on mukana vain osa, eikä asemakaavassa suojeltuja kohteitakaan ole kaikkia huomioitu. Selostuksesta ei käy ilmi syytä -purku, arvon muutos vai mikä. Erityisesti kiinnittyy huomio valtakunnallisesti merkittävien kohteiden (32 kpl) ja paikallisesti merkittävien kohteiden (11 kpl) suhteeseen.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaluonnoksessa esitetyt rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteet perustuvat Pohjois-Pohjanmaan liiton laatimaan inventointiin (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015). Kunnan rakennusvalvonta on tarkistanut kevään 2024 aikana kaavaluonnokseen merkittyjen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden tilanteen rekistereistään. Tarkistuksen perusteella kolme kohdetta on poistettu listauksesta, koska ne on purettu. Vierelä eli Kamula oli listattu poistuvaksi jo luonnosvaiheessa purkuluvan vuoksi.

Arkeologinen täydennysinventointi tuo esille uutta tietoa alueen rikkaasta historiasta, joka voidaan nyt ottaa huomioon aluesuunnittelussa. Paljon tutkittavaa jää vieläkin. Esihistoria ja koko Limingan historia täydentyy koko ajan.

Valtakunnallisesti merkittävää Limingan Lakeuden maisemaa ei ole otettu huomioon uusien kasvusuuntien (APres) osoittamisessa. Usein viljelysmaisemat ovat myös valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristökohteiden lähimaisemaa. Limingan kunnanvaltuuston päätöksiin maisemallisesti arvokkaimmat peltoalueet on haluttu pitää rakentamattomina. Lisäksi koko Liminganjokivarren viljelymaisema asuinmiljöineen on haluttu rauhoittaa liialta rakentamiselta. (Limmingan kirkonkylän osayleiskaava 1995).

AP-res-alueet ovat myös linnustonsa ja luontonsa takia rakentamiselta suojeltavia alueita. Kulttuuriympäristö ja luonto ovat Limingan vetovoimatekijöitä, joista on pidettävä huolta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Limingan kunta tarvitsee uutta asuinaluevarantoa keskustaajaman välittömään läheisyyteen. Mahdollisia uusia asemakaavoitettavia asuinalueita ei ole osoitettu kovin runsaasti, sillä kulttuuriympäristöarvojen sekä maisemallisten arvojen ohella aluevarausten osoittamisessa on huomioitava myös monipuoliset luontoarvot ja pohjavesiolosuhteet.

APres aluevarauksia ei ole syytä oleellisesti vähentää. Limingan kirkon pohjoispuolella olevia Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän alueen APres alueiden rajauksia on muutettu kaavaehdotukseen kuitenkin niin, että näkymämuutokset Limingan kirkon suunnasta ovat luonnosvaihetta selvästi maltillisemmat, kun uudisalueet eivät työnny esiin arvokkaiden pihapiirien rintamasta.

2.27 Mieli pide 2.27 (+ 11 muuta nimeä)

Haluamme lausua mielipiteen Ruutikangas-Limminganlahden osayleiskaavaluonnokseen. Mielipiteessä keskitytään Lähteenkujan päässä tapahtuviin maankäytöllisiin muutoksiin, niiden vaikutuksiin, sekä vaihtoehtoihin ratkaisuihin.

Mielipiteessä ollut karttakuva.

Vaikutuksen maankäyttöön

Lähteenkujan päässä on nykyisen lainvoimaisen kaavan (Oulun seudun yleiskaava 2020) mukaisesti toteutettu kaavamerkinnän asettamia mahdollisuuksia maa- ja metsätalouden tarpeisiin. Alueelle sijoittuu eläinten pitopaikka "Lähteenkuja" (pitopaikkatunnus-FI000017803338), jonka mukaisesti alueella on pidetty laidunkaudella eläimiä. Alueella voidaan mahdollisesti pitää eläimiä jatkossa myös ympärivuotisesti.

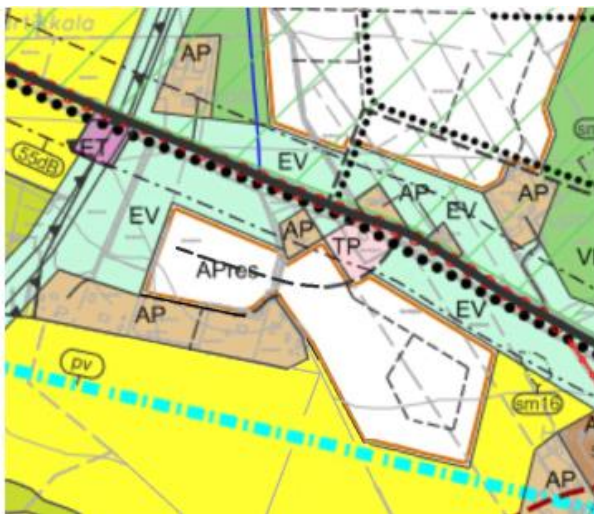
Eläintenpidon mahdollistavaa maankäyttöä tukee myös suunnittelutarveratkaisun perustelut: "rakennuspaikan koko ja sijainti mahdollistavat rakennuspaikan käytön alkutuotantoa tukevaan elinkeinotoimintaan." Laidunalueita on tarjottu nimenomaan lähialueen tilojen eläimille, jotta tilojen omat laitumet ovat saaneet nurmettua ylikulumisen jäljiltä. Myös omia ympärivuotisia eläimiä on harkittu.

Osayleiskaavassa kiinteistömme ovat kuitenkin ympäröity asemakaavoitettavalla asuinalueella. Välittömään läheisyyteen asettuva asutus estää mahdollisuuden tarjota laiduntaville eläimille eläinsuojelulain vaatimat lajimukaiset olosuhteet. Ehdottaisimme AP-reservialueen supistamista Lähteenkujan eteläpuolelta, jotta yleiskaavan ohjaavaa vaikutusta noudattelevan asemakaavan seurauksilla ei rajoitettaisi turhaan tilojemme maankäytöllisiä mahdollisuuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 § 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Ehdotus:

Vaikka kyse on vain yleiskaavan aluevarauksesta ei suunnittelussa voida ohittaa MRL 35 § perusteluita, että yleiskaavan tarkoituksena on esittää kehityksen periaatteet ja alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen, suunnittelun, rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Tällöin yleiskaavan ohjaavalla vaikutuksella on merkitystä.

Mielipiteessä ollut karttakuva.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Nyt laadittava Ruutikankaan-Liminganlahden kaava on osayleiskaava, jota ohjaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Lähteenkujan ympäristö sijoittuu maakuntakaavassa taajamatoimintojen alueen (A) rajalle, joten maakuntakaavan yleispiirteisyys huomioiden Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaluonnoksen merkinnot Lähteenkujan tuntumassa vastaavat maakuntakaavan periaatteita.

Yleiskaavan aluerajaukset ovat myös yleispiirteisiä ja pääosin ohjeellisia. Lähteenkujan aluetta on muutettu kaavaehdotukseen niin, että rakentamaton alue on osoitettu osaksi laajempaa APres aluetta. Lähteenkujan ympäristön lopulliset aluerajaukset asumisen ja maa- ja metsätalouden välillä ratkaistaan myöhemmin asemakaavoituksen yhteydessä.

Pohjavesialue

Lähteenkujan eteläpuolella sen välittömään läheisyyteen sijoittuu Rantakylän 1-luokan pohjavesialue. Pohjavesialueen läheisyys näkyy lähiojiin purkautuvana pohjavetenä, veden sisältämän raudan hapettumisena ojanpientareille sekä Lähteenkuja päähän sijoit-

tuvassa vanhassa vedenottoaikassa (kiinteistö 425-402-94-5 LÄHDE). Näillä on vaikutuksia alueen eteläpuoliseen maankäyttöön.

Rantakylän pohjavesialueen suojelusuunnitelma on päivitetty vuonna 2012. Hyvän tilan säilyttämiseksi ja parantamiseksi vesiensuojelun lisätoimenpiteille on tarvetta. Pohjavesialueen suojelun merkitys korostuu lähitulevaisuudessa, kun alueen vedenottoa ollaan lisäämässä uuden vesilaitoksen myötä. Tärkeille 1-luokan pohjavesialueille ei tule pääsääntöisesti perustaa uusia asuinalueita. Pohjaveden pilaamiskielto on ympäristösuojelulain mukaisesti ehdoton. Se, jonka toiminta on aiheuttanut pilaamisen, on velvollinen puhdistamaan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden (YSL, 14 luku). Huomattavaa on, että pohjaveden pilaamiskielto sisältää myös pohjaveden laadun vaarantamisen käsitteen. (YSL, 17§.)

Limingan kunta onkin neuvotellut emätilaselvityksen perusteella pohjavesialueelle osuvien uusien rakennuspaikkojen siirroista maanomistajien kanssa pois pohjavesialueelta. Ehdotamme, että samaa vastuullista periaatetta noudatettaisiin yhdenvertaisesti myös uusilla asemakaavoitettavilla-alueilla ja Lähteenkujan eteläpuolelta supistettaisiin AP reservialueen sijaintia pois pohjavesialueelta.

Myös Limingan Vesihuolto Oy ja ELY-keskus haluavat tuoda lausunnoissaan esille, että kaavassa kiinnitettäisiin erityisesti huomiota siihen, ettei pohjavesialueille ja vedenottamoiden läheisyyteen sijoiteta pohjaveden laatua ja määrää vaarantavaa toimintaa. Kestävä vedenhankinta tulee tunnistaa osaksi suunnittelun tavoitteita.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Rantakylän pohjavesialueelle ei ole osoitettu uutta viemäröimätöntä asutusta. Lähteenkujan ympäristön APres alueelle laaditaan tulevaisuudessa asemakaava, jolloin alue liittyy myös vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeksi.

Vaikutukset maisemaan

Kaava alue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle "Limingan lakeuden kulttuurimaisema" maisema-alueelle. Se on vanhaa ja elinvoimaista maatalousmaisemaa, joka on osa alueen asukkaiden identiteettiä. Kaavaluonnoksessa onkin onnistuttu säilyttämään suurimmalle osalle nykyisistä rakennuspaikoista yhteys joko VL, EV tai MA1 alueeseen, jotta kulttuurimaiseman vaikutus säilyy osana jotain rakennuspaikan sivua. Nämä yhteydet on kuvattu alla olevassa kartassa punaisilla viivoilla. Tämä ei kuitenkaan toteudu Lähteenkujan päässä olevilla kiinteistöillä. Kyseiset kiinteistöt ovat kaavoitettu uuden asuinpienaloalueen keskelle:

Suomen perustuslain 6 §:stä ilmenevää yhdenvertaisuusperiaatetta on sovellettava myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa. Periaate, jonka toteutumistapa viime kädessä riippuu kulloinkin kysymyksessä olevasta kaavamuodosta, edellyttää muun ohella, ettei alueiden omistajia kaavassa aseteta toisistaan poikkeavaan asemaan. Tämän vuoksi ehdotamme Lähteenkujan eteläpuolisen AP reservialueen supistamista aikaisempien karttaehdotustemme mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Liminganjokivarren asutus rajautuu tiiviimmin Limingan keskustan asutukseen, jonka vuoksi Lumijoentien pohjoispuolella jokivarressa tarvitaan toteutuneen laajahkon ja tiiviin asutuksen vastapainona laajoja ja toisiinsa kytkeytyviä viher- ja virkistysalueita. Lähteenkujan alue sen sijaan on nykyisin väljää ympäristöä, jonka asemakaavoituksessa tulee huolehtia olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämisestä yleiskaavan sisältövaatimukset huomioiden (AKL 39 §). Esimerkiksi

on järkevää käyttää katujen molemmat puolet rakentamiseen ja asemakaavoitettavan alueen tulee muodostaa kunnallisteknisen rakentamisen kannalta järkevä kokonaisuus. Lopulliset aluerajaukset tarkentuvat asemakaavavaiheessa.

Vaikutukset luontoarvoihin

Ruutikangas-Liminganlahden osayleiskaavan prosessissa on tehty luontoselvityksiä luontoarvojen arvioimiseksi. Kaava-alue sijoittuu arvokkaiksi luokitellulle lintualueelle, joiden suojelu on otettava vakavasti. Kirjallisuusselvityksen perusteella osayleiskaava-alueen potentiaalisesti suojelullisesti arvokkaimmiksi luontokohteiksi arvioidaan olevan mm. peltoalueen ojat, ojien reunoilla olevat suojavyöhykkeet, tienvarret ja peltoalueella sijaitsevat metsäsaarekkeet: eläinten suojapaikat. Luonnonalueiden pirstoutuminen maankäytön seurauksena on yksi keskeisistä syistä luonnon monimuotoisuuden vähänemiseen. Pirstoutumista voidaan vähentää suunnittelemalla ja ylläpitämällä ekologisia yhteyksiä ja eläinten levähdysalueita eri luonnonalueiden välissä.

Lähteenkujan päässä on yksi tällainen luonnontilaiseksi jätetty metsäsaareke, jossa viihtyvät mm. ketut, kauriit, pesivä ampuhaukka ja lukuisat muut linnut. Alueella on havaittu linnustoselvityksen (pensaskerttu VU = vaarantunut, kuovi NT = silmälläpidettävä, KV kansainvälinen vastuulaji) lisäksi pesivä haarapääsky (VU), pesivä kiuru (NT), paikallinen suopöllö (KV) ym. tavanomaisia lajeja. ELY-keskuksen mukaan linnustoon kohdistuvat vaikutukset tulevat olemaan arvioinnin keskiössä. Maankäytön muutoksilla voi olla laajuudesta ja sijainnista riippuen merkittäviä haitallisia vaikutuksia joihinkin lajeihin.

Ehdotamme, että Lumijoentien pohjoispuolella AP laajenemisalueelle jätettävät viheralueet yhdistettäisiin Lähteenkujan pään metsäsaarekkeella yhtenäiseksi ekologiseksi käytäväksi etelän ja pohjoisen metsäalueiden välille. Näin Liminka tukisi kaavoituksella uuden ekologisen käytävän muodostumista ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamista kuntastrategian mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavatyön yhteydessä laadituissa luontoselvityksissä ei ole nostettu esille mielipiteessä esitettyä kohtaa tärkeänä ekologisen yhteytenä, eikä sen osoittamiselle ole katsottu olevan yleiskaavan tasolla perusteita. Alueen asemakaavoituksen yhteydessä tutkitaan yksityiskohtaisemmin, tarvitaanko alueella yleiskaavaratkaisua detaljoidumpia virheyhteyksiä.

3 MIELIPITEET – LUMIJOKI

3.1 Mielipide 3.1

Vaadin että Lumijoen kunnassa Ruutikankaan monitoimikeskuksen alueella (E-Ruutik) sijaitseva, metsäkiinteistö Meteli, kiinteistötunnus 436-401-7-22, jätetään laadittavan Ruutikankaan- Liminganlahden osayleiskaavan rajauksen ulkopuolelle.

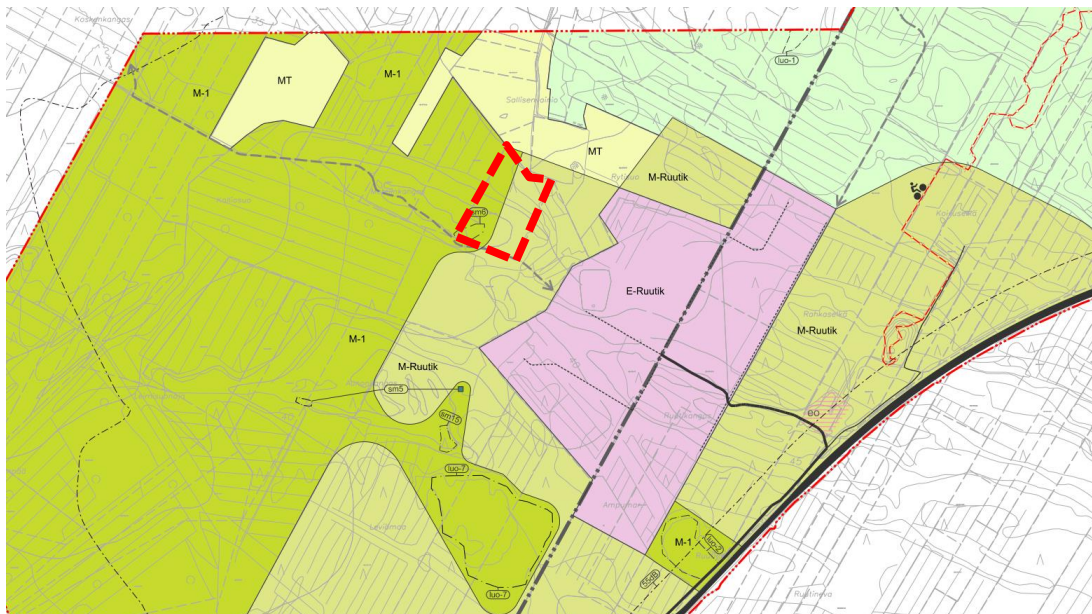
Perustelut: Palsta (Meteli) on osayleiskaavassa merkitty kaavamerkinnällä M-1 (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jonne läheistä Ruutikankaan monitoimikeskusta (E-Ruutik) voidaan tarvittaessa laajentaa. Kaavamerkintä loukkaa mielestäni yksityistä maanomistuksen oikeutta, mm. kieltämällä rankentamisen haja-asutus alueelle.

Ruutikankaan monitoimikeskuksen alue on pinta-alaltaan nyt jo yli 90 ha., joten katson että suunniteltu kaavoitus on, mahdollisen lisäalueen saamiseksi, tarpeeton ja reilusti ylimitoitettu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tila 436-401-7-22 on kaavaluonnoksessa osoitettu noin puoleksi M-1 alueeksi ja puoleksi M-Ruutik alueeksi. Osaa tilasta 7-22 on edelleenkin mahdollista käyttää maa- ja metsätalouteen liittyvään rakentamiseen.

Ruutikankaalle on rakentunut ja rakentumassa kansainvälisen tason monitoimikeskus ampumaurheilutoiminnan ympärille. Ruutikankaan monitoimikeskus on merkintänä maakuntakaavassa, ja yleiskaavaa laadittaessa on huomioitava maakuntakaavan ohjausvaikutus. Perusteita käyttötarkoitusten muutoksille Ruutikankaan alueella ei ole.

3.2 Mielipide 3.2 (8 allekirjoittajaa)

Vaadimme, että Lumijoen kunnassa Ruutikankaan monitoimikeskuksen alueen (E-Ruutik) lounais- ja länsipuolella sijaitsevat muistutuksen tehneet tilat ja niiden palstat jätetään laadittavan Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan rajauksen ulkopuolelle.

PERUSTELUT

Metsätalousalueet, kaavamerkinnot M-1 ja M-Ruutik

Muistutuksen tehneiden tilojen ja niiden palstojen alueet ovat osayleiskaavaluonnoksessa merkitty kaavamerkinnoilla M-1 (Maa- ja metsätalousvaltainen alue) ja M-Ruutik (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jonne läheistä Ruutikankaan monitoimikeskusta

(E-Ruutik) voidaan tarvittaessa laajentaa). Mielestämme osayleiskaavan kaavamerkin-
nät loukkaavat niiden laajuuden ja kaavamerkinnän kautta yksityisen maanomistuksen
oikeuksia mm. rajoitetun ja samalla kaavamerkinnällä menetetyn haja-
asutusrakennusoikeuden muodossa.

Muistutuksen tehneet tilat ja niiden palstat sijaitsevat nyt laadittavan Ruutikankaan -
Liminganlahden osayleiskaavan lounaispäässä Lumijoen kunnan alueella (katso liite).
Tilan Hemmi 8:29 kaksi muuta muistutuksen alaista metsäpalsta-alueetta sijaitsevat jo
pääosin ampumaurheilutarpeeseen rakennetun Ruutikankaan monitoimikeskuksen
alueen E-Ruutik länsi- ja luoteispuolella. Lähimmillään lounaispuolella sijaitsevat tilat
ja niiden palstat sijaitsevat monitoimikeskuksen reunasta lounaaseen noin 1,1
kilometrin etäisyydellä, ja kauimmillaan jopa noin 2,3 kilometrin etäisyydellä
monitoimikeskuksen reunasta. Länsi ja luoteispuolella sijaitsevien tilan Hemmi 8:29
palstojen etäisyydet ampumaurheiluun rakennetun alueen reunaan ovat lähimmillään
noin 330 metriä ja 400 metriä.

Jo pääosin ampumaurheiluun rakennetun Ruutikankaan monitoimikeskuksen
alueen (E-Ruutik) pinta-ala on noin 90 ha. Laadittavassa osayleiskaavassa on
kartalta silmämääräisesti arvioiden monitoimikeskuksen laajentamiseen varatun
alueen pinta-ala (M-Ruutik) lähes 300 ha. Näin aluevarauksen suuruus on
reilusti ylimitoitettu tulevaan monitoimikeskuksen käyttöön ja laajentamistar-
peen aluetarpeeseen nähden.

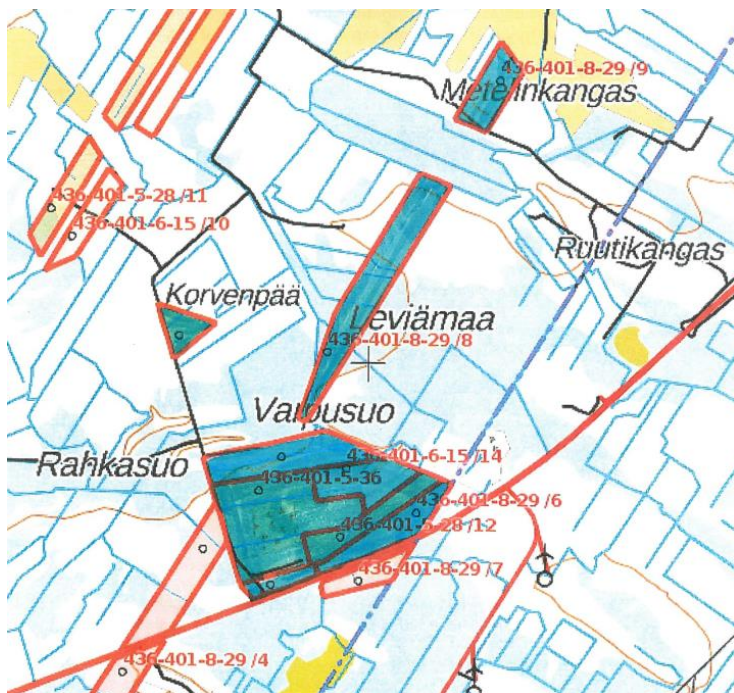
Katsomme, että osayleiskaavassa monitoimikeskuksen tuleviin tarpeisiin varatun
osayleiskaava-alueen M-Ruutik ja siihen liittyvän metsäalueen M-1 aluevaraukset ovat
liian suuret, ja niiden ulottuvuudet kauas lounaaseen ja luoteeseen ylimitoitettut.

Maa- ja kallioainesten ottoalue, kaavamerkintä eo

Tilan Tuuni II 5:36 alueella on toimivaa maa-ainesten ottoa (kallioaines). Otettua maa-
ainesta on markkinoitu erilaisina mursketuotteina ja käytetty raaka-aineena omassa
betonituotannossa. Koska maa-aineksen ottoa on tarkoitus jatkaa alueella vielä
pitkään, ja koska maa-aineksen ottaminen tulee joskus ulottumaan myös tilan Tuuni II
5:36 naapuritilojen puolelle, ei alueen tulevaa ottamista tule rajoittaa osayleiskaavalla
ja sen metsätalouteen kohdistuvalla kaavamerkinnällä M-1. Kaavamerkintää M-1
tarkentavan kaavamerkinnän eo-alue (Maa- ja kallioainesten ottoalue) on osayleiska-
valuonnoksessa merkitty liian pieneksi (aluevaraus pitäisi olla vähintään koko tilan
alue).

Lopuksi

Edellä esitettyjen perusteiden mukaan esitämme, että muistutuksen tehneet tilat ja niiden
palstat jätetään pois nyt laadittavasta Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan
aluevarauksesta.

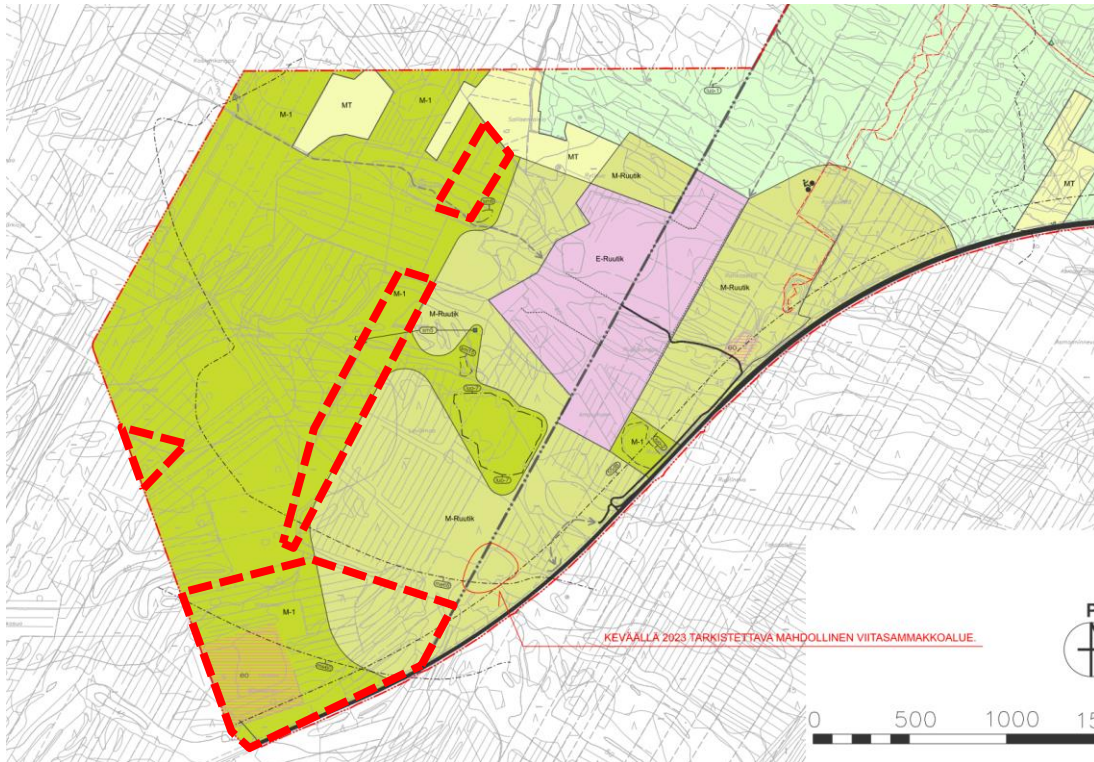

MUISTUTUKSEN TEHNEET
TILAT JA PALSTAT

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Palstoista pääosa on M-1 alueita, joita on mahdollista käyttää maa- ja metsätalouteen liittyvään rakentamiseen. Kunnanrajan ja Raahentien tuntuman palstat ovat osin M-Ruutik alueita, joten osaa näistäkin tiloista on edelleenkin mahdollista käyttää maa- ja metsätalouteen liittyvään rakentamiseen.

Ruutikankaalle on rakentunut ja rakentumassa kansainvälisen tason monitoimikeskus ampumaurheilutoiminnan ympärille. Ruutikankaan monitoimikeskus on merkintänä maakuntakaavassa, ja yleiskaavaa laadittaessa on huomioitava maakuntakaavan ohjausvaikutus. Perusteita käyttötarkoitusten muutoksille Ruutikankaan alueella ei ole.

3.3 Mieli pide 3.3

Lumijoen ja Limingan kunnan alueille alustavasti laadittu Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava on mielestäni kohtuuttoman laaja. Maanomistajana koen suunnittelualan rajoittavan merkittävästi maan- sekä metsänkäytön mahdollisuuksia sekä oikeuksia. Mielestäni tämänkaltaisia suunnittelualueita laatiessa tulisi jo lähtökohtaisesti ennen toteutettavia toimenpiteitä kuunnella alueen maanomistajien mielipiteitä. Asianmukainen korvaus maanomistajille menetettävistä alueista kuuluisi myös mielestäni ottaa keskusteluun näin laajamittaisessa suunnittelualueessa. Vaadin Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan uudelleen määrittelyä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava-alueen laajuus on määritetty tiedossa oleviin suunnittelutarpeisiin nähden, eikä sen ole katsottu olevan liian laaja.

Projekti

LIMINKA – LUMIJOKI

RUUTIKANKAAN – LIMINGANLAHDEN OSAYLEISKAAVA

Aihe

**KOOSTE OSALLISTUMIS- JA ARVIONTISUUNNITELMAVAI-
HEESSA ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ
SEKÄ NIIHIN LAADITUT VASTINEET 28.4.2023**

Ruutikankaan – Liminganlahden osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut päivämäärällä 23.11.2021 yleisesti nähtävillä 8.12.2021 – 14.1.2022 välisenä aikana.

Seuraavaan on kirjattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa annetut lausunnot (8 kpl) ja mielipiteet (1 kpl) sekä niihin laaditut vastineet.

Sisällys

1. LAUSUNNOT	2
1.1 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	2
1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto	5
1.3 Pohjois-Pohjanmaan museo / arkeologia	6
1.4 Oulun seudun ympäristötoimi	7
1.5 Fingrid Oyj / maankäyttö ja ympäristö	8
1.6 Oulun Seudun Sähkö /sähköpostiviesti	10
1.7 Limingan Vesihuolto Oy.....	11
1.8 Suomen metsäkeskus	12
2. MIELIPITEET	13
2.1 Mielipide	13

1. LAUSUNNOT

1.1 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Taina Törmikoski ja Touko Linjama 8.3.2022

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista ja kaavatyön tavoitteista. ELY-keskus toteaa, että se lausuu kuntien kaavahankkeisiin yhdellä samansisältöisellä lausunnolla. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä ELY-keskuksessa eri yksiköissä ja vastuualueilla ja siihen on annettu seuraavaa palautetta:

Alueidenkäyttö ja kaavoitus

Kunnat ovat käynnistäneet kaavahankkeen, jossa on keskenään erilaisia osa-alueita omine tavoitteineen. Kaavahankkeella pyritään vastaamaan keskeisiin tunnistettuihin kaavoitustarpeisiin Limingan keskustassa ja lähialueilla sekä Limingan ja Lumijoen Ruutikankaan alueella. Limingan ja Ruutikankaan alueiden maankäytön ratkaisemiselle yleiskaavatasolla on tarvetta. Ja on hyvä, että kunnat ovat käynnistäneet tunnistamansa tarpeellisen yleiskaavatyön alueidensa kehittämiseksi ja erilaisten intressien yhteensovittamiseksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on tuotu esille valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakuntakaavatilanne. 3. vaihemaakuntakaavan hyväksymisestä jätetyt valitukset on nyt käsitelty ja kaava tullut voimaan. Pohjois-Pohjanmaan liitto on myös käynnistänyt ilmasto- ja energiamaakuntakaavan laatimisen. OAS:ssa on esitetty myös voimassa oleva yleis- ja asemakaavatilanne. Oulun seudun yleiskaavaa, jonka tavoitevuosi on 2020 voidaan pitää jo monilta osiltaan tavoitteiltaan vanhentuneena ja on hyvä, että se nyt korvataan laadittavalla kaavalla ja Limingan kunnan tavoitteista käsin.

Yleiskaavassa tullaan käsittelemään osa-alueittain hyvin erilaisia teemoja. Myös laadittavan kaavan tarkkuustaso ja ohjaustarve vaihtelee. Kaavan oleelliset vaikutukset on selvitettävä ja vaikutuksia arvioitava suhteessa laadittavaan kaavan tehtävään ja tarkoitukseen. Tämä tarkoittaa sitä, että laadittavia selvityksiä ja vaikutusarvioita tulee tarkkuustasoltaan tai sisällöltään kohdistaa eri lailla eri kaava-alueen osilla. Kaavatyön yhteydessä laadittavina selvityksinä on tunnistettu kirjallinen luontoselvitys ja emätilatarkastelu Rantakylän alueelle. Kaavatyön yhteydessä tarvitaan muitakin selvityksiä maankäytön ja rakentamisen ohjaamisen tueksi. Selvitystarpeista osa on nostettu tässä lausunnossa. Samalla tulee kuitenkin varautua myös selvitystarpeiden täydentymiseen ja tarkentumiseen kaavan tavoitteiden ja kaavaratkaisun tarkentuessa. Ennen tarvittavien selvitysten sisällöllistä määrittelyä on kaavatyön laadinnan tueksi hyvä arvioida sitä, millaisia kysymyksiä ja millä tarkkuustasolla eri kaavahankealueen osissa tullaan ratkaisemaan.

Kaavan vaikutusarvioinneissa ei ole erikseen nostettu esille ilmastoteemaa ja siihen liittyvää vaikutusarviointia. Erityisesti Limingan tulevaa kehitystä ohjaavilta osilta merkittävässä yleiskaavatyössä on tarpeen arvioida omana kokonaisuutenaan sitä, millaisia vaikutuksia ratkaisusta muodostuu ilmastonmuutoksen hillintään tai sopeutumiseen. Tässä voidaan käyttää apuna esimerkiksi ilmastovaikutusten arviointiin kehitettyjä työkaluja¹ tai vaikutusten arviointi voidaan suorittaa asiantuntija-arvioina. Kaavan tausta-aineistona on hyvä huomioida Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta.

¹ Mm. ympäristöhallinnon julkaisemia tukityökaluja. Löydettävissä ymparist.fi -sivustolla osoitteessa: https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Kaavoituksen_eteneminen/Vaikutusten_arviointi_kaavoituksessa/Tyokalut_ilmastovaikutusten_arviointiin

Luonnonsuojelu

Kaavan tavoitteet: erityisesti kaava-alueen pohjoisosassa on kansainvälisesti merkittäviä luonto- ja maisema-arvoja, jotka OAS:ssa onkin tunnistettu ja joiden vaaliminen on sisällytetty kaavatyön tavoitteisiin. Huomattavimmat kohteet ovat Liminganlahden Natura-alue, kansainvälisesti arvokas lintualue (IBA: Oulun seudun kerääntymisalue) ja valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (Limingan lakeuden kulttuurimaisema).

Kaavan vaikutusalue: Kaava-alueen laajuuden vuoksi on OAS:ssa olennaista tunnistaa kaavan toteuttamisen vaikutusalue ja merkittävimmät luontovaikutukset, joiden arvioimiseksi ja kaavasunnittelun pohjaksi tarkemmat luontoselvitykset kohdistetaan. OAS:ssa mainittu kirjallinen luontoselvitys on keskeinen osa kaavan esitöitä.

Tarvittavat luontoselvitykset: ELY-keskuksen näkemyksen mukaan OAS:ssa esitetty kirjallinen luontoselvitys ei yksinomaan riitä kaavan suunnittelutyön pohjaksi eikä luontovaikutusten arviointiin. Maastoselvitykset tulee kohdistaa erityisesti niille osa-alueille, joihin maankäytön muutokset painottuvat. Natura-alueen luontotyypeistä, kasvilajistosta ja linnustosta on olemassa kohtuulliset tiedot, mutta suojelun alueen ulkopuolelta tiedot ovat puutteelliset.

Linnustoon kohdistuvat vaikutukset tulevat olemaan arvioinnin keskiössä. Kaava-alueesta koko Limingan keskustaajaman länsipuoleinen alue Lumiojentien ja Temmesjoen välillä on kansainvälisesti tärkeää lintualue (Oulun seudun kerääntymisalue/IBA FI028 Oulu region wetlands). Alueen arvot liittyvät sekä muutolla levähtävään että alueella pesivään linnustoon. Osa Liminganlahden Natura-alueen suojeluperusteena olevista lintulajeista ja -populaatioista levähtää ja ruokailee suojelun alueen ulkopuolisella kaava-alueella. Liminganlahden suojelun alueen ulkopuolisella kaava-alueella pesii yli 20 uhanalaista tai silmällä pidettävää lintulajia ja lisäksi levähtävinä ja ruokailevina tavataan säännöllisesti yli 10 uhanalaista tai silmällä pidettävää lintulajia. Kaavan linnustovaikutukset tulee selvittää maastoinventoinnein. Yksinomaan olemassa olevaan linnustotietoon ei voi nojautua, koska ajan tasalla olevaa ja riittävää tietoa ei ELY-keskuksen käsityksen mukaan ole saatavilla. Maankäytön muutoksilla voi olla laajuudesta ja sijainnista riippuen merkittäviä haitallisia vaikutuksia joihinkin lajeihin, ja olennaista onkin alkuvaiheessa tunnistaa ne alueet, joihin pesimä- ja muuttolinnustonselvitykset kohdistetaan.

Muilta osin maastoselvitysten sisältöön kuuluvat soveltuvin osin esim. luontotyytit ja kasvillisuus, monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet, 8.3.2022 uhanalaisten ja suojeltujen lajien esiintymät, luontodirektiivin liitteeseen IV(a) kuuluvien tiukasti suojeltujen eläinlajien potentiaaliset lisääntymis- ja levähdyspaikat ja muut em. lajien kannalta tärkeät alueet, arvokkaiden luontokohteiden osoittaminen ja rajaaminen ja ekologiset yhteydet. Luontodirektiivin IV(a)-liitteen lajeista kaava-alueella tiedetään esiintyvän viitasammakkoa ja pohjanlepakkoa. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi esiintyä myös Liminganlahden luonnonsuojelun alueen ulkopuolisissa lammissa ja koskeikoissa. Pohjanlepakosta on havaintoja mm. jokivarsilta, ja osayleiskaavavaiheessa on tärkeää tunnistaa lepakoiden kannalta tärkeät ruokailualueet, siirtymisreitit ja potentiaaliset lisääntymis- ja levähdyspaikat maankäytöltään muuttuvilla alueilla.

Vaikutusten arviointi: Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittäminen ja tarvittaessa luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointimenettely ovat yksi osa kaavan luontovaikutusten arviointia. Arviointi kohdistetaan Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontodirektiivin mukaisiin luontotyypeihin ja luonto- ja lintudirektiivien mukaisiin lajeihin ja luontotyypeihin. Arviointi on tehtävä, mikäli merkittävästi heikentävät vaikutukset eivät objektiivisesti arvioiden ole poissuljettavissa. Kaavaa ei voi hyväksyä, mikäli merkittävästi heikentävät vaikutukset ovat todennäköisiä (lsl 65 §). Kaavan hyväksymisestä vastaava viranomais (kunta) huolehtii siitä, että vaikutukset on riittävällä tavalla arvioitu. Mikäli kaava edellyttää Natura-arviointia, se on huomioitava aikataulussa. Lsl 65 §:n mukaan ELY-keskuksen on annettava lausuntonsa Natura-arvioinnista 6 kuukauden

kuluessa. Natura-vaikutusten arviointitarpeen selvittäminen ja mahdollinen Natura-arviointi tulee mainita OAS:ssa.

Luontoselvitysten suunnittelun ja tilaamisen tueksi ELY-keskus suosittelee tuoretta opasta: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/337697> (Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle).

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavatyön aikana laaditaan työn kannalta tarpeelliset selvitykset. Selvitystarpeista on keskusteltu ELY:n kanssa viranomaisneuvottelussa sekä työneuvottelussa.

Vaikutusarvioinnissa on huomioitu myös ilmastovaikutuksia.

Kaavaselostuksen tausta-aineistoon on lisätty infoa Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartasta.

OAS:ia on päivitetty maininnalla Natura-arvioinnin tarveharkinnasta ja mahdollisesta Natura-arvioinnista.

Vesistöt ja tulvariskit

OAS:ssa on tuotu esille suunnittelualueen tulvariskit, mikä on hyvä asia. Alueen pohjoisosassa asutusta ja muuta maankäyttöä suunniteltaessa tulee lisäksi kiinnittää myös hulevesijärjestelmien toimivuuteen ja mahdollisten jätevesien käsittelyjärjestelmien sijoittamiseen siten, ettei tulvat häiritse niiden toimintaa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Lumijoentien pohjoispuolelle emätilaselvityksen alueelle on kaavaluonnokseen osoitettu vain yksi uusi rakennuspaikka. Muilta osin kaava-alueen pohjoisosissa uudisrakentaminen tulee edellyttämään asemakaavaa (APres). Asemakaavoituksen myötä uudisalueet tulevat osaksi vesihuollon viemäröintialuetta. Asemakaavoituksen yhteydessä huolehditaan myös tarkemmasta hulevesisuunnittelusta.

Ympäristönsuojelu

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei mainita mitään happamista sulfaattimaista tai vesistöihin ja vesienhoitoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnista. Näihin liittyvät asiat on mahdollisesti ollut tarkoitus käsitellä osana muita OAS:ssa lueteltuja vaikutusarvioita, mutta ELY-keskus nostaa ne esille tässä mainintana sen varmistamiseksi, että asiat tulevat huomioiduiksi.

Kaavatyössä tulee huomioida Limingan kunnan vedenhankintaan liittyvät ongelmat, ja vedenhankinnan varmistaminen ja kestävä vedenhankinta tulee tunnistaa osaksi suunnittelun tavoitteita. Suunnittelualueelle laadituissa ja siihen vaikuttavissa suunnitelmissa tulee huomioida myös Limingan vesihuollon kehittämissuunnitelma esitettyine kehittämistarpeineen ja -toimenpiteineen (Sweco Ympäristö Oy 30.3.20), sekä tarvittavilta osin Vesihuollon alueellinen yleissuunnitelma Oulun eteläisellä alueella (FCG Oy, 24.2.2021). Lisäksi suunnittelussa tulee huomioida Rantakylän pohjavesialueen aluerajaus vuodelta 2021 (Ympäristö > Pohjavesialueet). Tehtyihin pohjavesitutkimuksiin perustuen pohjavesialueen rajausta on muutettu.

Koska OAS:ssa ei ole tarkemmin käsitelty melu- ja värinähaittojen selvittämistä ja vaikutusarviointia, ympäristönsuojeluyksiköllä ei ole siitä lausuttavaa tässä vaiheessa. Yleensä yleiskaavatasolla esitetään merkittävimmät melualueet ja niiden määrittäisperusteet. Tarvittaessa käytetään meluntorjuntatarvemerkeitä. Lisäksi annetaan melua koskeva yleismääräyksiä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavassa käsitellään tarpeellisilta osin happamat sulfaattimaat sekä vaikutusarvioinnissa huomioidaan vesistöihin kohdistuvat vaikutukset tarpeellisilta osin.

Lausunnossa esitetyt selvitykset on huomioitu kaavan tausta-aineistona.

Rantakylän pohjavesialueen uusi raja- ja pohjavesialueen suojelun tärkeys on tullut esille kaavatyön valmisteluvaiheessa. Tavoite Limingan kunnan vedenhankinnan varmistamisesta lisätään kaavan tavoitteisiin. OASia on päivitetty tältä osin. Melun lähteitä alueella ovat valtatie 8, maantiet, rautatie sekä ruutikankaan ampumaurheilualue. Niiden osalta kaavatyössä nojaututaan olemassa oleviin selvityksiin ja teoreettisiin melualueisiin.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue

Osayleiskaavan laadinnassa tulee huomioida, että valtatie 8 on pääväyläasetuksen mukainen tason II pääväylä ja kuuluu Ten-T kattavaan verkkoon. Valtatien 8 tavoitetilassa korostuu pitkämatkaisen liikenteen palvelutaso ja liittymiä voidaan toteuttaa vain tiesuunnitelman kautta. Suunnittelualueelle valtatielle 8 on laadittu tiesuunnitelma Ruutikankaan ampuma-alueen liittymäjärjestelystä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Valtatie 8:n liikenteellinen asema sekä Ruutikankaan ampuma-alueen liittymäjärjestelyiden tiesuunnitelma on huomioitu kaavaluonnoksen laadinnassa.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Kaavahanke on monella tapaa tarpeellinen Ruutikankaan ja Limingan keskeisten osien maankäytön ohjaamiseksi ja kehittämiseksi. Kaavahankkeessa tarkastellaan erilaisia osialueita, joilla kaavan tarkoitus ja tarkkuustaso vaihtelee. Tämä lähtökohta on tarpeen ottaa huomioon myös selvityksiä laadittaessa. Kaavahankkeesta on tarpeen järjestää MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty kaavan valmisteluvaiheessa 2.6.2022. Lisäksi ELY:n kanssa on pidetty työneuvottelu 29.3.2023.

1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto

Suunnittelujohtaja Ilpo Tapaninen ja Paikkatietopäällikkö Rauno Malinen. 14.1.2021

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoista alueella on voimassa 1. ja 2. vaihemaakuntakaava. 3. vaihemaakuntakaavasta on valitettu, mutta maakuntahallitus päätöksellään 5.11.2018 määräsi kaavan tulemaan voimaan. KHO jatkaa Kuusamon Maaningan tuulivoimapuiston jatkovalituksen käsittelyä, mutta sen käsittely ei koske suunnittelualuetta. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on tullut vireille 11.10.2021. Suunnittelualueen maakuntakaavat ovat siis varsin tuoreita ja ohjaavat osaltaan kuntakaavoitusta.

Lumijoen puolelle maakuntakaavassa on osoitettu Leviämaa-Ruutineva tuulivoimaloiden alue (tv-1, 316), Ruutikankaan ampumaurheilukeskus (ea, ampumarata) ja Leviämaan maa-ainesalue (eo). Lisäksi alueen kautta on osoitettu ekologinen yhteystarve osoittamaan hirvieläinten ja muiden nisäkkäiden tärkeää liikkumisyhteyttä, jotka aiheuttavat yhteensovittamisen tarvetta muun maankäytön kanssa.

Osayleiskaavaa laadittaessa tulisi huomioida myös valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma Liikenne 12 ja myös laajassa yhteistyössä valmistellun Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 sisältö.

Maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on huomioitu myös liikenne- ja viestintäministeriön asetus maanteiden ja rautateiden pääväylistä ja niiden palvelutasosta,

joka vaikuttaa maanteiden osalta mm. valtatie 8 tavoitetaan. Ruutikankaan alueen maankäytön suunnittelun huomioiminen yhtenäisenä kokonaisuutena osoittaa hyvää harkintakykyä molemmilta kunnilta. Leviämaa-Ruutineva tuulivoimaloiden alueen osalta viereille tullut Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa-alue voi aiheuttaa muutoksia. Pohjois-Pohjanmaan liitto katsoo, että osayleiskaavatyön tavoitteet sekä kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet ovat hyvin perusteltuja ja tarpeellisia.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaselostuksen tausta-aineistoon on lisätty lausunnossa esiintuodut valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma Liikenne 12 sekä Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040.

1.3 Pohjois-Pohjanmaan museo / arkeologia

Kulttuurityön johtaja Pasi Kovalainen ja arkeologi Matleena Riutankoski, 12.1.2022

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavasta ja lausuntomenettelystä.

Limingan kunnan puoleiselta suunnittelualueelta tunnetaan yhdeksän muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, 22 muuta kulttuuriperintökohdetta, kaksi löytöpaikkaa ja kolme mahdollista muinaisjäännöstä. Lisäksi etenkin suunnittelualueen itäosasta on löydetty usealta alueelta historiallisista asuinpaikoista kertovia esinelöytöjä, joista ei ole merkintää muinaisjäännösrekisterissä (Museoviraston ilmoituspalvelu /Ilppari-ilmoitukset). Lumijoen kunnan puoleiselta suunnittelualueelta tunnetaan kaksi muinaismuistolain rauhoittamaa muinaisjäännöstä.

Suunnittelualueen keski- ja pohjoisosassa on toteutettu arkeologinen inventointi vuonna 2017 Valtatie 8:n ympäristön osayleiskaavan laatimisen ja Liminganlahden osayleiskaavan valmistelun yhteydessä. Kyseinen inventointi ei kuitenkaan ole kattanut nykyisen suunnittelualueen itä- ja etelä-/lounaisosaa. Limingan ja Lumijoen kuntien perusinventoinnit vuodelta 1997 eivät enää anna ajantasaista kuvaa kyseisten alueiden muinaisjäännöksistä. Esimerkiksi historiallisen ajan arkeologista kulttuuriperintöä kyseisillä alueilla ei ole selvitetty.

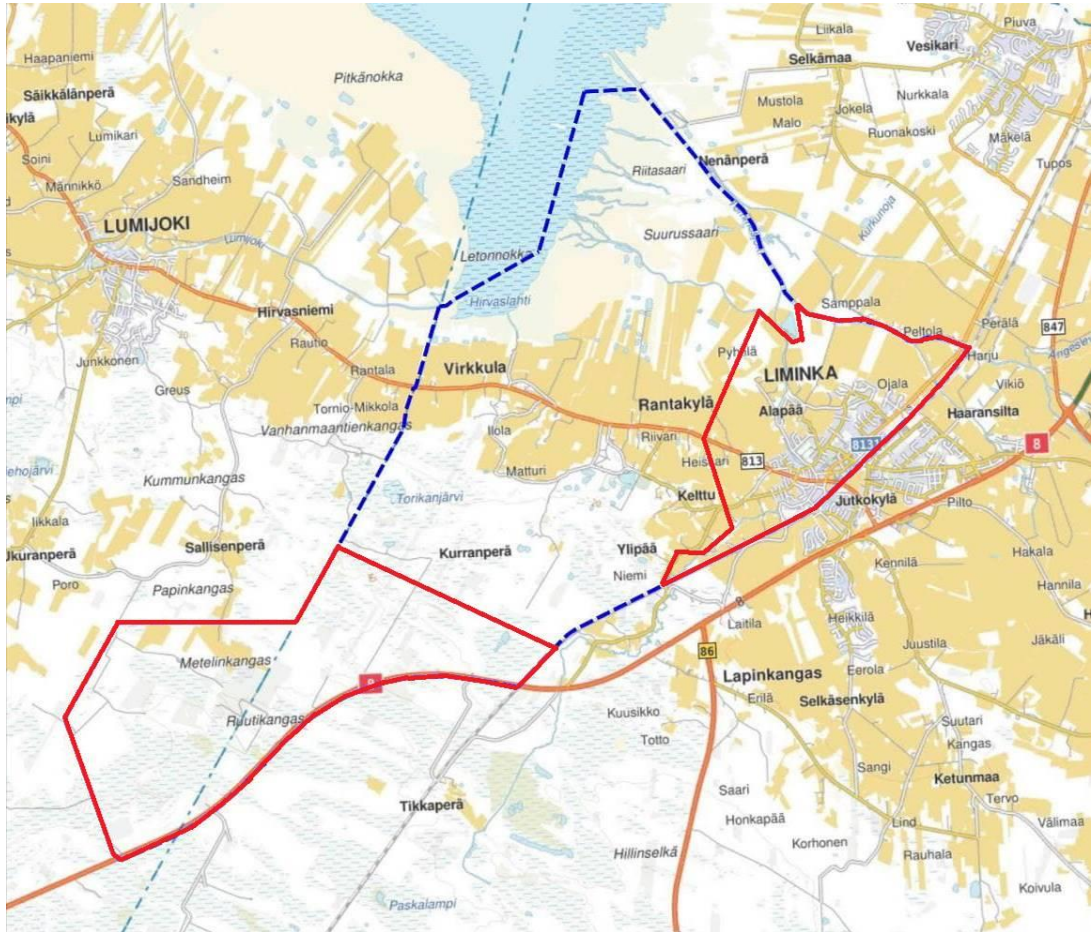
Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan suunnittelualueella tulee toteuttaa arkeologinen inventointi alueilla, jotka eivät kuuluneet Valtatie 8:n ja Liminganlahden osayleiskaavojen arkeologisen selvityksen piiriin. Inventoitavat alueet on merkitty sivulla 3 olevaan karttaan. Erityisen tarkasti tulee selvittää maastoltaan potentiaaliset alueet sekä suunnitellut asuinalueet ja muut alueet, joille ollaan osoittamassa muuttuvaa maankäyttöä. Selvityksessä tulee ottaa huomioon myös historiallisen ajan arkeologiset kohteet. Tunnettujen kohteiden kunto tulee tarkistaa ja varmentaa niiden sijainti. Muinaisjäännösalueilla mahdollisesti todettavien yksittäisten rakenteiden (alakohteet) koordinaatit tulee kirjata raporttiin. Kohteille tulee myös osoittaa aluerajaus.

Pohjanmaan rantatien linjaus on merkitty 1730-luvun isojakokarttoihin nykyisen Lumijoki-Liminka maantien linjaukselle. Kyseinen linjaus on kuitenkin vielä 1600-luvun alkupuolella ollut veden alla. 1500-luvun postitien (ratsupolun) linjaus parannettiin 1600-luvun alussa kärryyn kuljettavaksi Rantatieksi. Vuoden 2017 inventoinnissa kirjattu kohde *Vanhamaantienkangas 2* (muinaisjäännöstunnus 1000033017) todennäköisesti noudattelee tämän vanhemman tien linjausta. Sitä on vuoden 2017 inventoinnin aikana selvitetty Lumijoen alueella aina Limingan Rantakylälle saakka. Inventoinnin aikana tulee selvittää, onko rantatien 1500-/1600-luvulta peräisin oleva linjaus jatkunut suunnittelualueella nyt tunnettua pitemmälle.

Arkeologinen inventointi (ks. kartta s.3) tulee suorittaa noudattaen Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita, jotka löytyvät Museoviraston verkkosivulta: <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen->

kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus. Kyseiseltä sivulta löytyvät myös ohjeet arkeologisten kenttätöiden tilaamiseksi sekä luettelo arkeologisia kenttätöitä suorittavista kaupallisista toimijoista. Museon lausunto tulee liittää mukaan tarjouspyyntöön. Koska kyse on yleisestä työhankeesta, vastaa hankkeen toteuttaja muinaismuistolain 15§:n mukaisesti arkeologisista tutkimuksista ja valvonnasta koituvista kustannuksista. Inventointiraportti tulee toimittaa Pohjois-Pohjanmaan museolle arvioitavaksi sen valmistuttua.

Valitun toimijan tulee olla yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan museoon ennen inventoinnin aloittamista, jotta esimerkiksi muinaisjäännösrekisteriin merkitsemättömien löytöpaikkojen sijainnit voidaan osoittaa toimijalle.

Suunnittelualueen inventoitavat alueet on merkitty karttaan punaisella viivalla.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Alueelle on tehty arkeologinen inventointi lausunnossa esitetyn mukaisesti.

1.4 Oulun seudun ympäristötoimi

Ympäristösuojelupäällikkö Jonna Hakala, 14.1.2022

Kaavatyössä esitetään tehtäväksi luontoselvitys vain kirjallisuusselvityksenä. Osayleiskaavatyössä on tarve tunnistaa alueen keskeiset luontotekijät.

Luonnonarvoiltaan suunnittelualue on erittäin monipuolinen. Alueella sijaitsee mm. Liminganlahden Natura-alue, valtakunnallisesti arvokas Limingan lakeuden kulttuurimaisema-alue, muinaismuistokohteita ja 1-luokan pohjavesialue. Alueella tavataan direktiivilajeja, uhanalaisia lintulajeja sekä koko maassa rauhoitettuja kasvilajeja ja esim. rauhoitettua viitasammakkoa. Hankkeen laajuudesta johtuen ympäristötoimi suosittelee luontoarvojen

esiselvitystä, jonka tulee sisältää myös maastokäyntejä, jotta voidaan tunnistaa alueen tärkeimmät luontoarvot ja kohteet ja voidaan arvioida mitä tarkempia luontoselvityksiä tarvitaan ja kuinka laajasti. Esimerkiksi Rantakylän osalta tarvitaan yksityiskohtaisempaa tietoa, koska alueelle laaditaan rakennuspaikkakohtainen osayleiskaava. Saatavilla oleva aineisto ei välttämättä ole enää ajantasaista.

Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös liikenteestä aiheutuva melu sekä radasta aiheutuva melu ja tärinä sekä happamien sulfaattimaiden esiintyminen.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys on tarpeen lisätä mukaan osallisiin. Ympäristötoimi toivoo voivansa olla mukana viranomaisneuvotteluissa ja työpalaverissa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luontoselvitysten osalta tarkoituksena on ollut, että kirjallisen luontoselvityksen perusteella yhdessä viranomaisten ja alustavien suunnitelmien myötä määritellään alueet, jonne luontoselvityksen maastokäyntejä tulee kohdentaa. Maastoselvityksiä on tehty maastokaudella 2022 ja niitä tehdään lisää kaudella 2023.

Melun lähteitä alueella ovat valtatie 8, maantiet, rautatie sekä ruutikankaan ampumaurheilualue. Raideliikenne aiheuttaa tärinävaikutuksia. Niiden osalta kaavan työn lähtökohtana on ollut olemassa oleviin selvityksiin ja teoreettisiin melualueisiin. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen tuodaan esille kaavaselostuksessa ja tarvittavilta osin kaavamääräyksissä.

OAS:ia on päivitetty lisäämällä Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys osallisiin.

1.5 Fingrid Oyj / maankäyttö ja ympäristö

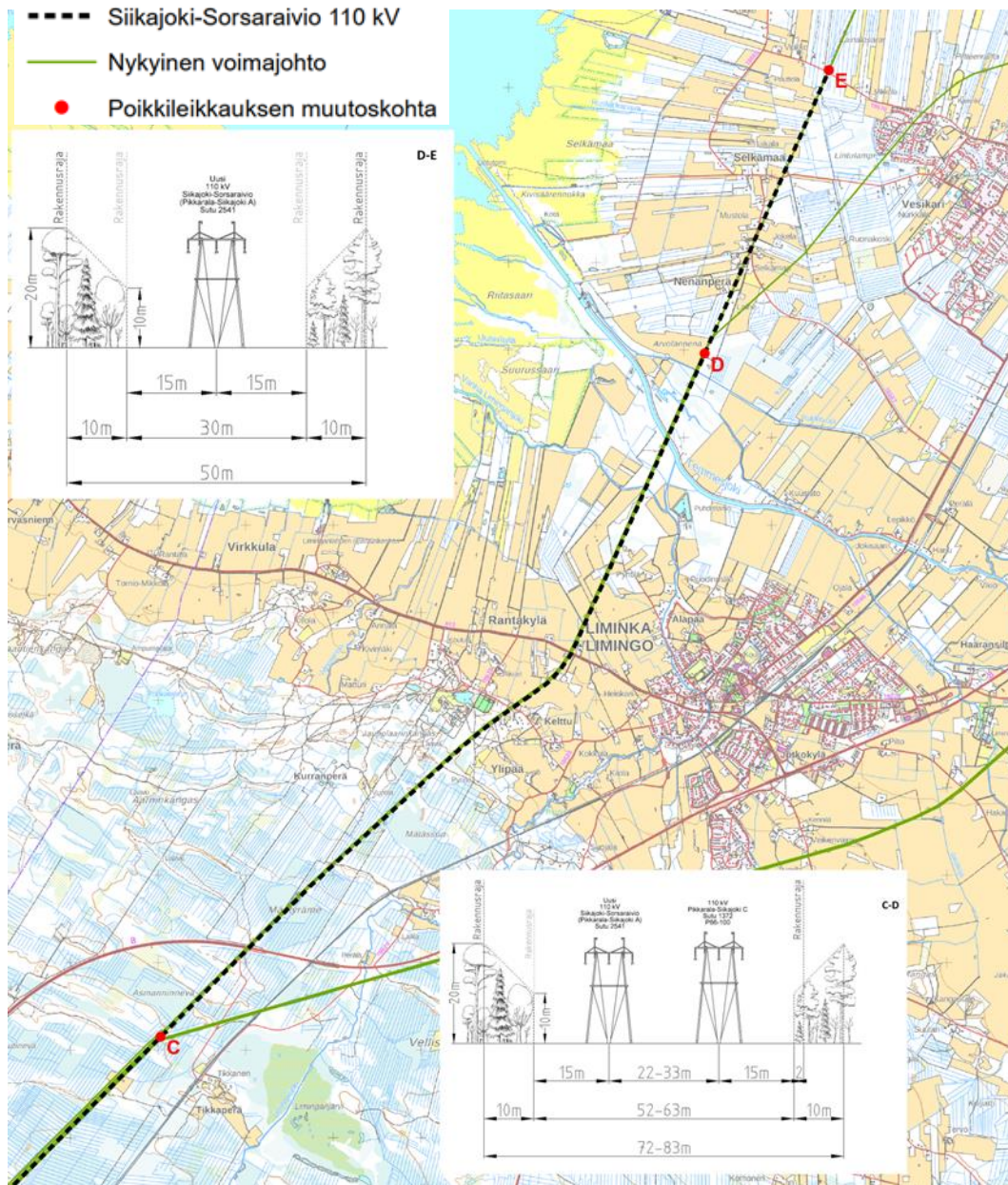
Yksikön päällikkö Mika Penttilä, 12.1.2022

Kaava-alueelle sijoittuvat nykyisin Fingridin 110 kV voimajohdot Pikkarala-Siikajoki C ja Pikkarala-Siikajoki A.

Fingrid suunnittelee noin 27 kilometrin pituisen 110 kV voimajohdon rakentamista Siikajoen ja Limingan Sorsaraivion sähköasemien välille (Pikkarala-Siikajoki A). Hankkeesta on tekeillä parhaillaan ympäristöselvitys

(ks. lisätietoja <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/suunnittelu-ja-rakentaminen/voimajohdot/ymparistoselvitys-siikajoki-sorsaraivio/>).

Hankkeessa itäpuolinen ikääntynyt 110 kV voimajohto Pikkarala-Siikajoki A uusitaan nykyisellä johtoalueella. Kaava-alueella 2 x 110 kV voimajohtoalue on nykyisin 72 – 83 metriä leveä. Rakennusrajoitusta merkitsevä rakennusraja päivitetään hankkeessa nykykäytännön mukaisesti uuden johtoalueen ulkoreunaan (Pikkarala-Siikajoki A -voimajohdon osalta, itäpuoli), mutta muutoin johtoalue säilyy ennallaan. Rakennusraja on tällöin itäpuolella 25 metriä uusittavan voimajohdon keskilinjasta. Tekniset ratkaisut kuten pylväspaikat, tarkentuvat 110 kV voimajohtohankkeen Siikajoki-Sorsaraivio suunnittelun edetessä. Hankkeen rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2023–2025.

Fingridin voimajohdot ja 110 kV voimajohtohankkeen Siikajoki-Sorsaraivio mukainen johtoalue kaava-alueella.

Yleisesti muistutamme seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa:

- Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen. Alueita ei saa suunnitella sellaiseksi, että ne olisivat ristiriidassa Fingrid Oyj:lle lunastetun käyttöoikeuden supistuksen tai yleisten turvallisuusmääräysten kanssa.
- Voimajohtojen lähialueen maankäyttöä rajoittavat voimajohtoalue ja rakennusrajoitusalue. Voimajohdon rakennusrajoitusalue on ehdoton raja, jonka sisäpuolelle ei voi osoittaa rakentamista. Uusissa voimajohdoissa nämä ovat pääsääntöisesti yhtä leveät katsottuna voimajohdon keskilinjasta, mutta vanhoissa johdoissa rakennusrajoitusalue saattaa olla kapeampi kuin johtoalue. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohtojen rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat reunavyöhykkeiden ulkoreunaan siten, että rakennusrajoitus koskee koko johtoaluetta. Kaavoituksessa on kuitenkin suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä eikä tälle alueelle osoiteta rakennusaloja.

Näin varmistetaan, että rakennelmien, rakennusten ja voimajohdon väliin jää riittävä etäisyys.

- Lunastetulle voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä.
- Voimajohtoaukealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan.
- Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla myös esimerkiksi rata, tie, katu, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen. Lausuntopyynnön voi lähettää osoitteeseen Fingrid Oyj, Risteämälausunnot, PL 530, 00101 Helsinki tai sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.
- Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa "Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa", joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilla <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueidenhyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/>). Oppaasta saa lisätietoa yleiskaavan tyypillisistä suunnittelukysymyksistä, jotka liittyvät voimajohtoihin ja niiden suhteeseen muuhun maankäyttöön.

Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Tämä lausunto koskee Fingrid Oyj:n voimajohtoja. Teidän tulee pyytää muiden omistamien voimajohtojen lunastustiedot johtojen omistajalta, mikäli niitä tarvitaan yleiskaavassa. Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Voimajohtoalue huomioidaan kaavasunnittelussa lausunnossa esitettyssä laajuudessa.

1.6 Oulun Seudun Sähkö /sähköpostiviesti

Energiapäällikkö Jukka Kaakinen, 13.1.2022

Oulun Seudun Sähkö on vuoden 2021 aikana kertonut Limingan kunnan edustajille aikomuksistaan investoida aurinkosähkön tuotantoon omalla toimialueella, ja käynyt aiheeseen liittyviä keskusteluja sekä tiedonvaihtoa Limingan kunnan edustajien kanssa. Limingan kunnan elinkeinojohtaja Teemu Haapala on parhaiten perillä niistä Limingan kunnan omistamista maapalstoista, joita olemme yhdessä arvioineet maa-asenteisten aurinkopaneelien sijoittamista varten.

Tällä sähköpostilla muistutamme näistä edellä mainituista yhteyksistä, mitä on käyty Oulun Seudun Sähkön ja Limingan kunnan välillä pyrkimyksenä löytää aurinkosähkön tuotantoon soveltuvia maa-alueita. Pyydämme ystävällisesti huomioimaan, että nyt kyseessä olevaan kaavakuulemiseen liittyvänä asiana huomioidaan kaavatyön jatkovalmistelussa myös aurinkosähkön tuotantomahdollisuudet Limingan kunnan alueella.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden kaavatyössä ei ole tullut esille sellaisia potentiaalisia kunnan omistamia alueita, jonne laajempia aurinkovoimala-alueita voidaan sijoittaa. Yksityisten maille aurinkovoimala-alueita osoitettaessa on neuvoteltava maanomistajien kanssa.

Limingan Vesihuolto Oy**Toimitusjohtaja Veijo Savolainen, 14.1.2022**

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista.

Rantakylä

Laadittavalla osayleiskaavalla tutkitaan, voidaanko Rantakylän alueelle osoittaa uusia rakennuspaikkoja MLR 44 § perustuen niin, että osayleiskaavaa voitaisiin käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Limingan Vesihuolto Oy haluaa korostaa, että osayleiskaavassa otetaan riittävässä määrin huomioon Rantakylän pohjavesialue (liite 1). Alueelta otetaan edelleen vettä Liminkaan ja sieltä yritetään etsiä lisää hyödynnettävissä olevia vedenottoaikoja. Rantakylän montun alueelta on kaksi Rantakylän parasta vedenottoaikoja jouduttu ottamaan pois käytöstä koliformisten bakteereiden vuoksi. Kaivojen veden saastuminen johtuu todennäköisesti alueen kohonneesta pohjavesitasosta ja lisääntyneestä virkistyskäytöstä.

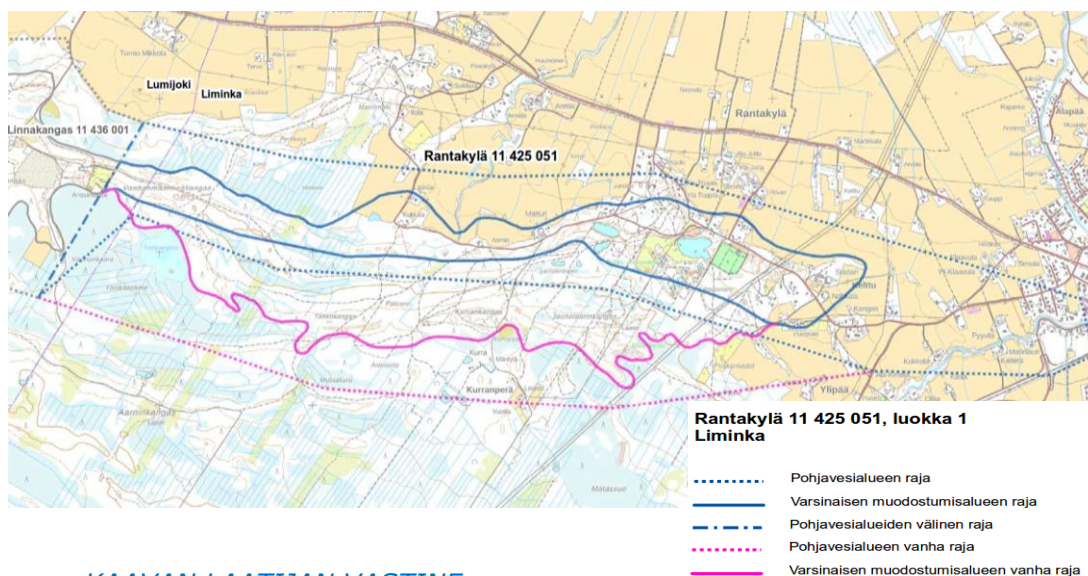
Koska yleiskaavalla ratkaistaan alueiden käyttötarkoitus ja turvataan pohjaveden suojelu asemakaavoittamattomilla alueilla, haluaa Limingan Vesihuolto Oy tuoda esille, että kaavassa kiinnitettäisiin erityisesti huomiota siihen, ettei pohjavesialueille ja vedenottamoiden läheisyyteen sijoiteta pohjaveden laatua ja määrää vaarantavaa toimintaa.

Ruutinkankaan alue

Limingan Vesihuolto Oy haluaa tuoda tietoon, että alueelle rakenteilla oleva Ruutinkankaan ampumaurheilukeskus ei ole Limingan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella. Limingan vesihuollon verkostot sijaitsevat niin kaukana kyseiseltä alueelta, ettei toiminta-alueen laajentaminen koskemaan ampumarata-alueita ole kokonaistaloudellisesti järkevää eikä myöskään vesihuoltolain taloudellisten ja toiminnallisten vaatimusten mukaista.

Limingan Vesihuolto Oy:llä ei ole tietoa Lumijoen puoleisesta vesihuoltoverkostosta, eikä sen sijainnista. Limingan Vesihuolto Oy:n näkökulmasta ampumarata-alueen vesihuolto tulee toteuttaa erityisjärjestelyin. Viemäröinti suunnitelmassa esitetyillä kuivakäymälöillä ja lisäksi jäte-/harmaavesisäiliöratkaisulla. Pitkä etäisyys ainakin Limingan kunnallisesta vesijohtoverkostosta, veden käytön satunnaisuus ja kerralla käytettävät vesimäärät ovat haaste talousveden saannille sekä laadulle. Ratkaisuna voisi olla alueen toimijoiden oma vesisäiliö, joka yhdistetään kiinteistöliittymänä vesilaitoksen verkostoon.

Alla lausunnon liitekartta Rantakylän pohjavesialueesta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Rantakylän pohjavesialueen uusi raja sekä sen suojelun tärkeys on tullut esille kaavaluonnoksen valmisteluvaiheessa. Tavoite Limingan kunnan vedenhankinnan varmistamisesta lisätään kaavan tavoitteisiin. Myös OAS:ia on päivitetty tältä osin. Rantakylän pohjavesialue on huomioitu alueelle laaditussa emätilaselvityksessä rakennuspaikkamitoitusta vähentävänä tekijänä. Lisäksi emätilaselvityksen perusteel-

la muodostuvat uudet rakennuspaikat on sijoitettu pohjavesialueen ulkopuolelle. Asemakaavoitettavia ja viemäröinnin piiriin osoitettavia APres alueita on alustavaan kaavaluonnokseen osoitettu pieneltä osin pohjavesialueen koilliskulmaan Limingan kehityskuvakartan mukaisesti. Asia tarkentuu jatkosuunnittelussa. Ruutikankaan vesihuolto tarkentunee tarkempien suunnitelmien myötä.

1.8 Suomen metsäkeskus

Elinkeinopäällikkö Eeva-Liisa Repo, 14.1.2022

Suomen metsäkeskuksen esitykset osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydentämiseksi:

Kaavatyön yhteydessä tehtävät selvitykset ja vaikutusten arviointi:

Hankkeen metsäalueilla on suunniteltu tehtäväksi kirjallinen luontoselvitys. Metsäkeskus esittää, että selvitystä tehtäessä hyödynnetään myös Suomen metsäkeskuksen hallinnoimaa metsä- ja luontotietoa mm. tietoa metsälain määrittelemistä erityisen arvokkaista elinympäristöistä. Tieto on saatavissa avoimena metsätietona.

Tietoa hyödynnettäessä on syytä tiedostaa, että Metsäkeskus päivittää avoimessa metsä- ja luontotiedossa esitettäviä metsälain 10§ -kohteita ja muuta luontotietoa jatkuvasti. Metsälain 10§ -kohteiden osalta niiden rajaukset ovat voineet muuttua metsälain ja sen soveltamisohjeiden muuttuessa. Avoin metsä- ja luontotieto löytyy osoitteesta:

<https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto>

Metsäkeskus esittää myös, että hankkeen vaikutusten arvioinnin yhteydessä selvitetään kaavamerkintöjen vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen. Alueelle on tarkoitus suunnitella monipuolista toimintaa, mutta tässä yhteydessä tulee myös turvata alueella harjoitettavan metsätalouden toimintaedellytykset niin ettei metsäalueita pirstoudu tarpeettomasti ja että kulkuyhteydet metsäkiinteistöille järjestetään.

Suunnittelualueelta on myös tarpeen selvittää kaavan mahdollistaman lisärakentamisen aiheuttama metsätalousmaan pysyvä väheneminen ja sen aiheuttama hiilivaraston ja hiilensidonnan väheneminen sekä mahdollisuudet se korvaamiseen. Metsäkeskuksen avointa metsä- ja luontotietoa voi hyödyntää myös tässä arvioinnissa.

Edellä kerrotun mukaisesti pääosa metsälainsäädännöstä on voimassa vain maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Käytännössä tämä tarkoittaa, että metsänomistajan ei ole mahdollista saada tukea puuntuotannontoinenpiteisiin tai metsälain 10§-kohteiden suojelemiseen ympäristötuella muilla alueilla. Tämän vuoksi Kehitettävien alueiden ja Maaseutumaisen asumisen alueiden rajausten laajuuteen ja toteutumisen aikanäkymään on kiinnitettävä huomiota.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavatyössä laaditussa kirjallisessa luontoselvityksessä on käytetty lausunnossa esiintuotua avointa metsätietoa.

Mahdollisten tulevien maankäyttötarpeiden suhdetta metsäalueisiin on pohdittu kaavatyöstössä myös suhteessa metsätukien saantimahdollisuuksiin. Kaavaluonnokseen on esim. Ruutikankaan ampumaurheilualan mahdolliset lisälaajennusalueet osoitettu M-Ruutik-merkinnällä, mikä tarkoittaa, että mahdollinen laajennusalue on maa- ja metsätalousaluetta siihen saakka, kunnes muita toimintoja rakentuu alueelle.

2. MIELIPITEET

2.1 Mieli pide 11.1.2022

Mielipiteemme koskee Limingan Virkkulan kylässä olevia kiinteistöjä Västinki 425-403-1-7 ja Ketola 425-404-9-36. Mielestämme kyseiset tilat pitää säilyttää omakotirakentamiseen soveltuviksi kiinteistöiksi.

Kyseisten kiinteistöjen alueella sijaitsee nyt asuinrakennus sekä ulkorakennuksia. Kiinteistöille on sähkö- ja vesiliittymä sekä valmis tieyhteys. Rakennukset ovat hyväkuntoisia ja asumiskelpoisia. Tie on kunnostettu viime kesänä. Kiinteistöt omistaa tällä hetkellä (nimitiedot ja viittaukset omistussuhteisiin poistettu mielipiteestä henkilötietosuojan vuoksi).

Kyseiset kiinteistöt ovat vanhoja asuinpaikkoja. Kiinteistöillä on ollut aiemmin kolme asuintaloa, nykyisin yksi. Kiinteistöt sopivat erittäin hyvin omakotitalojen tonteiksi. Maaperä on hyvä rakentamiselle ja kulkuyhteydet ovat kunnossa. Meitä ihmetyttää suuresti suunnitelmassa oleva merkintä, että kotimme alue on merkitty virkistysalueeksi. Käsitteäksemme toisen ihmisen koti ei voi olla ulkopuolisten virkistysaluetta. Havaintojemme mukaan olisi syytä pohtia, miten Liminganlahden luontokeskuksen vierailijoiden käytös ja meluaminen saataisiin rauhalliseksi. On ollut aika ikävää havaita, kuinka linnut ovat paenneet kauas merelle ja keskuksen ympäristö roskiintunut. Mielestämme on aiheellista yrittää rajoittaa näitä ns. ”virkistysjiä” eikä varata kaavasunnitelmissa lisää virkistysaluetta.

Aikaisemmin lintuja kävi tutkimassa todellisia luonnon ystäviä, jotka eivät häirinneet lintujen elämää. Nyt suuri osa kävijöistä ei kunnioita luontoa lainkaan, tulevat vain möliseämään humalassa etenkin viikonloppuina.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Mielipiteessä mainitut tilat sijoittuvat Lumijoentien ja Niemelänmutkan pohjoispuolelle, ja kaavatyössä laadittavan emätilaselvityksen alueelle. Olemassa olevat rakennuspaikat säilyvät rakennuspaikkoina myös laadittavassa kaavassa. Eli ko. tilojen alueelle on kaavaluonnoksessa osoitettu asuntoalue A-1-merkinnällä (maaseutumaisen asumisen alue) ja yksi olemassa oleva rakennuspaikka. Emätilaselvityksen perusteella ko. tiloille ei voida osoittaa uusia rakennuspaikkoja.

Mielipiteestä ei käy ilmi, mitä suunnitelmaa viittaus viheralueesta koskee.

LIMINGAN KUNTA - LUMIJOEN KUNTA

RUUTIKANKAAN – LIMINGANLAHDEN OSAYLEISKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

23.11.2021, PÄIVITYS 21.2.2025

Suunnittelualue

Suunnittelualue sijaitsee pääosin Limingan kunnan alueella Temmesjoen eteläpuolella ja Oulu-Ylivieska radan länsipuolella. Etelässä suunnittelualue rajoittuu Raahentiehen (vt8). Ruutikankaan alueella suunnittelualue ulottuu Lumijoen kunnan puolelle käsittäen kuntarajan molemmin puolin kehitteillä olevan ampumaurheilualan lähiympäristöineen. Suunnittelualueen laajuus on noin 5200 hehtaaria, josta noin 87 % sijoittuu Limingan kunnan puolelle ja 13 % Lumijoen kunnan puolelle. Kaava laaditaan asiakirjojen osalta yhteisenä, mutta Limingan ja Lumijoen kuntien valtuustot hyväksyvät oman kuntansa puolen kaavat.

Mitä suunnitellaan?

Alla olevaan karttaan rajatulle alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka tulee osalla aluetta (Rantakylä) olemaan tarkempi rakennuspaikkakohtainen osayleiskaava (AKL 44 §). Rantakylän alueella nyt laadittavaa kaavaa voitaneen jatkossa käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena, mikäli rakennuspaikka on osoitettu nyt laadittavassa kaavassa. Muilla alueilla osayleiskaava laaditaan yleispiirteisempänä aluevarauskaavana.

Kuva 1. Suunnittelualueen rajaus on esitetty kuvassa sinisellä katkoviivalla.

Suunnittelun tavoitteet

Laadittavan osayleiskaavan tavoitteet pohjautuvat Limingan ja Lumijoen kuntien strategioihin sekä maakunnan strategiaan linjauksiin.

Koko kaavatyötä koskevia tavoitteita ovat mm.:

- Tasapainon löytyminen eri maankäyttömuotojen (asuminen /virkistys /elinkeinot /liikenne /suojeluarvot) välille.
- Eri tarpeiden ja toimintojen yhteensovittaminen johdonmukaiseksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi.
- Seudullisten yhteistyöhankkeiden kehittäminen.
- Luonnonympäristön, luonnon monimuotoisuuden ja kulttuurimaiseman vaaliminen.
- Elinympäristön laadun takaaminen.
- Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen.
- Rantakylän pohjavesialueen suojelu ja Limingan vedenhankinnan turvaaminen

Ruutikankaan – Liminganlahden osayleiskaavan alueella on useita tarkempia ja toisistaan eroavia kehittämistarpeita, joista alla eriteltyinä keskeisimmät osa-alueittain:

Limingan keskustaajama

Limingan kirkonkylän oleva asemakaavoitettu alue (nyt laadittavan kaavan laajuudelta) sekä Limingan tavoiteohjelmassa asemakaavoitettaviksi määritellyt täydennysalueet osoitetaan laadittavassa osayleiskaavassa aluevarauksina aluekokonaisuuksien tuleviin pääkäyttötarkoituksiin perustuen.

Rantakylä

Rantakylän alue on maaseutumaista ympäristöä, joita ei Limingan tavoiteohjelman mukaisesti aiota asemakaavoittaa, vaan mahdollinen lisärakentaminen on ratkaistava osayleiskaavalla. Nyt laadittavalla osayleiskaavalla tutkitaan, voidaanko Rantakylän alueelle osoittaa uusia rakennuspaikkoja AKL 44 § perustuen niin, että osayleiskaavaa voitaisiin käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Rantakylän alueelle tehdään tämän vuoksi emätilaselvitys, joka auttaa osayleiskaavaan osoitettavien rakennuspaikkojen määrän määrittelyssä ja maanomistajien tasapuolisen kohtelun toteutumisessa. Rantakylän aluetta kehitetään omaleimaisena ja vaihtoehtoisena asuinympäristönä.

Ruutikankaan alue

Ruutikankaan alueelle on rakenteilla laaja ampumaurheilualue, joka sijoittuu kuntarajan molemmin puolin, osin Limingan ja osin Lumijoen kunnan puolelle. Alueelle on laadittu Master Plan vuonna 2017 (*Ruutikankaan ampumaurheilukeskuksen Master Plan, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy*).

Ruutikankaan ampumaurheilukeskus tulee olemaan valmistuessaan Suomen suurin ampumaurheilukeskus, ja laajuutensa puolesta harvinaisuus Pohjoismaissa. Ampumaurheilukeskuksessa on tarkoitus järjestää EM- ja MM-tason ampumaurheilukilpailuja kaikissa lajeissa. Alueelle tarvitaan korkeatasoiset katsomo-, huolto-, toimitsija- ja lehdistötilat sekä viimeisimmän tason viestintäyhteydet. Alueelle rakentuvan kisakeskuksen (päärakennus) lisäksi ampumaurheilukeskuksen alueelle rakennetaan toimisto-, tauko- ja varastotiloja, varastorakennuksia ja kuivakäymälöitä ratojen läheisyyteen. Alueelle tarvitaan pysäköintitilaa 1490 autolle ja tilavaraus helikopterikentälle. Nyt laadittavalla osayleiskaavalla varataan Ruutikankaalle ja riittävät alueet monipuolisen ja kansainvälisen ampumaurheilualan kehittämiseen oheistoimintoihin. Ampumaurheilukeskuksen läheisyyteen varataan alueita myös seudullista urheilukeskuksesta hyötyville muille toiminnoille. Alueella järjestettäneen jatkossa erilista kuolustus- ja kurssitoimintaa sekä messutapahtumia yms.

Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet keskittyvät valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottamiseen kaavoituksessa. Tavoitteet antavat kaavoitukselle sisällöllisen perustan ja viranomaisten tulee toiminnassaan tukea ja edistää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista.

14.12.2017 tehdyn Valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018. Alueidenkäyttölain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Nyt laadittavan osayleiskaavan osalta keskeisimmät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat seuraavat:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan yhdistelmä, jonka muodostavat kolmessa vaiheessa laaditut Pohjois-Pohjanmaan 1.–3. vaihemaakuntakaavat, jotka kaikki ovat lainvoimaisia.

- Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu Ympäristöministeriössä 23.11.2015.
- Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava on kuulutettu voimaan 7.12.2016.
- Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty 11.6.2018.

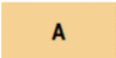
Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on vireillä. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan 2. ehdotus (10.2.2025) on julkisesti nähtävillä 17.2.-21.3.2025 välisen ajan. Energia- ja ilmastovaihemaakunta-kaavan ehdotuksessa ei ole enää varausta 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetulle Ruutinevan tuulivoima-alueelle tv-1 (316).

Maakuntakaavojen viralliset kaava-aineistot löytyvät Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivulta www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/

Kuva 2. Ote voimassa olevien Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta 25.1.2021. Suunnittelualueen alustava raja on lisätty kuvaan sinisellä katkoviivalla.

Suunnittelualuetta koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät:

	TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE.
	KESKUTATOIMINTOJEN ALUE.
	KYLÄ.
	LUONNONSUOJELUALUE
	VIRKISTYSALUE.
	VIRKISTYS- JA MATKAILUKOHDE.
	LIMINGAN LAKEUS, VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-UE.
	
	VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ
	MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ.
	POHJAVESIALUE.
	NATURA 2000 VERKOSTOON KUULUVA ALUE.
	AMPUMARATA. Lisämerkintä -2 osoittaa, että aluetta kehitetään kansainvälisen luokan ampumaurheilukeskuksena.
	MAA-AINEISTEN OTTOALUE.
	TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv-1).
	KAUPUNKIKEHITTÄMISEN KOHDEALUE: Oulun kaupunkiseutu.
	MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE. mk-7 Lakeuden alue.
	MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE / matkailun ja virkistysten kehittämisen kohdealue.
	mv-4 Liminganlahti-Hailuoto-Oulu.
	MOOTTORIKELKKAILUN YHTEYSTARVE.
	MOOTTORIKELKKAILUREITTI TAI -URA.
	PÄÄSÄHKÖJOHDON YHTEYSTARVE.

- VIHERYHTEYSTARVE.
- EKOLOGINEN YHTEYSTARVE.
- MUINAISMUISTOKOHDE.
- PERINNEMAISEMAKOHDE.
- MERKITTÄVÄSTI PARENNETTAVA VALTATIE (vt).
- SEUTUTIE, YHDYSTIE TAI PÄÄKATU.
- MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA NOPEAN HENKILÖLIIKENTEE JA RASKAAN TAVARALIIKENTEE PÄÄRATA.
- PÄÄSÄHKÖJOHTO 110 Kv.

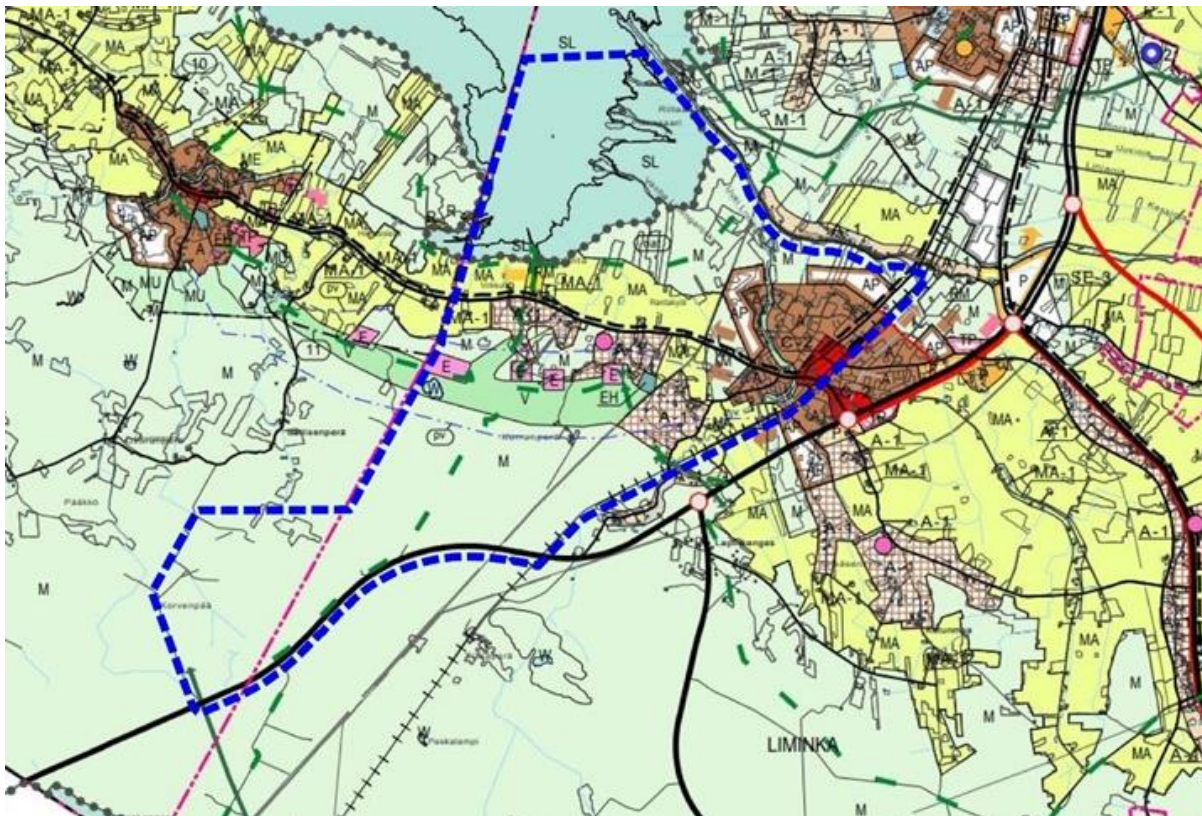

Kuva 3. Ortokuva, johon on lisätty suunnittelualue punaisella rajauksella.

Yleiskaavatilanne

Oulun seudun yleiskaavan 2020 muutos ja laajennus

Suunnittelualueella, sekä Limingan että myös Lumijoen puolella on voimassa Oulun seudun yleiskaavan 2020 muutos ja laajennus, joka on vahvistettu Valtioneuvostossa 8.3.2007 ja tullut voimaan 5.6.2007. Oulun seudun yleiskaava 2020, samoin kuin maakuntakaava, on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa kunnan omaa yleis- ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Nyt laadittava osayleiskaava tulee korvaamaan suunnittelualueella voimassa olevan Oulun seudun yleiskaavan 2020 muutoksen ja laajennuksen.

Kuva 4. Ote Oulun seudun yleiskaavan 2020 kaavakartasta 1. Suunnittelualueen alustava rajausta on lisätty kuvaan sinisellä katkoviivalla.

Suunnittelualueella olevia Oulun seudun yleiskaavamerkintöjä ovat mm. seuraavat:

Kehitettävä alue.

Alueen maankäyttö ratkaistaan yksityiskohtaisella oikeusvaikutteisella osayleiskaavalla tai asemakaavalla.

Uusi alue. Alueen maankäyttö ratkaistaan asemakaavalla.

Asuntoalue.

Pääosin jo rakennettu asuntoalue, jonka täydentäminen eheyttää yhdyskuntarakennetta. Alue sisältää asumiselle tarpeelliset palvelut, alueen sisäiset liikenneväylät, pysäköinti- ja virkistysalueet. Lisärakentamisen tulee perustua yksityiskohtaiseen oikeusvaikutteiseen osayleiskaavaan tai asemakaavaan.

AP

Pientalovaltainen asuntoalue.

Alue on tarkoitettu pääasiassa tiivistä ja matalaa sekä rivitalo- ja omakotirakentamista varten. Alue sisältää myös asumiselle tarpeelliset palvelut, alueen sisäiset liikenneväylät, pysäköinti- ja virkistysalueet.

Suunnittelusuositus: Alueen ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa on pyrittävä yhtenäiseen ja kunnan ominaispiirteitä tukevaan ympäristökuvaan.

Alueen asuinrakennukset on sijoitettava siten, että niistä on sujuvat kevytliikenneyhteydet lähipalveluihin ja joukkoliikennepysäkeille.

A-1

Maaseutumaisen asumisen alue.

Alue on tarkoitettu kylärakennetta tukevaa maaseutumaista asumista, palveluja ja työpaikkatoimintoja varten.

Suunnittelusuositus: Alueen rakennukset on sijoitettava olevaa rakennetta täydentäen siten, että ympäröivä rakennuskanta, kyläkuva ja yhteydet oleviin palveluihin otetaan huomioon. Alueen vesihuolto on järjestettävä siten, ettei jätevesien käsittelystä aiheudu ympäristöhaittaa. Maiseman kannalta tärkeät pellot tulee säilyttää rakentamattomina.

C-2

Keskustatoimintojen alue.

Alue on kuntakeskus, joka on tarkoitettu pääasiassa kuntalaisten käyttämille palveluille, keskusta sopiville työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Alueella voi olla myös seudullisia palveluja sekä MRL 114 § mukainen vähittäiskaupan suuryksikkö.

Suunnittelusuositus: Alueen kehittämisessä on tuettava kunnan erityispiirteitä.

SL

Luonnonsuojelualue.

Alueen suojelu toteutetaan luonnonsuojelu- ja/tai vesilain mukaisena suojelualueena.

M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen. Alueelle voidaan sijoittaa maa- ja metsätalouteen tai muuhun alueelle soveltuvaan elinkeinotoimintaan liittyviä asuinrakennuksia. Erityisistä syistä alueelle voidaan sijoittaa myös muita asuinrakennuksia. Rakennukset on sijoitettava siten, ettei niistä aiheudu maisema- eikä ympäristöhaittaa.

Suunnittelusuositus: Asuinrakennukset on pyrittävä sijoittamaan olevien yhdyskuntateknisten verkostojen piiriin. Asuinrakentamisesta ei saa aiheutua kunnalle kohtuuttomia kustannuksia pitkälläkään aikavälillä.

MA

Maisemallisesti arvokas peltoalue.

Alue on tarkoitettu maataloustalouteen. Alue on maiseman kannalta merkittävä viljelyalue, jolle voidaan rakentaa maataloustalouteen tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia. Alue on avoin pelto tai perinteen mukainen niitty.

MA-1

Maisemallisesti arvokas peltoalue.

Alue on tarkoitettu pääasiassa maataloustalouteen. Alue sijaitsee maiseman kannalta merkittävällä viljelyalueella, jolle voidaan rakentaa maataloustalouteen tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia. Alueelle voidaan sijoittaa myös maatalouteen tai muuhun alueelle soveltuvaan elinkeinotoimintaan liittyviä asuinrakennuksia. Erityisistä syistä alueelle voidaan sijoittaa myös muita

asuinrakennuksia. Rakennukset on sijoitettava siten, ettei niistä aiheudu maisema- eikä ympäristöhaittaa.

Suunnittelusuositus: Asuinrakennukset on pyrittävä sijoittamaan olevien yhdyskuntateknisten verkostojen piiriin. Asuinrakentamisesta ei saa aiheutua kunnalle kohtuuttomia kustannuksia pitkälläkään aikavälillä.

V

Virkistysalue.

Alue on tärkeä osa seudun virkistys- ja vapaa-ajan alueverkostoa.

Suunnittelusuositus: Alue on suunniteltava ja toteutettava siten, että virkistysalueiden mahdollistama toiminta tukee ja täydentää seudullisia virkistys- ja vapaa-ajanpalveluita.

EH

Hautausmaa-alue.

E

Erityisalue.

Alue on tarkoitettu seutua palvelevaa yhdyskuntateknistä tai energiahuoltoa varten.

W

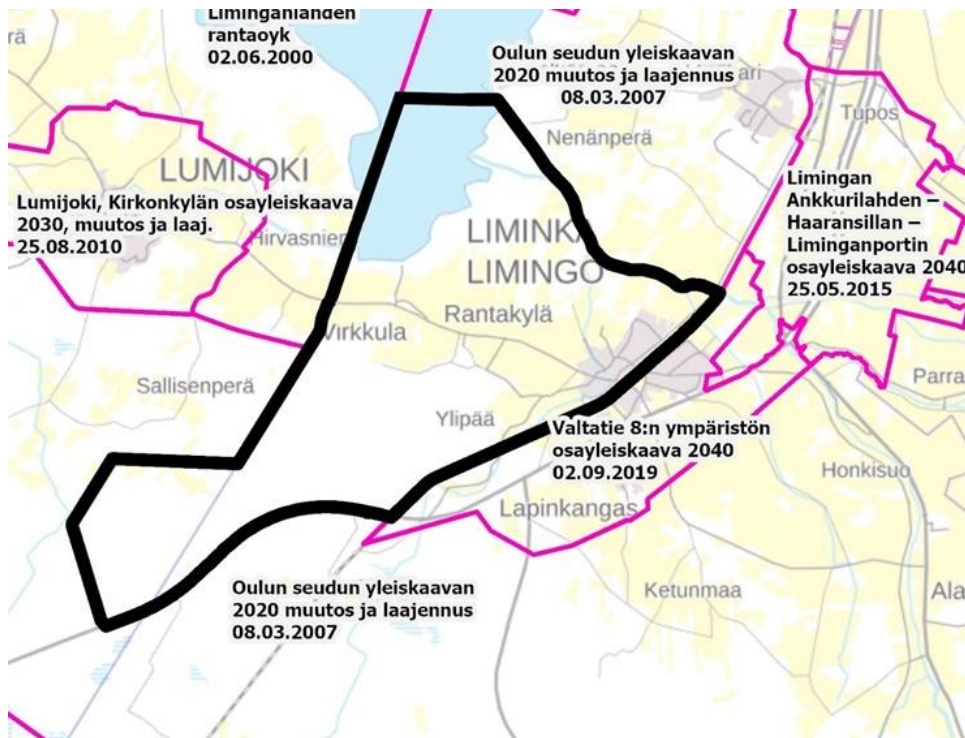
Vesialue.

Kesken jäänyt aiempi Liminganlahden osayleiskaava

Limingassa oli pitkään tekeillä Liminganlahden osayleiskaava, joka koski laajoja alueita Rantakylästä Tupoksen taajamaan sekä myös Pohjantien (vt 4) itäpuolelle. Kaava eteni luonnosvaiheeseen, mutta sen jälkeen alueen kaavoitusta on päätetty jatkaa pienemmissä osissa: Tupoksessa Pohjantien tuntumaan on hyväksytty Ankkurilahti-Haaransilta-Liminganportin osayleiskaava 25.5.2015.

Viereiset osayleiskaava-alueet / lähiympäristössä voimassa olevat yleiskaavat

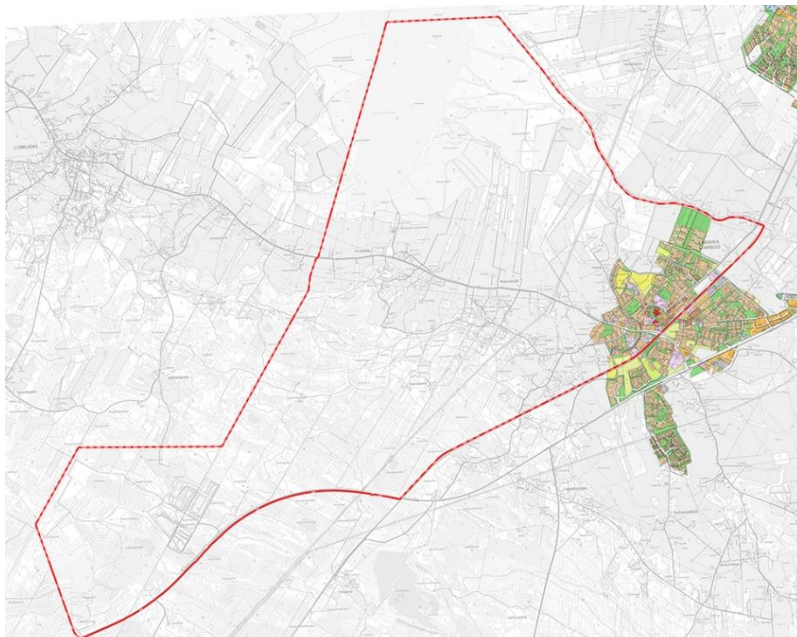
- Nyt laadittava osayleiskaava rajoittuu idässä ja kaakossa VT-8:n ympäristön osayleiskaava-alueeseen. VT-8 ympäristön osayleiskaava on hyväksytty Limingan kunnanvaltuustossa 2.9.20219.
- Nyt laadittava osayleiskaava rajoittuu lännessä Lumijoen kunnan puolella voimassa olevaan Liminganlahden rantayleiskaavaan, joka on hyväksytty Lumijoen kunnanvaltuustossa vuonna 1999 ja vahvistettu Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa vuonna 2000.

Kuva 5. Yleiskaavatilanne suunnittelualueen läheisyydessä.

Asemakaava

Suunnittelualueen itäkulma kuuluu Limingan kirkonkylän asemakaavoitettuun alueeseen, jota on laadittu vaiheittain 1960-luvulta lähtien. Lumijoen kunnan puolella asemakaavoitettu alue sijoittuu useamaan kilometrin päähän kuntakeskustaan.

Kuva 6. Asemakaavatilanne suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Kuva ei ulotu Lumijoen kunnan asemakaavoitettuihin alueisiin. Suunnittelualue on esitetty kuvassa punaisella viivalla.

Rakennusjärjestys

Limingan kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty 24.4.2017 ja tullut lainvoimaiseksi 5.6.2017.

Lumijoen kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty 17.2.2020 ja tullut lainvoimaiseksi 17.3.2020.

Kaavatyön yhteydessä tehtävät selvitykset

- Emätilatarkastelu ja mitoituslaskelma:
Osa kaavasta (Limingan Rantakylän alue) laaditaan AKL 44 §:n mukaisesti rakennuspaikkakohtaisena osayleiskaavana, joten kaavatyön alussa tulee pohtia ja päättää rakennuspaikkajaon perusteet. Pohdintaa varten Rantakylän alueelle laaditaan emätilatarkastelu. Emätilatarkastelu perustuu Maanmittauslaitoksen tietoihin sekä tarvittaessa vanhojen peruskarttojen analysointiin. Kullekin nykyiselle tilalle määritetään emätila. Emätilatarkastelun leikkausvuosi määritetään kaavatyön alussa. Tilakohtaista mitoituslaskelmaa varten määritetään yleiskaavan mitoitusperiaatteet ja mitoitusvyöhykkeet eli millä alueilla rakennusoikeutta muodostuu minkäkin verran rakennuskelpoisen maan pinta-alaan perustuen. Mitoitusvyöhykkeet määritetään mm. luonto- ja maisema-arvoihin perustuen asiantuntija-arviona. Tehdyt valinnat viedään kunkin tilan tietoihin ja yhdistetään emätiloittain, jolloin nähdään, onko emätiloilla jäljellä olevaa rakennusoikeutta ja kuinka paljon.
- Kirjallinen luontoselvitys:
Suunnittelualueelta tiedossa olevat luontotiedot kootaan olemassa olevan lähtötiedon sekä kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella. Lähtötietona käytetään mm. Lajitietokeskuksen tietokantatiedot uhanalaisten lajien esiintymispaikoista, paikkatiedot puuston iästä ja koostumuksesta sekä tiedot alueelle mahdollisesti sijoittuvista suojelukohteista. Potentiaaliset luontoarvokohteet rajataan luontoselvityksen teemakarttaan.
- Tarkentavat, muutosalueille kohdennettavat maastoselvityksiin pohjaavat luontoselvitykset:
 - viitasammakot ja lepakot
 - lintujen muuton aikaisen kerääntymäalueiden selvitys
 - pesimälinnust selvitys
 - kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Ruutikankaan rakennusalueet sekä emätilaselvityksen muutosalueet)
- Natura-arvioinnin tarveselvitys / mahdollinen Natura-arviointi
- Arkeologien selvitys: Ruutikankaan sekä Limingan keskustaajaman alueelle.

Suunnittelualueelle laaditut ja siihen vaikuttavat muut suunnitelmat

- Lumijoen kuntastrategia / visio 2030 ja Limingan kunnan strategia 2030
- Limingan tavoiteohjelma / kehityskuva 2030
- Oulun seudun kehityskuva 2030+
- Oulun kaupunkiseudun rakennemalli 2040
- Oulun seudun lähijunaselvitys
- Valtatien 8 liittymäjärjestelyt uuden Ruutikankaan ampumaurheilukeskuksen liittymän kohdalla, tiesuunnitelma 2020
- Ruutikankaan ampumaurheilukeskuksen Master Plan 2017

Vaikutusten arviointi

Alueidenkäyttölain mukaan kaavaa laadittaessa on selvittävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset (AKL 9 § ja MRA 1 §). Vaikutusalueena tarkastellaan yleensä osayleiskaavan suunnittelualuetta ja sen lähiympäristöä. Ruutikankaan – Liminganlahden alueella olevista merkittävistä luontoarvoista (mm. linnusto) johtuen kaavan toteuttamisen vaikutusalue voi olla varsinaista suunnittelualuetta laajempi. Asia selviää selvitysten ja kaava-alueelle esitettävien mahdollisten maankäyttömuutosten tarkentuessa.

Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Vaikutusten arvioinnin tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Vaikutusten arvioinnissa voidaan tarkastella kaavan toteuttamisen vaikutuksia mm. seuraaviin arviointikohteisiin:

- valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- osayleiskaavan seudulliset vaikutukset
- ympäröivä yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö
- liikenne ja liikenneturvallisuus
- luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot
- sosiaaliset vaikutukset, vaikutukset ihmisten elinoloon ja ympäristöön

Aikataulu

joulukuu 2021	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville
2022-2024	Selvitykset ja kaavaluonnoksen laadinta
syksy 2023	Kaavaluonnos nähtävillä, jolloin mielipiteiden jättömahdollisuus ja yleisötilaisuus
kevät 2025	Kaavaehdotus nähtäville, jolloin muistutusten jättömahdollisuus ja yleisötilaisuus
syksy 2025	Osayleiskaavan hyväksymiskäsittelyt Limingan ja Lumijoen kunnanhallituksissa ja kunnanvaltuustoissa

Viranomaisyhteistyö

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja muiden keskeisten viranomaisten kanssa pidetään kaavoituksen alkuvaiheessa ja työn kuluessa tarpeelliseksi katsottu määrä viranomaisneuvotteluja (AKL 66 §, MRA 18 §). Lisäksi viranomaisten kanssa järjestetään tarvittaessa työpalavereita.

Osalliset, osallistuminen ja vuorovaikutus

Kaavoitus edellyttää vuorovaikutusta kaavaa valmisteltaessa (AKL 62 §). Osallisia ovat maanomistajat ja ne tahot, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Tämän kaavahankkeen osallisia ovat muun muassa:

- Alueen ja lähiympäristön asukkaat, alueella työssäkäyvät ja alueen palveluiden käyttäjät
- Alueen ja lähiympäristön kiinteistönomistajat, -haltijat ja maanomistajat
- Alueen yritykset, yhdistykset ja järjestöt ja osakaskunnat mm.
 - Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys
- Limingan ja Lumijoen kuntien eri hallintoviranomaiset
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Väylävirasto
- Pohjois-Pohjanmaan museo (Pohjois-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo)
- Oulun seudun ympäristötoimi
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Metsähallituksen Luontopalvelut
- Metsäkeskus
- Siikajoen kunta ja Kempeleen kunta
- Oulun Seudun Sähkö
- Oulun Seudun Lämpö Oy
- Limingan vesihuolto Oy
- Lumijoen Vesi Oy
- Fingrid Oyj
- Lakeuden Kuitu Oy
- Teleoperaattorit
- Lakeuden Luonto Ry
- Oulun seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämisen koordinaattori (KäPy-koordinaattori)

Tiedottaminen

Kaavan vireilletulosta, yleisötilaisuuksista ja nähtävilläpidoista tiedotetaan julkisilla kuulutuksilla kuntien internet-sivuilla, kuntien virallisilla ilmoitustauluilla sekä sanomalehti Rantalakeudessa.

Suunnitteluaineisto on kaavaprosessin aikana nähtävillä Limingan ja Lumijoen kuntien internetsivuilla seuraavissa osoitteissa:

www.liminka.fi/asuminen-ja-rakentaminen/kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat/

www.lumijoki.fi/asuminen-rakentaminen-ja-ymparisto/rakentaminen/kaavoitus-ja-maankaytto/

Virallisissa kuulemisvaiheissa kaava-aineistot ovat julkisesti nähtävillä myös Limingan Lakeustalolla ja Lumijoen kunnantalolla niiden aukiollessa. Nähtävillä olojen aikana on osallisilla ja kunnan jäsenillä mahdollisuus lausua mielipiteensä kaavasta kirjallisesti seuraavasti:

- Asiat, jotka koskevat Limingan kunnan puoleista kaava-aluetta, palaute osoitteeseen:
Limmingan kunnanhallitus
Lakeustalo, Liminganraitti 10 C, 91900 Liminka
tai sähköpostitse kunta@liminka.fi
- Asiat, jotka koskevat Lumijoen kunnan puoleista kaava-aluetta, palaute osoitteeseen:
Lumijoen kunnanhallitus
Kunnankuja 1, 91980 Lumijoki
tai sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@lumijoki.fi

Yhteystiedot

Limingan kunta

Lakeustalo, Liminganraitti 10 C, 91900 Liminka
kunnanarkkitehti Aatu Jämsä p. 040 352 2179
sähköposti aatu.jamsa@liminka.fi

Lumijoen kunta

Kunnankuja 1, 91980 Lumijoki
tekninen johtaja Ari Korkala p. 040 5640 099
sähköposti ari.korkala@lumijoki.fi

Kaavaa laativa konsultti

Ramboll Finland Oy
projektipäällikkö Merja Isteri
sähköposti merja.isteri@ramboll.fi

Vastaanottaja

Limingan kunta

Asiakirjatyyppi

Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys

Päivämäärä

12.09.2024

**RUUTIKANKAAN-LIMINGANLAHDEN
OSAYLEISKAAVA**

NATURA-ARVIOINNIN TARPEELLISUUDEN SELVITYS

Projekti	Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava
Vastaanottaja	Limingan kunta
Asiakirjatyyppi	Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys
Päivämäärä	12.9.2024
Laatija	Panu Kuokkanen, Ramboll Finland Oy
Tarkastaja	Ville Yli-Teevahainen

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	2
2.	HANKKEEN tiivistelmä	2
3.	TARKASTELTAVA NATURA-ALUE JA ARVIOINNIN SISÄLTÖ	3
3.1	Liminganlahden Natura 2000 alueen kuvaus	3
4.	NATURA-ALUEIDEN SUOJELU JA ARVIOINNIN PERUSTEET	8
4.1	Lainsäädäntö	8
4.2	Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittäminen	10
5.	ARVIOINNISSA KÄYTETTY AINEISTO	10
5.1	Lähtöaineisto	10
6.	MAHDOLLISET VAIKUTUKSET NATURA-ALUEESEEN	11
6.1	Luontodirektiivin luontotyytit	12
6.1.1	Vaikutukset alueen luontotyyppisiin	13
6.2	Luontodirektiivin lajit	14
6.3	Lintudirektiivin lajit	16
6.3.1	Lepäilevä linnusto kaava-alueella	16
6.3.2	Pesimälinnusto kaava-alueella	18
6.3.3	Vaikutukset alueen suojeluperusteena olevaan lintulajistoon	19
6.4	Muut huomionarvioiset lajit	21
6.5	Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa	22
7.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	22
8.	KIRJALLISUUS	22

1. JOHDANTO

Natura 2000 – verkostoon sisältyviin alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista säädetään luonnonsuojelulaissa (9/2023, 35 § ja 39 §). Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset.

Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittämisen (ent. Natura-arvioinnin tarveharkinta) yhteydessä tulee selvittää, aiheuttavatko hankkeen toiminnot merkittäviä vaikutuksia Natura alueen suojeluperusteille, jolloin olisi perusteltua laatia Natura-arviointi (Mäkelä & Salo 2024). Luonnonsuojelulain mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos Natura-arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon (Luonnonsuojelulaki 9/2023, 39 §). Lupa saadaan myöntää tai suunnitelma hyväksyä/vahvistaa, jos valtioneuvosto yleisistunnossaan päättää, että hanke tai suunnitelma on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole (Luonnonsuojelulaki 9/2023, 39 §).

Tässä raportissa on kuvattu Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys, joka koskee Liminganlahden Natura-aluetta (FI1102200). Natura-alue on perustettu Euroopan unionin lintudirektiivin erityissuojelualueeksi (SPA) ja erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC). Arvioinnin johtopäätöksenä on, heikentääkö hanke niitä luontoarvoja, joiden perusteella arvioitava Natura-alue on sisällytetty Suomen Natura 2000-verkostoon. Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys on tehty luonnonsuojelulain 35 § mukaisena asiantuntija-arviona (Luonnonsuojelulaki 9/2023) ja arviointia on ollut laatimassa FM ekologi Panu Kuokkanen, Ramboll Finland Oy:stä.

2. HANKKEEN TIIVISTELMÄ

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan kaavoitettava alue on laaja ja sen pinta-ala on yhteensä noin 52 km² (5200 hehtaaria). Alue muodostaa kokonaisuutena varsin monipuolisen suunnittelukohteen, jossa on mm. valtakunnallisia luontoarvoja sekä valtakunnallisia rakennetun ympäristön arvoja, laajoja maataloustuotannossa olevia ja maisemallisesti arvokkaita peltolakeuksia, pääosa Limingan keskustaajamaa ja vanhoja kyläasutusalueita (Virkkula, Rantakylä) sekä Ruutikankaan ampumaurheilualue, jota kehitetään kansainvälisen tason monitoimialueena.

Suunnittelualueelle laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka tulee osalla aluetta (Rantakylä) olemaan tarkempi rakennuspaikkakohtainen osayleiskaava (MRL 44 §), eli Rantakylän alueella kaavaa voidaan jatkossa käyttää rakennusluvan perusteena. Muilla alueilla osayleiskaava laaditaan yleispiirteisempänä aluevarauskaavana, jossa keskeisimmät rakentamisalueet toteutetaan asemakaavalla.

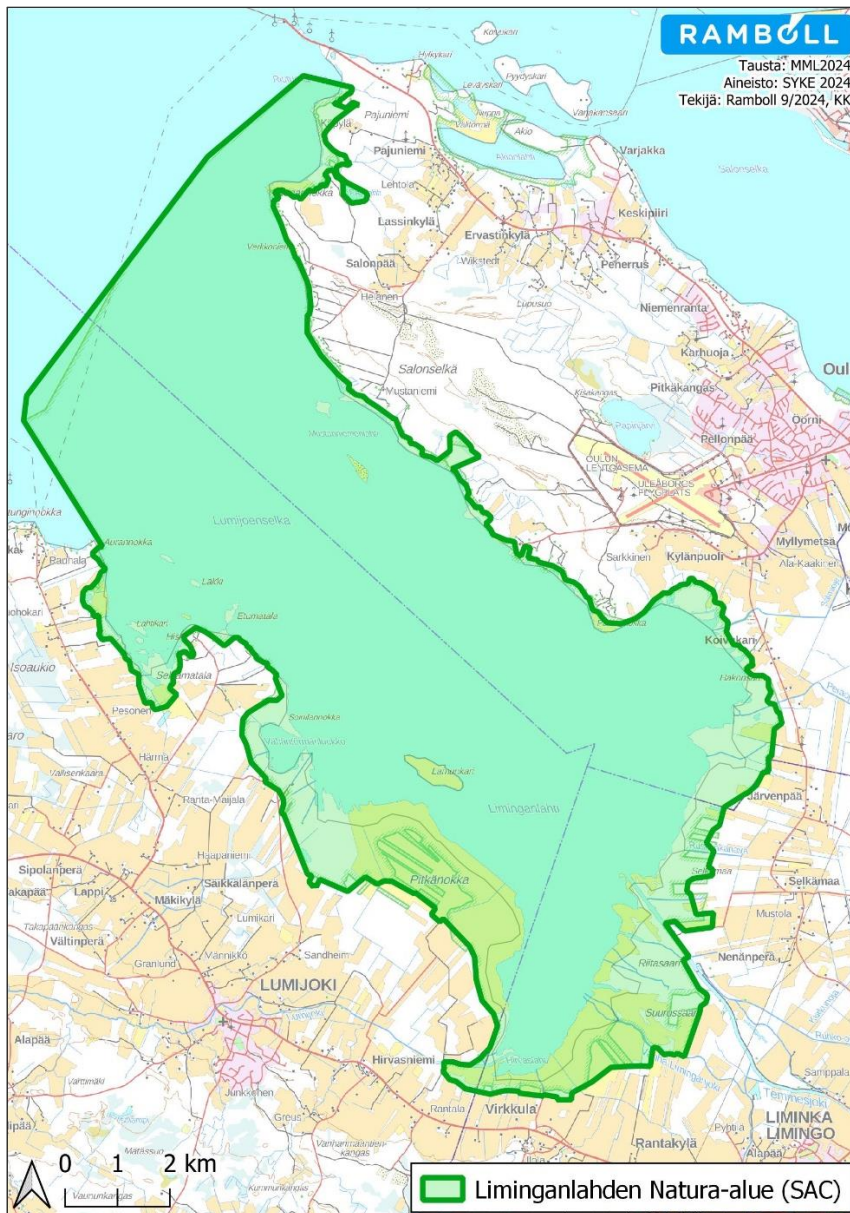
Kaavatyössä on keskeistä huomioida uuden maankäytön liittyminen alueen lukuisiin arvoihin (mm. linnusto- ja luontoarvot, maisema-arvot, rakennetun kulttuuriympäristön arvot) sekä rajoiteisiin (tulva-alueet, pohjavesialue).

3. TARKASTELTAVA NATURA-ALUE JA ARVIOINNIN SISÄLTÖ

3.1 Liminganlahden Natura 2000 alueen kuvaus

Limminganlahden Natura-alue (FI1102200) on pinta-alaltaan 11823 hehtaarin laajuinen, ja sen kokonaisalasta on 82 % meripinta-alaa. Liminganlahden Natura-alueen suojelun perusteena on useita luontotyyppejä, mittavat linnustoarvot sekä useita huomionarvoisia kasvilajeja.

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan alueesta 1121 hehtaaria on Natura-aluetta, joka puolestaan on 9,5 % Liminganlahden Natura-alueesta. Natura-alueen osuus koko Ruutikankaan-Limminganlahden kaava-alueesta on 20 %. Liminganlahden Natura-alueen SAC ja SPA raja-
aus on esitetty tarkemmin kuvassa alla (Kuva 1).

Kuva 1. Liminganlahden Natura-alueen raja-
aus.

Natura-tietolomakkeen mukaan Liminganlahti on linnustoltaan tärkein lintuvesi Suomessa. Alueelta on tavattu 33 lintudirektiivin liitteessä I mainittua lintulajia ja alueella pesii huomattava määrä Suomessa uhanalaiseksi luokiteltuja lintulajeja. Pesimälajisto on erittäin monipuolinen sisältäen lähes kaikki Suomessa esiintyvät kosteikoille ominaiset lintulajit. Useiden lajien pesimäkannat ovat maamme korkeimpia. Pesimälinnuston lisäksi alue on vähintään yhtä merkittävä muuttolintujen kerääntymis- ja sulkasatoalue. Muutonaikaiset kerääntymät ovat maailmanlaajuisesti merkittäviä sillä useiden lajien kannoista jopa useita prosentteja levähtää säännöllisesti Liminganlahdella.

Liminganlahden alueen luontodirektiivillä (SAC) suojellut lajit (Taulukko 1) ja luontotyytit (Taulukko 2), sekä lintudirektiivillä (SPA) suojellut lajit (Taulukko 3) on listattu alle taulukoihin.

Taulukko 1. Liminganlahden luontodirektiivillä suojellun (SAC) alueen suojeluperusteina ovat seuraavat lajit.

Laji	Tieteellinen nimi
upossarpio (EN)	<i>Alisma wahlenbergii</i>
pohjansorsimo (EN)	<i>Arctophila fulva</i>
nelilehtivesikuusi (EN)	<i>Hippuris tetraphylla</i>
ruijanesikko (VU)	<i>Primula nutans subsp. finmarchica</i>
rönsysorsimo (CR)	<i>Puccinellia phryganodes</i>
viitasammakko (LC)	<i>Rana arvalis</i>
nahkiainen (NT)	<i>Lamprolaima fluviatilis</i>
Kaksisiipiset kaislahattara (EN)	<i>Dicranomyia esbeni</i>
Kaksisiipiset vuomahattara (NT)	<i>Dicranomyia intricata</i>

Taulukko 2. Liminganlahden luontodirektiivillä suojellun (SAC) alueen luontotyytit ja pinta-alat NATA-arvion mukaan.

Luontotyyppi	Pinta-ala
1110 - Vedenalaiset hiekkasärkät	27,4
1130 - Jokisuistot	3500
1150 - Rannikon laguunit	13,2
1160 - Laajat matalat lahdet	8890
1210 - Rantavallit	0,02
1220 - Kivikkorannat	2,07

1620 - Ulkosaariston saaret ja luodot	20
1630 - Merenrantaniityt	1250
1640 - Itämeren hiekkarannat	0,32
2110 - Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	4,39
2130 - Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit	3,91
2140 - Variksenmarjadyynit	0,70
4030 - Kuivat nummet	0,32
7140 - Vaihettumissuot ja rantasuot	235
9030 - Maankohoamisrannikon primäärisukessiovaiheiden metsät	78,21
9050 - Lehdot	43,80
9070 - Hakamaat ja kaskilaitumet	12,66
9080 - Metsäluhdet	7,69
91D0 - Puustoiset suot	7,38

Liminganlahti on suojeltu myös lintudirektiivillä (FI1102200, SPA). Liminganlahti on Perämeren suurin lahti ja kansainvälisesti arvokas lintukosteikko. Hailuoto–Liminganlahti ja Siikajoen lintuvedet ym. muodostavat linnustoltaan kansainvälisesti ja kansallisesti arvokkaan kokonaisuuden (IBA-alue, FINIBA-alue: Oulunseudun kerääntymisalue).

Taulukko 3. Liminganlahden lintudirektiivillä (SPA) suojellun alueen suojeluperusteisiin on listattu seuraavat lintudirektiivin liitteen I lintulajit sekä lintudirektiivin muuttolintulajit. Taulukkoon on lisätty lajin uhanalaisuusluokitus Suomessa (RE = hävinneet, CR = äärimmäisen uhanalaiset, EN = erittäin uhanalaiset, VU = vaarantuneet, NT = silmälläpidettävät, LC = elinvoimaiset, DD = puutteellisesti tunnetut, NA = arviointiin soveltumattomat, NE = arvioimatta jätetyt (IUCN 2019, Suomen lajitietokeskus)).

LID I Laji (uhanalaisuusluokitus)	Tieteellinen nimi	LiD muuttolintulaji (uhanalaisuusluokitus)	Tieteellinen nimi
helmipöllö (NT)	<i>Aegolius funereus</i>	jouhisorsa (VU)	<i>Anas acuta</i>
maakotka (VU)	<i>Aquila chrysaetos</i>	lapasorsa (LC)	<i>Anas clypeata</i>
suopöllö (LC)	<i>Asio flammeus</i>	heinätavi (VU)	<i>Anas querquedula</i>
pyy (VU)	<i>Bonasa bonasia</i>	harmaasorsa (LC)	<i>Anas strepera</i>

kaulushaikara (LC)	<i>Botaurus stellaris</i>	metsähanhi (VU)	<i>Anser fabalis</i>
valkoposkihanhi (LC)	<i>Branta leucopsis</i>	lapinkirvinen (EN)	<i>Anthus cervinus</i>
huuhkaja (EN)	<i>Bubo bubo</i>	harmaahaikara (LC)	<i>Ardea cinerea</i>
etelänsuosirri (EN)	<i>Calidris alpina schinzii</i>	karikukko (EN)	<i>Arenaria interpres</i>
mustatiira (CR)	<i>Chlidonias niger</i>	punasotka (CR)	<i>Aythya ferina</i>
ruskosuohaukka (LC)	<i>Circus aeruginosus</i>	tukkasotka (EN)	<i>Aythya fuligula</i>
sinisuohaukka (VU)	<i>Circus cyaneus</i>	lapasotka (EN)	<i>Aythya marila</i>
arosuohaukka (EN)	<i>Circus macrourus</i>	pulmussirri	<i>Calidris alba</i>
niittysuohaukka (CR)	<i>Circus pygargus</i>	isosirri	<i>Calidris canutus</i>
ruisräikkä (LC)	<i>Crex crex</i>	kuovisirri	<i>Calidris ferruginea</i>
pikkujoutsen	<i>Cygnus columbianus</i>	lapinsirri (EN)	<i>Calidris temminckii</i>
laulujoutsen (LC)	<i>Cygnus cygnus</i>	kultasirkku (RE)	<i>Emberiza aureola</i>
palokärki (LC)	<i>Dryocopus martius</i>	pohjansirkku (NT)	<i>Emberiza rustica</i>
peltosirkku (CR)	<i>Emberiza hortulana</i>	nuolihaukka (LC)	<i>Falco subbuteo</i>
ampuhaukka (LC)	<i>Falco columbarius</i>	tuulihaukka (NT)	<i>Falco tinnunculus</i>
muuttohaukka (VU)	<i>Falco peregrinus</i>	selkälokki (VU)	<i>Larus fuscus</i>
kuikka (LC)	<i>Gavia arctica</i>	naurulokki (VU)	<i>Larus ridibundus</i>

kaakkuri (NT)	<i>Gavia stellata</i>	jänkäsirriäinen (NT)	<i>Limicola falcinellus</i>
kurki (LC)	<i>Grus grus</i>	mustapyrstökuiri (VU)	<i>Limosa limosa</i>
merikotka (LC)	<i>Haliaeetus al-bicilla</i>	jänkäkurppa (LC)	<i>Lymnocyptes minimus</i>
pikkulepinkäinen (LC)	<i>Lanius collurio</i>	pilkkasiipi (VU)	<i>Melanitta fusca</i>
pikkulokki (LC)	<i>Larus minutus</i>	mustalintu (LC)	<i>Melanitta nigra</i>
punakuiri (LC)	<i>Limosa lap-ponica</i>	keltavästäräkki (LC)	<i>Motacilla flava</i>
sinirinta (NT)	<i>Luscinia svecica</i>	kivitasku (LC)	<i>Oenanthe oenanthe</i>
uivelo (LC)	<i>Mergus albellus</i>	tundrakurmitsa	<i>Pluvialis squatarola</i>
sääksi (NT)	<i>Pandion haliaetus</i>	härkälintu (NT)	<i>Podiceps grise-gena</i>
mehiläishaukka (EN)	<i>Pernis apivorus</i>	ristisorsa (VU)	<i>Tadorna tadorna</i>
vesipääsky (VU)	<i>Phalaropus lobatus</i>	mustaviklo (NT)	<i>Tringa erythropus</i>
suokukko (CR)	<i>Philomachus pugnax</i>	punajalkaviklo (NT)	<i>Tringa totanus</i>
pohjantikka (LC)	<i>Picoides tridactylus</i>	sepelrastas (VU)	<i>Turdus torquatus</i>
kapustarinta (LC)	<i>Pluvialis apricaria</i>	räyskä (LC)	<i>Sterna caspia</i>
mustakurkku-uikku (EN)	<i>Podiceps auritus</i>	kalatiira (LC)	<i>Sterna hirundo</i>
luhtahuitti (LC)	<i>Porzana porzana</i>	lapintiira (LC)	<i>Sterna paradisaea</i>
pikkutiira (EN)	<i>Sterna albifrons</i>	hiiripöllö (LC)	<i>Surnia ulula</i>

teeri (LC)	<i>Tetrao tetrix</i>	liro (NT)	<i>Tringa glareola</i>
metso (LC)	<i>Tetrao urogallus</i>		

Muina tärkeinä kasvi- ja eläinlajeina alueella on mainittu lisäksi (SAC/SPA):

Linnut:

- viiriäinen (*Coturnix coturnix*, EN)

Kasvit:

- Somersara (*Carex glareosa*)
- Suolasara (*Carex halophila*)
- Merisara (*Carex mackenziei*)
- Vihnesara (*Carex paleacea*)
- Vesihilpi (*Catabrosa aquatica*)
- Velholehti (*Circaea alpina*)
- Paunikko (*Crassula aquatica*)
- Pohjanlahdenlauha (*Deschampsia bottnica*)
- Jouhiluikka (*Eleocharis quinqueflora*)
- Perämerensilmäruoho (*Euphrasia bottnica*)
- Merinätkelmä (*Lathyrus japonicus* subsp. *maritimus*)
- Suolasänkiö (*Odontites litoralis*)
- Käärmeenkieli (*Ophioglossum vulgatum*)
- Otalehtivita (*Potamogeton friesii*)
- Tuppivita (*Potamogeton vaginatus*)
- Merihanhikki (*Potentilla anserina* subsp. *groenlandica*)
- Kujasorsimo (*Puccinellia distans*)
- Sammakonleinikki (*Ranunculus reptabundus*)
- Suomenhierakka (*Rumex pseudonatronatus*)
- Jokipaju (*Salix triandra*)
- Lettotähtimö (*Stellaria crassifolia*)
- Merisaunio (*Tripleurospermum maritimum*)

4. NATURA-ALUEIDEN SUOJELU JA ARVIOINNIN PERUSTEET

4.1 Lainsäädäntö

Natura-verkoston avulla suojellaan EU:n luontodirektiivin (luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi, 1992/43/ETY) ja lintudirektiivin (luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi, 2009/147/EC) tarkoittamia luontotyyppejä, lajeja ja niiden elinympäristöjä, jotka esiintyvät jäsenvaltioiden Natura-verkoston ilmoittamilla tai ehdottamilla alueilla. Jäsenvaltioiden tehtävänä on huolehtia, että ns. Natura-arviointi toteutetaan hankkeiden ja suunnitelmien valmistelussa ja päätöksenteossa sen varmistamiseksi, että niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty tai ehdotettu sisällytettäväksi Natura -verkostoon, ei merkittävästi heikennetä. Suojeluarvoja merkittävästi heikentävä toiminta on kiellettyä sekä alueella että sen rajojen ulkopuolella.

Natura -verkostoon kuuluvalla alueella on toteutettava suojelutavoitteita vastaava suojelu. Suomessa suojelua toteutetaan alueesta riippuen muun muassa luonnonsuojelulain, erämaalain, maa-aineslain, koskiensuojelulain ja metsälain mukaan. Toteutuskeino vaikuttaa muun muassa siihen, millaiset toimet kullakin Natura-alueella ovat mahdollisia. Luonnonsuojelulailla on toteutettu niiden Natura-alueiden suojelu, joilla on voimakkaimmin rajoitettu tavanomaista maankäyttöä. Näillä alueilla suurin osa ympäristöä muokkaavista toimenpiteistä on kielletty. Vastaavasti metsä- tai maa-aineslakien kautta suojelluilla alueilla kiellot ovat yleensä lievempiä ja mm. pienimuotoiset metsätaloustoimet sekä maa-ainesten ottotoimenpiteet voivat alueen luontoarvot säilyttävällä tavalla olla sallittuja.

Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa tai hyväksyä suunnitelmaa, jonka voidaan arvioida merkittävällä tavalla heikentävän niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on liitetty Natura-verkostoon. Lain 35 §:ssä on hankkeiden ja suunnitelmien Natura-vaikutusten arvioinnista todettu:

”Jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.” (Luonnonsuojelulaki 35.1 §).

Natura-vaikutusten arviointivelvollisuus syntyy, mikäli hankkeen vaikutukset a) kohdistuvat Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin, b) ovat luonteeltaan heikentäviä, c) laadultaan merkittäviä, sekä d) ennalta arvioiden todennäköisiä. Arvioinnin perusteena tarkastellaan ensisijaisesti niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura-suojelualueverkostoon. Näitä ovat aluekohtaisesti joko:

- luontodirektiivin liitteen I luontotyytit (SAC-alueet),
- luontodirektiivin liitteen II lajit (SAC-alueet),
- lintudirektiivin liitteen I lintulajit (SPA-alueet),
- lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitetut (SPA-alueet) muuttolintulajit

Arvioinnin lähtökohtana ovat SAC-alueilla siten pääsääntöisesti luontodirektiivin mukaiset suojeluarvot (luontotyytit ja lajit), SPA-alueilla lintudirektiivin mukaiset lajit ja muuttolintulajit sekä SAC/SPA-alueilla molemmat. Yksittäisiin luontotyyppisiin ja lajeihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi on arvioitava hankkeen vaikutukset Natura-alueen eheyteen.

Vaikutusten heikentymistä tai vaikutusten merkittävyyttä ei ole yksityiskohtaisesti määritelty luonto- tai lintudirektiiveissä. Yleisesti luontotyyppien voidaan arvioida heikentyvän, jos sen pinta-ala supistuu tai ekosysteemin rakenne ja sen toimivuus heikentyvät muutosten seurauksena. Vastaavasti lajitasolla vaikutukset voidaan arvioida heikentäviksi, jos lajin elinympäristö supistuu eikä laji tästä tai jostain muusta syystä johtuen ole enää elinkykyinen tarkastellulla alueella. Vaikutusten merkittävyyteen vaikuttavat tässä yhteydessä erityisesti muutoksen laaja-alaisuus. Kokonaisuudessaan vaikutukset on kuitenkin aina suhteutettava alueen kokoon sekä kohteen luontoarvojen merkittävyyteen alueellisella ja valtakunnan tasolla. Joissakin tapauksissa pienikin muutos voi olla luonteeltaan merkittävä, jos se kohdistuu alueellisella tai valtakunnan tasolla poikkeuksellisen arvokkaalle alueelle tai vaikutuksen kohteena olevan luontotyyppin tai lajin säilyminen Natura-alueella voidaan arvioida ominaispiirteiltään tavanomaista herkemäksi jo pienille elinympäristömuutoksille.

Luontoarvojen heikentämistä arvioitaessa huomioidaan luontotyyppin tai lajin suotuisaan suojelutasoon kohdistuvat muutokset sekä hankkeen vaikutus Natura 2000-verkoston eheyteen ja koskemattomuuteen, millä tarkoitetaan tarkastelun alaisen kohteen ekologisen rakenteen ja toiminnan säilymistä elinkelpoisena ja niiden luontotyyppien ja lajien kantojen säilymistä elinvoimaisina, joiden vuoksi alue on valittu Natura-verkostoon. Alueen eheyden korostaminen voi tässä yhteydessä tarkoittaa sitä, että vaikka vaikutukset eivät olisi mihinkään luontotyyppiin tai lajiin yksinään merkittäviä, vähäiset tai kohtalaisen suuret vaikutukset moneen lajiin ja luontotyyppiin saattavat heikentää alueen ekologista rakennetta tai toimintaa merkittävästi. Niin ikään vaikutusten ei tarvitse kohdistua suoraan arvokkaisiin luontotyypeihin tai lajeihin ollakseen merkittäviä, vaan ne voivat kohdistua esimerkiksi maaperään tai hydrologiaan, tavanomaiseen tai tyyppilliseen lajistoon, mikä voi myöhemmin vaikuttaa luontotyypeihin ja lajeihin. Tässä luontodirektiivin ja luonnonsuojelulain sanamuotojen on tulkittu eroavan toisistaan. Luonnonsuojelulain mukaan Natura-arviointi tulee tehdä vain luontotyyppien ja lajien näkökulmasta, kun taas luontodirektiivi korostaa Natura-alueen merkitystä kokonaisuutena ja sen ekologisten ominaisuuksien merkitystä siellä oleville luontotyypeille ja lajeille (Mäkelä & Salo 2024).

4.2 Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittäminen

Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksessä (ent. Natura-tarveharkinta) arvioidaan, aiheuttaako suunniteltu hanke sellaisia vaikutuksia, joiden perusteella Natura-arviointi olisi tarpeen. Selvityksessä kuvataan hanke ja selvitetään aiheuttaako hanke merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin. Tarkastelu perustuu normaalisti olemassa olevaan tietoon, aineistoihin ja asiantuntijalausuntoihin, mutta lieventäviä toimenpiteitä ei oteta arvioinnissa huomioon.

Johtopäätös voi olla esimerkiksi:

1. Ei heikennä Natura-arvoja, Natura-arviointia ei tarvita
2. Heikentää, Natura-arviointi tehtävä
3. Vaikutusten ilmeneminen epävarma, Natura-arviointi tehtävä

Mikäli merkittävien vaikutusten mahdollisuutta ei ole mahdollista sulkea pois, tulee Natura-arviointi tehdä. (Mäkelä & Salo 2024)

5. ARVIOINNISSA KÄYTETTY AINEISTO

5.1 Lähtöaineisto

Tässä selvityksessä esitetty Natura 2000-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys perustuu alan tutkimustulosten lisäksi lähinnä seuraavaan aineistoon:

- Valtion ympäristöhallinto. Natura-tietolomakkeet Liminganlahden Natura-alue (SAC/SPA).
- NATA-arviointi 2016: Liminganlahden Natura-alue (SAC/SPA) (saatu: Metsähallitus 30.8.2024).
- SYKE. Latauspalvelu LAPIO (2023–2024).
- Paikkatietoikkuna (2023–2024).
- Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan laatimisen yhteydessä tehdyt luontoselvitykset ja maastokäynnit (Ramboll 2022–2023).
- Tiira-aineisto: Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan alueen Tiira-havainnot. (Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys, saatu 14.11.2023)

6. MAHDOLLISET VAIKUTUKSET NATURA-ALUEESEEN

Liminganlahden Natura-alueen perustamistarkoituksena on Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien sekä lintudirektiivissä mainittujen lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.

Liminganlahden NATA-arvion mukaan Liminganlahden Natura-alueeseen kohdistuu seuraavia uhkatekijöitä:

- Niiton lopetus/puute (niityt - ei pellot) - Rantojen umpeenkasvu perinteisen maankäytön loppuessa
- Perinteisten laidunmaiden hylkääminen - Rantojen umpeenkasvu perinteisen maankäytön loppuessa
- Urheilu-, virkistys- ja muu vapaa-ajan toiminta - Vesiliikenne ja rantautuminen pesimäaikaan
- Muu haitallinen ihmistoiminta (esim. ilkivalta, häirintä, ml. vedenalainen) - Satunnainen häirintä
- Maa- ja metsätalouden hajakuormituksen aiheuttama pintavesien saastuminen - Jokivesien ravinne- ja kiintoainekuormitus
- Asutuksen hajakuormituksen aiheuttama pintavesien saastuminen - Ravinnekuormitus
- Öljyvahingot (merellä) - Mahdollinen öljyonnettomuus
- Haitalliset vieraslajit - Minkki ja supikoira
- Maantäyttö ja -kuivatus (ml. ojitus) - Peltojen kuivatusojat
- Ruoppaus - Venevalkamien ja uomien ruoppaus
- Kanavat ja vesiuomien muuttaminen - Temmesjoen suiston hydrologian muuttaminen
- Myrskytuhot - Veden korkeuden nousu tuulen vaikutuksesta
- Heikosti kehittynyt palvelutarjonta - Retkeilyrakenteiden heikentyminen

Suorilla vaikutuksilla tarkoitetaan suoria elinympäristöihin kohdistuvia toimenpiteitä, jotka aiheuttavat näiden elinympäristöjen tai kasvupaikkojen menetyksen. Epäsuoria ovat vaikutukset, jotka aiheutuvat esim. vesistöön pääsevien haitta-aineiden muodossa tai pölyämisen seurauksena. Yhteisvaikutuksia aiheutuu usean eri hankkeen aiheuttamista vaikutuksista, jotka yksin tarkasteltuna saattavat olla vähäisiä tai merkityksettömiä.

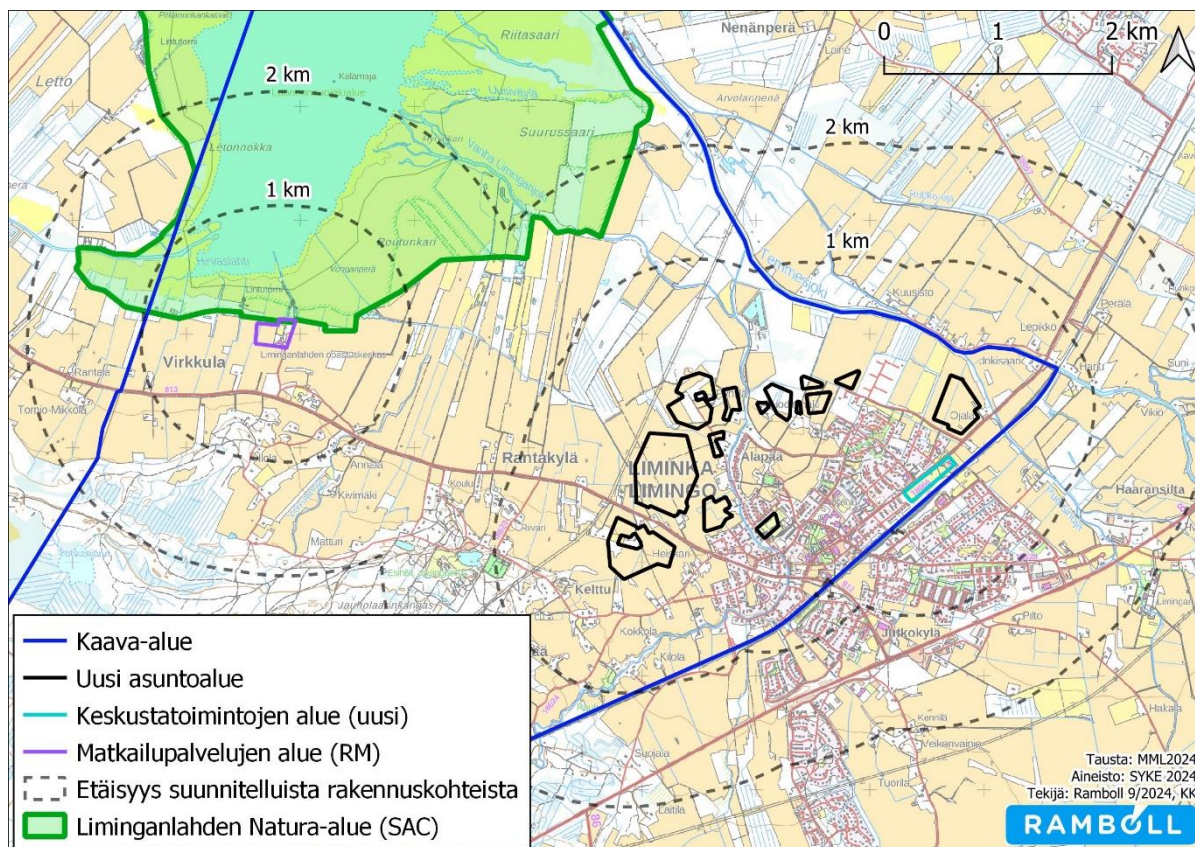
Suoria vaikutuksia Natura-alueeseen voi aiheutua, mikäli hankkeen yhteydessä suunnitellaan toimintaa ja rakentamista Natura-alueelle. Toiminta, jonka seurauksena kasvillisuutta hävitetään tai kulutetaan voi aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen perusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin.

Epäsuoria vaikutuksia Natura-alueeseen voisi syntyä, mikäli hanke/kaava vaikuttaa alueen vesitalouteen. Kaikki vaikutukset alueen pohjaveden määrään tai kulkuun voivat vaikuttaa Natura-alueen perusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajistoon. Samoin mahdolliset vaikutukset pintavesien määrään ja kulkuun voivat vaikuttaa Natura-alueen vesitalouteen ja sitä kautta sen lajistoon ja luontotyyppeihin. Lisäksi epäsuoria vaikutuksia voi aiheutua hankkeen toiminnasta aiheutuvasta melusta ja ilmapäästöistä, mikäli ne vaikuttavat alueen kasvillisuuteen ja eläimistön kasvu- ja elinolosuhteisiin. Vaikutusalueen laajuus jäänee yleensä enimmilläänkin muutamiin satoihin metreihin.

Rakentamistoimenpiteiden aikana ojastoja pitkin voi kaava-alueelta Natura-alueelle kulkeutua lisäksi kiintoainekuormitusta, mikäli virtaus kaava-alueelta on kohti Natura-aluetta ja etäisyys on lyhyehkö. Tällä voi olla vaikutusta vesiluontotyyppien lajistoon. Kaava-alueen rakennustöissä käy-

tetään lisäksi kookkaita työkoneita ja muokataan maata. Etenkin rakentamistyövaiheessa voi aiheutua ilmanpäästöjä työkoneiden pakokaasuista sekä pölyämisestä. Lisäksi maanmuokkaustöiden seurauksena voi huuhtoutua kiintoaineita ojiin (hiekkaa, kivennäismaata).

Koska varsinaiselle Liminganlahden Natura-alueelle ei esitetä Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa muutoksia (Kuva 2), ei kaavasta aiheudu Natura-alueelle suoria vaikutuksia, vaan ainoastaan välillisiä vaikutuksia. Välillisiä vaikutuksia Natura-alueelle voi syntyä mm. jokien mukanaan tuomien ravinteiden myötä. Ravinteet ovat peräisin ihmistoiminnasta ja syntyvät kaavaa laajemmalla alueella maataloustoiminnasta sekä asutuksesta, ojituksista ja metsämaan muokkauksista. Myös Lakeuden keskuspuhdistamon jätevedet lisäävät osaltaan lahden kuormitusta. Jokien tuoma ravinnekuormitus aiheuttaa kasvillisuuden rehevöitymistä, kiihdyttää lahden mataloitumista ja rantaviivan siirtymää. Osalle eliöstöä (esim. monet kahlaajat ja vesilinnut) ravinteisuus voi olla eduksikin, mutta esimerkiksi avoimien karujen rantojen kasvilajeille kuormitus on haitallista. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan uudisaluevaraukset lisäävät jonkin verran jokien mukanaan tuomaa ravinnekuormaa.

Kuva 2. Liminganlahden Natura-alueen rajausta suhteessa kaavamerkintöihin. Kuvaan on lisäksi lisätty etäisyysvyöhykkeet kaavan rakentamisalueista.

6.1 Luontodirektiivin luontotyypit

Liminganlahden alueen kosteikot ovat poikkeuksellisen laajoja ja monipuolisia. Alueella tavataan lähes kaikki maankohoamisrannikolle ominaiset luontodirektiivin luontotyypit. Säilyäkseen alueen luontoarvot vaativat kuitenkin jatkuvaa hoitoa; laidunnusta ja vähäisemmässä määrin myös niittoa.

Liminganlahden Natura-alueen suojeluperusteena on 19 luontotyyppiä (Taulukko 2, NATA-arviointi 2016, Airaksinen & Karttunen 2001).

6.1.1 Vaikutukset alueen luontotyypeihin

Taulukossa 2 mainittujen luontotyyppien esiintymät Liminganlahdella ovat valtakunnallisesti merkittäviä Suomessa.

Suoria vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille ei aiheudu, sillä Natura-alueelle ei kohdisteta minkäänlaisia rakentamistoimia.

Myöskään epäsuorat vaikutukset (melu-, pölyämisvaikutukset, ravinnepestöt) eivät ole merkittäviä pitkän etäisyyden vuoksi. Hankealueen vesien virtaussuunta on Liminganlahden suuntaan, mutta etäisyyden vuoksi alueelle ei arvioida kohdistuvan myöskään välillisiä vaikutuksia.

Ojaverkoston virtaussuunta kulkee suunnitelluilta rakennusalueilta Natura-alueen suuntaan. Mahdolliset haitalliset vaikutukset vedenlaatuun, ja täten myös Liminganlahden suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin, voidaan välttää huolehtimalla rakentamisalueiden vesiensuojelusta ja välttämällä maaperän muokkaamista vesirajassa tai vesialueilla. Osayleiskaava ei käytännössä aiheuta muutosta luontotyypeihin Liminganlahden Natura-alueella, sillä mahdollisia ravinteita vastaanottava vesistö on merenlahti, jossa vesi vaihtuu säännöllisesti.

Seuraavien luontotyyppien ekologiaan ja toimivuuteen liittyy yhteys vesialueeseen:

- 1110 - Vedenalaiset hiekkasärkät
- 1130 - Jokisuistot
- 1150 - Rannikon laguunit
- 1160 - Laajat matalat lahdet
- 1210 - Rantavallit
- 1220 - Kivikkorannat
- 1620 - Ulkosaariston saaret ja luodot
- 1630 - Merenrantaniityt
- 1640 - Itämeren hiekkarannat
- 7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot

Seuraavien luontotyyppien ekologiaan ja toimivuuteen ei suoraan liity yhteys vesialueeseen, vaikka osa esiintyykin rannikolla ja saaristossa. Näihin luontotyypeihin ojaverkoston kautta tulevilla ravinteilla ei ole suoraa vaikutusta.

- 2110 - Liikkuvat alkiovaiheen dyynit
- 2130 - Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit
- 2140 - Variksenmarjadyynit
- 4030 - Kuivat nummet
- 9030 - Maankohoamisrannikon primäärisukessiovaiheiden metsät
- 9050 - Lehdot
- 9070 - Hakamaat ja kaskilaitumet
- 9080 - Metsäluhdet
- 91D0 - Puustoiset suot

Kummankaan edellä mainittujen ryhmien luontotyyppien pinta-ala ei supistu eikä luontotyyppien rakenne ja sen toimivuus heikenny osayleiskaavan laatimisen vuoksi. Näin arvioidaan siitä huolimatta, että Liminganlahden alue on valtakunnan tasolla poikkeuksellisen arvokas luontotyyppien suojelun kannalta, ottaen huomioon alueen suojeluperusteena olevat luontotyypit. Luontotyyppien

suotuisaan suojelutasoon tai Natura-alueen eheyteen ja koskemattomuuteen ei hankkeesta aiheudu heikentävää muutosta, sillä osayleiskaavan toteuttamisella ei ole vaikutusta Liminganlahden luontotyyppien säilymiseen elinvoimaisina.

Liminganlahden Natura-alueen niityillä on suuri merkitys lajistolle, varsinkin niityillä pesiville sor-salinnuille ja kahlaajille sekä merenrantaniittyjen kasviston kannalta. Liminganlahden-Ruutikan-kaan osayleiskaavan alueella olevan Natura-alueen sisään jäävien useiden perinnebiotooppien li-säksi Natura-alueen ulkopuolelle jää Heiskarin haan perinnebiotooppi (Vanhan Liminganlahden nii-tyt), jonka alueelle tai jonka välittömään läheisyyteen ei kaavan toteuttamisesta aiheudu suoria muutoksia.

Ruutikankaalle on kaavassa varattu laajat uudisalueet ampumaurheilun ympärille keskittyvän mo-nitoimikeskuksen rakentamiselle. Alue sijaitsee kaukana Liminganlahden Natura-alueesta (etäi-syyttä yli 5 kilometriä), mutta Ruutikankaan hulevedet suuntaavat luoteeseen, ojien kautta Lumi-jokeen ja sitä kautta Liminganlahden Hirvaslahteen. Ruutikankaan käyttötarkoituksmerkinnässä on tämän vuoksi huomautus hulevesien laadullista hallinnasta.

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan rakentamisalueiden toteuttamisen välilliset vaiku-tukset Liminganlahden Natura-alueen suojeluperusteissa mainituille luontotyyppi, kasvillisuus- ja linnustoarvoille arvioidaan vähäisiksi, sillä muuttuvat alueet sijoittuvat luontokeskuksen laajen-nusta lukuun ottamatta etäälle Natura-alueesta ja ovat laajuudeltaan suhteellisen pienialaisia ver-rattaessa olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön Natura-alueen tuntumassa. Asemakaavoit-tettavien APres alueiden tarkemmassa suunnittelussa on kuitenkin hyvä huolehtia hulevesien laa-dullisesta hallinnasta, jotta vaikutukset Liminganlahden veden laatuun olisivat mahdollisimman vähäiset.

Etäisyyden vuoksi hankkeesta ei arvioida muodostuvan merkittäviä vaikutuksia myöskään Natura-alueen ekologisiin yhteyksiin.

6.2 Luontodirektiivin lajit

Liminganlahti on erittäin tärkeä suojelualue useiden luontodirektiivin liitteiden II ja IV kasvilajien kannalta. Alueella esiintyy upossarpiota, ruijanesikkoa ja nelilehtivesikuusta. Pohjansorsimon toi-nen esiintymisalue maassamme sijaitsee alueella.

Alueella esiintyy lukuisia uhanalaisia, silmälläpidettäviä tai alueellisesti uhanalaisia lintu- ja kasvi-lajeja. Kasvilajeista alueella tavataan myös useita Itämerelle endeemisiä lajeja ja ns. rui-janesikko- ryhmän lajeja. Alue on maailmanlaajuisesti harvinaisen kaislahattaran sekä Peräme-rellen endeemisen perämerenhattaran keskeistä levinneisyysaluetta. Luontodirektiivin suojelupe-rustelajit Liminganlahdella on esitetty taulukossa 1 (Taulukko 1).

6.2.1.1 Vaikutukset alueen suojeluperusteena olevaan lajistoon

Upossarpio kasvaa matalassa murtovedessä. Kasvupaikat ovat pääasiassa suojaisia ja peh-meäpohjaisia rantoja. Laji suosii myös rantalaitumia ja on kärsinyt perinteisen laidunnuksen lop-pumisesta. Perämeren maankohoamisalueilla lajin kasvupaikat tuhoutuvat jatkuvasti, mutta toi-saalta tilalle syntyy koko ajan myös uusia elinympäristöjä. Rantojen ruoppaaminen veneväyliksi, rantarakentaminen ja ennen kaikkea vesien rehevöitymisen myötä lisääntyvä ruovikoituminen uh-kaavat lajin kasvupaikkoja. Myös merenpohjan liettyminen on haitaksi (SYKE 2022).

Pohjansorsimo kasvaa tulvaisilla jokirannoilla ja merenrannoilla jokisissa lieju-, muta- ja hiek-ka-pohjalla. Laji tuottaa huonosti siemeniä ja leviää kasvullisesti juurakonkappaleiden avulla. Heik-kona kilpailijana se vaatii avoimia rantoja, joita ylläpitävät maan kohoaminen, jäiden liikkuminen,

kevättulvat ja laidunnus. Meillä esiintyvä kasvi on nimetty muunnokseksi pendulina, pikkupohjansorsimo ja se on Perämeren alueella kotoperäinen. Suomessa sillä on kaksi esiintymisaluetta, toinen Tornionjoen varrella ja toinen Liminganlahdella Oulun seudulla. Pohjansorsimon kanta on romahtanut Liminganlahdella viime vuosikymmeninä. Pohjansorsimon suurimpana uhkana on rantojen umpeenkasvu vesien rehevöitymisen sekä laidunnuksen ja niiton vähentymisen seurauksena. Myös eroosio, liettyminen ja huono siemenellinen lisääntyminen uhkaavat sitä. Tunnetut kasvupaikat ovat suojeltuja. Liminganlahdella pohjansorsimon kanta on saatu hieman elpymään kasvupaikkojen aktiivisen hoidon avulla 2010-luvulla. Liminganlahden populaatioiden turvaamiseksi käynnistettiin Temmesjoen luontaisen jokisuistodynamiikan palautus vuonna 2019. Myös järvi-ruoko-, sara-, sinikaisla- ja luikkakasvillisuuden niitto ja maanpinnan rikkomisen pohjansorsimokasvustojen ympäriltä auttaa ylläpitämään kasvustoja (SYKE 2022).

Nelilehtivesikuusi kasvaa niukkasuolaisessa murtovedessä pehmeäpohjaisissa ruovikon ja saraikon aukkopaikoissa tai laidunnettujen rantaniittyjen lampareissa. Sitä on kasvanut harvakseltaan melkein koko Suomen rannikolla, mutta nykyesiintymistä valtaosa on Perämeren pohjukassa. Itämeren rehevöityminen ja rantalaidunnuksen loppuminen ovat aiheuttaneet rantojen ruovikoitumista, mikä on luultavasti syynä lajin voimakkaaseen taantumiseen mannerrannoilla. Uusia laajoja esiintymiä on löytynyt Perämerellä saarten ympäristöstä, minne syntyy uutta kasvualustaa maankohoamisen seurauksena. Ilmastonmuutos voi muuttaa kasvupaikkojen jääolosuhteita. Suuret kannanvaihtelut vaikeuttavat lajin nykytilan arvioimista. Suurin osa lajin tunnetuista esiintymistä on suojeltuja. Laji hyötyy merenrantaniittyjen laiduntamisesta ja niitosta (SYKE 2022).

Ruijanesikko kasvaa Suomessa avoimilla tulvivilla ja hiesuisilla rantaniityillä ja -laitumilla. Se on huono kilpailija, joten se pärjää parhaiten alueilla, joissa uutta maata nousee jatkuvasti merestä. Laiduntamisen loppumista ja vesistöjen rehevöitymisestä seurannut ruijanesikkojen kasvupaikkojen umpeenkasvu uhkaavat lajia Suomessa. Myös rantarakentaminen on paikoin lajin uhkana.

Rönsysorsimo kasvaa alavilla ja matalakasvuisilla merenrantaniityillä, paljailla lietemailla, hiekkadyynien välisissä painanteissa ja suolamaalaikuilla. Lajilla on vain muutama nykyinen kasvupaikka Perämeren rannalla Oulun seudulla. Monet rönsysorsimon kasvupaikoista ovat hävinneet tai kaventuneet ruovikoitumisen takia. Syinä ruovikoitumiseen ovat rantalaidunnuksen loppuminen ja Itämeren rehevöityminen. Myös pelloksi raivaus ja rakentaminen ovat hävittäneet joitakin esiintymiä.

Viitasammakko on monin paikoin yhtä runsaslukuinen kuin sammakko, ja ainakin Perämeren rannikolla jopa sitä runsaslukisempi. Tyypillisiä lisääntymispaikkoja ovat umpeenkasvaneet merenlahdet ja rehevät järvet, joskus myös ojat.

Nahkiaisia esiintyy yli 30:ssä Itämereen laskevassa joessa. Aikuinen nahkiainen elää 1–3 vuotta meressä ennen paluutaan kutemaan jokeen.

Kaksisiipislajit **kaislahattara** (EN) ja vuomahattara (NT) esiintyy Liminganlahden niitty- ja suorannoilla (Laji.fi).

Näiden em. lajien esiintymät Liminganlahdella ovat valtakunnallisesti merkittäviä Suomessa.

Suoria vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville lajeille ei aiheudu, sillä Natura-alueelle ei kohdisteta minkäänlaisia rakentamistoimia. Myöskään epäsuorat vaikutukset (melu-, pölyämisvaikutukset, ravinnepestöt) eivät ole merkittäviä pitkän etäisyyden vuoksi. Osa hankealueen vesien virtaussuunnista on Liminganlahden suuntaan, mutta etäisyyden vuoksi alueelle ei arvioida kohdistuvan myöskään välillisiä vaikutuksia.

Ojaverkoston virtaussuunta kulkee suunnitelluilta rakennusalueilta Natura-alueen suuntaan. Mahdolliset haitalliset vaikutukset vedenlaatuun, ja täten myös edellä mainittuihin lajeihin, voidaan välttää huolehtimalla rakentamisalueiden vesiensuojelusta ja välttämällä maaperän muokkaamista vesirajassa tai vesialueilla.

Edellä mainittujen lajien elinympäristö ei supistu eikä niiden elinympäristön rakenne ja sen toimivuus heikenny osayleiskaavan laatimisen vuoksi. Hanke ei vaikuta lajien elinkykyyn Liminganlahden Natura-alueella. Osayleiskaava ei käytännössä aiheuta muutosta lajien elinympäristöön Liminganlahden Natura-alueella, sillä mahdollisia ravinteita vastaanottava vesistö on merenlahti, jossa vesi vaihtuu säännöllisesti.

Tämän Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksen perusteella Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ei arvioida aiheuttavan heikentäviä vaikutuksia Liminganlahden Natura-alueen perusteena oleviin luontodirektiivin lajeihin. Näin arvioidaan siitä huolimatta, että Liminganlahden alue on valtakunnan tasolla poikkeuksellisen arvokas elinympäristö näille lajeille. Lajien suotuisaan suojelutasoon tai Natura-alueen eheyteen ja koskemattomuuteen ei hankkeesta aiheudu heikentävää muutosta.

6.3 Lintudirektiivin lajit

Liminganlahden lintudirektiivillä (SPA) suojellun alueen suojeluperusteina olevat lajit on esitetty taulukossa 3 (Taulukko 3).

Liminganlahti on maamme arvokkaimpia lintuvesiä ja erittäin tärkeä sekä pesimä- että levähdyspaikkana.

Aikaisempia muuttolintuselvityksiä täydennettiin hankkimalla Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen havaintoaineisto alueelta Birdlife Suomen ylläpitämästä Tiira-havaintojärjestelmästä joutsenista, hanhista ja kurjesta vuosilta 2015–2023. Tiira-aineiston tarkensi aiempien selvitysten havaintoja rakennuspaikkojen lähialueiden pesimälinnustosta. Kaavoittamisen luontovaikutusten kannalta huomionarvoisimpia Tiira-aineistossa esille nousseita lajeja olivat huuhkaja, mustapyrstökuiri, hömötiainen ja peltosirkku. Näiden lajien reviirit ja elinympäristöt suositellaan huomioitavan rakentamisen ohjauksessa myös tämän uuden lisätiedon valossa.

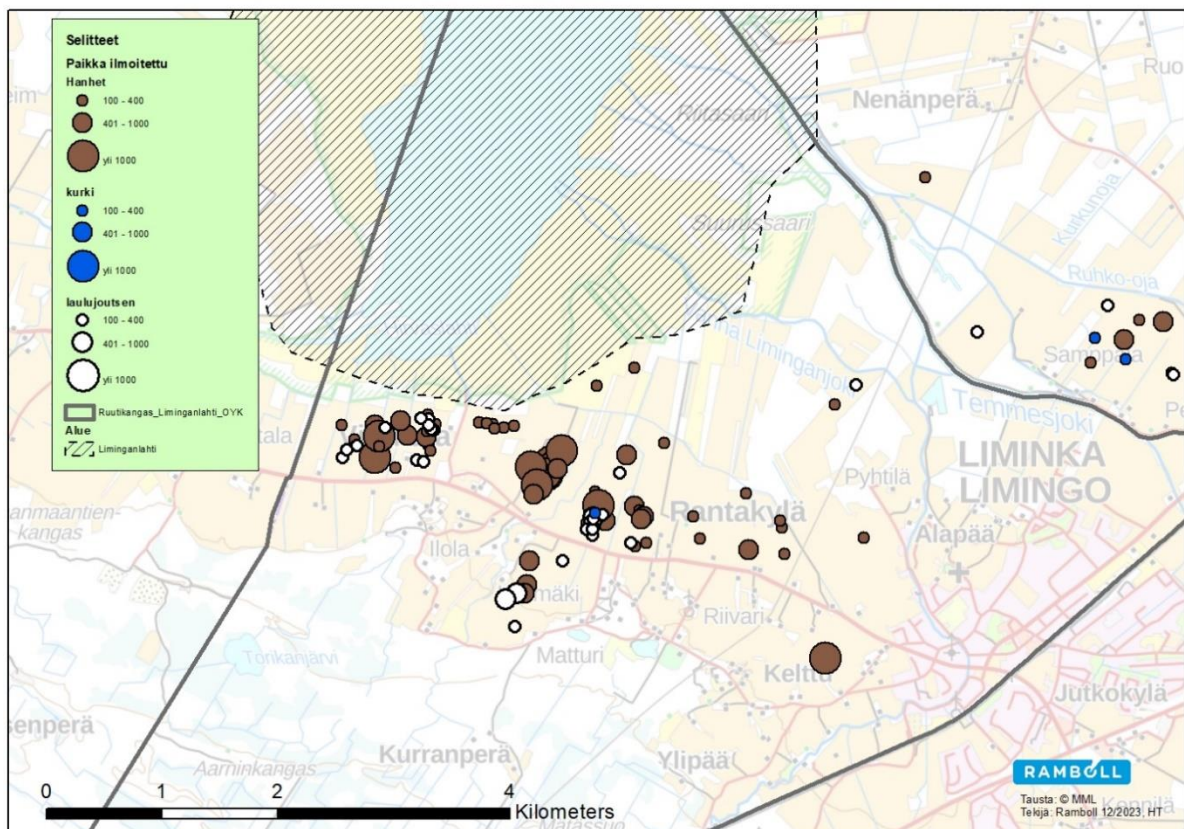
6.3.1 Lepäilevä linnusto kaava-alueella

Liminganlahti ympäristöineen on Suomen tärkein kerääntymisalue mm. laulujoutsenelle, metsähanhen fabalis-rodulle (ns. taigametsähanhi) ja lyhytnokkahanhelle sekä muutoinkin monille kahlaaja- ja sorsalintulajeille. Maankäytön suunnittelun kannalta on huomionarvoista, että joutsenet, kurjet ja hanhet tyypillisesti lentävät lahdelta aamuisin lähiseudun (mm. Limingan ja Tyrnävän) peltoalueille ruokailemaan palaten illalla takaisin lahdelle yöpymään. Isojen lintulajien kevätmuuton aikainen kerääntyminen on tunnettu vuosikymmeniä, mutta syysmuuton aikainen kerääntyminen hanhilla ja kurjilla on verraten tuore ilmiö, mikä on nopeasti lisääntynyt viimeisen vuosikymmenen aikana Liminganlahden laajan rauhoitusalueen perustamisen jälkeen. Aivan viimeisinä vuosina näiden lajien syysmuuton aikaiset kerääntymät ovat ylittäneet kevätmuuton aikaiset kerääntymät yksilömäärinä mitattaessa. Kevätaikaisessakin kerääntymässä on tapahtunut suuria muutoksia lajijakauman suhteen, esimerkiksi tundrahanhi ja lyhytnokkahanhi ovat voimakkaasti runsastuneet.

Muuttomatkoillaan pysähtyvistä hanhista suurin osa on metsähanhen fabalis-rotua (ns. taigametsähanhia), jolla kerrallaan havaittavat yksilömäärät Liminganlahdella ylittävät säännöllisesti viisiinumeroisiksi. Myös lyhytnokkahanhia, tundrahanhia metsähanhen rossicus-rotua (tundrametsähanhia) ja joinakin syksyinä valkoposkiahania on ollut enimmillään tuhansia samanaikaisesti. Edelleen

Perämerellä pesivän merihanhen kerääntymät Liminganlahdella ovat kohonneet ajoittain yli tuhannen yksilön. Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisestä yhdistyksestä saadussa Tiira-havaintoaineistossa suurimmat Virkkulan lintutornista ilmoitetut kerääntymät (yksilöä) Liminganlahdella olivat joutsenilla keväällä 2000 (10.4.2015) ja syksyllä 4300 (12.10.2015), hanhilla keväällä 12000 (1.5.2020) ja syksyllä 26000 (28.9.2023), kurki keväällä noin 400 ja syksyllä 11700 (19.9.2022).

Kaava-alueella Liminganlahden ulkopuolella suurten lintujen kerääntymät painottuvat Virkkulan-Rantakylän-alueelle tien 813 pohjoispuolelle ja Rantakylän kohdalla tien eteläpuolelle Virkkulanojan itäpuoleiselle peltoalueelle (kartta 1). Karttakuvassa eri hanhilajit on sisällytetty yhteen ryhmään ”hanhet”. Kartalle otettiin mukaan yli sadan yksilön kerääntymät. Virkkulan-Rantakylän alueella aineistoon kirjatut suurimmat kerääntymät ovat olleet (yksilöä) hanhilla keväällä 1900 (27.4.2020) ja syksyllä 5100 (5.10.2023), Joutsenilla 350 (4.4.2016) ja syksyllä 910 (28.10.2017). Satojen hanhien ja joutsenten kerääntymiä on havaittu useana keväänä ja syksynä, yli tuhannen hanhen kerääntymä havaittu vähintään kahtena keväänä ja kolmena syksynä. Äärimmäisen uhanalaiseksi luokitellun kiljuhanhen parvi (23 yksilöä) ruokaili tällä alueella yhtenä syksynä kahden päivän ajan. Kurkia ei ole tälle alueelle erityisemmin kertynyt, suurin ilmoitettu kerääntymä oli 202 yksilöä (14.6.2018). Aineistossa toinen esille nouseva alue sijoittuu kaava-alueen pohjoispuolelle Temmesjokivarteen, jossa Lepikon peltoalueella on havaittu useana vuonna yli sadan yksilön hanhien, kurjen ja joutsenten kerääntymiä. Näiden lisäksi maininnan arvoinen on yli tuhannen hanhen kerääntymä Keltun peltoalueella, mutta aineisto ei osoita tälle alueelle säännöllistä kerääntymistä.

Kuva 3. Suurimmat ilmoitetut isojen lintulajien kerääntymät Tiira-aineistossa kaava-alueella Liminganlahden ulkopuolella. Mukana on vain ne havainnot, jossa on ilmoitettu lintujen paikka. Hanhet on esitetty ruskealla, kurjet sinisellä ja laulujoutsenet valkoisilla pallοilla. Suurempi pallοn koko viittaa suurempaan yksilömäärään.

6.3.2 Pesimälinnusto kaava-alueella

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisestä yhdistyksestä saadussa Tiira-havaintoaineistosta tarkasteltiin ne havainnot, jotka ajankohdan tai havainnoista kirjattujen tietojen perusteella viittasivat pesintään tai reviiriin kaava-alueen rakennuspaikkojen läheisyydessä.

Äärimmäisen uhanalaiseksi luokitelluista lajeista oli pesintään viittaavia havaintoja peltosirkusta. Peltosirkusta oli viisi havaintoa kolmelta vuodelta. Havainnot sijoituivat Kivimäen-Annalan alueille.

Erittäin uhanalaiseksi luokitelluista lajeista oli pesintään viittaavia havaintoja turkinkyyhkystä, huuhkajasta, tervapääskystä, räystäspääskystä, hömötiäisestä, varpusesta ja viherpeiposta. Suurin osa näistä on kulttuurilajeja, jotka eivät ole tässä yhteydessä erityisen huomionarvoisia, sillä ne eivät juurikaan kärsisi asutusalueen laajentumisesta. Metsälintulajeista huuhkajasta on runsaasti havaintoja. Havainnot voisivat viitata kahteen huuhkajareviiriin (kahden havaintoryppään välimatka noin 5 kilometriä). Toisaalta huuhkajien reviirit ovat laajoja. Suojelullisista syistä huuhkajien reviirien sijoittumista ei mainita tässä yhteydessä tarkemmin. Huuhkajasta pesinnästä löytyy tietoja lajitietokeskuksen aineistosta ja havainnot todennäköisesti koskevan suurelta osin tätä tunnettua reviiriä. Huuhkajan monivuotinen pesäpaikka on rakennuspaikoista 500 metrin rajatun säteen ulkopuolella. Hömötiäisestä on tehty reviiriin viittaavia havaintoja Ilolan suunnalla, joista yksi havainto koskee pesäkoloa kaivertavasta parista.

Vaarantuneiksi luokitelluista lajeista oli pesintään viittaavia havaintoja heinätavista, pyystä, mustapyrstökuirista, valkoselkätikasta, haarapääskystä, pensastaskusta, töyhtötiäisestä, pähkinänakkelista ja pajusirkusta. Kulttuurilajit ja pensaikoiden lajit eivät ole tässä yhteydessä erityisen huomionarvoisia, sillä ne eivät juurikaan kärsisi asutusalueen laajentumisesta. Havainto heinätavista on tehty Virkkulan läheisyydessä ja koskenee Liminganlahden kantaa. Pyytä on havaittu Ilolan ja Annalan ja Kurranperän alueilla. Todennäköisesti pesivinä olleita mustapyrstökuireja on havaittu Virkkulan-Rannanperän tunnetun pesimäalueen lisäksi Alapään ja Jokisaaren peltoalueilla. Valkoselkätikka on havaittu kertaalleen 2.5.2021 rummuttavana 500 metrin säteellä suunnitelluista rakennuspaikoista. Varmistettuja pesintöjä lajista Tiira-aineistossa koko kaava-alueelta ei ollut. Valkoselkätikat voivat kiertellä laajalla, joten reviirin keskus ja mahdollinen pesimäpaikka saattoivat olla kaava-alueen ulkopuolella. Töyhtötiäisestä on tehty pesintään viittaavia havaintoja Kivimäen-Annalan sekä Kurranperän alueella. Pähkinänakkelista on aineistossa yksi havainto 12.5.2022 keskeltä Limingan taajamaa, mikä ajankohdan perusteella havainto voi viitata reviiriin.

Lintudirektiivin liitteen 1.lajeista oli pesintään viittaavia havaintoja pyystä, ruisrääkstä, kurjesta, huuhkajasta, hiiripöllöstä, viirupöllöstä, suopöllöstä, helmipöllöstä, valkoselkätikasta, pikkulepinkäisestä ja peltosirkusta. Näistä huomionarvoisimpia edellä tarkastelemattomia ovat ruisrääkkä ja pöllöt. Ruisrääkstä on runsaasti reviirihavaintoja Rannanperän ja asemakaava-alueen tuntumassa olevilta pelloilta. Keväällä 2018 oli hiiripöllöreviiri Virkkulan – Rantakylän suunnalla ja samalla alueella on havaittu kerjäävä hiiripöllön poikanen 23.7.2022. Hiiripöllön esiintymät vaihtelevat vuosittain suuresti ravintotilanteen mukaan, eikä laji ole pesivänä vuosittainen. Helmipöllöstä on reviirihavaintoja usealta vuodelta Ilolan ja Kivimäen alueilta sekä Kurranperän alueelta. Samalta suunnalta pesinnöistä löytyy tietoja lajitietokeskuksen aineistosta. Suopöllö on alueella yleinen etenkin myyrävuosina, jolloin peltojen ja niittyjen laitamilla on useita reviirejä. Ainoa soidnäntelevä kirjattu viirupöllöhavainto koskee todennäköisesti kauempana pesivää yksilöä.

Erillisessä salassa pidettävässä viranomaisliitteessä on kartalla esitetty 500 metrin säteellä suunnitelluista rakennuspaikoista Tiira-havainnoista pesintään viittaavien havaintojen paikat arkaluonteisista uhanalaisista tai lintudirektiivin 1.liitteen lajeista (päiväpetolinnut, pöllöt, kanalinnut, mus-

tapyrstökuiri ja valkoselkätikka). Lisäksi kartassa on esitetty kahden kilometrin säteellä suunnitelluista rakennuspaikoista lajitietokeskuksen pesäpaikkatiedot petolintulajeista tai ilmoitetut poikas-rengastuspaikat vuosilta 2004-2022.

6.3.3 Vaikutukset alueen suojeluperusteena olevaan lintulajistoon

Metsähallituksen lausunnossaan esittämän näkemyksen mukaan merkittävimmät mahdolliset vaikutukset Liminganlahden Natura 2000 -alueeseen liittyvät siihen, että suojeluperusteena oleva linnusto käyttää peltoalueita ruokailuun, levähtämiseen ja myös pesimäpaikkana. Äärimmäisen uhanalainen suokukko pesii pelloilla ja uusien kaavoitettavien asuinalueiden liepeillä on havaittu merkittäviä metsähänhikertymiä keväällä ja syksyllä. Lisäksi Metsähallitus näkee linnuston suojelun kannalta riskeinä kantaverkon ja kylän väliin suunnitellut asemakaava-alueet. Ruokailu- ja lepäilyalueen kaventumisen lisäksi muun muassa yöpymis- ja ruokailualueiden välisille lentoreiteille sijoittuvalla lisääntyvällä ikkunapinta-alalla voi olla negatiivisia vaikutuksia Natura-alueen linnustoon.

Osayleiskaavan mahdolliset vaikutukset suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvat laajalla alueella liikkuviin lajeihin Natura-alueen ulkopuolella tapahtuvien elinympäristömuutosten sekä kohonneen törmäysriskin ja asemakaava-alueiden estevaikutuksen kautta. Pelloilla lepäilevien ja ruokailevien lajien lisäksi myös moni suojeluperuste-petolintulaji suuntaa hyvin todennäköisesti saalistuslentoja Natura-alueen ulkopuolelle.

Lintuihin kohdistuva vaikutusalue ei ole selkeästi määriteltävissä. Osa Liminganlahden Natura-alueella esiintyvistä linnuista liikkuu laajasti myös ympäröivillä alueella, mm. ravinnon haussa. Natura-alueelta löytyy sopivia elinympäristöjä erityisesti kosteikkolajeille, muuttomatkalla lepääville lajeille, sekä vesistöjä ja rantametsiä käyttäville lajeille. Alueella esiintyy sekä paikallista pesivää lajistoa, että läpi muuttavaa lajistoa. Osayleiskaavan vaikutusalueen laajuus vaihtelee lajeille ominaisten käyttäytymispiirteiden ja paikallisten olosuhteiden mukaan. Todennäköisesti useimmilla lintulajeilla kaava-alueen rakentamisesta aiheutuu vaikutuksia korkeintaan muutaman sadan metrin säteelle, eikä vaikutukset siten yllä Natura-alueen lajistoon. Tietyillä lajeilla (mm. petolinnut, hanhet) vaikutukset voivat ulottua kilometreihin, mikäli rakentaminen vähentää esimerkiksi Natura-alueen suojeluperustelajien lepäily- tai saalistusalueita.

Epäsuorasti vaikutuksia Natura-alueen linnustoon voisi muodostua lisääntyvästä ihmisliikkeestä Natura-alueella ja sen läheisyydessä, mikä voisi haitata esimerkiksi peltoalueiden käyttöä ruokailuun. Kaavaluonnoksessa suunnitellut rakentamisalueet sijoittuvat pääosin jo rakennettujen alueiden läheisyydessä, joilla ei ole erityistä asemaa Natura-alueella pesivien ja levähtävien lintujen ruokailualueina, mikä vähentää riskiä kielteisille vaikutuksille.

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella rakentamista voidaan ohjata kaavamerkinnoilla, joilla voidaan välttää mm. linnuille vaaralliset rakenteet (esim. ikkunapinnat, sähkölinjat ym.) sekä pesimäaikainen ja muutonaikainen lepäily-/ruokailualueille kohdistuva häiriö.

Kaavaluonnoksen rakentamisalueet eivät ole merkittävimpiä lepäily-/ruokailualueita Natura-alueella ja sen ympäristössä lepäileville linnuille. Parhaisiin ja vakituisiin lepäily-/ruokailupeltoihin ei kohdistu kaavassa rakentamista. Ylipäätään lepäily- ja ruokailualueet vähenevät kaavaluonnoksen mukaisen rakentamisen myötä marginaalisen vähän, sillä Liminganlahden Natura-alueen ympäristössä muita linnuille soveltuvia peltoalueita on joka puolella erittäin runsaasti. Lepäily- ja ruokailupeltojen vähenemistä ei voi pitää merkittävänä Natura-alueen lajistolle. Edellä mainituista syistä johtuen osayleiskaavan toteuttaminen ei estäisi hanhien, joutsenten, kurkien, suokukon, mustapyrstökuirin, suohaukkojen ym. lajien lentoliikettä Natura-alueen sisällä ja sen lähipeltojen välillä.

Aikaisempia muuttolintuselvityksiä täydennettiin hankkimalla Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen havaintoaineisto alueelta Birdlife Suomen ylläpitämästä Tiira-havaintojärjestelmästä joutsenista, hanhista ja kurjesta vuosilta 2015–2023. Tiira-aineisto tarkensi aiempien selvitysten havaintoja rakennuspaikkojen lähialueiden pesimälinnustosta. Kaavoittamisen luontovaikutusten kannalta huomionarvoisimpia Tiira-aineistossa esille nousseita lajeja olivat huuhkaja, mustapyrstökuiiri, hömötiainen ja peltosirkku. Näiden lajien reviirit ja elinympäristöt suositellaan huomioitavan rakentamisen ohjauksessa myös tämän uuden lisätiedon valossa. Näistä lajeista huuhkaja, hömötiainen ja peltosirkku pesivät selvästi Natura-alueen ulkopuolella, eikä kaavasta aiheudu näille lajeille vaikutuksia Natura-alueella.

Mustapyrstökuiirin esiintymät Liminganlahdella ovat valtakunnallisesti erittäin merkittäviä Suomessa. Limingan luontokeskuksen lähellä on merkittävä mustapyrstökuiirin pesimäalue, ja laji käyttää luontokeskuksen ympäristön niittyjä ja peltoja ruokailu- ja pesimäalueinaan.

Lähin mahdollinen kaavassa osoitettu uusi rakentamisalue on Limingan luontokeskuksen laajennusalue (RM) nykyisen luontokeskuksen pihapiirin länsipuolella, lähimmillään noin 40 metrin etäisyydellä Natura-alueen rajasta. Luontokeskuksen mahdollinen laajennus käsittänee mm. toimintaan liittyviä majoitustiloja. Muilta osin kaavan toteuttamisesta ei aiheudu maankäyttömuutoksia tai uudisrakentamista Natura-alueen välittömään läheisyyteen.

Mustapyrstökuiirin tärkeä pesimäalue sijoittuu luontokeskuksen itäpuolelle. Luontokeskuksen länsipuolella olevalla pellolla havaittiin linnustوسelvityksen yhteydessä varoittava lentävä mustapyrstökuiiripari. RM-alueen yhteydessä on rajattu kaavaluonnokseen luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jonka kaavamääräyksen mukaan ”Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajien esiintymien säilymisedellytykset. Linnustollisesti keskeinen alue (mustapyrstökuiiri, suokukko ja kahlaajat).

Kaavamääräyksen mukaan toimittaessa osayleiskaavan merkintä huomioi alueella mahdollisesti pesivän mustapyrstökuiirin reviirin, eikä kaavamerkinnästä aiheudu mustapyrstökuiirin elinpiirille, suokukolle tai muille kahlaajille Liminganlahden Natura-alueella merkittävästi heikentävää vaikutusta.

Laajemmat asemakaavoituksen myötä toteutettavat uudet alueet ovat asumisen reservialueita (APres), jotka sijoittuvat vähintään runsaan 1,4 kilometrin etäisyydelle Natura-alueen rajasta (Kuva 2). Lisäksi Lumijoentien pohjoispuolelle, noin 0,5 kilometrin etäisyydelle Natura-alueen rajasta sijoittuu yksi uusi emätilaselvityksen tuloksiin perustuva uusi asuinrakennuspaikka (A-1) luontokeskukselle menevän tien alkupäähän.

Ojaverkoston virtaussuunta kulkee suunnitelluilta rakennusalueilta Natura-alueen suuntaan. Mahdolliset haitalliset vaikutukset vedenlaatuun, ja täten myös lintudirektiivin lintuihin, voidaan välttää huolehtimalla rakentamisalueiden vesiensuojelusta ja välttämällä maaperän muokkaamista vesirajassa tai vesialueilla.

Taulukossa 3 mainittujen lintudirektiivin lintujen elinympäristö ei supistu eikä niiden elinympäristön rakenne ja sen toimivuus heikenny osayleiskaavan laatimisen vuoksi. Hanke ei vaikuta lajien elinkykyyn Liminganlahden Natura-alueella. Osayleiskaava ei käytännössä aiheuta muutosta lajien elinympäristöön Liminganlahden Natura-alueella. Mahdollisia kaava-alueelta lähteviä ravinteita vastaanottava vesistö on merenlahti, jossa vesi vaihtuu säännöllisesti.

Liminganlahden Natura-alueella pesiviin lajeihin ei arvioida kohdistuvan haitallisia vaikutuksia Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavasta suuren etäisyyden vuoksi (rakentamisen vaiku-

tukset, melu- ja ravinnevaikutukset ja elinympäristön muutokset eivät ylety Natura-alueelle). Pitkän etäisyyden vuoksi myöskään merkittäviä häiriövaikutuksia ei Natura-alueella elävään lintulajistoon kohdistu. Myöskään muuttaviin ja lepäileviin lajeihin ei arvioida kohdistuvan merkittäviä vaikutuksia, sillä parhaisiin lintujen käyttämiin peltoihin ei kaavassa kohdistu maankäyttömuutoksia eikä kaava aiheuta estevaikutuksia lintujen liikkeisiin Natura-alueen ja lähipeltojen välillä.

Liminganlahden Natura-alueelle ei kohdistu rakentamista, joten suoria vaikutuksia alueen lajeihin ei kohdistu. NATA-lomakkeessa mainitaan, että alueen lajistoa uhkaa vieraslajit minkki ja supikoira, joista supikoira voi hyötyä haja-asutuksen ja puutarhaviljelysten lisääntymisestä, sillä laji ruokailee usein puutarhoissa. Vaikutus lajistoon jää kuitenkin erittäin pieneksi, ja varsinkin jos supikoiran poistopyyntiä jatketaan, Liminganlahden alueelle ei pitäisi muodostua myöskään välillisiä vaikutuksia.

Tämän Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksen perusteella Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ei arvioida aiheuttavan heikentäviä vaikutuksia Liminganlahden Natura-alueen perusteena oleviin lintudirektiivin lajeihin. Näin arvioidaan siitä huolimatta, että Liminganlahden alue on valtakunnan tasolla poikkeuksellisen arvokas elinympäristö näille lajeille. Lajien suotuisaan suojelutasoon tai Natura-alueen eheyteen ja koskemattomuuteen ei hankkeesta aiheudu heikentävää muutosta.

6.4 Muut huomionarvioiset lajit

Muista huomionarvoisista lajeista Liminganlahden (SAC/SPA) alueella on Natura-lomakkeessa listattu:

Viiriäinen (*Coturnix coturnix*)
Somersara (*Carex glareosa*)
Suolasara (*Carex halophila*)
Merisara (*Carex mackenziei*)
Vihnesara (*Carex paleacea*)
Vesihilpi (*Catabrosa aquatica*)
Velholehti (*Circaea alpina*)
Paunikko (*Crassula aquatica*)
Pohjanlahdenlauha (*Deschampsia bottnica*)
Jouhiluikka (*Eleocharis quinqueflora*)
Perämerensilmäruoho (*Euphrasia bottnica*)
Merinätkelmä (*Lathyrus japonicus subsp. maritimus*)
Suolasänkiö (*Odontites litoralis*)
Käärmeenkieli (*Ophioglossum vulgatum*)
Otalehtivita (*Potamogeton friesii*)
Tuppivita (*Potamogeton vaginatus*)
Merihanhikki (*Potentilla anserina subsp. groenlandica*)
Kujasorsimo (*Puccinellia distans*)
Sammakonleinikki (*Ranunculus reptabundus*)
Suomenhierakka (*Rumex pseudonatronatus*)
Jokipaju (*Salix triandra*)
Lettotähtimö (*Stellaria crassifolia*)
Merisaunio (*Tripleurospermum maritimum*)

Suuren etäisyyden vuoksi Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavalla ei arvioida olevan vaikutusta Liminganlahden alueella esiintyviin em. lajeihin, koska Natura-alueelle ei kohdistu rakentamista. Lajien elinympäristö ei siis muutu.

6.5 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Tiedossa ei ole muita sellaisia hankkeita, jotka voisivat aiheuttaa yhteisvaikutuksia. Muut lähiympäristössä olevat hankkeet eivät ulotu Liminganlahden Natura-alueelle tai aiheuta muutoksia epäsuorasti Natura-alueen vesitalouteen eivätkä siten muodosta yhdessä tai erikseen Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan kanssa yhteisvaikutuksia. Tämän Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittämisessä Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan ei arvioida aiheuttavan merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Liminganlahden Natura-alueen perusteena oleviin luontotyypeihin.

7. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan suunnitellut rakentamisalueet sijoittuvat Liminganlahden Natura-alueen ulkopuolelle. Näin ollen suoria vaikutuksia Liminganlahden Natura-alueen kasvillisuuteen ja luontotyypeihin tai alueen lajistoon ei kohdistu. Myöskään epäsuoria vaikutuksia (mm. muutokset alueen vesitaloudessa, estevaikutukset muuttolintuihin) Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin tai lajeihin ei synny ottaen huomioon pitkä etäisyys lähimmistä rakentamiskohteista ja muuttolintujen käyttäytyminen alueella. Liminganlahden ympäristön nykytila ei muutu merkittävästi nykyisestä ja pintavesien virtaukset säilyvät entisenlaisina. Natura-arvioinnin tarveharkinta ei tuonut esiin muitakaan seikkoja, joiden vuoksi olisi tarpeen laatia Luonnonsuojelulain 35 § mukaista Natura-arviointia.

Edellisen perusteella arvioidaan, ettei varsinaista luonnonsuojelulain 35 § mukaista Natura-arviointia ole tässä yhteydessä tarvetta tehdä.

8. KIRJALLISUUS

Airaksinen, O. & Karttunen, K. (2001). Natura 2000 -luontotyyppiopas. Toinen korjattu painos. Ympäristöopas 46. Suomen ympäristökeskus.

Lajitietokeskus 2022. Havaintotiedot os. www.laji.fi

Lehtiniemi, T. ja Toivanen, T. 2023. Lintujen päämuuttoreitit suomessa – Päivitys 2023. Birdlife Finland 2023.

Luomus 2022. <https://luomus.fi/fi/linnustonseuranta>

Luonnonsuojelulaki (64 §), <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009>

Metsäkeskus 2022. Avoin metsä- ja luontotieto os. [ww.metsakeskus.fi](http://www.metsakeskus.fi)

MML 2023. Maanmittauslaitoksen avoin kartta-aineisto

Mäkelä, K. & Salo, P 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle – 2.korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. Lattavissa osoitteesta: <https://helda.helsinki.fi/items/d2c3ab28-1ebe-42a0-9712-0da31675578f> Julkaistu 26.1.2024.

NATA-arviointi 9.5.2016: Liminganlahti. Tulostettu ULJAS-järjestelmästä 30.8.2024. Metsähallitus Luontopalvelut.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys 2023. Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan alueen Tiira-havainnot. Sähköpostiviesti 14.11.2023.

Ramboll Oy 2022 A. Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan kirjallinen luontoselvitys. Limingan kunta ja Lumijoen kunta

Ramboll Oy 2022 B. Limingan ja Lumijoen kunta, Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan täydentävät luontoselvitykset

Suomen lajitietokeskus/FinBIF.

Suomen ympäristökeskus SYKE 2022: <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/lajien-monimuotoisuus/luontodirektiivin-lajit/luontodirektiivin-lajiesittelyt>

Ympäristöhallinto 2023. Natura 2000-alueet turvaavat Euroopan luonnon monimuotoisuuden. <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/suojelu-ennallistaminen-ja-luonnonhoito/natura-2000-alueet>

Päivämäärä
14.2.2024

LIMINGAN JA LUMIJOEN KUNTA

RUUTIKANKAAN-LIMINGANLAHDEN
OSAYLEISKAAVA –
LUONTOSELVITYSTEN TÄYDENNYSTEN
JÄLKEISET LISÄSELVITYKSET

Päivämäärä 14.2.2024
Laatija Pinja-Emilia Lämsä, Ramboll Oy
Maria Honkanen, Ramboll Oy
Heikki Tuohimaa, Ramboll Oy
Tarkastaja Ville Yli-Teevahainen, Ramboll Oy
Kansikuva Ojan ja pellonreunan kasvillisuutta Virkkulan lisäselvitysalueen eteläreunassa 15.6.2023

Sisältö

1.	JOHDANTO	3
2.	AINEISTO JA MENETELMÄT	4
2.1	Lisäselvitysalueet	4
2.1.1	Virkkulan lisäselvitysalueen kasvillisuus ja luontotyytit	4
2.1.2	Virkkulan lisäselvitysalueen pesimälinnusto	5
2.1.3	Ruutijärven ja Leviämaan lisäalueiden viitasammakkoselvitys	5
2.2	Linnustoselvitysten täydennykset	5
2.2.1	Muuttolintujen maastokartoitukset	5
2.2.2	Kerääntymien tarkastelu Tiira-aineistosta	6
2.2.3	Rakennuspaikkojen pesimälinnuston tarkastelu Tiira-aineistosta	6
3.	TULOKSET	6
3.1	Lisäselvitysalueet	6
3.1.1	Virkkulan lisäselvitysalueen kasvillisuus ja luontotyytit	6
3.1.2	Virkkulan lisäselvitysalueen pesimälinnusto	11
3.1.3	Ruutijärven ja Leviämaan lisäalueiden viitasammakkoselvitys	12
3.2	Linnustoselvitysten täydennykset	16
3.2.1	Muuttolintujen maastotarkkailu	16
3.2.2	Kerääntymien tarkastelu Tiira-aineistosta	17
3.2.3	Rakennuspaikkojen pesimälinnuston tarkastelu Tiira-aineistosta	19
4.	YHTEENVETO JA SUOSITUKSET MAANKÄYTÖLLE	21
5.	LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO	23

Liitteet Viranomaisliite Tiira-aineistosta (salassapidettävä)

1. JOHDANTO

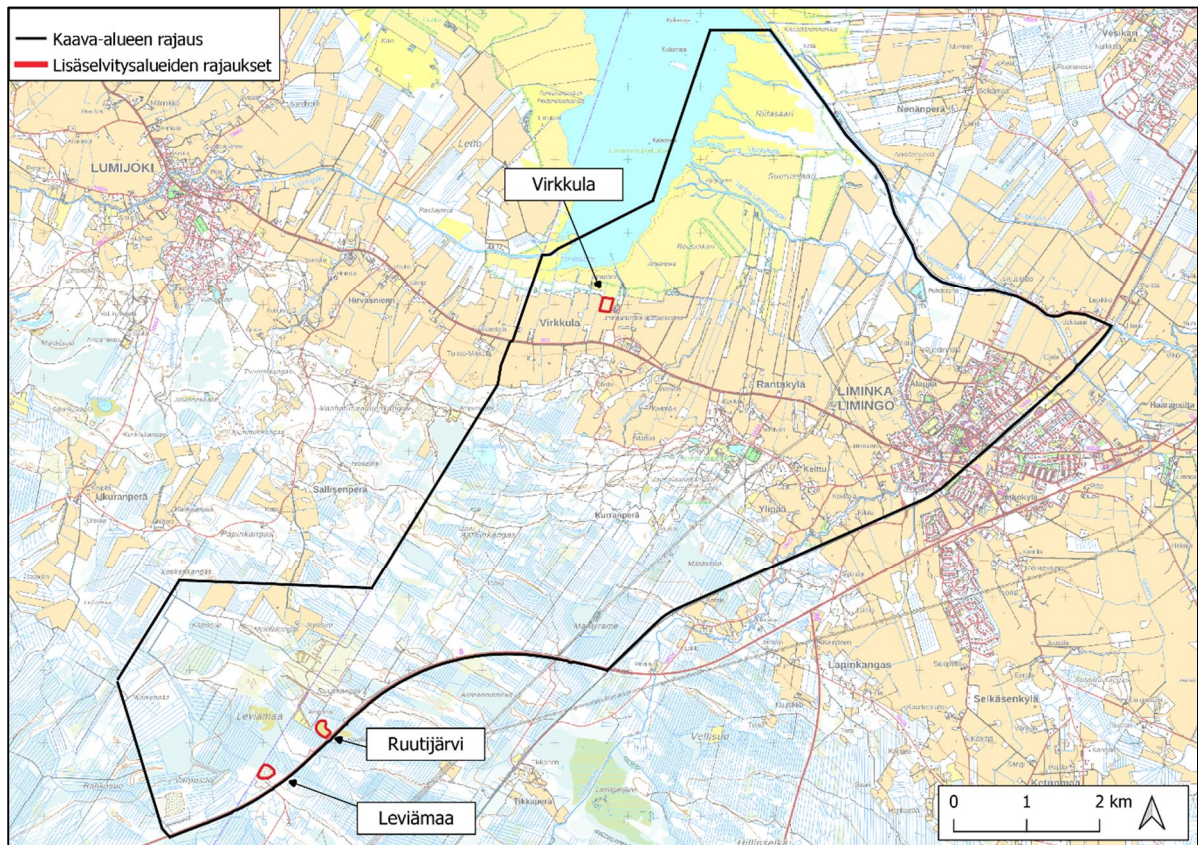
Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan suunnittelualue on pinta-alaltaan noin 5200 hehtaaria ja se sijaitsee pääosin Limingan kunnan alueella Temmesjoen eteläpuolella ja Oulu-Ylivieska junaradan länsipuolella (Kartta 1). Etelässä suunnittelualue rajoittuu Raahentiehen (valtatie nro 8). Ruutikankaan alueella suunnittelualue ulottuu Lumijoen kunnan puolelle käsittäen kuntarajan molemmiin puolin kehitteillä olevan ampumaurheilualueen lähiympäristöineen.

Osayleiskaava-alueelle on tehty kirjallisuuspohjainen luontoselvitys (Ramboll Oy 2022 A) ja maastokartoituksina luontoselvitysten täydennykset (Ramboll Oy 2022 B). Osayleiskaavaluonnoksesta saatujen lausuntojen ja viranomaisneuvottelujen perusteella nähtiin tarvetta mainittujen luontoselvitysten täydentämisestä vielä joillakin lisäselvityksillä. Tässä raportissa kuvaillaan näiden lisäselvitysten tulokset.

Tähän lisäselvitykseen maastossa kartoitettiin Virkkulan uuden alustavan rakentamispaikan kasvillisuus ja pesimälinnusto. Virkkulaan on suunniteltu luontokeskuksen majoitustilojen laajentamista. Virkkulan lisäselvitettävä alue on 2,6 ha peltoalue, jota ympäröi kaikilta sivuilta ojat. Luontokeskus sijoittuu peltoalueen itäpuolelle. Ruutikankaan alueelle on suunnitteilla rakennustoimintaa kansainväliseen ampumaurheilualueeseen ja monitoimikeskukseen liittyen. Viitasammakoita kartoitettiin Ruutikankaan laajennusalueella lausunnoissa tunnistetuissa lisätarkistuskohteissa- Ruutijärvellä ja Leviämaan louhosalueella.

Toisena keskeisenä tehtävänä täydennettiin aiempia linnustoselvityksiä. Maastotyönä kartoitettiin yhtenä päivänä ruokailevia ja levähtäviä muuttolintuja. Lintuharrastus alueella on ollut runsasta, minkä vuoksi hankittiin tarkasteluja varten Birdlife Suomen ylläpitämä Tiira-aineisto vuosilta 2015-2023 Pohjois-Pohjanmaan lintutieteelliseltä yhdistykseltä. Muuttolinnustoselvityksiä täydennettiin tunnistamalla Tiira-aineiston perusteella ruokailevien ja levähtävien lintujen käyttämät säännölliset kerääntymisalueet. Pesimälintuselvityksiä täydennettiin pyrkimällä tunnistamaan suunniteltujen rakennuspaikkojen lähialueilta suojelullisesti huomionarvoisten lajien pesintään viittaavat havainnot.

Selvitykset ovat valtaosin laatineet FM biologi Pinja-Emilia Lämsä (viitasammakko- ja muuttolinnustoselvitys) ja LuK biologi Maria Honkanen (kasvillisuus- ja pesimälinnustoselvitykset Virkkulan lisäselvitysalueella) Ramboll Oy:ltä. Tiira-aineiston käsittelystä vastasi erityisasiantuntija Heikki Tuohimaa, Ramboll Oy.

Kartta 1. Kaava-alueen rajausta sekä maastossa kartoitetut lisäselvitysalueet rajattuina punaisella (MML 2023).

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

2.1 Lisäselvitysalueet

Virkkulan lisäselvitysalueen kartoituksien esityönä tarkasteltiin 2022 vuoden raporttia varten aineistopyynnöllä haettuja laji.fi - tietoja huomionarvoisista kasvi- ja lintulajeista (Lajitietokeskus 2022). Alue tarkistettiin lisäksi laji.fi ikkunassa (laji.fi poiminta 3.6.2023). Lisäksi arvioitiin olemassa olevan paikkatiedon, maastokartta- ja ilmakuvatulkinnan perusteella alustavasti alueen suojelluista syistä huomioon otettavat luontokohteet.

2.1.1 Virkkulan lisäselvitysalueen kasvillisuus ja luontotyytit

Virkkulan lisäselvitysalueen kasvillisuusselvityksen maastotyöt tehtiin 15.6.2023, toisen pesimälinnustokartoituksen yhteydessä. Maastossa tarkistettavia suunnitellun maankäytön läheisyyteen sijoittuvien tiedossa olevien huomioitavien kasvilajien esiintymispaikkoja ei ilmennyt laji.fi tietokannasta maastotöissä tarkistettavaksi.

Kasvillisuusselvitysten maastotöissä kiinnitettiin erityistä huomiota metsälailla (10 §), vesilailla (11 §) sekä luonnonsuojelulailla (64 §, 65 §) suojeltujen luontotyyppien, uhanalaisten luontotyyppien ja suojelluista syistä erityishuomiota vaativien lajien mahdollisten esiintymispaikkojen havainnoimiseen. Erityishuomiota vaativat lajit ovat luonnonsuojelulain suojelusäännöksissä tarkoitettuja kasvi- ja eläinlajeja, silmälläpidettäviä tai uhanalaisia lajeja, rauhoitettuja lajeja ja luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajeja.

2.1.2 Virkkulan lisäselvitysalueen pesimälinnusto

Kartoitus tehtiin yhden henkilön voimin kahdella maastokäyntikerralla 3.6.2023 klo 6:02-6:32 ja 15.6.2023 klo 4:00-4:43. Ensimmäisellä kartoituskerralla sää oli pilvinen, poutainen, tuuli hyvin heikosti lännestä ja lämpötila oli 6 astetta, lintujen lauluaktiivisuus oli kartoituksen aikaan hyvä. Toisella kartoituskerralla sää oli pilvetön, poutainen, tuuli heikosti kaakosta ja lämpötila oli 7 astetta, lintujen lauluaktiivisuus oli kartoituksen aikaan hyvä.

Koska kartoitusalue oli pieni, kaikki peltoaukeaa ympäröivät ojat ja sen sisäiset sarkaojat kierrettiin läpi kävellen, samalla ympäristöä havainnoiden. Tällä menetelmällä saadaan selville peltolinnustosta myös yksilöt, jotka eivät enää pesinnän edistyneessä vaiheessa laula aktiivisesti, mutta varoittelevat tai lähtevät pesältä lentoon kartoittajan läheisyydessä. Havainnointiin käytettiin apuna kiikareita, ja peltosarkoja tarkkailtiin ensin etäämmältä mahdollisten häiriöherkkien lajien havaitsemiseksi. Menetelmänä käytettiin kartoituslaskentaa soveltaen Luonnontieteellisen keskmuseon linnuston seurannan havainnointiohjeita (Luomus 2022 ja Koskimies 1994).

Linnun katsottiin olevan reviirillä, jos havaittiin laulava koiras, varoittelevia yksilöitä, sopivassa biotoopissa ruokailevia tai saalistuslennolla olevia yksilöitä, pesällä olevia yksilöitä tai poikasia. Kriittisesti suhtauduttiin epätyypillisessä elinympäristössä olleisiin tai liikkuvilta vaikuttaviin yksilöihin, joita ei tulkittu pesiviksi kyseisellä paikalla. Lajien toisistaan poikkeava havaittavuus ja reviirien vaihteleva koko huomioitiin lopullisia reviiritulkintoja tehdessä. Pesimäkantaa selvitetessä keskeisessä asemassa ovat reviireistä saatavat samanaikaishavainnot, joita maastossa liikkuessa tavoiteltiin.

Virkkulan lisäselvitysalueen pesimälinnustoa tarkasteltiin myös Tiira-aineiston perusteella (ks. jäljempänä).

2.1.3 Ruutijärven ja Leviämaan lisäalueiden viitasammakkoselvitys

Viitasammakkoselvityksen maastotyöt tehtiin lajin kutuaikana 15.-16.5.2023 klo 22:30–01. Sää oli pilvinen, lämpötila vaihteli +7–8 välillä ja ilma oli tyyni. Kartoitus tehtiin Ruutikankaan alueella sijaitsevalla Ruutijärvellä, ampumakeskuksen reuna-ajissa sekä Leviämaan louhosalueella.

Maastotöiden aikana käveltiin hitaasti selvitettäviä kosteikkojen tai vesistöjen reunoja pitkin havainnoiden sammakkoeläinten ääntelyä. Kutuvesistöjen ääressä seisottiin hiljaa noin 30 minuuttia kuunnellen ääntelyä ja laskien äänitelevien koiraiden määrää.

2.2 Linnustoselvitysten täydennykset

2.2.1 Muuttolintujen maastokartoitukset

Aiemmassa kevään 2022 maastossa tehdyssä muuttolintuselvityksessä (Ramboll 2022) havainnot peltoaukeilla ruokailevista ja levähtävistä muuttolinnuista olivat vähäisiä. Kunnollisia keraantumia ei havaittu pistetarkkailukohteilla eikä ohi ajaessa alueen muillakaan pelloilla, sillä selvitys päätettiin aloittamaan liian myöhäisenä ajankohtana. Muuttolinnustoselvitystä täydennettiin yhdellä maastokäynnillä 28.4.2023. Maastokäynnillä (klo 06:30-10:30) lämpötila oli 0°C ja lännestä tuli heikkoa tuulta.

Maastoselvitysten aikana havainnoitiin usealta tarkkailupisteeltä peltoalueilla ruokailevia ja lepäileviä lintuja. Kohderyhmiä olivat erityisesti hanhet, joutsenet, kurki, kahlaajat ja lokkilinnut. Tarkkailu keskittyi alustavien uusien rakennuspaikkojen ja -alueiden läheisille peltoalueille Virkkulan ja Limingan keskustan välillä.

2.2.2 Kerääntymien tarkastelu Tiira-aineistosta

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys toimitti selvitysalueelta pyynnöstä Birdlife Suomen ylläpitämän Tiira-havaintojärjestelmän havainnot joutsenista, hanhista ja kurjesta vuosilta 2015–2023 (sähköpostiviesti 14.11.2023). Saadun aineiston perusteella tarkasteltiin kaava-alueen eri osien merkitystä suurikokoisten lintulajien lepäily- ja ruokailualueina. Lisäksi saatu aineisto sisälsi havainnot uhanalaisiksi luokitelluista lajeista ja lintudirektiivin 1.liitteen lajeista, joiden kohdalla myös tarkasteltiin kaava-alueen eri osien merkitystä niiden ruokailu- ja levähdysalueena.

2.2.3 Rakennuspaikkojen pesimälinnuston tarkastelu Tiira-aineistosta

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys toimitti selvitysalueelta pyynnöstä Birdlife Suomen ylläpitämän Tiira-havaintojärjestelmän havainnot huomionarvoisista lajeista vuosilta 2015–2023 (sähköpostiviesti 14.11.2023). Huomionarvoisiksi lajeiksi katsottiin valtakunnallisesti uhanalaisiksi luokitellut lajit sekä lintudirektiivin I. liitteen lajit. Muuttolennossa havaitut linnut poistettiin jatkokäsittelystä. Reviirin ja pesinnän todennäköisyyttä arviointiin havainnon ajankohdan ja siitä kirjattujen tietojen perusteella. Pääpaino oli kunkin lajin pesimäaikaissa havainnoissa. Hyvin paikkauskollisilla lajeilla huomioitiin myös syys- ja talviaikaiset havainnot. Aineiston käsittelyssä keskityttiin kaavaluonnoksen suunnitelluille rakennuspaikoille sekä asemakaavoitetuille alueille. Rajattu tarkastelualue oli 500 metriä suunnitelluista rakennuspaikoista.

3. TULOKSET

3.1 Lisäselvitysalueet

3.1.1 Virkkulan lisäselvitysalueen kasvillisuus ja luontotyytit

Alueen laaja-alainen kasvillisuuden kartoittaminen ei ollut tarpeen, koska Virkkulan lisäselvitysalue on pääasiassa viljelyskäytössä olevaa peltoa, ja sen kasvillisuus ei siten ole pysyvää (Kuva 1). Tämän vuoksi kasvillisuuden varsinainen luontotyyppittäminenkään ei ole mahdollista. Alueella olevien ojien ja pellonreunojen kasvillisuutta inventoitiin 2. pesimälinnustaselvityksen yhteydessä 15.6.2023.

Kuva 1. Virkkulan lisäselvitysalueen pellon yleiskuva 15.6.2023.

Selvitysalueen ojien ja pellonreunan kasvillisuus on tyypillistä pellonreunan ja viljelysojan lajistoa. Selvitysalueella on Maanmittauslaitoksen pohjakarttaan verrattuna huomattavasti enemmän oja (MML 2023). Ojat vaikuttivat reunoja lukuun ottamatta kuivilta, eivätkä ole myöskään luontoarvoiltaan arvokkaita luonnonoja. Peltoa halkovat sarkaojat on piirretty suurpiirteisesti kartoitusten ja ilmakuvien perusteella.

Havaintoja uhanalaisista tai muuten huomionarvoisista kasvilajeista ei tehty. Pellonreunan lajistoon kuului muun muassa: niittyjuola, puna-apila, mesiangervo, siankärsämä, hiirenvirna, koiranputki, karhunputki, voikukka, kiiltopaju, peltokorte, niittyleinikki ja rönsyleinikki (Kuva 2). Reunoilla, mutta runsaampana ojissa esiintyi myös mm. järviruoko, rentukka, luhtalitukka, vesisara, pullosara, paimenmatara ja heinätähtimö (Kuva 3, Kuva 4, Kuva 5). Selvitysalueen pohjoisreunassa olevan koivuvyöhykkeen viereisen pellonreunan kasvillisuudessa kasvaa myös tyypillisemmin metsälajistoa edustavaa mesimarjaa, metsätähteä ja sekä niityillä että lehdoissa viihtyvää puna-ailakkia. Koivuvyöhykkeen puusto on koivuvaltaista. Osa peltoalasta oli jätetty kyntämättä ja sen kasvillisuus oli kartoituksen aikaan samanlaista kuin pellon reunojen kasvillisuus (Kuva 6). Uhanalaista ketolajistoa tai paahteisten ympäristöjen lajistoa ei kartoitusalueella havaittu. Myöskään hävitettävistä vieraslajeista ei tehty havaintoja.

Kuva 2. Virkkulan lisäselvitysalueen pellon reunan kasvillisuutta 15.6.2023.

Kuva 3. Virkkulan lisäselvitysalueen pohjoisreunan kasvillisuutta, koivuvyöhykkeen vieressä 15.6.2023.

Kuva 4. Virkkulan lisäselvitysalueen ojien kasvillisuutta 15.6.2023.

Kuva 5. Ojan ja pellonreunan kasvillisuutta Virkkulan lisäselvitysalueen eteläreunassa 15.6.2023.

Kuva 6. Kyntämättä jätetyn pellon kulman kasvillisuutta 15.6.2023.

Kartta 2. Virkkulan kasvillisuusselvityksen kuvanottopisteet ja karttapohjasta puuttuvat ojat. Pohjakartta (MML 2023).

3.1.2 Virkkulan lisäselvitysalueen pesimälinnusto

Selvitysalueen linnusto on pääasiallisesti tyypillistä pellonreunan ja metsien lintulajistoa. Kartoitusalueen ympärillä havaittiin peruslajistosta mm. äänessä olevia peippoja, sinitiaisia, talitiaisia, pajulintuja, peippoja ja keltasirkkuja. Yleisestä lajistosta kartoitusalueen sisällä havaittiin pesivänä kirjosiippo ja metsäkirvinen. Kirjosiippo oli tehnyt pesänsä selvitysalueen pohjoisreunan koi-vusaarekkeessa olevaan pönttöön ja metsäkirvisen pesä oli todennäköisesti yhden alueen sisäpuolella olevan pellonreunan/sarkaojan kasvillisuudessa (varoitteleva lintu lähti lentoon molemmissa kartoituksissa).

Selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä havaittiin pesivänä 4 suojelullisesti huomionarvoista lintulajia (Kartta 3). Vuoden 2019 uhanalaisuustarkastelussa (Hyvärinen ym. 2019) valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaisiksi (CR) tai erittäin uhanalaisiksi (EN) luokiteltuja lintulajeja ei havaittu selvitysalueella. Silmälläpidettäviksi (NT) luokitelluista lajeista havaittiin selvitysalueella kuovi (kaksi havaintoa, tulkittiin yhdeksi pariksi) ja taivaanvuohi (1 pari). Vaarantuneiksi (VU) luokitelluista lajeista pensastasku (1 pari) ja mustapyrstökuiri (1 pari). Selvitysalueen ulkopuolella etäämpänä selvitysalueesta havaittiin myös laululennossa useampi kiuru (NT), mutta pesintään viittaavia havaintoja ei saatu kartoitusalueelta tai sen välittömästä läheisyydestä, ja lajia ei siksi lasketa mukaan selvitysalueella pesiviin huomionarvoisiin lintulajeihin. Limingan luontokeskuksen pihapiirin lintulajeja ei laskettu kartoituksessa, koska sekin jää Virkkulan lisäselvitysalueen rajojen ulkopuolelle.

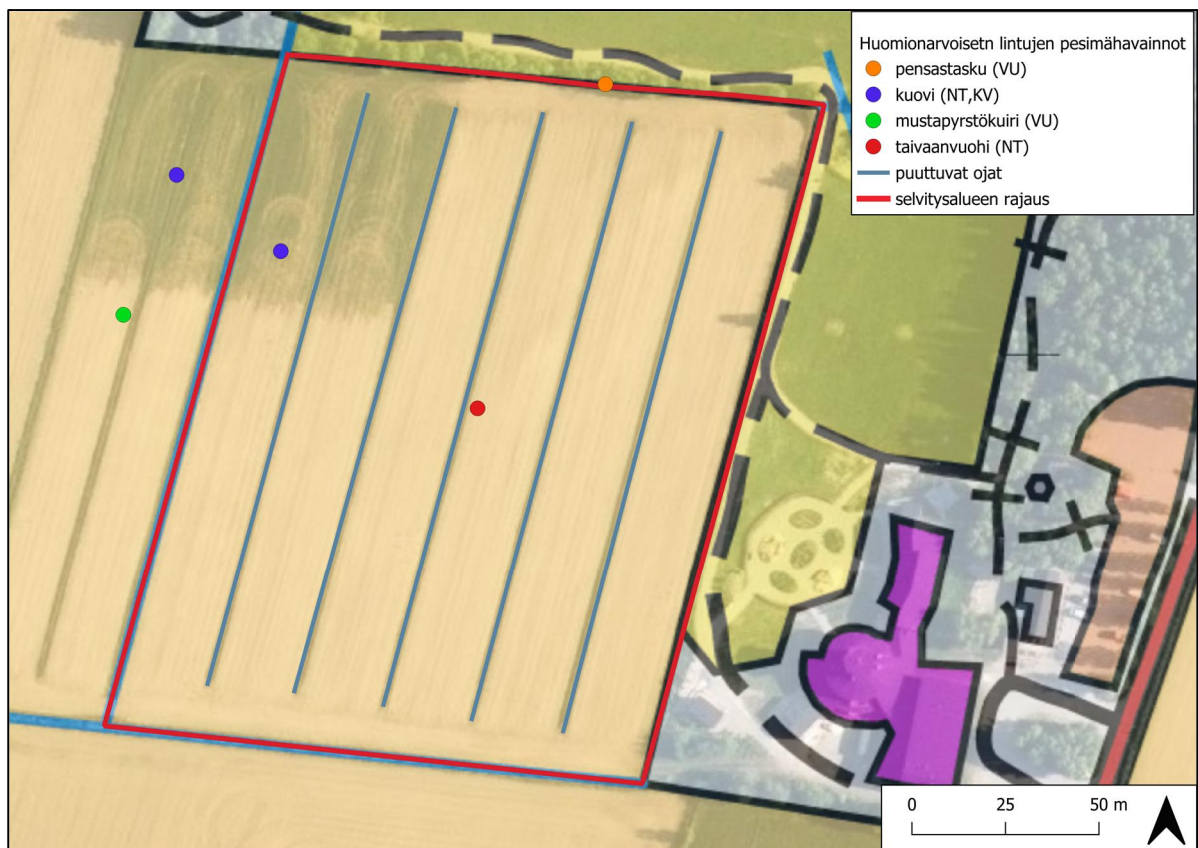
Kuovipariskunta varoitteli kartoittajan ollessa pellolla 1. kartoituskerralla, mutta koska pelto oli vasta kynnety, oli todennäköistä, että pesä oli viereisellä pellolla tai poikaset olivat jo lähteneet pesästä ja olivat lähistöllä maastopoikueena (kartoituksen ajankohtaan pesintä olisi tuolloin hyvin varhainen). Kuovit eivät todennäköisesti olisi varoitelleet, mikäli pesä olisi sijainnut kartoitettavalla pellolla ja tuhoutunut kyntötöissä. Mikäli pesä olisi ollut lisäselvitysalueen ojanpenkereellä, se olisi havaittu kartoituksen aikana. Taivaanvuohi oli soidinlennossa peltoalueen yllä ensimmäisen kartoituskerran alussa, mutta pesän tarkkaa sijaintia ei saatu selville. Mustapyrstökuiiripari lenteli varoitellen viereisen pellon päällä ensimmäisen kartoituskerran aikana. Pensastasku lauloi pellon viereisessä pajukossa ensimmäisen kartoituksen aikana ja todennäköisesti samasta (varti-oivasta) yksilöstä tehtiin myöhemmin näköhavainto kartoitusalueen itäreunan järviruovikossa.

Suojelullisesti huomionarvoisiin lintulajeihin kuuluvat myös kansainväliset vastuulajit (KV). Kansainvälisten vastuulajien seuranta ja tutkimusta on tehostettava ja lajin elinympäristö tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Suomen vastuulla on sellaisia lajeja, joiden kokonaislevinneisyys on laaja, mutta ne ovat yleisiä vain pienellä osalla aluetta, josta merkittävä osa on Suomessa. Vastuulajeja valittaessa pidettiin ohjearvona, että Suomessa pesii vähintään 15 prosenttia Euroopan kannasta. Kansainvälisiä vastuulajeista havaittiin selvitysalueella kuovi.

Pohjois-Pohjamaan lintutieteellisen yhdistyksen Tiira-aineistosta ei ollut saadussa aineistossa rajatun alueen sisäpuolelta pesintään viittaavia havaintoja uhanalaisista tai lintudirektiivin 1.liitteen lajeista. Heti alueen reunalla Virkkulan opastuskeskuksen pihapiiristä havaintoja on runsaasti. Pensaikoiden lajeista reviiriä pitävinä on havaittu useana vuonna pikkulepinkäinen (D), pensastasku (VU) ja pajusirkku (VU).

Taulukko 1. Virkkulan lisäselvitysalueen pesimälinnuston kartoituslaskennoissa havaittujen suojellisesti huomionarvoisten lintulajien parimäärät. EN= erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT= silmälläpidettävä, KV = kansainvälinen vastuulaji (Suomen uhanalaisuusluokituksessa mainittu laji, Hyvärinen, ym. 2019).

Laji			Parimäärä
Kuovi	<i>Numenius arquata</i>	NT, KV	1
Mustapyrstökuiri	<i>Limosa limosa</i>	VU	1
Pensastasku	<i>Saxicola rubetra</i>	VU	1
Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	NT	1
Yhteensä			4

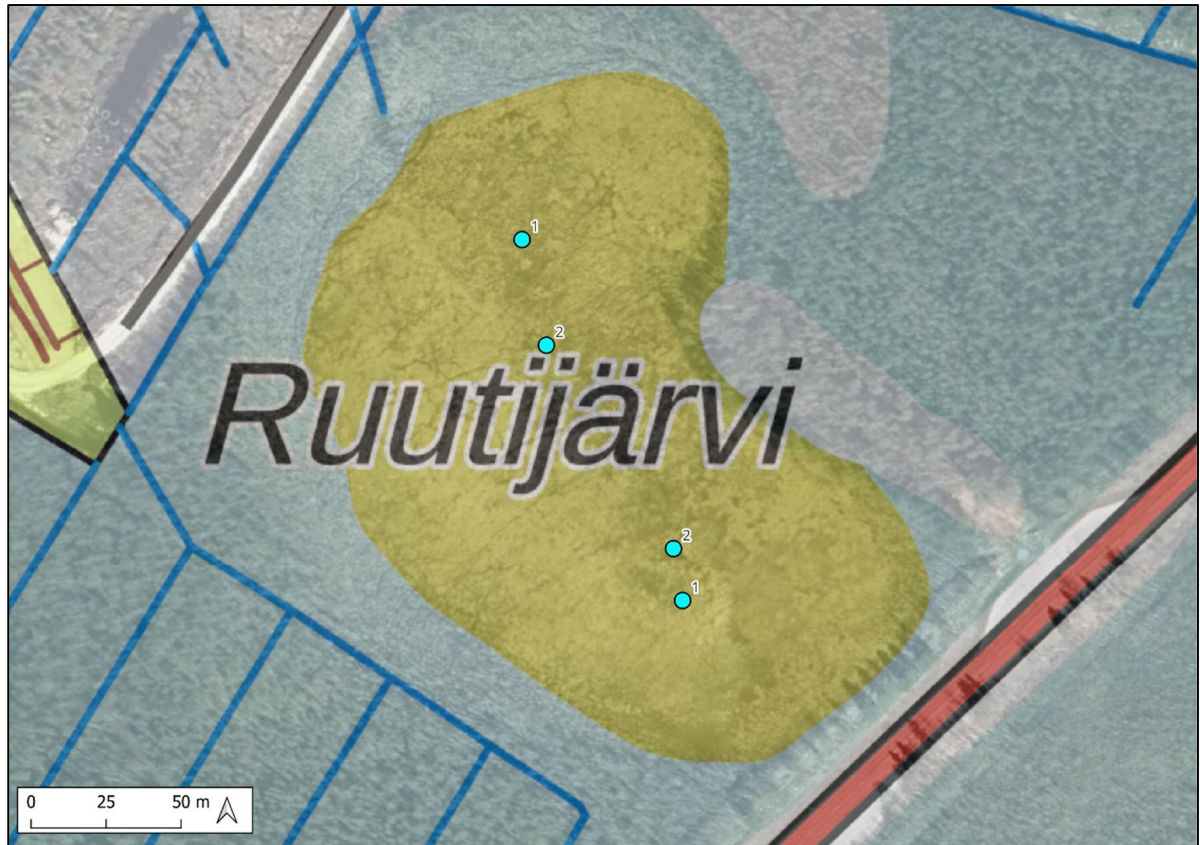
Kartta 3. Virkkulan lisäselvitysalueen pesimälinnuston kartoituslaskennoissa (3.6.2023 ja 15.6.2023) havaittujen suojellisesti huomionarvoisten lintulajien reviirit. EN= erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT= silmälläpidettävä, KV = kansainvälinen vastuulaji (Suomen uhanalaisuusluokituksessa mainittu laji, Hyvärinen, ym. 2019). KV = kansainvälinen vastuulaji (Pohjakartta: MML 2022).

3.1.3 Ruutijärven ja Leviämaan lisäalueiden viitasammakkoselvitys

Viitasammakko (*Rana arvalis*) on koko maassa rauhoitettu luontodirektiivin liitteen IV laji. Viitasammakko viihtyy suojaisilla lampien ranta-alueilla, soilla, ojissa ja järvissä sekä näiden läheisillä maa-alueilla, kuten kosteikoilla. Lajin lisääntymisalueeksi tulkitaan ne vesialueen osat, joissa sijaitsevat koiraiden lisääntymisreviirit, joissa pariutuminen ja kutu tapahtuvat ja joissa nuijapääät elävät.

Ruutikankaan ampuma-alueen rajaojissa ei havaittu viitasammakoita. Ruutijärvellä havaittiin kuusi ääntelevää viitasammakkoa (Kuva 7, Kartta 4) avoluhtan keskiosissa. Järvi on umpeenkasvanut ja ilmakuvatarkasteluiden (2022) perusteella avovesialueita ei enää ole havaittavissa. Keskiosat ovat kuitenkin hyvin vetisiä ja kasvillisuuden seassa on vesipintaa, jossa viitasamma-

kot kutevat. Umpeenkasvun jatkuessa ja ympäristön kuivuessa elinympäristö ei enää sovellu viitasammakoiden lisääntymisalueeksi.

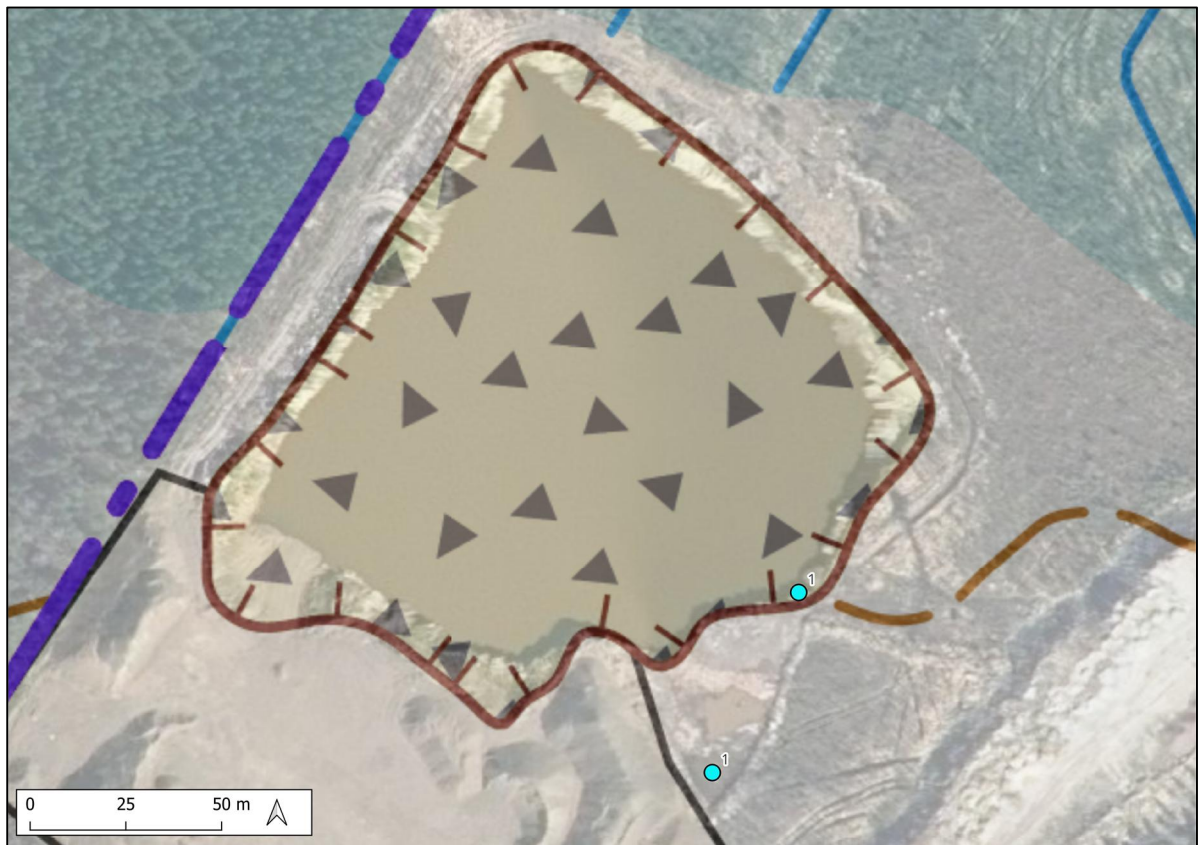
Kartta 4. Ruutijärven alueella havaitut äännelevät viitasammakkokoiraat (turkoosit ympyrät) ja niiden määrät.

Kuva 7. Ruutijärven avoluhdan keskellä äänteli kuusi viitasammakkokoirasta kevään 2023 selvityksissä. Kuva Ruutijärvestä on otettu kesällä 2022.

Rudus Oy:n Leviämaan louhosalueella havaittiin kaksi ääntelevää viitasammakkokoirasta (Kartta 5). Pohjoisempi havainto tehtiin karun jyrkkäreunaisen vedellä täyttyneen louhosaltaan kaakkoisreunalta (Kuva 8). Eteläisempi havainto saatiin edellä mainitun louhosaltaan viereen muodostuneesta pintavesilampareesta (Kuva 9). Karun ja syvän louhosaltaan ympäristö ei edusta viitasammakolle soveltuvaa elinympäristöä, sillä se on muodostunut louhinnan myötä. Laji suosii rehevämpiä vesistöjä, joissa on suojaavaa kasvillisuutta. Todennäköisesti altaassa havaitun yksilön lisääntymis- ja levähdyspaikka on eteläisemmän havainnon ympäristössä.

Louhosaltaan viereen muodostunut pintavesilampare on viitasammakolle sopiva lisääntymis- ja levähdyspaikka (eteläinen havainto), joskin sekin todennäköisesti on muodostunut alueella olevan maastomuokkauksen myötä. Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) laji, joten sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla. Kevään käynnin perusteella ei voida arvioida, onko kyseessä kausikosteikko vai pysyvävetinen lampare.

Kartta 5. Leviämaan kartoituksessa havaitut ääntelevät viitasammakkokoiraat (turkoosit ympyrät) ja niiden määrät.

Kuva 8. Yksi ääntelevä viitasammakkokoiras havaittiin Leviämaalla karun ja jyrkkäreunaisen altaan laidalla.

Kuva 9. Yksi ääntelevä viitasammakkokoiras havaittiin Leviämaan louhosaltaan läheisyyteen muodostuneessa pintavesilampareessa.

3.2 Linnustoselvitysten täydennykset

3.2.1 Muuttolintujen maastotarkkailu

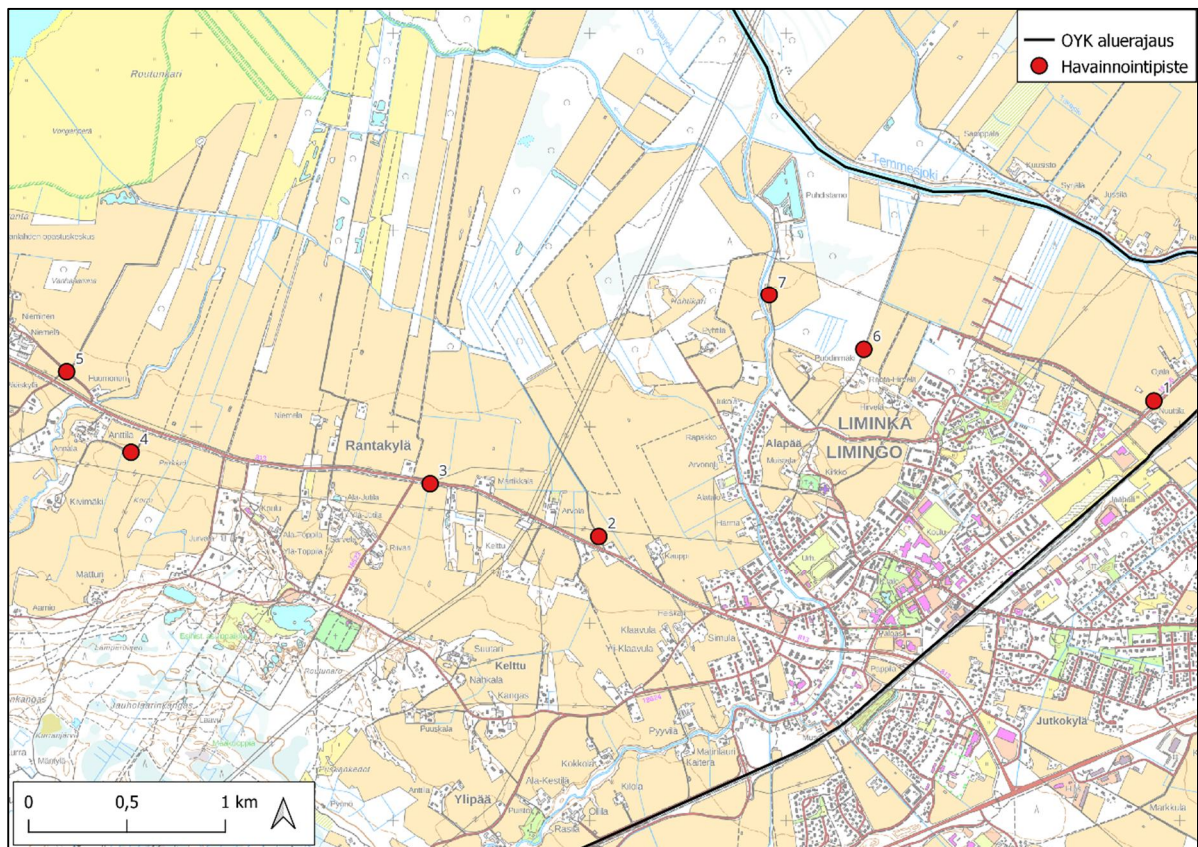
Lepäileviä ja ruokailevia lintuja havaittiin erityisesti Limingan keskustan ja Virkkulan väliin jäävillä laajoilla yhtenäisillä peltoalueilla, jotka sijaitsevat Lumijoentien molemmin puolin (Kartta 6, Taulukko 2).

Taulukko 2. Peltoaukeilla havaitut (28.4.2023) levähtävät ja ruokailevat linnut tarkkailupistekohtaisesti. Todennäköiset reviirillä olleet linnut on jätetty taulukosta pois.

Laji	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	Yhteensä
laulujoutsen							1	1
metsähanhi	2	28	338		150			518
tundrahanhi		8			3			11
merihanhi		2	2					4
kurki			1					1
töyhtöhyppä	6	5	6	1	12	2	1	33
kuovi	2	3		6	4	2	31	48
naurulokki				52				52
naakka				30				30
Yhteensä	10	46	347	89	169	4	33	

Yksi lepäilevä laulujoutsen havaittiin pisteellä 7. Metsähanhia havaittiin pisteiltä 1,2,3 ja 5. Isoja kerääntymiä havaittiin Lumijoentien pohjoispuolisilla pelloilla pisteiltä 3 ja 5. Muutamia tundrahanhia havaittiin metsähanhien seassa pisteillä 2 ja 5 ja merihanhia pisteiltä 2 ja 3. Yksittäinen kurki lepäili pisteen 3 pohjoispuolella. Ruokailevista töyhtöhyypistä saatiin havaintoja kaikilta

tarkkailupisteiltä ja kuoveista pisteiltä 1, 2, 4, 5, 6 ja 7. Pisteeltä 4 saatiin havaintoja myös nau-
rulokeista sekä naakoista.

Kartta 6. Lepäilijälaskennan (28.4.2023) havainnointipisteiden sijainnit (pohjakartta: MML 2022).

3.2.2 Kerääntymien tarkastelu Tiira-aineistosta

Liminganlahti ympäristöineen on Suomen tärkein kerääntymisalue mm. laulujoutsenelle, metsähanhen fabalis-rodulle (ns. taigametsähanhi) ja lyhytnokkahanhelle sekä muutoinkin monille kahlaaja- ja sorsalintulajeille. Maankäytön suunnittelun kannalta on huomionarvoista, että joutsenet, kurjet ja hanhet tyypillisesti lentävät lahdelta aamuisin lähiseudun (mm. Limingan ja Tyrnävän) peltoalueille ruokailemaan palaten illalla takaisin lahdelle yöpymään. Isojen lintulajien kevätmuuton aikainen kerääntyminen on tunnettu vuosikymmeniä, mutta syysmuuton aikainen kerääntyminen hanhilla ja kurjilla on verraten tuore ilmiö, mikä on nopeasti lisääntynyt viimeisen vuosikymmenen aikana Liminganlahden laajan rauhoitusalueen perustamisen jälkeen. Aivan viimeisinä vuosina näiden lajien syysmuuton aikaiset kerääntymät ovat ylittäneet kevätmuuton aikaiset kerääntymät yksilömäärinä mitattaessa. Kevätaikaisessakin kerääntymässä on tapahtunut suuria muutoksia lajijakauman suhteen, esimerkiksi tundrahanhi ja lyhytnokkahanhi ovat voimakkaasti runsastuneet.

Saadussa havaintoaineistossa joutsenista, hanhista ja kurjista oli yhteensä noin 2800 havaintoa, joista suurin osa oli Liminganlahdella. Muuttolennossa- tai muutoin lentävänä havaitut linnut poistettiin jatkokäsittelystä. Tämän jälkeen Liminganlahden ulkopuolelle jäi noin 880 kirjattua havaintoa paikallisista joutsenista, hanhista ja kurjista. Aineiston käsittelyssä käytettiin ensisijaisesti ilmoitettua linnun/lintujen paikkaa ja sen puuttuessa ilmoitettua havainnoijan paikkaa. Näistä 880 havainnosta noin 58 % oli ilmoitettu myös lintujen paikka.

Muuttomatkoillaan pysähtyvistä hanhista suurin osa on metsähanhen fabalis-rotua (ns. taigametsähanhia), jolla kerrallaan havaittavat yksilömäärät Liminganlahdella yltyvät säännöllisesti viisi-

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys toimitti myös havainnot uhanalaisista lajeista ja lintudirektiivin 1.liitteen lajeista. Näistä lajeista kaava-alueella Liminganlahden ulkopuolella havaittuja muita merkittäviä kerääntymiä ovat olleet (yksilöä) mustapyrstökuiiri 43 (29.4.2017), suokukko 2000 (11.5.2016), vuorihemppo 55 (29.4.2017). Nämä kaikki kerääntymät ovat olleet Virkkulan-Rannanperän peltoalueella.

On huomioitava, että havainnointi ei ole kaava-alueella tasaista. Liminganlahdelta ja Virkkulan suunnalta havaintoaineistoa on hyvin runsaasti, kun taas syrjäisiltä peltoalueilta vain vähän. Suurin osa peltoalueista on kuitenkin ollut varsin säännöllisen havainnoinnin kohteena. Siten tulosten voidaan katsoa antavan kaava-alueen osalta luotettavan käsityksen kerääntymien alueellisesta painottumisesta.

3.2.3 Rakennuspaikkojen pesimälinnuston tarkastelu Tiira-aineistosta

Saadussa havaintoaineistossa valtakunnallisesti uhanalaisista ja lintudirektiivin lajeista oli yhteensä noin 9800 havaintoa, joista suurin osa oli Liminganlahdelta. Aineistosta tarkasteltiin kaikki ne havainnot, jotka olivat korkeintaan 500 metrin säteellä kaavaluonnoksen suunnitelluista rakennuspaikoista ja asemakaavoitetuista alueista.

Tällöin havaintoaineiston laajuudeksi jäi noin 1800 havaintoa. Näistä edelleen tarkasteltiin ne havainnot, jotka ajankohdan tai havainnoista kirjattujen tietojen perusteella viittasivat pesintään tai reviiriin havaintopaikalla. Näiden rajausten jälkeen aineiston kooksi jäi noin 500 havaintoa. Aineiston käsittelyssä käytettiin ensisijaisesti ilmoitettua linnun/lintujen paikkaa ja sen puuttessa ilmoitettua havainnoijan paikkaa. Näistä noin 500 havainnosta noin 48 % oli ilmoitettu myös linnun/lintujen paikka. Tuloksia (taulukko 3, kartta 8 ja erillinen viranomaisliite) on tarkasteltu seuraavassa.

Äärimmäisen uhanalaiseksi luokitelluista lajeista oli pesintään viittaavia havaintoja peltosirkusta. Peltosirkusta oli viisi havaintoa kolmelta vuodelta. Havainnot sijoittuivat Kivimäen-Annalan alueille.

Erittäin uhanalaiseksi luokitelluista lajeista oli pesintään viittaavia havaintoja turkinkyyhkystä, huuhkajasta, tervapääskystä, räystäspääskystä, hömötiaisesta, varpusesta ja viherpeiposta. Suurin osa näistä on kulttuurilajeja, jotka eivät ole tässä yhteydessä erityisen huomionarvoisia, sillä ne eivät juurikaan kärsisi asutusalueen laajentumisesta. Metsälintulajeista huuhkajasta on runsaasti havaintoja. Havainnot voisivat viitata kahteen huuhkajareviiriin (kahden havaintoryppään välimatka noin 5 kilometriä). Toisaalta huuhkajien reviirit ovat laajoja. Suojelullisista syistä huuhkajien reviirien sijoittumista ei mainita tässä yhteydessä tarkemmin. Huuhkajasta pesinnästä löytyy tietoja lajitietokeskuksen aineistosta ja havainnot todennäköisesti koskevan suurelta osin tätä tunnettua reviiriä. Huuhkajan monivuotinen pesäpaikka on rakennuspaikoista 500 metrin rajatun säteen ulkopuolella. Hömötiaisesta on tehty reviiriin viittaavia havaintoja Ilolan suunnalla, joista yksi havainto koskee pesäkoloa kaivertavasta parista.

Vaarantuneiksi luokitelluista lajeista oli pesintään viittaavia havaintoja heinätavista, pyystä, mustapyrstökuirista, valkoselkätikasta, haarapääskystä, pensastaskusta, töyhtötiaisesta, pähkinänaakkelista ja pajusirkusta. Kulttuurilajit ja pensaikoiden lajit eivät ole tässä yhteydessä erityisen huomionarvoisia, sillä ne eivät juurikaan kärsisi asutusalueen laajentumisesta. Havainto heinätavista on tehty Virkkulan läheisyydessä ja koskenee Liminganlahden kantaa. Pyytä on havaittu Ilolan ja Annalan ja Kurranperän alueilla. Todennäköisesti pesivinä olleita mustapyrstökuireja on havaittu Virkkulan-Rannanperän tunnetun pesimäalueen lisäksi Alapään ja Jokisaaren peltoalueilla. Valkoselkätikka on havaittu kertaalleen 2.5.2021 rummuttavana 500 metrin säteellä suunnitelluista rakennuspaikoista. Varmistettuja pesintöjä lajista Tiira-aineistossa koko kaava-alueelta ei ollut. Valkoselkätikat voivat kierrellä laajalla, joten reviirin keskus ja mahdollinen pesimäpaikka saattoivat olla kaava-alueen ulkopuolella. Töyhtötiaisesta on tehty pesintään viittaa-

via havaintoja Kivimäen-Annalan sekä Kurranperän alueella. Pähkinänakkelista on aineistossa yksi havainto 12.5.2022 keskeltä Limingan taajamaa, mikä ajankohdan perusteella havainto voi viitata reviiriin.

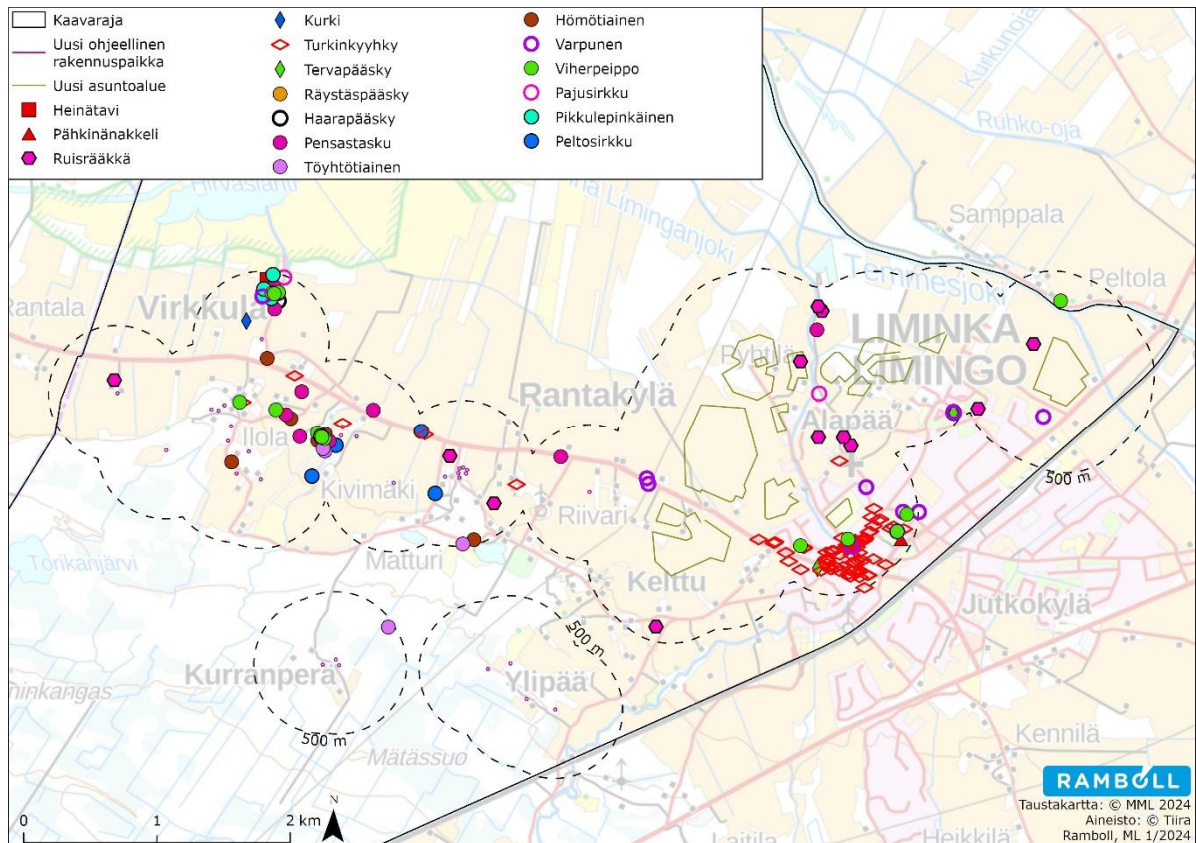
Lintudirektiivin liitteen 1.lajeista oli pesintään viittaavia havaintoja pyystä, ruisrääkstä, kurjesta, huuhkajasta, hiiripöllöstä, viirupöllöstä, suopöllöstä, helmipöllöstä, valkoselkätikasta, pikkulepinkäisestä ja peltosirkusta. Näistä huomionarvoisimpia edellä tarkastelemattomia ovat ruisrääkkä ja pöllöt. Ruisrääkstä on runsaasti reviirihavaintoja Rannanperän ja asemakaava-alueen tuntumassa olevilta pelloilta. Keväällä 2018 oli hiiripöllöreviiri Virkkulan – Rantakylän suunnalla ja samalla alueella on havaittu kerjäävä hiiripöllön poikanen 23.7.2022. Hiiripöllön esiintymät vaihtelevat vuosittain suuresti ravintotilanteen mukaan, eikä laji ole pesivänä vuosittainen. Helmipöllöstä on reviirihavaintoja usealta vuodelta Ilolan ja Kivimäen alueilta sekä Kurranperän alueelta. Samalta suunnalta pesinnöistä löytyy tietoja lajitietokeskuksen aineistosta. Suopöllö on alueella yleinen etenkin myyrävuosina, jolloin peltojen ja niittyjen laitamilla on useita reviirejä. Ainoa soidinääntelevä kirjattu viirupöllöhavainto koskee todennäköisesti kauempana pesivää yksilöä.

Tiira-aineistoon liittyy epävarmuustekijöitä. Havainnointi ei ole tasaista, vaan painottuu harrastajien kulkureittien, asuinpaikkojen ja retkikohteiden mukaan. Jotkin uhanalaisiksi luokitellut lajit ovat vielä verraten yleisiä (esim. usea varpuslintulaji), joista harrastajat kirjaavat havaintoja harvoin, eikä tällöin aineisto anna oikeaa käsitystä lajin runsaudesta. Myös lajin havaittavuus vaikuttaa olennaisesti havaintojen määrään. Lintuharrastajien liikkuminen alueella on kaikkiaan runsasta ja saatu käsitys esimerkiksi pääteiden varsille sijoittuvien peltojen linnustosta on hyvä. Syrjäisiltä metsä- ja peltoalueilta on kuitenkin vain vähän havaintoja.

Taulukko 3. Tiira-aineistossa olleet lajit, joista oli tulkittavissa pesintään viittaava havainto 500 metrin säteellä suunnitelluista rakennuspaikoista. Luokkien selitykset: CR = Äärimmäisen uhanalainen, EN = Erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmällä pidettävä, D = lintudirektiivin liitteen I. laji sekä lajin pääelinympäristö, pesintään viittaavien kirjattujen havaintojen määrä sekä havaintovuosien määrä.

laji	Tieteellinen	Status	Pääelinympäristö	Havaintomäärä (kpl)	havaintovuosia (kpl)
heinätavi	Anas querquedula	VU	Kosteikot	1	1
pyy	Tetrastes bonasia	VU, D	Havumetsät	12	5
ruisrääkkä	Crex crex	D	Pellot ja rakennetut maat	12	7
kurki	Grus grus	D	Suot, kosteikot	1	1
mustapyrstökuiri	Limosa limosa	VU	Kosteikot	23	7
turkinkyyhky	Streptopelia decaocto	EN	Pellot ja rakennetut maat	115	9
huuhkaja	Bubo bubo	EN, D	Havumetsät	52	9
hiiripöllö	Surnia ulula	D	Havumetsät	5	2
viirupöllö	Strix uralensis	D	Havumetsät	1	1
suopöllö	Asio flammeus	D	Suot, pellot ja rakennetut maat	29	7
helmipöllö	Aegolius funereus	NT, D	Havumetsät	17	6
tervapääskey	Apus apus	EN	Pellot ja rakennetut maat	15	7
valkoselkätikka	Dendrocopos leucotos	VU, D	Lehtimetsät	1	1
haarapääskey	Hirundo rustica	VU	Pellot ja rakennetut maat	4	3
räystäspääskey	Delichon urbicum	EN	Pellot ja rakennetut maat	1	1
pensastasku	Saxicola rubetra	VU	Pellot ja rakennetut maat	14	8
töyhtötiainen	Lophophanes cristatus	VU	Havumetsät, vanhat metsät	4	3
hömötiainen	Poecile montanus	EN	Metsän yleislinnut, vanhan metsät	17	7
pähkinänakkel	Sitta europaea	VU	Lehtimetsät	1	1
pikkulepinkäinen	Lanius collurio	D	Pensaitot ja puoliavoimet maat	4	4

varpunen	<i>Passer domesticus</i>	EN	Pellot ja rakennetut maat	24	8
viherpeippo	<i>Carduelis chloris</i>	EN	Pellot ja rakennetut maat	38	7
peltosirkku	<i>Emberiza hortulana</i>	CR, D	Pellot ja rakennetut maat	5	3
pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU	Kosteikot, pensaikot ja puoliavoimet maat	3	3

Kartta 8. Tiira-aineistosta tehdyn tarkastelun perusteella pesintään viittaavien lajien havaintopaikat 500 metrin säteellä suunnitelluista rakennuspaikoista. Kartalla puuttuvat arkaluonteiset lajit, joista on erillinen viranomaisliite.

4. YHTEENVETO JA SUOSITUKSET MAANKÄYTÖLLE

Tähän lisäselvitykseen maastossa kartoitettiin Virkkulan uuden alustavan rakentamispaikan kasvillisuus ja pesimälinnusto. Virkkulaan on suunniteltu luontokeskuksen majoitustilojen laajentamista. Virkkulan lisäselvitettävä alue on 2,6 ha peltoalue, jota ympäröi kaikilta sivuilta ojat. Luontokeskus sijoittuu peltoalueen itäpuolelle.

Virkkulan lisäselvitysalue on pääasiallisesti viljelyskäytössä olevaa peltoa, ja sen kasvillisuus ei siten ole pysyvää. Tämän vuoksi kasvillisuuden varsinainen luontotyyppittäminen ei ole mahdollista. Selvitysalueen ojen ja pellonreunan kasvillisuus on tyypillistä pellonreunan ja viljelysojan lajistoa. Uhanalaista ketolajistoa tai paahteisten ympäristöjen lajistoa ei kartoitusalueella havaittu. Myöskään hävitettävistä vieraslajeista ei tehty havaintoja.

Virkkulan lisäselvitysalueen linnusto on pääasiallisesti tyypillistä pellonreunan ja metsien lintulajistoa. Selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä havaittiin pesivänä neljä suojellisesti huomionarvoista lintulajia, joiden kokonaisparimäärä oli 4. Selvitysalueella ja sen välittömässä

läheisyydessä havaittiin yksi kuovin (silmälläpidettävä, kansainvälinen vastuulaji), yksi taivaanvuohen (silmälläpidettävä), yksi mustapyrstökuirin (vaarantunut) ja yksi pensastaskun (vaarantunut) reviiri. Huomionarvoisten lajien parimäärä oli selvitysalueella matala ja huomionarvoisten lajien keskittymiä ei muodostunut. Tiira-aineistossa aluerajauksen sisäpuolelta ei ollut erityisen huomionarvoisia havaintoja.

Ruutijärven ja Leviämaan lisäselvitysalueille tehdyissä viitasammakkoselvityksessä havaittiin kaksi ääntelevää viitasammakkokoirasta. Ensimmäinen havainto tehtiin karun jyrkkäreunaisen vedellä täyttyneen louhosaltaan kaakkoisreunalta. Louhosaltaan ei arvioida olevan lajille soveltuva elinympäristö. Toinen havainto saatiin edellä mainitun louhosaltaan viereen muodostuneesta pintavesilampareesta, jonka arvioidaan olevan viitasammakolle sopiva lisääntymis- ja levähdyspaikka. Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) laji, joten sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla. Kevään käynnin perusteella ei voida arvioida, onko kyseessä kausikosteikko vai pysyvävetinen lampare. Mikäli louhosaltaan tyhjennyksessä ei kohdistu toimenpiteitä pintavesilampareeseen (eteläinen havainto), viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ei arvioida olevan louhintatoimenpiteiden alla.

Aikaisempia muuttolintuselvityksiä täydennettiin hankkimalla Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen havaintoaineisto alueelta Birdlife Suomen ylläpitämästä Tiira-havaintojärjestelmästä joutsenista, hanhista ja kurjesta vuosilta 2015–2023 (sähköpostiviesti 14.11.2023). Aineiston laajuus oli suuri, 2800 kirjattua havaintoa, joista 880 Liminganlahden ulkopuolelta. Tiira-aineiston tarkensi aiempien selvitysten käsitystä muuttolinnustolle tärkeimmistä ruokailu- ja levähdysalueista kaava-alueen sisällä. Kaava-alueella Liminganlahden ulkopuolella suurten lintujen kerääntymät painottuivat Virkkulan-Rantakylän-alueelle tien 813 pohjoispuolelle ja Rantakylän kohdalla tien eteläpuolelle Virkkulanojan itäpuoleiselle peltoalueelle. Maastossa keväällä 2023 tehdyssä muuttolintujen maastokartoituksessa lepäileviä ja ruokailevia lintuja havaittiin erityisesti Limingan keskustan ja Virkkulan väliin jäävillä laajoilla yhtenäisillä peltoalueilla, joten havainnot olivat saman suuntaisia Tiira-aineiston havaintojen kanssa.

Aikaisempia pesimälintuselvityksiä täydennettiin hankkimalla Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen havaintoaineisto alueelta Birdlife Suomen ylläpitämän Tiira-havaintojärjestelmästä huomionarvoisista lajeista vuosilta 2015–2023 (sähköpostiviesti 14.11.2023). Huomionarvoisiksi lajeiksi katsottiin valtakunnallisesti uhanalaisiksi luokitellut lajit sekä lintudirektiivin I. liitteen lajit. Aineiston käsittelyssä keskityttiin kaavaluonnoksen suunnitelluille rakennuspaikoille sekä asemakaavoitetuille alueille. Rajattu tarkastelualue oli 500 metriä suunnitelluista rakennuspaikoista. Saadun aineiston laajuus oli suuri, noin 9800 kirjattua havaintoa, joista 500 metrin säteellä suunnitelluista rakennuspaikoista pesintään viittaavia havaintoja oli noin 500 kappaletta. Tiira-aineiston tarkensi aiempien selvitysten havaintoja rakennuspaikkojen lähialueiden pesimälinnustosta. Kaavoittamisen luontovaikutusten kannalta huomionarvoisimpia Tiira-aineistossa esille nousseita lajeja olivat huuhkaja, mustapyrstökuiri, hömötiainen ja peltosirkku. Näiden lajien reviirit ja elinympäristöt suositellaan huomioitavan rakentamisen ohjauksessa myös tämän uuden lisätiedon valossa.

5. LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO

Euroopan Unionin lintudirektiivi (79/409/ETY)

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. S. 560–570.

Koskimies, P. 1994: Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja – sarja B. 83 s.

Lajitietokeskus 2022. Havaintotiedot os. www.laji.fi

Luomus 2022. <https://luomus.fi/fi/linnustonseuranta>

Luonnonsuojelulaki (64 §), <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009>Metsäkeskus 2022. Avoin metsä- ja luontotieto os. ww.metsakeskus.fi

MML 2023. Maanmittauslaitoksen avoin kartta-aineisto

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys 2023. Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan alueen Tiira-havainnot. Sähköpostiviesti 14.11.2023.

Ramboll Oy 2022 A. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan kirjallinen luontoselvitys. Limingan kunta ja Lumijoen kunta

Ramboll Oy 2022 B. Limingan ja Lumijoen kunta, Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan täydentävät luontoselvitykset

Päivämäärä
10.3.2022

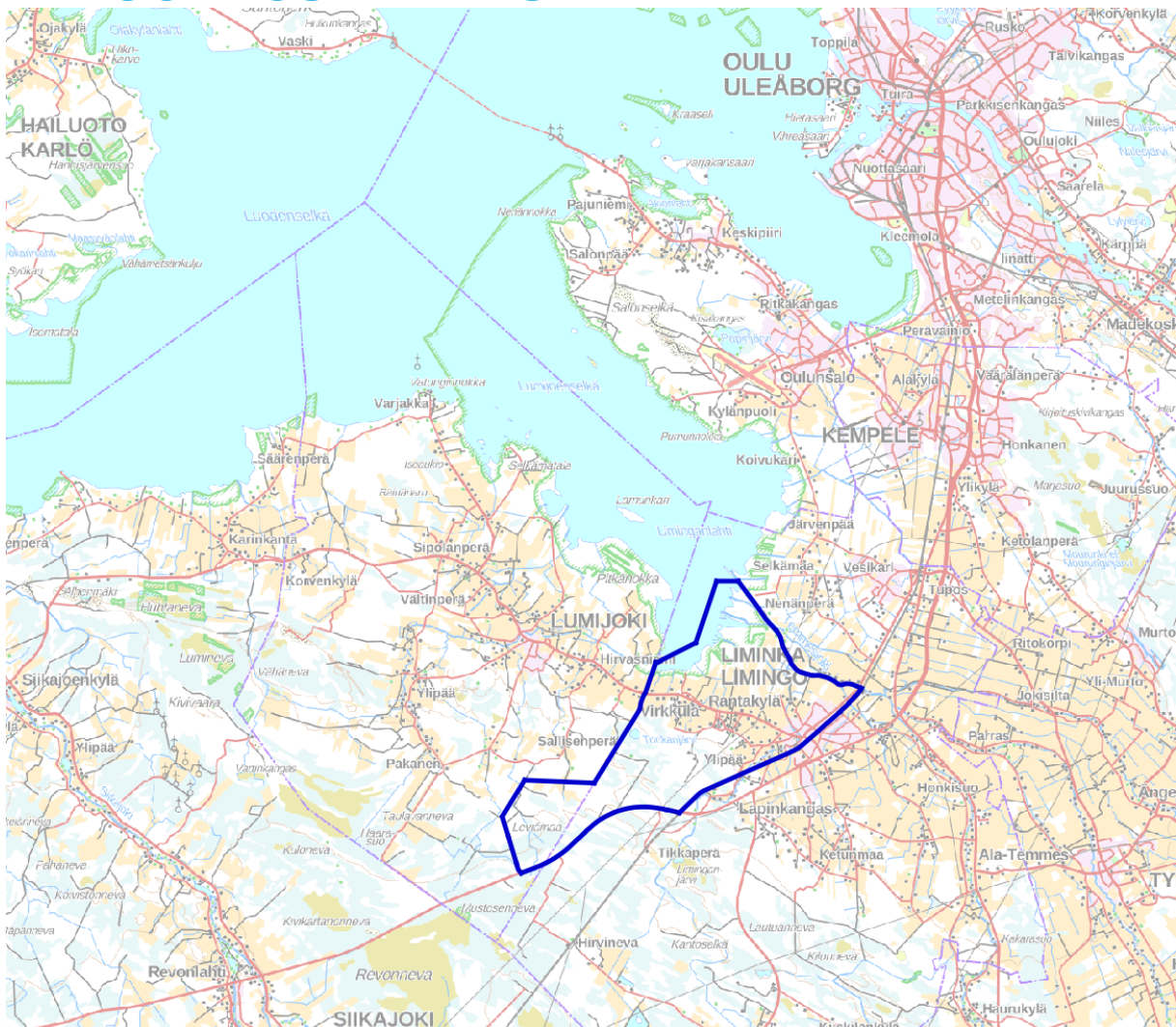
LIMINGAN KUNTA JA

LUMIJOEN KUNTA

RUUTIKANKAAN-LIMINGANLAHDEN

OSAYLEISKAAVAN KIRJALLINEN

LUONTOSelvitys

Päivämäärä **10.3.2022**
Laatija **Antje Neumann ja Tapani Pirinen, Ramboll Finland Oy**
Tarkastaja **Ville Yli-Teevahainen, Ramboll Finland Oy**
Hyväksyjä **Venanzia Rizzi, Limingan kunta ja Ari Korkala, Lumijoen kunta**
Kansikuva **Osayleiskaava-alueen sijainti**

Viite 1510067011-002

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	3
2.	MENETELMÄT	3
3.	TULOKSET	4
3.1	Alueen yleiskuvaus	4
3.2	Kasvillisuus ja luontotyytit	6
3.2.1	Liminganlahti ja ranta-alue	6
3.2.2	Viljelylakeus	7
3.2.3	Metsät	8
3.2.4	Suot	10
3.2.5	Sisävedet	11
3.3	Linnusto	12
3.3.1	Liminganlahti ja ranta-alue	13
3.3.2	Pellot	13
3.3.3	Metsät	14
3.3.4	Suot	14
3.3.5	Sisävedet	14
3.4	Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit	14
3.4.1	Isot petoeläimet	14
3.4.2	Liito-orava	16
3.4.3	Lepakot	18
3.4.4	Viitasammakko	20
3.4.5	Hyönteiset	21
4.	YHTEENVETO JA SUOSITUKSET MAANKÄYTÖLLE	22
5.	LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO	23

1. JOHDANTO

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan suunnittelualue on pinta-alaltaan noin 5200 hehtaaria ja se sijaitsee pääosin Limingan kunnan alueella Temmesjoen eteläpuolella ja Oulu-Ylivieska radan länsipuolella. Etelässä suunnittelualue rajoittuu Raahentiehen. Ruutikankaan alueella suunnittelualue ulottuu Lumijoen kunnan puolelle käsittäen kuntarajan molemmin puolin kehitteillä olevan ampumaurheilualueen lähiympäristöineen.

Laadittavan osayleiskaavan tavoitteet pohjautuvat Limingan ja Lumijoen kuntien strategioihin sekä maakunnan strategiaan linjauksiin. Koko kaavatyötä koskeviin tavoitteisiin kuuluvat:

- Tasapainon löytäminen eri maankäyttömuotojen (asuminen /virkistys /elinkeinot /liikenne /suojeluarvot) välille.
- Luonnonympäristön, luonnon monimuotoisuuden ja kulttuurimaiseman vaaliminen.
- Elinympäristön laadun takaaminen.

Tämän kirjallisuuspohjaisen luontoselvityksen tarkoituksena on antaa taustatietoa osayleiskaava-alueen luonto-olosuhteista kaavoitustyön suunnittelua varten. Tietokantatiedot ovat osin vanhoja eivätkä ole kattavia, joten ne eivät voi korvata maastokäynneillä tehtyjä ajankohtaisia selvityksiä. Suuntaa antavien ja asiantuntija-arvion perustavien luontotietojen avulla voidaan suunnitella myöhemmässä vaiheessa, minkälaisille osa-alueille ja eliöryhmille kannattaa kohdistaa maastotyöpohjainen lisäselvitys.

2. MENETELMÄT

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava-alueen luontoselvitys tehtiin kirjallisuustyönä. Lähtöaineistona käytettiin:

- Maanmittauslaitoksen kartta-aineisto ja ilmakuvat
- Luonnonvarakeskuksen puustotiedot
- Metsäkeskuksen tietokantatiedot erityisen tärkeistä elinympäristöistä alueella
- Lajitietokeskuksen tietokantatiedot alueen uhanalaisista lajeista ja petolinnuista (laji.fi tietokanta)
- Metsähallituksen tietokantatiedot alueen vastuupetolinnuista

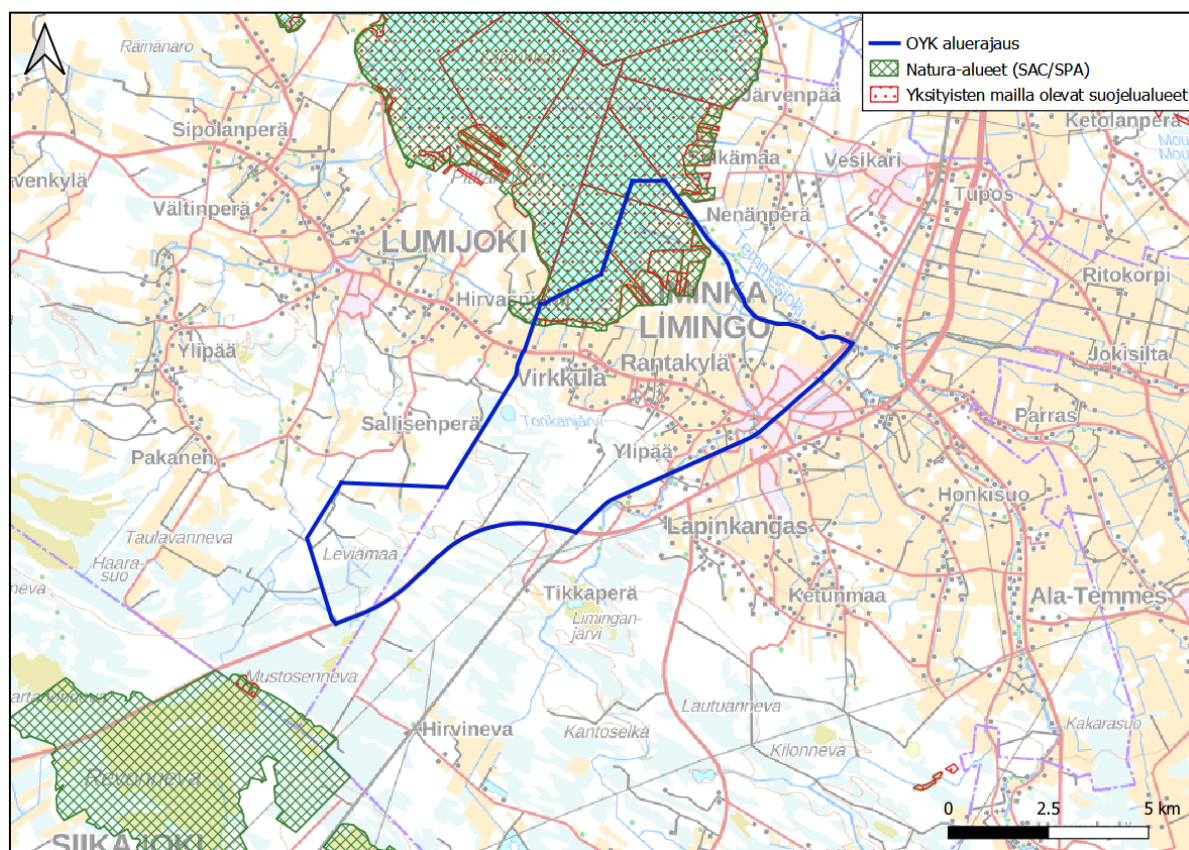
Elinympäristötietojen perusteella arvioitiin mahdollisten suojelullisista syistä maankäyttösuunnittelussa huomioitavien lajien ja luontotyyppien esiintymistä alueella. Huomioon otettaviin luontotyypeihin lukeutuvat metsälailla (10 §), vesilailla (11 §) sekä luonnonsuojelulailla (29 §) suojellut luontotyypit ja uhanalaiset luontotyypit. Maankäyttösuunnittelussa huomioitaviin lajeihin kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV tiukkaa suojelua vaativat lajit ja niiden esiintymispaikat, rauhoitetut lajit, suojellut lajit, Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kuuluvat lajit ja uhanalaiset lajit.

3. TULOKSET

3.1 Alueen yleiskuvaus

Selvitysalueen merenranta-alueet kuuluvat Liminganlahden Natura-alueeseen (FI1102200) ja alueella on useita yksityisten maiden sijaitsevia suojelualueita (Kartta 1). Lisäksi Liminganlahti kuuluu kansainväliseen Ramsar kosteikkosuojeluverkostoon, on kansainvälisesti merkittävä uhanalaisten, silmälläpidettävien ja kansainvälisen erityisvastuun lintulajien pesimis- ja keräytymisalue (IBA/FINIBA) ja lintuvesien suojeluohjelman alue (LVO). Liminganlahdella sijaitsee useita perinnemaisemakohteita.

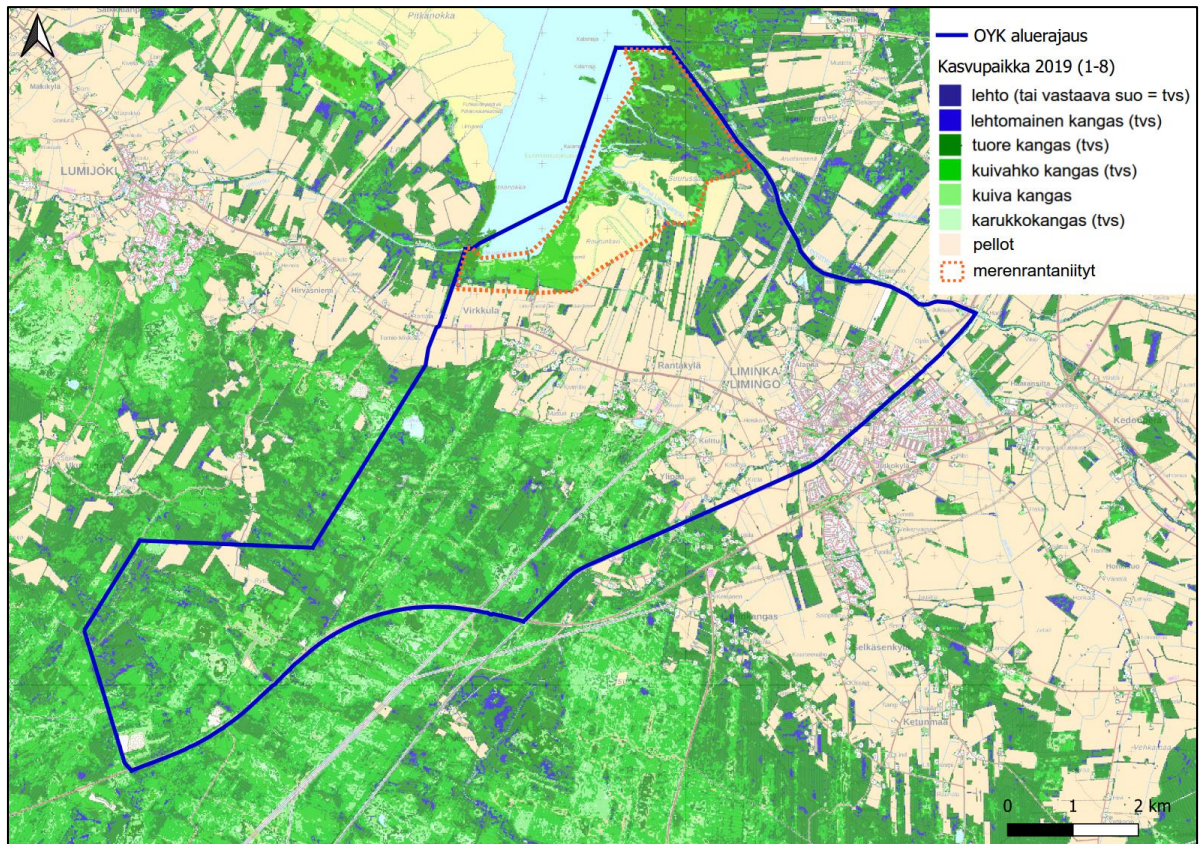
Liminganlahti on Perämeren suurin lahti, erittäin arvokas maankohoamisrannikon luonnon monimuotoinen kokonaisuus ja kansainvälisesti arvokas lintukosteikko. Maankohoamisen vaikutuksesta rannat ovat jatkuvassa muutostilassa. Liminganlahdellakin rantaviiva on siirtynyt paikoin puoli-toista kilometriä vajaassa sadassa vuodessa. Maankohoamisen ohella meren voimat, aallot ja virtaukset sekä jäät ja tuulet muokkaavat maisemaa (SYKE 2022). Liminganlahti on hyvin matala merenlahti ja rantavesi yleensä alle puolta metri syvä. Tuulesta riippuvat merivedenkorkeuden vaihtelut voivat olla jopa yli metrin verran, jolloin merivesi tulvii sisämaalle.

Kartta 1. Liminganlahden Natura-alue (FI1102200 SAC/SPA) on pinta-alaltaan 11 823 ha ja sijoittuu Oulun, Limingan ja Lumijoen kuntien alueelle.

Rannikon kallioperän päälle on kerrostunut ns. Muhos-muodostuma, joka koostuu hiekka- ja savikivistä. Limingan ja Lumijoen alueen lakeus on hyvin tasaista aluetta, jossa ei ole merkittäviä korkeuseroja. Selvitysalueen keski- ja eteläosa kuuluu sen sijaan jääkauden muovaamaan harjujaksoon. Maankohoamisrannikon ja maaperän vaikutus heijastuu maisemaan, kasvillisuuteen ja elinympäristöihin selvänä vyöhykkeisyytenä.

Selvitysalue kuuluu Suomen metsäkasvillisuusvyöhykejaossa Pohjanmaan *keskiboreaaliseen* vyöhykkeeseen *3a* (Etelä-Suomi) sekä suoaluevyöhykejaossa vyöhykkeeseen *Pohjois-Pohjanmaan aapasuot*.

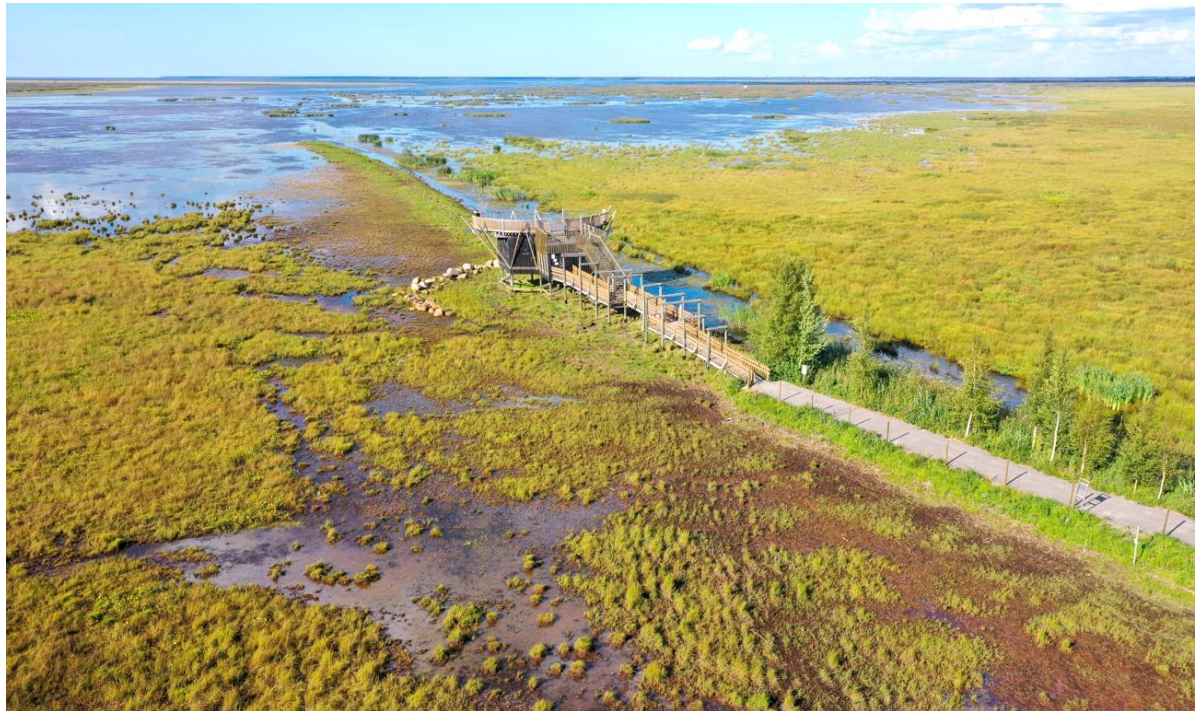

Kartta 2. Selvitysalueen kasvupaikat. (metsätietoaineisto LUKE 2022, pohjakartta MML 2022).

3.2 Kasvillisuus ja luontotyytit

3.2.1 Liminganlahti ja ranta-alue

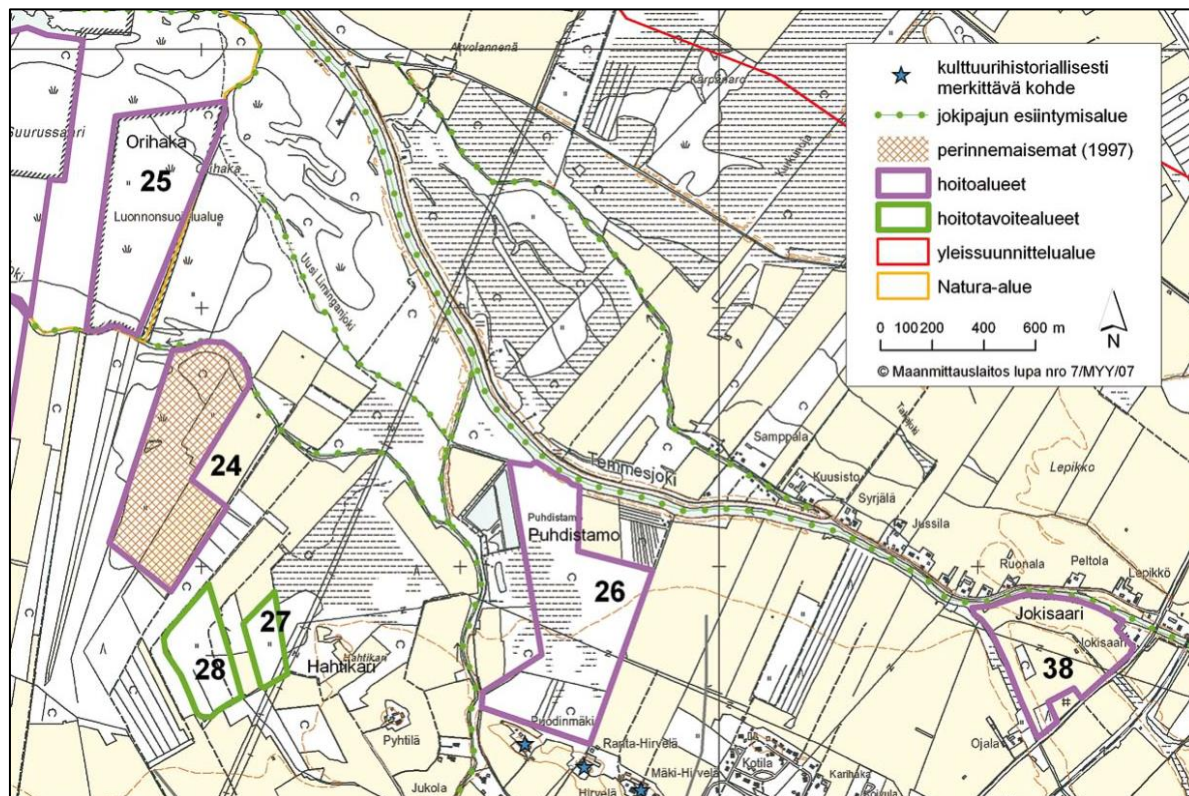
Selvitysalueen ranta-alue on maankohoamisrannikkoa, jolla maa kohoaa noin 0,8 cm vuosivauhtia ja siten jatkuvasti muovaa ranta-alueen kasvillisuusvyöhykkeitä ja elinympäristöjä. Rantaviiva siirtyy koko ajan länteen. Rannikosta sisämaahan on monia maankohoamisrannikon sukkessiovyöhykkeitä. Alueen merenrantaniityt ovat puolikulttuurimaita (SYKE 2022). Alueelle sijoittuu arvokkaiksi luokiteltuja perinnemaisemakohteita, joista Virkkulan Hyrynrannan niitty on edustavin ja luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi (Anttila ym. 2007).

Kuva 1. Virkkulan lintutorni ja Liminganlahden merenrantaniityt (drone ilmakuva, elokuu 2020).

Merenrantaniityt ovat olleet kauan niitty- ja laidunkäytössä ja niitä hoidetaan nykyäänkin niiden ruovikoitumisen estämiseen. Merenrantavyöhyke merenrantaniittyineen kuuluu Liminganlahden Natura-alueeseen. Alueella esiintyy useita luontodirektiivin luontotyypppejä kuten matalakasvuisia merenrantaniittyjä, jokisuistoja ja rannikon laguuneja sekä lukuisia suojelullisesti merkittäviä lajeja. Luontodirektiivin kasvilajeja edustavat mm. ruijanesikko, pohjansorsimo, upossarpio ja nelilehtivesikuusi. Uhanalaisista lajeista alueella esiintyy lisäksi mm. pikkupohjansorsimo, sammakonleinikki, otavita, somersara, ruijannuokkuesikko, lietetatar, rannikkovesikuusi, somersara ja jokipaju (Lajitietokeskus 2022).

Merenrantaniitystä sisämaahan seuraava vyöhyke on pensaikkovyöhyke, rantalepikkovyöhyke, koivuvyöhyke ja sen jälkeen sekapuustoinen havumetsä. Merenrantaniityn itäpuoliset metsäiset alueet ovat osin olleet ihmisten käytössä, ojitettu ja puustoltaan käsitelty. Käsiteltyjen ja luontoarvoiltaan heikentyneiden alueiden lisäksi on luonnontilaisia ja sen kaltaisia kuvioita, joista ainakin osa on metsälain 10§:n perusteella suojeltu (Kartta 5). Lehdot kuuluvat uhanalaisiin luontotyypppeihin (Kontula ym. 2018). Tarkempi kuva alueen metsien luonnontilasta ja lajistosta saadaan maastotoselvityksen avulla.

Kartta 3. Liminganlahden Natura-alueen rajalta itään on useita maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelman mukaisia hoitoalueita ja hoitotavoitealueita sekä yksi perinnemaisemakohde (Anttila ym. 2007)

3.2.2 Viljelylakeus

Rannikkoalueen ja metsäisen harjujakson välissä on viljelylakeus peltoineen ja haja-asutuksineen. Viljelylakeus katkaisee edellisessä kappaleessa mainittua merenkohoamisrannikon metsien kehityssarjaa.

Laajat peltoviljelyaukeat muodostavat valtakunnallisesti arvokkaan Limingan Lakeuden maisema-alueen ja ovat olleet jo vuosisadan alkupuolella laajasti käytössä (SYKE 2022).

Tehokkaasti ihmisten muokkaamilla pelloilla ei yleensä kasva harvinaisia luonnonvaraisia kasveja. Peltojen ja metsien reuna-alueet, peltojen väliset vyöhykkeet, ojen reunoilla sijaitsevat suojavyöhykkeet ja teiden pientareet voivat sen sijaan olla luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä. Rehevillä korkeakasvuisilla peltojen reuna-alueilla esiintyy yleensä tavanomaista kasvilajistoa. Alueet ovat usein suojavyöhykkeitä elinympäristöjä eläimille sekä linnuille. Pelto-ojissa ja niiden ranta-alueella on havaittu huomioon otettavia lajeja kuten vesihilpi, pikkupohjansorsimo, sammakonleinikki ja jokipaju (Lajitietokeskus 2022).

Kuivilla ja vähäravinteisilla peltojen reuna-alueilla, pientareilla ja talojen piha-alueilla esiintyy ketokasvillisuutta, johon kuuluu useita suojelullisista syistä huomioon otettavia lajeja. Näitä lajeja ovat esim. selvitysalueella havaitut perinnebiotooppilajit kuten Virkkulan alueen noidanlukot sekä ahonkissankäpälä (Lajitietokeskus 2022). Myös pitkään perinteisessä laidunkäytössä olevat peltoalueet voivat olla luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä perinnemaisemakohteita, joissa esiintyy monipuolista, osin harvinaistunutta lajistoa.

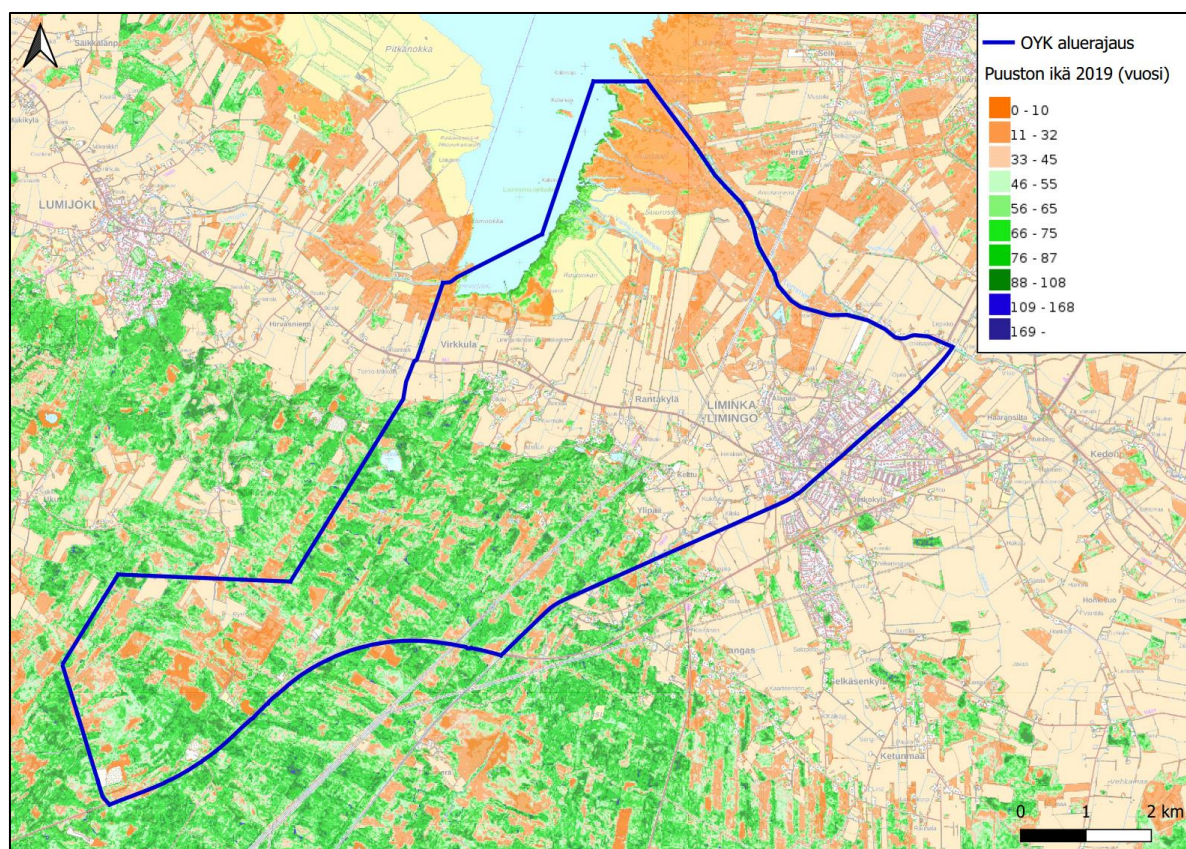
3.2.3 Metsät

Selvitysalueen pohjoisosassa esiintyvät lehdot on esitetty kappaleessa 3.2.1.

Selvitysalueen keski- ja eteläosan yleisimmät kangasmetsätyypit ovat pääosin kuivahkot sekä tuoreet kankaat (Kartta 2). Kurrangerän alueella (Aarninkangas-Jauholaarinkangas) esiintyy harjanteiden lakialueilla lisäksi kuivaa kangasmetsää. Tuoreen kangasmetsän lomassa on paikoin kuvioita lehtomaisesta kangasmetsästä. Lehtomaisen kangasmetsän kuviot ovat paikkatiedon (LUKE 2022) mukaan usein ojitusalueella, hakattuja tai nuorta talousmetsää.

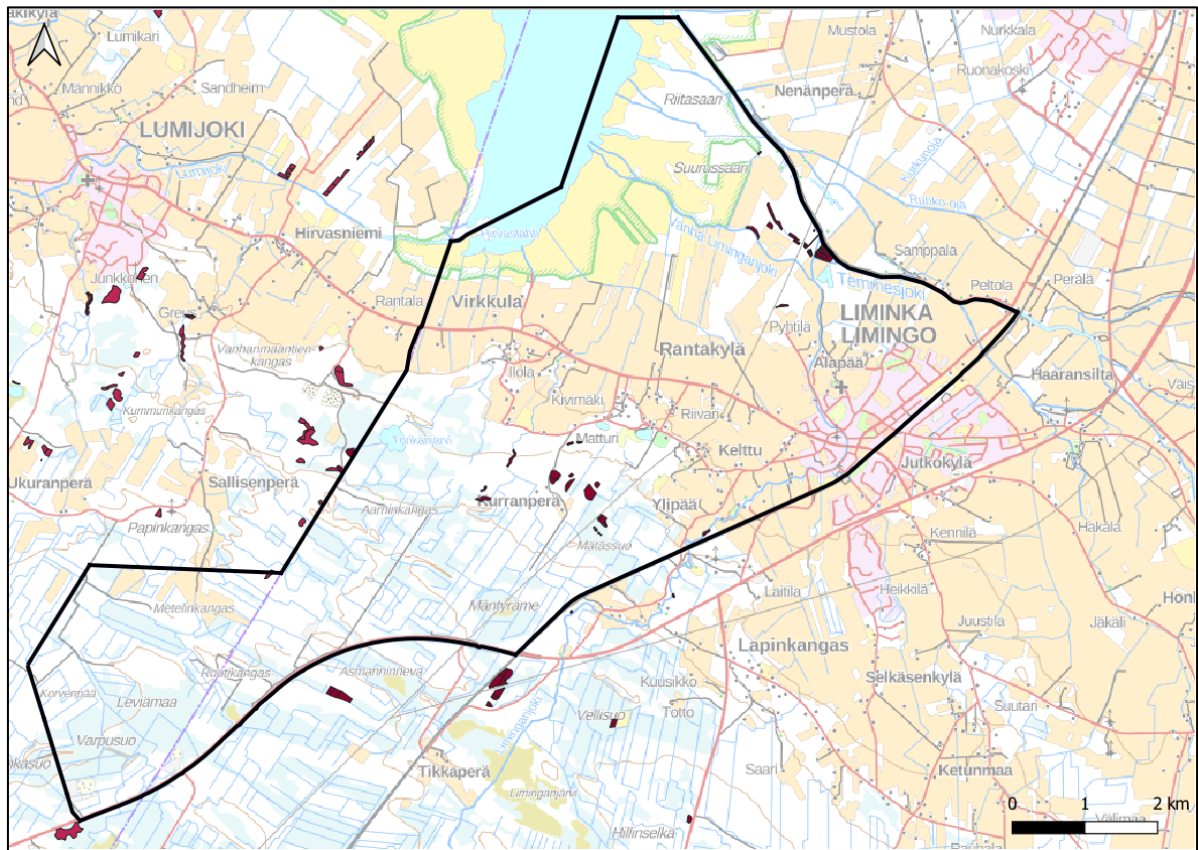
Selvitysalueella on useita hakkuuaukiota ja taimikkoja, joiden puuston ikä on 0–32 vuotta. Lisäksi esiintyy nuoria kasvatusmetsiä. Varttuneempien metsäkuvioiden puuston ikä on selvitysalueella 56–87 vuotta. Yli 100 vuotta ikäistä metsää esiintyy selvitysalueella melko niukasti muun talousmetsän lomassa (Kartta 4).

Kuivat, kuivahkot ja tuoreet kangasmetsät sekä lehtomaiset kankaat kuuluvat uhanalaisiin luontotyyppeihin. Metsätaloustyössä olevien metsien luontoarvot ja metsäluontotyyppien edustavuus ovat kuitenkin heikentyneet. Paikkatiedon (Kartta 4) perusteella selvitysalueella ei esiinny vanhoja, luonnontilaisia metsiä. Varttuneet metsäkuviot (alla olevassa kartassa tummanvihreänä) voivat olla kuitenkin paikallisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita.

Kartta 4. Selvitysalueen puuston ikäjakauma (Luke ja MML 2022)

Metsälain 10 §:n suojeltavat elinympäristöt ovat monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä ja ne erottuvat selvästi ympäröivästä metsäluonnosta. Metsäkeskuksen rekisteritietoihin merkittyjä metsälakikohteita on selvitysalueen koillisosassa Liminganjoen ja Temmesjoen ympäristössä (rehvät lehtolaikut, lehtipuuvaltaiset luhdet, lehto- ja ruohokorvet), selvitysalueen keskiosassa Kurrangerän ympäristössä (pääosin vähäpuustoiset suot ja alle 0,5 ha kokoisten lampien välittömät lähiympäristöt) ja Paloaron alueella (Virkkulanojan alaosan rantametsä) (Kartta 5).

Kartta 5. Selvitysalueella sijaitsevat metsälakikohteet (Metsäkeskus ja MML 2022)

Lajitietokeskuksen (2022) tietokantatiedoissa ei ollut esiintymistietoja uhanalaisista metsälajeista. Selvitysalueen keskiosassa on havaintotietoja silmälläpidettävistä (NT) lajeista ahonkissankäpälä ja tulvakonnanlieko.

3.2.4 Suot

Selvitysalueen pohjoisosassa merenrantaniittyalueen itäpuolisten kosteapohjaisten lehtojen lomassa on useita kosteikkoja. Kosteikot ovat luontotyypeiltään usein luhtia kuten ruoho- ja heinäluhta ja ruovikkoa (Kuva 2).

Kuva 2. Liminganlahden merenrantaniittyvyöhykkeen itäpuolisen lehtometsäalueella on useita kosteikkoja.

Selvitysalueen keski- ja eteläosassa on kangasselänteiden väliin kehittyneitä soistumia ja soita, joista suurin osa on ojitettu. Ojitusalueiden vesitalous on eriasteisesti muuttunut ja ne ovat ilmakuvatarkastelun perusteella lähes poikkeuksetta puustoisia. Ojitusalueiden lomassa on erikokoisia ojittamattomia suoalueita. Niihin kuuluvat Mätässuo, Mäntyräme, Leviämaa, Varpusuo, Aarninkankaan lounaispuolinen ojittamaton suoalue sekä useita pieniä nimettömiä suoalueita.

Mäntyräme ja Leviämaan suo ovat ilmakuvatarkastelun perusteella lähinnä rahkarämettä. Mäntyrämeen pohjoisosa on Metsäkeskuksen rekisteritietoihin merkitty metsälain 10 §:n kohteeksi (vähäpuustoinen suo). Myös Mäntyrämeellä sijaitsevat kangasmetsäsaarekkeet kuuluvat metsälain 10 §:n kohteisiin (kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla). Kurranperän alueella on muita metsälailla (10 §) suojeltuja puustoisia suoalueita (Kartta 5).

Aarninkankaan lounaispuolella ojittamattomalla suoalueella esiintyy rahkarämeen lisäksi muita välipintaisia suotyypppejä kuten esim. saraneva, sararäme, lyhytkorsineva tai kalvakkaneva. Nämä suoluontotyypit luokitellaan uhanalaisiksi (Kontula ym. 2018). Tarkempaa luontotyyppimäärittystä varten tarvitaan maastoselvitys. Pieniä ojittamattomia sararämeitä ja rahkarämeitä esiintyy Kurranperän alueella (FCG 2011). Kurrajärvi niminen pieni suoalue on metsälain 10 §:n suojeltu erityisen tärkeä elinympäristö (Metsäkeskus 2022).

Varpusuon ojittamaton suoalue on paikkatiedon (LUKE 2022) perusteella lehtipuuvaltainen. Lehtipuiden seassa kasvaa mäntyä sekä jonkin verran kuusta. Puuston ikä on 40–70 vuotta. Mahdollisesti kyse on noin 1960-luvulla hakatusta korpimetsästä, joka on kasvanut takaisin ja ensimmäisessä sukkessiovaiheessa lehtipuuvaltainen. Tarkempaa luontotyyppimäärittystä ja luonnontilaisuuden arviointia varten tarvitaan maastoselvitys.

Ruutijärvi ja Torikanjärvi ovat umpeen kasvaneita järviä. Ruutinjärvi on lähinnä avoluhtaa ja luhtaista saranevaa (Ramboll Oy 2015). Torikanjärvi on vahvasti umpeen kasvavaa luhtanevojen aluetta, jossa avovesialueet ovat kaventuneet varsin pieniksi (FCG 2011).

Lajitietokeskuksen (2022) tietokantatiedoissa on ollut havaintotietoja mm. silmälläpidettävistä (NT) lajeista vesihilpi, sammakonleinikki ja jokipaju selvitysalueen pohjoisosassa. Lajien mahdollisiin esiintymispaikkoihin kuuluvat vesistöjen lisäksi alueen kosteikot.

Lajitietokeskuksen tietokantatiedoissa (2022) ei ollut havaintotietoja selvitysalueen keski- ja eteläosan soilla esiintyvistä uhanalaisista lajeista. Suuri osa uhanalaisista suolajeista kuten kämmekälajit, uhanalaiset sarat, vihvilät ja sammalet esiintyvät mesotrofisilla tai eutrofisilla soilla. Selvitysalueen suot vaikuttavat ilmakuvatarkastelun perusteella olevan suurimmaksi osaksi karuja.

3.2.5 Sisävedet

Selvitysalueen virtavesiin kuuluvat Temmesjoki, Liminganjoki, Virkkulanoja, Vongankanava ja Ruotsinoja sekä useita muita nimettömiä, pienempiä ojia.

Temmesjoen alaosa sekä lähes koko Liminganjoki ovat raskaasti perattuja (FCG 2011). Liminganjoki on yhdistetty kanavalla Temmesjokeen. Liminganjoen vanha uoma virtaa edelleen Vanhana Liminganjokena Liminganlahteen, jossa se haarautuu Hyrynkarin kohdalla useihin uomiin eli muodostaa merenrantaniityn alueelle pienen jokideltan.

Virkkulanoja on yleisilmeeltään puomainen uoma (FCG 2011). Uoma saa alkunsa selvitysalueen keskiosan harjujaksossa, Kurrannerän ojitusalueella ja virtaa pohjoiseen, jossa se yhtyy Rantakylän pohjoispuolisessa viljelylakeudessa Vongankanavaan, joka virtaa Liminganlahteen. Virkkulanajan eteläosa on luontaisesti mutkitteleva ja sen ranta-alue kuuluu metsälain 10 §:n tarkoitamiin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin (Metsäkeskus 2022).

Kaava-alueella on kolme isompaa järviä: Rutijärvi, Torikanjärvi ja Rantakylän eteläpuolinen järvi. Rutijärvi ja Torikanjärvi ovat suoreunaisia ja umpeen kasvavia. Ruutijärvi on jo melkein kokonaan umpeutunut. Rantakylän eteläpuolinen järvi sijaitsee kangasharjanteella ja on virkistyskäytössä uimapaikkana. Järvellä on hiekkarantaa.

Erikokoisia lampia on selvitysalueella yli 50. Suuri osa lammista sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa vetisen merenrantaniityn tuntumassa tai sen itäpuolisen peltoalueen lomassa. Osa lammista on ilmakuvatulkinnan perusteella luontaisesti kehittynyt, osa lammista on keinotekoisia.

Myös selvitysalueen keskiosassa, etenkin Kurrannerän ja Rantakylän välisellä alueella on lukuisia lampia. Osa lammista on vanhoja maa-aineisten ottokuoppia, osa mahdollisesti luontaisesti kehittynyt. Myös selvitysalueen eteläosassa on muutamia lampia, joista osa on kehittynyt vanhoihin maa-aineisten ottoalueisiin.

Selvitysalueen lammista osa voi kuulua vesilain 11 §:n suojeltuihin luontotyyppeihin, mikäli ne täyttävät lain vaatimukset luonnontilaisuudesta ja koosta. Sekä vesi- ja metsälaki suojelevat luonnontilaiset ja sen kaltaiset pienvedet:

Enintään yhden hehtaarin suuruiset lammet tai järvet kuuluvat vesilailla 11§ suojeltuihin pienvesiin, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Enintään 0,5 ha suuruisten lampien välittömät lähiympäristöt kuuluvat metsälain 10§ mukaisiin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin. Lamperoinen nimisen alueen lammista kaksi on merkitty Metsäkeskuksen rekisteriin metsälain 10 §:n mukaisiksi kohteiksi.

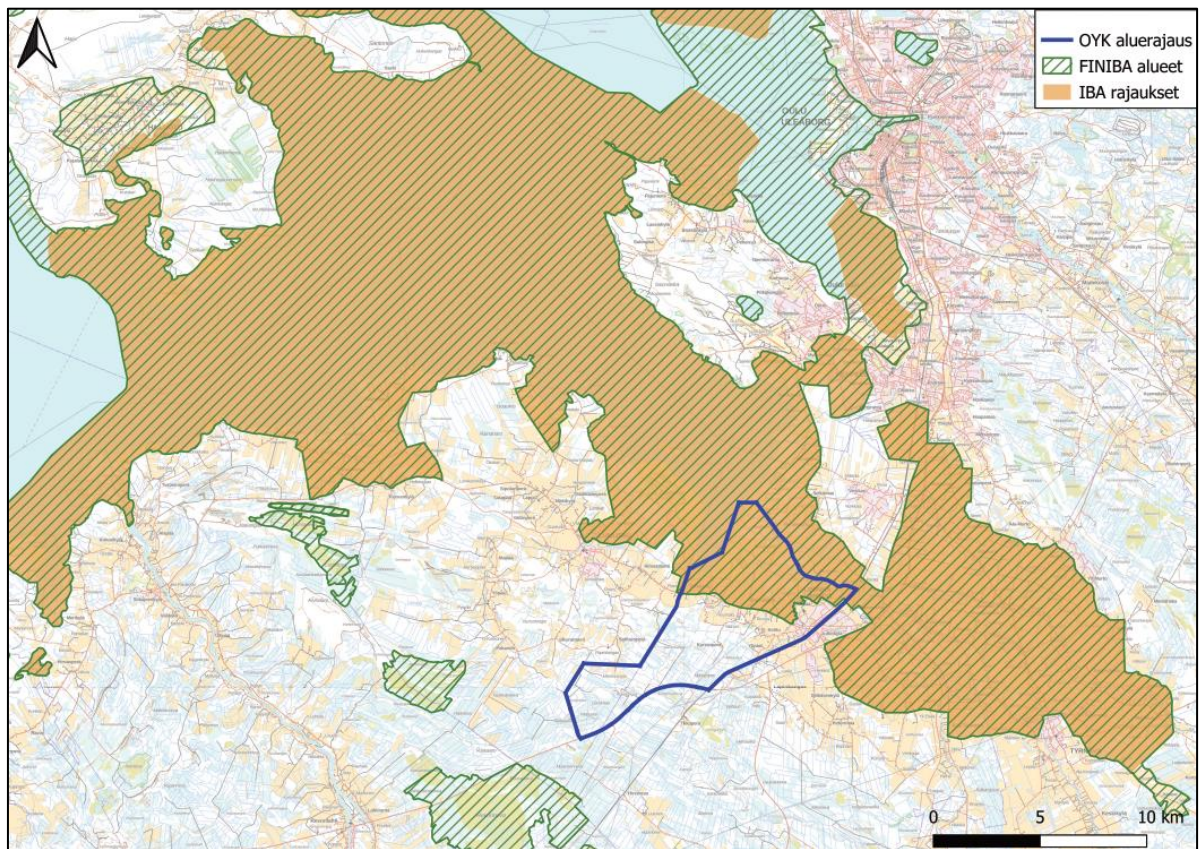
Lampien luonnontilaa on vaikea arvioida luotettavasti kirjallisuusselvityksen perusteella, siihen tarvitaan maastoselvitys.

Myös luonnontilaiset ja sen kaltaiset lähteet ja norot kuuluvat vesilain 11 §:n suojeltuihin pienveisiin. Selvitysalueella havaittiin maastokarttatarkastelussa yksi lähdemerkintä, joka sijoittuu Limingan kuntakeskuksen eteläpuolelle, Rantatien varrelle. Alueella on asutusta ja lähdemerkintä sijaitsee talon piha-alueelle tai tien penkkaan. Lähde on mahdollisesti hävinnyt tai ei ole enää luonnontilainen tai sen kaltainen.

3.3 Linnusto

Selvitysalueen pohjoisosa sijaitsee Liminganlahden Natura-alueella (FI1102200 SAC/SPA). Selvitysalue sijoittuu osin Oulun seudun kerääntymisalueelle, joka on kansainvälisesti arvokkaaksi luokiteltu lintualue (IBA). Laajemmin alue on rajattu kansallisesti arvokkaaksi (FINIBA) linnustoalueeksi (Kartta 6). Kansainvälisesti tärkeät lintualueet (Important Bird and Biodiversity Areas, IBA) on BirdLife Internationalin maailmanlaajuinen hanke tärkeiden lintukohteiden tunnistamiseksi ja suojelemiseksi. Maailmasta on löydetty noin 10 000 kansainvälisesti tärkeää lintualueita, jotka ovat tärkeitä myös muulle luonnon monimuotoisuudelle. Alueista 100 sijaitsee Suomessa. IBA-alueet muodostavat maailmanlaajuisen tärkeiden lintualueiden verkoston, joka tarjoaa lajeille turvan niiden pesimä-, muutto- ja talvehtimisaikana. Kaikki IBA-alueet sisältyvät FINIBA-alueisiin (Birdlife Suomi 2022).

Natura tietolomakkeen (Ympäristö 2022) mukaan maakotkia havaitaan muuttoaikaan ja merikotkia koko muutto- ja pesimäkauden aikaan kaava-alueen ympäristössä. Metsähallituksen tiedokannassa ei ollut hankkeen vaikutusalueella maa- tai merikotkien pesintöjä.

Kartta 6. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava-alue ja sitä ympäröivät IBA ja FINIBA alueet.

3.3.1 Liminganlahti ja ranta-alue

Osayleiskaava-alueen pohjoisin osa-alue Liminganlahti ja ranta-alue kuuluu Liminganlahden Natura-alueeseen (FI1102200 SAC/SPA). Liminganlahden linnuston pesimälajisto on erittäin monipuolinen sisältäen lähes kaikki Suomessa esiintyvät kosteikoille ominaiset lintulajit. Useiden lajien pesimäkannat ovat maamme korkeimpia. Pesimälinnuston lisäksi alue on vähintään yhtä merkittävä muuttolintujen kerääntymis- ja sulkasatoalue. Muutonaikaiset kerääntymät ovat maailmanlaajuisesti merkittäviä sillä useiden lajien kannoista jopa useita prosentteja levähtää säännöllisesti Liminganlahdella (Ympäristö 2022). Natura-tietolomakkeen (Ympäristö 2022) mukaan tärkeimpiä pesimälajeja ovat etelänsuosirri, mustapyrstökuiri, suokukko, punajalkaviklo, vesipääsky, harmaasorsa, jouhisorsa, ristisorsa, tukkasotka, pikkulokki, ruskosuohaukka ja kaulushaikara, joiden Suomessa pesivästä kannasta merkittävä osa pesii Liminganlahdella. Pesiviin lajeihin luokituu lukuisia uhanalaisiksi luokiteltuja lajeja, esimerkiksi etelänsuosirri ja suokukko luokitellaan äärimmäisen uhanalaisiksi (CR). Levähtämään puolestaan Natura-alueelle kerääntyy merkittäviä määriä mm. laulujoutsenia, metsähanhia, lyhytnokkahanhia ja muita hanhilajeja, haapanoita, taveja, jouhisorsia, tukkasotkia, uiveloita, kurkia, suokukkoja, jänkäsirriäisiä, liroja, valkovikloja, mustavikloja sekä tiiroja ja pikkulokkeja. Vesilintujen ja kahlaajien kerääntymät kohoavat usein tuhansiin jopa kymmeneen tuhansiin yksilöihin. Liminganlahti on myös yksi Suomen kolmesta tärkeimmästä äärimmäisen uhanalaisen kiljuhanhen levähdysalueesta.

3.3.2 Pellot

Natura-alueen eteläpuoliset laajat peltoalueet ovat tärkeitä muuttolintujen lepäilyalueita ja Natura-alueella pesivien uhanalaisten ja suojellisesti merkittävien lintulajien pesimäaikaisia ruokailualueita. Laji.fi-palvelussa (Lajitietokeskus 2022) on ilmoitettu useiden satojen harmaahanhilajien kerääntymiä Lumijoen tien molemmiin puoliin sijaitseville peltoalueille. Muuttoaikaan myös laulujoutsenien ja kurkien runsaslukuiset kerääntymät ovat todennäköisiä. Peltoalueilla ei ole todennäköisesti tiettyjä yksittäisiä kerääntymispaikkoja, joten kerääntymispaikat vaihtelevat eri vuosien välillä. Peltoalueilla voi olla merkitystä myös lintujen pesimäaikaisena ympäristönä. Liminganlahden rantojen läheisyydessä esimerkiksi äärimmäisen uhanalaiseksi luokiteltu (CR) suokukko ja erittäin uhanalaiseksi (EN) luokiteltu mustapyrstökuiri pesivät paikoin myös pelloilla (Tuohimaa 2022). Maatalousympäristön lintulajeille peltoalueet ja niitä ympäröivät pensas- ja puustovyöhykkeet ovat tärkeitä. Laji.fi-palvelussa (Lajitietokeskus 2022) on ilmoitettu pesimäaikaiseen reviiriin viittaavat havainnot lähivuosilta mm. peltosirkusta (CR), jonka pesimäkanta on ollut valtakunnallisesti jyrkästi laskusuunnassa. Peltoalueet ovat myös tärkeitä saalistuspaikkoja muutamille Natura-alueella pesiville lajeille, kuten lintudirektiivi liitteen I kuuluville sini-suohaukoille (VU), ruskosuohaukoille ja suopöllöille.

Kuva 3. Kurkikerääntymä Limingan alueen pelloilla (kuvituskuva: Tapani Pirinen).

3.3.3 Metsät

Selvitysalueen pohjois- ja keskiosassa on runsaasti pienehköjä metsäsaarekkeitä viljeltyjen peltojen ympäristössä ja laaja-alaisempaa talousmetsää on selvitysalueen eteläosassa. Laji.fi-palvelussa (Lajitietokeskus 2022) on ilmoitettu useita pesimäaikaiseen reviiriin viittaavia havaintoja hömötiaisesta (EN), työttöiaisesta (VU) ja ampuhaukasta (D) selvitysalueen keskiosasta. Pesimäaikainen varpushaukkahavainto on ilmoitettu selvitysalueen pohjoisosaan Vanhan Liminganjoen ympäristöön. Linnuston kannalta viljeltyjen peltojen ympäristössä sijaitsevat metsäsaarekkeet tai peitteiset rämesuovyöhykkeet ovat potentiaalisia pesimäaikaisia elinympäristöjä mm. uhanalaisille (VU) hiiri- ja sinisuohaukalle.

3.3.4 Suot

Selvitysalueella ei ole laajoja ojitamattomia soita, jotka ovat suolinnuston keskeisiä elinympäristöjä. Karttatarkastelun perusteella suolinnuston kannalta potentiaalisia elinympäristöjä selvitysalueella ovat Leviämaan suoalue ja soistunut Ruutijärvi. Laji.fi-palveluun (Lajitietokeskus 2022) on ilmoitettu Ruutijärven ympäristöstä yksittäinen kurkihavainto (D). Selvitysalueen etelä- ja lounaisosassa on ojitettuja ja puustoisia suoalueita, joista on ilmoitettu Laji.fi-palveluun (Lajitietokeskus 2022) yksittäisiä pesimäaikaisia kurkihavaintoja (D) lähivuosilta. Selvitysalueen soiden merkitys uhanalaisten lintujen pesimäalueena arvioidaan elinympäristötarkastelun ja olemassa olevien havaintojen perusteella vähäiseksi.

3.3.5 Sisävedet

Selvitysalueen pohjoisosassa on Vanha ja Uusi Liminganjoki, Temmesjoki ja Limingan puhdistamon alue. Selvitysalueen länsirajan tuntumassa on Torikanjärvi sekä muualla kaava-alueella on useita pienempiä ojia, lampia ja järviä. Selvitysalueen pohjoisosassa jokiuomien rantaympäristöissä voi pesiä samoja uhanalaisia lintulajeja kuin viereisellä Natura-alueella. Laji.fi-palveluun (Lajitietokeskus 2022) on ilmoitettu selvitysalueelta pesimäaikaisia havaintoja suokukosta (CR) ja pikkulepinkäisestä (D) Vanhan Liminganjoen ranta-alueelta. Puhdistamon alueella on pesinyt lokkiyhdyksunta ja lisäksi alueella pesivät tai käyttävät ruokailualueena tavi, kurki, työttöhyypä, suokukko, kuovi ja teeri (Anttila, Pessa ym. 2007). Karttatarkastelun perusteella Torikanjärvi on voimakkaasti rehevöitynyt ja umpeenkasvanut, joka voisi olla useiden suojelullisesti merkittävien vesilintulajien pesimäaikainen elinympäristö. Laji.fi-palvelussa (Lajitietokeskus 2022) ei ollut saatavilla pesimäaikaisia linnustotietoja Torikanjärvestä. Kaava-alueen ojien ja pinta-alaltaan pienien lampien merkitys lintujen pesimäalueena on todennäköisesti vähäinen.

3.4 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit

Suomen luonnonsuojelulain 49 § momentin 1 mukaan luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty.

Seuraavaksi arvioidaan luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittujen lajien esiintymistä selvitysalueella. Lajien levinneisyystietojen (Nieminen & Ahola 2017) perusteella Lumijoen ja Limingan kunnassa voivat esiintyä seuraavat lajit ja lajiryhmät:

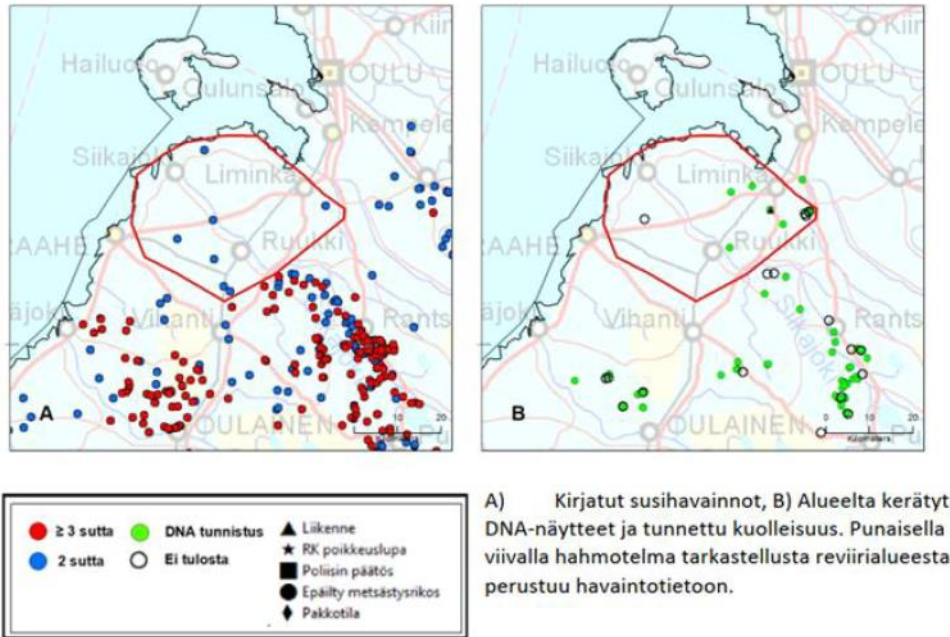
3.4.1 Isot petoeläimet

Luontodirektiivin liitteen IV lajeista hankealueella voivat levinneisyystietojen perusteella esiintyä isot petolajit kuten karhu, ilves ja susi. Näillä lajeilla on laajoja reviirejä. Kyseiset petoeläimet ovat pääosin erämaan lajeja, jotka eivät viihdy maatalousmaisemien ympäröimissä talousmetsissä tai asutuksen läheisyydessä. Selvitysalueen eteläiset metsäiset osat kuuluvat todennäköisesti

petoeläinten reviirien tärkeimpiin osiin, mutta petoeläimet liikkuvat todennäköisesti satunnaisesti muuallakin selvitysalueella.

Selvitysalue sijaitsee Revonlahden susireviirissä, joka sijoittuu suunnilleen Limingan, Siikajoen ja Ruukin rajaamalle alueelle ja sen koko on 1 240 km² (Sweco 2021).

Loppusyksyllä ja talvella 2021 tehtiin 6 havaintoa kahdesta sudesta sekä havaintoja naarassuden kiimatiputtelusta, mutta ei laumahavaintoja. DNA-näytteiden perusteella tunnistettiin yhteensä 4 eri susiyksilöä. Näistä yksi tavattiin myöhemmin Utajärven reviirillä, minkä vuoksi näiden kahden reviiriin rajapintaa pidetään toistaiseksi epäselvänä. Vähäiset havainnot sijoittuvat tasaisesti koko alueelle (Sweco 2021).

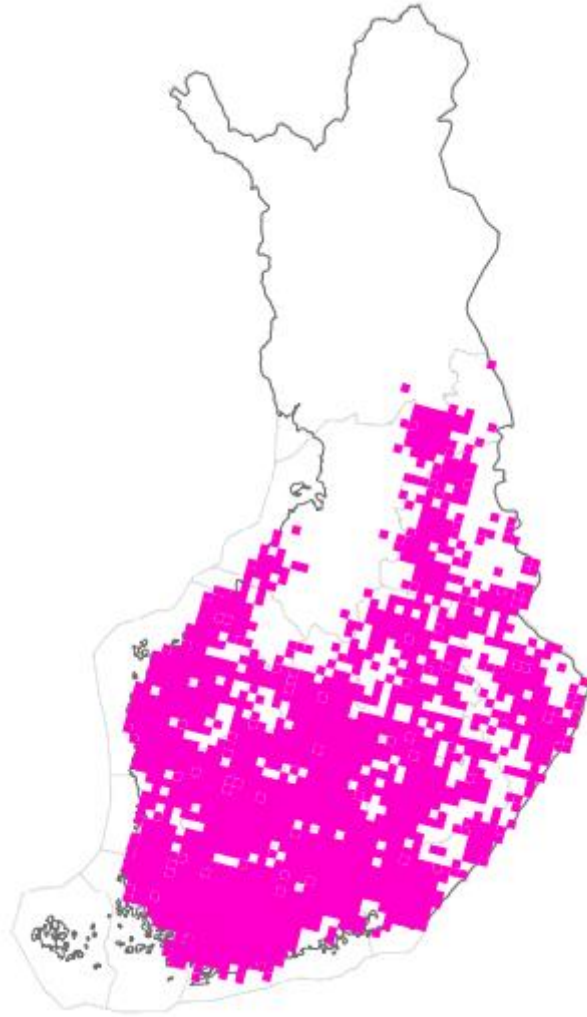

Kuva 4. Revonlahden susireviiri talvella 2020–2021 (Sweco Oy 2022).

Sudet on huomioitava kaavoituksessa, mikäli suunnitellaan sellaista toimintaa, joka aiheuttaa sudelle häiriötä eli vaikuttaa lajin yksilöiden elossapysymiseen tai lisääntymismenestykseen. Siihen luokkaan voi kuulua esim. laaja-alaista rakentamista susireviirin ydinalueeseen.

3.4.2 Liito-orava

Liito-orava (*Pteromys volans*) on hämärä- ja yöaktiivinen laji, jonka pääasiallinen levinneisyysalue Suomessa ulottuu Etelä-Suomesta aina Kuusamon seudulle (Kuva 5). Raahen pohjoispuolinen rannikkoalue ei kuulu lajin päälevinneisyysalueeseen, mutta yksittäisiä havaintoja on tehty vuonna 2018 ja 2019 Oulun ja Haukiputaan alueella (Lajitietokeskus 2022). Siitä syystä liito-oravan esiintymistä Lumijoen-Limingan alueella ei voida poissulkea.

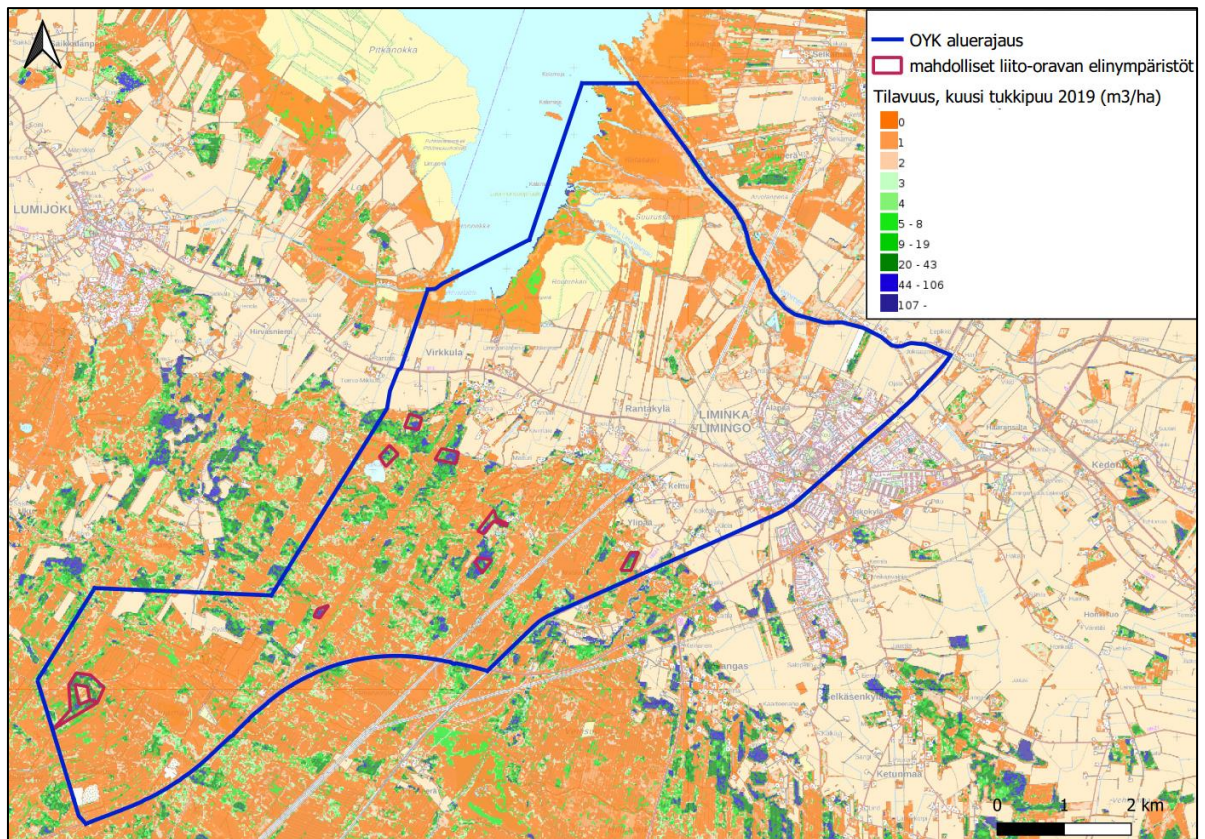
Kuva 5. Liito-oravan esiintyminen Suomessa (lähde: Nieminen ja Ahola 2017)

Liito-oravan tyypillinen elinympäristö on varttunut kuusivaltainen sekametsä, jossa on järeää puustoa, kolopuita pesä- ja piilopaikoiksi ja lehtipuita ravinnoksi. Talvisin liito-orava syö lehtipuiden norkkojen ja silmujen lisäksi havupuiden silmuja. Liito-orava pesii tikan kovertamissa koloissa sekä risupesissä. Urosten elinpiirit ovat noin 60 ha, jossain tapauksissa jopa 100 ha kokoisia. Naaraiden elinpiiri on yleensä 3–10 ha, josta osa pinta-alasta voi olla järeän kuusimetsän lisäksi nuorempia metsäkuvioita. Aikuiset liito-oravat ovat paikkauskollisia. Poikaset itsenäistyvät loppukesällä ja etsivät silloin uusia elinpiiriä. Nämä nuoret liito-oravat viettävät uudella alueella seuraavan talven ja mahdollisesti lisääntyvät keväällä. Liito-oravan biologiaan liittyy oleellisesti liikkuminen pesä- ja ruokailupaikkojen välillä sekä liikkuminen asuinmetsästä toiseen.

Liito-oravan lisääntymispaikka on se alue, jolla naaras pystyy viettämään talven ja saamaan poikasia keväällä. Paikkauskollisuus asettaa lisääntyvälle naaraalle erityistarpeita. Lisääntyäkseen keväällä naaraan on pystyttävä viettämään talvi hyväkuntoisena elinpiirillään. Sopivassa varttuneen kuusimetsän laikussa täytyy olla lehtipuita (haapa, leppä, koivu) ravinnoksi ja kolopuita,

yleensä haapoja, pesä- ja päivänviettopaikoiksi. Liito-oravan vaatimukset asettavat myös tiettyjä minimiehtoja asumiseen kelpaavan metsikön pinta-alan suhteen. Metsikkö voi olla hieman pienempi kuin lisääntyvän naaraan elinpiiri, koska eläimet käyttävät myös varttuneen metsälaikun ulkopuolisia metsäkuvioita ruokailuunsa.

Selvitysalueella ei ole havaintotietoja liito-oravasta (Lajitietokeskus 2022). Suurin osa selvitysalueesta on liito-oravan elinympäristöksi puun lajinkoostumuksen ja ikärakenteen takia sopimattomaa metsää. Liito-oravan elinympäristöksi sopiviksi arvioitujen varttuneiden kuusimetsäkuvioiden sijainnit on esitetty alla olevassa kartassa (Kartta 7). Arvioinnin pohjaksi on käytetty MVMi 2019 paikkatiedosta (Luke 2022) aineistot *kuusi tukkipuu* ja *puuston ikä* (Kartta 2) sekä maastokartta (Maanmittauslaitos 2022). Kuvioissa arvioidaan esiintyvän liito-oravan elinympäristöksi sopivaa varttunutta kuusimetsää. Mahdolliset elinympäristöt ovat kuitenkin sen verran pieniä ja etäällä toisistaan, että liito-oravan lisääntymisreviirien esiintymistä selvitysalueella pidetään epätodennäköisenä. Ei voida kuitenkaan sulkea mahdollisuutta pois, että esim. nuoria yksilöitä liikkuu alueella etsien omaa reviiriä.

Kartta 7. Varttuneiden kuusimetsäkuvioiden (sininen ja tummanvihreä) ja mahdolliset liito-oravien esiintymispaikkojen sijainnit selvitysalueella (LUKE 2022, pohjakartta MML 2022)

3.4.3 Lepakot

Suomessa on tavattu yhteensä 13 lepakkolajia. Näistä kuuden on havaittu lisääntyvän maasamme. Yleisin ja laajimmalle levinnyt on pohjanlepakko (*Eptesicus nilssoni*), jota tavataan Lapista myöten. Sen lisäksi yleisesti esiintyviä lajeja ovat viiksisiippa (*Myotis mystacinus*), isoviiksisiippa (*M. brandtii*) ja vesisiippa (*M. daubentonii*) sekä korvayökkö (*Plecotus auritus*).

Suomen EUROBATS-raportin mukaan (Kyheröinen ym. 2003) viiksisiippojen levinneisyys ulottuu pohjoisille leveyspiireille 64–65 asti, muiden lajien levinneisyys on eteläisempi. Edullisilla paikoilla siippoja on kuitenkin tavattu jopa 66 leveysasteen pohjoispuolella (Wermundsen 2010). Muut Suomessa tavatuista lajeista esiintyvät harvinaisempina lähinnä etelärannikon tuntumassa.

Kaikki lepakkolajit ovat direktiivilajeja ja ovat myös rauhoitettu luonnonsuojelulain 38 §:n nojalla. Tämän lisäksi Suomi on allekirjoittanut lepakoiden suojelua koskevan kansainvälisen EUROBATS-sopimuksen, joka velvoittaa mm. lepakoiden talvehtimispaikkojen, päiväpiilojen ja tärkeiden ruokailualueiden säilyttämiseen.

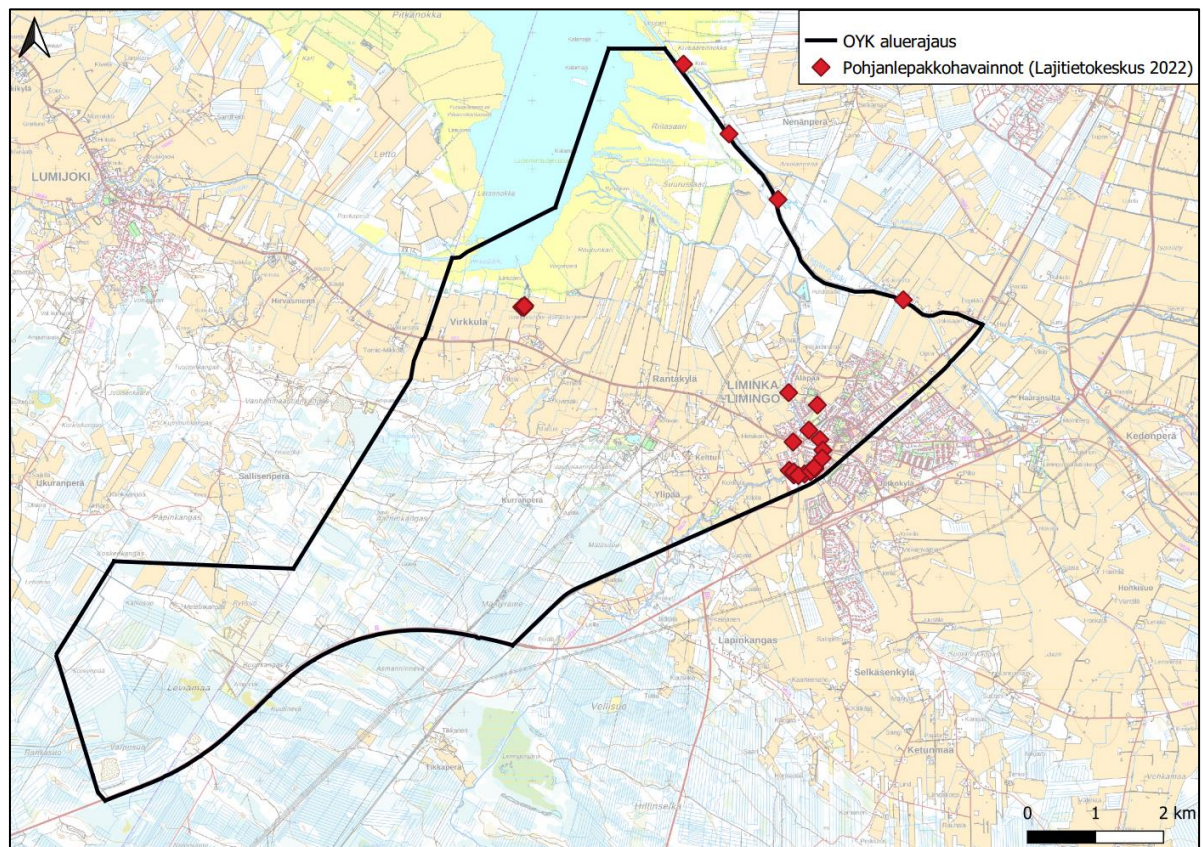
Suomessa esiintyvät lepakot ovat kaikki hyönteissyöjiä. Ne saalistavat öisin ja lepäävät päivän suojaisassa paikassa. Päiväpiiloiksi sopivat esimerkiksi puunkolot ja rakennukset, jotka sijaitsevat lähellä ruokailualueita. Lepakoiden lisääntymispaikoista ei ole paljoa tietoa, mutta ne sijaitsevat yleensä rakennuksissa, ullakoissa, maakellarissa ja luolissa.

Talven lepakot viettävät horroksessa. Ne siirtyvät syksyllä talvehtimispaikkoihin, jollaisiksi käyvät mm. kallioluolat ja rakennukset. Osa lepakoista voi muuttaa syksyllä pidempiäkin matkoja etelään talvehtimaan.

Lepakoiden suurin uhkatekijä on soveliaiden elinympäristöjen katoaminen. Maatalousympäristöjen yksipuolistuminen ja lisääntynyt kemikaalien käyttö vähentävät saatavilla olevaa ravintoa; tiiviimpi rakentaminen ja metsätalous puolestaan päiväpiilopaikkoja.

Selvitysalueella on yhteensä 29 havaintotietoa (Lajitietokeskus 2022) pohjanlepakosta (*Eptesicus nilssonii*). Pohjanlepakot saalistavat muun muassa teiden, pihojen ja vesistöjen yllä, peltojen ja metsänuudistusalujen reunoissa, sekä myös voimakkaasti muokatuissa kulttuuriympäristöissä, kaupungeissa, parkkipaikoilla ja katuvalojen ympärillä.

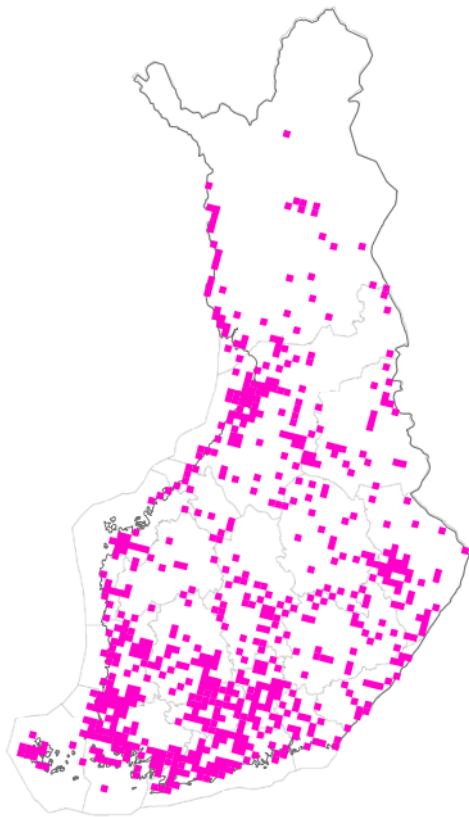
Suurin osa Limingan alueen lepakkohavainnoista (Lajitietokeskus 2022) sijoittuu Limingan vanhempaan kaupunkiosaan Liminganjoen ranta-alueelle. Osa havainnoista sijoittuu Temmesjoen varteen. Myös Virkkulan luontokeskuksen piha-alueella tehtiin useita havaintoja pohjanlepakosta. Havaintojen perusteella voidaan arvioida, että pohjanlepakko esiintyy melko yleisesti Limingan alueen asutuksen ympäristössä. Haja-asutusalue, maalaistalot ja niiden pihat, peltojen reuna-alueet, vesistöt, metsien reunat sekä peltoalueet kuuluvat lajin saalistusympäristöön.

Kartta 8. Lepakkohavainnot selvitysalueella (Lajitietokeskus 2022, pohjakartta MML 2022)

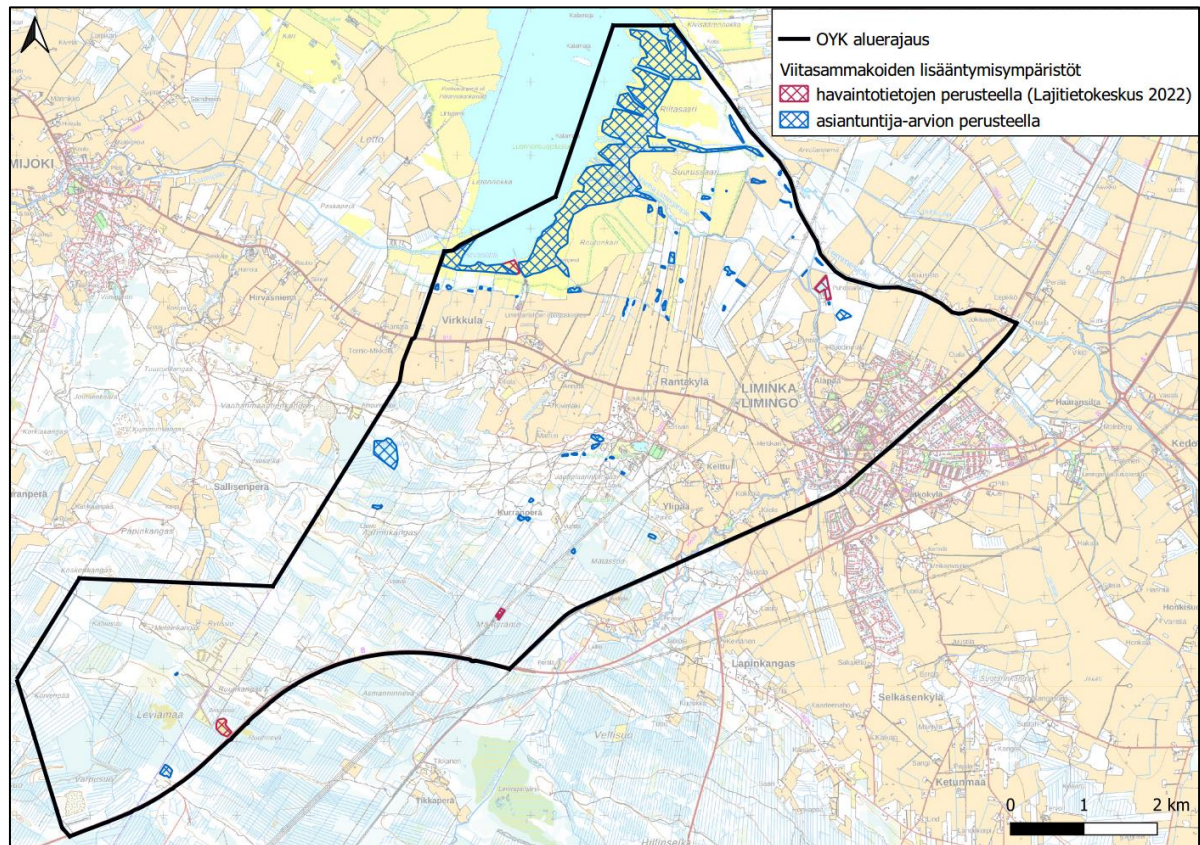
3.4.4 Viitasammakko

Viitasammakon lisääntymispaikat ovat erilaisia lampia, järviä, ojia, vetisiä soita ja kosteikkoja. Viitasammakkoa on havaittu Lumijoen ja Oulun välisen meren rannikkoalueen rantakasvillisuudessa, tulvavesijäätöissä, ojissa ja kosteikossa. Sisämaassa se esiintyy rehevissä lammissa ja kosteikoissa, ojissa, tarpeeksi rehevillä vetisillä soilla ja soistuneilla niityillä. Laji on alueella suhteellisen yleinen ja sen esiintymistä tietyillä vesistöillä rajoittunevat lähinnä veden laatutekijät, virtausolosuhteet, veden pysyvyys kesän yli, vesistön ranta-alueen ja lähiympäristön sopivuus lajin elinympäristöksi ja vesistön kytkeneisyys muihin viitasammakoiden asuttuihin elinympäristöihin.

Kuva 6. Viitasammakkoesiintymät Suomessa (Nieminen & Ahola 2017).

Selvitysalueella on neljä tiedossa olevaa viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa (Kartta 9.). Viitasammakon esiintymispaikkojen määrän arvioidaan olevan huomattavasti isompi kuin tiedossa oleva määrä, koska verrattuna muihin lajiryhmiin viitasammakkohavaintoja ei tehdä paljon, sillä viitasammakkohavaintojen tekeminen onnistuu helposti pelkästään noin 1–2 viikkoa vuodessa kestäväällä kutuajalla ja laji on pääosin yöaktiivinen. Vaikean havaittavuuden lisäksi kaikkia havaintoja ei ilmoiteta tietokantaan.

Kartta 9. Viitasammakoiden arvioidut ja todetut lisääntymisympäristöt selvitysalueella (pohjakartta: MML 2022). Lisäntymisympäristöjä voivat olla kartassa esitettyjen lisäksi peltoalueen ojissa.

3.4.5 Hyönteiset

Direktiivilajeista pohjanharmoyökkönen (*Xestia borealis*) sekä korpikolva (*Pyto kolwensis*) voivat levinneisyyteensä perusteella esiintyä Oulun alueella. Lajien elinympäristöjä ovat kuusivaltaiset suot, joissa on vanhaa puustoa ja paljon lahoppua (korpikolva). Selvitysalueen metsät ovat voimakkaassa metsätaloustaloudessa ja niissä ei esiinny paljoakaan varttunutta kuusimetsää (Kartta 7). Siitä syystä lajien esiintymisen todennäköisyys selvitysalueella ei ole suurta.

Levinneisyystietojen perusteella direktiivilajit lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*) ja sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*) voivat esiintyä Lumijoen ja Limingan alueella, vaikka niiden päälevinneisyysalue on etelämpänä. Lajit esiintyvät lammissa ja järvissä, joissa on kelluslehtikasvillisuutta. Kirjallisuusselvityksen perusteella on vaikea arvioida, esiintyykö selvitysalueella näille lajeille sopivia elinympäristöjä, siihen tarvitaan maastokäyntiä.

4. YHTEENVETO JA SUOSITUKSET MAANKÄYTÖLLE

Osayleiskaava-alueen arvokkaimpia luontokohteita on Liminganlahti ranta-alueineen. Alueella on Natura-alue, yksityisten maiden sijaitsevia suojelukohteita, kansainvälisesti arvokas linnusto- ja kosteikkoalue, suojeluohjelmakohde, perinnebiotooppikohteita ja siellä esiintyy lukuisia uhanalaisia lajeja.

Muita arvokkaita luontokohteita selvitysalueella ovat metsälain 10§:n suojelleet lehdot, vähäpuustoiset suot ja Virkkulanojan puronvarsi.

Kirjallisuusselvityksen perusteella osayleiskaava-alueen potentiaalisesti suojellisesti arvokkaimmiksi luontokohteiksi arvioidaan olevan:

- Selvitysalueen laajat yhtenäiset peltoalueet muuttolintujen kerääntymisalueina ja osin pesimäpaikkoinakin.
- Mahdollisesti selvitysalueella sijaitsevat vesilailla 11§ suojelleet alle ha kokoiset luonnon-tilaiset tai sen kaltaiset lammet.
- Selvitysalueen ojittamattomat suot. Osalla esiintyy arvion mukaan uhanalaisia suoluontotyyppisiä. Myös elinvoimaiset rahkarämeet ovat paikallisesti arvokkaita luonnon monimuotoisuudelle.
- Peltoalueen ojat, ojien reunoilla olevat suojavyöhykkeet, tienvarret ja peltoalueella sijaitsevat metsäsaarekkeet: Uhanalaisten lajien esiintymispaikat, eläinten suojapaikat, mahdolliset viitasammakon elinympäristöt.
- Selvitysalueen järvet ja lammet sekä merenrannikko: direktiivilajin viitasammakon potentiaaliset lisääntymis- ja levähdyspaikat, vesilintujen pesimäpaikat (myös jokien rantaympäristöt).
- Perinnemaisemakohteet rannikolla ja viljelypeltoalueella.
- Haja-asutusalueen vanhat talot, maalaistalot ja niiden pihapiirit lepakoiden mahdollisina lisääntymis- ja levähdyspaikkoina.

Selvitysalueen nuoret ja tiheät talousmetsät, tehokkaasti hoidetut pellot, Limingan keskusta-alue uusineen rakennuksineen sekä hoidetut pihaniityt arvioidaan olevan lajistollisesti vähemmän arvokkaita.

Kirjallisuusselvitys voi antaa pelkästään suuntaa antavia tietoja alueen lajistosta, elinympäristöistä ja luontotyypeistä. Tarkempaa tietoa luonnon nykytilasta saadaan oikealla ajalla tehtävien maastoselvitysten avulla. Maastotyöt tulisi kohdistaa etenkin suunnitelluille rakentamisalueille sekä niiden lähialueille (vaikutusalue). Mahdollisia maastoselvityksiä:

- viitasammakkoselvitys (maastotyöaika: lajin kutuaikana, yleensä toukokuussa)
- lintujen muutonaikaisten kerääntymäalueiden selvitys (huhti-kesäkuu)
- pesimälinnustoselvitys (maastotyöaika: touko-kesäkuu)
- kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (maastotyöaika: kesä-elokuu)
- Lepakoiden talvehtimispaikkaselvitys tehdään talvisaikaan selvittämällä talvehtivien lepakoiden esiintymistä rakennusten ym. rakennelmien sisällä. Samalla voidaan saada viitteitä lepakoiden lisääntymispaikkojen sijainneista. Lepakoiden lisääntymis- ja päiväpiilopaikat sekä saalistusalueet selvitetään keväällä – syksyllä tehtävillä kartoituksella. Lepakkoselvityksen laajuutta ohjaavat lepakoiden esiintymisen todennäköisyys sekä niihin kohdistuvien vaikutusten suuruus. Suomen lepakotieteellisen yhdistyksen lepakkokartoitusohjeen (2012) mukaan, mitä suurempi on lepakoiden esiintymisen todennäköisyys ja vaikutukset tutkimusalueella, sitä tarkempia ja laajempia selvityksiä tulee tutkimusalueelle kohdentaa.
- liito-oravaselvitys (helmi-toukokuu)

5. LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO

Anttila, S., Pessa, J., Merilä, E. 2007. Maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma. Limingan lakeuden länsiosa. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen raportteja 3/2007

Birdlife Suomi 2022: <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/>.

FCG 2011. Liminganlahden osayleiskaava. Luonto- ja maisemaselvitys. Limingan kunta

Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää R., Reinikainen, A. ja Tonteri, T. 2013. Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus. 192 s.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. S. 560–570.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018.

Koskimies, P. 1994: Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja – sarja B. 83 s.

Kyheröinen E-M, Osara M. & Stjernberg, T. 2006: Agreement on the conservation of populations of European bats. National implementation report of Finland, 2006. Inf. EUROBATS. MoP5.19. 16 s.

Lajitietokeskus 2022. Havaintotiedot os. www.laji.fi (uhanalaiset ja silmälläpidettävät lintulajit, haku 3.1.2022) sekä 28.1.2022 (<http://tun.fi/HBF.60127>)

Luontodirektiivi 92/43/ETY.

Metsäkeskus 2022. Avoin metsä- ja luontotieto os. <https://www.metsakeskus.fi>

Metsälaki 1093/1996.

MML 2022. Maanmittauslaitoksen avoin kartta-aineisto.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakat) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Ramboll Oy 2015. Ruutikankaan suunnitellun ampumaurheilukeskuksen luontoselvitys. Oulun seudun ampumaurheilukeskus Ry

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys (2012): Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille.
<http://www.lepakko.fi/tutkimus>

Sweco 2021. Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla, TUULI-hanke. Susireviiriselvitys. Pohjois-Pohjanmaan liito

SYKE 2020. Lajien alueellinen uhanalaisuus 2020. https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit/Suomen_lajien_Punainen_lista_2019/Alueellinen_uhanalaisuusrviointi_2020

SYKE 2021. Avoin data; luonnonsuojelualueet, koskiensuojelualueet, Natura-alueet. Ladattu 3.1.2022 os. https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot/Ladattavat_paikkatietoaineistot

SYKE 2022. Natura-alueiden esittelyt os. [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Liminganlahti\(17483\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Liminganlahti(17483))

Tuohimaa, H. 2022. Suullinen tiedonanto 3.2.2022

Vesilaki 587/2011.

Wermundsen, T. 2010. Bat habitat requirements – implications for land use planning. Dissertations Forestales 111. University of Helsinki, Department of Forest Sciences.

Ympäristö 2022. Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu. https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet?f=PohjoisPohjanmaan_ELYkeskus.

Ympäristö 2022. Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu. Naturatietolomakkeet. <http://paikkatieto.ymparisto.fi/natura/2018/tietolomakkeet/FI1102200.pdf>

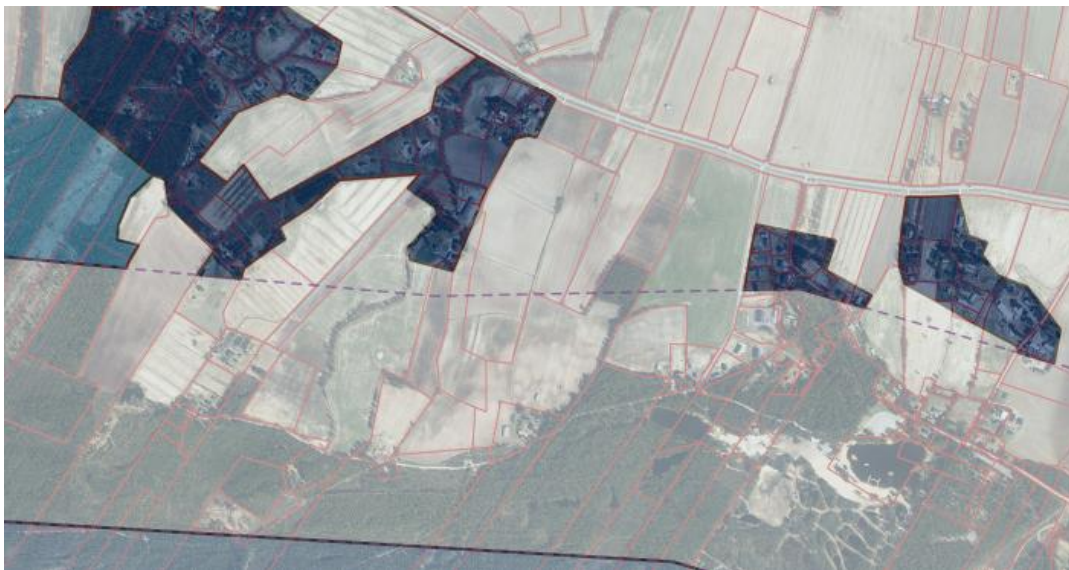
Vastaanottaja
Limingan kunta

Asiakirjatyyppi
Mitoitusperiaatteet

Päivämäärä
9.6.2022

RUUTIKANKAAN- LIMINGANLAHDEN OSAYLEISKAAVA

RANTAKYLÄN-VIRKKULAN ALUEEN MITOITUSPERIAATTEET

Laatija	Juha Riihirata
Kuvaus	Asiakirjassa esitellään Rantakylän ja Virkkulan alueilla käytetyt Ruutikankaan–Liminganlahden osayleiskaavan mitoituseriaatteet

1. JOHDANTO

Mitoitusperiaatteilla määritetään suunnittelu- ja laskentaperiaatteet, joilla kaavassa osoitettavat uudet rakennuspaikat jaetaan kiinteistöittäin. Tavoitteena on maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden.

Ruutikankaan–Liminganlahden osayleiskaavan laatimista ja uusien rakennuspaikkojen osoittamista varten Rantakylän–Virkkulan alueelle on määritetty lisärakentamismahdollisuuksia kuvaavat mitoitusvyöhykkeet. Vyöhykkeiden muodostamiseksi alue on arvotettu sen ominaisuuksien perusteella paremmin ja heikommin rakentamiselle soveltuviksi osa-alueiksi.

Mitoitusvyöhykkeiden avulla on pyritty nykyisen asutusrakenteen vahvistamiseen ja eheyttämiseen sekä rakentamisen ohjaamiseen rakentamiselle edullisille alueille. Vyöhykkeet määrittelevät rakentamisen sijoittumista eri osa-alueiden välillä, mutta kiinteistökohtainen, laskennallinen rakentamismäärä perustuu alueelle määriteltäviin mitoituskriteereihin.

2. EMÄTILAPERIAATE

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi rakennusoikeuden määrittämisessä huomioidaan ns. hyödynnetty rakennusoikeus eli tiloista jo ennen kaavoitusta lohkoittujen rakennuspaikkojen määrä. Laskentamenetelmää kutsutaan emätilaperiaatteeksi.

Osayleiskaavan mukainen kokonaismitoitus lasketaan emätiloittain. Mitoitusperusteet ilmaisevat, kuinka monta rakennuspaikkaa voidaan enintään muodostaa emätilaa kohti. Emätilatarkastelun lähtökohtana on rakennuslain voimaantulovuosi 1959, ja tarkempaan poikkileikkausajankohtana käytetään päiväystä 1.7.1959. Emätilakohtainen kokonaisrakennusoikeus jaetaan siitä muodostettujen tilojen kesken 24.11.2021 vallinneen kiinteistöjaotuksen mukaan.

Käytetty rakennusoikeus vähennetään emätilan rakennusoikeudesta. Yhdeksi käytetyksi rakennusoikeudeksi katsotaan

- rakennettu vakituisen asuinrakennuksen rakennuspaikka,
- rakennettu loma-asunnon rakennuspaikka tai erillinen sauna,
- rakennettu maatilakeskuksen rakennuspaikka, joka sisältää vakituisen asuinrakennuksen rakennuspaikan,
- rakennettu rakennuspaikka johonkin muuhun käyttötarkoitukseen, kuten palvelutoimintaan, teollisuuteen, kirkolliseen toimintaan tms.
- rakentamaton rakennuspaikka, jolla on voimassa poikkeamislupa ja
- rakentamaton rakennuspaikka, jolla on voimassa rakennuslupa

Osayleiskaavassa osoitetaan sekä käytettyjen että jäljellä olevien rakennusoikeuksien lukumäärä rakennuspaikkoina tilakohtaisesti. Maanomistajan eri tiloja tarkastellaan rakennusoikeuslaskelmassa erillisinä yksikköinä. Jäljellä olevien uusien rakennuspaikkojen siirto saman maanomistajan tilalta toiselle on mahdollista, mikäli luonto-, maisema- ja virkistysarvot ja pohjaveden suojelu voidaan turvata. Toisaalta näiden arvojen turvaamiseksi rakennuspaikkoja voi olla välttämätöntä siirtää. Mikäli tila on jaettu vuoden 1959 jälkeen suurempiin osiin, jaetaan emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus lohkotilojen kesken niiden jäljellä olevan rakennusoikeuden määrän mukaisesti.

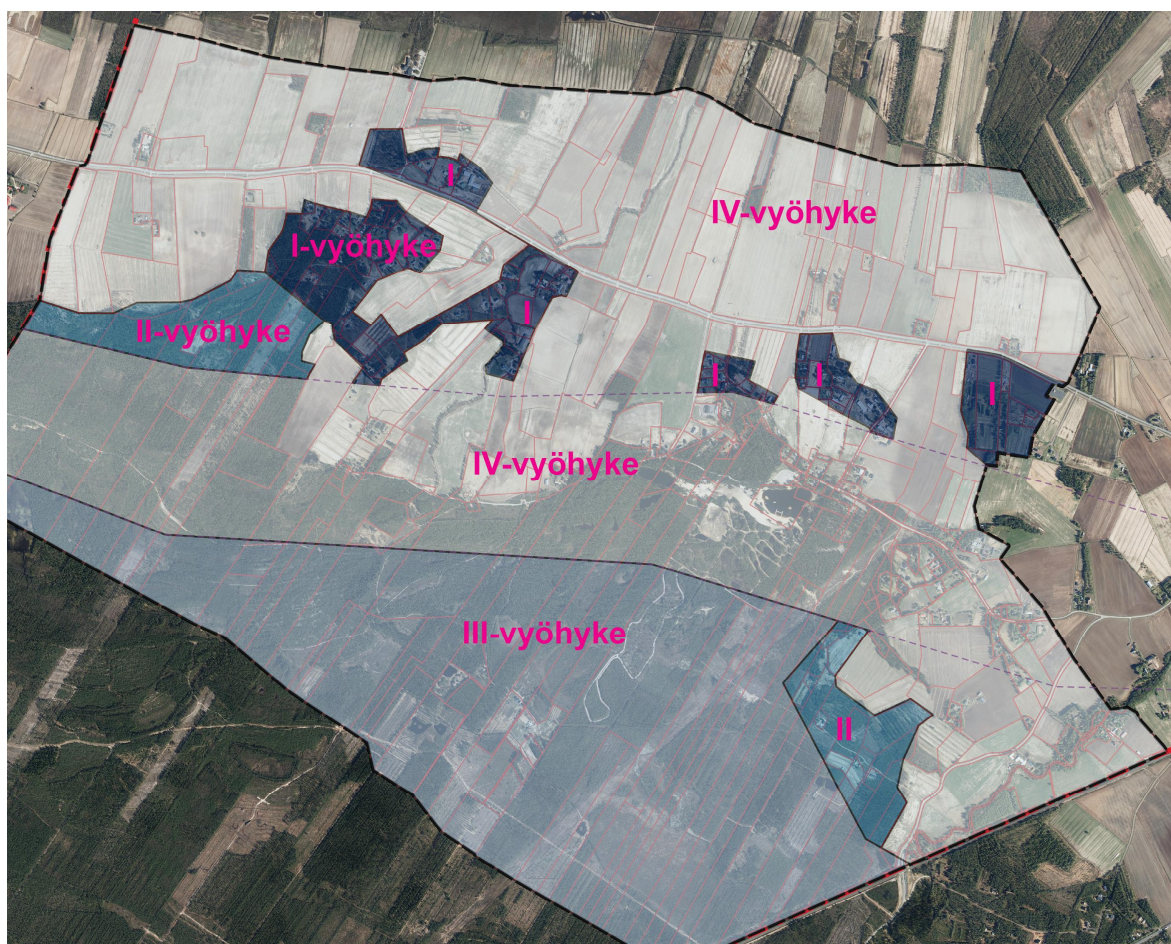
3. RAKENNUSOIKEUS

3.1 Mitoituskriteerit vyöhykkeittäin

Rakennusoikeus muodostuu kiinteistön pinta-alasta mitoitusvyöhykkeillä I, II, III ja IV. Emätilan rakennusoikeutta muodostavaa pinta-alaa painotetaan sen mukaisesti mille vyöhykkeelle mikäkin osa emätilasta sijoittuu. Vyöhykekohtaisella kertoimella painotettua pinta-alaa kutsutaan muunnetuksi pinta-alaksi.

Vyöhykejako on seuraava:

Vyöhyke	Kuvaus	Kerroin
I	Ydinkyläalueet tärkeimpien maisemapeltojen ulkopuolella. Alueet tukeutuvat nykyiseen rakenteeseen ja viemäriverkostoon. Rakentaminen ei häiritse maisemallisia arvoja.	1,0
II	Laajoja viljelysalueita reunustavat taustametsäalueet, jotka soveltuvat rakentamiseen. Rakentaminen ei häiritse maisemallisia arvoja.	0,8
III	Metsäalueet, jotka ovat virkistykseen kannalta tärkeitä ja/tai soveltuvat sijaintinsa ja/tai maaperänsä vuoksi huonosti rakentamiseen. Rakentamistiiveyttä on tarpeen rajoittaa.	0,5
IV	Laajat viljelysalueet sekä vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet. Alueilla on tarpeen rajoittaa rakentamistiiveyttä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-arvojen, pohjaveden suojelun ja maatalouden harjoittamisen turvaamiseksi.	0,3

Mitoitusnormina käytetään seuraavia lukuja:

Emätilan pinta-ala (ha)	yli 1	yli 5	yli 15	yli 30	yli 45	yli 60
Rakennuspaikkoja (kpl)	1	2	3	4	5	6

3.2 Tarkentavat periaatteet

Mitoituksesta riippumatta jokainen rakennuspaikka, jolla on voimassa oleva asuin- tai lomarakennuksen poikkeamis- tai rakennuslupa, muodostaa edelleen yhden rakennuspaikan. Olemassa olevat rakennuspaikat pienentävät kuitenkin kiinteistön jäljellä olevaa laskennallista rakennusoikeutta.

Kiinteistön rakennusoikeutta voidaan siirtää saman maanomistajan omistuksessa olevalle toiselle kiinteistölle.

3.3 Esimerkki rakennusoikeuden muodostumisesta

Kiinteistön pinta-ala on 18 hehtaaria, josta 8 hehtaaria sijoittuu vyöhykkeelle II ja 10 hehtaaria vyöhykkeelle III. Kiinteistön alueella on yksi olemassa oleva rakennuspaikka.

Vyöhykkeeltä II muodostuu muunnettua pinta-alaa 6,4 hehtaaria (0,8 x 8 ha) ja vyöhykkeeltä III 5 hehtaaria (0,5 x 10 ha). Muunnettua pinta-alaa on yhteensä 11,4 hehtaaria.

Mitoitusnormien perusteella kiinteistöllä on laskennallista rakennusoikeutta kaksi rakennuspaikkaa (5–15 hehtaaria muunnettua pinta-alaa). Koska kiinteistön alueella on jo yksi olemassa oleva rakennuspaikka, kiinteistöllä on rakennusoikeutta jäljellä yksi rakennuspaikka.

Emäkiinteistön tunnus ja nimi	Kiinteistötunnus ja -nimi	Pinta-ala, vyöhyke 1 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 2 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 3 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 4 (ha)	Muunnettu pinta-ala, yht. (ha)	Nykyiset rakennuspaikat	Laskennallinen rakennusoikeus	Jäljellä oleva lask. rak.oikeus	Potentiaaliset uudet rakennuspaikat	Uudet rakennuspaikat kaavassa	Uudet rakennuspaikat	Huomiot
425-402-103-1X KALLENAUTIO	425-402-103-6 KALLENAUTIO	0,00	0,00	0,00	1,24	0,37	1	0	-1	0			
425-402-103-1X KALLENAUTIO Total		0,00	0,00	0,00	1,24	0,37	1	0	-1	0			
425-402-103-5 Ollila	425-402-103-5 Ollila	0,00	0,00	0,00	3,02	0,90	1	0	-1	0			
425-402-103-5 Ollila Total		0,00	0,00	0,00	3,02	0,90	1	0	-1	0			
425-402-106-0X LISÄ-HAAHTILA	425-402-106-2 LISÄ-HAAHTILA	0,00	1,77	0,00	0,19	1,48	1	1	0	0			
425-402-106-0X LISÄ-HAAHTILA Total		0,00	1,77	0,00	0,19	1,48	1	1	0	0			
425-402-18-27X MARTIKKALA	425-402-18-62 MARTIKKALA	0,00	0,00	0,00	0,20	0,06	1	0	-1	0			
425-402-18-27X MARTIKKALA Total		0,00	0,00	0,00	0,20	0,06	1	0	-1	0			
425-402-18-28 EEROLA	425-402-18-28 EEROLA	0,00	0,00	0,00	5,04	1,51	0	1	1	1	0		0 Peltotila, arvokasta maisema-aluetta.
425-402-18-28 EEROLA Total		0,00	0,00	0,00	5,04	1,51	0	1	1	1			
425-402-31-12X RASILA	425-402-31-33 JUHANINPELTO	0,00	0,00	0,00	4,41	1,32	0	1	1	1	0		0 Emätilan rakennusoikeus on käytetty.
	425-402-31-50 Törmärasila	0,00	0,00	0,00	1,14	0,34	0	0	0	0			
	425-402-31-51 Rantarasila	0,00	0,00	0,00	0,50	0,15	1	0	-1	0			
425-402-31-12X RASILA Total		0,00	0,00	0,00	6,05	1,81	1	1	0	0			
425-402-32-11X ALAKOKKO	425-402-32-22 ALAKOKKO	0,00	0,00	0,32	0,04	0,17	0	0	0	0			
425-402-32-11X ALAKOKKO Total		0,00	0,00	0,32	0,04	0,17	0	0	0	0			
425-402-32-1X RAUTATIEALUE	425-402-32-25 Peltomäki	0,00	0,00	0,02	0,21	0,07	1	0	-1	0			
425-402-32-1X RAUTATIEALUE Total		0,00	0,00	0,02	0,21	0,07	1	0	-1	0			
425-402-33-12 KOTISARKA	425-402-33-12 KOTISARKA	0,00	0,00	0,00	0,12	0,04	0	0	0	0			
425-402-33-12 KOTISARKA Total		0,00	0,00	0,00	0,12	0,04	0	0	0	0			
425-402-33-15X PIISKA	425-402-33-50 ALAPIISKA	0,00	0,33	0,00	0,00	0,26	1	0	-1	0			
	425-402-33-51 PIISKA	0,00	1,21	0,01	0,00	0,97	0	0	0	0			
425-402-33-15X PIISKA Total		0,00	1,54	0,01	0,00	1,23	1	1	0	0			
425-402-33-16X KORKALA	425-402-33-27 KORKALA	0,00	0,00	0,00	1,33	0,40	1	0	-1	0			
	425-402-33-62 Kataja	0,00	0,00	0,00	0,55	0,17	1	0	-1	0			
425-402-33-16X KORKALA Total		0,00	0,00	0,00	1,88	0,56	2	0	-2	0			
425-402-33-25X YLIKOKKO	425-402-33-42 HAATILA	0,00	0,00	0,00	0,47	0,14	1	0	-1	0			
	425-402-33-49 KANGASKOKKO	0,00	1,77	7,78	3,33	6,30	0	2	2	2	1		1 Osittain pohjavesialueella. Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus (1 rp) on kohdistettu tälle tilalle, sillä sen laskennallinen rakennusoikeus on emätilan alueella sijaitsevista tiloista suurin.
	425-402-33-55 YLIKOKKO	0,00	0,28	7,40	3,04	4,84	0	1	1	1	0		0 Osittain pohjavesialueella. Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus (1 rp) on kohdistettu tilalle 425-402-33-49, jonka laskennallinen rakennusoikeus on emätilan alueella sijaitsevista tiloista suurin.
	425-402-33-59 Kolmiokokko	0,00	0,00	0,00	0,24	0,07	0	0	0	0			
	425-402-33-60 Metsäkokko	0,00	0,00	0,00	0,22	0,07	0	0	0	0			
	425-402-33-61 Rajakokko	0,00	0,00	0,00	0,22	0,06	0	0	0	0			
425-402-33-25X YLIKOKKO Total		0,00	2,05	15,18	7,51	11,48	1	2	1	1			
425-402-33-8 IMPOLA I	425-402-33-8 IMPOLA I	0,00	0,42	0,00	0,00	0,33	1	0	-1	0			
425-402-33-8 IMPOLA I Total		0,00	0,42	0,00	0,00	0,33	1	0	-1	0			
425-402-34-10X NAHKALA	425-402-34-28 KALLIOLA	0,00	0,00	0,00	0,67	0,20	1	0	-1	0			
	425-402-34-29 NAHKALA	0,00	3,28	13,84	10,59	12,72	1	2	1	1	0		0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-402-34-30 Peltoniitty	0,00	0,00	0,00	0,59	0,18	1	0	-1	0			
425-402-34-10X NAHKALA Total		0,00	3,28	13,84	11,84	13,09	3	2	-1	0			
425-402-34-3 PYNNÖ	425-402-34-3 PYNNÖ	0,00	0,36	0,00	0,00	0,29	1	0	-1	0			
425-402-34-3 PYNNÖ Total		0,00	0,36	0,00	0,00	0,29	1	0	-1	0			
425-402-357-11 TURTINEN	425-402-357-11 TURTINEN	0,15	0,00	0,00	1,41	0,58	0	0	0	0			
	425-402-357-82 Meripelto	0,30	0,00	0,00	0,00	0,30	1	0	-1	0			
	425-402-357-83 Opinniitty	0,24	0,00	0,00	0,00	0,24	0	0	0	0	1		1 Tilalle on siirretty rakennusoikeutta (1 rp) saman maanomistajan tilalta 425-404-3-17.
	425-402-357-84 Koulupelto	0,28	0,00	0,00	0,00	0,28	1	0	-1	0			
	425-402-357-85 Turtisen pelto	0,18	0,00	0,00	0,13	0,22	1	0	-1	0			
	425-402-357-86 Riihelä	0,27	0,00	0,00	0,00	0,27	1	0	-1	0			
	425-402-357-89 Jurvalanhuippu	0,21	0,00	0,00	0,07	0,23	1	0	-1	0			
	425-402-357-93 Turtisen mäki	0,24	0,00	0,00	0,00	0,24	1	0	-1	0			
425-402-357-11 TURTINEN Total		1,87	0,00	0,00	1,61	2,36	6	1	-5	0			
425-402-357-14 KELTTU	425-402-357-14 KELTTU	0,96	0,00	0,00	0,00	0,96	1	0	-1	0			
	425-402-357-88 KETTU	0,50	0,00	0,00	0,00	0,50	1	0	-1	0			
425-402-357-14 KELTTU Total		1,46	0,00	0,00	0,00	1,46	2	1	-1	0			
425-402-37-16X YLIKESTILÄ	425-402-37-25 YLIKESTILÄ	0,00	2,72	4,21	20,11	10,31	1	2	1	1	1		1
425-402-37-16X YLIKESTILÄ Total		0,00	2,72	4,21	20,11	10,31	1	2	1	1			
425-402-38-16X ALAKESTILÄ	425-402-38-32 ALAKESTILÄ	0,00	1,52	1,31	11,55	5,33	2	2	0	0			
	425-402-38-35 Onnela	0,00	0,00	0,00	0,20	0,06	1	0	-1	0			
	425-402-485-0 ALAKESTILÄN PUISTO	0,00	0,00	0,00	1,48	0,44	0	0	0	0			
425-402-38-16X ALAKESTILÄ Total		0,00	1,52	1,31	13,23	5,83	3	2	-1	0			
425-402-39-10 KORPELA 1	425-402-39-10 KORPELA 1	0,00	0,67	0,00	0,00	0,53	1	0	-1	0			
425-402-39-10 KORPELA 1 Total		0,00	0,67	0,00	0,00	0,53	1	0	-1	0			
425-402-39-16X VAPPULA	425-402-39-46 KOTIPELTO	0,00	0,00	0,00	0,55	0,16	1	0	-1	0			
	425-402-39-47 VAPPULA	0,00	0,00	0,00	0,46	0,14	1	0	-1	0			
425-402-39-16X VAPPULA Total		0,00	0,00	0,00	1,01	0,30	2	0	-2	0			
425-402-39-23X ANTILA	425-402-39-42 MÄKI-ANTTILA	0,00	0,00	0,00	0,86	0,26	2	0	-2	0			
	425-402-39-44 LEHMUSTO	0,00	0,00	0,00	0,21	0,06	1	0	-1	0			
	425-402-39-45 LISÄKESTILÄ	0,00	1,09	3,92	5,16	4,38	0	1	1	1	0		0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-402-39-48 Pynnönkangas	0,00	0,50	0,00	0,00	0,40	1	0	-1	0			
	425-402-39-49 Anttila	0,00	2,70	4,59	7,38	6,67	1	2	1	1	0		0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-402-39-23X ANTILA Total		0,00	4,29	8,51	13,61	11,77	5	2	-3	0			
425-402-39-8X MÄKI	425-402-39-40 MÄKI	0,00	0,00	0,00	0,39	0,12	1	0	-1	0			
425-402-39-8X MÄKI Total		0,00	0,00	0,00	0,39	0,12	1	0	-1	0			
425-402-5-13X ARVOLA	425-402-5-54 Arvola II	0,00	0,00	0,00	17,60	5,28	0	2	2	2	0		0 Peltotila, arvokasta maisema-aluetta
425-402-5-13X ARVOLA Total		0,00	0,00	0,00	17,60	5,28	0	2	2	2			

Emäkiinteistön tunnus ja nimi	Kiinteistötunnus ja -nimi	Pinta-ala, vyöhyke 1 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 2 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 3 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 4 (ha)	Muunnettu pinta-ala, yht. (ha)	Nykyiset rakennuspaikat	Laskennallinen rakennusoikeus	Jäljellä oleva lask. rak.oikeus	Potentiaaliset uudet rakennuspaikat	Uudet rakennuspaikat kaavassa	Uudet rakennuspaikat	Huomiot
425-402-6-1 KELTTU	425-402-6-1 KELTTU	2,16	0,00	0,00	0,03	2,17	1	1	0	0			
425-402-6-1 KELTTU Total		2,16	0,00	0,00	0,03	2,17	1	1	0	0			
425-402-70-10 KELTTU	425-402-70-10 KELTTU	4,27	0,00	0,00	0,00	4,27	1	1	0	0			
425-402-70-10 KELTTU Total		4,27	0,00	0,00	0,00	4,27	1	1	0	0			
425-402-74-10 MERIPELTO	425-402-74-10 MERIPELTO	0,00	0,00	0,00	1,14	0,34	0	0	0	0			
425-402-74-10 MERIPELTO Total		0,00	0,00	0,00	1,14	0,34	0	0	0	0			
425-402-74-12 ALAPELTO	425-402-74-12 ALAPELTO	0,00	0,00	0,00	1,26	0,38	0	0	0	0			
425-402-74-12 ALAPELTO Total		0,00	0,00	0,00	1,26	0,38	0	0	0	0			
425-402-74-20X PIKKUKANGAS	425-402-74-47 PIKKUKANGAS	0,00	0,00	0,00	1,10	0,33	1	0	-1	0			
425-402-74-20X PIKKUKANGAS Total		0,00	0,00	0,00	1,10	0,33	1	0	-1	0			
425-402-74-21X PIKKUPELTO	425-402-74-48 PIKKUPELTO	0,00	0,00	0,00	1,70	0,51	0	0	0	0			
425-402-74-21X PIKKUPELTO Total		0,00	0,00	0,00	1,70	0,51	0	0	0	0			
425-402-74-34X KANKAALA	425-402-37-37 RANTAPALSTA	0,00	0,00	0,00	0,45	0,14	0	0	0	0			
	425-402-74-45 ERKKILÄ	0,00	0,00	0,00	0,19	0,06	1	0	-1	0			
	425-402-74-52 LEHTONEN	0,00	0,00	0,00	1,72	0,52	1	0	-1	0			
425-402-74-34X KANKAALA Total		0,00	0,00	0,00	2,36	0,71	2	0	-2	0			
425-402-74-39 RANTAPALA	425-402-74-39 RANTAPALA	0,00	0,00	0,00	0,32	0,10	0	0	0	0			
425-402-74-39 RANTAPALA Total		0,00	0,00	0,00	0,32	0,10	0	0	0	0			
425-402-75-10X Kurvi	425-402-75-30 Kurvi	0,00	0,00	0,00	0,12	0,03	0	0	0	0			
425-402-75-10X Kurvi Total		0,00	0,00	0,00	0,12	0,03	0	0	0	0			
425-402-75-20X KANGAS	425-402-75-25 KANGAS	0,00	0,00	0,00	1,87	0,56	1	0	-1	0			
425-402-75-20X KANGAS Total		0,00	0,00	0,00	1,87	0,56	1	0	-1	0			
425-402-75-9 ANTTILA	425-402-75-9 ANTTILA	0,00	0,00	0,00	0,14	0,04	1	0	-1	0			
425-402-75-9 ANTTILA Total		0,00	0,00	0,00	0,14	0,04	1	0	-1	0			
425-402-78-17X PUUSKALA	425-402-443-0 KOKKOPELTO	0,00	0,00	0,00	3,72	1,11	1	1	0	0			
	425-402-443-1 Annenpelto	0,00	0,00	0,00	0,39	0,12	1	0	-1	0			
	425-402-78-25 KALLENPYNNÖ	0,00	3,63	0,00	0,00	2,91	0	1	1	1			0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-402-78-30 KALLENVAINIO	0,00	0,00	0,00	7,70	2,31	0	1	1	1			0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-402-78-31 PUUSKALA	0,00	2,54	9,83	0,00	6,94	0	2	2	2			0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-402-78-17X PUUSKALA Total		0,00	6,17	9,83	11,81	13,39	2	2	0	0			
425-402-78-5 KORPELA 2	425-402-78-5 KORPELA 2	0,00	0,70	0,00	0,00	0,56	0	0	0	0			
425-402-78-5 KORPELA 2 Total		0,00	0,70	0,00	0,00	0,56	0	0	0	0			
425-403-10-2 IMPOLA	425-403-10-2 IMPOLA	0,00	0,08	0,08	0,00	0,11	0	0	0	0			
425-403-10-2 IMPOLA Total		0,00	0,08	0,08	0,00	0,11	0	0	0	0			
425-403-10-7X SAKARI	425-403-10-10 SAKARI	0,00	1,11	8,40	4,74	6,51	0	2	2	2			1 Osittain pohjavesialueella. Emätilalla on rakennusoikeutta jäljellä 1 rp.
	425-403-10-11 Karila	0,00	0,00	0,00	0,24	0,07	1	0	-1	0			
	425-403-10-8 HAATIEPELTO	0,00	0,00	0,00	0,44	0,13	0	0	0	0			
425-403-10-7X SAKARI Total		0,00	1,11	8,40	5,42	6,71	1	2	1	1			
425-403-1-1 RINNE	425-403-1-1 RINNE	0,28	0,00	0,00	0,00	0,28	1	0	-1	0			
425-403-1-1 RINNE Total		0,28	0,00	0,00	0,00	0,28	1	0	-1	0			
425-403-1-10 KALLILA	425-403-1-10 KALLILA	1,36	0,00	0,00	0,00	1,36	0	1	1	1			Tila sijoittuu eläintilan suojaetäisyysalueelle.
425-403-1-10 KALLILA Total		1,36	0,00	0,00	0,00	1,36	0	1	1	1			0 Rakennusoikeutta (1 rp) on siirretty saman maanomistajan tilalle 425-404-2-24.
425-403-1-11 PALKKILA	425-403-1-11 PALKKILA	1,25	0,00	0,00	0,00	1,25	1	1	0	0			
425-403-1-11 PALKKILA Total		1,25	0,00	0,00	0,00	1,25	1	1	0	0			
425-403-1-13 ALANKO	425-403-1-13 ALANKO	0,16	0,00	0,00	0,43	0,28	1	0	-1	0			
425-403-1-13 ALANKO Total		0,16	0,00	0,00	0,43	0,28	1	0	-1	0			
425-403-1-2 NIEMI	425-403-1-2 NIEMI	0,75	0,00	0,00	1,46	1,19	1	1	0	0			
425-403-1-2 NIEMI Total		0,75	0,00	0,00	1,46	1,19	1	1	0	0			
425-403-12-0 TONTTI-PLEISULA	425-403-12-0 TONTTI-PLEISULA	1,14	0,00	0,00	0,00	1,14	1	1	0	0			
425-403-12-0 TONTTI-PLEISULA Total		1,14	0,00	0,00	0,00	1,14	1	1	0	0			
425-403-1-21 PUUTTEENPERÄN LAIDUNALUE	425-403-1-21 PUUTTEENPERÄN LAIDUNALUE	0,00	0,00	0,00	2,21	0,66	0	0	0	0			
425-403-1-21 PUUTTEENPERÄN LAIDUNALUE Total		0,00	0,00	0,00	2,21	0,66	0	0	0	0			
425-403-1-22X JURVALA	425-402-4-129 Mutkala	0,00	0,00	0,00	21,55	6,47	0	2	2	2			Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-1-30 LISÄLÄ	0,06	0,00	0,00	0,05	0,07	0	0	0	0			
	425-403-1-34 METSÄJURVALA	0,00	0,00	11,27	10,88	8,90	0	2	2	2			Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-1-36 RAUTIO	0,00	0,00	0,00	0,59	0,18	0	0	0	0			
	425-403-1-39 Isopaja	0,00	0,00	0,00	1,08	0,32	0	0	0	0			
	425-403-1-40 Jurvalan talo	0,00	0,00	0,00	0,59	0,18	2	0	-2	0			
	425-403-1-41 Möykkylä	0,00	0,00	0,00	0,75	0,22	1	0	-1	0			
	425-403-1-42 Kovaranta	0,00	0,00	0,00	0,58	0,17	1	0	-1	0			
	425-403-1-43 Jurvala	0,83	0,00	0,00	15,86	5,59	0	2	2	2			Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-1-45 Hillitön	0,00	0,00	0,00	0,82	0,24	1	0	-1	0			
425-403-1-22X JURVALA Total		0,89	0,00	11,27	52,74	22,35	5	3	-2	0			
425-403-1-4 KURRA	425-403-1-4 KURRA	0,00	0,00	8,20	0,00	4,10	0	1	1	1			Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-1-44 Rantakurra	0,00	0,00	1,59	0,00	0,79	2	0	-2	0			
425-403-1-4 KURRA Total		0,00	0,00	9,79	0,00	4,90	2	1	-1	0			
425-403-14-10X RANTA	425-403-14-21 KERTTULA	0,00	0,00	0,00	0,30	0,09	1	0	-1	0			
	425-403-14-22 RANTA	0,00	0,00	0,00	3,85	1,15	0	1	1	1			Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-14-10X RANTA Total		0,00	0,00	0,00	4,15	1,24	1	1	0	0			
425-403-14-11 KORPI	425-403-14-11 KORPI	0,00	0,00	0,00	4,43	1,33	1	1	0	0			
	425-403-14-24 Alakorpi	0,00	0,00	0,00	0,58	0,17	1	0	-1	0			
425-403-14-11 KORPI Total		0,00	0,00	0,00	5,01	1,50	2	1	-1	0			
425-403-14-7X TIENVIERI	425-403-14-16 TIMOLA	0,26	0,00	0,00	0,00	0,26	1	0	-1	0			
	425-403-14-17 TIENVIERI	0,16	0,00	0,00	0,00	0,16	1	0	-1	0			

Emäkiinteistön tunnus ja nimi	Kiinteistötunnus ja -nimi	Pinta-ala, vyöhyke 1 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 2 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 3 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 4 (ha)	Muunnettu pinta-ala, yht. (ha)	Nykyiset rakennuspaikat	Laskennallinen rakennusoikeus	Jäljellä oleva lask. rak.oikeus	Uudet rakennuspaikat kaavassa	Uudet rakennuspaikat	Huomiot
425-403-14-7X TIENVIERI Total		0,42	0,00	0,00	0,00	0,42	2	0	-2	0	0	
425-403-14-8X KOTILA	425-403-14-18 RANNI	0,49	0,00	0,00	0,02	0,50	1	0	-1	0	0	
	425-403-14-19 KOTILA	1,55	0,00	0,00	1,17	1,90	1	1	0	0	0	
425-403-14-8X KOTILA Total		2,05	0,00	0,00	1,19	2,40	2	1	-1	0	0	
425-403-14-9 NIEMELÄ	425-403-14-9 NIEMELÄ	0,00	0,00	0,00	4,06	1,22	1	1	0	0	0	
425-403-14-9 NIEMELÄ Total		0,00	0,00	0,00	4,06	1,22	1	1	0	0	0	
425-403-1-5 MÄNTYLÄ	425-403-1-5 MÄNTYLÄ	0,00	0,00	2,13	0,00	1,06	1	1	0	0	0	
425-403-1-5 MÄNTYLÄ Total		0,00	0,00	2,13	0,00	1,06	1	1	0	0	0	
425-403-1-7 VÄSTINKI	425-403-1-7 VÄSTINKI	0,00	0,00	0,00	1,48	0,45	1	0	-1	0	0	
425-403-1-7 VÄSTINKI Total		0,00	0,00	0,00	1,48	0,45	1	0	-1	0	0	
425-403-1-8 MATTILA	425-403-1-8 MATTILA	0,43	0,00	0,00	1,66	0,93	1	0	-1	0	0	
425-403-1-8 MATTILA Total		0,43	0,00	0,00	1,66	0,93	1	0	-1	0	0	
425-403-1-9X MÄKI	425-403-31-0 KOIVURINNE	0,80	0,00	0,00	0,00	0,80	1	0	-1	0	0	
425-403-1-9X MÄKI Total		0,80	0,00	0,00	0,00	0,80	1	0	-1	0	0	
425-403-2-11X ROUTTU	425-403-2-43 ROUTTU	0,03	0,00	6,41	12,60	7,01	0	2	2	2	2	Osittain pohjavesialuetta ja arvokasta maisema-aluetta. Rakennusoikeutta (2 rp) on siirretty saman maanomistajan tilalle 425-403-7-37.
425-403-2-11X ROUTTU Total		0,03	0,00	6,41	12,60	7,01	0	2	2	2	2	
425-403-2-14X LISÄTOPPILA	425-403-2-29 LISÄTOPPILA	0,00	0,00	0,00	5,28	1,58	0	1	1	1	1	Kaksipalstainen peltotila, arvokasta miasema-aluetta, osittain pohjavesialueella.
425-403-2-14X LISÄTOPPILA Total		0,00	0,00	0,00	5,28	1,58	0	1	1	1	1	
425-403-2-15X UUSITILA	425-403-2-36 ARPPALA	0,00	0,00	0,00	0,50	0,15	1	0	-1	0	0	
	425-403-2-37 UUSITILA	0,00	0,00	6,40	0,54	3,36	0	1	1	1	1	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-26-0 MAURILA	0,00	0,00	0,00	5,04	1,51	2	1	-1	0	0	
425-403-2-15X UUSITILA Total		0,00	0,00	6,40	6,09	5,02	3	2	-1	0	0	
425-403-2-16X LISÄWEISELL	425-403-2-33 LISÄWEISELL	0,55	0,00	0,00	0,99	0,85	0	0	0	0	0	
	425-403-3-67 Lisärouttu	0,00	0,00	6,21	1,27	3,49	0	1	1	1	1	Arvokasta maisema-aluetta, osittain pohjavesialueella, osittain suomaata
425-403-2-16X LISÄWEISELL Total		0,55	0,00	6,21	2,26	4,33	0	1	1	1	1	
425-403-2-4 MÄNTYLÄ	425-403-2-4 MÄNTYLÄ	0,00	0,00	0,00	1,21	0,36	1	0	-1	0	0	
425-403-2-4 MÄNTYLÄ Total		0,00	0,00	0,00	1,21	0,36	1	0	-1	0	0	
425-403-2-8 HAUTAUSMAA	425-403-2-8 HAUTAUSMAA	0,00	0,00	0,00	1,57	0,47	1	0	-1	0	0	
425-403-2-8 HAUTAUSMAA Total		0,00	0,00	0,00	1,57	0,47	1	0	-1	0	0	
425-403-2-9 RITOLA	425-403-2-42 Marjala	0,00	0,00	0,00	0,22	0,07	1	0	-1	0	0	
	425-403-2-9 RITOLA	0,00	0,00	0,00	0,23	0,07	1	0	-1	0	0	
425-403-2-9 RITOLA Total		0,00	0,00	0,00	0,45	0,14	2	0	-2	0	0	
425-403-3-15 KETTULA	425-403-3-15 KETTULA	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04	0	0	0	0	0	
	425-403-3-63 Vasunmäki	0,00	0,00	0,00	0,24	0,07	0	0	0	0	0	
425-403-3-15 KETTULA Total		0,00	0,00	0,00	0,37	0,11	0	0	0	0	0	
425-403-3-25X WEISELL	425-403-3-44 WEISELL	0,00	0,00	0,00	5,79	1,74	0	1	1	1	1	Arvokasta maisema-aluetta, mutta eteläinen palsta tukeutuu nykyiseen rakenteeseen.
425-403-3-25X WEISELL Total		0,00	0,00	0,00	5,79	1,74	0	1	1	1	1	
425-403-3-26 HOIKKA	425-403-3-26 HOIKKA	0,00	0,00	0,00	1,15	0,35	0	0	0	0	0	
425-403-3-26 HOIKKA Total		0,00	0,00	0,00	1,15	0,35	0	0	0	0	0	
425-403-3-27X YLITOPPILA	425-403-22-1 LESKENRÄME	0,00	0,00	0,00	1,94	0,58	1	0	-1	0	0	
	425-403-22-2 YLITOPPILA	0,03	0,00	5,74	6,57	4,87	1	1	0	0	0	
	425-403-3-47 TOPPILA	0,00	0,00	0,00	1,25	0,37	0	0	0	0	0	
	425-403-3-68 Aarnela	0,00	0,00	2,36	0,00	1,18	0	1	1	1	1	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-3-27X YLITOPPILA Total		0,03	0,00	8,09	9,77	7,01	2	2	0	0	0	
425-403-3-28 VANHARANTA	425-403-3-28 VANHARANTA	0,00	0,00	0,00	2,47	0,74	0	0	0	0	0	
425-403-3-28 VANHARANTA Total		0,00	0,00	0,00	2,47	0,74	0	0	0	0	0	
425-403-3-2X LEPISTÖ	425-403-3-49 VUOTILA	0,00	0,00	0,76	0,00	0,38	1	0	-1	0	0	
	425-403-3-50 LEPISTÖ	0,00	0,00	7,23	0,00	3,61	1	1	0	0	0	
425-403-3-2X LEPISTÖ Total		0,00	0,00	7,98	0,00	3,99	2	1	-1	0	0	
425-403-3-3 PIHLAJAMAA	425-403-3-3 PIHLAJAMAA	0,00	0,00	1,10	0,00	0,55	0	0	0	0	0	
425-403-3-3 PIHLAJAMAA Total		0,00	0,00	1,10	0,00	0,55	0	0	0	0	0	
425-403-3-31X RANTAKANGAS	425-403-1-46 Lukan metsä	0,00	0,00	0,00	0,92	0,28	0	0	0	0	0	
	425-403-3-53 RANTAKANGAS	0,00	0,00	8,25	2,77	4,95	0	1	1	1	1	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-3-64 Ollilan metsä	0,00	0,00	0,00	0,28	0,08	1	0	-1	0	0	
	425-403-3-65 Loviisan piha	0,00	0,00	0,00	0,33	0,10	1	0	-1	0	0	
425-403-3-31X RANTAKANGAS Total		0,00	0,00	8,25	4,30	5,41	2	2	0	0	0	
425-403-3-9 OLLILA II	425-403-3-9 OLLILA II	0,00	0,00	0,00	0,04	0,01	0	0	0	0	0	
425-403-3-9 OLLILA II Total		0,00	0,00	0,00	0,04	0,01	0	0	0	0	0	
425-403-4-13 MUSTOLA	425-403-4-13 MUSTOLA	0,00	0,00	0,00	0,25	0,08	1	0	-1	0	0	
425-403-4-13 MUSTOLA Total		0,00	0,00	0,00	0,25	0,08	1	0	-1	0	0	
425-403-4-2 AHTOLA	425-403-4-2 AHTOLA	0,00	0,00	0,00	0,57	0,17	2	0	-2	0	0	
425-403-4-2 AHTOLA Total		0,00	0,00	0,00	0,57	0,17	2	0	-2	0	0	
425-403-4-22X YLÄJUTILA	425-403-4-57 UUTELA	0,00	0,00	0,00	0,16	0,05	1	0	-1	0	0	
	425-403-4-64 YLÄJUTILA	0,22	0,00	8,97	0,04	4,72	0	1	1	1	1	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-4-65 Jutila II	0,52	0,00	0,00	7,67	2,81	0	1	1	1	1	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-4-66 Laukka	0,00	0,00	0,00	1,34	0,40	1	0	-1	0	0	
	425-403-4-67 Jurppa	0,00	0,00	0,00	0,72	0,22	1	0	-1	0	0	
	425-403-4-69 Keski-Jutila	0,54	0,00	0,00	0,00	0,54	1	0	-1	0	0	
	425-403-4-70 Tupasvilla	0,00	0,00	0,00	0,31	0,09	1	0	-1	0	0	
	425-403-4-71 Tönö	0,00	0,00	0,00	0,24	0,07	1	0	-1	0	0	
	425-403-4-72 Metkula	0,00	0,00	0,00	0,65	0,19	1	0	-1	0	0	
425-403-4-22X YLÄJUTILA Total		1,27	0,00	8,97	11,12	9,09	7	2	-5	0	0	
425-403-4-24X ALAJUTILA	425-403-4-61 KOIVUHAKA	0,00	0,00	0,00	0,36	0,11	1	0	-1	0	0	

Emäkiinteistön tunnus ja nimi	Kiinteistötunnus ja -nimi	Pinta-ala, vyöhyke 1 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 2 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 3 (ha)	Muunnettu vyöhyke 4 (ha)	Nykyiset rakennuspaikat	Laskennallinen rakennusoikeus	Jäijellä oleva lask. rak.oikeus	Potentiaaliset uudet rakennuspaikat	Uudet rakennuspaikat kaavassa	Uudet rakennuspaikat	Huomiot
425-403-4-24X ALAJUTILA	425-403-4-62 ALARANTA	0,00	0,00	0,00	3,31	0,99	0	0	0	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-4-63 ALAJUTILA	0,78	0,00	4,41	1,00	3,29	0	1	1	1	1	
425-403-4-24X ALAJUTILA Total		0,78	0,00	4,41	4,68	4,39	1	1	0	0	0	
425-403-4-26X JUTILA	425-403-29-11 Hilkan palsta	0,20	0,00	0,00	0,00	0,20	0	0	0	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-29-2 JUTILA	2,05	0,00	8,31	11,18	9,56	1	2	1	1	1	
	425-403-29-3 Huhtaketo	0,00	0,00	0,00	0,29	0,09	1	0	-1	0	0	
	425-403-29-6 Takakelttu	1,48	0,00	0,00	0,00	1,48	0	1	1	1	1	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-4-26X JUTILA Total		3,74	0,00	8,31	11,47	11,33	2	2	0	0	0	
425-403-4-6 SORAMAA	425-403-4-6 SORAMAA	0,00	0,00	0,00	2,90	0,87	1	0	-1	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-4-6 SORAMAA Total		0,00	0,00	0,00	2,90	0,87	1	0	-1	0	0	
425-403-4-9 HAURU	425-403-4-9 HAURU	0,00	0,00	0,00	0,05	0,01	0	0	0	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-4-9 HAURU Total		0,00	0,00	0,00	0,05	0,01	0	0	0	0	0	
425-403-5-21 X PLEISULA	425-403-30-0 RANTAKYLÄN KOULU	0,97	0,00	0,00	1,52	1,43	1	1	0	0	0	2 Tilalle on siirretty rakennusoikeutta (2 rp) saman maanomistajan tilalta 425-404-7-21.
425-403-5-21 X PLEISULA Total		0,97	0,00	0,00	1,52	1,43	1	1	0	0	0	
425-403-5-21X PLEISULA	425-403-21-0 KYLKEINEN	0,00	0,00	0,00	0,09	0,03	1	0	-1	0	0	3 Osittain pohjavesialueella
	425-403-29-12 Kesämaa	2,61	0,00	42,65	24,58	31,31	0	4	4	4	4	
425-403-5-21X PLEISULA Total		2,61	0,00	42,65	24,67	31,34	1	4	3	3	3	
												1 Pohjavesialueella
425-403-6-2 HAUTAUSMAA	425-403-6-2 HAUTAUSMAA	0,00	0,00	0,00	0,42	0,12	1	0	-1	0	0	
425-403-6-2 HAUTAUSMAA Total		0,00	0,00	0,00	0,42	0,12	1	0	-1	0	0	
												1 Arvokasta maisema-aluetta, osittain pohjavesialueella.
425-403-6-6 VÄLIKETO	425-403-6-6 VÄLIKETO	0,00	0,00	0,00	0,16	0,05	1	0	-1	0	0	
425-403-6-6 VÄLIKETO Total		0,00	0,00	0,00	0,16	0,05	1	0	-1	0	0	
												1 Arvokasta maisema-aluetta, osittain pohjavesialueella.
425-403-6-8 LISÄ-HAUTAUSMAA	425-403-6-8 LISÄ-HAUTAUSMAA	0,00	0,00	0,00	1,00	0,30	1	0	-1	0	0	
425-403-6-8 LISÄ-HAUTAUSMAA Total		0,00	0,00	0,00	1,00	0,30	1	0	-1	0	0	
												1 Arvokasta maisema-aluetta, osittain pohjavesialueella.
425-403-6-9X RIIVARI	425-403-25-0 HAUTALA	0,00	0,00	0,00	4,01	1,20	0	1	1	1	1	
425-403-6-9X RIIVARI Total	425-403-6-16 RIIVARI	0,78	0,00	15,27	18,67	14,01	1	2	1	1	1	
		0,78	0,00	15,27	22,68	15,21	1	3	2	2	2	2 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä. Tilalle on siirretty rakennusoikeutta (2 rp) saman maanomistajan tilalta 425-403-2-43.
425-403-7-12 KUUSELA	425-403-7-12 KUUSELA	0,00	0,00	2,46	0,00	1,23	1	1	0	0	0	
425-403-7-12 KUUSELA Total		0,00	0,00	2,46	0,00	1,23	1	1	0	0	0	
												0 Peltotila, arvokasta maisema-aluetta
425-403-7-15X HEIKKILÄ	425-402-527-0 RANTAVAINIO	0,00	0,00	0,00	11,61	3,48	1	1	0	0	0	
	425-403-32-1 VESIKAIVO	0,00	0,00	0,00	2,71	0,81	1	0	-1	0	0	
	425-403-7-27 SORAMAA	0,00	0,00	0,00	1,42	0,43	0	0	0	0	0	0 Peltotila, arvokasta maisema-aluetta
	425-403-7-37 HEIKKILÄ	0,00	0,00	10,30	2,26	5,83	0	2	2	2	2	
425-403-7-15X HEIKKILÄ Total		0,00	0,00	10,30	18,00	10,55	2	2	0	0	0	
												1 Arvokasta maisema-aluetta, osittain pohjavesialueella
425-403-7-16 RANTAHAN LAIDUNALUE	425-403-7-16 RANTAHAN LAIDUNALUE	0,00	0,00	0,00	4,46	1,34	0	1	1	1	1	
425-403-7-16 RANTAHAN LAIDUNALUE Total		0,00	0,00	0,00	4,46	1,34	0	1	1	1	1	
												0 Peltotila, arvokasta maisema-aluetta
425-403-7-17X ALATOPPILA	425-403-7-32 ALATOPPILA	0,23	0,00	12,29	10,16	9,42	1	2	1	1	1	
425-403-7-17X ALATOPPILA Total	425-403-7-38 KORVENVIERI	0,00	0,00	0,00	4,68	1,40	0	1	1	1	1	
		0,23	0,00	12,29	14,83	10,82	1	2	1	1	1	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-7-3 OLLILA	425-403-7-3 OLLILA	0,00	0,00	0,00	0,31	0,09	0	0	0	0	0	
425-403-7-3 OLLILA Total		0,00	0,00	0,00	0,31	0,09	0	0	0	0	0	
												0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-7-5 RENTOLA	425-403-7-39 Toppinen	0,00	0,00	0,00	0,26	0,08	1	0	-1	0	0	
	425-403-7-5 RENTOLA	0,00	0,00	0,00	0,25	0,07	1	0	-1	0	0	
425-403-7-5 RENTOLA Total		0,00	0,00	0,00	0,51	0,15	2	0	-2	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-8-2 SARKKINEN	425-403-8-2 SARKKINEN	0,00	0,00	0,00	0,86	0,26	1	0	-1	0	0	
425-403-8-2 SARKKINEN Total		0,00	0,00	0,00	0,86	0,26	1	0	-1	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-878-1 YHT. MAA-ALUEET	425-878-5-1 Rantakylän ja Virkkulan lohkokunta	0,00	0,00	0,00	1,29	0,39	0	0	0	0	0	
425-403-878-1 YHT. MAA-ALUEET Total		0,00	0,00	0,00	1,29	0,39	0	0	0	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-878-2 HIEKANOTTOPAIKKA	425-403-878-2 HIEKANOTTOPAIKKA	0,00	0,00	0,00	0,73	0,22	0	0	0	0	0	
425-403-878-2 HIEKANOTTOPAIKKA Total		0,00	0,00	0,00	0,73	0,22	0	0	0	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-878-3 SORAPALSTA	425-403-878-3 SORAPALSTA	0,00	0,00	0,00	0,16	0,05	0	0	0	0	0	
425-403-878-3 SORAPALSTA Total		0,00	0,00	0,00	0,16	0,05	0	0	0	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-8-7X SARVELA	425-403-8-11 RANTAMAA	0,00	0,00	0,00	0,71	0,21	1	0	-1	0	0	
	425-403-8-13 Ylämaa	0,00	0,00	0,00	0,50	0,15	1	0	-1	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-403-8-15 Sarvela	1,96	0,00	8,53	5,10	7,76	1	2	1	1	1	
425-403-8-7X SARVELA Total	425-403-8-16 Annila	0,00	0,00	4,70	0,00	2,35	0	1	1	1	1	
		1,96	0,00	13,23	6,32	10,47	3	2	-1	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-403-9-11X SUUTARI	425-403-9-15 PYNNÖLÄ	0,00	0,00	0,00	0,39	0,12	1	0	-1	0	0	
	425-403-9-16 SUUTARI	0,00	0,08	10,24	11,46	8,62	1	2	1	1	1	
425-403-9-11X SUUTARI Total		0,00	0,08	10,24	11,85	8,74	2	2	0	0	0	0 Peltotila, arvokasta maisema-aluetta
425-404-10-13X VANHA-ANNALA	425-404-10-36 Vanha-Annala	1,01	0,00	0,00	0,09	1,03	1	1	0	0	0	
425-404-10-13X VANHA-ANNALA Total		1,01	0,00	0,00	0,09	1,03	1	1	0	0	0	0 Virkistysaluetta, kaukana olemassa olevista verkostoista
425-404-10-14 NAAPURI	425-404-10-14 NAAPURI	0,81	0,00	0,00	0,04	0,82	0	0	0	0	0	
425-404-10-14 NAAPURI Total		0,81	0,00	0,00	0,04	0,82	0	0	0	0	0	0 Virkistysaluetta, kaukana olemassa olevista verkostoista
425-404-10-16 ANNALA	425-404-10-16 ANNALA	0,04	0,00	0,00	3,51	1,09	0	1	1	1	1	
425-404-10-16 ANNALA Total		0,04	0,00	0,00	3,51	1,09	0	1	1	1	1	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-404-10-1X NIILO	425-404-10-30 Liminka-Sallinen	0,00	0,00	4,08	0,00	2,04	0	1	1	1	1	
	425-404-10-35 Kallela	0,00	0,00	2,31	0,00	1,16	0	1	1	1	1	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-404-10-1X NIILO Total		0,00	0,00	6,39	0,00	3,20	0	1	1	1	1	
425-404-10-2X MYLLY	425-404-10-18 MYLLY	0,00	0,00	0,00	0,81	0,24	1	0	-1	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
425-404-10-2X MYLLY Total		0,00	0,00	0,00	0,81	0,24	1	0	-1	0	0	
425-404-10-3X SYRJÄPALO	425-404-10-21 HANHIRANTA	0,00	0,00	0,00	7,05	2,11	1	1	0	0	0	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-404-10-23 SYRJÄPALO	0,00	0,00	0,00	7,95	2,39	0	1	1	1	1	

Emäkiinteistön tunnus ja nimi	Kiinteistötunnus ja -nimi	Pinta-ala, vyöhyke 1 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 2 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 3 (ha)	Muunnettu pinta-ala, yht. (ha)	Nykyiset rakennuspaikat	Laskennallinen rakennusoikeus	Jäljellä oleva lask. rak.oikeus	Potentiaaliset uudet rakennuspaikat	Uudet rakennuspaikat kaavassa	Uudet rakennuspaikat	Huomioit
425-404-10-3X SYRJÄPALO Total		0,00	0,00	0,00	15,00	4,50	1	1	0	0		
425-404-10-9X VILJAHAKA	425-404-31-17 Nurkkala	0,49	0,00	0,00	1,87	1,05	1	1	0	0		
	425-404-31-18 VANHA-SEIKKULA	1,15	0,00	0,24	10,86	4,53	1	1	0	0		
425-404-10-9X VILJAHAKA Total		1,64	0,00	0,24	12,73	5,57	2	2	0	0		
425-404-11-0X RANTAHAN LAIDUNALUE	425-404-11-1 LAINALA	0,00	0,00	0,00	2,32	0,69	0	0	0	0		
	425-404-11-2 RANTAHAN LAIDUNALUE	0,00	0,00	0,00	4,12	1,24	0	1	1	1		0 Peltotila, arvokasta maisema-alueetta
425-404-11-0X RANTAHAN LAIDUNALUE Total		0,00	0,00	0,00	6,44	1,93	0	1	1	1		
425-404-1-13X ESKURI	425-402-49-96 Tornionkunta	0,00	0,00	11,22	9,62	8,50	0	2	2	2		1 Osittain pohjavesialuetta
	425-404-1-19 ESKURI	0,01	0,00	11,91	17,49	11,21	0	2	2	2		2 Arvokasta maisema-alueetta, osittain pohjavesialueella
	425-404-1-24 Mikkola	0,00	1,40	0,00	6,24	2,99	0	1	1	1		0 Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus (3 rp) on kohdistettu tiloille 425-404-1-19 ja 425-402-49-96, joiden laskennallinen rakennusoikeus on emätilan alueella sijaitsevista tiloista suurin.
425-404-1-13X ESKURI Total		0,01	1,40	23,13	33,35	22,69	0	3	3	3		
425-404-1-1X KUJALA	425-404-1-18 KUJALA	0,00	0,00	0,00	2,55	0,77	1	0	-1	0		
425-404-1-1X KUJALA Total		0,00	0,00	0,00	2,55	0,77	1	0	-1	0		
425-404-1-3X HAKALA	425-404-1-16 HAKAMAA	0,00	0,00	0,00	7,22	2,17	0	1	1	1		0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-404-1-22 HAKALA	0,00	0,00	0,00	0,68	0,20	1	0	-1	0		
	425-404-1-23 MATTILA	0,00	0,00	0,00	0,76	0,23	0	0	0	0		
425-404-1-3X HAKALA Total		0,00	0,00	0,00	8,66	2,60	1	1	0	0		
425-404-1-4 TIENVIERI	425-404-1-4 TIENVIERI	0,00	0,00	0,00	1,61	0,48	0	0	0	0		
425-404-1-4 TIENVIERI Total		0,00	0,00	0,00	1,61	0,48	0	0	0	0		
425-404-1-6 NAAPURI	425-404-1-6 NAAPURI	0,81	0,00	0,00	0,00	0,81	0	0	0	0		
425-404-1-6 NAAPURI Total		0,81	0,00	0,00	0,00	0,81	0	0	0	0		
425-404-2-1 KEINÄNEN	425-404-2-1 KEINÄNEN	0,51	0,00	0,00	0,00	0,51	1	0	-1	0		
425-404-2-1 KEINÄNEN Total		0,51	0,00	0,00	0,00	0,51	1	0	-1	0		
425-404-2-2X ESKURI	425-404-2-26 ALANKO	0,31	0,00	0,00	0,00	0,31	1	0	-1	0		
	425-404-2-27 ESKURI	0,31	0,00	0,00	0,00	0,31	1	0	-1	0		
425-404-2-2X ESKURI Total		0,62	0,00	0,00	0,00	0,62	2	0	-2	0		
425-404-2-3 VINOLA	425-404-2-3 VINOLA	0,73	0,00	0,00	0,00	0,73	1	0	-1	0		
425-404-2-3 VINOLA Total		0,73	0,00	0,00	0,00	0,73	1	0	-1	0		
425-404-2-6X TOSSAVA	425-402-52-114 Parras	0,00	0,00	0,00	1,69	0,51	0	0	0	0		
	425-404-2-21 TOSSAVA	2,13	2,93	1,70	5,29	6,91	0	2	2	2		1 Osittain pohjavesialueella. Kun huomioidaan tilan 425-404-34-0 emätilahistoria ja sen rakennuspaikan sijainti, emätilalla 245-404-2-6X TOSSAVA on rakennusoikeutta jäljellä 1 rp.
	425-404-2-28 SILLANPIELI	0,65	0,00	0,00	0,00	0,65	0	0	0	0		
	425-404-2-30 MUMMULA	0,00	0,00	0,00	0,62	0,19	1	0	-1	0		
	425-404-34-0 SILLANKORVA	0,00	0,00	3,10	8,94	4,23	1	1	0	0		Tilalla 425-404-34-0 on kaksi emätilaa ja sen rakennuspaikka sijaitsee emätilan 425-404-4-3X PIETILÄ alueella. Tästä johtuen ko. rakennuspaikka ei pienennä emätilan 245-404-2-6X TOSSAVA muiden tilojen rakennusoikeutta.
425-404-2-6X TOSSAVA Total		2,78	2,93	4,80	16,55	12,49	2	2	0	0		
425-404-2-7X VESALA	425-404-2-38 KOTIMETSÄ	1,57	2,42	1,88	7,28	6,63	0	2	2	2		0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-404-2-39 Matinmäki	1,18	0,00	0,00	0,00	1,18	1	1	0	0		
	425-404-2-40 Toivola	1,33	0,00	0,00	0,00	1,33	0	1	1	1		0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-404-2-41 Tuulenpesä	0,84	0,00	0,00	0,00	0,84	1	0	-1	0		
	425-404-2-42 Koivupuro	0,64	0,00	0,00	0,00	0,64	1	0	-1	0		
	425-404-2-43 Koivulehto	1,15	0,00	0,00	0,00	1,15	1	1	0	0		
	425-404-2-44 Kotilehto	0,94	0,00	0,00	0,00	0,94	1	0	-1	0		
	425-404-2-47 Selmala	1,32	0,00	0,00	0,00	1,32	1	1	0	0		
	425-404-2-48 VESALA	0,51	0,00	0,00	0,10	0,54	1	0	-1	0		
425-404-2-7X VESALA Total		9,48	2,42	1,88	7,38	14,56	7	2	-5	0		
425-404-2-8 MERTALA	425-404-2-8 MERTALA	0,00	0,00	0,00	0,17	0,05	0	0	0	0		
425-404-2-8 MERTALA Total		0,00	0,00	0,00	0,17	0,05	0	0	0	0		
425-404-2-9X HUUMONEN	425-404-2-22 ROUTUNKARI	0,02	0,02	0,00	8,66	2,62	1	1	0	0		
	425-404-2-24 LIKIMETTÄ	1,28	2,63	1,78	5,40	5,89	0	2	2	2		Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä. Tilalle on siirretty rakennusoikeutta (yhteensä 2 rp) saman maanomistajan tiloilta 425-403-1-10 ja 425-404-9-37.
	425-404-2-45 Männikkö	0,88	0,00	0,00	0,00	0,88	1	0	-1	0		
425-404-2-9X HUUMONEN Total		2,17	2,65	1,78	14,06	9,40	2	2	0	0		
425-404-3-11X KIVIMÄKI	425-404-3-16 KIVIKANGAS	0,00	0,01	0,00	23,63	7,09	0	2	2	2		0 Peltotila, arvokasta maisema-alueetta
	425-404-3-17 KIVIMÄKI	1,55	0,00	12,59	19,37	13,65	1	2	1	1		0 Arvokasta maisema-alueetta, osittain pohjavesialueella.
425-404-3-11X KIVIMÄKI Total		1,55	0,01	12,59	43,00	20,75	1	3	2	2		0 Rakennusoikeutta (1 rp) on siirretty saman maanomistajan tilalle 425-402-357-83.
425-404-3-4X MYLLYLÄ	425-404-3-19 MYLLYLÄ	0,00	0,00	3,26	1,85	2,19	0	1	1	1		0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-404-3-21 PALOARO	0,00	0,00	1,61	0,00	0,81	0	0	0	0		
	425-404-3-22 SOMALA	0,00	0,00	0,00	1,33	0,40	1	0	-1	0		
425-404-3-4X MYLLYLÄ Total		0,00	0,00	4,87	3,18	3,39	1	1	0	0		
425-404-3-6 MYLLY II	425-404-3-6 MYLLY II	0,00	0,00	0,00	0,35	0,11	0	0	0	0		
425-404-3-6 MYLLY II Total		0,00	0,00	0,00	0,35	0,11	0	0	0	0		
425-404-4-1 KUKKALA	425-404-4-1 KUKKALA	0,00	0,00	0,00	1,53	0,46	1	0	-1	0		
425-404-4-1 KUKKALA Total		0,00	0,00	0,00	1,53	0,46	1	0	-1	0		
425-404-4-2 MIETILÄ	425-404-4-2 MIETILÄ	0,00	0,00	0,00	1,18	0,35	1	0	-1	0		
425-404-4-2 MIETILÄ Total		0,00	0,00	0,00	1,18	0,35	1	0	-1	0		
425-404-4-3X PIETILÄ	425-404-32-2 ANNALA	1,37	0,00	2,85	10,02	5,79	0	2	2	2		1 Arvokasta maisema-alueetta, osittain pohjavesialueella.
	425-404-32-3 SUSIHAKA	0,00	0,00	0,00	0,33	0,10	0	0	0	0		Emätilalla on rakennusoikeutta jäljellä 1 rp.
	425-404-32-4 Kämpäläkangas	0,00	0,00	0,00	0,63	0,19	1	0	-1	0		
	425-404-32-5 Järvihaka	0,00	0,00	0,00	0,66	0,20	0	0	0	0		
	425-404-4-13 KÄMPPIÄ	0,00	0,00	0,00	1,25	0,38	0	0	0	0		
	425-404-4-14 SUSIHAKA	0,00	0,00	0,00	2,61	0,78	0	0	0	0		

Emäkiinteistön tunnus ja nimi	Kiinteistötunnus ja -nimi	Pinta-ala, vyöhyke 1 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 2 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 3 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 4 (ha)	Muunnettu pinta-ala, yht. (ha)	Nykyiset rakennuspaikat	Laskennallinen rakennuspaikat	Jäljellä oleva lask. rak.oikeus	Potentiaaliset uudet rakennuspaikat	Uudet rakennuspaikat kaavassa	Uudet rakennuspaikat	Huomioit
425-404-4-3X PIETILÄ	425-404-4-15 PIETILÄ	0,67	0,00	6,95	31,26	13,52	1	2	1	1	0	Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus (1 rp) on kohdistettu tilalle 425-404-32-2, jonka laskennallinen rakennusoikeus on emätilan alueella sijaitsevista tiloista suurin.	
425-404-4-3X PIETILÄ Total		2,04	0,00	9,80	46,76	20,96	2	3	1	1			
425-404-5-11X ANTILA	425-404-5-29 NÄLKÄHAKA	0,39	0,00	0,00	0,00	0,39	1	0	-1	0	1	Arvokasta maisema-aluetta, osittain pohjavesialueella. Emätilalla on rakennusoikeutta jäljellä 1 rp.	
	425-404-5-36 ANTILA	1,18	0,08	10,26	54,73	22,79	1	3	2	2			
425-404-5-11X ANTILA Total		1,56	0,08	10,26	54,73	23,18	2	3	1	1			
425-404-5-1X ILOLA	425-404-5-25 ILOLA	2,75	1,17	0,00	6,10	5,52	1	2	1	1	2	Arvokasta maisema-aluetta, tukeutuu nykyiseen rakenteeseen. Tilalle on siirretty rakennusoikeutta (1 rp) saman maanomistajan tilalta 425-404-5-8.	
425-404-5-1X ILOLA Total		2,75	1,17	0,00	6,10	5,52	1	2	1	1			
425-404-5-2 KORPELA	425-404-5-2 KORPELA	0,20	0,00	0,00	0,00	0,20	0	0	0	0			
425-404-5-2 KORPELA Total		0,20	0,00	0,00	0,00	0,20	0	0	0	0			
425-404-5-3 PIKKULA	425-404-5-3 PIKKULA	0,06	0,00	0,00	0,00	0,06	0	0	0	0			
425-404-5-3 PIKKULA Total		0,06	0,00	0,00	0,00	0,06	0	0	0	0			
425-404-5-5 LIMINGAN OSUUSKAUPPA	425-404-5-5 LIMINGAN OSUUSKAUPPA	0,15	0,00	0,00	0,00	0,15	1	0	-1	0			
425-404-5-5 LIMINGAN OSUUSKAUPPA Total		0,15	0,00	0,00	0,00	0,15	1	0	-1	0			
425-404-5-8 LISÄ-ILOLA	425-404-5-8 LISÄ-ILOLA	0,00	0,55	0,00	4,40	1,76	0	1	1	1	0	Osittain pohjavesialuetta. Rakennusoikeutta (1 rp) on siirretty saman maanomistajan tilalle 425-404-5-25.	
425-404-5-8 LISÄ-ILOLA Total		0,00	0,55	0,00	4,40	1,76	0	1	1	1			
425-404-6-4 PIKKURANTA	425-404-6-4 PIKKURANTA	0,00	0,00	0,00	1,19	0,36	0	0	0	0			
425-404-6-4 PIKKURANTA Total		0,00	0,00	0,00	1,19	0,36	0	0	0	0			
425-404-6-6 VATUKKA	425-404-6-6 VATUKKA	0,00	0,00	4,01	0,00	2,00	1	1	0	0			
425-404-6-6 VATUKKA Total		0,00	0,00	4,01	0,00	2,00	1	1	0	0			
425-404-6-9X MATTURI	425-404-6-17 MATTURI	0,00	0,00	3,77	10,08	4,91	0	1	1	1	0	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.	
	425-404-6-18 Matturi	0,00	0,00	0,00	1,91	0,57	2	0	-2	0			
	425-404-6-19 Pleisula	0,00	0,00	8,55	9,37	7,09	0	2	2	2	0	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.	
425-404-6-9X MATTURI Total		0,00	0,00	12,32	21,35	12,57	2	2	0	0			
425-404-7-1 VAHVALA	425-404-7-1 VAHVALA	0,27	0,00	0,00	2,01	0,87	1	0	-1	0			
425-404-7-1 VAHVALA Total		0,27	0,00	0,00	2,01	0,87	1	0	-1	0			
425-404-7-11X PERÄLÄ	425-404-7-26 PERÄMÄKI	0,00	0,44	0,00	0,00	0,35	1	0	-1	0			
	425-404-7-27 MUSTONEN	0,00	0,43	0,00	0,00	0,34	0	0	0	0			
	425-404-7-28 PERKAUS	0,00	1,08	0,00	0,00	0,86	0	0	0	0			
	425-404-7-29 PERÄLÄ	0,34	0,56	0,00	0,00	0,79	0	0	0	0			
425-404-7-11X PERÄLÄ Total		0,34	2,51	0,00	0,00	2,34	1	1	0	0			
425-404-7-12 RANTA	425-404-7-12 RANTA	0,75	0,00	0,00	0,00	0,75	0	0	0	0			
425-404-7-12 RANTA Total		0,75	0,00	0,00	0,00	0,75	0	0	0	0			
425-404-7-13 OJALA	425-404-7-13 OJALA	0,00	0,92	0,00	0,00	0,73	0	0	0	0			
425-404-7-13 OJALA Total		0,00	0,92	0,00	0,00	0,73	0	0	0	0			
425-404-7-15X HUHTA	425-404-7-24 PIKKUVAINIO	1,03	0,00	0,00	0,00	1,03	0	1	1	1	1	Arvokasta maisema-aluetta, tukeutuu nykyisiin rakennuspaikkoihin	
	425-404-7-39 HUHTA	0,01	0,00	0,00	11,73	3,53	0	1	1	1	0	Peltotila, arvokasta maisema-aluetta.	
425-404-7-15X HUHTA Total		1,04	0,00	0,00	11,73	4,56	0	1	1	1			
425-404-7-16 VESA	425-404-7-16 VESA	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	1	0	-1	0			
425-404-7-16 VESA Total		0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	1	0	-1	0			
425-404-7-19X PÄÄSKYLÄ	425-404-7-30 SEIKKALA	0,00	0,00	0,00	0,54	0,16	2	0	-2	0			
	425-404-7-36 TAKAMETSÄ	0,00	4,58	3,04	9,95	8,18	0	2	2	2	0	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.	
	425-404-7-37 Vaihtomaa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0			
	425-404-7-38 PÄÄSKYLÄ	0,02	0,00	0,00	8,87	2,69	0	1	1	1	0	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.	
425-404-7-19X PÄÄSKYLÄ Total		0,03	4,58	3,04	19,37	11,02	2	2	0	0			
425-404-7-2 PITKO	425-404-7-2 PITKO	0,24	0,00	0,00	2,21	0,90	0	0	0	0			
425-404-7-2 PITKO Total		0,24	0,00	0,00	2,21	0,90	0	0	0	0			
425-404-7-20 SYRJÄPALO	425-404-7-20 SYRJÄPALO	0,00	2,86	0,00	3,19	3,25	0	1	1	1	1	Osittain pohjavesialueella	
425-404-7-20 SYRJÄPALO Total		0,00	2,86	0,00	3,19	3,25	0	1	1	1			
425-404-7-21 KOULUNMETTÄ	425-404-7-21 KOULUNMETTÄ	2,66	1,91	3,39	7,45	8,11	0	2	2	2	0	Arvokasta maisema-aluetta. Rakennusoikeutta (2 rp) on siirretty saman maanomistajan tilalle 425-403-30-0.	
425-404-7-21 KOULUNMETTÄ Total		2,66	1,91	3,39	7,45	8,11	0	2	2	2			
425-404-7-3 RANTAPELTO	425-404-7-3 RANTAPELTO	0,00	0,00	0,00	5,68	1,70	0	1	1	1	0	Peltotila, arvokasta maisema-aluetta.	
425-404-7-3 RANTAPELTO Total		0,00	0,00	0,00	5,68	1,70	0	1	1	1			
425-404-7-9 KORPI	425-404-7-9 KORPI	1,03	0,00	0,00	0,00	1,03	1	1	0	0			
425-404-7-9 KORPI Total		1,03	0,00	0,00	0,00	1,03	1	1	0	0			
425-404-8-1 NURKKALA	425-404-8-1 NURKKALA	0,34	0,00	0,00	0,00	0,34	1	0	-1	0			
425-404-8-1 NURKKALA Total		0,34	0,00	0,00	0,00	0,34	1	0	-1	0			
425-404-8-2X VIERELÄ	425-404-8-42 VIERELÄ	0,26	0,00	0,00	0,00	0,26	1	0	-1	0			
425-404-8-2X VIERELÄ Total		0,26	0,00	0,00	0,00	0,26	1	0	-1	0			
425-404-8-5X PAAKKOLA	425-403-1-38 HARJU	0,93	0,00	0,00	0,00	0,93	1	0	-1	0			
	425-404-8-29 REKI	0,35	0,00	0,00	0,00	0,35	1	0	-1	0			
425-404-8-5X PAAKKOLA Total		1,28	0,00	0,00	0,00	1,28	2	1	-1	0			
425-404-878-2 VESIJÄTTÖ	425-404-878-2 VESIJÄTTÖ	0,00	0,00	0,00	0,35	0,11	0	0	0	0			
425-404-878-2 VESIJÄTTÖ Total		0,00	0,00	0,00	0,35	0,11	0	0	0	0			
425-404-8-8X NIEMELÄ	425-404-8-31 SAAVUTUS	0,47	0,00	0,00	0,00	0,47	0	0	0	0			
	425-404-8-38 NIEMELÄ	4,04	4,60	4,93	47,01	24,29	1	3	2	2	0	Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.	
	425-404-8-40 Heinäkota	0,52	0,00	0,00	0,00	0,52	1	0	-1	0			
	425-404-8-41 Niemenkangas	0,60	0,00	0,00	0,00	0,60	1	0	-1	0			
	425-404-8-44 Tähkääpää	0,35	0,00	0,00	0,01	0,36	1	0	-1	0			
425-404-8-8X NIEMELÄ Total		5,99	4,60	4,93	47,02	26,24	4	3	-1	0			

Emäkiinteistön tunnus ja nimi	Kiinteistötunnus ja -nimi	Pinta-ala, vyöhyke 1 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 2 (ha)	Pinta-ala, vyöhyke 3 (ha)	Muunnettu pinta-ala, yht. (ha)	Nykyiset rakennuspaikat	Laskennallinen rakennuspaikat	Jäijellä oleva lask. rak.oikeus	Potentiaaliset uudet rakennuspaikat	Uudet rakennuspaikat kaavassa	Uudet rakennuspaikat	Huomiot
425-404-9-11X SEIKKULA	425-404-31-12 UUSI-SEIKKULA	0,09	5,06	5,06	23,08	13,59	0	2	2	2	2	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-404-31-13 OLLI-HAKA	0,50	0,00	0,00	0,00	0,50	1	0	-1	0	0	
	425-404-31-14 HAKA	1,15	0,00	0,00	0,00	1,15	1	1	0	0	0	
	425-404-31-4 PEKKALA	0,64	0,00	0,00	0,03	0,65	1	0	-1	0	0	
425-404-9-11X SEIKKULA Total		2,38	5,06	5,06	23,11	15,88	3	3	0	0	0	
425-404-9-1X VANHAKARTANO	425-404-9-38 VANHAKARTANO	1,63	0,00	0,00	0,00	1,63	0	1	1	1	1	1 Arvokasta maisema-aluetta, tukeutuu rakenteeseen.
425-404-9-1X VANHAKARTANO Total		1,63	0,00	0,00	0,00	1,63	0	1	1	1	1	
425-404-9-2 UKONVAINIO	425-404-9-2 UKONVAINIO	3,14	0,00	0,00	0,01	3,15	0	1	1	1	1	1 Arvokasta maisema-aluetta, tukeutuu rakenteeseen.
425-404-9-2 UKONVAINIO Total		3,14	0,00	0,00	0,01	3,15	0	1	1	1	1	
425-404-9-4 HUHTA	425-404-9-4 HUHTA	0,00	0,00	0,00	3,71	1,11	0	1	1	1	1	1 Arvokasta maisema-aluetta, tukeutuu rakenteeseen.
425-404-9-4 HUHTA Total		0,00	0,00	0,00	3,71	1,11	0	1	1	1	1	
425-404-9-8X RANTA	425-404-9-36 KETOLA	0,00	0,00	0,00	1,90	0,57	0	0	0	0	0	
	425-404-9-37 RANTA	0,00	0,00	0,00	4,85	1,45	0	1	1	1	1	0 Peltotila, arvokasta maisema-aluetta. Rakennusoikeutta (1 rp) on siirretty saman maanomistajan tilalle 425-404-2-24.
425-404-9-8X RANTA Total		0,00	0,00	0,00	6,75	2,03	0	1	1	1	1	
436-401-2-14X PELTOMAA	425-430-2-40 Peltomaa II	0,00	0,00	0,00	4,99	1,50	0	1	1	1	1	1 Peltotila, arvokasta maisema-aluetta, tukeutuu nykyisiin rakennuspaikkoihin.
436-401-2-14X PELTOMAA Total		0,00	0,00	0,00	4,99	1,50	0	1	1	1	1	
436-401-2-6X RANKKA	425-430-2-37 VÄINÖLÄ	0,00	0,00	0,00	3,63	1,09	0	1	1	1	1	0 Emätilalla ei ole rakennusoikeutta jäljellä.
	425-430-2-42 Rankka II	0,00	0,00	0,00	0,20	0,06	1	0	-1	0	0	
436-401-2-6X RANKKA Total		0,00	0,00	0,00	3,83	1,15	1	1	0	0	0	
436-401-2-7X TERVO	425-430-2-41 Tervo II	0,00	0,00	0,00	1,33	0,40	0	0	0	0	0	
	425-430-2-44 Koivikko	0,00	0,00	0,00	0,35	0,11	1	0	-1	0	0	
436-401-2-7X TERVO Total		0,00	0,00	0,00	1,68	0,50	1	0	-1	0	0	
Grand Total		83,23	60,37	365,94	850,47	569,64	169	4	-163	0	31	

Liminka–Lumijoki

Ruutikankaan–Liminganlahden osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2022

Arttu Tokoi
Maanala Oy

Sisällys

Tutkimuksen perustiedot	3
1. Tausta ja tutkimustehtävä.....	4
2. Menetelmät.....	4
3. Yleiset havainnot.....	4
3.1. Topografia.....	4
3.2. Tietoja alueen historiasta ja vanha kartta-aineisto	5
4. Inventointikohteet	11
4.1. Aiemmin rekisteröidyt kohteet	11
1. Liminka, Liminka Heiskari.....	11
2. Liminka, Soldan-Viinikka	13
3. Liminka, Liminka Prokko	14
4. Liminka, Liminka (Limmingo by) Aappola	15
5. Lumijoki, Aunonkangas 1	16
6. Lumijoki, Metelinkangas	18
7. Liminka, Limingan vanha kirkko	19
8. Liminka, Vanhanmaantienkangas 2	20
9. Liminka, Impola	21
10. Liminka, Kramsu	23
4.2. Aiemmin rekisteröimättömät kohteet	24
11. Liminka, Krankkala	24
12. Liminka, Riiski.....	26
13. Liminka, Hirvi.....	28
14. Liminka, Klaavula	29
15. Lumijoki, Aunonkangas 2	30
16. Liminka, Heiskari 2	31
17. Liminka, Mustonen	32
18. Liminka, Yli-Kestilän torpat	33
19. Liminka, Linnukanmäki	35
20. Liminka, Kankaala	36
5. Yhteenveto tutkimuksen tuloksista	37
Liite. Limingan kylän talot vuonna 1707.....	40

Tutkimuksen perustiedot

Kohde: Limingan ja Lumijoen kunnat, Ruutikankaan–Liminganlahden osayleiskaava-alue

Tutkimuksen tyyppi: arkeologinen inventointi

Tavoite: Tarkistaa alueen muinaisjäännösten säilyneisyyttä sekä selvittää, onko alueella aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöksiä.

Kenttätyöaika: Useassa jaksossa välillä 5.5.2022–23.9.2022

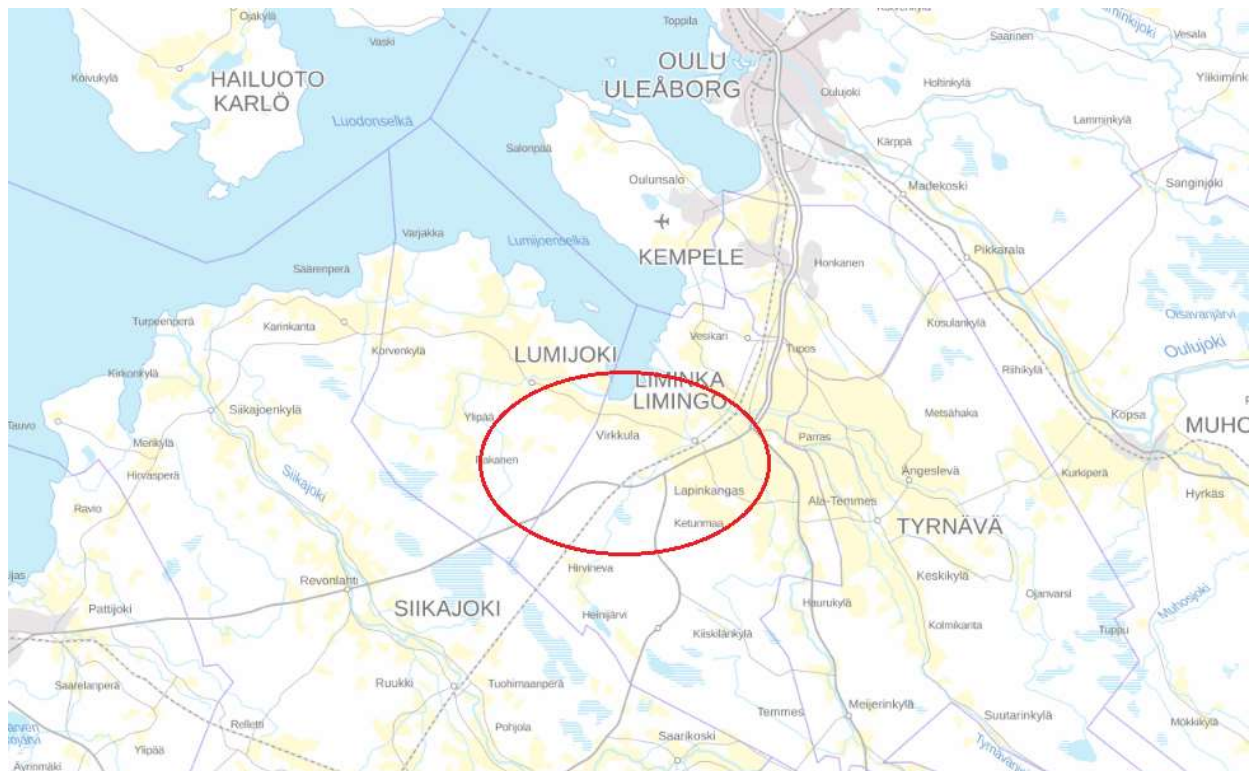
Tutkijat: FM Arttu Tokoi, Maanala Oy

Tilaaja: Ramboll Finland Oy

Aiemmat arkeologiset inventoinnit: mm. Sarkkinen M. 1997; Schulz H. & Itäpalo J. 2017

Talletetut esinelöydöt: KM 44229

Tulos: Alueelta tunnettiin aiemmin kuusi muinaisjäännöskohdetta ja yksi muu kulttuuriperintö-kohde. Lisäksi tunnettiin kaksi löytöpaikkaa ja yksi mahdollinen muinaisjäännös, joista osa määritettiin inventoinnin yhteydessä kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Lisäksi havaittiin useita aiemmin tuntemattomia kohteita. Uusiksi muinaisjäännöskohteiksi määritettiin yhteensä yhdeksän kohdetta. Näistä seitsemän on historiallisen ajan asuinpaikkoja ja yksi mahdollisesti pronssikauden alkuun ajoittuva asuinpaikka. Myös vanha kirkonpaikka määritettiin muinaisjäännökseksi. Lisäksi alueella on suuri määrä edelleen asuttuna olevia keski- ja uuden ajan talotontteja, jotka määritettiin muiksi kulttuuriperintökohteiksi. Kolme aiemmin tunnetuista muinaisjäännöskohteista oli mahdollisesti ainakin osittain vaurioitunut, muut vaikuttavat säilyneen ennallaan.

Tutkimusalueen sijainti punaisella merkittynä. Pohjakartta: Maanmittauslaitos.

Raportin karttakoordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN-järjestelmässä.

Kansikuva: Limingan kirkko Hirveläntieltä kuvattuna. Etualalla vanha Hirven talon paikka.

1. Tausta ja tutkimustehtävä

Inventointi liittyy Limingan ja Lumijoen kuntien valmistelemaan osayleiskaavaan, jonka alue sijaitsee molempien kuntien alueella, niiden rajalla.

Suunnittelualueen keski- ja pohjoisosissa on toteutettu arkeologinen inventointi vuonna 2017 (Schulz & Itäpalo 2017). Pohjois-Pohjanmaan museon lausunnossa 12.1.2022 OUKA/14352/10.02.01/2021 edellytettiin arkeologista inventointia niillä osilla, joita kyseinen inventointi ei ollut kattanut.

Museon lausunnon mukaan erityisen tarkasti tuli selvittää maastoltaan potentiaaliset alueet, sekä alueet, joille ollaan osoittamassa muuttuvaa maankäyttöä. Lisäksi tunnettujen kohteiden kunto ja sijainti tuli tarkistaa ja rajata. Inventoinnissa tuli lisäksi selvittää Pohjanmaan rantatien vanhaa linjausta alueella.

Sopimus inventoinnin tekemisestä solmittiin Ramboll Finland Oy:n ja Maanala Oy:n välille 12.5.2022. Maastotyöt teki FM Arttu Tokoi 5.5.2022. Inventoitava alue oli pinta-alaltaan yhteensä 22,1 km² (ks. karttoja sivulla 9).

2. Menetelmät

Ennen maastotöitä tutkittiin alueelta saatavissa oleva historiallinen kartta-aineisto. Tietoa historiallisen ajan maankäytöstä löytyi myös Liminkaan liittyvästä historiantutkimuksesta. Lisäksi mallinnettiin Maanmittauslaitoksen 2 m korkeusmallin pohjalta eri aikojen rannankorkeuksia suunnittelualueella. Maastomalliin perustuvasta rinnevarjostuksesta etsittiin myös muinaisjäännöksiin viittaavia anomalioita, mutta tällaisia ei havaittu. Esitöissä käytiin läpi myös Nimiarkiston paikannimiaineisto Nimi-sampo-palvelua hyödyntäen.

Kenttätutkimuksissa keskityttiin taustatutkimusten perusteella potentiaalisilta näyttäville alueille. Tarkemmin pyrittiin käymään läpi myös muita alueita, joille on tiedossa uutta maankäyttöä. Samalla tarkistettiin alueelta ennestään tunnetut muinaisjäännökset.

Maastotöissä noudatettiin vakiintuneita arkeologisen inventoinnin menetelmiä.

Auratuilla pelloilla ja äestetyillä hakkuualueilla tehtiin pintapoimintaa ja sopiville paikoille tehtiin koekuoppia sekä kairauksia. Lisäksi käytettiin metallinpaljastinta erityisesti auraamattomilla peltoalueilla. Havainnot dokumentoitiin valokuvoin, sanallisesti ja GPS-mittauksin.

Sääolosuhteet olivat maastotöiden aikaan hyvät.

3. Yleiset havainnot

3.1. Topografia

Inventointialue jakautui kahteen osaan. Koillisenpuoleinen osa sijoittuu Limingan kylän alueelle. Alueen länsiosa on vanhaa viljelysmaisemaa. Talot sijoittuvat erityisesti peltoja halkovan Liminganjoen varteen. Itäpuolesta suuri osa on rakennettua taajama-aluetta.

Lounaanpuoleinen inventointialue on lähinnä metsää. Alueella on joitain korkeampia kankaita, mutta suurelta osin se on matalapiirteistä.

Maankohoaminen on seudulla nopeaa. Rannansiirtymän perusteella voidaan ajoittaa sekä esihistoriallisen että historiallisen ajan maankäyttöä suunnitelma-alueella. Viimeisen vuosituhannen aikana maankohoaminen on ollut hieman vajaa metri 100 vuodessa (Vuorela *et al.* 2009: 78). Toisaalta 1900-luvun puolivälissä tehdyissä vaaituksissa katsottiin maan kohoavan nykyisin vain 82 cm Limingan lahden pohjukassa (Siira 1977: 14).

Inventointia varten tehtiin maanmittauslaitoksen 2 m korkeusmallin avulla arvioita rannansiirtymästä eri vuosisatoina. Maankohoamisen nopeutena käytettiin arviota 0,9 m sadassa vuodessa kyläalueella ja Vuorelan *et al.* (2009: 78) kaavion mukaisia arvoja kivikautisilla korkeuksilla.

Asutuksen sijoittumista tarkastellessa on otettava huomioon myös veden tulvakorkeus. Ilmatieteen laitoksen tilastoissa vuoden korkeimpien vedenkorkeuksien keskiarvo on ollut Oulun seudulla viime vuosikymmeninä 128 cm teoreettisen keskiveden suhteen (Ilmatieteen laitos 2021).

Lounainen inventointialue. Merenpinnan korkeus 39 m (vaaleansininen) ja 41 m mpy (tummansininen). Muinaisjäännökset on merkitty punaisilla pisteillä.

Asuinpaikat ovat todennäköisesti sijainneet hieman keskivertotulvaa korkeammalla. Tulvarajan alapuolella lieenee ollut lähinnä niittyjä. Huomattakoon, että vuoden 1707 kartan alimmat talot ovat korkeusmallin mukaan juuri tämän tulvarajan yläpuolella (ks. lukua 3.2).

Inventointialueen lounaisosassa tunnetut arkeologiset kohteet sijaitsevat noin 39–42 m mpy (ks. karttaa yllä). Rannansiirtymän perusteella kohteet voisivat ajoittua pronssikaudelle tai osittain ehkä jo kivikauden lopulle.

Maanmittauslaitoksen rinnevarjosteessa on alueella havaittavissa muun muassa useita soranottokuoppia, mutta ei mitään selkeitä arkeologisia kohteita.

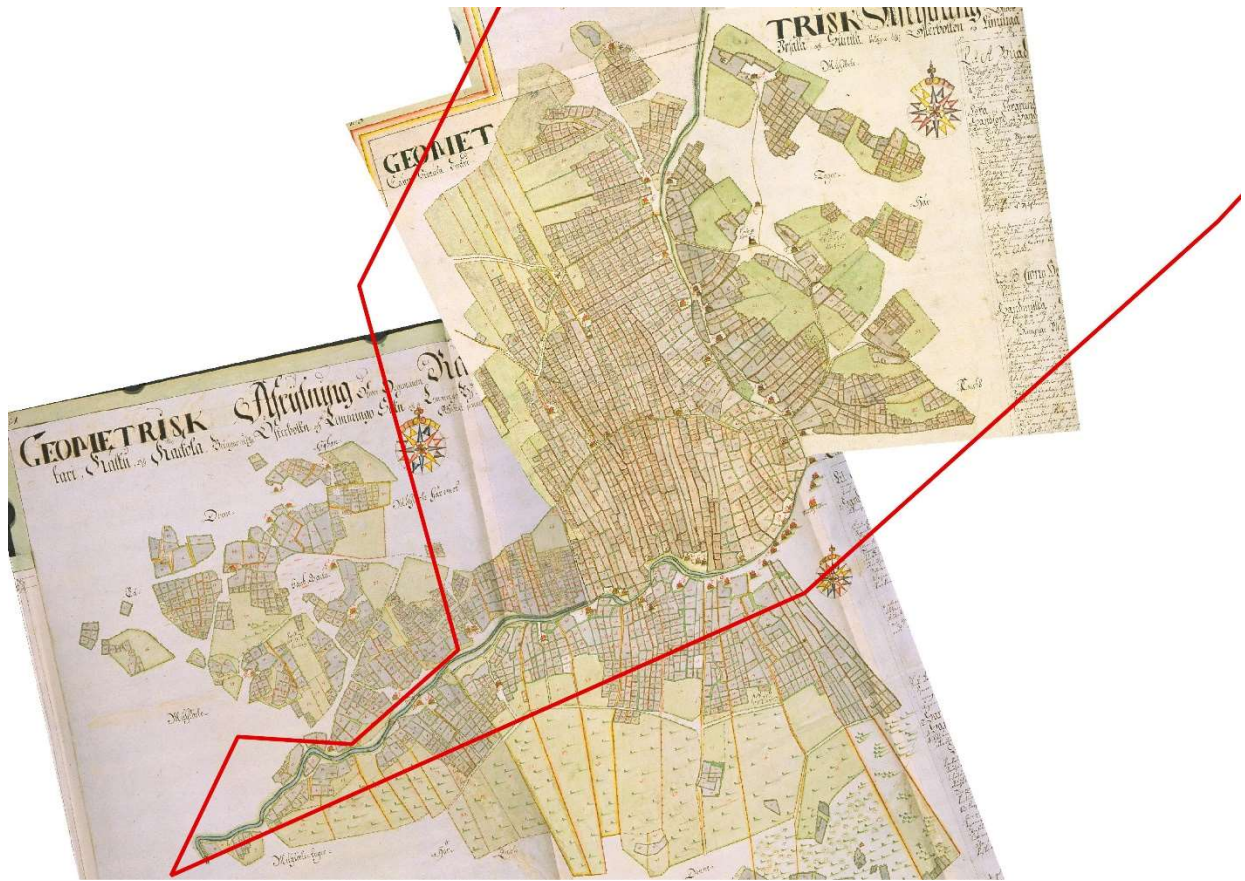
3.2. Tietoja alueen historiasta ja vanha kartta-aineisto

Limingan seurakunta mainitaan historiallisissa lähteissä ensi kerran 1477, mutta lieenee perustettu jo jonkin verran aiemmin (Vahtola 1991:

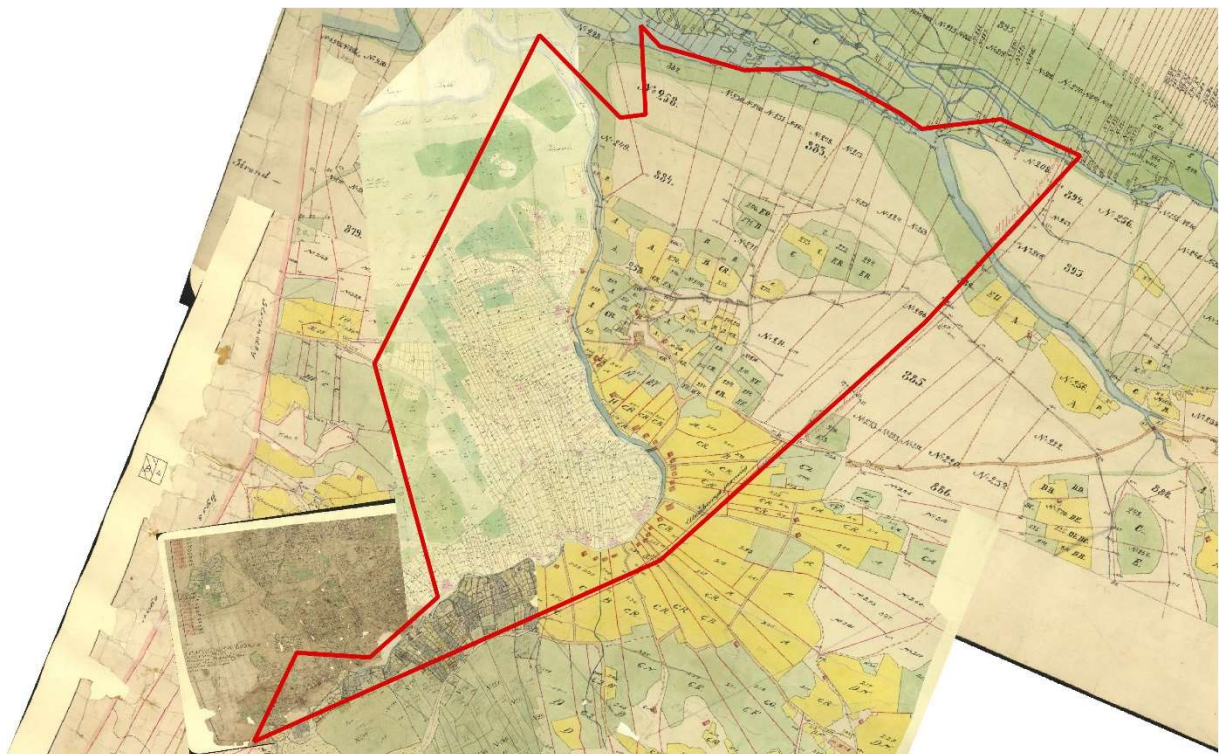
159). 1500-luvun puolivälissä on kylässä ollut jo ainakin 58 taloa ja kylä oli tällöin Pohjois-Pohjanmaan suurin (Vahtola 1991: 91). Varhaisimmissa lähteissä esitetyn vahvan asutuksen on ajateltu viittaavan asutuksen syntyyn jo 1300-luvulla (Vahtola 1977 :92–93). Tästäkin huolimatta asutus olisi kasvanut hyvin voimakkaasti keskiajan lopulla.

Seuraavalla vuosisadalla talomäärä kasvoi hitaasti. Vuonna 1615 kylässä oli 80 taloa ja 1700-luvun alussa vain 81 (Vahtola 1991: 182–183).

Varhaisin kylää kuvaava käytettävissä oleva kartta on vuodelta 1707 (Mört 1707a-d). Tämä antaa hyvän kuvan kylän ydinalueen asutuksesta 1700-luvun alussa. Kannattaa huomata, että 1600-luvun lopulla suurina kuolonvuosina autioituneita taloja ei välttämättä tällä kartalla ole näkyvissä. Toisaalta sille on merkitty mahdollisesti myöhemmin isovihan aikaan autioituneet tilat.

Koivun inventointialue asemoituna vuoden 1707 kartoille (Mört 1707a-d). Kylää kuvaavia karttaosia on neljä, ja ne on tässä liitetty yhteen. Kylän kaakkoiskulma puuttuu, mutta rannan talot on merkitty paikoilleen.

Inventointialue myöhemmillä jakokartoilla. Kartalle on yhdistetty useita eri-ikäisiä karttoja, jotka kattavat osia alueesta (Gutzen 1761; Fillmer 1762; Jellman 1829; Flinkman 1925).

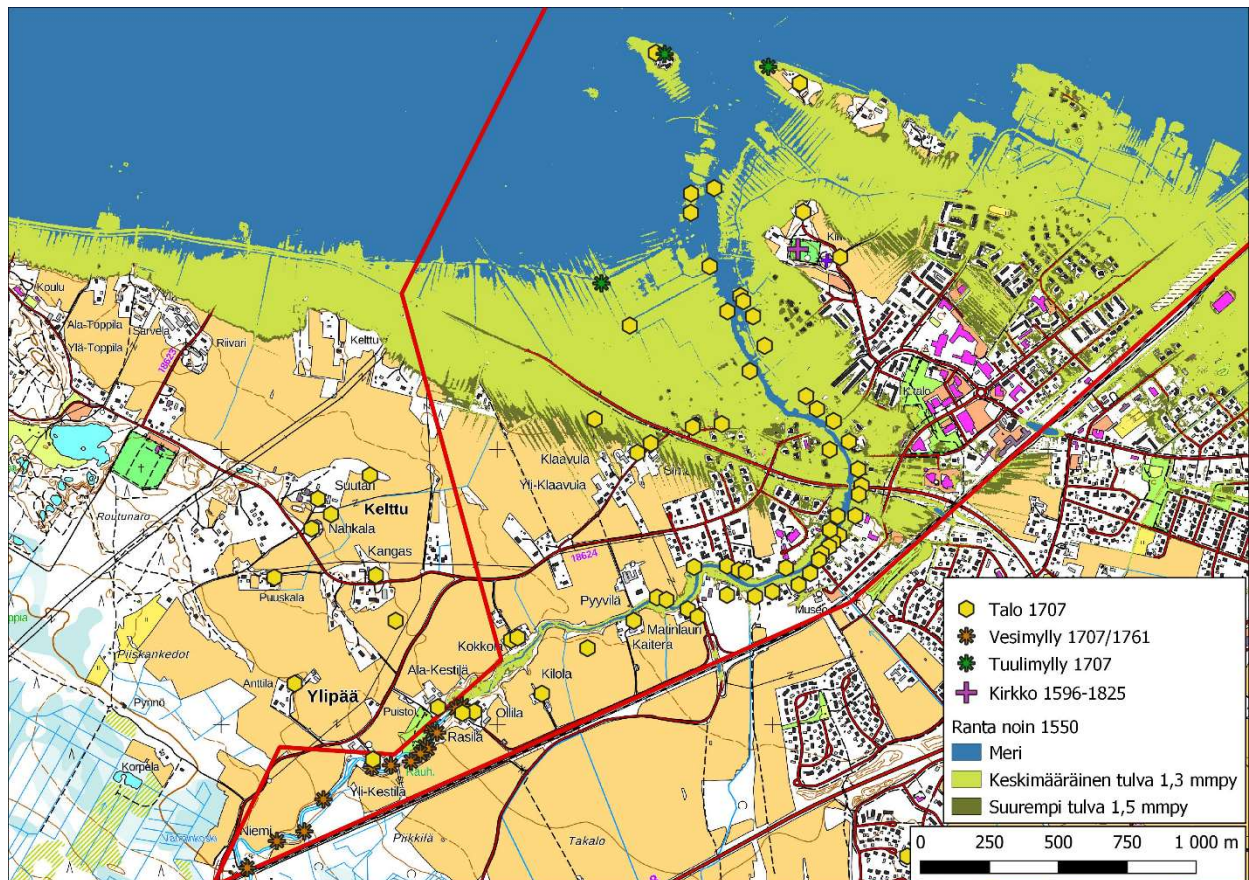
Talollisten lisäksi asui alueella 1500–1600-luvulla toistakymmentä mäkitupalaisiin vertautuvaa huonemiestä (*husman*) (Vahtola 1977: 124; 1991: 127). 1600- ja erityisesti 1700-luvulla alettiin perustaa myös torppia (Vahtola 1991: 304–306).

Vuosien 1760–1762 jakokarttoja oli inventoinnissa käytössä kylän länsiosista (Gutzen 1761; Fillmer 1762). Pääosan kylästä kattoivat sen sijaan 1829 näistä tehdyt kopiot (Jellman 1829). Karttoja on periaatteessa voitu päivittää, mutta toisaalta esimerkiksi 1826 uusittu kirkko on yhä vanhalla paikallaan. Karttoihin on merkitty 1700-luvun alkuun verrattuna joitain uusia taloja ja lisäksi torppia. Saatavilla oli myös yksinomaan pappilaa kuvaava mittaus vuodelta 1785 (Holmbom 1785).

Talomäärä kasvoi 1700-luvun aikana ja 1800-luvun alussa kylässä oli jo noin 100 taloa ja 60 mäkitupaa tai torppaa (Vahtola 1991: 302–307). Tämän jälkeen taloluku alkoi hitaasti laskea, mutta torppien määrä moninkertaistui.

Aluetta kuvaavat pitäjänkartat ovat vuodelta 1844 (Pitäjänkartta 1844a-c). Tarkemmin todennäköisesti samaa aikakautta kuvaa myös huonokuntoinen ajoittamaton kartta, josta on saatavilla jäljennös vuodelta 1925 (Flinkman 1925). Jäljennös näyttää vastaavan 1800-luvun alun tilannetta. Esimerkiksi kirkko on näyttää merkityn vanhalle paikalleen. Karttoissa on pieniä muutoksia peltojen ja talojen sijainnissa aiempiin jakokarttoihin verrattuna.

Karttamateriaalin perusteella useimmat vuoden 1707 kartalle kuvatut talonpaikat ovat pysyneet asuttuina nykypäivään saakka. Monet niistä ovat vanhoja pihapiirejä, joissa on voinut säilyä aiempia asutuserroksia. Tässä inventoinnissa keskityttiin erityisesti autioituneisiin tontteihin. Kaikkien talojen sijainti on merkitty seuraavan sivun karttaan ja liitteeseen 1. Yksittäisten talojen asemointia on paikoin tarkennettu vertaamalla vuoden 1707 karttaa myöhempään kartta-aineistoon sekä ilmakuviin.

Koillinen inventointialue. Vuoden 1707 kartan kuvaama asutus ja rantaviiva noin vuoden 1550 tilanteessa.

1700-luvun vaihdetta varhaisemman asutuksen sijaintia voidaan selvittää epäsuorasti vuoden 1707 kartan, historiallisten mainintojen, nimistön ja maankohoamismallien kautta. Monet talollisten nimet toistuvat aineistossa aina varhaisimmista 1500-luvun lähteistä saakka. Toisaalta noin vuoden 1550 rannankorkeutta kuvaavasta mallista (kartta yllä) nähdään, että useat myöhemmin asutut talonpaikat ovat tähän aikaan olleet vielä asumiskelvottomia. On mahdollista, että osa keskiajalta periytyvistä taloista on aiemmin sijainnut hieman ylempänä esimerkiksi Linnukanmäen ja kirkonmäen suunnassa. Toisaalta ylempänä jokivarressa on asutus voinut jo tällöin muodostua nykyiselle paikalleen.

Mentäessä 1400-luvun puoliväliin havaitaan, että asutukselle potentiaalinen alue kapenee entisestään. Tällöin asutuksen alalaita lienee kulkenut noin nykyisen museon tontin kohdalla. Lisäksi kylään on voinut kuulua asutusta esimerkiksi Linnukanmäellä.

Vaikka historiallisten lähteiden perusteella asutuksen on ajateltu syntyneen keskiajan mitaan, on mahdollista, että alueella on ollut yhtäjaksoisesti asutusta rautakaudelta lähtien. Tähän viittaa Rantakylän koululta löydetty pyöreä kupurasolki (KM 42179:1) ja ylempää jokivarresta tavattu kuppikivi (Värminkoski Lauri). Lisäksi lähikankailta tunnetaan useita mahdollisesti varhaisemmalle rautakaudelle ajoittuvia kohteita (Jauholaarinkangas, Jauholaarinkangas/hiekkakuoppa, Värminkoski a-d).

Sota-aikoina toistuneet hävitysretket ovat keskeinen osa paikallishistoriaa ja voivat näkyä myös arkeologisessa aineistossa. Kylän asutus tuhoitiin todennäköisesti useita kertoja Novgorodista tehtyjen sotaretkien seurauksena 1400-luvulla (Vahtola 1977: 101–105). Levottomuudet jatkuivat pitkän vihan aikana ja Limingan talot ja kirkko poltettiin vuosina 1589 sekä uudelleen 1592 (Vahtola 1977: 119–120). Molemmilla kerroilla mainitaan myös tuhotun linnakkeen, josta paikalliset puolustautuivat hyökkääjää vastaan tykillä. Isovihan aikana

alue koki niin ikään suuria menetyksiä. Kirkkoherran keräämään luetteloon on kuolleita merkitty pitäjän alueelta yli kaksi tuhatta, tosin osalliseksi on ollut ulkopaikkakuntalaisia pakolaisia (Halila 1984: 57). Isovihan jälkeen autioksi oli merkitty 48 kylän taloista (Vahtola 1991: 302).

Alueen talot ovat historiansa aikana useaan otteeseen tuhoutuneet tai jääneet veronmaksukyvyttömiksi. Autioitumista on tapahtunut myös katovuosien aikana (Vahtola 1977: 121–124). Alueelta on myös tarinoita vainojen aikaisista joukkohaudoista (Snellmann 1887: 237–241; Vahtola 1977: 120).

Limingan kirkko on mahdollisesti tuhattu jo 1453 ja ainakin 1496 (Vahtola 1991: 159). Perimätiedon mukaan vanhin kirkko olisi sijainnut Sunilan talon kohdalla joen toisella puolen. Maankohoamisen perusteella tämä vaikuttaa epätodennäköiseltä. Jokivarressa sijaitsevan pappilan historian on ajateltu ulottuvan keskiajalle (esim. Kuorilehto 2013: 36). Korkeuden puolesta tämäkin on voitu perustaa nykyiselle paikalleen todennäköisesti vasta 1500-luvun puolivälin tienoilla.

Vuosien 1707 ja 1761 kartoille on merkitty vesimyllyjä joen yläpäähän sekä tuulimyllyjä peltojen keskelle. Myllyistä on mainintoja myös Nimiarkistossa.

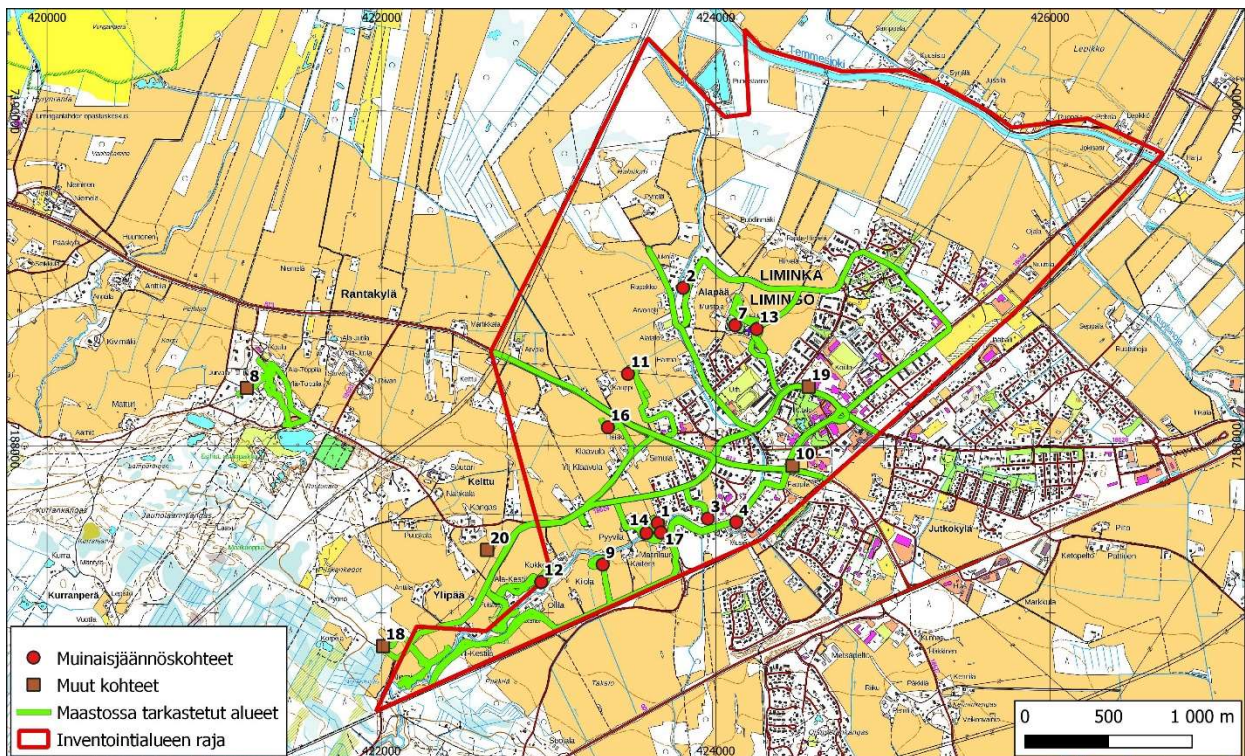
Vesimyllyjen jäänteitä ei havaittu inventoinnissa. Tosin koko jokivartta ei tarkastettu. Ollilan isännän mukaan Liminganjoki on perattu 1900-luvun puolivälissä. Todennäköisesti myllynpaikat ovat tuhoutuneet viimeistään tässä vaiheessa.

Tuulimyllynpaikat sijoittuvat nykyisin peltoalueille tai pihuille. Peltoalueilla rakenteet ovat todennäköisesti tuhoutuneet, eikä näitä tarkastettu lähemmin.

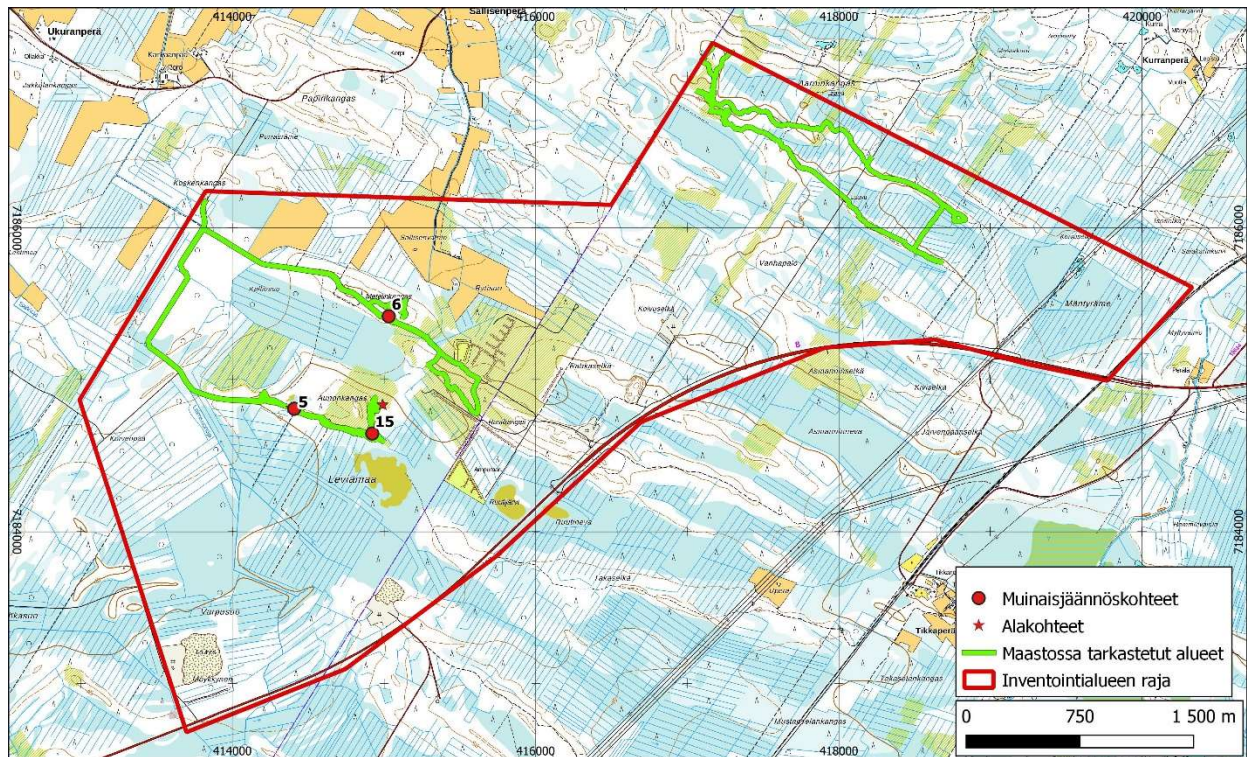
Inventointialueen lounaisosalta on jakokarttoja 1800-luvun alkupuolelta. Näissä inventoitavalle alueelle ei ole kuvattu merkittävää maankäyttöä.

Lounaanpuoleinen inventointialue jakokartassa 1830-luvulla. Alue on osin niittyä, pääosin metsää.

Koillinen inventointialue: inventointikohteet ja maastossa tarkastettavat alueet. Punaisella kiinteät muinaisjäännökset, ruskealla muut kohteet. Kohteiden numerointi viittaa tämän raportin tekstiin.

Lounainen inventointialue: inventointikohteet ja maastossa tarkastetut alueet. Kohteiden numerointi viittaa tämän raportin tekstiin.

4. Inventointikohteet

4.1. Aiemmin rekisteröidyt kohteet

1. Liminka, Liminka Heiskari

*Muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000015993
(kiinteä muinaisjäännös)*

Tyyppi: asuinpaikat/kylänpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187538 E 423654

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: Salmi *et al.* 2012

Aiemmat löydöt: KM2010096:1–89

Heiskarin talo tunnetaan varhaisemmissa 1500-luvun lähteissä ensin Jukkaisen ja sittemmin liton nimellä (Kuorilehto 2013: 67, 80, 84). Talo on 1600-luvun alkuun mennessä siirretty nykyiselle paikalleen Myllykujan varteen (Salmi *et al.* 2012: 6). Maankohoamisen perusteella vanhempi talonpaikka olisi voitu asuttaa jo 1400-luvulla.

Paikalla on tehty koetutkimuksia 2010. Näitä edelsi pintapöiminta, jossa havaittiin historiallisen ajan löytöjä, muun muassa 1400-luvulle ajoittuva *Langerwehe*-kivisaviastian

reunakatkkelma. Koetutkimuksissa havaittiin säilynyttä kulttuurikerrosta ja rakenteita kyntökerroksen alla molemmilta koealoilta. Näitä pidettiin 1600-luvua vanhempana. Kyntökerroksesta on myös 1600–1800-luvun löytöjä.

Vuoden 2022 inventoinnin aikaan paikka oli edellisvuoden jäljiltä sängellä, eikä pinta-pöimintaa voitu tehdä. Paikalla tehtiin jonkin verran kairauksia ja muutamissa kohdissa muokattu kerros oli varsin paksu: noin 50 cm tai yli. Nämä on merkitty karttaan alla.

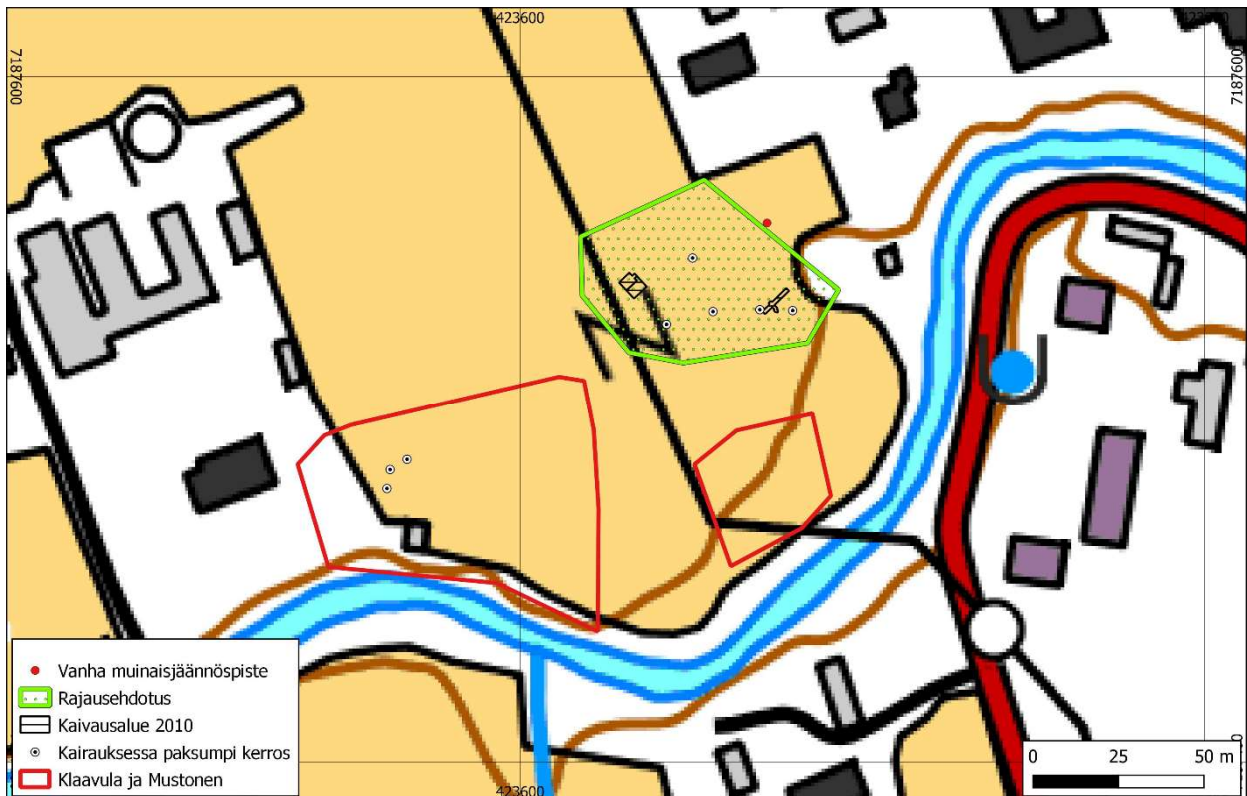
On mahdollista, että näillä kohdilla on esimerkiksi kyntökerroksen alla säilyneitä kaivantoja tai kerroksia. Metallinpaljastimella havaittiin alueelta harvakseltaan rautasignaaleja, joita ei kaivettu esille.

Kohdetta ei ole aiemmin rajattu. Nyt esitetty rajausta perustuu kaivauskarttojen havaintoihin ja inventoinnissa tehtyihin koekairauksiin.

Maanmittauslaitoksen ilmakuvissa kohdalla näkyy selkeä tumma alue, joka jatkuu myös esitetystä rajauksesta pohjoiseen, missä pelto-alue on korkeimmillaan. Kohteen tarkemmaksi rajaamiseksi täytyisi tehdä alueella esimerkiksi pintapöimintaa, kun siihen on mahdollisuuk-

Heiskarin talo on sijainnut hieman etäämpänä jokivarresta. Vuoden 2010 koekaivausalueet sijoittuvat oikealla näkyvän lähteen paikkeille ja lähelle sähkölinjaa.

Heiskarin muinaisjäännöskohteen rajausehdotus, joka perustuu löytöjen levintään ja vuoden 1707 karttaan. Kaivausalueiden sijainti on asemoitu vain yhden kiintopisteen perusteella, joten siihen sisältyy jonkin verran epävarmuutta.

2. Liminka, Soldan-Viinikka

*Muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000028512
(kiinteä muinaisjäännös)*

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

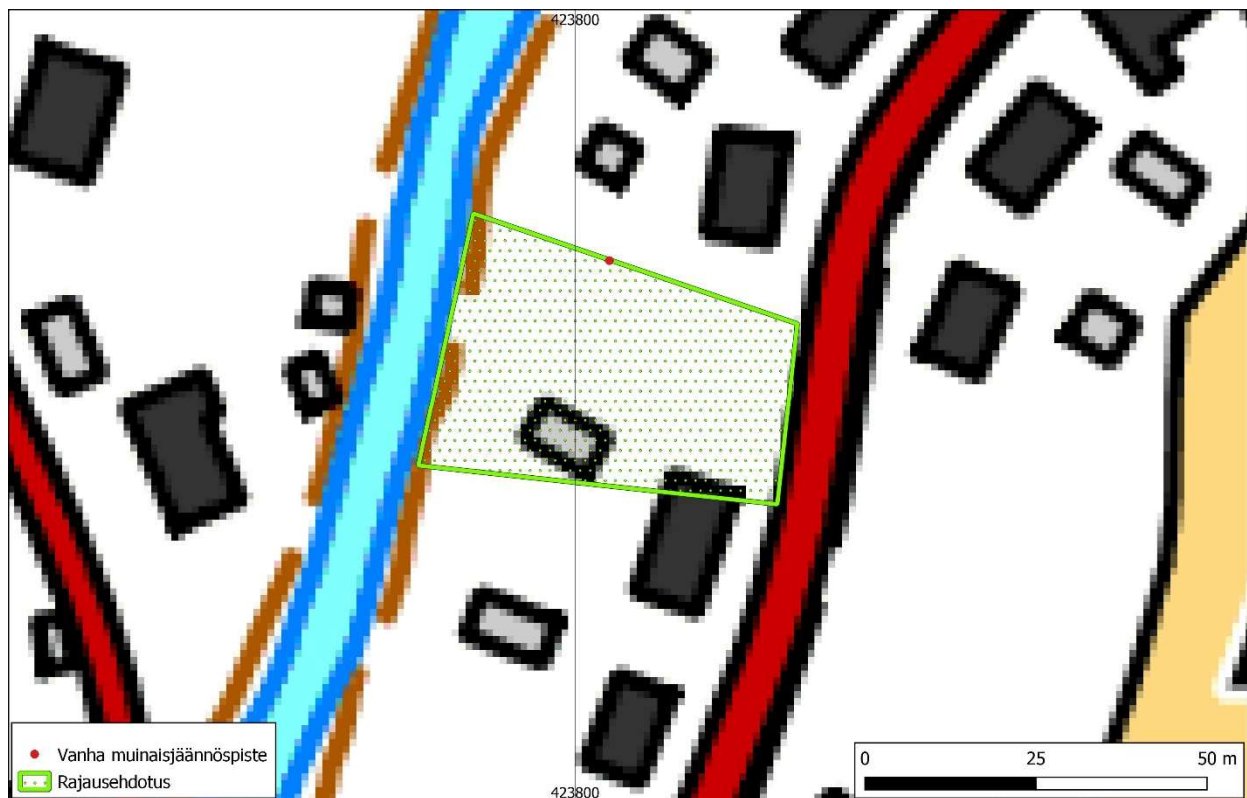
N 7188960 E 423805 (vanha muinaisjäännöspiste)

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: Sarkkinen (tarkastus 2016)

Aiemmat löydöt: –

Paikalle on rakennettu uusi asuinalue vuoden 2017 jälkeen (ks. Maanmittauslaitoksen historialliset ilmakuvat). Kohde on mahdollisesti osittain tuhoutunut. Kartta-asemoinnin perusteella se sijoittuu kuitenkin pääosin edelleen rakentamattomalle tontille uudisrakennusten välissä.

Kohteen 2 rajausehdotus, joka perustuu vuoden 1707 kartan asemointiin. Punaisella muinaisjäännösrekisterin mukainen sijaintipiste.

3. Liminka, Liminka Prokko

Muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000015994 (rekisteröity mahdollisena muinaisjäännöksenä; tuhoutunut?)

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187564 E 423953

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Kohde on merkitty muinaisjäännösrekisteriin Prokon talon tonttina. Paikalle on rakennettu uudisrakennus 2011–2017 välillä (ks.

Maanmittauslaitoksen historialliset ilmakuvat). Paikalla mahdollisesti sijainneet rakennukset ovat voineet tuhoutua rakennustoissa.

Talon pohjoispuoliselta peltoalueelta on 2022 tehty historiallisen ajan metallinilmaisintöjä, mukaan lukien äyri vuodelta 1638 (Matleena Riutankoski, tiedonanto 2022).

Vuosien 1707 ja 1760–62 kartoilla paikalle ei ole merkitty rakennuksia (Mört 1707, Jellman 1829). Prokon talo on pitäjänkarttaan merkitty joen toiselle puolelle. Aiemmin viimeistään 1500-luvun puolivälissä asutettu Prokon talo on sijainnut Riikolan talojen kohdalla joen pohjoispuolella (Kuorilehto 2013: 133). Tämä voi tarkoittaa vuoden 1707 kartalle merkittyä taloa paikalta noin 100 m itään.

Kohteen 3 sijainti Muinaisjäännösrekisterin tietojen perusteella (punainen piste).

4. Liminka, Liminka (Limmingo by) Aappola

Muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000015261
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187543 E 424123

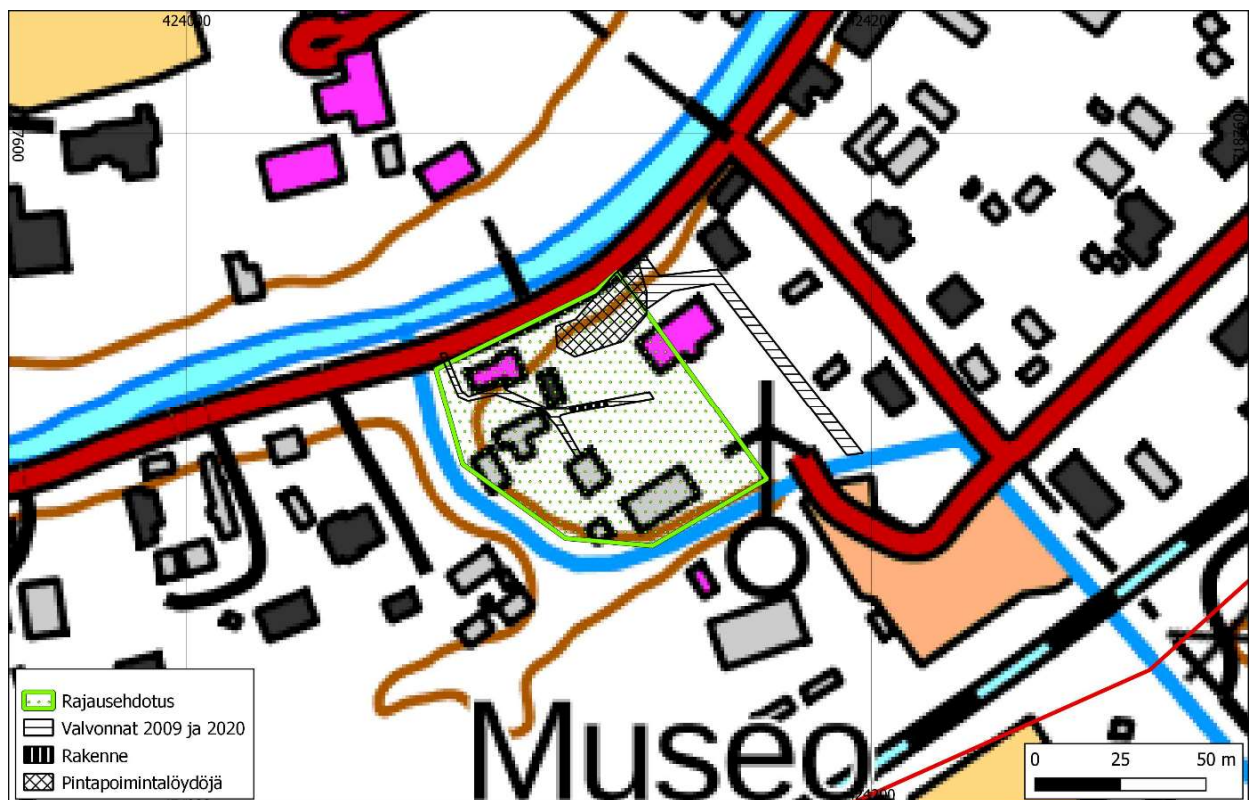
Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: Enqvist (tarkastus 2009), Jylkkä-Karppinen 2009, Airosalmi 2019, Nurmi 2020

Aiemmat löydöt: KM 2009049: 1–34

Varhaisimmat maininnat talosta ovat 1500-luvun puolivälistä ensin Tasaisen ja Ojanperän nimellä (Kuorilehto 2013: 121, 168). Talo siirrettiin paikalta ennen vuotta 1760, mutta paikalle perustettiin 1800-luvulla torppa (Jyrkkä-Karppinen 2009: 10). Viereinen Riikon talon tontti on niin ikään mainittu 1500-luvun puolivälissä, mutta todennäköisesti selvästi vanhempi (Kuorilehto 2013: 147).

Valvonnassa 2009 tontilta havaittiin säilyneitä rakenteita. Entisen Riikon tontin valvonnassa 2020 ei havaittu vanhempia kerroksia.

Kohteen 4 rajausehdotus, joka perustuu kohteen arkeologisiin valvontoihin sekä 1707 kartan perusteella pääteltyihin tonttirajoihin.

5. Lumijoki, Aunonkangas 1

Muinaisjäännösrekisterin tunnus 436010006 (kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: kivirakenteet/röykkiöt

Ajoitus: kivikautinen, pronssikautinen

N 7184809 E 414408 (vanha muinaisjäännöspiste)

N 7184808 E 414405 (röykkiö)

N 7184814 E 414388 (röykkiö)

N 7184834 E 414991 (raaka-ainekivi, tarkennettu piste)

N 7184690 E 414669 (kuopat)

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: Sarkkinen 1997, Korteniemi 1999

Aiemmat löydöt: Korteniemi 1999 (KM-numero ei tiedossa)

Röykkiöt sijaitsevat Aunonkankaan länsipäässä kapean harjanteen laella. Paikalla on ollut kaksi matalaa röykkiötä.

Lännenpuoleinen röykkiö on edelleen paikallaan. Se on muodoltaan pitkänomainen ja varsin matala. Kivet sammalen peittämiä ja röykkiö siksi yleisilmeeltään suhteellisen huomaamaton.

Itäisempi röykkiö on nähtävästi osittain tuhoutunut, kun sen läpi on kaivettu sorakuoppa. Todennäköisesti kyseessä on koekuoppa soranottoa varten. Kaivamisesta on jo joitain vuosia.

Todennäköisesti kuoppa on kaivettu röykkiön länsireunaan ja maa on kasattu röykkiön päälle. Röykkiön todennäköistä reunaa näkyy nimittäin ainakin sen pohjoispuolella. On mahdollista, että röykkiö on suurelta osin säilynyt maakasan alla.

Korkeutensa puolesta röykkiöt voisivat ajoittua aivan kivikauden loppuun tai todennäköisemmin pronssikaudelle. Myöhempi ajoitus on alueen syrjäisyyden vuoksi epätodennäköisempää.

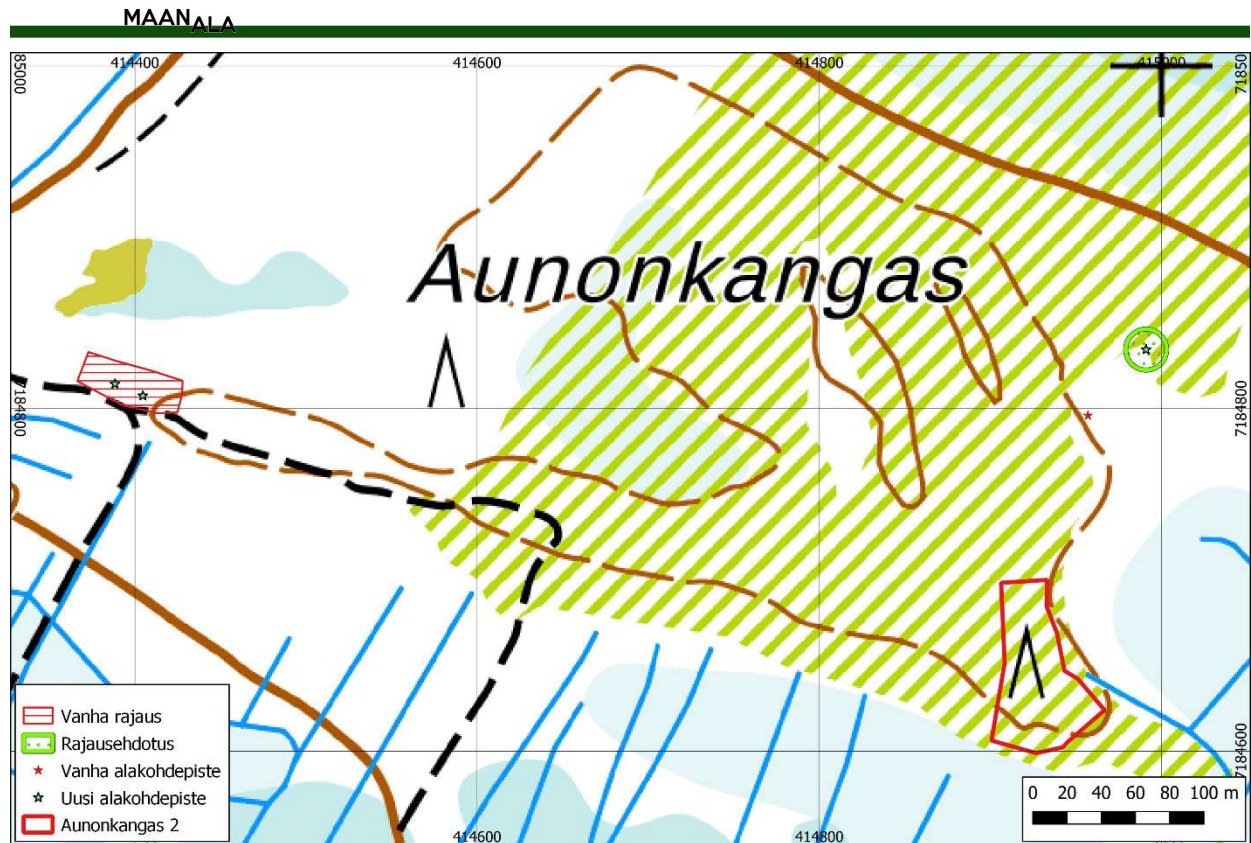
Noin 600 metriä kohteesta itään on aiemmin löydetty kvartsin louhintapaikka suuren siirtolohkareen kyljestä. Kohde oli huomioitu metsähakkuussa, vaikka muinaisjäännösrekisterin paikkatieto oli noin 50 m sivussa. Paikkatietoja on tässä tarkennettu. Kivi on lähempänä kohdetta 15 (Aunonkangas 2), ja voitaisiin lukea myös tämän alakohteeksi.

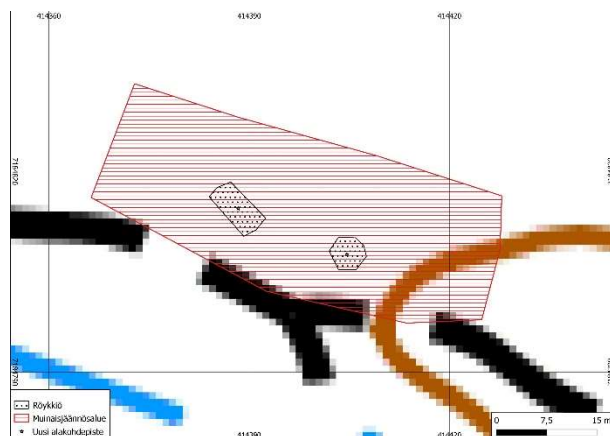
Itäisempi röykkiö on ilmeisesti mäntyjen välissä maakasan alla.

Kvartsinlouhinnan jälkiä siirtolohkareessa.

Kohteen 5 röykkiöiden (vasemmalla) ja louhospaikan sijainti sekä kohteen rajausehdotus.

Kohteen röykkiöiden tarkempi sijoittuminen.

6. Lumijoki, Metelinkangas

Muinaisjäännösrekisterin tunnus 436010004
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: pronssikautinen

N 7185418 E 415032 (vanha muinaisjäännöspiste)

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: Erä-Esko 1976, Sarkkinen 1997, Korteniemi 1999

Aiemmat löydöt: KM 30680:1–2, Korteniemi 1999 (KM-numero ei tiedossa)

Kohde sijoittuu vajaan kilometrin Aunonkankaasta pohjoiseen. Paikalta on soramontun leikkauksesta löydetty kivikautisia asuinpaikkalöytöjä. Suuri osa asuinpaikasta on ilmeisesti tuhoutunut. Tietojen mukaan harjanteen laella on ollut myös röykkiöitä, jotka ovat tuhoutuneet soranotossa.

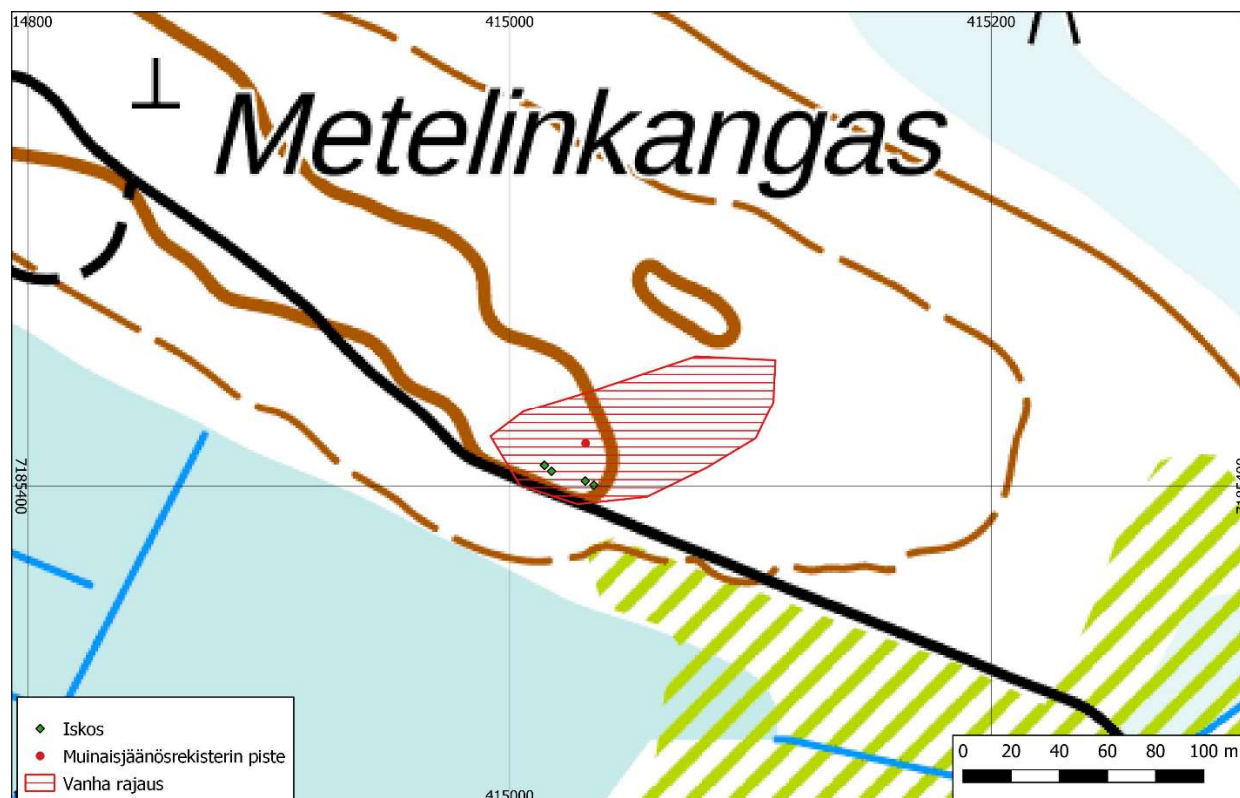
Tien vierestä vanhan soramontun leikkauksesta löydettiin vuoden 2022 inventoinnissa neljä kvartsi-iskosta ja yksi kvartsiitti-iskos.

Löydöt jätettiin paikalleen. Kohde näytti säilyneen ennallaan.

Paikka muistuttaa Aunonkankaan kohteita, ja mikäli asuinpaikka on rantasidonnainen, myös sijainti on hyvin samankaltainen. Kohde on ollut pitkänomainen saari hieman irrallaan rannikosta. Korkeudeltaan se on hieman alempana n. 39 m mpy ja ajoittuu todennäköisesti hieman myöhäisemmäksi noin 1500–1400 eaa. (ks. Vuorela *et al.* 2009: 78). Aiemmin kohde on merkitty muinaisjäännösrekisteriin kivikautiseksi.

Iskosia havaittiin leikkauksesta lapion kohdalta eteenpäin.

Metelinkankaan rajaus ja havaittujen iskosten sijainti.

7. Liminka, Limingan vanha kirkko

Muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000040813 (mahdollinen muinaisjäännös) – ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä

Tyyppi: kirkkorakenteet/kirkonpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7188720 E 424116

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: Jouni Taivainen (arkistotutkimus 2021)

Aiemmat löydöt: –

Limingan vanhan kirkon paikka sijaitsee alueen korkeimmalla kohdalla. Kirkko on rakennettu mahdollisesti 1596 ja purettu 1825. Se on merkitty vuosien 1707, 1760 ja 1815 karttoihin. Sijainti on määritetty viimeksi mainittujen perusteella. Hautausmaa ei ole ollut käytössä 1900-luvun alun jälkeen muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

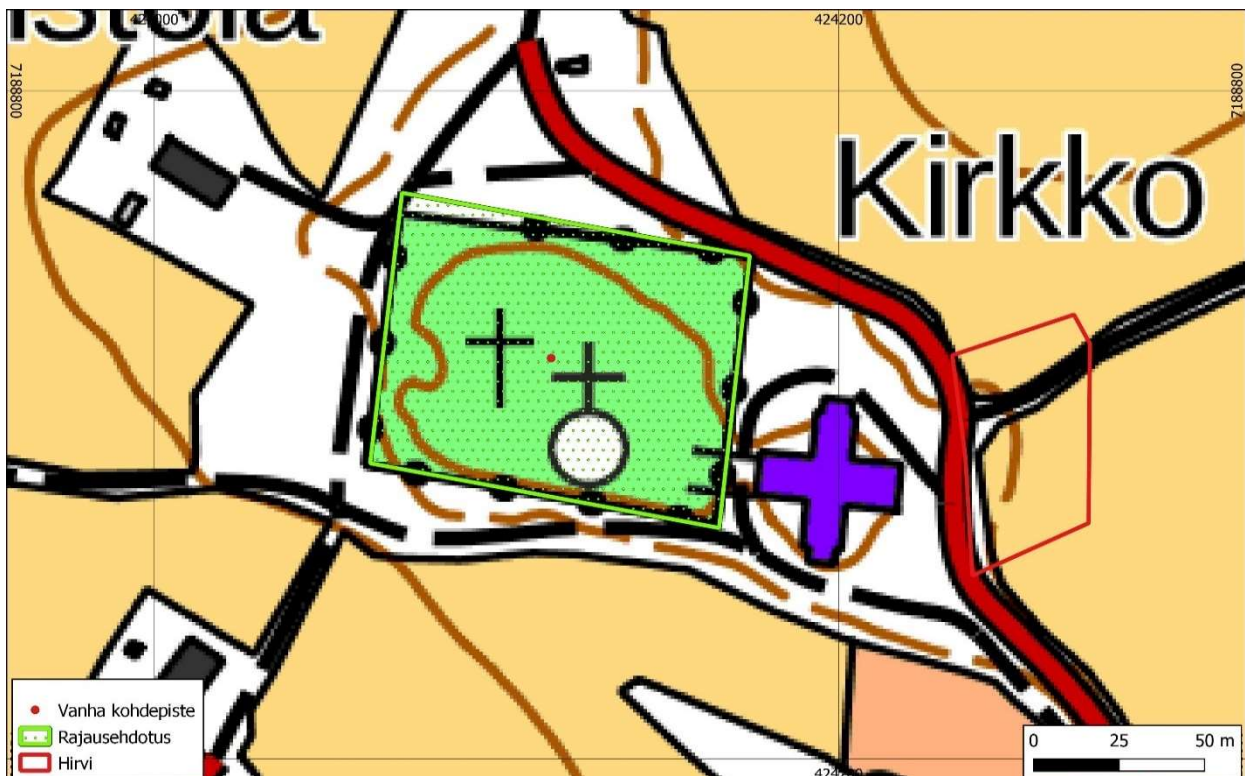
Samalla paikalla on mahdollisesti ollut 1500-luvun lopulla skanssi tai muu pieni linnoitus,

johon viitataan useissa kirjallisissa lähteissä (ks. lukua 3.2.).

Paikalla ei ole selviä maanpäällisiä merkkejä aiemmista rakenteista. Kirkkotarha on jossain vaiheessa tasattu ja varsinkin reunoille on voitu myös ajaa maata. Täyttömaa on voinut suojata varhaisempia rakenteita ja hautoja. Paikka ei viime aikoina ole myöskään ollut aktiivisessa hautausmaakäytössä.

Vanhalla kirkonpaikalla on nykyään hautausmaa. Mäen huippua on mahdollisesti tasattu myöhemmin. Maa ulottuu kivirakenteen yläreunaan saakka.

Kohteen 7 rajausehdotus, joka perustuu kirkkomaan rajautumiseen.

8. Liminka, Vanhanmaantienkangas 2

*Muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000033017
(muu kulttuuriperintökohde)*

Tyyppi: kulkuväylät/tienpohjat

Ajoitus: historiallinen

N 7187866 E 418922 (vanha koordinaattipiste)

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: Schulz & Itäpalo 2017

Aiemmat löydöt: –

Lumijoella Vanhanmaantienkangasta seuraileva ura määritettiin 2017 inventoinnissa (Schulz & Itäpalo) todennäköisesti pohjanmaan rantatien varhaiseksi linjaukseksi. Tielinjausta selvitettiin tällöin Rantakylään sakka.

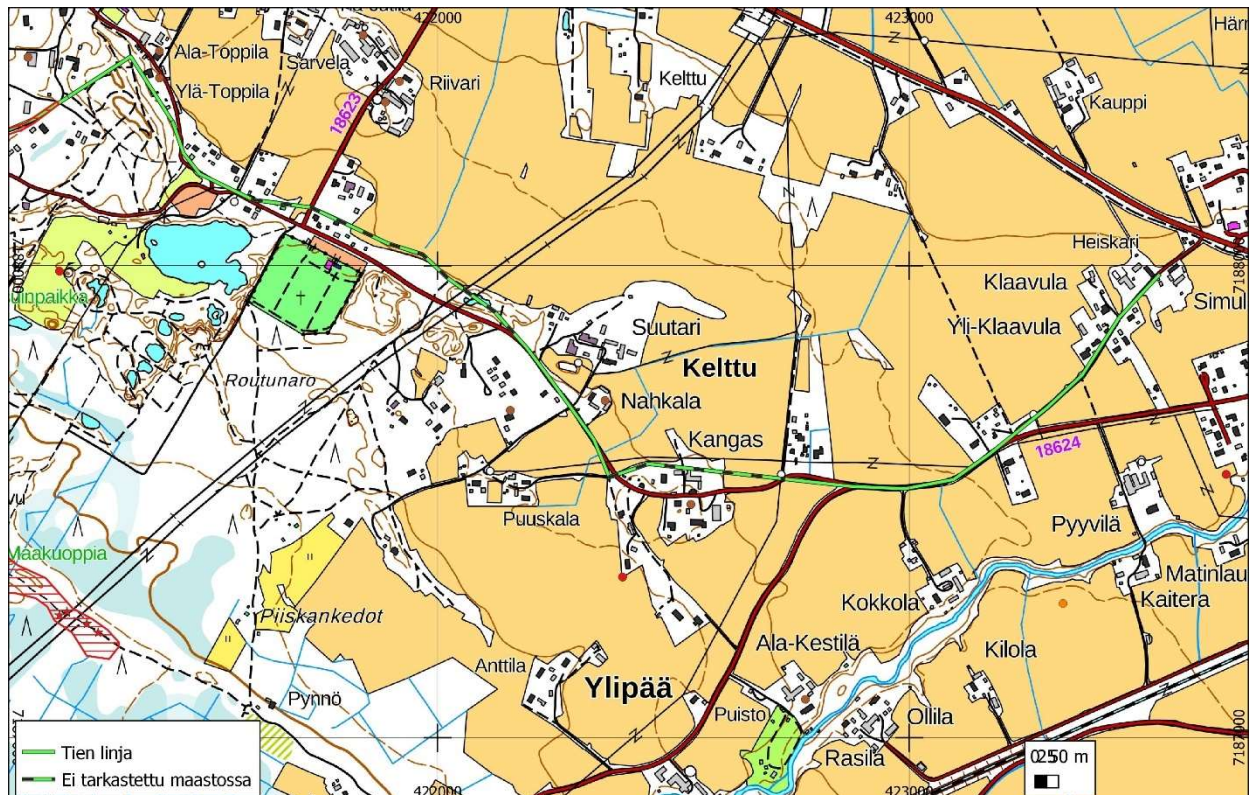
Tästä itään jatkuneen tien sijaintia voidaan yrittää arvioida myöhempien karttojen perusteella. Tarkasteltavan jakson länsipäässä käytetyt kartat ovat vuosilta 1831–1832 ja itäosissa vuodelta 1707 ja 1800-luvulta.

Tie haarautuu Rantakylän itäpuolella. Suurin reitti johtaa mäen ylitse Toppilan talolle.

Nykyään paikalla oleva kuntoilupolku noudattaa mahdollisesti reittiä. Toppilan talon kohdalla linja kääntyy jyrkästi kaakkoon. Tie on tässä kulkenut todennäköisesti nykyisen talon piha-alueen halki. Tämän jälkeen tie noudattelee pitkälti Ylipääntien ja Värmikosketien nykyistä linjaa. Poikkeuksena hautausmaan ja Kankaan talon kohdat, missä tie on kulkenut aiemmin pohjoisempana. Heiskarin talon kohdalla tieura yhtyy uudemman viimeistään 1700-luvulla käyttöön otetun tieuran kanssa.

Mahdollista vanhaa tielinjausta Toppilan talojen takana olevalla kankaalla.

Kohteen 8 sijainti (vihreä viiva).

9. Liminka, Impola

Muinaisjäännösrekisterin kohde 1000044291 (löytöpaikka) – ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187290 E 423324

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: KM 43767:1

Autioitunut Impolan talo on merkitty vuoden 1707 karttaan ja näkyy vielä 1840-luvun kartoilla. Impolan tila on merkitty Oulun läänin maakirjaan vielä 1905, mutta puuttuu vuoden 1943 ilmakuvasista (Oulun läänin maakirja: 190; Maanmittauslaitoksen historiallisten ilmakuvien arkisto).

Impolan tilan ensimmäinen isäntä mainitaan 1548 (Kuorilehto 2013: 81). Korkeutensa puolesta paikka olisi voitu asuttaa jo varhain keskiajalla. Paikalta on metallinilmaisinelöytöinä muun muassa valettu veitsenkahva sekä 1500-luvun alkuun ajoittuva klippinki (Matleena Riu-tankoski, sähköposti 2022).

Kohde erottuu maastossa selkeästi. Paikalla on paljon tiilenkappaleita ja kiviä. Pintapoiminnassa havaittiin luuta, punasavikeramiikkaa,

fajanssia ja piiposliinia. Materiaalia oli paikalla hyvin runsaasti, eikä sitä otettu talteen. Löydöt keskittyvät joen kanssa yhdensuuntaiselle matalle kumpareelle. Peltokerros on paikalla tummaa. Talon paikka näkyy selvästi tummempana myös ilmakuvassa. Vain alueen länsipuoli oli käännetty, joten alueen itäpuolta ei voitu rajata pintapoiminnan perusteella.

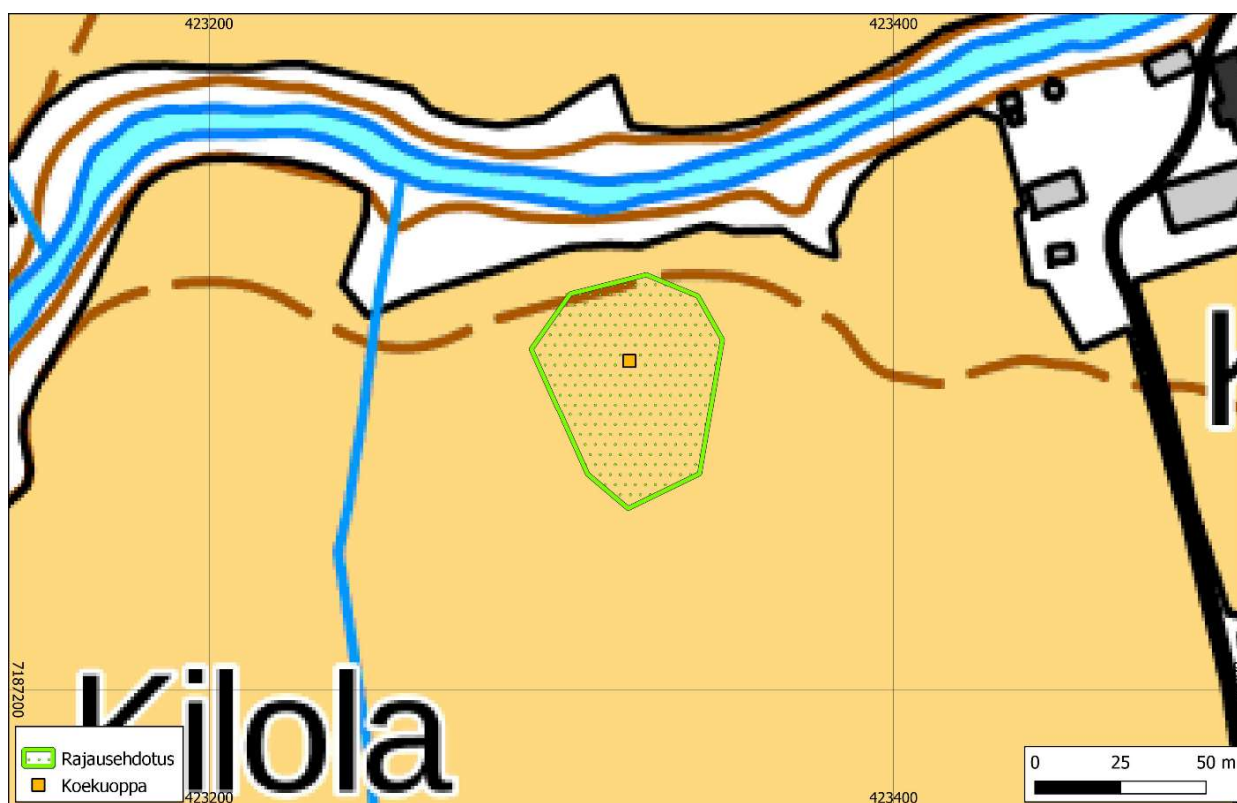
Alueen keskelle tehtiin yksi koekuoppa. Tiilet ja kivet keskittyivät kuopan pohjalle ja maa oli täällä nokista. Muokattu maakerros oli koekuopan ja ympäristöön tehtyjen kairausten perusteella 50–55 cm. Kyntökerroksen alla on siis voinut säilyä kerroksia. Näiden ajoitus ei selvinnyt.

Koekuoppa.

Impolan talon paikka. Taustalla Kaiteran niin ikään keskiaikainen edelleen asuttu talotontti.

Kohteen 9 raja on tehty löytöjen levinnän, ilmakuvaan tumman alueen, maastonmuotojen ja 1700-luvun karttojen avulla.

10. Liminka, Kramsu

*Muinaisjäännösrekisterin kohde 1000037290
(löytöpaikka)*

Tyyppi: löytöpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187880 E 424460

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Paikalta on metallinetsinnässä talletettu kaksi rahaa vuosilta 1568 ja 1601 (muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000037290). Kohteella ollaan tekemässä arkeologinen tarkkuusinventointi (Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto 24.3.2021: OUKA/2772/10.02.01/2021). Kohdetta ei siksi tarkastettu tämän inventoinnin yhteydessä.

Kohteen 19 sijainti (muinaisjäännösrekisterin sijaintipiste).

4.2. Aiemmin rekisteröimättömät kohteet

11. Liminka, Krankkala

Uusi kohde – ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7188429 E 423475

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Talonpaikka on merkitty vuoden 1707 karttaan. Isojakokartassa (Jellman 1829) paikalla oleva *Krankalan* tontti on jaettu kahtia. Talot on merkitty kartalle myös 1800-luvulla (Flinkman 1925).

Paikka sijaitsee ympäristön korkeimmalla kohdalla ja on voitu rannansiirtymän perusteella asuttaa aikaisintaan 1600-luvun loppupuolella.

Vuoden 2022 maastotöiden aikana todettiin, että ojat ja salaojat oli uusittu pellolle vastikään ja ojan länsireunasta havaittiin melko

runsaasti tiilenkappaleita käsittävä keskittymä. Itäreuna oli kasvillisuuden peitossa. Tiilialueelta havaittiin myös luita ja puujäänteitä.

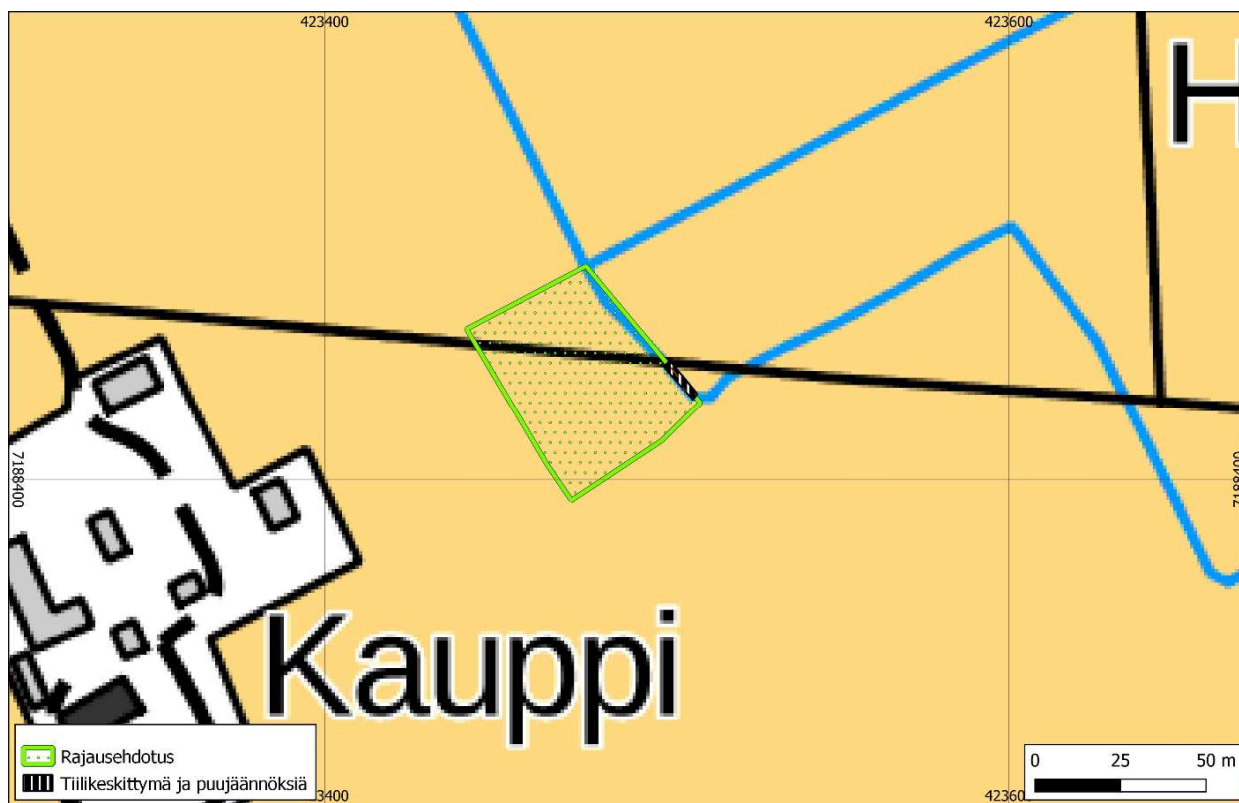
Puujäännöksistä luoteenpuoleinen oli noin 60 cm pellonpinnasta. Lahonnut mahdollisesti pyöreäpintainen puujäännös oli 280 cm pitkä ja ainakin 15 cm halkaisijaltaan. Vieressä oli puuseipään kappale. Tästä muutama metri koilliseen noin 80 cm syvyydellä oli toinen puujäännös. Se oli huonokuntoisempi ja ehkä noin metrin pituinen.

Puujäännökseet olivat ojan suuntaisia ja pohjahiekkaa vasten. On myös mahdollista, että ne ovat valuneet syvemmälle ojaan sen uudelleenkaivamisen seurauksena. Puujäännösten tulkinta jäi epäselväksi. Flinkmanin (1925) kartalle merkitty rakennus on mahdollisesti puiden kohdalla.

Pintapoimintaa tehtiin ojan itäpuolisella alueella, joka oli kynnöksellä. Alueelta havaittiin vain joitain tiilenmuruja. Ilmeisesti tontti sijoittuu ojan länsipuolelle. Tässä pelto oli lanattu ja olosuhteet pintapoiminnalle huonot. Kairalla havaittiin paikalta jokunen kivi, mutta näiden kuuluminen esimerkiksi rakenteisiin ei ole varmaa.

Ojan reunasta havaittu pitempi puujäänne ja tiilensekaista maata.

Kohteen 10 rajausehdotus, joka on tehty ennen muuta vanhojen karttojen perusteella.

12. Liminka, Riiski

Uusi kohde – ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187185 E 422956

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Riiskin talo mainitaan lähteissä ensimmäisen kerran 1555, jolloin sitä asui vielä Ans Savolainen (Kuorilehto 2013: 151). Talo autioitui 1580-luvulla ja se yhdistettiin Kokon taloon. Talo sijaitsi Kokon talon yläpuolella. Paikalta tunnetaan edelleen Riiski ja Riiskintörmä (Nimiarkisto).

Luontevin paikka talolle olisi mahdollisesti ollut kohdassa, missä peltotasanne työntyy kohti jokea. Tässä ranta on suhteellisen lähellä ja rinne sopivan loiva. Myös törmän alapuolinen tasanne olisi korkeutensa puolesta ollut asutukselle sopiva jo 1500-luvulla.

Törmän päältä saatiin pintapöiminnassa jonkin verran historiallisen ajan asuinpaikkalöytöjä. Astialasia, punasavikeramiikkaa, sormustin, lyijykuula, rautahela, naula, sulanutta lyijyä, sulanutta lasia. Eri puolilla aluetta oli pieniä paloja melko huonosti poltettua tiitä ja palanutta savea. Törmän alareunasta havaittiin hyvin nokista maata, tiilimurenta ja joitain kiviä. Liitupiipun varren katkelma, pari piiposliinin palaa ja mahdollisesti myös jotkin tasolasin palat viittaavat alueelle päätyneen materiaalia myös myöhemmin.

Tästä koilliseen oli toinen löytökeskittymä. Täältä havaittiin suurempia kappaleita hieman paremmin poltettua tiiltä.

Ainakin ensimmäinen keskittymä voisi viitata Riiskin talon paikkaan, tosin sen laidoilta oli myös joitain uudempia löytöjä

Maaperäkairauksissa törmän reuna oli hyvin löyhää savimaata. Mahdollisesti maata on siirtynyt auruksessa rinteelle. Tämä vaikeutti peltomaan paksuuden ja sen alaisten kerrosten havaitsemista. Tutkimusten perusteella ei saatu varmuutta siitä onko peltokerroksen alla mahdollisesti säilynyt kulttuurikerroksia.

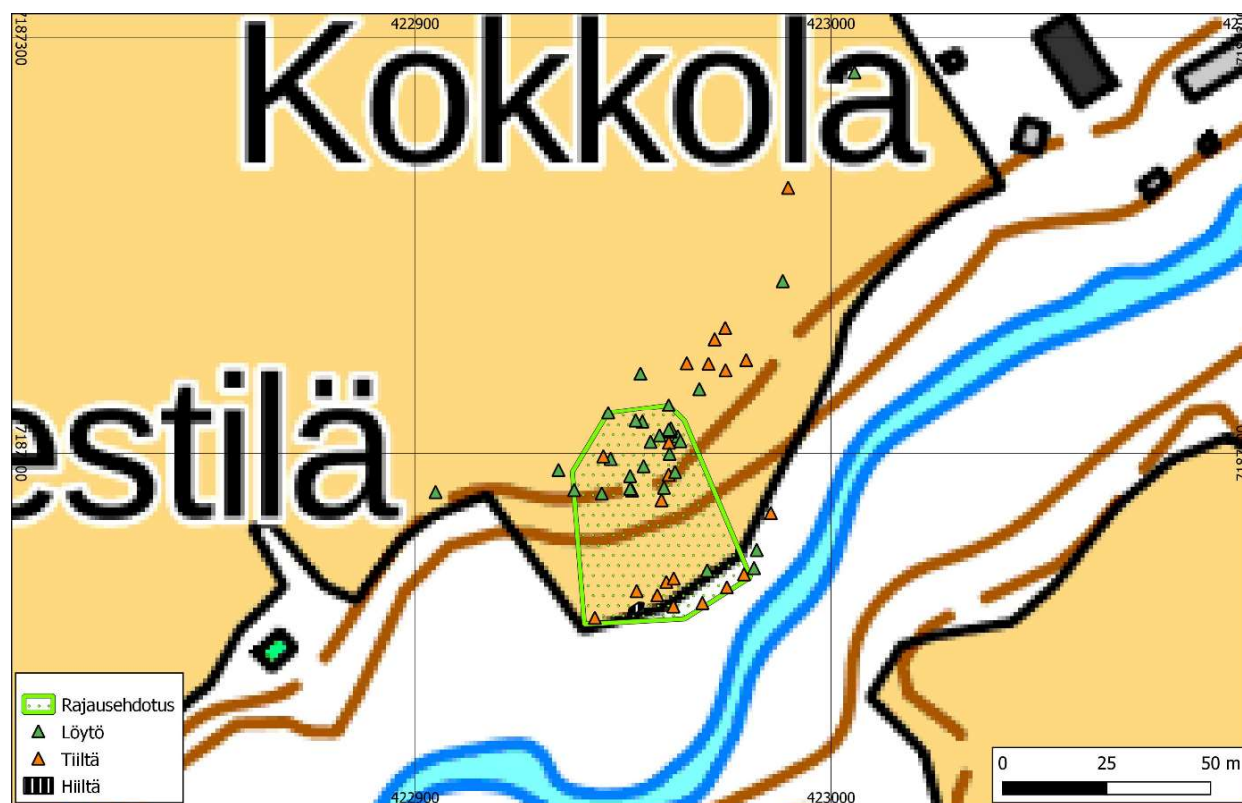
Nokista maata ja tiiltä törmän alareunassa. Taustalla Kokon talo.

Löytöjä kohteelta.

Löytöalue kuvan keskellä olevan lapion ympärillä ja siitä kohti Kokon taloa.

Kohteen 11 löytöjen levintä ja rajausehdotus.

13. Liminka, Hirvi

Uusi kohde – ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7188697 E 424245

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Paikalle on merkitty Hirven talo vuoden 1707 karttaan (Mört 1707). Talo on tässä vielä isoja-kokartalla 1760–1762 (Jellman 1829). Sittemmin se on siirretty pohjoiseen nykyisen Hirvelän talon tontille. Mahdollisesti siirto on liittynyt uuden kirkon perustamiseen 1826. Talo on merkitty uudelle tontille pitäjänkarttaan 1844.

Vanhoin karttojen asemoinnin perusteella talo olisi sijainnut suurin piirtein Hirveläntien ja nykyisen Kirkkotien risteyksen kohdalla. Kirkkomäellä sijaitseva paikka on voitu asuttaa varhain; ensimmäinen maininta talosta on vuodelta 1569 (Kuorilehto 2013: 72).

Kohta oli ympäristöä ylempänä ja maaperä hiekkainen. Hirveläntien eteläpuolelta

havaittiin pintapöiminnassa muutamia paloja tiiltä sekä astialasin, tasolasin ja fajanssin kapaleet. Tien pohjoispuoli oli nurmella. Täältä havaittiin varsin paljon rautasignaaleja metallinilmaisimella vielä kymmenien metrien etäisyydellä Hirveläntiestä. Lähelle tietä tehtiin koekuoppa, jossa havaittiin noensekaista hiekkaa ja pieniä tiilenmurenia. Pohjalla oli suuria kiviä, eikä kuoppaa kaivettu pohjamaahan. Havainto voisi liittyä asuintonttiin. Maa paikalla muodostaa kuitenkin tieltä pellolle laskevan luiskan ja on mahdollista, että kohtaa on myöhemmin muokattu.

Limingan kirkko ja mahdollinen talonpaikka risteyksessä.

Kohteen 12 sijainti ja rajausehdotus historiallisten karttojen ja maastohavaintojen perusteella.

14. Liminka, Klaavula

Uusi kohde – ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187478 E 423585 (kohteen keskeltä)

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Nykyisen Pyyvilän itäpuolisella peltoalueella on useita autoituneita tontteja. Näistä Liminka Heiskaria on käsitelty aiemmin (kohde 1).

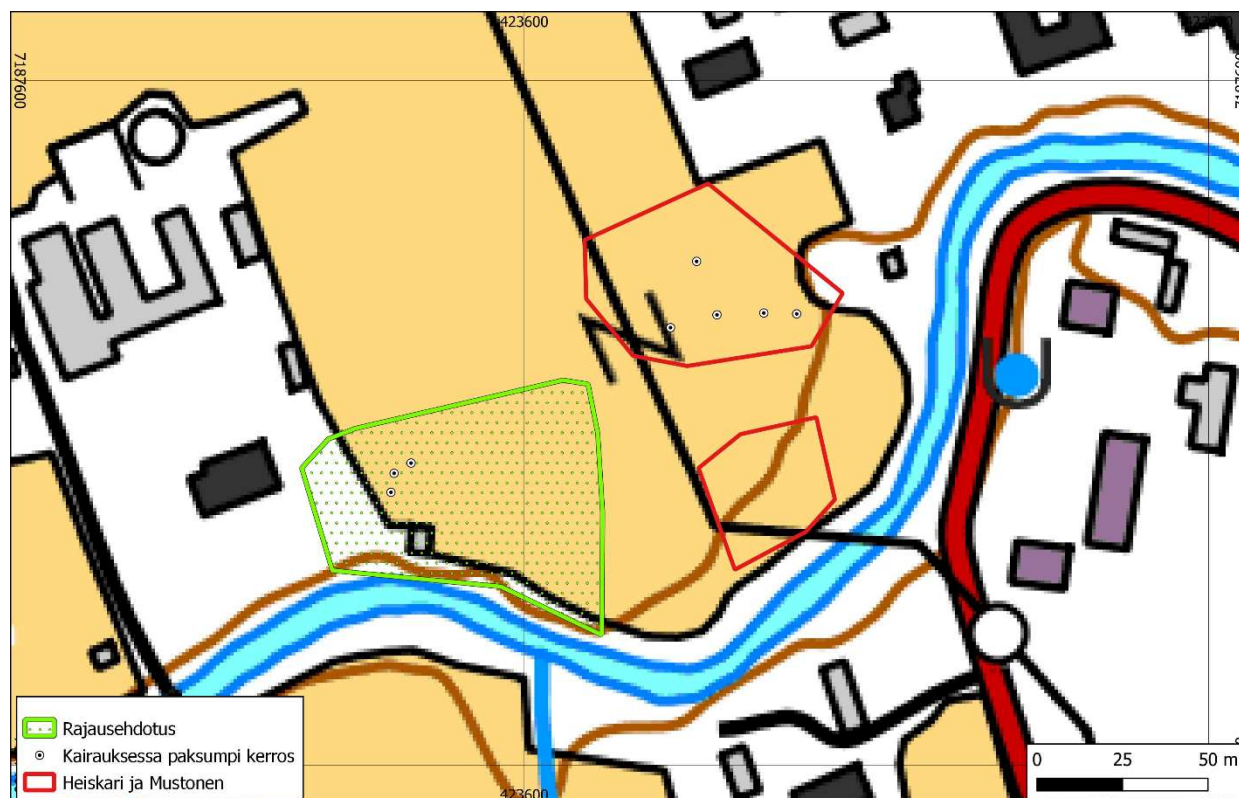
Klaavula on kylän vanhimpia taloja ja mainitaan jo 1550 (Kuorilehto 2013: 99). Paikalle on merkitty kaksi taloa vuosien 1707 ja 1761–1762 karttoihin (Mört 1707, Jellman 1829).

Pellot alueella olivat nurmella, minkä johdosta havaintojen teko oli haastavaa. Klaavulan

tontin länsiosissa peltokerroksen havaittiin paikoin olevan varsin paksu noin 50 cm. Pinta-kerroksesta löydettiin kuparipannun osia. Lisäksi tontin itäreunalla kulkevan ojan eteläpäästä havaittiin tiilenkappaleita ja kiviä. Peltokerroksen alla mahdollisesti säilyneiden rakenteiden selvittäminen edellyttäisi tarkempia tutkimuksia.

Klaavulan taloista läntisempi lieenee sijainnut törmän päällä kuvan osoittamalla kohdalla.

Kohde 13. Tonttien sijainnit määritetty karttojen perusteella

Rajausehdotus löytölevinnän ja topografian perusteella. Yläreunassa myös kohde Aunonkangas 1.

16. Liminka, Heiskari 2

Uusi kohde – ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7188110 E 423355

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Paikalle on vuoden 1707 karttaan merkitty talo. Talo puuttuu vuoden 1760–1762 isojakokartalta (Jellman 1829). Tontti lienee autoitunut tässä välissä, kenties jo isovihan aikaan. Sittemmin se on yhdistetty Heiskarin tilaan. Paikka olisi voitu asuttaa maankohoamisen perusteella aikaisintaan 1500-luvun lopulla.

Maanomistajan mukaan paikalta nousee kynnäessä kiviä ja maa on nokista. Myös vastaavalta kohdalta peltokaistan itäreunasta nousee kiviä. Jälkimmäinen selittynee paikalla vielä 1948 ilmakuvassa näkyvällä rakennuksella (Maanmittauslaitos, historialliset ilmakuvat).

Paikalla tehdyssä pintapoiminnassa havaittiin selvä keskittymä tiilenmuruja. Näiden levintä käy yhteen 1707 kartalle merkityn tontin kanssa. Maa oli paikoin selvästi nokista. Muita löytöjä oli huomattavan vähän. Nämä käsittivät hieman punasavikeramiikkaa, astialasia, piiposliinia ja sulanutta lasia. Paikalta havaittiin jonkin verran rautasignaaleja metallinpaljastimella. Maanomistajan mukaan harrastajat olivat löytäneet paikalta kolikoita.

Maaperäkairalla havaittiin hiekkaisen kynnökerroksen alta puhdas hiekkakerros. Kulttuuri-kerrosta ei koekairauksista havaittu.

Talonpaikka on pellon oikeassa reunassa lapion tienoilta kohti kuvaajaa. Valkoinen Heiskarin talo näkyy vasemmalla takana.

Kohteen 15 rajausehdotus vuoden 1707 kartan ja löytöaineiston pohjalta.

17. Liminka, Mustonen

Uusi kohde – ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187481 E 423671 (kohteen keskeltä)

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Kaavulan talojen alapuolelta tunnetaan Mustosen talo vuodesta 1648 lähtien (Kuorilehto 2013: 117). Kuorilehto arvelee paikalla olleen talon jo aiemmin. Taloa ei ole kuitenkaan merkitty paikalle 1707 karttaan. Talo on voinut olla autiona tähän aikaan, tai sitten alkuperäinen Mustosen talo on sijainnut kauempana joesta ja kyse olisi kohteesta 15.

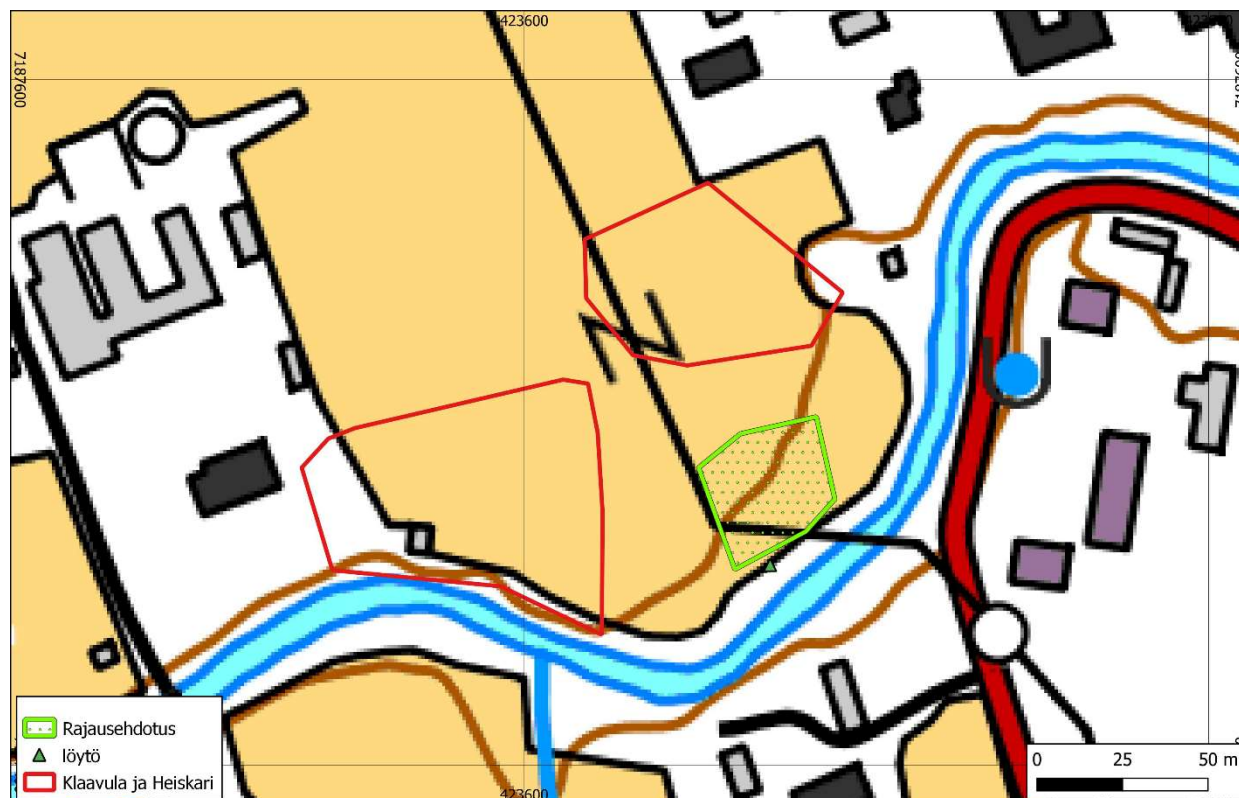
Isojakokartasta talo sen sijaan löytyy tältä paikalta. Huomattakoon, että tontti on suoraan

vanhan Heiskarin talonpaikan kohdalla, ja voi olla myös jatkoa tälle asutukselle lähempänä jokea.

Pelto tontin sijaintipaikalla oli inventoinnin aikaan sängellä. Tontin joenpuoleisesta reunasta löydettiin metallinpaljastimen avulla yksi musketinkuula. Myös harrastajat ovat tietävästi käyneet alueella aiemmin.

Mustosen tontin sijaintipaikka kuvassa etualalla. Klaavulan talot ovat olleet seuraavilla peltolohkoilla.

Kohde 16. Tonttien sijainnit määritetty karttojen perusteella.

18. Liminka, Yli-Kestilän torpat

Uusi kohde – ehdotetaan rekisteröitäväksi muuna kulttuuriperintökohteena

Tyyppi: asuinpaikat/torpat

Ajoitus: historiallinen

N 7186802 E 422010

Löydöt: ei talletettu

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Yli-Kestilän tilan maille on merkitty useita torppia isojakokarttoihin. Vuoden 1761 kartalle (Gutzen 1761) on merkitty summittaisesti yksi itsellisen talo (*inhyses*) ja yksi sotilastorppa (kohdekartalla a ja b). Huomattakoon, että alueelta tunnetaan useita Tarkki-nimiä (Nimiaristo). Tämä voisi viitata sotilasnimeen (Stark). Flinkmanin (1925) karttajäljennöksessä toinen torppa näyttää edelleen olevan samassa paikassa, mutta toinen on lähempänä Yli-Kestilää (kartalla c). Tämän paikalla on sijainnut rakennus vielä vuoden 1946 ilmakuvassa (Maanmittauslaitoksen historiallinen kartta-arkisto). Maanomistajan mukaan torppien kivet on raivattu myöhemmin pellolta.

Maastotarkastuksessa näiden torppien paikoilta havaittiin joitain rautasignaaleja. Sotilastorpan (b) paikalla maaperä oli hiekkaista ja kyntämätöntä peltolohkojen välillä. Muutenkin peltokerros oli alueella ohut.

Näistä luoteeseen on merkitty isojakokartoille vielä yksi torppa (d), joka puuttuu

myöhemmältä 1800-luvun kartalta (Fillmer 1762, Flinkman 1925). Kartalle merkittyä torppaa ei maastosta löydetty, mutta tästä noin 60 metriä länteen on tien laidassa rakennusten pohjia (e). Tien reunassa sijaitsevan kivijalan nurkassa on mahdollisesti kiuas. Lisäksi paikalla on kaksi nelikulmaista pientä rakennusjäännettä ja yksi maakumpu. Maanomistajan mukaan tässä on torpan paikka. Sen ajoituksesta ei päästy selvyyteen.

Taulukko. Kohteen 17 alakohteet.

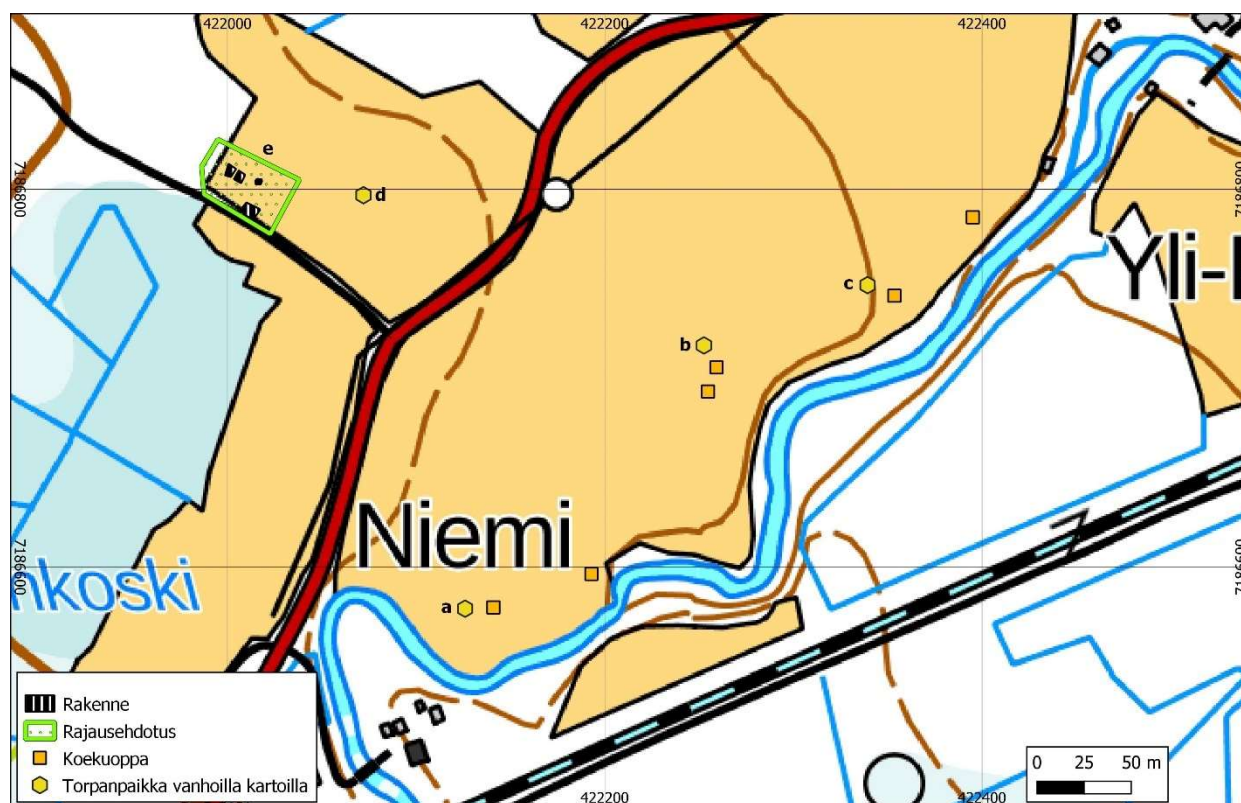
Kohde	N	E
Torppa a	7186578	422126
Torppa b	7186717	422253
Torppa c	7186749	422339
Torppa d	7186797	422072
Rakenteet e	7186802	422010

Mahdollinen sotilastorpan paikka.

Kohteen 17 rakennusten pohjia. Mahdollinen kiuas osuu männyn kohdalle.

Kohde 17. Karttojen perusteella asemoidut torpanpaikat sekä koekuopat ja rajausehdotus.

19. Liminka, Linnukanmäki

Uusi kohde – ehdotetaan rekisteröitäväksi muuna kulttuuriperintökohteena

Tyyppi: kirkkorakenteet/kirkonpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7188353 E 424556

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: Korpi *et al.* 2006

Aiemmat löydöt: –

Perimätiedon mukaan Limingan kirkko olisi sijainnut aiemmin Linnukanmäellä. Kirkko poltettiin 1589 ja 1592, minkä jälkeen se olisi siirretty kirkonmäelle. Paikalla on nykyään muistomerkki.

Linnukka-nimen on katsottu juontuvan linnusta tai pienestä linnasta. On pohdittu, onko nimi tarkoittanut aiemmin nykyistä kirkonmäkeä, johon liittyy myös tieto linnoituksista 1500-luvun lopulta (Keränen 2003: 60–63; Korpi *et al.* 2006: 9–11). Toisaalta Linnukka-

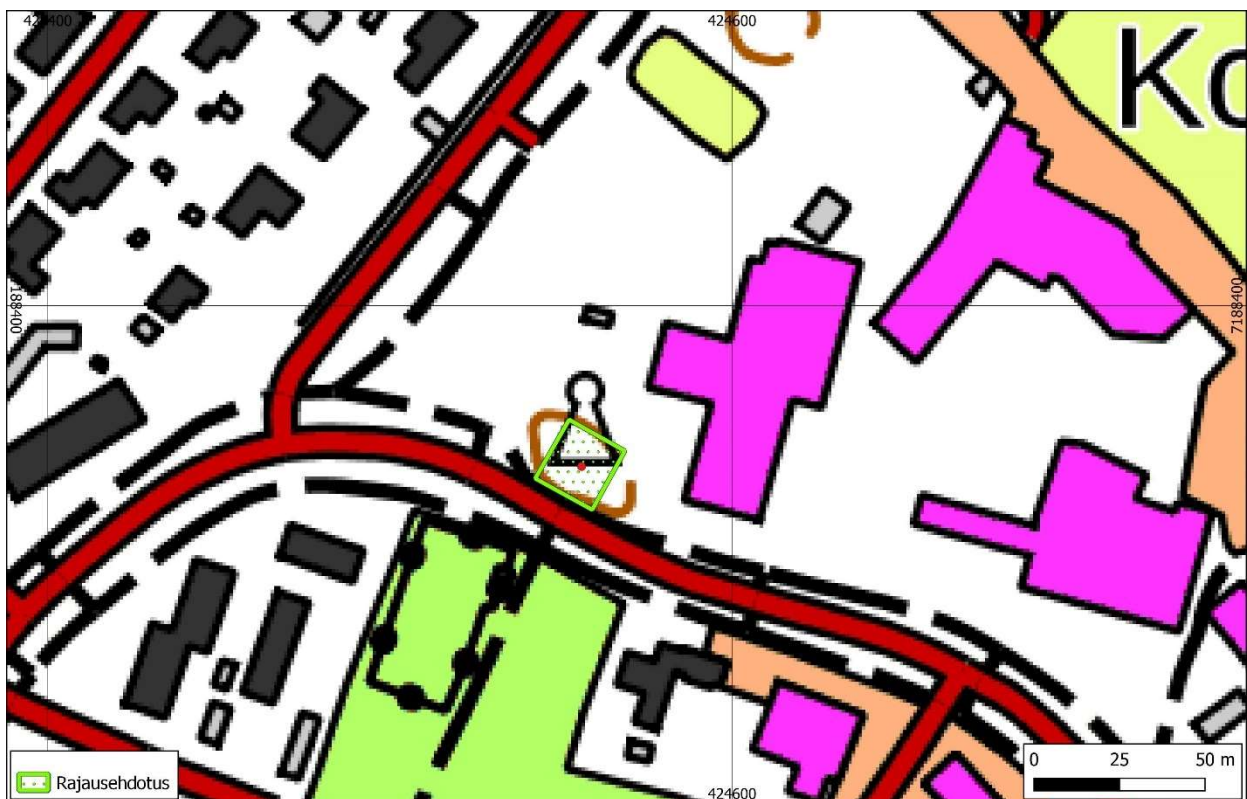
nimi mainitaan paikallisen talollisen nimenä jo 1500-luvun puolivälissä (Kuorilehto 2013: 112).

Linnukanmäki on nykyisen kirkkomäen ohella alueen korkeimpia kohtia ja ollut sopiva rakennuspaikka jo keskiajalla.

Kohteella on tehty koekuopitusta 2006, mutta jälkiä kirkoista ei löydetty.

Vanhan kirkonpaikan muistomerkki sijaitsee Linnukanmäen korkeimmalla kohdalla.

Kohteen 18 sijainti ja rajausehdotus, joka perustuu muistomerkin rajautumiseen.

20. Liminka, Kankaala*Uusi kohde – mahdollinen muinaisjäännös*

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 7187377 E 422632

Löydöt: –

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 1707 karttaan merkitty Kankaan tai Kankaalan talo sijaitsee nykyisin pellolla. Metallinpaljastinharrastajat ovat tehneet paikalta runsaasti löytöjä. Tähän sisältyy muun muassa useita kymmeniä 1600–1800-luvun rahoja. Vanhin on vuodelta 1597.

Paikka ei kuulu inventointialueeseen, joten sitä ei tarkistettu. Tieto harrastajien tekemistä löydöistä saatiin maanomistajalta.

Talon paikka näkyy ilmakuvissa tummana alueena pellon pinnalla.

Harrastajien löytöjä kohteelta 20. Rahat ovat pääosin 1600–1700-luvuilta.

Kohteen 20 rajausehdotus, joka on tehty 1707 ja 1762 karttojen sekä ilmakuvissa näkyvän tumman alueen perusteella.

5. Yhteenveto tutkimuksen tuloksista

Alueelta löydettiin seitsemän autioitunutta keskiajan ja uuden ajan asuinpaikkaa, jotka määritettiin aiemmin tuntemattomiksi kiinteiksi muinaisjäännöskohteiksi (kohteet 9, 11–14, 16 ja 17). Niiden ajoituksen tarkempi selvittäminen vaatisi koekaivauksia. Lisäksi alueella on suuri määrä edelleen asuttuina olevia keski- ja uuden ajan talotontteja. Näitä ei tarkastettu maastossa.

Kaksi vanhastaan tunnettua historiallisen ajan muinaisjäännöskohdetta (kohteet 2 ja 3) ovat mahdollisesti ainakin osittain tuhoutuneet, muut vaikuttavat säilyneen ennallaan.

Inventointialueen eteläosalta tunnettiin aiemmin esihistoriallisen ajan kohteita. Näistä röykkiökohde *Aunonkangas 1* (kohde 5) oli osittain vaurioitunut soranotossa. Lähistöltä löydettiin yksi uusi muinaisjäännöskohde *Aunonkangas 2* (kohde 14). Kyseessä on kivi- tai pronssikautinen asuinpaikka.

Oulussa 10.11.2022

Arttu Tokoi

Arkeologi, FM

Maanala Oy

6. Lähteet

Painamattomat lähteet

Airosalmi Milla 2019. *Vanha Liminka. Kaapeli-kaivantojen arkeologinen valvonta*. Oy Sigillum Ab.

Erä-Esko, Liisa 1976. *Metelinkangas, tarkastus*. museoviraston arkisto.

Jylkkä-Karppinen Kirsi 2009. *Liminka, Aappola 2009 (LIMA-09. Museon piha-alueen kaivutöiden arkeologinen valvonta*. Museovirasto, Rakennushistorian osasto.

Korpi Hanna-Kaisa, Peltari Paula & Väre Tiina 2006. *Liminka Linnukanmäki. Linnukanmäen koekuopitus 22.5.–27.5.2006*. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio.

Korteniemi, Markku 1999. *Hirvineva. Tarkastuskertomus muutamista muinaisjäännöskohteista peruskarttalehden 2443 06 HIRVINEVA alueelta syksyllä 1999*. Oulun yliopisto, Arkeologia.

Kuorilehto Markku 2013. *Limingan asutuksen synty keskiajalta 1600-luvulle*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto.

Maanmittauslaitoksen historiallisten ilmapäätösten arkisto.

Nurmi Risto 2020. *Liminka Aappola kivikoulu. Vesijohtotyömaan arkeologinen valvonta*. Oy Sigillum Ab.

Oulun läänin maakirja I. 1905. Oulun kihlakunta, Limingan kunta, lehti 190.

Salmi Anna-Kaisa, Nurmi Risto & Kuorilehto Markku 2012. *Liminka. Heiskari ja Kankaanmäki. Historiallisen ajan maaseutuarkeologisen kohteen koekaivaus*. Oulun yliopisto, arkeologian laboratorio.

Sarkkinen, Mika 1997. *Lumijoki. Inventointi 1997*. Museoviraston arkisto.

Schulz H. & Itäpalo J. 2017. *Liminka 2017. Valtatie 8:n ympäristön osayleiskaava ja Liminganlahden osayleiskaava – arkeologinen inventointi*. Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu.

Kartat

Fillmer, M. G. 1762 [vuosiluku epävarma]. *Geometrisk Charta ... öfwer ...immingo och Strandby Byar ... Limmingo Sochn*. Liminka 4:1, Maanmittauslaitoksen arkisto.

Flinkman K. 1925. *Karta öfver Liminga Samfällighets Bröstmark i Liminga Socken Uleå Härads af Uleåborgs län*. [Jäljennös vanhemmasta kartasta 6.12. 1925]. Liminka 4:17. Maanmittauslaitoksen arkisto.

Gutzen, Ernst Johan 1761. *Num: 31. Geometrisk Charta öfwer Någåndel af Limingå bys Ägor i Limingo Sokn*. Liminka 4:6. Maanmittauslaitoksen arkisto.

Holmbom Henrik 1785. *Geometrisk Charta öfver Limingå Sokns Prästebords Ägor uti Uhle Härads och Uhleåborgs Höfdinge döme*. Liminka F18:45/1–2. Maanmittauslaitoksen uudistusarkisto, Kansallisarkisto.

Jellman Jonas Petter 1829 (kopioitu). Alkup. Gutzen E.J ja Fillmer M.G. *Första Andra och Treedje Charta Delarne öfver Limingo Bys Ägor Belägne Limingo Socken Uleå Härads och Uleåborgs Län. Afmätte Åren 1760, 1761 och 1762...* Liminka 4. Maanmittauslaitoksen arkisto.

Mört, Kristofer 1707a. *Geometrisk Arfritning öfver hemmannen Hirfvi, Bisilä, Ursala och Sunila Belägne uthi Österbotten och Limingå Sochn*. Liminka F18:4/1. Maanmittauslaitoksen uudistusarkisto, Kansallisarkisto.

Mört, Kristofer 1707b. *Geometrisk Arfritning öfver hemmannen Kaitera, Imbola och Kilola Belägne uthi Österbotten och Limingå Sochn*. Liminka F 18: 8/1. Maanmittauslaitoksen uudistusarkisto, Kansallisarkisto.

Mört, Kristofer 1707c. *Geometrisk Arfritning öfver hemmannen Caupi, Simula, Twåri, Kranckala, Sivola, Puåtila, Jukola yms. Belägne uthi Österbotten och Limingå Sochn*. Liminka F 18: 11/1. Maanmittauslaitoksen uudistusarkisto, Kansallisarkisto.

Mört, Kristofer 1707d. *Geometrisk Arfritning öfver hemmannen Rasila, Kestilä, Kankaala, Rasi, Nahka yms. uthi Österbotten och Limingå Sochn*. Liminka F 18: 7/1. Maanmittauslaitoksen uudistusarkisto, Kansallisarkisto.

Pitäjänpöytäkartta 1844a. *Karttalehti 2444 07*. Pitäjänkartasto, Maanmittauslaitoksen historiallinen kartta-arkisto, Kansallisarkisto.

Pitäjänpöytäkartta 1844b. *Karttalehti 2443 09*. Pitäjänkartasto, Maanmittauslaitoksen historiallinen kartta-arkisto, Kansallisarkisto.

Pitäjänpöytäkartta 1844c. *Karttalehti 2443 06*. Pitäjänkartasto, Maanmittauslaitoksen historiallinen kartta-arkisto, Kansallisarkisto.

Rantakylän ja Virkkulan kartta 1831–1832 [tekijää ei merkitty]. *Charta öfver Strand och Wirckula byars Bröstmark uti Limingå Socken, Uleå Härads och Uleåborgs län*. Liminka 1:1, Maanmittauslaitoksen arkisto.

Hirvasniemen kartta 1831–1832 [tekijää ei merkitty]. *Charta N. 12 öfver Hirvasniemi Bys bröstmark uti Limingo Socken Uleå Härads och Uleåborgs Län*. Lumijoki 1:3, Maanmittauslaitoksen arkisto.

Kirjallisuus

Halila Aimo 1984. *Pohjois-Pohjanmaan ja lapin historia IV. Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi suuren Pohjan sodan ja isonvihan aikana 1700–1721*. Pohjoispohjanmaan maakuntaliiton ja Lapin maakuntaliiton yhteinen historiatoimikunta.

Keränen Pekka 2003. *Tuulimaa. Limingan kotiseutukirja*.

Siira Jouko 1977. Limingan luonto. Teoksessa Huurre Matti & Vahtola Jouko: *Oulujokilaakson historia*.

Snellman Artturi 1887. *Oulun kihlakunta. Muinaistieteellisiä ja historiallisia lehtiä*. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja IX.

Vahtola Jouko 1991. Oulujokilaakson historia keskiajalta 1860-luvulle. Teoksessa Huurre

Matti & Vahtola Jouko: *Oulujokilaakson historia*.

Vahtola Jouko 1977. Liminkalaisten historiaa. Teoksessa Korte Seija (toim.): *Liminka 1477–1977*. Limingan kunta ja seurakunta.

Vuorela Arto, Penttinen Teea & Lahdenperä Anne-Maj 2009. *Review of Bothnian Sea Shore-Level Displacement Data and Use of a GIS Tool to Estimate Isostatic Uplift*. Posiva Working Report 2009–17.

Muut lähteet

Riutankoski, Matleena. *Sähköposti Arttu Toikoille metallinilmaisintöydöstä alueella* 16.2.2022. Pohjois-Pohjanmaan museo.

Ilmatieteen laitos 30.9.2021. Vedenkorkeustilastot. (<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/vedenkorkeustilastot>).

Liite. Limingan kylän talot vuonna 1707.

Talojen paikat on määritetty 1707 kartan asemoinnin pohjalta ja sijainteja on paikoin tarkennettu myöhempien karttojen perusteella. Taulukko ei kuvaa kattavasti kylän vanhaa asutusta, ainoastaan vuoden 1707 kartan tilannetta. Lisäksi Limingan kylässä oli tähän aikaan 81 asuttua taloa (Vahtola 1991: 183). Näistä kartoilla näkyy 68. Talonnimet on määritetty muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta karkeasti Kuorilehdon 2013 ja myöhemmän karttamateriaalin pohjalta, sillä vuoden 1707 kartan kaikkia selitteitä ei taulukkoa tehdessä ollut käytössä.

Talo	N	E	Kohde nro	Nykytilanne	Muinaisjäännösrekiste- rissä
Ala-Kestilä	7187063	422786		asuttu	muu kulttuuriperintö- kohde
Impola	7187278	423329	8	autioitunut	löytöpaikka
Ojanperä (Aappola)	7187507	424095	4	asuttu	muinaisjäännös
Soldan 1	7188946	423788	2	osin autioitu- nut	muinaisjäännös
Ahla	7188662	423772		asuttu	
Arvola 1	7188927	423704		asuttu	
Arvola 2	7188857	423703		asuttu	
Arvola 3	7187707	424208		asuttu	
Lukkarin puustelli	7188860	424111		asuttu	
Bisi	7188192	424122		asuttu	
Bisilä	7188145	424161		asuttu	
Foudila	7187471	423835		asuttu	
Heikko	7188091	423815		asuttu	
Heiskari 2	7188108	423354	12	autioitunut	
Heiskari 3	7187987	423509		asuttu	
Hirvelä	7188374	423971		asuttu	
Hirvi	7188696	424245	14	autioitunut	
Härmä 1	7188499	423836		asuttu	
Härmä 2	7188283	423918		asuttu	
Härmälä	7187757	424236		asuttu	
Juustila 1	7187687	424241		asuttu	
Juustila 2	7187663	424220		asuttu	
Kaitera	7187377	423496		asuttu	
Kilola	7187113	423163		asuttu	
Klaavula 1	7187462	423580	13	osin autioitu- nut	
Klaavula 2	7187453	423615	13	autioitunut	
Kokko 1	7187307	423051		asuttu	
Kokko 2	7187316	423075		asuttu	
Krankkala 1	7188429	423475	9	autioitunut	
Krankkala 2	7188536	423894		asuttu	
Martinkauppi	7187572	423715		asuttu	
Matinlauri 1	7187419	423692		asuttu	

Matinlauri 2	7187391	423728		osin autioitu- nut	
Moukka	7187646	424205		asuttu	
Ojanperä 2	7186523	424489		asuttu	
Okkonen	7187621	424178		asuttu	
Pappila	7187758	424301		asuttu	
Pietilä	7187835	424313		asuttu	
Piipari	7187483	423999		asuttu	
Pilto	7187867	424323		asuttu	
Poutala	7187466	423936		asuttu	
Prokko	7187569	424049		asuttu	
Puodinmäki	7189327	424099		asuttu	
Pyhtinen 1	7189437	423577		asuttu	
Pyhtinen 2	7187997	424207		asuttu	
Rasila 1	7187047	422918		asuttu	
Rasila 2	7187042	422875		asuttu	
Rautio	7187927	424310		asuttu	
Riikola 1	7187597	424168		asuttu	
Riikola 2	7187550	424137		asuttu	
Simula	7188021	423558		osin asuttu	
Sipola	7187576	423835		asuttu	
Sippola	7188080	423710		asuttu	
Soldan 2	7188555	423884		asuttu	
Suni	7188481	423929		asuttu	
Sunila	7188027	424277		asuttu	
Ursala	7188102	424222		asuttu	
Wuotila 1	7187561	423878		asuttu	
Wuotila 2	7187555	423903		asuttu	
Yli-Kestilä	7186874	422550		asuttu	
Kankaala	7187377	422632	11	autioitunut	
Kangas	7187542	422561	Ei inven- toinnissa	asuttu	muu kulttuuriperintö- kohde
Nahkala	7187711	422327	Ei inven- toinnissa	asuttu	muu kulttuuriperintö- kohde
Anttila	7187149	422266	Ei inven- toinnissa	asuttu	
Kelttu	7187905	422539	Ei inven- toinnissa	autioitunut	
Rosi	7187534	422192	Ei inven- toinnissa	asuttu	
Suutari 1	7187820	422351	Ei inven- toinnissa	asuttu	
Suutari 2	7187763	422398	Ei inven- toinnissa	autioitunut	